

An Maayo na Barita Hali sa Dios

Masbatenyo New Testament

Contents

An Maayo Na Barita Manungod Kan Jesu-Cristo Na Ginsurat Ni Mateo	1
An Maayo Na Barita Manungod Kan Jesu-Cristo Na Ginsurat Ni Marcos	58
An Maayo Na Barita Manungod Kan Jesu-Cristo Na Sinurat Ni Lucas	94
An Maayo Na Barita Manungod Kan Jesu-Cristo Na Ginsurat Ni Juan	151
An Mga Himo San Mga Apostoles	192
An Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Roma	243
An Una Na Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Corinto	267
An Ikaduha Na Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Corinto	289
An Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Galacia	303
An Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Efeso	312
An Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Filipos	320
An Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Colosas	326
An Una Na Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Tesalonica	332
An Ikaduha Na Surat Ni Pablo Sa Mga Taga-Tesalonica	337
An Una Na Surat Ni Pablo Kan Timoteo	340
An Ikaduha Na Surat Ni Pablo Kan Timoteo	346
An Surat Ni Pablo Kan Tito	351
An Surat Ni Pablo Kan Felimon	354
An Surat Sa Mga Hebreo	356
An Surat Ni Santiao	375
An Una Na Surat Ni Pedro	382
An Ikaduha Na Surat Ni Pedro	389
An Una Na Surat Ni Juan	393
An Ikaduha Na Surat Ni Juan	399
An Ikatulo Na Surat Ni Juan	400
An Surat Ni Judas	401
An Ginhayag Ni Juan	403

An Maayo na Barita Hali sa Dios

New Testament in Masbatenyo

Language: Masbatenyo

Provided by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

© 1993, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

5e7f1147-0544-511b-b38f-0eaecbb0201a

ISBN: 978-1-5313-0443-0

An Maayo Na Barita Manungod Kan

JESU-CRISTO

Na Ginsurat Ni

MATEO

PAARAM

Ginsabi san mga namumuno san nagaturuod kasadto na ini si Mateo na nagsurat sani na libro usad man kuno san mga disipulos ni Jesus. Nagsurmaton siya didi manungod san buhay ni Jesus tuna san gin-anak siya hasta sa iya kamatayon kag hasta man sa pagkabuhay niya gihapon. An mga parte sani na libro amo ini:

Pagkaanak kan Jesu-Cristo 1:1 - 2:23

An katukduan ni Juan na Parabunyang 3:1-12

An pagbunyang kag pagtintar kan Jesus 3:13 - 4:11

An pagtukdo ni Jesus sa Galilea 4:12 - 18:35

An pagtukdo ni Jesus kag pagbiyahe pa-Jerusalem 19:1 - 25:46

An pagkapatay kag pagkabuhay gihapon ni Jesus 26:1 - 28:20

An Mga Kalulululuhi Ni Jesu-Cristo

(Lucas 3:23-28)

1 Amo ini an mga kalulululuhi ni Jesu-Cristo na kalahi ni David kag kalahi man ni Abraham.

² Si Abraham ama ni Isaac na ama ni Jacob. Si Jacob naman ama ni Juda kag san iya mga kamaranghod na lalaki.

³ Ini si Juda ama ninda Fares kag Zara na an iloy si Tamar; si Fares naman ama ni Esrom na ama ni Aram.

⁴ Si Aram ama ni Aminadab na ama ni Naason na ama naman ni Salmon.

⁵ Si Salmon ama ni Booz na an iloy si Rahab. Si Booz naman ama ni Obed na an iloy si Ruth, tapos si Obed ama ni Jesse

⁶ na ama san nagin hadi na si David. Tapos, si David ama ni Solomon na an iloy dati asawa ni Urias.

⁷ Si Solomon naman ama ni Roboam na ama ni Abias na ama naman ni Asa.

⁸ Si Asa ama ni Josafat na ama ni Joram na ama naman ni Ozias.

⁹ Si Ozias ama ni Jotam na ama ni Acas na ama naman ni Esequias.

¹⁰ Si Esequias ama ni Manases na ama ni Amon na ama naman ni Josias.

¹¹ Ini siya ama ni Jeconias kag san iya mga kamaranghod na lalaki. Sana na panahon nangyari an pagkabihag san mga taga-Israel sa Babilonia.

¹² Pakatapos sani:

si Jeconias nagin ama ni Salatiel na ama ni Zorobabel.

¹³ Si Zorobabel ama ni Abiud na ama ni Eliaquim na ama naman ni Azor.

¹⁴ Si Azor ama ni Sadoc na ama ni Aquim na ama naman ni Eliud.

¹⁵ Si Eliud ama ni Eleazar na ama ni Matan na ama naman ni Jacob.

¹⁶ Ini siya an nagin ama ni Jose na asawa ni Maria na nagin iloy ni Jesus na ginatawag na Cristo.

¹⁷ Kun sugad nagkaigwa sin katorse na kalulululuhan tuna kan Abraham hasta kan David. Nagkaigwa man sin katorse na mga kalulululuhan tuna kan David pakadto sa pagkabihag san mga taga-Israel sa Babilonia. Tapos, katorse naman na kalulululuhan tuna sa pagkabihag sa Babilonia hasta kan Cristo.

An Pagkaanak Kan Jesu-Cristo

(Lucas 2:1-7)

¹⁸ Niyan amo ini an pagkaanak kan Jesu-Cristo. San karaslon pa lang an iya iloy na si Maria kan Jose kag wara pa sinda magbiyo, naaraman na niya na

nagbudos si Maria. Nangyari ini sa gahom san Espirito Santo pero dili ini aram ni Jose. ¹⁹Kay matanos siya na tawo nag-isip na bulagan si Maria pero sa sikreto lang kay dili niya gusto na maaluhan siya sa kadamuan.

²⁰San ginaisip-isip ini ni Jose, may anghel san Ginoo na nagpakita sa iya sa damgo kag nagsabi, “Jose, kalahi ni David, ayaw pag-alang-alang pag-ako kan Maria na magin asawa mo kay an iya pagbudos paagi sa gahom san Espirito Santo. ²¹Magaanak siya’n lalaki kag pangangaranan niyo siya’n Jesus dahil an siya an masalbar san iya mga katawuhan sa inda mga kasal-an.”

²²Nangyari ini tanan agod matuman an ginsabi san Ginoo paagi sa propeta na amo ini,

²³“Tandai, may birhen na magabudos tapos magaanak sin lalaki na pagatawagong Emmanuel (na an gusto sabihon, ‘An Dios adi sa aton.’)”*

²⁴Pagmata ni Jose gintuman niya an ginsugo sa iya san anghel san Ginoo. Kaya ginpakasalan niya si Maria, ²⁵pero wara sinda magdurog hasta na siya nag-anak. Lalaki an gin-anak niya kag pagkatapos an bata ginngaranan ni Jose sin Jesus.

An Mga Madunong Na Tawo Hali Sa Sirangan

2 San gin-anak si Jesus sa lungsod san Betlehem sa probinsya san Judea si Herodes amo an hadi. Sani na panahon may nag-arabot na mga madunong na tawo sa Jerusalem hali sa nasyon sa sirangan. ²Nagahunga sinda, “Hain an gin-anak na magigin hadi san mga Judio? San sa sirangan pa kami nakita namon an bituon na tanda na siya nabuhay

na kaya nagkadi kami agod sambahon siya.”

³Pakabati sani san hadi na si Herodes kinulbaan gayod siya hasta an tanan na mga taga-Jerusalem. ⁴Kaya ginpatiripon niya an tanan na mga namumuno san kapadian kag san mga paratukdo san Kasuguan tapos ginhunga kun diin iaanak an Cristo na magigin hadi san mga Judio.

⁵Sinabat siya ninda. “Sa Betlehem sa Judea kay ini susog sa ginsurat san propeta,

⁶‘Lungsod san Betlehem sa kadutaan san mga lahi ni Juda, dili ka gayod an pinakamenos na lungsod didto, kay may mamumuno na mahali sa imo na amo an magapamahala san akon mga katawuhan, an mga taga-Israel.’”†

⁷Kaya ginpatawag ni Herodes idto’n mga madunong na tawo sa sikreto lang na makigkita sa iya kag ginhunga sa inda kun kasan-o gayod nagpakita an bituon. ⁸Pakaaram niya nagtugon sa inda, “Magpa-Betlehem kamo kag hanapon sin maayo an bata. Kun makit-an niyo siya paaramon niyo ako kay agod makakadto man ako kag makasamba sa iya.”

⁹Pakabati san ginsabi san hadi naglalakat na sinda. Sa inda paglalakat nakita an bituon na nagpakita sa sirangan. Amo ini an nagagiya sa inda hasta na nag-abot sa tungod san lugar na nahuhulidan san bata. Tapos nag-udong. ¹⁰Pakakita ninda sani na nangyari nalipay gayod sinda kag nagsulod sa balay.

¹¹Pag-abot ninda didto nakit-an an bata kaupod si Maria na iya iloy. Nagruluhod dayon sinda kag nagsamba sa iya. Pakatapos inabrihan an inda mga surudlan kag naghalad sa iya sin mga

*1:23 Kitaa sa Isaias 7:14.

†2:6 Kitaa sa Mikas 5:1.

regalo na oro, mira kag mahal na kamangyan.¹² Myintras didto pa sinda ginpadaanan sinda san Dios paagi sa damgo na dili magbalik kan Herodes. Kaya nag-uli sinda sa inda sadiri na nasyon na iba na an gin-agihan.

An Pagdulag Pakadto Sa Ehipto

¹³ Pakahali lang ninda may damgo si Jose. Didi nagpakita sa iya an anghel san Ginoo na nagasabi, “Magbangon ka, iupod an bata kag san iya iloy, tapos dumulag kamo pa-Ehipto kay hahanapon ni Herodes an bata agod patayon. Tapos didto lang anay kamo hasta na sabihan ko ikaw.”

¹⁴ Kaya nagbangon dayon si Jose kag gin-upod an bata kag san iloy sani pa-Ehipto sana mismo na gabi. ¹⁵ Pakatapos nag-istar sinda didto hasta san pagkamatay ni Herodes. Nangyari ini agod matuman an ginsabi san Ginoo na paagi sa propeta, “Gintawag ko an akon anak hali sa Ehipto.”[‡]

An Nangyari Sa Mga Kabataan

¹⁶ Daku-dako gayod an kaurit ni Herodes pakaaram na linuko siya sadto’n mga madunong na tawo. Kaya nagsugo siya na patayon didto sa Betlehem kag sa mga baryo sani an tanan na mga bata na lalaki na may duha ka tuig an edad paubos. Susog ini sa panahon na iya naaraman sadto’n mga madunong na tawo na nagpakita an bituon. ¹⁷ Paagi sani natuman an ginsabi san propeta na si Jeremias, ¹⁸ “May nabati na tangis, nagabakho kag malanog na pagnguyngoy sa Rama. Ginatangisan ni Raquel an iya mga anak kag habo mag-udong kay sinda tanan patay na.”[¶]

An Pagbalik Pakadto Sa Nazaret

¹⁹ Niyan pakapatay ni Herodes may anghel san Ginoo na nagpakita gihapon kan Jose sa damgo didto sa Ehipto na nagasabi, ²⁰ “Magbangon ka, darha an bata kag san iya iloy tapos magkadto kamo sa Israel kay patay na idto’n mga nagahan-dom na ipapatay an bata.”

²¹ Nagbangon si Jose kag gin-upod an bata kag san iloy sani pakadto sa Israel. ²² Pero pakaaram niya na si Arquelao an nagsubli sa iya ama na si Herodes bilang hadi san Judea nahadlok si Jose na magbalik didto. Ugaling dahilan sa ginpadaanan na siya sa damgo naghali siya kag nagpakadto sa Galilea. ²³ Didto naman siya nag-istar sa lungsod na ginatawag na Nazaret. Paagi sani natuman na an ginsabi san mga propeta manungod kan Jesus, “Pagatawag siya na Nazareno.”

An Katukduan Ni Juan Na Parabunyang

(*Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-9, 15-17; Juan 1:19-28*)

3 Nag-abot an panahon na magapakita si Juan na Parabunyang. Pagpakita niya nagtukdo siya sa Judea sa disyerto. Amo ini an iya mensahe sa mga nagakaradto sa iya, ² “Magbasol kamo kag magbaya san pagkasala kay haros magtuna an pagahadi san Dios.” ³ Si Juan an ginsambit san propeta na si Isaias san magsabi siya, “May nagasiyak sa disyerto ‘Preparara an agihan para sa pag-abot san Ginoo.

[‡]2:15 Kitaa sa Oseas 11:1.

[¶]2:18 Kitaa sa Jeremias 31:15.

Tadunga an iya mga pagaagihan.”⁸

⁴ Nakasul-ot si Juan sin bado na himo sa barahibo san hayop na ginatawag na kamelyo. Ginpahaan niya sin anit kag an iya lang pagkaon mga duron kag dugos. ⁵ Niyan may nagkaradto sa iya na damudamo na taga-Jerusalem, taga-Judea kag mga tagaprobinsya sa magluyo san suba san Jordan. ⁶ Didto sa suba san Jordan ginbunyagan niya sinda na nagaako san inda kasalan.

⁷ San makita niya na damo'n mga tawo'n Pariseo kag mga Saduceo an nagaarabot agod magpabunyag gin-uritan niya sinda, “Kamo na baga'n mga sawa, nano, ginaisip niyo na makadulag sa maabot na grabe na kaurit san Dios?

⁸ Kun nagabasol kamo kag nagbaya san pagkasala, maghimo'n mga pagpamatuod sani. ⁹ Pero basi iniisip niyo na dili na niyo kinahanglan magbaya pa sa iyo pagkasala kay si Abraham an iyo kalulululuhi kaya masasalbar na kamo. Ayaw kamo pag-isip sana. Ginasiguro ko sa iyo na bisan mga kalahi kamo ni Abraham kinahanglan niyo magbasol kag magbaya sa pagkasala. Kun habo kamo, kaya san Dios na makahimo sin tunay na mga kalahi ni Abraham hali sani na mga bato didi imbes sa iyo. ¹⁰ Tandai pa ini: baga'n mga kahoy kamo kag yana preparado na an wasay na iuutod sa gamot san mga kahoy. Idto'n dili nagabunga'n matahom pagapuludon kag igadabok.”

¹¹ Sabi pa ni Juan sa kadamuan, “Ako an nagapambunyag sa iyo paagi sa tubig bilang tanda na nagbasol kamo san kasalan kag nagbaya sani pero may maabot na mas makagagahom pa ki sa akon kaya dili ngani ako angay bisan magdara san iya mga sandalyas. Siya an magabunyag sa iyo paagi sa Espirito Santo kag kalayo. ¹² Pagabulagon niya

an mga maraot na tawo sa mga maayo pareho san paghimalid para ibulag an mga upa kag titipunon naman an mga humay sa kamalig. Tapos an mga upa susunugon niya sa dili mapaparong na kalayo.”

An Pagbunyag Kan Jesus

(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

¹³ Sani naman na panahon si Jesus na hali sa Galilea nagpakadto sa suba san Jordan agod magpabunyag kan Juan. ¹⁴ Ginabalibadan kuntani siya ni Juan na nagasabi, “Ako an nagakinahanglan na bunyagan mo pero ikaw lugod an nagkadi sa akon.”

¹⁵ Sinabat siya ni Jesus, “Himuon ta ini yana dahilan na amo ini an dapat mangyari agod matuman an tanan na kagustuhan san Dios.” Kaya nagtugot si Juan kag ginbunyagan si Jesus.

¹⁶ Niyan pakabunyag kan Jesus naghaw-as siya dayon sa tubig. Tapos nagbuka an langit kag nakita niya an Espirito san Dios na nagapaitura baga'n salampati nagalusad pakadto sa iya. ¹⁷ Tapos may boses na nabati hali sa langit, “Ini an akon palangga na anak na ginakalipay ko gayod.”

An Pagtintar Kan Jesus

(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

4 Pakatapos sani gin-giyahan si Jesus san Espirito Santo pakadto sa disyerto agod matintaran san demonyo. ² Nag-ayuno si Jesus sin 40 na adlaw kag 40 na gab-i. Pakatapos ginutom siya. ³ Sani nag-abot an nagatintar kag sinabihan siya, “Kun matuod na anak ka man gayod san Dios sugua ini na mga bato na magin tinapay.”

⁴ Pero nagsabat si Jesus, “Nasurat sa Banal Na Kasuratan, ‘Dili lang tinapay

an makapabuhay sa tawo kundi an kada surmaton san Dios.’,**

⁵ Pakatapos gin-upod siya san demonyo sa banal na syudad kag pinatindog sa alituktok san templo. ⁶ Tapos, ginsabihan naman, “Kun matuod na anak ka man gayod san Dios, lumukso ka hali didi kay nasurat, ‘Pagasuguon niya an iya mga anghel na atamanon ka.

Kaya pagahuyutan ka ninda agod bisan an imo mga tiil dili masakitan sa bato.’,”††

⁷ Pero ginsabihan siya ni Jesus, “Nasurat man, ‘Dili mo dapat pagporbaran an Ginoo na imo Dios.’,”‡‡

⁸ Gin-upod naman siya san demonyo sa tuktok san hataas gayod na bukid kag ginpakita sa iya an tanan na kahadian san kinab-an kag san kabantugan sani.

⁹ Tapos, sinabihan siya, “Ini tanan iha-hatag ko sa imo kun magluhod ka kag magsamba sa akon.”

¹⁰ Pero, sinabat siya ni Jesus, “Humali ka, Satanas, kay nasurat, ‘Sambaha an Ginoo na imo Dios kag siya lang gayod an imo dapat pagsirbihan.’,”¶¶

¹¹ Pakatapos binayaan siya san demonyo kag nag-arabot an mga anghel agod mag-ataman sa iya.

Nagatuna Si Jesus Pagtukdo

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² Niyan pakabarita ni Jesus na ginpriso si Juan nagbalik siya sa Nazaret sa Galilea. ¹³ Dili nagdugay naghali siya didto kag nag-istar sa Capernaum sa higad san danaw na lungsod sa lugar san Zebulun kag Neftali. ¹⁴ Nangyari ini

agod matuman an ginsabi san propeta na si Isaias na,

¹⁵ “Mga tawo didto sa lugar san Zebulun kag Neftali,

sa may kalundan man sa patabok san Jordan kag sa Galilea na may nagaistar na damo na mga dili-Judio,

¹⁶ kamo na nabubuhay sa kadulman san kasal-an nakakita sin grabe na kapaw-an.

Idto man na mga nagaistar sa lugar na may anino san kamatayon nabanaan sani!”§§

¹⁷ Tuna sadto nagpahayag si Jesus sani na mensahe, “Magbasol kamo san iyo kasal-an kag magbaya sani kay haros magtuna na an pagahadi san Dios.”

Nagatawag Si Jesus

San Una Na Mga Disipulos

(Marcos 1:14-20; Lucas 5:1-11)

¹⁸ Myintras nagalakat si Jesus sa higad san danaw san Galilea nakita niya an magmanghod na Simon na ginatawag na Pedro kag san manghod sani na si Andres. Mga parapangisda sinda kaya adto didto sinda sa lawod nagapanglambat. ¹⁹ Nagtawag siya sa inda, “Mag-upod kamo sa akon kay tukduan ta kamo na magin mga parapanglambat sin mga tawo.” ²⁰ Ginbayaan dayon ninda an mga lambat kag nag-upod sa iya.

²¹ Sa uruunhan may nakita naman siya na duha pa na magmanghod na sinda Santiago kag Juan na mga anak ni Zebedeo. Adto sinda sa inda sakayan na nagatungkap san inda mga lambat kaupod an ama, tapos gintawag sinda ni Jesus.

²² Kaya ginbayaan man dayon ninda an

** 4:4 Kitaa sa Deuteronomio 8:3

†† 4:6 Kitaa sa Salmo 91:11,12.

‡‡ 4:7 Kitaa sa Deuteronomio 6:16.

¶¶ 4:10 Kitaa sa Deuteronomio 6:13.

§§ 4:16 Kitaa Isaias 9:1,2.

inda ama na si Zebedeo sa sakayan kag nag-upod naman kan Jesus.

Si Jesus Nagapangayo Sin Mga May Sakit

(Lucas 6:17-19)

²³ Ginpanglibot ni Jesus an bilog na Galilea na nagapangtukdo sa inda mga sinagoga, nagapahayag san Maayo Na Barita san kahadian kag ginapaayo an manlain-lain na sakit kag mga dipren-sya sa lawas san mga tawo. ²⁴ Tapos an barita manungod sa iya nakalukop sa bilog na Siria. Kaya gindara sa iya an tanan na mga masakiton na may manlain-lain na ginabatyag kag kasakitan. Amo man an mga nagka-surudlan san maraot na espirito, mga buntugon kag mga paralitiko kag gin-paayo naman niya sinda tanan. ²⁵ Damo na katawuhan an nagsurunod sa iya. Taga-Galilea sinda, taga-Decapolis, taga-Jerusalem, taga-Judea kag may hali pa sa unhan san Jordan.

An Pagtukdo Ni Jesus Sa May Itaas San Bukid

5 Pakakita ni Jesus san damu-damo na mga tawo nagsagka siya sa bukid. San mag-ingkod siya nag-arapiki an iya mga disipulos. ² Tapos nagtuna siya pag-surmaton kag amo ini an iya katukduan.

An Tunay Na Kalipayan

(Lucas 6:20-23)

³ “Malipay an mga nagaako na kina-hanglan gayod ninda an Dios kay para sa inda an kahadian san langit.

⁴ Malipay an mga nagaagrangay kay pagalipayon.

⁵ Malipay an mga mapainubuson kay iiredaron ninda an bilog na kinab-an.

⁶ Malipay an mga nagahandom gayod na magtuman san kagastuhan san Dios

pareho san tawo na ginagutom kag ginauhaw kay tutumanon san Dios an inda ginahandom.

⁷ Malipay an mga maluluy-on kay pagakaluy-an man sinda san Dios.

⁸ Malipay an mga may malinis na tagi-pusuon kay makakaatubang ninda an Dios.

⁹ Malipay an mga nagapasiro kay tatawagong sinda na mga anak san Dios.

¹⁰ Malipay an mga ginapasakitan sa pag-tuman ninda sa pagbuot san Dios kay para sa inda an kahadian san langit.

¹¹ “Malipay kamo kun ginatuya-tuya kamo san mga tawo, ginapasakitan kag ginapakaraot paagi sa mga buwa dahilan sa pagsunod niyo sa akon. ¹² Magsadya kamo kag magkalipay kay dako gali an nakatigana para sa iyo na premyo sa langit. Pareho man sani an pagpasakit sad-to’n nagkauruna sa iyo na mga propeta.

Pareho Kamo San Asin Kag Ilawan

(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ “Pareho kamo san asin para sa kinab-an pero kun an asin mawar-an sin lasa pan-o pa ini mapapaarat gi-hapon? Wara na ini’n pulos pa kundi itapok, tapos tamak-tamakan lang san mga tawo.

¹⁴ “Kamo ilaw para sa kinab-an pareho san syudad na nasa ibabaw san bukid dili matatago. ¹⁵ Wara gayod sin masindi sin ilawan tapos isusulod la sa baldi kundi ginabutang sa dapat na tung-tungan agod makapapawa sa tanan na ada sa sulod san balay. ¹⁶ Sugad man kamo talinguhaa na magin ilaw para sa katawuhan na makita man lugod ninda an iyo matanos na hinimuan kaya pag-awon an iyo Ama na adto sa langit.

An Katukduan Manungod Sa Kasuguan

¹⁷“Ayaw niyo paghunaa na nagkadi ako agod paraon an Kasuguan ni Moises kag an katukduan san mga propeta kundi agod tumanon ini tanan. ¹⁸Ginasiguro ko sa iyo na myintras may langit kag duta wara’n mapapara na parte o linya sani na Kasuguan hasta na matuman an tanan. ¹⁹Kaya pagakilalahon na bantog sa kahadian san langit an magtuman san Kasuguan kag magtukdo sa mga iba na amo man an himuon. Pero ibibilang naman na wara’n pakinabang sa kahadian san langit an makasala bisan sa usad la na sugo kag magtukdo sa iba na amo man an himuon. ²⁰Tandaan an ginasabi ko: kun an iyo pagkamatanos dili maglabaw san sa mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan dili gayod kamo makasulod sa kahadian san langit.”

An Katukduan Manungod Sa Kaurit

²¹Nagpadayon si Jesus, “Nabatian na niyo an ginsabi ni Moises sa aton mga kalulululuhi, ‘Dili ka magpatay kay an magpatay pagahusgaran.’ ²²Pero amo ini an masasabi ko, bisan an maurit sa iya kapwa pagahusgaran man. An magpakaalo sa iya kapwa pagapaatubangon sa pinakahataas na korte san mga Judio kag an magsabi sa iya kapwa, ‘Buang ka!’ pagahusgaran para sa kalayo sa impierno.

²³“Kaya kun makadto ka sa altar san Dios para maghalad, tapos madumduman mo na an imo kapwa may maraot na buot sa imo, ²⁴insigida bayai anay an imo halad sa atubangan san altar. Tapos kumadto ka sa iya agod

makigsiro. Pakatapos bumalik ka kag amo na maghalad.

²⁵“Kun may tawo na masampa sin kaso kontra sa imo, makiulian ka tulos myintras nagapakadto pa lang kamo sa husgado kay basi iintriga ka sa huwes kag ihatag ka niya sa gwardya, tapos prisuhon ka. ²⁶Kun mangyari dili ka gayod makaluwas hasta na mabayadan an tanan mo na nautang.

An Katukduan Manungod Sa Pagpanambay

²⁷“Nabatian na niyo an nasabi sa Kasuguan, ‘Dili ka magpanambay!’” ²⁸Pero amo ini an masasabi ko, kun may nagaturok sa babayi na may malaw-ay na paghandom nagkasala na siya’n pagpanambay sa iya sadiri na tagipusuon. ²⁹Usad pa, kun an imo tuo na mata amo an dahilan san imo pagkakasala, lukata kag itapok ina. Mas maayo pa na mawar-an sin usad na parte san imo lawas kisa an bilog mo na lawas itapok sa impierno. ³⁰Dili la ina, kun an dahilan san imo pagkakasala amo an imo tuo na kamot, utuda kag itapok. Mas maayo pa na mawar-an sin usad na parte an imo lawas kisa an bilog mo na lawas itapok sa impierno.

An Katukduan Manungod Sa Pagbulag Sin Mag-asawa

*(Mateo 19:9; Marcos
10:11-12; Lucas 16:18)*

³¹“Nasabi man sa Kasuguan, ‘Kun may makigbulag sa iya asawa na babayi, dapat na hatagan niya siya’n kasuratan san inda pagbulag.’” ³²Pero amo ini an masasabi ko, kun may lalaki na makigbulag sa iya asawa dahil sa nano man na dahilan, pwera lang kun nagpanambay na ini, ginapakasala niya siya’n panam-

*5:27 Kitaa sa Exodo 20:14.

†5:31 Kitaa sa Deuteronomio 24:1.

bay kun mag-asawa ini gihapon. Nagakasala man sin pagpanambay an mag-asawa sa babayi na ginbulagan.

An Katukduan Manungod Sa Pagsumpa

³³“Nabatian pa niyo an ginsabi ni Moises sa aton mga kalulululuhi kasadto pa, ‘Dili ka magbuwa kundi tumanon an nano man na ginsumpa mo sa Ginoo.’[‡]

³⁴“Pero amo ini an masasabi ko, ‘Dili ka gayod magsumpa kun magtuga. Ayaw pagsumpa paagi sa pagsambit san langit kay ina an trono san Dios, ³⁵ni paagi san duta kay ina an tungtungan san iya tiil, ni paagi san Jerusalem kay ina an syudad san Makagagahom na Hadi. ³⁶Ayaw man pagsumpa na magsambit san imo sadiri na ulo kay bisan usad man san imo buhok dili mo kaya na papution o paitumon. ³⁷Kaya sabihon mo na lang na oo kun oo an igasabat, kag dili kun dili. Nagahali na sa demonyo an nano man na magsobra pa sana.

An Katukduan Manungod Sa Pagbalos (Lucas 6:29-30)

³⁸“Niyang nabati man niyo na nasabi sa Kasuguan, ‘Mata sa mata kag ngipon sa ngipon an pagahusgar niyo.’[¶]

³⁹“Pero amo ini an masasabi ko, ayaw pag-ato sa mga maraot na tawo kundi kun sampadungon ka sa tuo mo na pisngi, pabayaang la siya na sampadungon pa hasta an luyo. ⁴⁰Sugad man kun iakusar ka para kuhaon an imo bado, pabayaang la siya na kuhaon pa an imo alikboy. ⁴¹Kun may magpirit sa imo na magpaupod sin usad ka kilometro para magbitbit san iya kargada, updan mo pa hasta sa duha ka kilometro. ⁴²Tagaan

mo an nagapangayo sa imo kag ayaw pagbalibadi an magautang sa imo.

An Pagkamuot Sa Kaaway

(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³“Nabatian pa niyo an nasabi sa Kasuguan, ‘Kamut-an niyo an iyo katakin kag kabadlian an iyo kaaway.’[§]

⁴⁴“Pero amo ini an masasabi ko, kamut-an niyo an iyo kaaway kag ipangadyi idto’n nagapasakit sa iyo ⁴⁵agod maipakita niyo na tunay kamo na mga anak san iyo Ama na adto sa langit tungod na siya an nagapasirak san adlaw sa mga maraot kag matanos kag amo man an nagapauran sa inda tanan. ⁴⁶Kay kun an mga namumut-an niyo idto lang na may pagkamuot sa iyo ayaw niyo paglaumi na pagapremyuhan kamo san Dios. Nano, dili ginahimo man ina san mga makasal-anon na parasukot san buwis? ⁴⁷Kay kun an iyo ginatin-o an iyo lang mga kakilala, nano an kaibahan sa pagkamuot niyo sani sa iba? Nano, dili ginahimo man ina san mga dili-Judio? ⁴⁸Kaya magpakabanal kamo na pareho man san Dios na iyo Ama sa langit.”

An Katukduan Manungod Sa Kaluoy

6 Nagpadayon si Jesus, “Paghimat na dili niyo ginahimo an iyo mga maayo na himo agod dayawon lang kamo san mga tawo. Kun himuon niyo ini, dili kamo babalusan san iyo Ama sa langit.

²“Kaya kun may gusto sa iyo maglimos, ayaw pagpadayaw sa sadiri paagi sa pagpatunog sa trumpita sana mismo na oras na pareho san mga pakita’n-tawo lang na ginahimo sa sulod san mga sinagoga kag bisan sa mga kamino agod dayawon sinda

[‡]5:33 Kitaa sa Deuteronomio 23:21.

[¶]5:38 Kitaa sa Exodo 21:24.

[§]5:43 Kitaa sa Levitico 19:18.

san mga tawo. Ginasiguro ko sa iyo na nabaton na ninda an balos. ³Pero kun ikaw maglimos, sa sikreto lang. Halimbawa, ayaw pag-ipaaram sa wala mo na kamot kun nano an ginahimo san imo tuo, ⁴kay agod an imo Ama na amo an nakakita san tanan na ginahimo mo sa sikreto amo an mabalos sa imo.

An Katukduan Manungod Sa Pagpangadyi

(Lucas 11:2-4)

⁵“Niyan kun kamo nagapangadyi ayaw pag-irog sa mga pakita’n-tawo lang. Naiila sinda mangadyi na nakatindog sa mga sinagoga kag sa mga kanto san mga kamino agod makita san mga tawo. Ginasiguro ko sa iyo na nabaton na ninda an balos. ⁶Pero kun ikaw magapangadyi, magsulod sa imo kwarto, sirahi an pwertahan kag mangadyi sa imo Ama na dili nakikita. Tapos siya na maaram san ginhimo mo sa sikreto an mabalos sa imo.

⁷“Niyan sa iyo pangadyion ayaw pag-parasurmaton sin mga wara’n pulos pareho san ginahimo san mga dili-Judio kay nagahuna sinda na paagi san inda halaba na mga pagpangadyi babation sinda. ⁸Ayaw pag-irog sa inda kay aram na dati san iyo Ama kun nano an kinahanglan niyo antes kamo mangayo sa iya. ⁹Pareho sani an iyo pagpangadyi, ‘Ama namon sa langit, pagalangan an banal mo na ngaran,

¹⁰Mag-abot lugod an pagahadi mo sa duta.

Matuman man an pagbuot mo didi sugad man sa langit.

¹¹Hatagi man kami yana san amon kinahanglan na pagkaon.

¹²Patawada kami san amon mga sala pareho san pagpatawad namon san mga nagkasala sa amon.

¹³Ayaw man kami pagtuguti na masug-tan kundi ilikay kami sa karautan kay

ikaw an pinakalabaw na hadi na may poder kag glorya hasta na lang.’

¹⁴“Kaya kun patawadon niyo an mga nagkasala sa iyo, pagapatawadon man kamo san iyo Ama sa langit. ¹⁵Pero kun dili niyo sinda mapatawad, dili man kamo papatawadon san iyo Ama sa langit.

An Katukduan Manungod Sa Pag-ayuno

¹⁶“Kun mag-ayuno kamo, ayaw pagkuris-ong na pareho san mga pakita’n-tawo lang. Sinda nagakuris-ong agod makita san mga tawo na sinda nagaayuno. Ginasiguro ko sa iyo na nabaton na ninda an balos. ¹⁷Pero kun mag-ayuno kamo, sudlaya an iyo buhok kag maghiram-os, ¹⁸agod dili mamangnuhan san mga tawo an iyo pag-ayuno kundi an iyo lang Ama na dili nakikita. Tapos siya na maaram san tanan na ginahimo sa sikreto amo an mabalos sa iyo.

An Kayamanan Sa Langit

(Lucas 12:33-34)

¹⁹“Dili kamo magtipon sin kayamanan didi sa mundo kun diin pagabuk-bukon, pagakalawangon kag may mga tawo na magapirit pagsulod agod mangawat. ²⁰Kundi magtipon lugod kamo’n kayamanan sa Dios sa langit na wara sin makasira bisan bukbok o kalawang kag dili makakawat. ²¹Nasabi ko ini kay kun hain an imo kayamanan, adto man an kaila san imo tagipusuon.

An Ilaw San Lawas

(Lucas 11:34-36)

²²“Pareho san ilaw an mata para sa lawas. Niyan kun maayo an imo mata, mapapawaan man an bilog na lawas.

²³ Pero kun maraot an imo mata madulom man an bilog mo na lawas. Kaya, kun an ilaw sa imo madulom, grabe gayod an kadulom sani!

An Duha Na Amo

(Lucas 16:13)

²⁴ “Wara sin makapauripon sin sabay sa duha na amo kay pagakabadlian niya an usad kag pagapalabihon an ikaduha. Kun dili sugad sani, magigin matinu-manon siya sa usad kag igasikway an ikaduha. Dili kamo pwede makapauripon sin sabay sa Dios kag sa kwarta.”

Nagatukdo Si Jesus Manungod Sa Pagkabuhay

(Lucas 12:22-34)

²⁵ Nagpadayon si Jesus, “Kun sugad, tandaan an ginasabi ko: ayaw kahan-dal kun nano an iyo kakaunon kag iinumon agod mabuhay. Amo man kun nano an ibabado sa iyo lawas. Nasabi ko ini kay igwa’n mas mahalaga pa sa pagkabuhay ki sa pagkaon kag sa lawas ki sa bado. ²⁶ Masdi an mga sapat. Dili ini nagatanom, dili nagaani kag dili nagatipon sa kamalig kundi ginapakaon ini san iyo Langitnon na Ama. Nano, dili mas mahalaga pa kamo kisa sa inda? ²⁷ Kun sa bagay, sin-o man sa iyo an makadagdag sin usad ka oras sa iya pagkabuhay kun magahandal? Wara gayod!

²⁸ “Usad pa, nano kay nahahandal kamo kun nano an iyo ibabado? Masdi niyo kun pan-o nagaturubo an mga burak sa kabukidan. Dili ini nagatrabaho kag dili nagatahi san mga bado. ²⁹ Pero tandaan an sasabihon ko sa iyo na bisan si Solomon, na mayaman gayod, wara nakasul-ot sin pareho katahom san usad man sani na mga burak. ³⁰ Niyan kun ginabaduan ngani san Dios an dinghot na ada yana buhay, kag pagkabuwas igadabok, dili ba kamo nagatuod na

kamo mismo mababaduan niya? Mga kulang gayod kamo sin pagtuod!

³¹ “Kaya ayaw kamo kahandal na naganasabi, ‘Nano daw an amon kakaunon? Nano daw an amon iinumon? Nano daw an amon ibabado?’ ³² Ini an mga bagay na ginahandalan san mga dili-Judio pero ayaw niyo pag-iruga sinda kay an tanan na kinahanglan niyo maaram gayod an iyo Langitnon na Ama. ³³ Kaya an mas mahalaga amo ini na handuma anay lugod niyo an pagahadi san Dios kag san iya katanusan sa iyo pagkabuhay kay ina tanan na mga bagay igahatag man lang sa iyo. ³⁴ Ayaw lang kahandal san para sa buwas kay an buwas igwa’n dapat na atubangon. Tama na sa kada adlaw an sadiri niya na kahandalan.”

An Paghusgar Sa Iba

(Lucas 6:37-38, 41-42)

7 Nagpadayon si Jesus pagtukdo, “Dili kamo maghusgar agod dili man kamo paghusgaran. ² Matuod ini kay kun pan-o kamo maghusgar sa iba amo man an gagamiton paghusgar sa iyo. Sugad man an sukol na ginagamit niyo sa iba amo man an sukol na gagamiton sa iyo.

³ “Nano kay nakikita mo an puling sa mata san imo kapwa na dili mo ngani nanginginanuhan an kahoy sa sadiri mo na mata? ⁴ Nano kay sasabihon mo pa sa imo kapwa, ‘Kamanghod, pabaya-an mo lang na halion ko an puling sa imo mata,’ na igwa ka man sin kahoy sa sadiri mo na mata? ⁵ Mga pakita’n-tawo lang, kuhaa anay an kahoy sa sadiri mo na mata kay agod makakita ka na sin maayo pagkuha san puling sa mata san imo kapwa.

⁶ “Usad pa, ayaw pag-ipirit na itukdo an surmaton san Dios sa mga tawo na habo magbati. Ina baga’n paghatag san mga banal sa kaiduan na basi balikan man lang kamo, tapos duksulan. Pareho

man san paglabay san iyo mga perlas sa kababuyan na pagatamak-tamakan lang ini.

Manungod San Pangayo Sa Dios

(Lucas 11:9-13)

⁷“Kun may kinahanglan ka, man-gayo sa Dios kay pagahatagan kamo. Maghanap kay ipapakita niya sa iyo. Magtawag sa iya kay pagaabrihan niya an pwertahan sa iyo. ⁸Himuon niyo ini kay an nangangayo sa Dios amo an pagahatagan. An nagahanap amo an makakita kag an nagatawag sa iya amo an pagaabrihan san pwertahan.

⁹“Niyan, halimbawa, sin-o sa iyo an mahatag sin bato sa iya anak kun man-gayo siya sin tinapay? ¹⁰Amo man kun mangayo sa iyo sin isda, nano, hahata-gan niyo sin sawa? ¹¹Kun kamo ngani na mga maraot an ugali pero maaram maghatag sin mga maayo na bagay sa iyo mga kaanakan, sing-ano pa gayod ada an iyo Ama sa langit an mahatag sin mga maayo na bagay sadto’n mangayo sa iya! ¹²Kaya kun nano an iyo ginahan-dom na himuon sa iyo san iba, himua man sa inda kay amo ini an katukduan san Kasuguan ni Moises kag san mga propeta.

An Duha Na Pwertahan

(Lucas 13:24)

¹³“May duha na pwertahan para sa pagpili: kun gusto niyo mabuhay, mag-sulod sa masigpit na pwertahan. Pero dako an pwertahan kag halapad an ag-ihan pakadto sa pagkasira sa impierno kag damo an nagasulod sani. ¹⁴Pero dyutay an pwertahan para sa buhay kag masigpit an agihan pakadto didto. Mga pira lang an nagapili sani.

An Pagkilala San Mga Buwaon Na Propeta

(Lucas 6:43-44)

¹⁵“Paghimat kamo sa mga buwaon na propeta. Makada sinda sa iyo na naga-pakita’n mapainubuson pareho sa mga karnero pero sa sulod sinda mga simaron na hayop. ¹⁶Makikilala niyo sinda paagi sa inda mga ginahimo pareho man san iyo naaraman sa mga tanom paagi sa bunga sani. Halimbawa, nano, pwede puduon sa katunukan an mga ubas o an bunga san higera? Syimpre dili! ¹⁷Maayo an bunga san maayo na ka-hoy pero kun maraot na kahoy, maraot man an bunga. ¹⁸Sugad man dili mamumunga’n maraot an maayo na ka-hoy ni an maraot na kahoy mamumunga’n maayo. ¹⁹An kada puno san kahoy na dili namumunga’n maayo uutudon kag igadabok sa kalayo. ²⁰Pareho sani makikilala niyo idto’n mga buwaon na propeta paagi sa bunga san inda mga ginahimo.

An Mga Makasulod Sa Kahadian San Langit

(Lucas 13:25-27)

²¹“Niyan an mga makasulod sa kahadian san langit dili an tanan na mga nagatawag sa akon sin ‘Ginoo, Ginoo,’ kundi idto lang na nagatuman san kagustuhan san akon Ama sa langit. ²²Pag-abot san adlaw san pagsulod sani na kahadian damo an mahunga sa akon sin, ‘Ginoo, Ginoo, nano, dili kami nagsur-maton san mensahe san Dios, nakapa-hali san mga demonyo kag naghimo’n mga milagro paagi sa ngaran mo? Kaya, pasuluda man kami.’ ²³Tapos pagasabi-han ko sinda, ‘Mga makasal-anon, dili ko kamo kilala kaya magpaharayo kamo sa akon.’

An Duha Na Parapanday Sin Balay

(Lucas 6:47-49)

²⁴ “Niyán an tanan na nagapamati sani’n akon mga surmaton tapos magatuman sani pareho sinda san madunong na tawo na nagtindog san iya balay sa bato. ²⁵ Usad na adlaw may bagyo kaya an balay hinampas san makusog na hangin na may uran kag nagbaha pero wara natumba tungod na bato an natindugan. ²⁶ An tanan naman na nagapamati sani’n akon mga surmaton pero dili magatuman sani pareho sinda san patal na tawo na nagtindog san iya balay sa mabaybay na lugar. ²⁷ Tapos may bagyo na nagabot kaya an balay hinampas san makusog na hangin na may uran kag nagbaha. Tapos natumba ini kag naruba.”

An Poder Ni Jesus

²⁸ Pakatapos pagsurmaton sani ni Jesus, nagngalas an mga kadamuan sa iya katukduan, ²⁹ dahilan na nagatukdo siya bilang tawo na may poder kag dili pareho san inda mga paratukdo san Kasuguan san mga Judio.

May Leprosohon Na Ginpaayo Ni Jesus

(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

8 Paglusad ni Jesus hali sa bukid, damu-damo na mga tawo an nag-surunod sa iya. ² Didi may leprosohon na nag-apiki kag nagluhod sa atubangan niya tapos nagasabi, “Ginoo, kun gustuhon mo mapaayo mo ako.”

³ Gin-unat ni Jesus an iya kamot kag gindapatan siya na nagasabi, “Oo, gusto ko. Mag-ayo ka!” Nawara dayon an leprosohani kag malinis na siya. ⁴ Tapos gintugon siya ni Jesus, “Ayaw gayod pagpanumat bisan kanin-o kundi kumadto ka kag magpakita sa padi. Tapos maghalad ka san regalo susog sa Kasug-

uan ni Moises bilang pagpamatuod sa mga tawo na nag-ayo ka na.”

An Pagpaayo Ni Jesus Sa Suruguon San Namumuno San Mga Suldados

(Lucas 7:1-10; Juan 4:43-54)

⁵ Pagsulod lang ni Jesus sa Capernaum, may namumuno san mga suldados na Romano na nag-apiki sa iya kag nakimaluoy, ⁶ “Ginoo, may suruguon ako kag adto siya nagahigda na paralisado. Nagatios man siya sin grabe.”

⁷ “Kun sugad, makadto ako agod ayuhon siya,” an sabi ni Jesus.

⁸ Nagsabat an namumuno san mga suldados, “Ginoo, dili ako angay na magpayon sa imo sa akon balay. Pero magsurmaton ka lang kag maaayo an akon suruguon. ⁹ Nasabi ko ini kay may nagasakop sa akon kag may mga ginasakupan man ako na mga suldados. Kun pagsabi ko sa usad na ‘Lakat,’ malakat siya, kag sa iba naman, ‘Kumadi ka,’ tapos matulos siya. Kun ginasabi ko man sa akon suruguon, ‘Himua ini,’ tutumanon niya.”

¹⁰ Pakabati sani ni Jesus nagngalas, inaatubang an kadamuan na nagasurunod sa iya kag nagsurmaton, “Ginasiguro ko sa iyo na wara pa gayod ako makakita sin may pareho sani’n pagtuod sa bilog na Israel. ¹¹ Tandai ini: damo an magaarabot na hali sa sirangan kag kalundan na makiatubang sa may lamesa kau-pod ni Abraham, Isaac kag Jacob didto sa kahadian san langit. ¹² Pero an iba na mga sakop san kahadian na nagasupak sa akon itatapok paluwas sa kaduluman. Didto maganguruyngoy kag magaparagot sinda sa kasakit.”

¹³ Sinabihan ni Jesus an namumuno, “Lakat. Mangyayari ina susog sa imo pagtuod.” Sadto mismo na kaorason nag-ayo an iya suruguon.

Damu-damo An Ginaayo Ni Jesus*(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)*

¹⁴Pagsulod ni Jesus sa balay ni Pedro nakita niya an ugangan na babayi ni Pedro na nagahigda kay may kalintura. ¹⁵Gindapatan ni Jesus san iya kamot an babayi tapos hinaw-asan ini san kalintura. Kaya bumangon dayon siya kag nag-asikaso sa iya.

¹⁶Pagtunod san adlaw damo an ginpangdara sa iya na nagkasurudlan san mga maraot na espirito kag ginpaluwas niya ini paagi san iya surmaton, kaya gin-ayo an tanan na mga masakiton. ¹⁷Nangyari ini agod matuman an sinabi san propeta na si Isaias, “Ginhali niya an atonmga ginabatyag kag gin-ayo an aton mga sakit.”**

Mga Tugon Ni Jesus Manungod Sa Pag-upod Sa Iya*(Lucas 9:57-62)*

¹⁸San makita ni Jesus an damu-damo na mga tawo na nagapatalibod sa iya nagsugo siya sa mga disipulos na pasakayon ninda siya patabok san danaw. ¹⁹Antes sinda magsakay may paratukdo san Kasuguan na naghalapit kag nagsabi sa iya, “Maestro, magaupod ako sa imo bisan magpakain ka.”

²⁰Didi sinabihan siya ni Jesus, “May unugan an mga garong kag an mga sapat na nagalupad may mga salag pero ako na Anak San Tawo wara ngani bisan istaran.”

²¹May iba man na disipulos na nagsabi sa iya, “Ginoo, tuguti ako na makauli anay hasta na ikalubong ko an akon ama.”

²²Pero ginsabat siya ni Jesus, “Pabayai na ilubong san mga tawo na baga’n patay an inda sadiri na mga patay kundi mag-upod ka sa akon.”

Ginapakalma Ni Jesus An Subasko*(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)*

²³Pakatapos nagsakay si Jesus sa sarakyan kag nag-urupod an iya mga disipulos. ²⁴Pagsakay ninda, bigla na lang may subasko sa danaw. Kun kaya nasasabyahan sinda san balod pero natuturog lang si Jesus. ²⁵Kaya san nag-apiki sinda sa iya, inda ginpukaw na nagasabi, “Ginoo, isalbar na kami kay malulunod na kita.”

²⁶Didi sinabihan niya sinda, “Mga tawo na kulang an pagsarig, nano kay nagakaharadlok kamo?” Tapos pagbangon niya ginsugo an hangin kag mga balod na mag-udong, kaya malinaw na gayod.

²⁷Nagkangarawa an mga lalaki na an sabi, “Nano’n klase ini na tawo na an hangin kag san mga balod nagasunod sa iya?”

May Duha Na Tawo Na Ginsudlan San mga Demonyo*(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)*

²⁸Pag-abot ni Jesus sa tabok san danaw, sa lugar san Gadarena, may nagsugat sa iya na duha na lalaki hali sa rulu-bngan na mga kweba. Ini na mga tawo nagkasurudlan sin mga maraot na espirito, kaya mga maisog gayod sinda na wara sin nakaagi sadto na agihan. ²⁹Insigida nagsiyak sinda, “Anak san Dios, nano an pakilabot mo sa amon? Nano, nagkadi ka agod pasakitan kami bisan dili pa tama an panahon?”

³⁰Niyan nangyari man na may damu-damo na mga baboy an nanginginaon na medyo huruharayo sa inda. ³¹Pakakita sani, nakimaluoy an mga demonyo, “Kun pahalion mo kami, pasuluda na lang kami sa kababuyan.”

**8:17 Kitaa sa Isaias 53:4.

³²Kaya nagsabi siya, “Sige.” Tapos nagruluwas kag nagsurulod sa kababuyan. Nagharabas ini tanan palusad sa pangpang, nagkahurulog sa danaw kag nagkarulumos sa tubig.

³³An mga parabantay naman san kababuyan nagdaralagan palungsod. Didto ninda ginpamarita an tanan lalo na gayod an nangyari sadto’n duha na nagkasurudlan san mga maraot na espirito. ³⁴Kaya nagruluwas dayon an tanan na tagasyudad agod sugaton si Jesus. Pakakita ninda sa iya, nakimaluoy na maghali na siya sa inda lugar.

May Paralitiko Na Ginpaayo Ni Jesus

(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

9 Paghali sadto na lugar, nagsakay gi-hapon sinda Jesus sa inda sarakyan kag nagtabok pakadto sa iya sadiri na lungsod. ²Pag-abot didto, may mga lalaki na nagdara sa iya sin paralitiko na nasa higdaan. San mapanginano ni Jesus na ginhimo ninda tungod san inda pagtuod sa iya, nagsabi siya sa paralitiko, “Anak, pakusuga an imo buot. Napatawad na an imo mga kasal-an.”

³Dahilan sani may iba na mga paratukdo san Kasuguan na nakahuna-huna, “Ginabasang-basang sanian Dios!”

⁴Pero aram ni Jesus kun nano an inda ginaisip kaya naghunga siya, “Nano kay nagaisip kamo’n maraot?” ⁵Hain sani an mas maayo sabihon, ‘Ginapatawad na an imo mga kasal-an,’ o ‘Bangon kag lakat?’ ⁶Ugaling pagapamatuudan ko sa iyo agod maaraman niyo na ako na Anak San Tawo may poder magpatawad san mga kasal-an didi sa kinaban.” Tapos sinabihan niya an paralitiko, “Bangon, bitbita an imo higdaan kag umuli ka.” ⁷Bumangon man ini kag

umuli na. ⁸Pakakita sani, nahahadlok naman an kadamuan kaya gin-umaw an Dios na naghatag sa mga tawo sin poder na pareho sani.

Nagaupod Si Mateo Kan Jesus

(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹Paghali didto, nagpadayon si Jesus paglakat. Sa uruunhan may nakita siya na parasukot san buwis na an ngaran Mateo. Adto siya nakaingkod sa may kolektahan san buwis. Sinabihan siya ni Jesus, “Mag-upod ka sa akon.” Kaya tumindog naman ini kag nag-upod sa iya.

¹⁰Usad na adlaw myintras nakikaon si Jesus sa balay ninda Mateo may nag-arabot na damo na mga parasukot san buwis kag iba na mga parakasala na nag-ingkod man kasabay ni Jesus kag san iya mga disipulos. ¹¹Pakakita sani san mga Pariseo naghunga sinda sa iya mga disipulos, “Nano kay nakikaon an iyo maestro kasabay san mga parasukot san buwis kag iba na mga makasasala?”

¹²Pakabati man sani ni Jesus nagsabat siya, “Dili nagakinahanglan sin duktor an wara’n sakit kundi an mga masakiton.

¹³Sige, arama man kun nano an gusto sabihon san mga surmaton: ‘Kaluoy an gusto ko, dili sakripisyo.’ Matuod na nagkadi ako didi sa kinab-an dili sa pag-agda sa mga matanos kundi sa mga makasasala.”^{††}

An Iristoryahan

Manungod Sa Pag-ayuno

(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

¹⁴Niyan nag-arapiki kan Jesus an mga disipulos ni Juan na Parabunyang na naghurunga, “Nano kay dili nagaayuno an imo mga disipulos pareho san amon kag san mga Pariseo?”

¹⁵Ginsabat sinda ni Jesus paagi sa istorya, “Nano, mamumundo daw an mga

^{††}9:13 Kitaa sa Oseas 6:6.

abay sa kasal myintras kaupod pa ninda an karaslon na lalaki? Syimpre dili, pero maabot an adlaw na pagakuhaon siya sa inda kag amo pa lang sinda makaayuno dahilan san kamunduan.”

¹⁶Tapos gin-istoryahan pa niya sinda para mapahayag na an iya bag-o na katukduan iba sa mga daan. “Wara’n matangkop sin bag-o na tela sa daan na yamit kay, kun amo ini an iya himuon, an gintangkop na bag-o makuro kag mas lalo na madako an gisi. ¹⁷Sugad man, wara’n masulod sin bag-o na bino sa daan na anit na surudlan, kay kun sugad, maputok an anit na surudlan kag an bino mawawasak. Kaya an bino masasayang kag masisira an surudlan. Kun kaya an bag-o na bino dapat lugod sa bag-o na anit na surudlan agod mapupuslan an tanan.”

Ginaayo Ni Jesus An Daragita Ni Jairo Kag San Babayi Na Ginadugo

(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

¹⁸Myintras nakisurmoton pa si Jesus sa inda, may namumuno naman na hali sa sinagoga na nag-apiki kag nagluhod sa atubangan niya na nagsabi, “Namatay pa lang an anak ko na daragita pero kadtua lang tabi kag idapat mo lang sa iya an imo kamot kay siya mabubuhay.” ¹⁹Tumindog dayon si Jesus kag nag-upod. Amo man an iya mga disipulos.

²⁰Didto man may babayi na ginadugo sa sulod san dose ka tuig. Kaya nag-apiki siya sa likod ni Jesus kag gindutdot an sidsid san iya ginasul-ot. ²¹Ginhimo niya ini kay inisip niya sa iya sadiri “Kun madutdot ko lang bisan an iya ginasul-ot magaayo na ako.”

²²Naglingi si Jesus kag pakakita sa iya nagsabi, “Tia, pakusuga an imo buot kay an pagtuod mo sa akon amo an nakaayo sa imo.” Sadto mismo nag-ayo na ngani an babayi.

²³Pag-abot naman ni Jesus sa balay san opisyal, nakita niya an mga paratugtog san plawta kag san kadamuan na makusog an inda pagnguru yngoy.

²⁴Kaya nagsabi siya, “Hali anay kamo dida kay dili patay an bata kundi natuturog lang.” Gintarawhan siya ninda. ²⁵Pero pakapaluwas san kadamuan, nagsulod si Jesus sa kwarto kun diin an bata, kinaptan an iya kamot kag ini nagbangon. ²⁶Nakalukop naman ini na pangyayari sa tanan na mga lungsod patalibod sana na lugar.

May Duha Na Buta Na Gin-ayo Ni Jesus

²⁷Pagpadayon ni Jesus hali didto, may duha na buta na lalaki na nagsunod sa iya na nagaagrangay sin makusog, “Lahi ni David, kaluy-i kami.”

²⁸Pagsulod naman ni Jesus sa balay nag-apiki man sa iya an duha na buta. Kaya ginhunga sinda niya, “Nano, nagatuod kamo na mahimo ko ini?”

Nagsabat sinda, “Opo, Ginoo.”

²⁹Pakatapos dinuunan ni Jesus an inda mga mata na nagasabi, “Matuman lugod ini susog sa iyo pagtuod.” ³⁰Didi namuklat an inda mga mata. Tapos gintugon sinda ni Jesus, “Talinguhaa na wara gayod sin makaaram sani.” ³¹Pero naglakat sinda na ginabarita sa tanan na lugar an manungod kan Jesus.

Ginaayo Ni Jesus An Apa

³²Pakahali pa lang gayod san duha na buta, may gindara naman sa iya na tawo na naapa kay nasudlan san maraot na espirito. ³³Pakapaluwas san maraot na espirito nakasurmoton an dati apa kag nginarat an kadamuan na nagasarabi, “Wara pa gayod sin nangyari na sugad sani sa Israel.”

³⁴Pero nagsabi an mga Pariseo, “Paagi lang san namumuno san mga demonyo an pagpaluwas niya san mga demonyo.”

Naluoy Si Jesus Sa Mga Katawuhan

³⁵Niyan ginpanglibot ni Jesus an tanan na mga kalungsudan kag kabaryuhan sadto'n lugar na nagatukdo sa inda mga sinagoga, nagapahayag san Maayo Na Barita san kahadian san Dios kag an tanan na may mga sakit kag may mga ginabatyag ginapangayo niya. ³⁶Pakakita niya sa kadamuan naluoy siya sa inda kay ginasamok kag wara'n nagaasikaso sa inda baga'n karnero na wara'n nagaataman. ³⁷Didi sinabihan ni Jesus an iya mga disipulos, "Baga'n bugana na aranihon ini na mga tawo pero kulang lang an paraani. ³⁸Kaya maghangyo sa Ginoo na tag-iya san aranihon agod magsugo sin mga paraani sa iya aranihon."

An Dose Na Apostoles

(*Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16*)

10 Pakasabi ni Jesus sani, gintiripon niya an iya dose na disipulos kag ginhatagan sinda'n poder agod makapaluwas sin mga maraot na espirito kag agod makabulong san mga may sakit kag san may mga ginabatyag.

²An mga ngaran sani na dose na disipulos na nagin apostoles amo ini: una si Simon na ginatawag Pedro kag san iya manghod na si Andres, tapos an magmanghod na sinda Santiago kag Juan na mga anak ni Zebedeo. ³Ada man sinda Felipe kag Bartolome, si Tomas kag si Mateo na parasukot san buwis, si Santiago na anak ni Alfeo, si Tadeo, ⁴si Simon na panatiko kag si Judas Iscariote na amo an magatraydor kan Jesus.

Ginatugon Ni Jesus Ini Na Dose Manungod San Inda Trabaho

(*Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6*)

⁵Antes ginsugo ni Jesus ini na dose na maglakat agod magpahayag, gintugon sinda sugad sani, "Ayaw kamo pagkadto

sa mga lugar san mga dili-Judio kag ayaw pagsulod sa bisan nano na lungsod san mga Samaritano, ⁶kundi kad-tua an mga taga-Israel na baga'n mga nalalagalag na karnero. ⁷Sa iyo paglakat ipahayag na haros magtuna na an pagahadi san Dios. ⁸Paayuha an masakiton kag san mga leprosohon, buhayon an patay, kag paluwason an mga demonyo. Nakabaton kamo sani na poder na wara'n bayad, kaya gamita man ini na dili nagapabayad. ⁹Dili kamo magdara sin kwarta na oro o plata o bronse sa iyo mga pitaka. ¹⁰Sa iyo paglakat dili man kamo magdara sin surudlan, liwanan, sandalyas kag balon kay angay na hatagan an paratrabaho san iya mga kinahanglan.

¹¹"Sa diin na lungsod o baryo na iyo kadtuan maghunga kun may matanos didto, tapos makiistar sa iya balay hasta na maghali kamo. ¹²Pagsulod niyo'n balay, magalang tapos magsabi, 'Mapasa iyo lugod an kalinaw na hali sa Dios.' ¹³Niyan kun magpadayon sa iyo an tagbalay, mapasa inda an iyo kalinaw pero kun dili, mapabalik sa iyo an kalinaw. ¹⁴Kun may dili magpadayon sa iyo o mamati sa iyo ginasabi, taphuda anay an alpog sa iyo mga tiil paghali niyo sana na balay o lungsod bilang padaan na may paghusgar na maabot sa inda. ¹⁵Ginasiguro ko sa iyo na sa adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga makasasala na mga taga-Sodoma kag taga-Gomora ki sa mga tawo sana na balay o lungsod."

An Maabot Na Mga Patios

(*Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17*)

¹⁶Nagpadayon pa si Jesus, "Dumduma na ginasugo ta kamo na baga'n mga karnero sa tunga san mga maisog na hayop, kaya magin madunong kamo na pareho san mga sawa pero mabuot naman na pareho san mga salampati.

¹⁷ Pero maglikay sa mga tawo kay pag-aakusaron kamo ninda sa mga konseho, kag pagalatiguhon man kamo sa inda mga sinagoga. ¹⁸ Pagabistahon kamo ninda sa atubangan san mga gobernador kag mga hadi dahilan sa pagsunod niyo sa akon. Mangyari ini agod makatestigo kamo sa inda kag sa mga dili-Judio manungod san Maayo Na Barita. ¹⁹ Pero kun iatubang kamo sa inda, ayaw kahandal kun nano an iyo isasabi o kun nano an iyo isasabat kay pag-abot san oras gigiyahan kamo san iyo isasabi. ²⁰ Sana mismo dili kamo an magasurmaton kundi an Espirito Santo san Dios na iyo Ama amo an magasurmaton paagi sa iyo."

²¹ Nagsabi man si Jesus, "Sana na panahon may mga tawo na amo mismo an magapapatay sa inda sadiri na mga kamanghod. Amo man an mga ama igapapatay an inda mga anak. Sugad man, may kabataan na magakontra sa inda mga ginikanan kag igapapatay sinda. ²² Kamo naman pagakabadlian san tanan tungod kay kamo an mga nagasunod sa akon pero an mga masasalbar sa paghusgar san Dios amo an mga magpadayon pagsunod sa akon hasta sa katapusan sani. ²³ Kun pagapasakiton kamo sa usad na lungsod, dumulag sa masunod. Ginasiyuro ko sa iyo na dili pa niyo nalilibot an tanan na lungsod san Israel magaabot na ako na Anak San Tawo."

²⁴ Nagpadayon si Jesus, "Pareho бага sani, dili malabaw an disipulos sa iya maestro, amo man an suruguon sa iya amo. ²⁵ Tama na sa disipulos kun magin pareho siya sa iya maestro kag an suruguon man sa iya amo. Kaya kun Beelzebul an ginatawag ninda sa akon na amo san tagbalay, sigurado na pagatawag na kamo sugad sana kay mga kaurupod ko kamo sana na balay.

An Dapat Kahadlukan

(Lucas 12:4-7)

²⁶ "Pero ayaw kamo kahadlok sa inda kay mahahayag an tanan na natatago, kag an tanan na ginatahuban maaaraman. ²⁷ Kaya ihayag niyo sa kapaw-an an ginasabi ko sa iyo sa madulom, kag isiyak sa kaatupan an mabati niyo sa akon sa hutik. ²⁸ Ayaw kamo kahadlok san makapatay san lawas pero dili makapatay san kalag kundi kahadlukan niyo idto'n pareho makapatay san lawas kag kalag sa impyerno. ²⁹ Nano, dili ba matuod na manentimos an baligyaan san duha ka maya didi sa aton? Pero dili mahuhulog sa duta bisan usad sani kun dili itugot san iyo Langitnon na Ama. ³⁰ Bisan ngani an iyo buhok bini-lang tanan san Dios. ³¹ Kaya ayaw gayod kamo kahadlok kay mas mahalaga kamo sa iya ki sa damo na mga maya.

An Mga Pagakilalahon Ni Jesus

(Lucas 12:8-9)

³² "Tandai ini: an nagaako sa atubangan san mga tawo na siya para sa akon amo man an pagahimuon ko na Anak San Tawo sa iya sa atubangan san akon Ama na nasa langit. ³³ Pero an magsabi sa atubangan san mga tawo na dili siya para sa akon amo man an pagahimuon ko sa iya sa atubangan san akon Ama sa langit.

Dili Kalinaw An Dara Ni Jesus Kundi Araway

(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Ayaw paghunaa na nagkadi ako para magdara'n kalinaw sa mga tawo sa kinab-an. Dili kalinaw an akon dara kundi araway. ³⁵ Nagkadi ako agod paawayon 'an anak na lalaki sa iya ama, an anak na babayi sa iya iloy,

an umagad na babayi sa ugangan na babayi.

³⁶ An mga magigin kaaway ngani san tawo an kaurupod niya sa panimalay.^{††}

³⁷ “Pwera pa sani dili angay sa akon an tawo na nagapalabi sa iya ama kag iloy sin mas pa sa akon. Amo man an nagapalabi sa anak na babayi o lalaki sin mas pa sa akon. ³⁸ Dili man angay sa akon an habo magdara san iya sadiri na krus na amo an pagtios tungod sa akon tapos makakaupod ko. ³⁹ Mawawar-an lugod sin buhay an nagapasiguro san iya sadiri na buhay, pero an mawawar-an sin buhay alang-alang sa akon magkakaigwa lugod san buhay na wara’n katapusan.

An Mga Premyo

(*Marcos 9:41*)

⁴⁰ “Kun may nagapadayon sa iyo, ako man an ginapadayon niya, kag kun ginapadayon niya ako amo man an nagsugo sa akon. ⁴¹ Kun may magpadayon sin tawo dahilan na ini propeta man, makabaton siya sin premyo na pareho san para lang sa propeta. Sugad man, may iba na premyo na pareho san para lang sa matanos. Ini naman para sa nagapadayon sa tawo dahilan na ini matanos. ⁴² Tandai man ini: an sigurado gayod na makabaton sin premyo amo idto’n bisan magpainom lang sin matugnaw na tubig sa usad sani na pinakamenos na mga disipulos dahilan na ini akon parasunod.”

An Mga Ginsugo Hali Kan Juan Na Parabunyag

(*Lucas 7:18-35*)

11 Pakatuguna ni Jesus sa iya mga disipulos nagpadayon

siya paglakat agod magtukdo kag magpahayag san Maayo Na Barita sa mga lungsod sa Galilea.

² Sadto si Juan na Parabunyag adto sa prisuhan. Pakaarami man niya san manungod sa mga ginahimo ni Cristo, ³ nagsugo siya sin mga disipulos agod hungaon si Cristo. Pag-abot ninda ginhunga siya ninda, “Sir, nano, ikaw na po an ginasabi sa Banal Na Kasuratan na maabot o mapaabot pa kami sin iba?”

⁴ Nagsabat si Jesus, “Kadto kag sumati niyo si Juan san iyo nabati kag nakita sugad sani: ⁵ nakakita gihapon an mga buta, an mga pilay nakalakat na, naayo naman an mga leprosohon kag an mga bungol nakabati. Nabuhay gihapon an mga patay kag an mga pobre nakabati san Maayo Na Barita na ginapahayag sa inda. ⁶ Sugad man, malipay idto’n dili nawawar-an sin pagtuod sa akon.”

⁷ Pagharali san mga ginsugo, nagtuna naman pag-istorya si Jesus sa mga katawuhan manungod kan Juan: “Nano an ginalaom niyo na makita san pagkadto sa disyerto? Usad na tawo na pareho sa kadinghutan na ginapalid-palid san hangin? ⁸ Kun dili sugad sana, nano gayod an ginalaom niyo na makita? Tawo na nakabado sin matahom? Syimpre dili, kay idto’n nagabarado sin mga matahom adto nagaistar sa mga palasyo san mga hadi. ⁹ Kun kaya ngani, nano kay nagkadto kamo? Para makakita sin propeta? Oo, labaw pa gayod sa propeta an nakita niyo, ¹⁰ kay siya an katumanan san nasurat sa Banal Na Kasuratan, ‘Kitaa, may surugon ako na mapauna sa imo.

Siya an magapreparar san imo aagihan.’^{¶¶}

^{††}10:36 Kitaa sa Micah 7:6.

^{¶¶}11:10 Kitaa sa Malakai 3:1.

¹¹ “Ginasiguro ko sa iyo, sa tanan na kabataan na gin-anak sa mga babayi, wara na gayod sin nakalabaw kan Juan na Parabunyag. Ugaling mas labaw pa ki sa iya an pinakamernos sa kahadian san langit. ¹² Manungod sani na kahadian gin-asakyada ini san mga may grabe na pwersa kag ini ginaagaw ninda tuna na nagpahayag si Juan hasta yana. ¹³ Hasta na nag-abot si Juan ginbarita san mga propeta kag sa Kasuguan ni Moises an manungod san pag-abot san pagahadi san Dios. ¹⁴ Niyan, kun gusto niyo mag-ako ini, si Juan amo an Elias na ginbarita kasadto na magabalik sa kinaban agod magpreparar para sani na pagahadi. ¹⁵ Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

¹⁶ Nagpadayon pa si Jesus, “Sa nano ko maikukumparar an mga tawo na nabubuhay yana? Pareho sinda sa mga kabataan na nagairingkod sa merkado kag nagapasiriyak-siyak sa inda mga kakanam sugad sani,

¹⁷ ‘Gintugtugan namon kamo sin plawta pero dili man kamo nagsarayaw. Tapos nagkanta naman kami’n mamunduoan pero wara kamo pagtarangis.’

¹⁸ “Sugad man, pagkita san mga tawo na an ugali ni Juan pag-ayuno kag wara’n pag-inom sin bino nagasabi sinda, ‘Nasudlan siya sin demonyo.’

¹⁹ Nakita naman ninda ako na Anak San Tawo na an ugali mag-inom sin bino kag dili mag-ayuno kag niyan nagasabi sinda, ‘Kitaa an makagod kag parahubog. Nakiamigo ngani siya sa mga parasukot san buwis kag sa iba na mga parakasala.’ Ugaling an mga himo amo an nakapamatuod san kadunungan.”

An Dili Nagatuod Na Katawuhan San Mga Lungsod

(Lucas 10:13-15)

²⁰ Pakatapos sani ginpanguritan ni Jesus an mga katawuhan sa mga lungsod kun diin siya nagpanghimo’n damo na mga milagro kasadto kay habo sinda magbaya san inda kasal-an. ²¹ Sabi niya, “Kamakaluluoy niyo na mga taga-Corazin! Kamakaluluoy man niyo na taga-Betsaida! Kun an ginhimo na mga milagro sa iyo, didto paghimua kasadto sa maraot na mga syudad san Tiro kag Sidon na ginasira san Dios, dugay na an mga tagadidto nagsul-ot sin bado na sako kag nagsaburak sin abo sa inda mga ulo agod ipakita na sinda nagababaw kag nagabaya san inda mga kasalan. ²² Pero tandai ini, sa adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga taga-Tiro kag mga taga-Sidon ki sa iyo. ²³ Kamo naman na mga taga-Capernaum, nano, gusto ba niyo na magpakamatanos pareho san sa langit? Itatapok lugod kamo sa impierno. Kay kun an mga milagro na ginhimo sa iyo, ginhimo didto sa lungsod san Sodoma na nasira, hasta yana adto pa ini. ²⁴ Pero tandai ini: sa adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga maraot na taga-Sodoma ki sa iyo.”

May Pagpahuway Para Sa Mga Napapagal

(Lucas 10:21-22)

²⁵ Tapos nangadyi si Jesus, “Ama, na Ginoo san langit kag duta, nagapasalamat ako sa imo kay gintago mo ini na kaaraman sa mga madunong kag mga may pagsabot pero ginhayag mo sadto’n mga maluya an pagsabot sugad san mga dyutay na bata. ²⁶ Opo, Ama, kay ginkalipay mo an pagahimo sani.”

²⁷ Tapos nagpadayon siya gihapon pagsabi sa mga tawo, “An tanan na

poder ginhatag sa akon san akon Ama. Wara'n nakakakilala sa Anak kundi an Ama. Wara man sin nakakakilala sa Ama kundi an Anak kag sadto man na mga ginagusto san Anak na pahayagan san manungod sa Ama.

²⁸ “Kamo tanan na napapagal, kadi sa akon. Kamo na nabubug-atan san kahan-dalan, kadi man, kay papapahuwayon ta kamo tanan. ²⁹ Pas-ana an akon yugo. Tapos tugutan ako na magtukdo sa iyo kay mabuot ako kag maluluy-on. Kun sugad, magkakaigwa kamo sin kalinaw sa tagipusuon, ³⁰ kay masayon lang darhon an akon yugo kag magaan an akon pas-anon.”

An Hunga Manungod Sa Adlaw San Pagpahuway

(*Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5*)

12 Sadto na panahon na Adlaw San Pagpahuway nag-aragi sinda Jesus sa katrighuan. Ginurutom an iya mga disipulos kaya nagtuna sinda magpamudo sin mga bunga kag pakapaniti ginakaraon. ² Pero pakakita sani san mga Pariseo ginsabihan siya ninda, “Kitaan imo mga disipulos kay nagahimo san dili dapat himuon sa Adlaw San Pagpahuway.”

³ Ginhunga man niya sinda, “Nano, wara pa kamo kabasa kun nano an ginhimo ni David san ginutom siya kag sadto'n mga kaurupod niya? ⁴ Nangyari ini san magsulod siya sa templo san Dios kag ginkuha an mga tinapay na ginhahalad sa Dios na dili ngani sinda dapat magkaon kundi an mga padi lang pero kinaon ninda. ⁵ Usad pa. Nano, dili man niyo nabasa sa Kasuguan na an mga padi sa templo ginaspak an Adlaw San Pagpahuway pero dili sinda nagakasala? ⁶ Pero amo ini an sasabihon ko sa iyo, adi an mas labaw pa ki sa templo. ⁷ Kaya

kun nasabutan lang niyo an gusto sabihon san mga surmaton, ‘dili sakripisyo an gusto ko kundi kaluoy,’⁸ dili niyo ginhusgaran idto'n mga dili nagkasala. ⁸ Nasabi ko ini kay ako na Anak San Tawo amo an Ginoo na makabuot sa Adlaw San Pagpahuway.”

Ginabulong Ni Jesus An Lalaki Na Kimay

(*Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11*)

⁹ Paghali didto nagpakadto si Jesus sa inda sinagoga. ¹⁰ Sana man mismo may lalaki didto na kimay. Kaya sa paglaom na may ikaakusar kontra kan Jesus naghunga sa iya an mga Pariseo, “Nano, kontra ba sa aton Kasuguan an pagpamulong kun Adlaw San Pagpahuway?”

¹¹ Ginsabat sinda ni Jesus, “Kun igwa didi sa iyo sin may karnero na mahulog sa buho na hadalom sa Adlaw San Pagpahuway, nano, dili niya ini kuhaon? Syimpre! ¹² Mas lalo pa na mahalaga an tawo ki sa karnero. Sugad man, susog sa Kasuguan an paghimo'n kaayuhan sa Adlaw San Pagpahuway.”

¹³ Kaya ginsabihan niya an lalaki, “Inat an imo kamot.” Gin-unat man sani kag an iya pagkakimay nag-ayo na kag kapareho na ini san sa luyo. ¹⁴ Dahilan sani nagruluwas an mga Pariseo kag nagtuna pagplano kontra kan Jesus kun pan-o siya ninda maipapatay.

Si Jesus An Suruguon Na Pinili San Dios

¹⁵ Pakaarami sani ni Jesus naghali siya sadto na lugar. Damo na mga tawo an nagsurunod sa iya kag gin-ayo niya an tanan na may ginabatyag, ¹⁶ pero pinadaanan niya sinda na dili siya igpamarita. ¹⁷ Ginhimo niya ini agod matuman an ginsabi san propeta na si Isaias:

§§12:7 Kitaa sa Oseas 6:6.

¹⁸ “Adi an akon suruguon na pinili ko. Siya an akon palangga na ginakali-pay ko gayod.

Ihahatag ko sa iya an akon Espirito kag igapahayag niya an matuod na hustisya sa tanan na tawo.

¹⁹ Dili siya makigsuay, dili magsiyak kag wara gayod sin bisan makabati san iya boses sa mga kamino.

²⁰ Pareho san buak na bagakay kag san nagakipat-kipat na lampara an mga kulang san pagtuod sa iya.

Pero dili siya magabari kag dili magaparong sa inda kundi pagapakusugon niya an inda pagtuod hasta na an hustisya san Dios ipalukop niya sa tanan na lugar.

²¹ Tapos an mga tawo didto sa tanan na nasyon magasarig sa iya.”*

Si Jesus Kag Si Beelzebul

(Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23; 12:10)

²² Pakatapos may gindara kan Jesus na tawo na nasudlan sin maraot na espirito na nakapabuta kag nakapaapa sa iya. Gin-ayo siya ni Jesus kaya nakasurmaton kag nakakita gihapon. ²³ Nangawa an tanan na katawuhan sa ginhimo ni Jesus kaya nagahurunga-hunga, “Dili kaya ini an kalahi san dati hadi na si David?”

²⁴ Pero pakabati sani san mga Pariseo, nagsabi, “Paagi lang kan Beelzebul na namumuno san mga demonyo an pagpaluwas niya san mga demonyo.”

²⁵ Aram ni Jesus an inda ginaisip kaya sinabihan niya sinda, “Maruruba an kahadian na pirme may araraway sa inda mismo. Amo man magaburulag an syudad o pamilya na pirme may araraway sa inda mismo. ²⁶ Kaya kun ginapaluwas ni Satanas an iya sadiri na mga sakop, may pag-araraway sa iya mismo. Kun sugad, pan-o magapadayon an iya pagahadi?

²⁷ May hunga pa. Kun paagi kan Beelzebul nagapaluwas ako san mga demonyo, kanin-o man gali poder na nahimo man ini san iyo mga katawuhan? Kaya ini sinda mismo an magapamatuod na sala kamo. ²⁸ Ugaling kun paagi sa Espirito san Dios an pagpaluwas ko san mga demonyo, ina nagapamatuod na an pagahadi san Dios adi na sa iyo.”

²⁹ Nagpadayon pa si Jesus sa iba na istorya, “O halimbawa бага, pan-o masulod an balay san maisog na tawo agod kuhaon an iya mga butang kun dili anay siya gapuson? Kun sugad, amo pa lang makakawatan an iya balay.”

³⁰ Nagpadayon si Jesus, “Kaya mga kontra gayod sa akon an dili nakiupod sa akon kag nagaburulag lugod an dili nagabulig sa akon magtipon. ³¹ Niyan ginasiguro ko sa iyo na papatawadon an tanan na mga kasal-an san tawo hasta an pagpakaraot sa tawo pero dili gayod papatawadon an magpakaraot sa Espirito Santo. ³² An magsurmaton naman kontra sa akon na Anak San Tawo papatawadon pero an magsurmaton kontra sa Espirito Santo dili gayod papatawadon bisan san-o.”

An Kahoy Kag An Mga Bunga Sani

(Lucas 6:43-45)

³³ Nagsurmaton pa si Jesus, “Niyan ipahalimbawa ta man sa kahoy. Kun maayo ini, nagabunga man sin maayo pero kun maraot, maraot man an bunga. Kaya makikilala naton an kahoy paagi sa bunga sani. ³⁴ Pareho kamo sana kay бага kamo’n kasawahan! Pan-o kamo makasurmaton sin maayo na kamo mismo maraot? Kay kun nano man an ada gayod sa tagipusuon amo man an ginasurmaton. ³⁵ Hali sa iya malinis na tagipusuon an maayo na tawo nagapakita sin maayo na nahimuan. An

*12:21 Kitaa sa Isaias 42:1-4.

maraot naman na tawo nagapakita'n mga maraot na hinimuan na hali sa iya maati na tagipusuon. ³⁶ Pero amo ini an sasabihon ko sa iyo: sa adlaw san paghusgar an tanan na mga tawo dapat mag-atubang sa Dios manungod sa kada naisurmaton na wara'n pulos. ³⁷ Kaya pagapatanuson kamo o pagakondinaron paagi sa iyo ginsurmaton."

An Pagahangyo Sin Milagro

(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

³⁸ Pakatapos may mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan na nagsabi sa iya, "Sir, gusto namon makita na nagahimo ka'n milagro bilang tanda na pagapamatuod na ikaw hali sa Dios."

³⁹ Pero sinabat sinda ni Jesus, "Maraot kag makasal-anon na mga tawo an naga-pangayo sin tanda. Ugaling wara'n ipapakita sa inda kundi an pareho na nang-yari sa propeta na si Jonas. ⁴⁰ Kay pareho ni Jonas na nagtulo ka adlaw kag nagtulo ka gab-i sa sulod san tiyan san dako na isda amo man ako na Anak San Tawo magatulo ka adlaw kag magatulo man ka gab-i sa idalom san duta. ⁴¹ Sa adlaw san maabot na paghusgar san Dios adto na an mga taga-Nineve kaurupod niyo na mga tawo na nabuhay yana. Magapamatuod ngani sinda kontra sa iyo kay nagbasol gayod sinda sa inda mga kasal-an kag nagbaya sani kasadto san magtukdo si Jonas pero bisan adi na yana an mas labaw pa ki sa iya habo naman kamo mamati. ⁴² Kun maabot gayod ina na adlaw, adto man an ginatawag na Reyna san Timog kaupod niyo na mga tawo na nabuhay yana. Aakusaron man niya kamo kay kasadto hali pa gayod siya sa harayo na lugar san kinab-an para mamati san kadunun-gan ni Solomon pero, kita, bisan adi na

yana an mas labaw pa ki kan Solomon, habo naman kamo mamati.

An Halimbawa San Maraot Na Espirito

(Lucas 11:24-26)

⁴³ "Ipahalimbawa ta naman sa maraot na espirito," an sabi ni Jesus. "Pagluwas sani sa tawo nagaagi-agi siya sa mga disyerto agod maghanap sin mapahuwayan pero kay wara'n mahanapan, ⁴⁴ kaya masabi siya'n, 'Mabalik ako sa akon ginhalian na istaran.' Pag-abot niya didto, nakita na wara'n sulod, malinis kag gin-ayo na idto. ⁴⁵ Tapos magahali gihapon siya kag magatiripon pa sin pito na espirito na mas maraot pa sa iya. Didto naman sinda tanan magasulod kag magaiatar. Dahilan sani mas grabe an kamutangan sadto'n tawo ki san dati. Kaya amo man an mangyayari sani na maraot na mga tawo na nabubuhay yana."

An Iloy Kag Mga Kamanghod Na Lalaki Ni Jesus

(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

⁴⁶ Myintras nagasurmaton pa si Jesus sa mga tawo, nag-abot an iya iloy kag mga kamaranghod na lalaki. Adto sinda sa luwas na nagahangyo na makisurmaton sa iya. ⁴⁷ Kaya may usad didto na nagsabi sa iya, "Kita, ada sa luwas an imo iloy kag mga kamaranghod na lalaki na gusto makigsurmaton sa imo."[†]

⁴⁸ Pero sinabat siya ni Jesus sin hunga, "Sin-o an akon iloy kag sarasin-o an akon mga kamaranghod na lalaki?" ⁴⁹ Tapos tinukdo an iya mga disipulos kag nagsabi, "Adi an akon iloy kag mga kamaranghod na lalaki. ⁵⁰ An tanan na nagatuman sa pagbuot san akon amasa langit amo an akon iloy, mga kamaranghod na lalaki kag babayi."

[†]12:47 May mga kasuratan kasadto sa Griego na wara ini na birsikulo.

An Istorya Manungod San Parauma

(*Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8*)

13 Sadto mismo na adlaw paghali ni Jesus sa balay nagpakadto siya sa higad san danaw kag nag-inkod. ²Damu-damo na katawuhan an nagtiripon sa iya kaya nagsakay siya sa baruto kag nag-inkod. An tanan naman na katawuhan nagtirindog sa bay-bayon. ³May pasadi-sadi na ginsurmaton siya sa inda paagi sa mga istorya. Ginsabihan niya, “May parauma na nagpauma para magsabwag. ⁴Sa iya pagsabwag may mga binhi na nakatupa sa may dalan pero ini ginturuka san mga sapat na nag-abot. ⁵May nakatupa man sa kabatuhan na dyutay an duta. Nagtuturubo dayon ini kay hamabaw man lang an duta, ⁶pero pagragit san adlaw naluyos kag nag-uga idto kay wara makagamot sin maayo. ⁷May mga binhi naman na nakatupa sa katunukan pero pagdaragko san katunukan nasiutan ini kag namatay. ⁸Niyan may iba na mga binhi na nakatupa sa mataba na duta kag nagburunga gayod. May mga nagbunga sin ginatos, may tigsisenta kag may tigtraynta kada binhi. ⁹Kaya kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

An Katuyuan San Istorya

(*Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10*)

¹⁰Pakatapos nagharalapit an mga disipulos kan Jesus kag naghunga sa iya, “Nano kay nagatukdo ka sani na mga tawo paagi sin mga istorya?”

¹¹Nagsabat si Jesus, “Kamo an gintugutan na maaraman an mga misteryo san kahadian san langit pero sa inda wara igtugut. ¹²Manungod sani an igwa na hahatagan pa kaya mabugana na pero an wara-wara kukuhaan pa bisan an nano man na ada na sa iya. ¹³Kaya

ngani nakisurmaton ako sa inda paagi sa mga istorya kay bisan sing-ano ninda sin kasud-ong dili gihapon nakakita kag bisan sing-ano sin kapamati dili man gihapon nakabati kag nakasabot. ¹⁴Natuman man gayod sa inda an ginsabi san propeta na si Isaias na nagsabi, ‘Magapamati man kamo pirmo pero dili gihapon makasabot.

Magakita kamo pirmo pero dili man gihapon makapanginano.’

¹⁵Nagpadayon si Isaias,

‘Kay manol ini na mga katawuhan baga’n mga bungol kag mga piyong pa sinda,

kay basi makipanginano, makabati kag makasabot, tapos magabalik sinda sa akon kag mapaayo ko sinda.’[‡]

¹⁶“Kundi palabi an iyo mga mata kag mga talinga kay nakakita kag nakabati.

¹⁷Ginasiguro ko sa iyo, kasadto damo na mga propeta kag matanos na tawo an nagahandom na makakita san iyo nakita pero dili ninda nakita. Nagahandom man makabati san iyo nababatian pero dili ninda nabati.

Ginapahayag Ni Jesus An Istorya San Parauma

(*Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15*)

¹⁸“Kaya pamatii an gusto sabihon sani na istorya san parauma. ¹⁹An nakapamati na wara makasabot san surmaton manungod san kahadian pareho san binhi na nakatupa sa dalan. Tapos nagaabot an demonyo kag nagaagaw san surmaton na ginpamatian. ²⁰Idto’n naman na nakatupa sa kabatuhan amo idto’n mga nakabati san surmaton tapos nagatuod dayon kag nagakarilipay. ²¹Pero wara makagamot sa inda sadiri kaya nagatubo anay sin kadali pero oras na may kalisdanan o kasakitan dahilan san pagsunod sa katuk-

[‡]13:15 Kitaa sa Isaias 6:9-10.

duan nawawara dayon an inda pagtuod. ²²Idto naman na nakatupa na binhi sa katunukan amo idto'n nakabati san surmaton pero an mga kahan-dalan san pagkabuhay kag an kasadya hali san kayamanan amo an nagapalimot san surmaton kaya wara ini makapamunga. ²³Idto ugaling na mga nakasabwag man na binhi sa mataba na duta amo idto'n mga nagapamati san surmaton kag nakasabot. Sinda idto'n baga'n mga tanom na nakapamunga gayod sin ginatos, sin tigsisenta o sin tigtraynta kada binhi."

An Istorya Manungod San Dinghot

²⁴May iba pa na gin-istorya si Jesus sa kadamuan. "Pareho sa tawo na nagsasabwag sin maayo na binhi sa iya uma an pagahadi san Dios. ²⁵Usad na gab-i myintras tururog an mga suruguon san tag-iya may nag-abot na kaaway kag nagsabwag man sin dinghot sadto man mismo na uma tapos lumakat. ²⁶Kaya pagturubo san tanom kag nagtuna mamunga nagturunga man an mga dinghot.

²⁷"Nagkadto sa tag-iya an mga suruguon kag naghunga, 'Sir, maayo man an binhi na ginsabwag namon sa imo umahan, pan-o man nagkadinghot?'

²⁸"Ginsabat niya sinda, 'May kaaway na naghimo sani.'

"Pakabati sani ginhunga naman siya san mga suruguon, 'Nano, gusto mo ba na gabuton namon an dinghot?'

²⁹"Pero nagsabat an amo, 'Ayaw, kay basi paggabot niyo san dinghot makapod man an trigo. ³⁰Pabayai lang niyo na durungan ini magtubo hasta pag-ani kay sa tiganihan sabihon ko na lang sa mga paraani na unahon anay paggabot san mga dinghot, tapos butuk-butukon agod isugba sa kalayo. Pero an trigo itipon sa akon kamalig.'"

Pareho San Pisog San Mustasa An Kahadian San Dios

(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-21)

³¹May iba pa na gin-istorya si Jesus sa inda. "Pareho man san pisog san mustasa na tinanom sin tawo sa iya uma an pagahadi san Dios. ³²Amo ini an pinakadyutay sa tanan na pisog pero pagtubo amo man an pinakadako sa mga tanom sa uma. Nagin kahoy ini kaya nagahurugdon an mga sapat kag nagasaralag sa mga sanga sani."

An Istorya Manungod Sa Pampaalsa Na Ginatawag Lebadura

³³May iba pa na gin-istorya si Jesus sa inda. "Pareho man san pampaalsa na ginatawag lebadura an pagahadi san Dios. Ginmiskla ina san babayi sa tulo ka sukol na arina. Tapos dahilan sani nag-alsa an bilog na minasa."

³⁴Ini tanan gintukdo ni Jesus sa kadamuan paagi sa mga istorya. Dili ngani siya nagatukdo sa inda kun dili paagi sa istorya. ³⁵Nangyari ini agod matuman an ginsabi san propeta:

"Magagamit ako'n mga istorya sa pakig-surmaton sa inda.

Igapahayag ko an mga misteryo na dili pa naaraman magtuna sa paglalang san kinab-an."[¶]

Ginpahayag Ni Jesus An Istorya Manungod Sa Dinghot

³⁶Pakatapos sani binayaan ni Jesus an kadamuan kag nagsulod sa balay. Nag-arapiki an mga disipulos niya kag may nagsabi, "Ipahayag man sa amon an gusto sabihon san istorya san mga dinghot sa uma."

³⁷Nagsabat si Jesus, "Idto'n nagsabwag san maayo na binhi amo ako na Anak San Tawo. ³⁸An uma amo

[¶]13:35 Kitaa sa Salmo 78:2.

an kinab-an kag an gusto sabihon san maayo na binhi an katawuhan na nagapasakop sa pagahadi san Dios. An mga dinghot naman an katawuhan na nagapasakop sa Maraot na Espirito na amo si Satanas. ³⁹ Siya man an demonyo na nagtanom sani na dinghot. Tapos an pag-ani amo an katapusan san kinab-an kag an mga paraani amo an mga anghel.

⁴⁰ “Pareho na an dinghot gintipon kag ginsunog sa kalayo amo man an mangyayari sana na mga tawo sa katapusan san kinab-an. ⁴¹ Susuguon ko na Anak San Tawo an akon mga anghel agod tiripunon an tanan na ginapakasala an mga tawo kag an mga nagahirimo’n karautan. ⁴² Tapos igaitsa ini tanan sa kalayo sa impyerno na didto maganguruyngoy an mga tawo kag magaragot an inda mga ngipon sa pagsakit. ⁴³ An mga matanos naman magasirak pareho san adlaw didto sa kahadian san inda Ama. Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

An Istorya Manungod Sa Natatago Na Kayamanan

⁴⁴ Nagpadayon si Jesus, “Baga’n kayamanan na natatago sa uma an pagahadi san Dios. Pareho ini san tawo na pakakita sani na kayamanan tinahuban gihapon. Nag-uli siya sa kalipay kag binaligya an tanan niya na nakasadirihan tapos binakal idto’n uma.

An Istorya Manungod Sa Perlas

⁴⁵ “An pagahadi san Dios pareho san negosyante na nagaparanghanap sin mga pinakamaayo na perlas. ⁴⁶ Pakakita sin pinakapambihira sani, umuli kag binaligya an tanan niya na nakasadirihan, tapos binakal ini.

An Istorya Manungod Sa Lambat

⁴⁷ “Sugad man, an pagahadi san Dios pareho san lambat na gin-itsa sa da-

gat kag nakakuha sin manlain-lain na isda. ⁴⁸ Pakapuno sani ginhaw-as pabay-bayon san mga parapangisda. Tapos pag-iringkod ninda gintipon ninda an mga maayo na isda sa surudlan pero ginpilak an mga maraot na klase. ⁴⁹ Amo man an mangyayari sa katapusan san kinab-an. Makaradi an mga anghel tapos lalainon ninda an mga maraot na tawo sa mga matanos. ⁵⁰ An mga maraot iitsa sa nagadaba-daba na kalayo kun diin maganguruyngoy sinda didto kag magaragot an inda mga ngipon sa kasakit.”

⁵¹ “Nano, nasabutan niyo ini tanan?” an hunga ni Jesus.

Nagsabat sinda, “Opo.”

⁵² Ginsabihan gihapon niya sinda, “Pareho sa tagbalay na ginapaluwas an iya mga gamit na bag-o kag daan hali sa iya taguan ini an kada paratukdo san Kasuguan na gintukduan manungod san kahadian san langit.”

Ginsikway Si Jesus Sa Nazaret

(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

⁵³ Pakatapos pakaistorya sani naghali si Jesus didto. ⁵⁴ Pagbalik naman niya sa iya sadiri na lugar, nagtukdo siya sa mga tagadidto sa inda sinagoga. Nangawa sinda kag naghurunga, “Pan-o nagin madunong ini na tawo kag makahimo sani na mga milagro? ⁵⁵ Nano, dili ba anak lang siya san panday? Dili ba an iya iloy si Maria? Nano, dili ba an iya kamaranghod na lalaki sinda Santiago, Jose, Simon kag Judas? ⁵⁶ An tanan naman na iya kamaranghod na babayi, nano, dili man sinda an aton kaurupod? Kun sugad pan-o naaraman sani na tawo an paghimo san mga milagro?” ⁵⁷ Kaya urit sinda kan Jesus.

Pero ginasabihan niya sinda, “Bisan sin-o na propeta ginagalangan bisan diin pwera lang sa iya sadiri na lungsod kag panimalay.”

⁵⁸ Kaya kay wara sinda'n pagtuod, kulang an mga milagro na ginhimo niya didto.

An Pagkamatay Ni Juan Na Parabunyag

(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

14 Sadto na panahon nabaritaan ni Herodes na namumuno san Galilea an manungod sa kabantugan ni Jesus. ²Tapos nagsabi sa mga opisyaes, “Amo man gayod ini siya si Juan na Parabunyag na nabuhay gihapon kaya dahilan sani ada na sa iya ini na mga kagamhanan.”

³Niyan ini si Herodes amo an nagpadakop kan Juan, nagpagapos kag nagpapriso sa iya dahilan na ginsaway siya ni Juan kay nag-asawa siya kan Herodias na asawa san iya manghod na si Felipe. ⁴Sinabihan siya ni Juan, “Dili tugut sa Kasuguan na asawahon mo an asawa san imo manghod.” ⁵Dahilan sani gusto niya na ipapatay si Juan kaya lang nahahadlok siya sa mga tawo kay nagatuod sinda na propeta si Juan.

⁶Nag-abot an adlaw san nagselebrar si Herodes san iya pagkaanak. Sadto nagsayaw an daraga na anak ni Herodias sa atubangan san mga bisita. Nakapali-pay gayod siya kan Herodes, ⁷kaya nagsumpa ini na ihatag sa daraga an nano man na hangyuon niya.

⁸Sa pagsunod sa gintugon man san iya iloy nangayo an daraga, “Ihatag sa akon didi an ulo ni Juan na Parabunyag na nakabutang sa bandihado.”

⁹Didi namundo an hadi, ugaling dahilan san iya ginsumpa sa atubangan san mga bisita nagsugo siya na ihatag an ginahangyo san daraga. ¹⁰Kaya ginpapugutan sin ulo si Juan didto sa prisuhan. ¹¹Tapos gindara an ulo na nakabutang sa bandihado kag hinatag sa daraga na amo naman an nagdara sa iya iloy.

¹²Pakabaritai sani san mga disipulos ni Juan nagkaradto sinda kag kinuha an iya lawas, tapos linubong. Pakatapos nagkaradto sinda kan Jesus kag ginsumat an nangyari.

Ginapakaon Ni Jesus An Lima Ka Libo Na Lalaki

(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³Pakabarita man sani ni Jesus, sumakay siya sa sarakyan sa tubig kag naghali didto sin sikreto pakadto sa mamingaw na lugar na wara'n tawo. Pero pakaarami naman sani san kadamuan nagsurunod sinda sa iya na nagaralakat hali sa mga lungsod. ¹⁴Pagdunga ni Jesus sa baybayon kag nakita an damu-damo na katawuhan, naluoy siya sa inda kag ginpangayo an inda mga masakiton.

¹⁵San tunod na an adlaw nagharalapit sa iya an mga disipulos kag nagsabi, “Usad ini na mamingaw na lugar kag tunod na an adlaw. Pahalia na an mga tawo agod makakadto sa kabaryuhan para makabakal san inda makaon.”

¹⁶Pero nagsabat lugod si Jesus, “Dili na kinahanglan na magralakat pa sinda. Hatagi na lang niyo sinda'n makaon.”

¹⁷Nagsabat naman sinda, “Lima lang ka bilog na tinapay kag duha ka bilog na isda an amon dara.”

¹⁸Didi nagsugo si Jesus, “Darha niyo pakadi sa akon.” ¹⁹Tapos nagsugo siya na paingkudon an mga katawuhan sa kadinghutan. Pagkuha niya san lima ka bilog na tinapay kag duha na isda, humangad sa langit kag nagpasalamat sa Dios. Tapos gin-utud-utod niya ina, tinunol sa iya mga disipulos na amo naman an nagpanghatag sa kadamuan. ²⁰Nagkaraon sinda tanan hasta na nagkaburusog. Tapos san pagtipon san mga disipulos san nagkabilin nakapuno pa sin dose na bangkat. ²¹Idto na

nagkaraon mga lima ka libo na mga kalalakihan pwera pa san mga babayi kag kabataan.

Nagalakat Si Jesus Sa Ibabaw San Tubig

(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)

²² Pakatapos sani ginpasakay dayon ni Jesus sa inda sarakyan an mga disipulos kag ginpauna sa tabok san danaw myintras ginapauli niya an katawuhan. ²³ Pakapaulia na niya sani nagsagka siya sa bukid na sulo lang agod magpangadyi. Pagkagab-i siya na lang an nabilin. ²⁴ Sani mismo na kaorason an ginasakyan san mga disipulos adto na sa tunga san lawod na ginalamba-lamba san balod dahilan na sungsungon an hangin.

²⁵ San maalas kwatro na an kaagahon naghalapit sa inda si Jesus na nagalakat sa ibabaw san tubig. ²⁶ Pero san makita san mga disipulos na nagalakat siya sin sugad nagkaharadlok sinda na nagasiriyak, “Adaw, multo!”

²⁷ Pero sinabihan sinda dayon ni Jesus, “Ayaw kamo kahadlok! Ako бага ini! Pakusuga an iyo buot!”

²⁸ Didi nagsabat si Pedro, “Ginoo, kun ikaw gayod ina pakadaa ako sa imo na nagalakat man sa ibabaw san tubig!”

²⁹ “Kadi,” an sugo ni Jesus.

Kaya lumusad si Pedro sa sarakyan kag nagtuna paglakat sa ibabaw san tubig pakadto kan Jesus. ³⁰ Pero pakakita ni Pedro san kakusog san hangin nahadlok siya kag nagtuna pag-umlod. Kaya nakasiyak siya, “Ginoo, isalbar man ako!”

³¹ Gintunol dayon ni Jesus an iya kamot kag hinawidan si Pedro. Tapos nagsabi, “Marasa pa na kulang an imo pagsarig. Nano kay nagduda ka pa?”

³² Pakasakay ninda sa sarakyan naudong an hangin. ³³ An mga disipulos naman na adto dati sa sarakyan nagduruko sa atubangan ni Jesus na nagsabi, “Matuod gayod na ikaw an Anak san Dios.”

Ginapangayo Ni Jesus An Mga Masakiton Sa Genesaret

(Marcos 6:53-56)

³⁴ Pakatabok sa danaw nagdungka sinda sa lugar san Genesaret. ³⁵ Pakakilalahi sa iya san mga tagadidto, pinangbarita sa tanan na katarakin kag ginpangdara sa iya an tanan na masakiton didto. ³⁶ Tapos nakimaluoy sa iya na pabayaan lang na makadutdot sinda sa sidsid san iya bado. Idto tanan na nakadutdot nag-arayo.

An Katukduan San Mga Kalulululuhi

(Marcos 7:1-23)

15 Nagkaradto kan Jesus an mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan na hali sa Jerusalem kag naghunga, ² “Nano kay an imo mga disipulos dili nagasunod san kaugalian san mga kalulululuhi kundi nagakaraon na dili anay nagahugas san kamot sa tama na paagi?”

³ Ginsabat man sinda ni Jesus, “Nano man kamo kay ginasupak niyo an sugo san Dios dahilan san iyo kaugalian?”

⁴ Nagsugo an Dios,

‘Galangan mo an imo ama kag iloy,’[§] kag

‘An nagapakaraot sa iya ama kag iloy dapat gayod ipapatay.’^{**}

⁵ Pero kamo naman nagasabi, ‘Kun may magsabi sa iya ama o iloy: Nakatalaga na sa Dios an dapat ko na ikabulig sa iyo,’ dili na siya dapat maggalang sa inda paagi sa pagsustento. ⁶ Kaya paagi

[§]15:4 Kitaa sa Exodo 20:12.

^{**}15:4 Kitaa sa Exodo 21:17.

sani ginabalewara niyo an surmaton san Dios tungod san iyo kaugalian. ⁷ Mga pakita'n-tawo lang! Tama an ginsabi ni Isaias manungod sa iyo!

⁸ 'Ginagalangan ako sani na mga tawo sa surmaton lang pero an inda mga tagipusuon harayo sa pagsunod sa akon.

⁹ Wara'n pulos an pagsamba na ginahallad ninda sa akon kay an katukduan na inda ginapahayag mga kasuguan lang san mga tawo.' ^{††}

Mga Bagay Na Nakapaati Sa Tawo

¹⁰ Ginpahalapit ni Jesus an mga tawo kag ginsabihan, "Pamatii niyo ako kag sabuta! ¹¹ Dili nakapaati sa tawo an nagasulod sa ba-ba kundi an nagaluwas sani."

¹² Pakatapos sadto nagkaradto sa iya an mga disipulos kag naghunga, "Nano, dili mo ba aram na nagkaururit an mga Pariseo pakabati sana na ginsabi mo?"

¹³ Nagsabat si Jesus, "Pagagabuton an kada tanom na dili tinanom san akon langitnon na Ama. ¹⁴ Pabayai lang sinda. Pareho sinda sa mga buta na nagakabit sin otro buta kag kun san-o man may buta na nagakabit sa kapwa niya buta, pareho sinda tanan mahuhulog sa kali."

¹⁵ Didi naghangyo sa iya si Pedro, "Ipahayag man sa amon ini na ginistorya mo."

¹⁶ Naghunga naman si Jesus, "Nano, dili pa gihapon kamo nakasarabot?"

¹⁷ Nano, dili niyo aram na an nagasulod sa ba-ba nagaagi sa tiyan tapos iluluwas gayod? ¹⁸ Kaya ngani an ginasurmaton na hali sa tagipusuon amo an nakapaati sa tawo. ¹⁹ Nasabi ko ini kay sa tagipusuon nagahali an mga maraot na kaisipan, pagpatay, pagpanambay, pagdurog sa dili asawa, pangawat, pagtestigo sin kabuwaan kag pagtuya-tuya san kapwa.

²⁰ Amo ini an nakapaati sa tawo pero kun magkaon na wara anay maghugas san kamot dili gayod nakapaati sa tawo."

An Babayi Na May Pagtuod

(*Marcos 7:24-30*)

²¹ Naghali didto si Jesus kag nagpakadto sa lugar na halapit sa mga lungsod san Tiro kag Sidon. ²² Didto may babayi na taga-Cana na nagaistar sadto na lugar na nagahalapit sa iya kag nagasiyak, "Sir, Lahi ni David, maluoy ka man sa akon kay an akon anak na babayi nasudlan sin maraot na espirito kag ginapasakitan sin grabe."

²³ Pero wara siya pagsabata ni Jesus. Kaya ginhalapitan siya san iya mga disipulos kag nakimaluoy, "Pahalia na siya kay nagaparasunod sa aton na sige an kasiyak."

²⁴ Didi nagsabat si Jesus, "Ginsugo ako para lang sa mga tawo na taga-Israel na pareho san mga karnero na nalalagalag."

²⁵ Pero naghalapit na an babayi kag lumuhod sa atubangan niya na nagasabi, "Sir, buligi man ako."

²⁶ Nagsabat naman didi si Jesus, "Dili maayo na kuhaon an pagkaon sa kabataan kag ibahog lugod sa kaiduan."

²⁷ Nagsabat man an babayi, "Opo, Sir, pero bisan ngani an mga ido nababahugan man ngani san mga mumho na nagakatarakdag sa lamesa san inda amo."

²⁸ Kaya ginsabihan siya ni Jesus, "Tia, matuod man gayod na hugot an pagsarig mo! Nangyari na an imo ginahandom." Tapos sadto mismo nag-ayo dayon an iya anak na babayi.

An Pag-ayo Ni Jesus Sa Damo Na Tawo

²⁹ Hali didto nagpadayon si Jesus kag nag-agi sa baybayon san Galilea. Tapos

^{††} 15:9 Kitaa sa Isaias 29:13.

nagsagka siya sa bukid kag nag-ingkod didto. ³⁰Damu-damo na mga tawo an nagkaradto sa iya na may mga dara na pilay, kimay, buta, apa kag mga iba pa. Ginbutang ninda sa may tiilan ni Jesus ini kag gin-ayo niya. ³¹Kaya nangan-gawa an kadamuan pakakita na an apa nakasurmaton, an kimay naayo, an pilay nakalakat kag an buta nakakita. Dahilan sani gin-umaw ninda an Dios san Israel.

An Pagapakaon Ni Jesus Sa Upat Ka Libo Na Lalaki

(Marcos 8:1-10)

³²Pakatapos sani ginpahalapit ni Jesus an iya mga disipulos kag sinabihan, “Naluluoy ako sa mga tawo kay nagpa-raupod na sinda sa akon sin matulo na ka adlaw yana kag wara sin makaon. Habo ko naman sinda na paulion na gurutom kay basi magkadirismayo sinda sa dalan.”

³³Kaya ginhunga siya san iya mga disipulos, “Sani na kabukidan diin man kita makuha’n tinapay na makaigo ipakaon sa kadamuan?”

³⁴Didi naghunga si Jesus sa inda, “Pira ka bilog na tinapay an ada sa iyo?”

Nagsabat sinda, “Pito po kag mga pira ka bilog na tigdyutay na isda.”

³⁵Ginpairingkod niya sa duta an katawuhan. ³⁶Tapos kinuha an pito ka bilog na tinapay kag san isda. Pakapalamat sa Dios gin-utud-utod ina kag tinunol sa iya mga disipulos na amo man an nagpanghatag sa katawuhan. ³⁷Nagkaraon sinda tanan kag nagkaburusog. Pagkatapos, pito pa ka bangkat an natipon na mga sobra. ³⁸Niyan upat ka libo na kalalakihan an nagkaraon pwera pa san kababayihan kag kabataan.

³⁹Pakapaulia ni Jesus san kadamuan nagsakay siya sa dako na baruto kag nagpakadto sa lugar san Magadan.

An Pagahangyo Sin Milagro

(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

16 Niyan nagkaradto naman kan Jesus an mga Pariseo kag mga Saduceo agod porbaran siya. Kaya naghunga sinda kun may milagro siya na ikapakita bilang tanda na hali sa langit an iya poder.

²Nagsabat siya, “Kun nagatunod na an adlaw nasabi kamo, ‘Maayo an panahon buwas kay mapula an langit.’ ³Tapos pagkaaga naman nasabi kamo, ‘Maraot an panahon yana kay nagapula-pula an langit kag madampog.’ Maaram kamo magtugma kun may uran o wara kun nakikita niyo an panganuron pero dili gali niyo aram an gusto sabihon san mga tanda na ginapakita san Dios manungod sani na panahon. ⁴Maraot an mga tawo na nabubuhay yana kay nagbaya sinda sa Dios. Gusto ninda makakita sin milagro bilang tanda san akon gahom pero wara’n ipapakita sa inda kundi an pareho san nangyari sa propeta na si Jonas.” Tapos didi niya binayaan sinda.

An Baga’n Lebadura San Mga Pariseo Kag Mga Saduceo

(Marcos 8:14-21)

⁵Pakatabok san mga disipulos sa danaw nadumduman ninda na wara gali sinda magdara’n pagkaon. ⁶Didi sinabihan sinda ni Jesus, “Paghimat kag paglikay sa lebadura san mga Pariseo kag Saduceo.”

⁷Nagairistoryahan an mga disipulos, “Basi ginsabi niya ini kay nalimot kita magdara’n pagkaon.”

⁸Pakaaram sani ni Jesus, ginhunga sinda, “Mga kulang an pagsarig, nano kay ginairistoryahan niyo na wara kamo’n pagkaon? ⁹Dili pa ba gihapon kamo nakapanginano? Nano, nalimutan na niyo an nangyari sa lima ka bilog na tinapay na ginpakaon sa lima ka libo

na mga tawo kag pagkatapos kun pira pa ka bangkat na may natipon kamo? ¹⁰Nano, nalimutan na niyo an nang-yari sa pito ka bilog na tinapay na gin-pakaon sa upat ka libo kag pagkatapos kun pira pa ka bangkat na sobra an iyo natipon? ¹¹Nano kay dili pa gihapon niyo nasasabutan na dili manungod sa pagkaon an ginasabi ko? Kaya maglikay gayod kamo sa lebadura san mga Pariseo kag Saduceo.”

¹²Niyan didi lang ninda nasabutan na an likayan dili kay an lebadura sa paghimo sin tinapay kundi an mga ginatukdo san mga Pariseo kag Saduceo.

An Pagapamatuod Ni Pedro Manungod Kan Jesus

(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

¹³Pag-abot ninda Jesus sa lugar san Cesarea Filipino naghunga siya sa iya mga disipulos, “Sumati daw niyo ako kun nano an pagkakilala san mga tawo sa akon na Anak San Tawo?”

¹⁴Nagsabat sinda, “May nagasabi na ikaw kuno si Juan na Parabunyang na nabuhay gihapon, an iba naman na ikaw kuno si Elias kag may iba pa gayod na ikaw kuno si Jeremias o usad san mga kasadto na mga propeta.”

¹⁵“Pero kamo, nano an pagkakilala niyo sa akon?” an hunga ni Jesus sa inda.

¹⁶Didi ginsabat siya ni Simon Pedro, “Ikaw an Cristo na Mesias. Ikaw an Anak san buhay na Dios.”

¹⁷Nagsabat naman si Jesus, “Ginpalabi ka, Simon, anak ni Jonas, kay dili tawo an naghayag sani sa imo kundi an akon Ama na adto sa langit. ¹⁸Kaya tandai ini: ikaw ginatawag Pedro, kag didi sani na bato titipunon ko an akon mga katawuhan bilang akon simbahan. Dili ini kaya daugon san gahom hali sa

impьерno. ¹⁹Ihahatag ko sa imo an mga lyabi san kahadian san langit. Kaya an igabawal mo sa kinab-an igabawal man sa langit, kag an itutugot mo sa kinab-an itutugot man sa langit.”^{‡‡} ²⁰Tapos ginpadaanan gayod niya an iya mga disipulos na dili magpanumat bisan kanin-o na siya an Cristo.

Nagaistorya Si Jesus Manungod San Iya Pagtios Na Maabot

(Marcos 8:31–9:1; Lucas 9:22-27)

²¹Tuna sadto nagtuna si Jesus pagpahayag sa iya mga disipulos na dapat siya magkadto sa Jerusalem kag magtios sin grabe sa mga kagurangan na namumuno san mga Judio, mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan, tapos papatayon pero sa ikatulo ka adlaw bubuhayon gihapon.

²²Didi ginbulag anay siya ni Pedro sa kadamuan kag nagtuna pagsaway sa iya, “Ginoo, buyag! Dili gayod ini mangyayari sa imo.”

²³Pero gin-atubang siya ni Jesus kag gin-uritan, “Layas dida, Satanas! Ulang ka lang sa akon kay an imo ginaisip dili an sa Dios kundi an sa tawo.”

²⁴Pakatapos sani ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Kun may gusto mag-upod sa akon bilang disipulos ko dili niya dapat sundon an sadiri niya na kabubut-on kundi sundon lugod an kaburut-on ko kag pas-anon an iya krus na amo an pagtios tungod sa akon. ²⁵Nasabi ko ini kay an nagahandom masalbar an iya buhay para sa iya sadiri mawawar-an sani pero an maghalad san iya buhay alang-alang sa akon magkakaigwa lugod sani. ²⁶Kay nano man an pakinabang san tawo kun mapasa iya an bilog na kinab-an kun an kabalyo sani an pagkasira san iya buhay?

^{‡‡}**16:19** An sabi sa Griego, “...kun nano man an igagapos mo sa kinab-an igagapos man ini sa langit kag an nano man na imo igahubad sa kinab-an igahubad man ini sa langit.”

Syempre wara gayod! Kay wara man siya'n mahatag agod mapabalik ina na buhay. ²⁷ Ginasabi ko ini kay ako na Anak San Tawo mabalik na may gloria san akon Ama kaupod an mga anghel. Tapos didto ko babalusan an kada usad susog sa iya nagkahirimuan. ²⁸ Ginasi-guro ko sa iyo na igwa sin pira sa iyo na nagatindog didi na dili mapapatay hasta na makita an pag-abot ko na Anak San Tawo bilang hadi."

An Pagbag-o San Hitsura Ni Jesus

(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

17 Pakalipas sin unom ka adlaw gin-agda ni Jesus sinda Pedro, Santiago kag san kamanghod sani na si Juan pagsagka kaupod niya sa hataas na bukid na sinda-sinda lang. ² Didto sa atubangan mismo ninda nag-iba an hitsura ni Jesus. Nagbanaag an iya bayhon na pareho san kasilaw san adlaw, kag pumuti-puti gayod an iya bado na nagakinang. ³ Myintras sinda nagamiron nagpakita sa inda sinda Moises kag Elias na nakisurmton sa iya.

⁴ Didi ginsabihan ni Pedro si Jesus, "Ginoo, maayo man na adi kita. Kun gusto mo magatindog ako didi sin tulo na kubung-kubong na usad para sa imo, usad naman kan Moises kag usad pa kan Elias."

⁵ Nagasurmton pa si Pedro san nandungan dayon sinda sin masilaw na dampog kag hali sani may nabati na nagasurmton, "Adi an akon palangga na Anak na ginakalipay ko gayod. Pamatii niyo siya!"

⁶ Pakabati sani san mga disipulos nagharapa sinda sa grabe na kahadlok. ⁷ Pero ginhalapitan sinda ni Jesus kag gintapik na nagasabi, "Tindog kamo kag ayaw kahadlok." ⁸ Tapos paghangad ninda wara na sinda'n nakita na iba kundi si Jesus na lang.

⁹ San paglugsad na ninda hali sa bukid ginmandahan sinda sani ni Jesus, "Ayaw gayod kamo pagpanumat bisan kanino san iyo nakita hasta ako na an Anak San Tawo mabuhay gihapon hali sa pagkamatay."

¹⁰ Didi man naghunga sa iya an mga kaupod niya na mga disipulos, "Nano kay nagasarabi an mga paratukdo san Kasuguan na dapat mauuna anay pagpakadi si Elias antes an Cristo?"

¹¹ Nagsabat si Jesus, "Matuod na mauuna si Elias pag-abot agod ipreparar an tanan-tanan. ¹² Pero ginasi-guro ko sa iyo na nag-abot na si Elias, ugaling wara siya ninda makilala kaya ginhimo sa iya an gusto ninda himuon. Sugad man pagapatiuson ninda ako na Anak San Tawo." ¹³ Sani lang nasabutan san mga disipulos na an ginasabi niya amo an manungod kan Juan na Parabunyang.

An Bata Na Lalaki Na Ginsudlan Sin Maraot Na Espirito

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴ San nakiupod gihapon sinda sa kadamuan, may tawo na naghalapit kag nagluhod sa atubangan ni Jesus.

¹⁵ Tapos nagsabi, "Ginoo, kaluy-i man an akon anak na lalaki kay may buntog kag grabe an pagtios. Pirme-pirme siya natutumba sa kalayo kag sa tubig. ¹⁶ Gindara ko na siya sa imo mga disipulos pero wara siya ninda mapaayo."

¹⁷ Nagsabat si Jesus, "Marasa pa kamo na mga tawo yana na panahon na wara'n pagtuod kag mga sutil! Hasta san-o ta kamo dapat pakiupudan? Nano, hasta na lang magatios ako sa iyo? Sige, pakadia niyo siya sa akon." ¹⁸ Tapos sinaway ni Jesus an maraot na espirito kag ini naghali dayon. Sadto mismo nag-ayo dayon an bata.

¹⁹ Pakatapos san sinda-sinda na lang an mga disipulos ni Jesus nag-arapiki sa

iya kag naghunga, “Nano kay wara namon mapaluwas idto’n demonyo?”

²⁰ Nagsabat si Jesus, “Kay kulang an iyo pagtuod. Ginasisiguro ko sa iyo na kun may pagtuod lang kamo na an kadyutay pareho san pisog san mustasa, makasabi kamo sani na bukid, ‘Humali ka didi kag bumalhin ka didto,’ tapos mabalhin ina. Kaya, kun sugad, an tananmahihimo niyo. ²¹ Pero ini na klase dili niyo mapaluwas pwersa lang sa paagi san pagpangadyi kag pag-ayuno.”^{¶¶}

**An Pagsabi Gihapon Ni Jesus
Manungod San Iya
Maabot Na Kamatayon**

(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

²² Usad sin adlaw san nagtiripon sinda sa Galilea ginsabihan sinda ni Jesus, “Ako na Anak San Tawo iintriga sa gahom san katawuhan. ²³ Tapos igapapatay ako pero pag-ikatulo ka adlaw bubuhayon gihapon.” Didi nakabatyag an mga disipulos sin grabe na kamunduan.

**An Pagabayad San Buwis
Para Sa Templo**

²⁴ Pag-abot ninda sa Capernaum nagkadto kan Pedro an mga parasukot san buwis san templo kag naghunga, “Nano, nagabayad man san buwis para sa templo an imo amo?”

²⁵ “Opo,” an sabat niya.

Tapos pagsulod niya sa balay nauna si Jesus paghunga sa iya, “Simon, nano an paghuna mo sani? Nano nagasukot sin buwis an mga hadi sani na kinab-an sa inda mga katawuhan o sa mga dayo?”

²⁶ Pagsabat ni Pedro, “Sa mga dayo.”

Sinabihan siya ni Jesus, “Kun sugad dili na dapat magbayad an inda mga katawuhan. ²⁷ Pero bisan sugad sani kumadto ka sa danaw kag mamalakwit.

Tapos pagdawi mo’n usad bukaha an babay kay may makikita ka na plata na kwarta. Kuhaa ina kag ibayad sa mga parasukot san buwis san templo para sa aton na duha agod dili sinda mamundo sa aton.”

**Sin-o An Pinakalabaw Sa
Kahadian San Langit?**

(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

18 Tapos, nag-arapiki kan Jesus an mga disipulos kag naghunga, “Sin-o an pinakalabaw sa kahadian san langit?”

² May gintawag si Jesus na bata kag pinatindog sa atubangan ninda. ³⁻⁴ Tapos nagsabat siya, “Ginasiguro ko sa iyo na an pinakalabaw sa kahadian san langit amo an magmapainubuson pareho sani na tigdyutay na kabataan. Dili gayod kamo magigin sakop sa kahadian san langit hasta na dili kamo magbag-o kag magin mapainubuson pareho sani na dyutay na bata. ⁵ An makaako naman sin pareho sani na bata alang-alang sa akon ginaako man ako.

Manungod San Makapakasala

(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

⁶ “Pero kun may nakapakasala sani na mga kabataan na may pagtuod sa akon, maayo pa na bitayan idto sin dako na ginlingan na bato sa liog kag buntugan sa dagat. ⁷ Kamakaluluoy san mga katawuhan san kinab-an kay may mga maghidara sa mga tawo paghimo’n kasal-an! Pirme gayod igwa sin sugad sana pero grabe an kastigo para sa iya na ginahalian sana na pagatintar.

⁸ “Nyan kun an imo kamot o tiil an dahilan san imo pagkasala, utuda kag ipilak! Mas maayo pa na mabuhay ka na pungkol ki sa duha an imo kamot o tiil tapos ipilak ka lang sa kalayo na

^{¶¶}17:21 Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto sa Griego.

dili gayod napaparong.⁹ Kun an imo naman mata an dahilan san imo pagkasala, lukata kag ipilak! Mas maayo pa na makasulod ka sa langit na usad lang an mata ki sa duha an mata tapos ipilak ka sa kalayo san impyerno.”

An Istorya San Nawara Na Karnero

(*Lucas 15:3-7*)

¹⁰“Kun sugad talinguhaa gayod niyo na dili kamo makadaug-daog bisan usad sani na mga tigdyutay na kabataan kay an inda mga anghel pirme ngani nasa atubangan san akon Ama sa langit.

¹¹Nagkadi ngani ako na Anak San Tawo sa kinab-an para isalbar an mga tawo na nalalagalag sa dalan san kasal-an.^{§§}

¹²“Sugad baga sani na halimbawa. Sa paghuna niyo nano an pagahimuon san tawo na may usad ka gatos na karnero kun mawara anusad sani? Syimpre, babayaan niyaan 99 na nagapanginaon agod hanapon an nalalagalag.¹³ Matuod gayod na kun makita niya ini mas lalo na malilipay siya para sani ki sa 99 na dili nalagalag.¹⁴ Sugad man habo gayod an iyo Ama sa langit na may mawara bisan usad sani na mga tirigdyutay na kabataan.”

An Nagkasala Na Kapwa

(*Lucas 17:3*)

¹⁵“Niyen kun may nagkasala sa imo na kapwa, kadtua kag sabihi san iya nahimo na sala na kamo lang na duha. Kun magpamati siya sa imo, mabalik an iyo dati maayo na pagpasinunud-sunod.¹⁶ Pero kun habo siya magpamati sa imo, mag-agda ka sin usad o duha ka tawo agod mapamatuudan san duha o tulo na mga testigos an iyo tanan na ginistoryahan.¹⁷ Kun habo siya magpamati

sa inda, ipaaram sa pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan. Tapos kun habo pa gihapon siya magpamati bisan sani, ibilang mo na siya na wara’n paggalang sa Dios kaya pareho san dili-Judio kag parasukot san buwis.”

Pagabawal Kag Pagatugot

¹⁸“Ginasiguro ko sa iyo na an igabawal niyo sa kinab-an igabawal man sa langit kag an itutugot niyo sa kinab-an itutugot man sa langit.”

¹⁹“Ginasiguro ko sa iyo na kun may duha sa iyo didi sa duta magkausad sa pagpangadyi agod mangayo, igahatag ini sa iyo san akon Ama sa langit,²⁰ kay kun hain man may duha o tulo na nagkatiripon dahilan sa akon ada ako kaupod ninda.”

An Istorya San Dili

Nagapatawad Na Suruguon

²¹Pakatapos sani nag-apiki si Pedro kan Jesus kag naghunga, “Ginoo, kun may magkasala sa akon nakapwa ko, pira na beses ko siya dapat patawadon? Hasta sa ikapito?”

²²Ginsabat siya ni Jesus, “Dili lang ngani kay pito na beses kundi pito na 70 beses.”

²³“Kun kaya an kahadian naman san langit baga’n hadi na gusto husayon an iya mga pautang sa iya mga suruguon.²⁴ San pagtuna na pagkwenta san mga pautang may ginpaatubang sa iya na lalaki na un milyon pisos an utang.²⁵ Niyen, kay wara siya’n ikabayad, nag-sugo an amo na ibaligya siya bilang uripon amo man an iya asawa, kaanakan kag san tanan niya na kasadirihan agod makabayad.

§§**18:11** Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto sa Griego.

***18:18** Sa Griego, “...kun nano man an igagapos niyo sa kinab-an igagapos man ini sa langit kag an nano man na iyo igahubad sa kinab-an igahubad man ini sa langit.”

²⁶ “Dahilan sani lumuhod an suruguon sa may tiilan san iya amo kag nakimaluoy, ‘Pasensyaha anay ako yana kay pagabayadan ko man an tanan ko na utang.’” ²⁷ Naluoy sa iya an amo kaya pinatawad siya san iya utang kag pinauli.

²⁸ “Pagluwas niya didto may naka-sugat siya na iya kapwa suruguon na nakautang man sa iya sin syin pisos. Hinuyutan ini kag tinuok myintras ginasabihan, ‘Bayadi an imo utang sa akon.’”

²⁹ “Didi man nagluhod an kapwa niya suruguon sa may tiilan niya na nakimaluoy, ‘Pasensyaha na lang anay ako yana kay pagabayadan ta man ikaw.’”

³⁰ “Pero wara siya magtugot kundi pinapriso idto hasta na makabayad san utang. ³¹ Pakakita sani na pangyari san kaurupod ninda na mga suruguon nagkaururit gayod. Tapos kumadto sinda sa amo kag ginsumat an tanan na pangyari.

³² “Kaya pinatawag san amo idto’n una na suruguon kag sinabihan, ‘Wara’n pulos na suruguon! Pinatawad ta ikaw san tanan mo na utang kay nakimaluoy ka sa akon. ³³ Nano, dili ba dapat naluoy ka man sa kapwa mo suruguon pareho san pagkaluoy ko sa imo?’” ³⁴ Naurit gayod an amo kaya pinapriso ini hasta na mabayadan an tanan na utang.

³⁵ “Sugad man sani an pagahimuon sa iyo tanan san akon Ama sa langit kun dili hali sa tagipusuon an pagpatawad niyo sa iyo kapwa.”

An Katukduan Ni Jesus Manungod Sa Pagbulag Sa Mag-asawa

(*Marcos 10:1-12*)

19 Pakatapos sani na pagtukdo naghali naman si Jesus sa Galilea kag nagpakadto sa Judea sa unhan

san suba san Jordan. ² Damu-damo na katawuhan an nagsurunod sa iya, tapos didto ginpangayo niya sinda na may ginabatyang.

³ Niyang may mga Pariseo na naghalapit kan Jesus agod porbaran siya. Naghunga sinda, “Nano, kontra sa Kasuguan na bulagan san asawa na lalaki an iya asawa bisan nano an dahilan?”

⁴ Nagsabat siya, “Basi wara pa niyo nabasa sa Kasuratan na sa katuna-tunai an naglalang ‘ginlalang an mga tawo na magin lalaki kag babayi.’” ⁵ Tapos nagsabi, ‘Dahilan sani pagabaya san lalaki an iya ama kag iloy kag makigupod sa iya asawa. Tapos, sinda na duha magigin usad na lang na lawas.’” ⁶ Kaya dili na sinda duha kundi usad na lang. Kun kaya an ginbiyo san Dios dili dapat pagbulagon san tawo.”

⁷ Ginhunga naman siya san mga Pariseo, “Kun sugad nano kay nagsugo si Moises na kinahanglan san lalaki mahatagan an iya asawa sin kasuratan na nakibulag na siya tapos mapaluwas siya?”

⁸ Ginsabat man sinda ni Jesus, “Dahilan san iyo kasutilan kaya gintugot ni Moises na bulagan niyo an iyo asawa pero dili sugad sani sa katunaan san paglalang. ⁹ Kaya ginasiguro ko sa iyo na an lalaki na makibulag sa iya asawa tapos mag-asawa man gihapon nagakasala sin pagpanambay pwera lang kun an pakigbulag niya dahilan sa pagpanambay san iya asawa.”

¹⁰ Didi naman nagsabi sa iya an mga disipulos, “Kun sugad sani an kamutangan san lalaki kag san iya asawa, mas maayo pa na dili na lang mag-asawa.”

¹¹ Ginsabat niya sinda, “Dili an tanan makaako sani na katukduan kundi para lang sadto’n ginhatagan sani. ¹² May

[†]19:4 Kitaa sa Genesis 1:27.

[‡]19:5 Kitaa sa Genesis 2:24.

mga lalaki na dili makaasawa kay dati na sa inda pagkabuhay. An iba tungod sa pagbuot san kapwa tawo. Tapos igwa pa gayod sadto'n dili nagaasawa kay ginapalabi an pagsirbe sa Dios. Pabayai na akuon san makaako ini na katukduan."

An Tigdyutay Na Kabataan Na Gindara Kan Jesus

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

¹³Niyan may mga tawo na nagdara kan Jesus sin tigdyutay na kabataan agod madapatan niya kag pangadyian pero pakakita sani san mga disipulos ginsaway idto'n mga katawuhan.

¹⁴Sinabihan naman sinda ni Jesus, "Ayaw niyo pag-ulanga an mga tigdyutay na kabataan kundi pakadia sa akon kay para sa pareho sa inda an kahadian san langit." ¹⁵Tapos pagkadapati niya san kabataan kag nangadyi para sa inda naghali naman siya didto.

An Kamunduan San Mayaman-yaman Na Batan-on Na Lalaki

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

¹⁶Usad na bes may lalaki na naghalapit kan Jesus kag naghunga, "Maestro, nano an maayo na dapat ko himuon agod masadiri ko an buhay na wara'n katapusan?"

¹⁷Ginsabat siya ni Jesus, "Nano kay nagahunga ka sa akon manungod sa maayo? May usad lang na nagahimo sin maayo. Ugaling kun gusto mo na magkaigwa'n buhay na wara'n katapusan, tumana an Kasuguan ni Moises."

¹⁸Naghunga gihapon an lalaki, "An nano na kasuguan?"

An sabat naman ni Jesus amo ini, "Dili ka magpatay, dili ka magpanambay, dili ka magpangawat, dili ka magtestigos sin kabuwaan. ¹⁹Galangan mo an imo ama kag iloy, tapos, dapat kamut-an mo an

imo kapwa pareho san imo pagkamuot sa imo sadiri."^f

²⁰Sinabihan man siya san batan-on na lalaki, "Gintuman ko ini tanan. Nano pa gayod an mga kakulangan ko?"

²¹Didi nagsabat si Jesus, "Kun gusto mo gayod na wara'n kakulangan an imo buhay, kuhaon an imo kasadirihaan kag ibaligya ini, tapos an kabaklanan ipanghatag mo sa pobre kay magkakaigwa ka sin kayamanan didto kaupod san Dios sa langit. Pakatapos bumalik ka kag mag-upod sa akon."

²²Pero pakabati sani san batanon na lalaki lumakat siya na mamunduan kay mayaman-yaman siya.

²³Pakatapos ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, "Ginasiguro ko sa iyo na malisod gayod sa mga mayaman an pagsulod sa kahadian san langit. ²⁴Kaya tandaan an ginasabi ko: mas masayon pa makaagi an kamelyo sa luho san dagom ki sa pagsulod san mayaman sa kahadian san langit."

²⁵Pakabati sani nagkangarawa gayod an mga disipulos na nagahurunga, "Kun sugad, sin-o man gali an masasalbar?"

²⁶Ginsud-ong sinda ni Jesus kag ginsabihan, "Dili kaya san mga tawo na mahimo sani pero kaya san Dios kay siya an makahimo san tanan."

²⁷Didi man nagsurmaton si Pedro kag naghunga, "Kami gali? Ginbayaan namon an tanan agod mag-upod sa imo. Nano man an para sa amon?"

²⁸Sinabihan naman sinda ni Jesus, "Ginasiguro ko sa iyo na sa maabot na panahon hihimuon san Dios an bag-o na kinab-an. Sani na panahon magaingkod man ako na Anak San Tawo sa akon trono na gloryoso kag kamo na parasunod ko maingkod man sa dose na mga trono agod maghusgar san mga lahi san dose na mga anak ni Israel. ²⁹Sugad man

^f19:19 Kitaa sa Exodo 20:12-16.

an magbaya san mga balay, mga kamaranghod, ama kag iloy, kaanakan o kasadirihan dahilan sa akon makabaton sin damu-damo gayod kag magkakaigwa san buhay na wara'n katapusan.³⁰ Ugal-ing pag-abot sana na adlaw damo na mga tawo na nauna yana an mauurhi kag damo na mga naurhi naman yana na mauuna sana na adlaw.”

An Istorya Manungod Sa Mga Paratrabaho Sa Ubasan

20 Nagpadayon si Jesus, “May istorya pa. Sa kahadian san langit an Dios nakapareho sani na tag-iya.

“Usad na bes may tag-iya sin uma na aga pa nagluwas na para maghanap sin mga masusuhulan pagtrabaho sa iya ubasan.² Pakatapos na magkauyon sinda na an suhol usad na dinaryo sa usad ka adlaw, ginpakadto na niya sinda sa iya ubasan.

³“Pagluwas niya na mga alas nuebe na an aga may nakita siya na iba na nagatirindog sa merkado na wara'n trabaho kaya sinabihan niya,⁴ ‘Kumadto man kamo kag magtrabaho sa akon ubasan kay hahatagan ta kamo sin tama na suhol.’⁵ Kaya nagkaradto sinda.

“Pagluwas pa gihapon niya na mga alas dose kag alas dos amo man an iya ginhimo na pag-agda.⁶ Pag-alas singko an hapon nagluwas pa gayod siya kag may nakita pa gihapon na mga tawo na nagatirindog didto. Kaya ginhunga niya, ‘Nano kay adi kamo didi na wara'n ginahimo maghapon?’

⁷“‘Kay wara man sa amon sin nagsuhol,’ an sabat ninda.

“Didi man sinabihan sinda, ‘Sige, kadto man kamo sa akon ubasan.’

⁸“Pagkagab-i sinabihan san tag-iya san ubasan an iya engkargado, ‘Tawaga an mga trabahador kag bayadi san inda suhol tuna sa mga naurhi hasta sa mga nauna.’

⁹“Niyan an kada usad san mga nagkaururhi nakabaton sin usad na dinaryo.¹⁰ San pag-apiki san mga nagkau-runan nag-isip na mas dako an inda mababaton pero parareho man gihapon sinda tig-urusad na dinaryo.¹¹ Pakabaton ninda nagreklamo sa tag-iya,¹² ‘Usad lang ka oras an natrabahuan sani na mga nagkaururhi pero kami maghapon na nagpagal kag nagpabalhas. Nano man kay parareho lang an suhol na ginhatag sa amon?’

¹³“Ginsabat niya an usad sa inda, ‘Amigo, wara ta ikaw pagdayaa. Nagkasarabot baga kita sa usad na dinaryo.¹⁴ Kaya kuhaa an imo suhol kag uli na kay gusto ko na bayadan ini na nagkaururhi sin pareho san ginbayad ko sa iyo.¹⁵ Syimpre, may gahom ako sa paggamit san akon kwarta sa nano man na gusto ko. O basi naawa ka lang kay maluluy-on ako.’”

¹⁶Tapos nagsabi si Jesus, “Kaya an mga tawo na naurhi mauuna kag an mga nauna mauurhi naman.”

Nagasabi Gihapon Si Jesus Manungod San Iya Kamatayon Na Maabot

(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

¹⁷ San pagsagka ni Jesus pa-Jerusalem ginbulag niya an dose kag myintras nagalakat sinabihan sinda,¹⁸ “Niyan nagasagka kita pa-Jerusalem kag didto ako na Anak San Tawo igaintriga sa mga namumuno san kapadian kag sa mga paratukdo san Kasuguan. Pagahusgaran ako ninda sin kamatayon,¹⁹ tapos igaintriga man sa mga dili-Judio agod tuya-tuyaon, latiguhon kag patayon paagi sa pagpako sa krus pero sa ikatulo na adlaw bubuhayon ako gihapon.”

An Pagahangyo Sin Iloy

(Marcos 10:35-45)

²⁰ Didi naghalapit kan Jesus an iloy san mga anak ni Zebedeo na kaupod

sinda kag nagluhod sa iya atubangan agod maghangyo.

²¹ Hinunga niya an babayi, “Nano an gusto mo?”

Nagsabat ini, “Ituga mo sa akon na ini na duha ko na anak an makaingkod sa magluyo mo kun magahadi ka sa imo gloria didto sa Jerusalem.”

²² Pero ginsabat siya ni Jesus, “Dili niyo aram kun nano an iyo ginahangyo kay dapat anay ako magtios antes magahadi.” Tapos, pagsud-ong sa duha, naghunga siya, “Nano, makainom kamo sa kupa na akon pagainuman?”

Nagsabat sinda, “Opo.”

²³ “Amo ngani,” an sabi niya. “Pagainuman man niyo an kupa na akon pagainuman pero an pagapaingkod sa magluyo ko wara sa akon poder kay ina para sadto’n natiganahan na san akon Ama.”

²⁴ Pakabati sani san napulo nagkauru-rit sa magmanghod. ²⁵ Pero ginpalapit sinda ni Jesus kag sinabihan, “Aram niyo na an mga namumuno san mga dili-Judio amo an mga nagadaog sa inda kag an mga bantog na namumuno naman sani amo an nagasakop sa inda. ²⁶ Dili ina dapat na mangyari sa iyo kundi an nagahandom magin pinakalabaw sa iyo kinahanglan magin surugon niyo, ²⁷ kag an gusto magpalabaw sa iyo kinahanglan magpauripon man siya sa tanan ²⁸ pareho man sa akon na Anak San Tawo. Nagpakadi ako sa kinab-an dili agod sirbihan kundi magsirbe kag ihalad an akon buhay bilang pagtubos para sa kadamuan.”

An Pagapaayo Ni Jesus Sa Duha Na Lalaki Na Buta

(*Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43*)

²⁹ Paghali ninda sa Jerico damu-damo na mga tawo an nagsurunod sa iya.

³⁰ Didto may duha na buta na lalaki na nagaingkod sa may higad san kamino. Pakabati ninda na nagalabay si Jesus nagsiyak sinda, “Ginoo, Lahi ni David, kaluy-i man kami.”

³¹ Ginsaway sinda san kadamuan kag ginpapuyo pero mas lalo lugod sinda sumiyak sin makusog, “Ginoo, Lahi ni David, kaluy-i man kami!”

³² Didi umudong si Jesus kag tinawag sinda, “Kadi kamo.” Tapos hinunga niya sinda, “Nano an gusto niyo na himuon ko para sa iyo?”

³³ Nagsabat sinda sa iya, “Ginoo, gusto namon na an amon mga mata makakita.”

³⁴ Nagbatyag sin kaluoy si Jesus sa inda tapos dinapatan an inda mga mata. Sadto mismo nakakita sinda kag nag-upod sa iya.

An Malipayon Na Pagsulod Ni Jesus Sa Jerusalem

(*Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-38; Juan 12:12-19*)

21 San nagadangadang na sinda Jesus sa Jerusalem nakaabot na sinda sa Betfage na adto na sa Bukid San Kaolibohan, nagsugo si Jesus sin duha na disipulos, ² “Kumadto kamo sa kaatubang na baryo kag pagsulod niyo makakita dayon kamo sin nakahigot na asno na may tinday. Hubadi anay niyo tapos guyuda pakadi. ³ Kun may maghunga sa iyo sabihi, ‘Ginakina-hanglan ini san Ginoo,’ kag ipapadara man dayon sa iyo.”

⁴ Nangyari ini agod matuman an ginsabi san propeta:

⁵ “Sabiha sa katawuhan san Sion, ‘Kitaa, nagaabot dida sa iyo an iyo hadi.

Mapainubuson siya na nakasakay sa asno. Oo, sa tinday san asno siya sakay.’”[§]

[§]21:5 Kitaa sa Zacarias 9:9.

⁶Kaya naglakat an mga disipulos kag gintuman an ginsugo sa inda ni Jesus.

⁷Pakahubadi gin-guyod ninda an asno kag san tinday pabalik kan Jesus. Pag-abot didto ginkamadiruhan ninda san inda mga alikboy tapos nagsakay si Jesus. ⁸Damo man na mga tawo an nagralatag san inda mga alikboy sa iya aagihan agod galangan siya susog sa inda kaugalian. May mga iba naman na nagurutod sinmga sanga san mga kahoy na naglatag man sa iya pagaagihan. ⁹Tapos an kadamuan na nagauna kag san mga nagasurunod sa iya nagasiriyak, “Umawon ini na Lahi ni David!”

“Ginpalabi ini siya na nagapakadi sa ngaran san Ginoo!”**

“Kamo sa pinakahataas sa langit, mag-umaw man sa iya!”

¹⁰Pagsulod na niya sa Jerusalem nagakariribok an bilog na katawuhan sa syudad, “Sin-o ini?” an hunga ninda.

¹¹Nagsabat an kadamuan, “Siya an propeta na si Jesus na taga-Nazaret na sakop san Galilea.”

Ginapaluwas Ni Jesus An Mga Naganegosyo Sa Sulod San Templo

(*Marcos 11:15-19; Lucas*

19:45-48; Juan 2:13-22)

¹²Pagkatapos nagsulod si Jesus sa templo kag ginpaluwas niya sinda tanan na nagabaligya didto hasta man an mga nagapamakal. Pinangtumba naman niya an mga lamesa san mga parabaralyo sin kwarta kag an mga ingkudan sadto’n mga parabaligya’n mga salampati. ¹³Tapos nagsabi siya, “Nasurat sa Bantal Na Kasuratan an ginsabi san Dios, ‘An pagatawagong san akon balay amo an balay na pangadyan,’†† pero ginahimo

lugod niyo ini bilang istaran san mga makawat.”‡‡

¹⁴May mga buta didto kag mga pilay na nagharalapit sa iya sa templo. Tapos ginpangayo niya sinda. ¹⁵May mga kabataan man na nagasiriyak sa sulod san templo, “Mabuhay an Lahi ni David!” Pakabati sani kag pakakita san mga makangangalas na ginahimo ni Jesus, nagkaururit an mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan. ¹⁶Kaya ginhunga ninda siya, “Nano, nakabati ka san inda ginasarabi?”

“Oo,” an sabat niya. “Nano, wara pa gayod niyo ini mabasa,

‘An ba-ba san mga kabataan kag san mga madudo ginpahatag mo sin pag-umaw sa imo sadiri.’”¶¶

¹⁷Pagkatapos binayaan sinda ni Jesus kag nagpakadto sa syudad san Betania tapos didto siya nagpalipas san gab-i.

An Pagmaldisyon Ni Jesus Sa Kahoy Na Higera

(*Marcos 11:12-14, 20-24)*

¹⁸Pagkaaga nagalakat sinda Jesus pagbalik sa syudad. Ginutom si Jesus.

¹⁹Kaya pakakita niya san kahoy na higera sa may higad san kamino nagtulod siya pero wara siya’n nakita na bunga kundi kadahunan lang. Sana mismo nagmaldisyon siya, “Dili ka gayod magbunga hasta na lang,” tapos nag-uga dayon an puno san kahoy.

²⁰Pakakita sani nagkangarawa an mga disipulos, “Napan-o kay uga dayon an higera?”

²¹Nagsabat si Jesus, “Matuod gayod na kun may pagtuod kamo kag wara’n pagduha-duha, dili lang kay mahihimo

**21:9 Kitaa sa Salmo 118:26.

††21:13 Kitaa sa Isaias 56:7.

‡‡21:13 Kitaa sa Jeremias 7:11.

¶¶21:16 Kitaa sa Salmo 8:2.

niyo an ginhimo ko sani na puno san higer a kundi bisan sabihon niyo sani na bukid, ‘Gabot kag ipilak an sadiri mo sa dagat,’ mangyayari ina. ²² Sugad man kun may pagtuod kamo mababaton niyo an tanan na iyo ayuon paagi sa pagpangadyi.”

An Hunga Manungod San Poder Ni Jesus

(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

²³ Pagsulod naman ni Jesus sa templo naghalapit sa iya an mga namumuno san kapadian kag san mga Judio. Myintras siya nagatukdo naghunga sinda, “Kanin-o pagbuot an paghimo mo sani? Sin-o gayod an naghatag sani na otoridad sa imo?”

²⁴ Ginsabat naman sinda ni Jesus, “Hungaon ta man kamo kag kun masabat niyo pagasabaton ko naman kun kanin-o otoridad an paghimo ko sani. ²⁵ Niyan, sabata daw ako niyo kun kanin-o pagbuot naghali an otoridad ni Juan para magpambunyag? Hali sa Dios sa langit ina o sa mga tawo?”

Didi sinda nagpahurunga-hunga kun nano an ikasabat. “Kun sabihon naton, ‘Hali sa langit,’ mahunga naman siya, ‘Kun amo nano kay wara niyo siya pagtuudi?’” ²⁶ Pero kun sabaton naman naton, ‘Hali sa tawo,’ makaharadlok man kita sa mga tawo kay ginakilala ninda tanan na propeta si Juan.” ²⁷ Kaya an inda sabat kan Jesus amo, “Dili namon aram.”

Ginsabat naman sinda niya, “Kun sugad dili ko man sasabihon sa iyo kun kanin-o otoridad ginahimo ko ini.”

An Istorya San Duha Na Anak Na Lalaki

²⁸ “Pareho бага sa masunod na istorya. Nano an masasabi niyo sani? May tawo na duha an iya anak na lalaki. Kinadto niya an magurang kag sinabihan,

‘Anak, magkadto ka yana kag magtrabaho sa ubasan.’

²⁹ “Nagsabat an anak, ‘Habo ako,’ pero pagtaud-taod nakahuna-huna siya na maayo pa magkadto siya. Kaya nagpaubasan siya.

³⁰ “Tapos kumadto naman an ama sa manghod kag amo man an ginsugo.

“Nagsabat an anak, ‘Opo, makadto ako,’ pero wara siya magkadto.

³¹ “Sin-o sa duha an nagsunod sa pagbuot san ama?

“An magurang,” an sabat ninda.

Ginsabihan naman sinda ni Jesus, “Ginasiguro ko sa iyo na an mga parasukot san buwis kag mga malaw-ay na babayi nauuna pa sa iyo pagpasakop sa kahadian san Dios. ³² Nagkadi ngani sa iyo si Juan pagpahayag san matuod na katanusan, ugaling, wara niyo siya pagtuudi kundi an mga nagtuod lugod sa iya an mga parasukot san buwis kag mga malaw-ay na babayi. Pero bisan ngani nakita niyo ini, wara pa gihapon kamo magliwat san isip kag magtuod sa iya.”

An Istorya Manungod San Mga Bantay Sa Ubasan

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³ “Pamatii pa niyo ini na iba na istorya. May tawo na nagtanom sin damo na ubas. Kinudalan niya patalibod, nagbuho sin pugaan san ubas kag nagtindog sin hataas na bantayan. Tapos ginpapletihan sa mga parabantay kag nagkadto sa harayo na lugar. ³⁴ Pagabot san panahon san tigpuduan, ginsugo san tag-iya an iya mga suruguon sa mga parabantay para magkuha san iya bahin na produkto san ubasan. ³⁵ Pero ginburuligan san mga parabantay an iya mga suruguon. Binaralbag an nauna, pinatay an ikaduha kag binato an ikatulo. ³⁶ Nagsugo pa gihapon siya’n iba pa na iya mga suruguon na mas damo ki san nauna pero amo man an ginhimo sa

inda. ³⁷ Sa katapus-tapusi ginsugo niya an iya anak na lalaki sa paghuna na gagalangan ninda ini na iya anak.

³⁸ “Pero pakakita san mga parabantay sa anak, nagkaurusad sinda pagsabi, ‘Amo ini an iredero. Kadi kamo, patyon ta siya agod an iya irensyahon sa aton na.’ ³⁹ Kaya ginburuligan naman ninda siya tapos gindara sa luwas kag pinatay.

⁴⁰ “Niyang kun mag-abot an tag-iya san ubasan nano kaya an iya hihimuon sadto’n mga parabantay?”

⁴¹ Nagsabat sinda, “Pamatyon gayod niya idto’n mga nagapatay kag papapletiha sa iba na makahatag sa iya san iya bahin sa tama na panahon.”

⁴² Tapos didi sinda ginhunga ni Jesus, “Nano, wara pa gayod niyo mabasa sa Banal Na Kasuratan,

‘An bato na ginhabuan san mga parabalay amo lugod an nagin pinakaimportante na bato sa balay.

An Ginoo an naghimo sani kag makan-garawa gayod sa aton’?”^{§§}

⁴³ “Kaya dapat ako magsabi sa iyo na kukuhaon sa iyo an kahadian san Dios kag ihahatag sa katawuhan na magatuman san kagustuhan niya. ⁴⁴ Magakabaralian an mahulog sani na bato pero kun may mahulugan sani madudunot gayod.”*

⁴⁵ Pakabati san mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan sani na mga istorya, namalisya-han ninda na sinda an ginapatamaan niya. ⁴⁶ Kaya gusto na kuntani ninda dakupon si Jesus, ugaling kay nahahadlok sinda sa mga tawo kay ginaako siya na propeta.

An Istorya San Ponsya Sa Kasal

(Lucas 14:15-24)

22 Nag-istorya pa si Jesus sa inda manungod sa pagsulod sa kahadian san langit. ² “Ini baga’n pareho sa hadi na nagpaponsya para sa kasal san iya anak na lalaki. ³ Niyang ginsugo san hadi an iya mga suruguon agod tawagon an mga imbitado, ugaling habo ini magkaradto.

⁴ “May mga ginsugo pa gihapon siya’n iba pa san iya mga suruguon. Nagsabi siya, ‘Paaramon niyo an mga imbitado na preparado na an tanan sa akon ponsya. An akon mga toro kag san ginpataya na mga baka ginparatay na. Preparado na an tanan. Kadi na kamo sa kasalan.’

⁵ “Pero wara ninda pag-intyindiha an imbitasyon. May nagpakadto sa iya uma kag may iba na nag-asikaso sa iya negosyo. ⁶ May mga iba pa gayod na gindakop an iya mga suruguon, ginpakaaluhan kag ginpangpatay. ⁷ Tungod sani urit-urit gayod an hadi, kaya sinugo an iya mga suldados. Ginpatay ninda idto’n mga parapatay-tawo kag pinasunog an inda lungsod.

⁸ “Pakatapos sinabihan niya an iya mga suruguon, ‘Preparado na an ponsya pero idto’n mga imbitado dili angay. ⁹ Kadto lugod kamo sa mga kamino sa mga lungsod kag imbitari sa ponsya an kada makita niyo.’ ¹⁰ Kaya nagru-luwas an mga suruguon kag nagkaradto sa mga kamino. Ginpangupod ninda an inda makita, maayo man o maraot. Kaya napuno sin mga bisita an lugar na ginponsyahan.

¹¹ “Pagsulod san hadi agod kitaon an mga bisita, may namasdan siya na tawo na dili nakabado san sa pangkasal.

¹² Kaya sinabihan niya, ‘Amigo, pan-

§§21:42 Kitaa sa Salmo 118:22-23.

*21:44 Wara ini na birsikulo sa pira na kasuratan sa Griego.

o ka nakasulod didi na dili ka man nakabado'n pangkasal?' Wara kasabat an tawo.

¹³ "Kaya sinugo san hadi an mga surugon, 'Gapusa niyo an iya kamot hasta an tiil kag iitsa paluwas sa kadulman. Didto maganguruyngoy an mga tawo kag magraragot an inda mga ngipon sa kasakit.'

¹⁴ "Sugad man damo an ginaimbitaran magsulod sa Kahadian san Langit pero mga pira lang an napipili."

An Hunga Manungod Sa Pagabayad San Buwis

(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

¹⁵ Nagharali an mga Pariseo agod pag-iristoryahan kun pan-o ninda madakop si Jesus sa iya ginapanurmaton. ¹⁶ Kaya ginsugo pakadto sa iya an inda mga disipulos kaupod san mga sakop ni Herodes agod sabihon, "Maestro, aram namon na matanos ka na tawo kag nagatukdo san kamatuudan manungod san pagbuot san Dios. Wara ka man sin ginapalabi bisan sin-o kay dili mo ginapanginano kun sin-o an tawo. ¹⁷ Kun kaya, nano sa paghuna mo, tama na susog sa Kasuguan na magbayad kita'n buwis kan Cesar?"

¹⁸ Pero aram ni Jesus an inda maraot na kaisipan kaya sinabihan sinda, "Mga pakita'n-tawo, nano kay gusto niyo ako porbaran? ¹⁹ Abir, pakita niyo sa akon an kwarta na ginabayad niyo sa buwis." Dinarhan siya ninda sin dinaryo. ²⁰ Tapos ginhunga sinda ni Jesus, "Kanin-o pamayhon kag ngaran an adi didi?"

²¹ "Kan Cesar," an sabat ninda.

Kaya ginsabihan sinda ni Jesus, "Maayo, kun sugad ihatag kan Cesar an para kan Cesar kag sa Dios an para sa Dios."

²² Pakabati ninda sana nagkangarawa sinda. Tapos binayaan ninda siya kag nagralakat.

An Hunga Manungod Sa Pagkabuhay Gihapon Hali Sa Pagkamatay

(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³ Sadto mismo na adlaw may nagkaradto man kan Jesus na pira na mga Saduceo. Ini sinda mga Judio na dili nagatuod san pagkabuhay gihapon kaya naghunga sinda sa iya, ²⁴ "Maestro, nagsugo sa aton si Moises kun may lalaki na mamatay na wara'n anak, an manghod san lalaki dapat na asawahon an biyuda agod makaanak sinda para sa magurang na napatay.

²⁵ Niyan may pito na magmaranghod na lalaki didi sa amon. Nangasawa an subang pero napatay na wara'n anak kaya an balo gin-asawa san iya manghod. ²⁶ Amo man an nangyari sa ikaduha, ikatulo na manghod hasta sa ikapito na napatay man na wara gayod sin anak. ²⁷ Sa katapusan napatay man an babayi. ²⁸ Niyan sa pagkabuhay gihapon sin-o sa pito an pagakilalahon niya na asawa kay nagin asawa niya sinda tanan?"

²⁹ Pero ginsabat sinda ni Jesus, "Sala kamo kay dili niyo nasasabutan an Banal Na Kasuratan kag an gahom san Dios.

³⁰ Sa pagkabuhay gihapon dili na magarasawahan an mga tawo kundi pareho na san mga anghel sa langit. ³¹ Manungod naman sa pagkabuhay gihapon, nano, wara pa gayod kamo kabasa kun nano an ginsabi sa iyo san Dios, ³² 'Ako an Dios ni Abraham, an Dios ni Isaac kag an Dios ni Jacob?'† An gusto sabihon sani na dili siya Dios san mga patay kundi Dios san mga buhay."

³³ San pakabati sani san kadamuan nagngalas sinda san iya gintukdo.

†22:32 Kitaa sa Exodo 3:6.

An Pinakalabaw Sa Mga Kasuguan

(Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

³⁴ Pakabati naman san mga Pariseo na natagalpo an mga Saduceo sa sabat ni Jesus, nagtiripon sinda sa iya. ³⁵ Niyan may abugado didto sa inda na naghunga agodmaporbaran siya. ³⁶ “Maestro, nano an pinakalabaw na sugo sa Kasuguan?”

³⁷ Nagsabat si Jesus, “Kamut-an mo an Ginoo na imo Dios sa imo puso, sa bilog mo’n tagipusuon kag sa tanan san imo pagaisip.”[‡] ³⁸ Amo ini an pinakalabaw kag pinakauna na sugo. ³⁹ An ikaduha naman nakapareho sani, ‘Kamut-an mo an imo kapwa pareho san pagkamuot mo sa imo sadiri.’[¶] ⁴⁰ Didi sani na duha na sugo ginbasi an bilog na Kasuguan ni Moises kag mga katukduan san mga propeta.”

An Hunga Manungod Sa Mesias

(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Myintras nagkatiripon an mga Pariseo, naghunga si Jesus sa inda, ⁴² “Nano an masasabi niyo manungod kan Cristo? Kanin-o siya anak?”

Nagsabat sinda, “Kalahi san dati’n hadi na si David.”

⁴³ Nagpadayon paghunga si Jesus, “Kun sugad nano kay ‘Ginoo’ an tawag sa iya ni David san magsabi paagi sa Banal na Espirito,

⁴⁴ ‘Nagsabi an Ginoo sa akon Ginoo, Mag-ingkod ka sa may tuo ko hasta na ipasakop ko sa imo an imo mga ka-away.’[§]

⁴⁵ Niyan kun ginatawag siya ni David sin Ginoo pan-o siya magin kalahi niya?”

⁴⁶ Wara man sa inda sin nakasabat bisan usad kaya magtuna sadto wara

na sin nagkusug-kusugan sin buot na maghunga sa iya.

An Ginahimo San Mga Pariseo Kag Mga Paratukdo San Kasuguan

(Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-52; 20:45-47)

23 Pakatapos sadto may ginsabi naman si Jesus sa mga tawo kag sa iya mga disipulos, ² “An mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan amo an mga ginakilala na paratukdo san Kasuguan na ginhatag kan Moises. ³ Kaya sunudon niyo kag himuon an nano man na ginatukdo ninda sa iyo pero ayaw kamo pagsunod san inda ginahimo kay an inda ginahimo dili susog san inda ginatukdo. ⁴ Nahimo sinda sin mga sugo na baga’n mabug-at na dararhon kag ginapapas-an ini sa abaga san iba pero sinda mismo habo ngani magtikwil bisan usad na tudlo sa pagbulig.

⁵ “Ginahimo ninda an tanan agod makita san mga tawo pareho san paghigot sa inda agtang kag butkon sin mga dyutay na pitaka na may kasuratan san Kasuguan. Ginahimo man ninda na pahalabaon an adurno sa sidsid san inda sul-ot. ⁶ Naiila gayod sinda mag-ingkod sa pinakahalandon na pwesto sa mga ponsya kag sa unahan na ingkudan sa mga sinagoga. ⁷ Naiila pa sinda pagalangan sa merkado kag pagtawagon sinda na ‘Rabi,’ an gusto sabihon ‘maestro.’

⁸ “Ugaling kamo naman dili dapat magpatawag sin ‘Rabi’ kay ako lang an ginatawag sani kag pareho kamo tanan baga’n magmaranghod. ⁹ Ayaw man pagtawag sa sin-o man didi sa duta sin ‘Ama’ kay usad lang an iyo ama kag siya an Dios na adto sa langit. ¹⁰ Dili

[‡]22:37 Sa Griego, “Kamut-an mo...sa bilog mo na puso, sa bilog mo na kalag kag sa bilog mo na isip.” Kitaa sa Deuteronomio 6:5.

[¶]22:39 Kitaa sa Levi 19:18.

[§]22:44 Kitaa sa Salmo 110:1.

man kamo magpatawag sin ‘Maestro’ kay usad lang an iyo paratukdo. Siya an Cristo. ¹¹ An pinakalabaw sa iyo magigin suruguon niyo, ¹² kay an nagapakalabaw papakamenuson kag an nagapakamenos papalabawon.”

An Pagkondinar Ni Jesus San Mga Pagkapakita’n-Tawo

¹³ “Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita’n-tawo lang! Ginasirahan niyo an kahadian san langit sa mga tawo. Kamo mismo dili nagasulod kag dili man niyo ginatugutan magsulod idto’n mga gusto. ¹⁴ Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita’n-tawo lang! Nagaprobtsar kamo san mga kasadirihan san mga balo kag nagapan-gadyi kamo sin halagba sa atubangan san mga tawo para lang magpakita, kaya tungod sani mas grabe gayod an kastigo niyo.”

¹⁵ “Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy pa kamo kay mga pakita’n-tawo lang! Ginalibot niyo an kadagatan kag kadutaan na makadara kamo sin dili-Judio na magin Judio, tapos ginahimo niyo na sobra pa siya kaangay na mapaimpyerno ki sa iyo.

¹⁶ “Makaluluoy gayod kamo kay baga’n mga buta na nagaparakabit sin iba na mga buta. Kamo an nagatukdo na kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san templo dili siya obligado pero kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san oro na ada sa templo obligado gayod siya. ¹⁷ Baga’n buta kamo kag mga buang! Nano an mas mahalaga, an oro o an templo na amo an nagapabanal sa oro?

¹⁸ “Nagatukdo pa kamo na kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san altar dili siya obligado pero kun may nagasumpa paagi sa pagsambit san halad na ada sa altar obligado gayod siya! ¹⁹ Baga’n mga buta kamo! Nano an mas mahalaga, an halad o an altar na nagapabanal sa halad? ²⁰ An nagasumpa paagi sa pagsambit san altar ginasumpa man an tanan na ada sana. ²¹ An nagasumpa naman paagi sa pagsambit san templo nagasumpa man paagi mismo sani kag san Dios na nagaistar dida. ²² An nagasumpa paagi sa pagsambit san langit nagasumpa man paagi sa trono san Dios kag sa nagaingkod dida.

²³ “Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita’n-tawo lang! Kamo an mga nagaharalad sin ikanapulo na parte san bisan mga utanon na wara’n pulos pero ginapabaya an mga mahalaga na bagay san Kasuguan na amo an katanusan, pagkaluoy kag pagkamatinumanon! Amo ini an dapat niyo sunudon na dili man gihapon napapabaya an iba. ²⁴ Baga’n buta kamo na parakabit san mga buta! Pareho kamo san nagasara san dyutay na tayangaw sa iya irimnon pero nagatulon san bilog na dakudako na kamelyo.

²⁵ “Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita’n-tawo lang! Ginalinisan niyo an sa luwas san iyo tasa kag plato pero sa sulod puno sin pandaya kag kapaslwan. ²⁶ Kamo na baga’n mga buta na Pariseo, linisi anay an sulod san iyo tasa kag plato tapos ginlinisan man ngani hasta an sa luwas.

²⁷ “Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita’n-tawo lang! Baga kamo’n mga pantyon na ginpaputi.

****23:14** Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto sa Griego.

Sa luwas matahom kitaon pero sa sulod puno san mga tul-ang san mga tawo na namatay kag san tanan na mga kaatian. ²⁸Pareho man kamo sana! Sa luwas baga'n matanos pero sa sulod mga pagpakita'n-tawo lang kag makasal-anon."

An Pagkastiguhan San Mga Pariseo Kag Mga Paratukdo San Kasuguan

²⁹"Mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, makaluluoy gayod kamo kay mga pakita'n-tawo lang! Nagatindog kamo'n mga rulubngan san mga propeta kag ginadikuran an mga monumento san mga kasadto na matanos na tawo. ³⁰An ginasabi niyo, 'Kun buhay na kami sa panahon san amon mga kalulululuhi, dili gayod kami nadamay sa mga nagpatay san mga propeta!' ³¹Kaya kamo man gihapon an nagatestigo kontra sa iyo sadiri na kamo mga lahi san nagpapatay sa mga propeta! ³²Sige, tapusa na lang niyo an maraot na gintunaan san iyo mga kalulululuhi.

³³"Mga sawa kamo kag mga lahi sani! Kakastiguhon kamo san Dios sa impyerno. Pan-o kamo makalibre sani? ³⁴Kun kaya ngani mapadara ako sin mga propeta, mga madunong na tawo kag mga paratukdo san Kasuguan na an iba sa inda iyo pagapatayon kag igapako sa krus. An iba naman iyo pagalatiguhon sa mga sinagoga kag pagapasakitan sa mga kalungsudan. ³⁵Dahilan sani may magaabot sa iyo na kastigo sa pagpatay san tanan na matanos na tawo sa kinaban magtuna sa pagpatay sa wara'n sala na si Abel hasta sa pagpatay sa anak ni Baraquias na si Zacarias na iyo ginpatay sa katung-anan san pinakabanal na lugar sa templo kag san altar. ³⁶Ginasiguro ko sa iyo na ini tanan mangyayari sa mga tawo na nabubuhay yana."

An Paghinayang Ni Jesus Sa Jerusalem

(Lucas 13:34-35)

³⁷"Mga taga-Jerusalem! Mga taga-Jerusalem! Marasa pa na ginapatay niyo an mga propeta kag ginabato idto'n mga ginsugo sa iyo san Dios! Kadamo na bes-ses ngani na ako naghandom na tipunon kamo pareho san umagag na ginatiripon an iya mga piso sa idalom san iya mga pakpak pero ginhabuan niyo! ³⁸Bahala na kamo kay pagapabaya-an an iyo kabalayan kag dili na pagaistaran. ³⁹Tandaan an masasabi ko na sa iyo: dili na niyo ako makikita gihapon hasta na magsabi kamo'n, 'Palabihon lugod san Dios an naga-pakadi sa ngaran san Ginoo!',"††

An Pag-istorya Ni Jesus Manungod Sa Pagkaruba San Templo

(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

24 Paghali ni Jesus sa templo, nagharalapit an mga disipulos agod ipakita sa iya na matahom ini. ²Pero sinabat niya sinda, "Nakikita niyo ini tanan? Ginasiguro ko sa iyo na wara'n nagaturumbawan na bato didi na mabibilin ni usad kay an tanan maruruba."

Mga Kalisudan Kag Mga Patios

(Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19)

³San nakaingkod si Jesus sa may Bukid San Kaolibohan nagkaradto sa iya an mga disipulos na sinda-sinda lang tapos nagsabi, "Sabihi kami kun san-o ini mangyayari kag nano an tanda na igapakita san imo pagbalik kag san katapusan san kinab-an."

⁴Nagsabat si Jesus, "Maglikay gayod kamo na dili maluko san sin-o man, ⁵kay damo an magaabot na masambit

††23:39 Kitaa sa Salmo 118:26.

san ngaran ko kag magaangkon, ‘Ako an Cristo.’ Kaya damo na mga tawo an paglukuhon ninda. ⁶ Ayaw kamo pagkahandal sa mga barita na may mga gyera o mga nagasabi-sabi na may gyera na maabot. Dapat ini mangyari pero dili pa ina an katapusan. ⁷ Magagyerera pa man an mga nasyon kag an mga kahadian naman magapauruataki. Magkakaigwa sin grabe na gutom kag mga paglinog sa damo’n lugar. ⁸ Ini tanan pagtuna pa lang san kalisudan na baga’n pagsakit sa pag-anak.

⁹ “Tapos dadakupon kamo kag iintriga agod kastiguhon kag ipapatay. Pagakabadlian man kamo san katawuhan san tanan na nasyon dahilan sa akon. ¹⁰ Sani na panahon may damo na mawawaraan sin pagsarig. May mga magapaturutray-doran kag magaururitan sa kada usad. ¹¹ Damo’n maruluwas na mga buwaon na mga propeta. Damo sinda’n paglukuhon ¹² kag dahilan sa paglukop san karautan sa kinab-an mawawara an pagkamuot san haros tanan na mga tawo sa Dios. ¹³ Pero masasalbar an may masarig na pagtuod hasta sa katapusan san buhay. ¹⁴ Igapahayag man sa bilog na kinab-an ini na Maayo Na Barita manungod san kahadian agod makabati an tanan na katawuhan. Sani pa lang mangyayari an katapusan.”

An Pinakagrabe Na Patios Sa Mga Taga-Jerusalem

(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)

¹⁵ “Niyan kasadto pa ginpahayag san propeta na si Daniel an manungod san ‘bagay na mauuritan gayod san Dios kag magapasira sa tawo.’^{††} Dapat gayod na masabutan ini san nagabasa. Pakakita niyo na ini nakatungtong na sa banal

na lugar, ¹⁶ dapat magdulag na sa mga kabukidan idto’n adto sa Judea. ¹⁷ Kun may tawo na adto sa atop dili na siya dapat maglusad pa agod magkuha san iya mga garamiton. ¹⁸ Kun may tawo naman na adto na sa uma, dili na gayod siya dapat mag-uli pa para magkuha san iya bado. ¹⁹ Kun sugad kamakaluluoy man sadto’n mga budos kag may mga ginapadudo pag-abot sana na panahon!

²⁰ “Mangadyi kamo na an iyo pagdulag dili makatagbo na tighagkutan o Adlaw San Pagpahuway. ²¹ Nasabi ko ini kay sana na panahon magkakaigwa sin grabe na pagtios an katawuhan na dili pa nabatyagan tuna san katunatunai san kinab-an hasta yana kag dili na mangyayari gihapon hasta na lang. ²² Mala ngani kun wara pagpahalip-uta san Ginoo ina na mga adlaw wara gayod sin mabibilin na buhay. Pero alang-alang sa iya mga pinili pinahalip-ot niya ina.

²³ “Kun may nagasabi sa iyo sana na panahon na, ‘Kitaa, adi an Cristo!’ o ‘Kitaa, adto siya!’ ayaw pagtuod sana. ²⁴ Nasabi ko ini kay damo an maruluwas na magapatuod na mga Cristo kag mga propeta sinda. Makakahimo sinda sin mga makangangawa na mga bagay kag mga milagro agod makaluko bisan sa mga pinili san Dios kun mahimo ninda. ²⁵ Pamatii gayod kay ginpadaan na na kamo antes pa ini mangyari. ²⁶ Kun magsabi sinda sa iyo, ‘Kitaa, adto siya sa disyerto,’ ayaw kamo pagkadto didto. Kun magsabi naman sinda, ‘Kitaa, adi siya nagatago,’ dili man kamo magtuod, ²⁷ kay pareho san kilat na nagaidlap sa sirangan hasta sa kalundan an pag-abot ko na Anak San Tawo. ²⁸ Mangyayari gayod ini pareho san pagtiripon san mga uwak kun diin may patay.”^{¶¶}

^{††}24:15 Kitaa sa Daniel 11:31.

^{¶¶}24:28 Sa Griego, “Kun diin may patay, didto man magatiripon an mga uwak.”

An Pagbalik Sa Kinab-an San Anak San Tawo

(Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28)

²⁹ “Pakatapos lang san mga patios sana na mga adlaw pagapadulumon an adlaw, mawawar-an sin pawa an bulan, magakahurulog an mga bituon sa langit kag an mga makagagahom sa kalangitan pagauy-ugon. ³⁰ Sana mismo maganguruyngoy an tanan na katawuhan san kinab-an kay makikita ninda sa langit an tanda ko na Anak San Tawo. Taud-taod magaabot ako na nakatungtong sa mga dampog sa langit kag makikita san mga tawo na may gahom ako kag masilaw gayod na gloria. ³¹ Tapos sa makusog na tunog san trumpita susuguon ko an akon mga anghel na tiripunon an akon mga pinili na katawuhan hali sa bilog na kinab-an.

An Leksyon Manungod San Kahoy Na Ginatawag Higera

(Marcos 12:28-31; Lucas 21:29-33)

³² “Dapat kamo makaaram sin leksyon hali sa puno san kahoy na ginatawag higera. Pagsaringsing san mga sanga sani kag pag-uruslot san mga dahon naaraman niyo na halapit na an kwaresma didi sa aton. ³³ Sugad man kun makita niyo idto’n tanan na mga pangyayari, maaaraman niyo na halapit na ako mag-abot, baga’n ada na lang gayod sa pwertahan. ³⁴ Ginasiguro ko sa iyo na mangyayari idto’n tanan antes na magkamaratay an mga tawo na nabuhay yana. ³⁵ An langit kag duta mawawara pero magapadayon hasta na lang an akon mga surmaton.”

Dios Lang An Maaram San Adlaw San Pagbalik Ni Jesus

(Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36)

³⁶ Nagpadayon si Jesus, “Niyang manungod san oras kag adlaw san akon pagbalik wara’n iba na maaram kundi an Ama lang. Bisan ngani an mga anghel sa langit kag ako mismo na iya anak dili maaram. ³⁷ Pero makapareho san kamutangan san kapanahunan ni Noe an kamutangan didi sa kinab-an pagbalik ko na Anak San Tawo. ³⁸ Sadto na panahon antes nagbaha an kinab-an wara pagintyindiha san mga tawo. Adlaw-adlaw nagakaraon sinda, nagairinom kag kun minsan nagaarasawa hasta sa adlaw na nag-sulod si Noe sadto’n sarakyan sa tubig na ginatawag arka. ³⁹ Wara ninda namangnuhi an mangyayari hasta na bumuhos an baha kag inanod sinda tanan. Sugad man sani an kamutangan sa pag-abot ko na Anak San Tawo. ⁴⁰ Sana man mismo may duha na lalaki na nagatrabaho sa umahan. Kukuhaon an usad kag an iya kaupod ibibilin. ⁴¹ May duha naman na babayi na nagagiling. Kukuhaon an usad kag an iya kaupod ibibilin.

⁴² “Kaya magbantay kamo kay dili niyo aram kun san-o maabot an iyo Ginoo. ⁴³ Tandai ini: kun may tag-iya san balay na aram an oras pagkagab-i na magaabot an makawat, magabantay gayod siya kag dili niya pagatugutan na masulod an iya balay. ⁴⁴ Kaya kamo man dapat na pirme magbantay kay magaabot ako na Anak San Tawo sa oras na dili niyo ginalauman.”

An Matinumanon Kag Dili Matinumanon Na Mga Suruguon

(Lucas 12:41-48)

⁴⁵ “Niyang kun sin-o man an matinumanon kag madunong na suruguon, siya an ginpaniwalaan san iya amo sa iba pa

na mga suruguon agod magpakaon sa inda sa tama na oras. ⁴⁶Kaya malipay ina na suruguon kun ina an ginahimo niya pagbalik san iya amo. ⁴⁷Ginasiguro ko sa iyo na igapaniwala sa iya san amo an tanan niya na kasadirihan. ⁴⁸Pero kun maraot ina na suruguon, iisipon niya, 'Madudugay pa an akon amo'. ⁴⁹Kaya pagabalbagon an iya mga kapwa suruguon, tapos makikaon kag maki-inuman kaupod san mga parahubog. ⁵⁰Tapos sa adlaw na dili niya ginalauman magaabot an iya amo sa oras na dili niya aram. ⁵¹Didi kakastiguhon siya kag ibibiyo sa mga pakita'n-tawo lang. Didto maganguruyngoy an mga tawo kag mag-araragot an inda mga ngipon sa kasakit."

An Istorya San Napulo Na Abay Na Kadaragahan

25 Nagpadayon si Jesus, "Sana na panahon san pagbalik ko an pagsulod sa kahadian san langit pareho san napulo na abay na kadaragahan na nagruluwas agod sugaton an karaslon na lalaki. Nagdara man sinda san inda mga ilawan. ²Lima sa inda an mga patal kag lima an mga madunong. ³An mga patal may dara na mga ilawan pero wara magdara'n risirba na lana. ⁴An mga madunong naman may dara man na mga ilawan, amo man an puno na surudlan san lana. ⁵Nadugay an karaslon na lalaki kaya inabot sin kapirawon an mga daraga kag nagkaraturog an tanan.

⁶"San matunga'n gab-i na may nagsiyak, 'Adi na an karaslon na lalaki! Luwas na kamo agod sugaton siya!' ⁷Kaya nagbarangon an mga daraga tapos ginpreparar an inda mga ilawan. ⁸Didi naghangyo an mga iba sa mga madunong, 'Hatagi man kami san iyo lana kay mapaparong na an amon ilawan.'

⁹"Pero nagsabat an mga madunong, 'Basi dili makaigo sa aton tanan. Mas

maayo pa na kumadto kamo sa nagabaligya kag magbakal san para sa iyo.'

¹⁰"Nakahali lang sinda agod magbakal sin lana san mag-abot an karaslon na lalaki. Idto'n mga preparado nakau-pod sa iya pagsulod sa ponsya san kasalan, tapos sinirahan an pwertahan.

¹¹"Taud-taod nag-abot naman an iba na mga abay na nagatarawag, 'Sir, Sir, abrihi man kami.'

¹²"Pero ginsabat san karaslon na lalaki, 'Dili ini maabri kay dili ta gayod kamo kilala.'"

¹³Tapos ginsabihan sinda ni Jesus, "Magin maikmat gayod kamo pareho sadto'n mga madunong kay dili niyo aram an adlaw o an oras san akon pagbalik."

An Istorya San Tulo Na Suruguon

(Lucas 19:11-27)

¹⁴Nagpadayon si Jesus, "Amo gihapon ini nakapareho sa tawo na mapakadto sa iba na lugar. Antes maglakat ginpatawag niya an iya mga suruguon kag ginpaniwala sa inda an iya kapital. ¹⁵Ginhatagan niya an kada usad susog sa inda kakayahan sa pagnegosyo. An una hinatagan niya'n lima ka kwarta na oro, an ikaduha, duha ka kwarta na oro, kag an ikatulo, usad ka kwarta na oro. Pakatapos lumakat na siya.

¹⁶"An ginhatagan sin lima ka kwarta na oro lumakat man dayon, tapos gin-negosyo kag nakaganansya sin lima pa. ¹⁷An nakabaton naman sin duha ka kwarta na oro amo man an ginhimo kag nakaganansya sin duha pa. ¹⁸Pero an nakabaton sin usad ka kwarta na oro nag-uli, tapos nagbuho sa duta kag didto gintago an kwarta san iya amo.

¹⁹"Sa kadugayan, nagbalik an amo sadto'n mga suruguon kag ginkwenta an mga ginbilin sa inda. ²⁰Naghalapit an nakabaton sin lima ka kwarta na oro na dara an ganansya na lima pa. Tapos nag-

sumat siya, 'Sir, adi an lima ka kwarta na oro na ginbilin mo sa akon kag san ganansya pa na lima.'

²¹ "Didi sinabihan siya san iya amo, 'Maayo an ginhimo mo, masarig kag matinumanon na suruguon. Kay matinumanon ka sa pira na mga bagay, kaya ginapamahala ko sa imo an mas damo. Kadi kag makiglipay ka kaupod ko na imo amo!'

²² "Tapos naghalapit man an ginbilinan niya sin duha ka kwarta na oro na nagasabi, 'Sir, adi man an ginbilin mo sa akon na duha ka kwarta kag san ganansya pa na duha.'

²³ "Didi ginsabihan man siya, 'Maayo an ginhimo mo, masarig kag matinumanon na suruguon. Kay matinumanon ka sa pira na mga bagay, kaya igapamahala ko man sa imo an mas damo. Kadi kag makiglipay ka kaupod ko na imo amo!'

²⁴ "Idto naman na ginbilinan sin usad ka kwarta na oro naghalapit man na nagasabi, 'Sir, aram ko na maisog ka na tawo na nagaani san dili mo tinanom kag nagatipon san dili mo sinabwag. ²⁵ Nahadlok ako sani, kaya ginlubong ko an imo kwarta sa duta. Niyan adi ngani an ginbilin mo sa akon.'

²⁶ "Pero ginsabat siya san iya amo, 'Maraot kag tamad na suruguon! Nano, aram mo gali na nagaani ako san dili ko tinanom kag nagatipon san dili ko sinabwag? ²⁷ Mas maayo pa na ginbilin mo sa mga nagapaporsyento an kwarta agod pagbalik ko, makabaton ako san kapital kag san akon porsyento.' ²⁸ Tapos ginsugo niya an iba na suruguon, 'Kadi, kuhaa an kwarta sa iya kag ihatag sa tawo na may napulo.'

²⁹ "Nasabi ko ini kay pagadagdagan pa an igwa na agod magbugana, pero an wara-wara pagakuhaon pa an nano man na ada sa iya. ³⁰ Kaya ina na wara'n pulos na suruguon itapok paluwas sa

kadulman. Didto maganguruynogoy an mga tawo kag magararagot an inda mga ngipon sa kasakit!"

An Pangurhi Na Paghusgar

³¹ Nagpadayon si Jesus, "Magabalik ako na Anak San Tawo kaupod san tanan na mga anghel agod magin hadi. Didi may glorya ako san Dios kaya matahom an akon pag-abot kag may gahom man. Sani na panahon, magaingkod ako sa akon masilaw na trono agod maghadi. ³² An katawuhan naman san mga nasyon pagatiripunon sa atubangan ko. Pakatapos pagalain-lainon ko sinda pareho san ginahimo san pastor paglain-lain san karnero sa mga kanding. ³³ An mga tawo na baga'n sa karnero an pagtratar igabutang ko sa akon banda tuo kag an baga'n sa kanding naman sa pagtratar didto sa akon wala.

³⁴ "Pakatapos, pagasabihan ko bilang hadi idto'n mga sa tuo ko, 'Kadi, kamo na mga ginpalabi san akon Ama, iredara niyo an kahadian na ginpreparar para sa iyo tuna pa san paglalang san kinab-an. ³⁵ San nagutom ako ginpakaon niyo. San napaha ginpainom niyo. Dayo ako pero ginpadayon niyo. ³⁶ Huba ako kaya ginbaduan niyo, masakit kag gin-ataman, priso kag ginbisita man niyo!'

³⁷ "Didi, magahunga sa akon an mga matanos, 'Ginoo, kasan-o ka namon nakita na gutom tapos ginpakaon? Napaha, tapos ginpainom? ³⁸ Kasan-o ka naman namon nakita na dayo pero ginpadayon ka man, huba kaya ginbaduan? ³⁹ Kasan-o ka pa gayod namon nakita na masakit o adto sa prisuhan kag ginbisita?'

⁴⁰ "Bilang hadi masabat man ako sa inda, 'Ginasiguro ko sa iyo na an tanan na ginhimo niyo sa bisan usad sani na mga pinakamenos ko na parasunod, ginhimo man niyo sa akon.'

⁴¹ “Pakatapos sasabihan ko man an mga adto sa wala ko, ‘Magpaharayo kamo sa akon. Kamo na mga ginmald-isyon, kakastiguhon kamo sa dili napaparang na kalayo na ginpreparar para kan Satanas kag sa iya mga sakop. ⁴² Kay san gutom ako wara niyo pagpakauna. San napaha ako wara niyo pagpainuma. ⁴³ Dayo ako pero wara niyo pagpadayuna, huba pero wara niyo pagbadui, masakit kag priso pero wara niyo pagbisitaha.’

⁴⁴ “Didi man sinda mahunga, ‘Ginoo, kasan-o ka namon nakita na gutom o paha o dayo, huba o masakit o adto sa prisuhan pero wara mag-ataman sa imo?’

⁴⁵ “Pagasabaton ko sinda, ‘Ginasiguro ko sa iyo na sa oras na naghabo kamo paghimo bisan usad sani na mga pinakamenos ko na parasunod, wara man niyo paghimua sa akon.’

⁴⁶ “Ini sinda papakadtunon sa kastigo na wara’n katapusan, pero an mga matanos sa buhay na wara’n katapusan.”

An Mga Judio Nagtuna Pagplano Na Patayon Si Jesus

(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-6; Juan 11:45-53)

26 Pakatapos ni Jesus pagtukdo sani tanan, ginsabihan niya an iya mga disipulos, ² “Aram niyo na duha pa ka adlaw pyista na sa Paskwa. Dida dadakupon ako na Anak San Tawo tapos ipapako sa krus.”

³ Sadto mismo na kaurason an mga namumuno san kapadian kag san mga namumuno san mga Judio nagtiripon sa palasyo san pinakapuno na padi na amo si Caifas. ⁴ Didto nagplano sinda na ipadakop sin patraydor si Jesus kag ipapatay. ⁵ Pero nagkauruyon sinda, “Dili ini dapat himuon sa kapyistahan kay basi magsaramok an mga tawo.”

An Pagbu-bo Sin Pahumot Kan Jesus Didto Sa Betania

(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶ San adto sa Betania si Jesus sa balay ni Simon na kasadto may leproso, ⁷ may nagkadto sa iya na babayi. May dara ini’n surudlan na hinimo sa alabastro na bato puno sin pahumot na mahalon. Ginbu-bo niya ini sa ulo ni Jesus myintras adto siya sa may lamesa.

⁸ Pakakita sani naurit an mga disipulos tapos nagahunga, “Nano kay ginsayang ina? ⁹ Mababaligya kuntani sin mahal an sugad sana na pahumot kag an kabaklanan sana ikapanghatag sa pobre.”

¹⁰ Namanguhan ni Jesus an gasabi ninda kaya ginhunga man sinda, “Nano kay ginapakiaraman niyo ina’n babayi? Maayo kag matahom an ginhimo niya sa akon. ¹¹ Adi pirme sa iyo an mga pobre pero ako dili pirme adi sa iyo. ¹² Pagbu-bo niya sani na pahumot sa akon lawas hinimo niya ini bilang preparasyon sa paglubong sa akon. ¹³ Ginasisiguro ko sa iyo na ini na nahimo sani na babayi igaistorya man bilang pagdumdom sa iya bisan diin igapahayag an Maayo Na Barita manungod sa akon sa bilog na kinab-an.”

Nagauyon Si Judas Na Traydoran Si Jesus

(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴ Pakatapos sadto si Judas Iscariote na usad san mga dose na disipulos nagpakadto sa mga namumuno san kapadian. ¹⁵ Pag-abot sa inda ginhunga niya, “Kun iintriga ko sa iyo si Jesus, pira an ihahatag sa akon?” Dahilan sani nagkauruyon sinda sa 30 bilog na plata kag ginhatagan siya. ¹⁶ Kaya tuna sadto nagahanap si Judas sin maayo na oportunidad agod traydoran si Jesus.

Ginapahanda Ni Jesus An Panigab-ihan Sa Paskwa

(Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

¹⁷ Sa primero na adlaw san kapyistahan san Tinapay Na Wara'n Lebadura nagkaradto kan Jesus an iya mga disipulos na nagahunga, "Diin mo gusto ipreparar namon an pagkaon sa Paskwa?"

¹⁸ Nagsabat siya, "Kumadto kamo sa syudad. Didto may tawo na iyo sasabihan, 'Nagapasabi an Maestro, Halapit na an oras san akon pagkamatay kaya sa imo balay ako magakaon san panihapon sa Paskwa kaupod an akon mga disipulos.'"¹⁹ Ginsunod naman san mga disipulos an gintugon sa inda ni Jesus kag ginpreparar an pagkaon sa Paskwa.

²⁰ Pagkagab-i adto na sinda Jesus kag san iya dose na disipulos sa inda mga pwesto sa lamesa. ²¹ San nagakaraon sinda nagsabi siya, "Matuod na may usad sa iyo na matraydor sa akon."

²² Pakabati sani nagkamurundo gayod sinda, tapos usad-usad na naghunga sa iya, "Nano, Ginoo, ako ina?"

²³ Didi nagsabat si Jesus, "An kadungan ko pagsawsaw sa mangko amo an matraydor sa akon. ²⁴ Mangyayari gayod ini sa akon na Anak San Tawo susog sa nasurat sa Banal Na Kasuratan pero kamakaluluoy man sana na matraydor sa akon! Maayo pa lugod sana na tawo na dili na lang siya gin-anak."

²⁵ Si Judas naman na amo an magtraydor sa iya naghunga man, "Nano, Ginoo, ako ina?"

Ginsabat siya ni Jesus, "Ikaw an nagsabi sana."

An Panigab-i San Ginoo

(Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

²⁶ San nagakaraon pa sinda kumuha si Jesus sin tinapay, nagpasalamat sa Dios, gin-utud-utod kag ginpanghatag sa mga disipulos tapos nagsabi, "Kaon kamo. Ini an akon lawas."²⁷ Pakatapos may ginkuha siya na kupa kag, pakapasalamat sa Dios, hinatag sa inda kag nagsabi, "Inom kamo, ²⁸ kay ini an akon dugo na amo an pagpamatuod san sinumpaan san Dios. Pagapaawason ini para sa kadamuan agod mapatawad an inda mga kasal-an. ²⁹ Ginasiiguro ko sa iyo na dili na ako mainom gihapon sin duga san mga ubas hasta pag-abot san adlaw na mainom ako san bag-o na bino kaupod niyo sa kahadian san akon Ama."

An Pagasabi Ni Jesus Manungod Sa Pagpaambot Sa Iya Ni Pedro

(Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³⁰ Pakatapos ninda pagkanta san salmo nagpakadto sinda sa Bukid San Kaolibohan. ³¹ Didto ginsabihan sinda ni Jesus, "Yana na gab-i magdudurulag kamo tanan kag babarayaan niyo ako kay nasurat sa Banal Na Kasuratan, 'Papatayon ko an nagaataman tapos maburulag an manada san mga karnero.'³²

³² Pero pagkabuhay ko gihapon mauuna ako sa iyo sa Galilea."

³³ Pakabati sani nagsabi si Pedro, "Dili gayod ako mabaya bisan magbaraya sinda tanan."

³⁴ Didi sinabat siya ni Jesus, "Ginasiguro ko sa imo na yana mismo na gab-i antes magturaok an manok pa-

^{§§} 26:31 Kitaa sa Zacarias 13:7.

gapaambutan mo ako sin makatulo na beses.”

³⁵ Nagsabi naman si Pedro sa iya, “Dili ta ikaw pagapaambutan bisan ako matatay kaupod mo.” Amo man an gin-sarabi san tanan na mga disipulos.

Nagapangadyi Si Jesus Sa Getsemani

(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

³⁶ Niyan nagkadto si Jesus kaupod an iya mga disipulos sa lugar na ginatawag na Getsemani. Didto ginsabihan naman niya sinda, “Didi anay kamo mag-ingkod myintras mapangadyi ako sa may uru-unhan.” ³⁷ Tapos gin-agda niya si Pedro kag san duha na anak ni Zebedeo na mag-upod sa iya. Pag-abot didto nakabatyag si Jesus sin dako na kahan-dal kag pagkamundo. ³⁸ Kaya ginsabi-han niya sinda, “Namumundo gayod ako na baga’n mapapatay. Maghulat kamo didi kag magbantay kaupod ko.”

³⁹ Pagpauruunhan pa niya naghapa sa duta tapos nagpangadyi, “Ama ko, kun mahimo halia man sa akon ini na kupa pero dili an akon pagbuot kundi an sa imo lugod an masunod.”

⁴⁰ Taud-taod pagbalik niya sa tulo na disipulos naabtan niya na tururog. Kaya ginhunga niya si Pedro, “Nano, dili niyo kaya magbantay kaupod ko sin usad lang ka oras?” ⁴¹ Kinahanglan kamo magbantay kag magpangadyi agod dili masug-tan kay bisan makusog an pagbuot an lawas maluya.”

⁴² Sa ikaduha na beses nagharayo gihapon si Jesus kag nagpangadyi, “Ama ko, kun dili man lang mahali sa akon ini na kupa hasta na dili ko mainumnan, matuman lugod an pagbuot mo.”

⁴³ Pagbalik naman niya sa mga disipulos naabtan man gihapon niya sinda na tururog kay ginadaog na gayod ini sinda san kapirawon. ⁴⁴ Kaya binayaan naman niya sinda tapos sa ikatulo na beses nangadyi gihapon na amo man an ginasabi.

⁴⁵ Sa katapus-tapusi nagbalik siya sa mga disipulos kag sinabihan, “Nano, tururog pa ba gihapon kamo kag nagapahuruway? Kitaa baya niyo, adi na an oras na ako na Anak San Tawo igaintriga sa mga parakasala. ⁴⁶ Bangon na kamo! Kitaa! Ada na an matraydor sa akon kaya hamos na kita.”

An Pagadakop Kan Jesus

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:1-11)

⁴⁷ Nagasurmaton pa si Jesus san mag-abot si Judas, usad san dose na disipulos. May mga kaurupod siya na damo na katawuhan na sinugo san mga namumuno san kapadian kag mga namumuno san mga Judio. Armado man sinda sin mga talibong kag mga balbag. ⁴⁸ Antes pa sani nagkasarabot na sinda na si Judas mahatag sin tanda sa inda, “An harukan ko amo na ina siya kaya dakupon niyo.” ⁴⁹ Nagdiretso man dayon si Judas pagtullos kan Jesus kag nagsabi, “Kumusta ka, Sir?” tapos hinarukan siya.

⁵⁰ Didi nagsabi si Jesus sa iya, “Amigo, himua na dayon an tuyo mo.”

Pakasabi sani ginturulos siya ninda kag dinakop. ⁵¹ Dahilan sadto usad san mga parasunod ni Jesus an nagbugnot san iya talibong kag may tinigbas na suruguon san pinakapuno san kapadian kaya nautas an talinga sani.

⁵² Ugaling sinabihan siya ni Jesus, “Ibalik mo sa taguban an imo talibong kay an tanan na nagagamit sana mapapatay man paagi sana. ⁵³ Nano, dili mo aram na kun gugustuhon ko makapan-gayo ako’n bulig sa akon Ama na mag-sugo sin 7,000 na mga anghel agod magbantay sa akon?” ⁵⁴ Pero kun sugad sani pan-o matuman an Banal Na Kasuratan na nagsabi na ini dapat mangyari?”

⁵⁵ Tapos inatubang ni Jesus an kadamuan kag ginhunga, “Nano, tulisan

an paghuna niyo sa akon kay nagdarara pa kamo sin mga talibong kag mga balbag para lang dakupon ako? Adto ako pirme uruadlaw na nagatukdo sa templo pero wara man niyo pagdakupa.⁵⁶ Nangyari ugaling ini tanan agod matuman an mga nasurat san mga propeta.” Didi binarayaan siya san tanan na mga disipulos kag nagdurulag.

An Pagaatubang Ni Jesus Sa Konseho

(*Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24*)

⁵⁷ Didto sa balay ni Caifas na pinaka-puno san kapadian dinara si Jesus san mga tawo na nagdakop sa iya. Adto man didto nagtiripon an mga paratukdo san Kasuguan kag mga namumuno san mga Judio. ⁵⁸ Nagsunod naman si Pedro pero sa huruharayo kag pag-abot sa balay san pinakapuno san kapadian nagsulod siya sa natad tapos nag-ingkod katakin san mga bantay agod magmasid kun nano an mangyayari.

⁵⁹ Niyan an mga namumuno san kapadian kag an bilog na Konseho nagapangita sin mga buwaon na testigos kontra kan Jesus agod mahusgaran siya sin kamatayon. ⁶⁰ Pero wara sinda’n maikondinar bisan pa ngani damo’n nagtindog na nagtestigos sin kabuwaan.

⁶¹ San katapus-tapusi may duha na nagtindog kag nagsabi, “Nagsurmaton ini, ‘Igwa ako’n gahom na rubaon an templo san Dios tapos itindog man gihapon sa sulod sin tulo ka adlaw.’”

⁶² Didi tumindog an pinakapuno na padi kag naghunga kan Jesus, “Nano, wara ka’n ikakasabat? Nano an masasabi mo sa mga ginpasibanghod ninda kontra sa imo?” ⁶³ Pero si Jesus nagpuyo lang. Kaya sinabihan siya san pinakapuno na padi, “Ginasugo ta ikaw sa ngaran san Dios na buhay na sabihon mo sa amon kun ikaw man gayod an Cristo na Anak san Dios.”

⁶⁴ Ginsabat siya ni Jesus, “Ikaw an nagsabi sana pero ginasiguro ko sa iyo na dili na lang madugay makikita niyo ako na Anak san Tawo na nakaingkod sa tuo san Makagagahom. Tapos makikita naman niyo na magabalik ako sa kinaban na nakatungtong sa mga dampog sa langit.”

⁶⁵ Dahilan sani pinaksi san pinakapuno na padi an sadiri niya na bado sa kaurit kag nagsabi, “Pagbasang-basang ini sa Dios! Nano pa na ibidinsya an kinahanglan naton? Niyan nabati pa lang niyo an iya pagbasang-basang sa Dios. ⁶⁶ Nano sa paghuna niyo?”

Nagsarabat sinda, “Dapat siya patayon.”

⁶⁷ Tapos ginludaan an bayhon ni Jesus kag ginsuruntok siya. May iba pa myintras ginasampadong siya nagasarabi, ⁶⁸ “Tugmaha daw, Cristo! Sin-o an nagsampadong sa imo?”

Ginapaambutan Ni Pedro Si Jesus

(*Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Niyan myintras nagaingkod si Pedro sa natad san balay, may nagkadto sa iya na suruguon na babayi na ginasabihan, “Ikaw kaupod man ni Jesus na taga-Galilea.”

⁷⁰ Didi nagpaambot si Pedro sa atubangan san tanan, “Dili ko aram kun nano an ginasabi mo.”

⁷¹ Tapos naglakat siya pero pag-abot sa pwertahan may suruguon naman na babayi na nakakita sa iya. Sinabihan niya an mga tawo na adto didto, “Ini na tawo kaupod man sana na Jesus na taga-Nazaret.”

⁷² Nagpaambot gihapon si Pedro na nagsumpa, “Dili ko kilala ina na tawo!”

⁷³ Pagtaud-taod nag-arapiki naman gihapon kan Pedro an mga nagatirindog didto. Sinabihan ninda, “Sigurado gayod

na usad ka man sa inda kay nakikilala sa imo panurmaton.”

⁷⁴Didi nagtuna siya pagsabi, “Mald-isyunon lugod ako san Dios kun dili tama an akon ginasabi.” Tapos nagsumpa, “Dili ko kilala ina na tawo!”

Sana mismo may nagturaok na manok. ⁷⁵Tapos nadumduman ni Pedro an ginsabi sa iya ni Jesus, “Antes magturaok an manok pagapaambutan mo ako sin tulo na beses.” Didi naghali si Pedro kag nagparabakho gayod.

Si Jesus Ginpadara San Mga Judio Kan Pilato

*(Marcos 15:1; Lucas
23:1-2; Juan 18:28-32)*

27 Pagkaaga nagtiripon an tanan na namumuno san kapadian kag san mga Judio. Nagplano sinda kun pan-o ipapatay si Jesus. ²Tapos pakagapos ninda sa iya, ginpadara pakadto kan Pilato na gobernador na taga-Roma kag didto gin-intriga si Jesus.

An Pagkamatay Ni Judas *(Mga Himo 1:18-19)*

³Si Judas naman na nagtraydor kan Jesus nagbasol gayod san iya ginhimo san maaraman na ginhusgaran ini sin kamatayon. Kaya inuli niya an 30 ka bilog na plata sa mga namumuno san kapadian kag san mga Judio. ⁴An sabi niya, “Nagkasala ako paagi san pagtraydor ko san wara’n kasalasala na tawo.”

Pero ginsabat siya ninda, “Nano an labot namon sana? Ikaw sana an may labot.”

⁵Tapos pinilak ni Judas an 30 ka bilog na plata sa may salog san templo tapos humali kag nagbitay san iya sadiri.

⁶Pinamurot naman san mga namumuno san kapadian an mga plata kag nagsarabi, “Dili ini dapat ihulog sa su-

rudlan san kwarta para sa templo kay kabayadan ini sin kamatayon.” ⁷Kaya nagkaurusad sinda na ibakal sin uma san parahimo’n kuron agod himuon na rublungan san mga dayo. ⁸Dahilan sani gintawag idto na Uma san Dugo hasta niyan. ⁹Tapos natuman gayod an sinabi san propeta na si Jeremias, “30 ka bilog na plata an kantidad na ginkauruyunan san mga taga-Israel na ibayad para sa iya.

¹⁰Kinuha ninda ina kag uma an ginbakal ninda sa parahimo sin kuron pareho san ginsugo sa akon san Ginoo.”*

An Pagahunga Ni Pilato Kan Jesus

*(Marcos 15:2-5; Lucas
23:3-5; Juan 18:33-38)*

¹¹Niyan adto na si Jesus ginapaatubang sa gobernador. Tapos ginhunga siya sani, “Nano, ikaw an hadi san mga Judio?”

Nagsabat si Jesus, “Ikaw an nagsabi sana.”

¹²San ginaakusar naman siya san mga namumuno san kapadian kag san mga Judio wara gayod siya magsabat. ¹³Kaya ginhunga gihapon siya ni Pilato, “Nano, dili mo nababati an tanan na mga akusasyon ninda kontra sa imo?” ¹⁴Pero wara lang gayod gihapon magsabat si Jesus sin nano man sa inda. Kaya nagn-galas gayod si Pilato.

Ginhusgaran Si Jesus Sin Kamatayon

*(Marcos 15:6-15; Lucas
23:13-25; Juan 18:39-19:16)*

¹⁵Niyan sa kada pyista sugad sani nakaugalian na san gobernador na magpaluwas sin priso na gusto paluwason san mga tawo. ¹⁶Sadto naman may bantog na priso na an ngaran Barabas. ¹⁷Kaya san pagtiripon san kadamuan hinunga sinda ni Pilato, “Sin-o an gusto

***27:10** Kitaa sa Zacarias 11:12-13.

niyo na paluwason ko: si Barabas o si Jesus na ginatawag na Cristo?" ¹⁸ Gin-himo ini ni Pilato kay aram niya na gin-akusar si Jesus dahilan sa pagkaawa. ¹⁹ Pwera pa sani myintras nagaingkod na siya sa paghusgar may ginpasabi sa iya an iya asawa, "Ayaw pagpakiaman sana na matanos na tawo kay sani na adlaw damo ako'n gintios paagi sa panamanguhan manungod sana na tawo."

²⁰ Ugaling an mga namumuno san kapadian kag san mga Judio ginsulsulan na an kadamuan na palibrihon si Barabas pero si Jesus ipapatay.

²¹ Kaya ginhunga gihapon sinda san gobernador, "Sin-o sa duha an gusto niyo na palibrihon ko?"

"Si Barabas," an sabat ninda.

²² "Kun sugad nano an himuon ko sani na tawo na ginatawag na Cristo?" hunga naman ni Pilato.

Nagsiriyak an tanan, "Ipapako siya sa krus!"

²³ Naghunga gihapon si Pilato, "Kay nano? Nano an karautan na nahimo niya sa iyo?"

Pero mas lalo na nagsiriyak sinda'n makusog, "Ipapako siya sa krus!"

²⁴ Pakakita ni Pilato na wara siya'n mahimo kundi nagatuna naman magsamok an katawuhan nagkuha siya'n tubig tapos ginhugasan an iya mga kamot sa atubangan san kadamuan na nagasabi, "Wara ako'n labot sa kamatayon sani na tawo. Kamo na an bahala."

²⁵ Nagsarabat naman an tanan na katawuhan, "Kami kag san amon mga kaanakan amo an bahala manabat san iya kamatayon."

²⁶ Kaya pinalibre ni Pilato si Barabas para sa inda pero si Jesus naman ginpalatigo, tapos gin-intriga sa inda para ipapako sa krus.

Si Jesus Ginatuya-tuya San Mga Suldados

(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

²⁷ Paghali didto ginguyod si Jesus san mga suldados ni Pilato pasulod sa palasyo san gobernador kag ginpatiripon patalibod niya an tanan na kasulda-dosan. ²⁸ Hinubaan anay ninda si Jesus tapos ginsul-utan sin lila na kapa. ²⁹ Pakahimui ninda sin korona hali sa sanga na tunukon, ginkoronahan kag ginpahuyot siya sin bagakay sa iya tuo na kamot. Bilang pagtuya-tuya sa iya nagaluhud-luhod tayuay sinda sa iya atubangan kag nagasarabi, "Mabuhay an Hadi san mga Judio!" ³⁰ Ginaludaan siya ninda kag ginakuha an bagakay tapos ginbalbag sa ulo. ³¹ San matub-san na sinda sin kakatuya-tuya sa iya, ginhubaan naman siya kag ginsul-utan san iya mismo bado, tapos ginguyod siya paluwas agod ipako sa krus.

An Pagpako Kan Jesus Sa Krus

*(Marcos 15:21-32; Lucas
23:26-43; Juan 19:17-27)*

³² Pagluwas ninda may nasugat na lalaki na taga-Cirene na an ngaran Simon. Ini siya ginpirit ninda na magpas-an san krus ni Jesus. ³³ Pag-abot ninda sa lugar na ginatawag Golgota na an gusto sabihon lugar san kabunguan, ³⁴ ginpainom ninda si Jesus sin bino na hinahuan sin apdo pero pakatimtimi wara niya pag-inuma.

³⁵ Didto ginpako siya ninda sa krus kag ini ginpatindog. Tapos ginbarahin man ninda an iya mga sul-ot. ³⁶⁻³⁸ Sa may uluhan naman niya may nakasurat na amo an akusasyon kontra sa iya, "AMO INI SI JESUS. SIYA AN HADI SAN MGA JUDIO." Sa magluyo niya may duha na makawat na ginpako man sa mga krus. Tapos an mga suldados nag-iringkod didto kag nagbantay sa iya.

³⁹Niyan gintuya-tuya man siya san mga nagaaragi na ginatangu-tango an inda ulo na ⁴⁰nagasarabi, “Ikaw gali na magruba san templo kag mapatindog man lang sani sa sulod san tulo ka adlaw, isalbar mo an imo sadiri! Kun matuod na anak ka man gayod san Dios maglusad ka dida sa krus.”

⁴¹Ginatuya-tuya man siya san mga namumuno san kapadian kaupod san mga paratukdo san Kasuguan kag san mga namumuno san mga Judio. ⁴²Nagsabi sinda, “Nasalbar niya an iba pero dili niya masalbar an iya sadiri. Kun siya man gayod an Hadi san Israel, dapat siya maglusad yana sa krus kay magatuod kita sa iya. ⁴³Nagasarig siya sa Dios. Kaya magpasalbar siya sa iya kun namumut-an man gayod siya sani kay nagaparasabi man siya, ‘Anak ako san Dios.’” ⁴⁴Bisan man ngani an mga makawat na ginpako kadungan niya nagtuya-tuya man sa iya.

An Pagkamatay Ni Jesus

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵Mga alas dose an udto san magdulom an bilog na nasyon hasta na mga alas tres an hapon. ⁴⁶Pag-alas tres naman sumiyak si Jesus, “Eloi, Eloi, lama sabachtani?” na an gusto sabihon, “Dios ko, Dios ko, nano kay ginpabayaan mo ako?”

⁴⁷Niyan may mga nagatirindog didto na pakabati sani nagsabi, “Ginatawag niya si Elias.”

⁴⁸May usad naman sa inda na nagdali-dali dayon pagkuha’n ispungha na iya ginbasa san suka, binutang sa punta san bagakay tapos gin-itsa niya ini kan Jesus agod ipasupsop sa iya. ⁴⁹Pero may nagsaraway na iba sa iya, “Hulat anay kay kitaon ta kun mag-abot man gayod si Elias agod ilibre siya sa krus.”

⁵⁰Pero nagsiyak gihapon didi si Jesus sin makusog kag sana mismo gin-intriga niya an iya espirito sa Dios.

⁵¹Sadto man nagisi sa tunga an kurtina san templo tuna sa ibabaw paubos. Naglinog kag napihak an kabatuhan. ⁵²Naabrihan an mga rulubngan kag damo’n nagkamaratay na mga banal an nagkaburuhay gihapon. ⁵³Naggruluwas man sinda sa rulubngan. San pagkabuhay gihapon ni Jesus nagsulod sinda sa banal na lungsod kun diin nagpakirita sinda sa damo’n katawuhan.

⁵⁴Paglinog kag pakakita san tanan na pangyayari, nagkaharadlok an namumuno san mga suldados kag san mga kaurupod niya na adto didto nagabantay kan Jesus. Tapos nakasabi, “Matuod man gayod na ini na tawo anak san Dios!”

⁵⁵May damo man didto na kababayihan na nagamarasid sa may huruharayo. Ini sinda an nagsurunod kan Jesus kasadto hali pa sa Galilea kay nagasikaso sa iya. ⁵⁶An iba sa inda sinda Maria Magdalena, Maria na iloy ni Santiago kag Jose kag an iloy san mga anak na lalaki ni Zebedeo.

An Paglubong Kan Jesus

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷Antes magtunod an adlaw sadto may nag-abot na mayaman na taga-Arimatea. Si Jose an iya ngaran kag nagin disipulos man siya ni Jesus. ⁵⁸Nagpakadto siya kan Pilato agod ayuon an lawas ni Jesus. Nagsugo man si Pilato na ihatag ini sa iya. ⁵⁹Kaya kinuha ni Jose an lawas kag pinutos ini sa bag-o na tela na lino. ⁶⁰Tapos ginlubong sa sadiri niya na rulubngan na bag-o pa lang niya ginpabuhay sa bato. Ginpaligidan naman niya sin dako man na bato para sirahan an pwertahan sani tapos nag-uli na siya. ⁶¹Sinda Maria Magdalena naman

kag san usad pa na Maria nagairingkod didto na nakaatubang sa lulubngan.

An Gwardya Sa Lulubngan

⁶² Pagkaotro adlaw na amo an pakatapos san ginatawag na adlaw san Pag-preparar nakipagkita kan Pilato an mga namumuno san kapadian kag san mga Pariseo. ⁶³ An sabi ninda, “Sir, nadumduman namon na san buhay pa idto’n buwaon nagsabi siya, ‘Pag-ikatulo ka adlaw mabubuhay gihapon ako.’” ⁶⁴ Kaya magsugo ka na bantayan sin maayo an lulubngan hasta sa ikatulo ka adlaw kay basi magkaradto an iya mga disipulos kag kawaton an iya lawas. Tapos manumat sinda sa katawuhan, ‘Nabuhay siya hali sa pagkamatay.’ Kun sugad, ini na urhi na kabuwaan amo an pinakagrabe sa nauna na buwa.”

⁶⁵ Ginsabat man sinda ni Pilato, “Pag-upod kamo sin mga gwardya, tapos kumadto kamo kag bantayi gayod niyo sin maayo an lulubngan sa abot san makakaya niyo.” ⁶⁶ Kaya, nagkaradto sinda kag ginpasiguruhan ninda’n pangtahob na bato an lulubngan paagi sa pagbutang sin selyos, tapos may mga ginbilin na gwardya para magbantay.

An Pagkabuhay Gihapon Ni Jesus

(*Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10*)

28 Myintras maaga pa san primero na adlaw san semana pakalipas san Adlaw San Pagpahuway, si Maria Magdalena kag san iba pa na Maria nagpakadto sa lulubngan agod makita. ² Sadto mismo naglinog sin makusog kay may naglusad hali sa langit na anghel san Ginoo agod makadto sa lulubngan. Kaya nagpakadto man siya didto kag pinaligid an bato hali sa pwertahan tapos gin-inkudan ina. ³ An kapawa san iya bayhon baga’n kilat kag an iya bado maputi-puti gayod pareho

san gapas. ⁴ Dahilan sani nagkurudog an mga bantay sa kahadlok sa iya kag nagkaturumba na baga’n mga patay.

⁵ Tapos nagsurmaton an anghel sa mga babayi, “Dili kamo dapat mahadlok kay aram ko na an ginahanap niyo si Jesus na ginpako sa krus. ⁶ Wara na siya didi kay nabuhay gihapon siya pareho san ginsabi niya. Kadi kag kita ngani an ginlubngan sa iya. ⁷ Tapos kumadto dayon kamo kag sumatan an iya mga disipulos na nabuhay siya gihapon kag mauuna sa iyo sa Galilea. Didto siya niyo makikita. Tandai gayod an ginsabi ko sa iyo.”

⁸ Nagharali man dayon an mga babayi sa ginlubngan na may kahadlok pero may dako man na kalipay. Tapos nagdali-dali sinda pakadto sa iya mga disipulos agod sumatan san gintugon sa inda. ⁹ Paglakat ninda bigla sinda sinugat ni Jesus kag kinumusta. Nagturulos man an mga babayi kag nagsarakom sa iya tiil para magsamba sa iya.

¹⁰ Didi man sinda sinabihan ni Jesus, “Ayaw kamo kahadlok! Kadto kag sabihi niyo an akon mga kamaranghod na lalaki na magpakadto sinda sa Galilea kay makikita ninda ako didto.”

An Sumat San Mga Gwardya

¹¹ Sadto man na nagaralakat an mga babayi, may mga bantay na nagpakaradto sa syudad agod isumat sa mga namumuno san kapadian an tanan na nangyari. ¹² Kaya nagtiripon naman sinda kaupod san mga namumuno san mga Judio. Pakatapos ninda pag-iristoryahan, hinatagan sin dako na kantidad an mga suldados ¹³ na may ginapahimo, “Amo ini an dapat niyo isabi, ‘Pagkagab-i myintras tururog kami, nagkaradi an iya mga disipulos kag kinawat an iya lawas.’” ¹⁴ Kun maaraman man ini san gobernador

kami an bahala magsabat sa iya. Kaya wara na kamo'n handal."

¹⁵ Binaton naman san mga gwardya an kwarta kag gintuman an gintugon sa inda. Hasta man ngani yana amo na ini an ginapalukop na istorya san mga Judio.

**An Mga Tugon Ni Jesus
Sa Iya Mga Disipulos**

(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Mga Himo 1:6-8)

¹⁶ An onse na disipulos naman nagpakadto sa Galilea didto sa bukid na gin-

tugon sa inda ni Jesus. ¹⁷ Pakakita ninda didto sa iya, ginsamba siya bisan pa ngani may iba sa inda na may pagduda.

¹⁸ Gintulos sinda ni Jesus kag sinabihan, "Ako an ginhatagan san tanan na gahom san langit kag san duta.

¹⁹ Kaya pagralakat niyo, tukduan an mga katawuhan sa tanan na mga nasyon na magin mga disipulos ko. Bunyagan sinda sa ngaran san Ama, san Anak kag san Espirito Santo. ²⁰ Tapos tukdui niyo sinda na magtuman san tanan na ginsugo ko sa iyo. Tandai man ini: pirme ako kaupod niyo hasta sa katapusan san kinab-an."

An Maayo Na Barita Manungod Kan

JESU-CRISTO

Na Ginsurat Ni

MARCOS

PAARAM

Susog sa paghuna san mga namumuno san mga nagatuod kasadto an nagsurat sani amo si Juan Marcos na kaupod ni Apostol Pablo. Nagatuod sinda na si Apostol Pedro an nagsumat kan Marcos manungod sa pangyayari sa buhay ni Jesu-Cristo kag si Marcos naman an nagsurat sani. An mga parte sani na libro amo ini:

An pagkakilala kan Jesu-Cristo 1:1-13

An mga ginhimo ni Jesus sa Galilea 1:14 - 9:50

An pagbiyahe ni Jesus pa-Jerusalem 10:1-52

An urhi na semana ni Jesus sa Jerusalem 11:1 - 15:47

An pagkabuhay gihapon ni Jesus 16:1-8

An Pagkilala Kan Jesu-Cristo

1 Amo ini an pagtuna san Maayo Na Barita manunungod kan Jesu-Cristo na Anak Na Lalaki san Dios. ² An propeta na si Isaias nakasurat manungod sa ginsabi san Dios sa Anak,

“Kitaa, may susuguon ako pakada sa kinab-an na mauuna sa imo.

Magapreparar siya san imo aagihan.”[†]

³ “Siya an magasiyak sa disyerto,

‘Preparara an agihan sa pag-abot san Ginoo.

Tadunga an iya mga pagaagihan.’”[‡]

⁴ Niyan natuman ini san nakita si Juan sa disyerto. Didto siya nagapangtukdo sa mga katawuhan na nagkadto sa iya na kinahanglan ninda magbasol kag magbaya sa inda pagkasala, tapos, magpabunyag para sa kapatawadan sani.

⁵ An nagkaradto sa iya amo an haros tanan na mga taga-Judea kag mga tagasyudad san Jerusalem, kag didto sa suba san Jordan. Ginbunyagan niya sinda san nag-ako sinda san inda kasalan.

⁶ Ini si Juan nakasul-ot sin bado na himo sa barahibo san hayop na ginatawag na kamelyo. Ginpahaan niya sin anit kag an iya lang pagkaon mga duron kag dugos. ⁷ Amo ini an ginasabi niya, “May maabot na mas makagagahom pa ki sa akon, kaya dili ngani ako angay bisan maghubad san sintas san iya mga sandalyas. ⁸ Ako an nagapambunyag sa iyo paagi sa tubig pero siya amo an magabunyag sa iyo paagi sa Espirito Santo.”

An Pagbunyag Kan Jesus

(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)

⁹ Sani naman na panahon si Jesus hali sa Nazaret, usad na lugar san Galilea, kag didto man sa suba san Jordan siya ginbunyagan ni Juan. ¹⁰ Pakahawas lang ni Jesus sa tubig nakita dayon an pagbuka san langit kag an Espirito Santo na nagapaitsura baga’n salampati nagalusad pakadto sa iya. ¹¹ Pakatapos may boses na nabati hali sa langit, “Ikaw an akon palangga na Anak na ginakali-pay ko gayod.”

An Pagtintar Kan Jesus

(Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13)

¹² Tapos, ginpakadto dayon siya san Espirito sa disyerto. ¹³ Kwarenta na ad-

[†]1:2 Kitaa sa Mal. 3:1.

[‡]1:3 Kitaa sa Isaias 40:3.

law siya didto na ginatintaran ni Satanas. Mga kaupod lang niya an mga hayop didto kag an mga anghel nagaataman sa iya.

Nagatawag Si Jesus San Una Na Mga Disipulos

(Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)

¹⁴Niyan, pakadakop kan Juan nagkadto si Jesus sa Galilea kag nagpahayag san Maayo Na Barita san Dios. ¹⁵Amo ini an ginasabi niya, “Adi na an panahon! Haros magtuna na an paghadi san Dios kaya ngani magbasol na kamo kag magbaya sa iyo pagkasala, tapos magtuod sa Maayo Na Barita!”

¹⁶San nagaagi si Jesus sa higad san danaw san Galilea, nakita niya an duha na magmanghod na amo sinda Simon kag san manghod sani na si Andres. Mga parapangisda sinda kaya adto didto sinda sa lawod nagapanglambat. ¹⁷Nagtawag siya sa inda kag nagsabi, “Mag-upod kamo sa akon kay tutukduan ta kamo na magin mga parapanglambat sin mga tawo.” ¹⁸Ginbayaan man dayon ninda an mga lambat kag nag-upod sa iya.

¹⁹Pag-uruunhan ninda nakita man ni Jesus an magmanghod na mga anak ni Zebedeo na amo sinda Santiago kag Juan. Adto man sinda sa inda sakayan na nagatungkap san inda mga lambat. ²⁰Tapos gintawag dayon niya sinda. Kaya ginbayaan ninda an inda ama na si Zebedeo sa sarakyan kaupod san mga kabulig kag nag-upod sa iya.

May Maraot Na Espirito Na Ginpaluwas Ni Jesus

(Lucas 4:31-37)

²¹Sa inda paglakat nakaabot sinda sa Capernaum. Pagka-Adlaw San Pagpahuway nagsulod dayon si Jesus sa sinagoga kag nagtuna pagtukdo sa mga tawo. ²²Nagkangarawa sinda sa iya

katukduan kay nagatukdo siya bilang tawo na may poder. Dili ini pareho san mga paratukdo san inda Kasuguan.

²³Sani man mismo sa inda sinagoga may nagsiyak na lalaki na ginsudlan sin maraot na espirito, ²⁴“Jesus na taga-Nazaret, nano an pakilabot mo sa amon? Nano, nagkadi ka agod siraon kami? Aram ko kun sin-o ka. Ikaw an Banal na hali sa Dios.”

²⁵Pero gin-uritan siya ni Jesus, “Puyo dida! Lumuwas ka sa iya!” ²⁶Tapos an tawo ginpakudog gayod san maraot na espirito kag pagsiyak sin makusog an espirito lumuwas sa iya.

²⁷Kaya nangarat gayod sinda tanan kag nagapahurunga-hunga, “Nano ini? Bag-o na katukduan? May poder na ginasugo niya an mga maraot na espirito kag nagatuman naman sinda!” ²⁸Kaya nadali lang an pakalukop san barita manungod kan Jesus sa tanan na lugar san Galilea.

Damu-damo Na Mga Tawo An Ginapaayo Ni Jesus

(Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

²⁹Paghali ninda Jesus sa sinagoga nagsulod dayon sa balay ninda Simon kag Andres kaupod sinda Santiago kag Juan. ³⁰Didto nakahigda na may kalin-tura an ugangan na babayi ni Simon, kaya ginsabihan dayon ninda si Jesus san kamutangan sani. ³¹Kinadto naman ni Jesus an masakit, ginkaptan sa kamot, pinatindog kag hinaw-asan dayon ini san kalintura. Tapos nagtuna siya pag-asikaso sa inda.

³²Pagtunod san adlaw gindara sa iya an tanan na mga may sakit kag amo man idto'n ginsudlan san mga demonyo.

³³An tanan gayod na tawo sa lungsod nagtiripon sa may pwertahan san balay.

³⁴Damu-damo siya'n ginpaayo na mga masakiton na may manlain-lain na ginabatyang. Pinahali man niya an damo na

demonyo sa mga nagkasurudlan sani kag wara pagtuguti na makasurmaton pa kay kilala na ninda kun sin-o siya.

Nagpangtukdo Si Jesus Sa Mga Sinagoga

(Lucas 4:42-44)

³⁵ Madulum-dulom pa sa aga, nagban-
gon na siya, nagluwas sa balay kag
nagkadto sa mamingaw na lugar agod
nagpangadyi. ³⁶ Tapos, nagparahanap sa
iya si Simon kag san iya iba pa na kau-
rupod. ³⁷ San makit-an ninda siya sinabi-
han, “An tanan nagaparahanap sa imo.”

³⁸ Nagsabat siya, “Hamos kita sa ma-
sunod na mga lungsod agod magpa-
hayag man didto kay amo ini an dahilan
san pagpakadi ko.” ³⁹ Ginpanglibot niya
an bilog na Galilea na nagapangtukdo sa
inda mga sinagoga kag nagapaluwas san
mga demonyo sa tawo.

May Leprosohon Na Ginpaayo Ni Jesus

(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

⁴⁰ San adto pa si Jesus didto may lep-
rosohon na nagluhod sa may tiilan niya
kag nakimaluoy, “Sir, kun gustuhon mo
mapaayo mo ako.”

⁴¹ Sa dako na kaluoy gin-unat ni Jesus
an iya kamot kag gindapatan an leproso-
hon na nagasabi, “Oo, gusto ko. Mag-ayo
ka!” ⁴² Nawara dayon an leproso sani
kag malinis na siya.

⁴³⁻⁴⁴ Tapos, gintugon gayod siya ni
Jesus, “Ayaw gayod pagpanumat bisan
kanin-o kundi kumadto ka kag mag-
pakita sa padi. Tapos, maghalad ka
para sa pag-ayo mo susog sa Kasuguan
ni Moises bilang pagpamatuod sa mga
tawo na nag-ayo ka na.” Tapos, ginpauli
siya dayon. ⁴⁵ Pero paglakat niya gin-
pamarita lugod sa tanan na lugar an
nangyari sa iya. Kun kaya ngani si Je-
sus dili na basta makakadto sa mga lung-
sod kundi didto na lang sa mga wara’n

tawo na lugar. Bisan sugad sani damu-
damo lang gihapon na mga tawo an na-
gakaradto sa iya.

May Paralitiko Na Ginpaayo Ni Jesus

(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

2 Niyan pakaligad san pira ka ad-
law nagbalik si Jesus sa Capernaum.
Nakalukop dayon sa tanan didto na nag-
uli na siya. ² Kaya ngani kay damu-damo
naman na mga tawo an nagtiripon sa iya,
haros wara sinda’n lugar na makatindog
bisan sa luwas san pwertahan lang.

Myintras ginapahayag niya an Maayo
Na Barita sa inda, ³ may paralitiko na
nag-abot na ginabayawan pakadto sa
iya san upat na tawo. ⁴ Tungod san
kadamuan na tawo dili na sinda maka-
halapit kan Jesus. Kun kaya nagsaraka
sinda sa atop kag didi gintangkasan an
atop sa may tungod ni Jesus. Tapos gin-
tunton ninda an nahihigdaan san par-
alitiko. ⁵ San mapanginano ni Jesus an
inda ginhimo dahilan san pagtuod sa iya,
nagsabi siya sa paralitiko, “Anak, nap-
atawad na an imo mga kasal-an.”

⁶ Sadto na kaurason may mga
paratukdo san Kasuguan na
nagairingkod patalibod na nagairisip,
⁷ “Nano kay nakasurmaton ini na
tawo sin pareho sadto? Usad ini na
pagbasang-basang sa Dios! Wara’n
makapatawad san kasal-an kundi an
Dios lang gayod!”

⁸ Namalisyahan dayon ni Jesus ini na
inda ginapanghuna-huna kaya ginhunga
niya sinda, “Nano kay sugad sana an
pag-isip niyo? ⁹ Hain sani an mas maayo
sabihon sa paralitiko na, ‘An imo mga
sala napatawad na,’ o ‘Tindog, bitbita
an imo duyan kag lakat?’ ¹⁰ Ugaling pa-
gapamatuudan ko sa iyo agod maara-
man niyo na ako na Anak San Tawo may
poder sa pagpatawad san mga kasal-an
didi sa kinab-an.” Tapos sinabihan niya
an paralitiko, ¹¹ “Adi an akon sugo sa

imo: bangon kag bitbita an imo higdaan, tapos umuli ka na.”

¹²Tapos nagtindog an paralitiko, binitbit dayon an iya higdaan kag naghali myintras nagamiriron sinda. Kaya nagngaralas sinda tanan kag gin-umaw an Dios na nagasabi, “Wara pa gayod kami nakakita sin sugad sani!”

Nagaupod Si Levi Kan Jesus

(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

¹³Niyan, nagbalik gihapon si Jesus sa may higad san danaw. Tapos, ginitiripunan naman siya san damu-damo na mga tawo kaya gintukduan niya sinda.

¹⁴Pagkatapos, myintras nagalakat siya, nakita niya an anak ni Alfeo na si Levi na parasukot san buwis na nagaingkod sa may kolektahan san buwis. Sinabihan siya ni Jesus, “Mag-upod ka sa akon.” Kaya, tumindog naman ini kag nag-upod sa iya.

¹⁵San nagakaon sinda Jesus kag san iya mga disipulos sa balay ni Levi damo na parasukot san buwis kag makasasala an kadurungan ninda Jesus kay damo sinda na nagsurunod sa iya. ¹⁶Kaya san nakita san mga Pariseo na paratukdo san Kasuguan na nakikaon sinda kaupod ni Jesus, ginhunga ninda an iya mga disipulos, “Nano kay nakikaon siya kaupod san mga parasukot san buwis kag iba na mga makasasala?”

¹⁷San mabatian ini ni Jesus ginsabat sinda, “Dili nagakinahanglan sin duktor an wara’n sakit kundi idto’n mga masakiton. Nagkadi ako dili sa pag-agda sa mga matanos kundi sa mga parakasala.”

An Iristoryahan Manungod Sa Pag-ayuno

(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

¹⁸Usad sin adlaw myintras nagaayuno an mga disipulos ni Juan na Parabun-yag kag san sa mga Pariseo, may mga nag-arabot na naghunga kan Jesus, “Na-

gaayuno na ngani an mga disipulos ni Juan kag san sa mga Pariseo. Nano kay dili nagaayuno an imo mga disipulos?”

¹⁹Ginsabat naman sinda ni Jesus paagi sa istorya, “Nano, pwede kaayuno an mga abay sa kasal myintras kaupod pa ninda an kinasal? Dili gayod sinda makaayuno myintras an kinasal kaupod pa ninda. ²⁰Pero maabot an adlaw na pagakuhaon siya sa inda kag amo pa lang sinda makaayuno tungod san kamunduan.”

²¹Tapos gin-istoryahan pa niya sinda para mapahayag na an iya bag-o na katukduan dili makabiyo sa mga daan. “Wara’n matangkop sin bag-o na tela sa daan na bado, kay kun amo ini an himuon, an gintangkop na bag-o makuro kag mas lalo na madako an gisi. ²²Sugad man, wara’n masulod sin bag-o na bino sa daan na anit na surudlan kay kun sugad maputok an anit na surudlan kag an bino mawawasak. Kaya an bino masasayang kag masisira an surudlan. Kun kaya an bag-o na bino dapat lugod sa bag-o na anit na surudlan.”

An Hunga Manungod Sa Adlaw San Pagpahuway

(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

²³Usad na Adlaw San Pagpahuway san sinda Jesus nagaaragi sa katrighuan, nagtuna an iya mga disipulos magpamudo sin mga binhi. ²⁴San makita sinda san mga Pariseo naghunga naman ini kan Jesus, “Kitaa! Nano kay ginahimo ninda an ginabawal kun Adlaw San Pagpahuway?”

²⁵Nagsabat naman siya, “Nano, wara pa kamo kabasa kun nano an ginhimo ni David san ginutom siya kag sadto’n mga kaurupod niya kay wara sinda’n pagkaon? ²⁶San si Abiatar pa an pinaka-puno san kapadian nagsulod si David sa templo san Dios kag kinuha an mga tinapay na ginhalad sa Dios na dili ngani da-

pat kaunon san iba pwera lang san mga padi. Ginbahinan niya an iya mga kaurupod tapos kinararon ninda tanan.”

²⁷Tapos ginsabihan niya sinda, “An Adlaw San Pagpahuway hinimo para sa tawo, dili an tawo para sa Adlaw San Pagpahuway.” ²⁸Kaya ako na Anak San Tawo amo an Ginoo na makabuot sa Adlaw San Pagpahuway.”

Ginbulong Ni Jesus An Lalaki Na Kimay

(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

3 Sa iba na adlaw nagsulod gihapon si Jesus sa sinagoga kag may lalaki didto na kimay. ²May mga nagamarasid man didto sa iya kun magabulong siya san kimay sa Adlaw San Pagpahuway agod may ikaakusar sinda sa iya. ³Aram niya an inda paghuna kaya tinawag an kimay, “Kadi anay.”

⁴Tapos naghunga siya sa mga nagamarasid, “Sabata ako, nano, pwede na himuon an kaayuhan kag salbaron an tawo sa Adlaw San Pagpahuway? O mas maayo an paghimo sin maraot kag pagpatay?” Pero wara sinda nagsarabat. ⁵Kaya nagsud-ong siya patalibod na may kaurit pero namumundo man gayod tungod san kasutilan sani na mga tawo na habo magtuod sa iya.

Pakatapos ginsabihan niya an kimay, “Iunat an imo kamot.” Gin-unat man sani kag an iya pagkakimay nag-ayo na. ⁶Dahilan sani nagruluwas an mga Pariseo kag nagtuna mag-istoryahan sa mga sakop ni Herodes kun pan-o siya ninda maipapatay.

Damo Na Mga Tawo An Nagasurunod Kan Jesus

⁷Si Jesus kaupod san iya mga disipulos nagkadto sa higad san danaw kag damo na mga taga-Galilea an nagsurunod sa iya. ⁸May nag-tiripon man sa

iya na damu-damo pa na mga taga-Judea, mga taga-Jerusalem, mga taga-Idumea, kag tagadidto pa sa unhan san Jordan kag sa iba pa na lugar san Tiro kag Sidon dahilan na nabati ninda an damo na mga maayo na nahimo niya. ⁹Kaya sinugo ni Jesus an iya mga disipulos na prepararan siya sin baruto na masakyan agod dili siya masu-suan san katawuhan. ¹⁰Problema ini kay tungod na damo siya sin nabulong kaya tanan na mga masakiton an nakidis-ukan agod makadutdot lang sa iya. ¹¹Niyan san makita si Jesus sani’n mga tawo na gin-surudlan san mga maraot na espirito, nagharapa naman sinda kag nagsiriyak ina na mga espirito, “Ikaw an Anak san Dios.” ¹²Pero ginmandahan gayod niya an mga maraot na espirito na dili igsabi kun sin-o siya.

An Pagpili Ni Jesus Sa Dose Na Apostoles

(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

¹³Pakatapos nagsagka si Jesus sa bukid, tapos tinawag idto’n mga nauyunan niya kag nagtulos naman sinda sa iya. ¹⁴Dose sinda na pinili niya kag gintawag sinda’n apostoles. Tapos ginsabihan, “Kamo magigin kaurupod ko kag susuguon ko kamo na magpahayag san Maayo Na Barita. ¹⁵Kamo man pagahatagan ko sin poder na makapahali san mga demonyo.” ¹⁶An napili niya amo ini: si Simon na ginpangaranan niya’n Pedro, ¹⁷an mga anak ni Zebedeo na magmanghod na sinda Santiago kag Juan na ginpangaranan niya sin Boanerges na an gusto sabihon, mga Anak san Dalugdog. ¹⁸Tapos si Andres naman, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, si Santiago na anak ni Alfeo, Tadeo, si Simon na panatiko, ¹⁹kag si Judas Iscariote na amo an magatraydor sa iya.

Si Jesus Kag Si Beelzebul

(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

²⁰ Pakatapos nag-uli si Jesus sa iya ginadayunan. Damu-damo gihapon na mga tawo an nagtiriripon sa iya didto na dili na ngani sinda Jesus makakaon. ²¹ San mabaritaan san iya pamilya ini na pangyari, kinadto siya para atamanon kay may nagsabi na siya nabubuag.

²² Pero an mga paratukdo naman san Kasuguan na naghali sa Jerusalem nagsabi, “Ada sa iya si Beelzebul kaya paagi lang sani na namumuno san mga demonyo an pagpaluwas niya san mga demonyo.”

²³ Kaya tinawag niya sinda kag ginpahayagan paagi sa mga istorya. “Pan-o si Satanas makapahali kan Satanas,” an hunga niya. ²⁴ “Kun may kahadian na may araraway sa inda mismo, dili ini madudugay. ²⁵ Kun may panimalay man na may araraway sa inda mismo, dili man ini madudugay. ²⁶ Kun si Satanas ginakontra san iya mga sakop kag naburulag sinda, dili siya magadugay. Amo na ini an katapusan sani. ²⁷ O kun ipamutang ta pa, wara’n masulod sa balay san tawo na maisog agod kuhaon an mga butang sani kun dili anay gapuson ini. Tapos amo na niya makawatan an balay sani.”

²⁸ Nagpadayon si Jesus, “Tandai an sasabihon ko! An tanan na kasal-an san katawuhan mapapatawad hasta an pagpakaraot sa tawo o bisan man sa Dios, ²⁹ pero an magpakaraot sa Espirito Santo dili gayod mapapatawad hasta na lang kundi kakastiguhon siya sa impierno hasta na lang.” ³⁰ Ini an ginsabi niya kay nagsarabi sinda na siya may maraot na espirito.

An Iloy Kag Mga Kamaranghod Na Lalaki Ni Jesus

(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

³¹ Niyan, nag-abot an iya iloy kag mga kamaranghod na lalaki. Nagahurulat sinda sa luwas kag ginpatabian siya.

³² Damu-damo na mga tawo an nagairingkod patalibod ni Jesus san siya ginsabihan, “Kitaa, ada sa luwas an imo iloy kag mga kamaranghod na lalaki na ginapatabian ka.”

³³ Nagsabat siya, “Sin-o an akon iloy? Sarasin-o an akon mga kamaranghod na lalaki?” ³⁴ Pakasud-ong niya sa nagairingkod patalibod nagsabi siya, “Adi an akon iloy kag mga kamaranghod! ³⁵ An tanan na nagatuman san pagbuot san Dios amo an akon iloy kag akon mga kamaranghod na lalaki kag babayi.”

An Istorya Manungod San Parauma

(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

4 Sa iba na adlaw nagtuna si Jesus pagtukdo didto sa may higad san danaw. Tungod kay damu-damo na mga tawo an nagtiripon patalibod niya, nagsakay siya sa sarkyan sa danaw kag didto nag-ingkod. An kadamuan naman adto sa may pangpang san danaw. ² May pasadi-sadi na gintukdo siya sa inda paagi sa mga istorya. Sa iya pagtukdo nagsabi siya, ³ “Niyan pamati kamo! May parauma na nagpauma para magsabwag. ⁴ Sa iya pagsabwag may mga binhi na nakatupa sa may dalan pero tinuruka ini san mga sapat na nag-arabot. ⁵ May mga nakatupa man sa kabatuhan na didto dyutay la an duta. Nagturubo dayon ini kay hamabaw man lang an duta, ⁶ pero pagragit san adlaw naluyos, tapos nag-uga idto kay wara makagamot sin maayo. ⁷ May iba naman na mga binhi na nakatupa sa katunukan pero pagdaragko san katunukan nasiutan ini kaya wara

kapamunga. ⁸Niyan may iba man na mga binhi na nakatupa sa mataba na duta, nagturubo sin maayo, nagdaragko kag nagburunga. May mga nagbunga sin tigtraynta, may tigsisenta kag an iba pa ginatos kada binhi.”

⁹Pakatapos nagsabi pa siya, “Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

An Katuyuan San Istorya

(Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

¹⁰San si Jesus na lang kag san dose na mga disipulos kaupod pa an mga pira ka tawo na nakatiripon sa iya, ginhunga ninda siya kun nano an gusto sabihon san iya gin-istorya. ¹¹Nagsabat naman siya, “Kamo an gintugutan na maaraman an sikreto san kahadian san Dios pero sa mga iba an tanan sani ginatukdo paagi sa mga istorya, ¹²agod bisan

‘sing-ano an kakita ninda dili gihapon ninda mapanginanuhan kag abir sing-ano an kapamati ninda dili gihapon sinda makasabot, kay kun nasasabutan ninda ini magabag-o na kuntani sinda kag an inda mga sala mapatawad.’”^f

Ginapahayag Ni Jesus An Istorya San Parauma

(Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

¹³Sinabihan sinda ni Jesus, “Nano, dili niyo ini nasasabutan na istorya? Kun sugad, pan-o pa niyo masasabutan an iba pa na sugad sani? Amo ini an gusto sabihon sana na istorya. ¹⁴An ginasabwag san parauma amo an mga surmaton san Dios. ¹⁵Pareho an nakatupa sa dalan na mga binhi amo idto’n mga nakabati sana na surmaton, tapos nagaabot dayon si Satanas kag nagahali san surmaton na inda nabati. ¹⁶Pareho man san mga binhi na nakatupa sa kabatuhan idto’n

mga nakabati san surmaton, tapos nagatuod dayon kag nagakarilipay. ¹⁷Pero kay wara ninda ini ipasabuot kaya dili ini nadudugay. Nagatubo anay an inda pagtuod sin kadali pero oras na may kalisdanan o kasakitan dahilan san pag-sunod sa katukduan, nawawara dayon an inda pagtuod.

¹⁸“May mga iba pa na pareho man san mga binhi na ginsabwag sa katunukan. Nakabati sinda san surmaton, ¹⁹pero an mga kahandalan san pagkabuhay, an kasadya san kayamanan kag san paghandom san damo na mga bagay amo an nagapalimot san surmaton kaya wara ini makapamunga. ²⁰Pareho naman san mga binhi na nakatupa sa mataba na duta amo ini an mga nakapamati san surmaton kag nagasunod man sani baga’n mga tanom na nakapamunga sin tigtraynta, sin tigsisenta o sin ginatos kada binhi.”

An Istorya San Ilawan

(Lucas 8:16-18)

²¹Nagsurmaton pa si Jesus, “Nano, ginasindiha an ilawan para tahuban sa bangkat o itago sa sirong san katri? Syimpre dili! Dapat ini ipaitaas agod mapawaan an tanan. ²²May panahon man na ihahayag gayod an nano man na bagay na gintago kag an nano man na ginsikreto ipapaaram man. ²³An sin-o man na makabati, magpamati sin maayo!”

²⁴Nagsabi pa si Jesus, “Isipa sin maayo an iyo ginapamatian. An sukulan na ginagamit niyo amo man an sukulan na gagamiton sa iyo kag papasobrahan pa ina. ²⁵Kaya, siya na igwa pagadagdagan pa pero sa iya na wara-wara gayod an nano man na dyutay na ada sa iya pagakuhaon pa.”

^f4:12 Kitaa sa Isaias 6:9-10.

Pareho San Nagasabwag An Kahadian San Dios

²⁶ Nagpadayon pa gayod si Jesus, “Pareho pa san nagasabwag san mga binhi sa iya uma an kahadian san Dios. ²⁷ Sa damo na mga adlaw kag gab-i, bisan magturog o magmata an parauma, an mga binhi nagaturok kag nagadaragko pero wara siya’n kaaraman kun pan-o ini nagatubo. ²⁸ An duta amo mismo an nagapaturok kag nagapabunga san mga tanom. Primero mauslot, masunod an uhay tapos an matimsog na pasi. ²⁹ Paghinog san bunga insigida ginagarab kay amo na an tig-anihan.”

Pareho San Pisog San Mustasa An Kahadian San Dios

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

³⁰ Nagsurmaton pa si Jesus, “Sa nano naton ikapareho an kahadian san Dios? Nano daw na istorya an makapahayag sani? ³¹ Pareho ini san pisog san mustasa na kun ginatanom amo an pinakadyutay sa mga pisog sa bilog na kinaban. ³² Pero kun natanom na ini nagigin pinakadako san mga tinanom kag nagsasaranga sin daragko kaya nasasalagan kag nagsisirungan san mga sapat.”

³³ Sa paggamit sin manlain-lain na istorya gintukdo ni Jesus an surmaton san Dios susog sa inda kakayahan na pagsabot. ³⁴ Kun sa kadamuan, an iya panukdo pirme paagi sa istorya pero kun siya kag san iya mga disipulos lang, ginapahayag niya an tanan.

An Pagpakalma San Subasko

(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

³⁵ Pagkagab-i sadto na adlaw gin-agda sinda ni Jesus, “Hamos kita patabok san danaw.” ³⁶ Kaya gin-upod ninda si Jesus sa inda dako na baruto kag nagpalawod. Igwa pa sin iba na mga sarakyan na nagsabay sa inda. ³⁷ Taud-taod may

umabot na subasko kag nasasabyanhan san balod an inda sarakyan kaya haros malunod na ini. ³⁸ Pero maanok an pakakaturug ni Jesus sa ulin na nakaulon pa. Pinukaw siya kag sinabihan ninda, “Maestro, wara ka ba’n labot kun malunod kita?”

³⁹ Nagbangon siya kag ginsaway an hangin, “Udong!” Tapos ginsugo naman niya an mga balod, “Ayaw pagparahiwag!” Nag-udong dayon an hangin kaya malinaw na gayod.

⁴⁰ Tapos sinabihan niya sinda, “Nano kay nagkaharadlok kamo? Nano, wara pa gayod kamo sin pagsarig sa akon?”

⁴¹ Wara sinda’n ikasabat kay nagkanagarawa gayod sinda pero nagpahurungahunga, “Nano daw ini siya kay an hangin kag mga balod ngani nagasunod sa iya!”

Damo Na Maraot Na Espirito An Ginapahali Ni Jesus Sa Tawo

(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

5 Nag-abot sinda Jesus sa lugar san mga Geraseno sa tabok san danaw. ² Pakalusad lang ni Jesus sa sarakyan may nakasugat siya na lalaki hali sa rulubngan na mga kweba. Ini na lalaki nasudlan sin maraot na espirito. ³ Kaya adto na siya nagaistar sa rulubngan na mga kweba kag wara na gayod sin makagapos sa iya bisan kadena. ⁴ Pirme na ini siya ginagapos kag ginakadenahan ugaling dili nadudugay kay iya ginabugto an kadena kag ginarangka an pusas sa tiil kag wara na gayod sin nakadaog sa iya. ⁵ Sa tanan na adlaw kag gab-i pirme siya nagaparasiyak sa may rulubngan na mga kweba kag sa mga kabukidan. Gina-paragamit man niya an mga bato agod samadan an iya lawas.

⁶ Pakalantaw san lalaki kan Jesus sa harayo, nagdalagan ini paapiki kag nagluhod sa may tiilan niya. ⁷⁻⁸ Tapos nagmanda si Jesus, “Maraot na espirito, lumuwas ka sa lawas sani na tawo.” Didi

naman an espirito paagi sani na lalaki nagsiyak sin makusog, “Jesus, anak san Pinakalabaw na Dios, nano an pakilabot mo sa akon? Magsumpa ka sa ngaran san Dios na dili mo ako pagpasakitan.”

⁹ Pakatapos hinunga siya ni Jesus, “Sin-o ka?” Nagsabat siya, “An ngaran ko Damo kay damu-damo kami.” ¹⁰ Nakimaluoy gayod siya na dili pagpalayason sadto na lugar an mga maraot na espirito.

¹¹ Niyan didto sa higad san bukid may damu-damo na mga baboy na nanginginaon, ¹² kaya an mga maraot na espirito nakimaluoy kan Jesus, “Sugua na lang kami na makakadto sa mga baboy agod makasulod sa mga lawas sani.” ¹³ Kaya tinugutan niya sinda. Nagruluwas naman sinda sa lawas san tawo kag nagsulod sa mga baboy. Tapos idto na maduha ka libo na mga baboy nagharabas palusad san pangpang, nagkahurulog sa danaw kag didto nagkarulumos.

¹⁴ An mga parabantay naman san kababuyan nagdaralagan palungsod kag didto ginpamarita ini kag sa mga baryo sa patalibod. Kaya an mga tawo nagkaradto para makita kun nano man gayod an nangyari. ¹⁵ Pag-abot ninda kan Jesus nakita ninda idto'n lalaki na dati ginsudlan san mga maraot na espirito. Adto na siya nagaingkod, nakaliwan na kag maayo na an kaisipan. Kaya an mga tawo nagkaharadlok. ¹⁶ Idto naman na mga nakakita ginpamarita sa inda an nangyari sadto'n ginsudlan san mga demonyo kag san sa mga baboy pa. ¹⁷ Kaya nakimaluoy an mga tawo kan Jesus para humali sa inda lugar.

¹⁸ San makasakay na sinda Jesus sa inda sarakyan, idto'n lalaki na ginluwasan san mga demonyo nakimaluoy sa iya na tugutan siya mag-upod. ¹⁹ Wara magtugot si Jesus kundi sinabihan siya, “Umuli ka sa imo mga kahilungsod kag isumat sa inda an tanan na hinimo

san Ginoo sa imo kag kun sing-ano an iya kaluoy sa imo.” ²⁰ Kaya lumakat an lalaki kag ginapamarita patalibod san Decapolis an tanan na hinimo sa iya ni Jesus. Didi nagkangarawa an tanan.

Ginaayo Ni Jesus An Daragita Ni Jairo Kag San Babayi Na Ginadugo

(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

²¹ Pag-abot gihapon ni Jesus sa luyo san danaw na nakasakay sa sarakyan, damu-damo naman na mga tawo an nagtiripon sa iya sa higad san danaw. ²² Taud-taod may nag-abot na nagapamuno san sinagoga na an ngaran Jairo. Pakakita ni Jairo kan Jesus lumuhod sa may tiilan na nakimaluoy, ²³ “Sir, tikamatayon na gayod an anak ko na daragita kaya pakikadto anay kag pakidapat lang san imo kamot sa iya agod mag-ayo kag mabuhay siya.”

²⁴ Kaya umupod si Jesus kan Jairo. Damu-damo man na mga tawo an nagsurunod kag nagasurusuan sa kan Jesus.

²⁵ Niyan didto sa kadamuan may babayi man na grabe an sakit. Pirme siya ginadugo sa sulod san dose ka tuig.

²⁶ Nagtios gayod siya sa damu-damo na mga duktor na nagburulong. Kaya naubos na an iya kwarta sin kapabulong pero imbes na mag-ayo naggrabe pa lugod siya. ²⁷ Nabaritaan niya an pagapambulong ni Jesus kaya nakisusuan man siya sa may likudan ni Jesus kag gindutdot an bado sani. ²⁸ Ginhimo niya ini kay inisip niya, “Kun madutdot ko lang bisan an iya ginasul-ot magaayo na ako.” ²⁹ Didto mismo nabatyagan san babayi na nahalin an dugay na niya na problema kay naudong dayon an pagparadugo sa iya.

³⁰ Pakabatyag dayon ni Jesus na may gahom na lumuwas hali sa iya, lumingi sa mga tawo kag naghunga, “Sin-o an nagdutdot sa akon bado?”

³¹ Nagsabat naman an iya mga disipulos, “Nakita mo gayod na damu-damo an nagadiris-ukan sa patalibod mo, kaya nano kay mahunga-hunga ka pa kun sin-o an nagdutdot sa imo bado?”

³² Pero nagsud-ong si Jesus sa patalibod na ginahanap pa kun sin-o gayod an naghimo sadto. ³³ Palibhasa aram san babayi an nangyari, naghalapit siya na nahahadlok kag nagapangudog kan Jesus. Nagluhod ini sa tiilan niya kag ginsabi an tanan na kamatuudan. ³⁴ Sinabihan niya an babayi, “Tia, an imo pagtuod sa akon amo an nakaayo sa imo. Umuli ka sa kalinaw san isip kag magayo ka sa imo pagtios.”

³⁵ Myintras nagasurmaton pa si Jesus may nag-arabot hali sa balay ni Jairo kag nagsumat, “Sir, an imo anak patay na. Siguro, dili mo na kinahanglan na samukon pa an Maestro.”

³⁶ Wara lang pag-intyindiha ni Jesus ini na inda ginumat kundi sinabihan an opisyal, “Ayaw kahadlok, kundi magtuod ka lang gayod sa akon.” ³⁷ Tapos wara si Jesus sin gintugutan na iba para mag-upod sa iya kundi si Jairo, sinda Pedro, Santiago kag san manghod sani na si Juan. ³⁸ Pag-abot ninda sa balay san opisyal nakita ni Jesus na nagakaribok an mga tawo. May nagatarangis kag may naganguruyngoy sin makusog. ³⁹ Pag-sulod niya sinabihan sinda, “Nano ini na kasamukan kag pagnguyngoy? Dili patay an bata kundi natuturog lang.”

⁴⁰ Pakabati sani gintarawhan lang siya ninda kaya pinaluwas sinda ni Jesus. Pakatapos inagda niya an ginikanan san bata hasta an tulo niya na disipulos kag sumulod sa kwarto na ginahigdaan san bata.

⁴¹ Pag-abot didto kinaptan ni Jesus sa kamot an bata kag sinabihan, “Talita koum” na an gusto sabihon, “Nene, bumangon ka.” ⁴² Bumangon dayon an bata kag lumakat patalibod san kwarto.

Dose anyos an iya edad. Kaya nginarat gayod an tanan sani na nangyari. ⁴³ Pakatapos ginpadaanan sinda ni Jesus na dili gayod ini pag-ibarita bisan kanino man kag ginsugo sinda, “Hatagi siya sin makaon.”

Si Jesus Wara Tuudi San Taga-Nazaret

(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

6 Paghali didto si Jesus nag-uli sa iya sadiri na lungsod kaupod an iya mga disipulos. ² Pag-abot san Adlaw San Pagpahuway nagtuna siya pagtukdo sa sinagoga. An kadamuan sa inda na nagbarati nagkangarawa na nagasabi, “Diin siya nagkuha sani na iya ginapanurmaton? Nano na kadunungan ini na hinatag sa iya? Pan-o siya nakahimo sani na mga milagro? ³ Dili ba ini an panday na anak ni Maria kag an iya mga kamaranghod pa sinda Santiago, Jose, Judas kag Simon? Dili ba tagaaton pa ngani an iya mga kamaranghod na babayi?” Kaya dili ninda siya gin-ako.

⁴ Pero ginsabihan sinda ni Jesus, “Bisan sin-o na propeta ginagalangan bisan diin pwera lang sa iya sadiri na lungsod, sa sadiri na mga kaigmanghudan kag panimalay.” ⁵ Sani na kamutangan wara gayod si Jesus sin nahimuan na milagro didto pwera la ngani may mga pira na ginbulong siya paagi san pagdapat san iya kamot sa mga masakit. ⁶ Kaya nangawa siya kay wara gayod sinda'n pagtuod sa iya.

An Pagsugo San Dose Na Disipulos

(Mateo 10:1, 5-15; Lucas 9:1-6)

Bisan sugad sana an kamutangan naglibot si Jesus sa mga baryo na nagapangtukdo. ⁷ Tapos pagtawag niya san iya dose na disipulos ginhatagan sin poder sa pagpahali san mga maraot na espirito sa mga tawo. Pakatapos sinugo sinda sin tigduha-duha agod makapahayag san Maayo Na Barita.

⁸Amo ini an iya mga gintugon sa inda, “Dili kamo magdara sin nano man na bagay pwera lang san tungkod. Dili magbalon sin pagkaon, surudlan o kwarta sa iyo bulsa. ⁹Dili magdara sin liwanan pero pwede kamo makasandalyas.” ¹⁰Nagsabi pa siya sa inda, “Kun sin-o an magpadayon sa iyo, didto lang kamo mag-istar hasta na kamo maghali sana na lungsod. ¹¹Ugaling kun may mga lugar na wara sin magpadayon o magpamati sa iyo, paghali niyo dida taphuda anay an alpog sa iyo tiil bilang padaan na may paghusgar na maabot sa inda.”

¹²Kaya nagralakat sinda kag magpahayag na an katawuhan dapat magbasol kag magbaya sa inda pagkasala. ¹³Damo na mga demonyo an ginpaluwas ninda sa mga nasudlan na tawo kag ginlahidan ninda sin lana an mga masakiton kag nag-arayo.

An Pagkamatay Ni Juan Na Parabunyag

(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

¹⁴Niyan nabaritaan san hadi na si Herodes an manunungod kan Jesus tungod na siya kilala na. May nagsabi na, “Siya si Juan na Parabunyag na nabuhay gihapon kaya dahilan sani ada na sa iya ini na mga kagamhanan.”

¹⁵An iba naman nagsabi, “Siya si Elias.” An iba pa gayod nagasabi, “Siya propeta pareho san kasadto.”

¹⁶Pakabati ni Herodes san tanan nagsabi, “Siya si Juan na ginpapugutan ko sin ulo kag yana nabuhay gihapon.”

¹⁷⁻¹⁸Niyan ini si Herodes amo an nagpadakop kan Juan, nagpagapos kag nagpapriso sa iya kay ginsaway niya si Herodes, “Dili tugut sa Kasuguan na asawahon mo an asawa san imo manghod.” Nagasabi siya sani dahilan na gin-asawa ni Herodes si Herodias na asawa san iya kamanghod na si Felipe.

¹⁹Kaya daku-dako an paghumot ni Herodias kan Juan na gusto niya ini ipapatay. Pero dili niya nahimo ²⁰dahilan na si Herodes nahahadlok kan Juan kay aram niya na matanos kag banal ini na tawo kaya ginpabantayan niya’n maayo. San pakabati ni Herodes kan Juan nalisang siya pero nalilipay man mamati.

²¹Niyan pag-abot san kompianyo ni Herodes may oportunidad si Herodias na matuman an iya humot kay nagpaponsya si Herodes para sa iya mga opisiales, mga namumuno na suldados kag mga kilala na tawo san Galilea. ²²Didi sumulod an daraga na anak ni Herodias kag nagsayaw para sa inda. Ginpalipay gayod si Herodes kag san iya mga bisita.

Kaya sinabihan niya an daraga, “Ayua kun nano man an gusto mo kay ighatag ko.” ²³Nagsumpa pa ngani siya sa daragita, “Ihahatag ko sa imo an nano man na ayuon mo bisan an katunga san akon kahadian.”

²⁴Tapos nagluwas an daraga kag naghunga sa iya iloy, “Mama, nano daw an aayuan ko?”

Nagsabat an iloy, “An ulo ni Juan na Parabunyag.”

²⁵Nagbalik dayon an daraga pakadto sa hadi kag nag-ayo, “Gusto ko na ihatag mo sa akon sugad sana dayon an ulo ni Juan na Parabunyag na nakabutang sa bandihado.”

²⁶Pakabati sani san hadi namundo gayod siya pero wara nakabalibad san gin-ayo san daraga kay nakatuga siya sa iya kag makaaralo man siya sa mga bisita kun bawion niya an iya surmaton. ²⁷Kaya may sinugo dayon siya na suldados na darhon sa iya an ulo ni Juan. Sinunod san suldados an sugo san hadi. Pinugutan niya si Juan sa prisuhan, ²⁸tapos dinara an ulo sani na nakabutang sa bandihado kag hinatag sa daraga. Hinatag naman dayon san

daraga sa iya iloy. ²⁹ San mabaritaan ini san mga disipulos ni Juan kumadto sinda kag kinuha an iya lawas tapos linubong.

Ginapakaon Ni Jesus An Lima Ka Libo Na Tawo

*(Mateo 14:13-21; Lucas
9:10-17; Juan 6:1-14)*

³⁰ Nagbalik an mga apostoles ni Jesus sa iya kag ginsumatan siya san tanan na inda nahimuan kag ginpangtukdo. ³¹ Damu-damo na mga tawo an nagaarabot agod makaistorya kan Jesus tapos nagaharalin kaya wara ngani sinda Jesus sin panahon bisan sa pagkaon. Tapos sinabihan ni Jesus an mga apostoles, “Kadi anay kamo. Hemos na pakadto na kita-kita lang sa mapuyo na lugar agod magpahuway.” ³² Kaya nagsarakay sinda sa sarakyan agod magkadto sa mamingaw na lugar na sinda-sinda lang.

³³ Damu-damo ugaling na mga tawo na nakita sinda sa inda pagsakay an nakakilala sa inda. Kaya nagdaralagan an mga tawo hali sa tanan na lungsod kag nauna sa inda pag-abot didto. ³⁴ San paglusad ni Jesus sa sarakyan, damu-damo na mga tawo an iya nakita kag nagbatyag siya sin kaluoy sa inda kay baga sinda an mga karnero na wara’n nagaataman. Kaya nagtuna siya pagtukdo sa inda sin mga manlain-lain na mga bagay.

³⁵ San banda hapon na, nagharalapit sa iya an iya mga disipulos kag nagsabi, “Usad ini na mamingaw na lugar kag pasado na sa oras, ³⁶ kaya pahalia na an mga tawo agod makakadto sa mga kaumahan kag mga baryo patalibod para makabakal sin makaon.”

³⁷ Pero nagsabat si Jesus, “Hatagi na lang niyo sinda’n makaon.”

Nagsabi naman an mga disipulos sa iya, “Nagakinahanglan ina sin sobra pa sa walo ka bulan na sweldo san usad na

trabahador. Nano, magastos pa ba kami sin sugad sana sa tinapay para ipakaon sa inda?”

³⁸ Naghunga si Jesus, “Pira ka bilog na tinapay an ada sa iyo? Kadtua kag kita anay niyo.” San maaraman na ninda kun pira ka bilog ginsumatan siya, “Lima ka bilog na tinapay kag duha ka bilog na isda.”

³⁹ Tapos ginmandahan niya sinda na paingkudon an tanan na mga tawo paagi sa paggrupu-grupo sa may dinghot. ⁴⁰ Nag-iringkod naman an mga tawo sin grupu-grupo. May mga grupo na may ginatos kag may mga iba pa man tigsurusingkwenta kada grupo. ⁴¹ Kinuha ni Jesus an lima ka bilog na tinapay kag duha na isda tapos human-gad siya sa langit kag nagpasalamat sa Dios. Tapos gin-utud-utod niya an tinapay kag ginbarahin sa iya mga disipulos agod ipanghatag sa mga tawo. Pag-utud-utod man niya san duha kabilog na isda ginbarahin naman sa inda. ⁴² Nagkaraon sinda tanan hasta na nagkaburusog. ⁴³ Pakatapos nakatipon pa an mga disipulos sin dose ka bangkat na puno sin mga utud-utod na tinapay kag isda. ⁴⁴ Lima ka libo na kalalakihan an nagkaraon.

Nagalakat Si Jesus Sa Ibabaw San Tubig

(Mateo 14:22-33; Juan 6:15-21)

⁴⁵ Pakatapos sani ginpasakay dayon ni Jesus sa sarakyan an iya mga disipulos kag ginpauna sa Betsaida sa tabok san danaw myintras ginapauli niya an mga tawo. ⁴⁶ Pakapaulia niya sani nagsagka siya sa bukid agod magpangadyi.

⁴⁷ Pagkagab-i an sarakyan na ginasakyan san mga disipulos nasa lawod na pero nabilin si Jesus na amo lang sa bukid. ⁴⁸ Nalantawan niya na ginakapoy sin kabugsay an iya mga disipulos sa pagtabok tungod na sungsungon

an hangin. Kaya san maalas kwatro na an kaagahon naghalapit sa inda si Jesus na nagalakat sa ibabaw san tubig. Kuntani lalabayan lang niya sinda, ⁴⁹ ugaling kay nakita ninda tanan na nagalakat siya sugad sana nagsiriyak sinda, “Adaw, multo!” kay huna ninda na multo ina. ⁵⁰ Kaya nagkaharadlok sinda tanan.

Pero ginsabihan man dayon sinda ni Jesus, “Ayaw kamo kahadlok! Ako бага ini! Pakusuga an iyo buot!” ⁵¹ Pakasakay niya sa sarakyan naudong an hangin. Natagalpo sinda, ⁵² kay bisan ginhimo niya an milagro sa tinapay wara pa sinda’n pagkakilala san iya poder kay kulang pa an inda pagtuod.

Ginapangayo Ni Jesus An Mga Masakiton Sa Genesaret

(Mateo 14:34-36)

⁵³ Sa inda pagtalabok nakaabot sinda sa lugar san Genesaret kag didto sinda nagdungka. ⁵⁴ Pagrulusad ninda nakilala dayon si Jesus san mga tawo. ⁵⁵ Idto’n nakakita nandaralagan sa mga may sakit sa tanan na lugar didto kag gindara ninda na nasa duyan an mga masakiton pakadto sa lugar na nabaritaan ninda na adto siya. ⁵⁶ Tapos kun hain siya mapakadto bisan sa mga lungsod, sa mga baryo, o sa umahan, ginabutang ninda an mga masakiton sa mga tyangihan. Nakimaluoy ini na mga masakiton na padutduton lang sinda bisan kun sa sid-sid lang san iya bado, kag an tanan na nakadutdot sa iya bado nagkaarayo.

An Katukduan San Mga Kalulululuhan

(Mateo 15:1-20)

7 Sadto’n panahon may nagtiripon patalibod ni Jesus na mga Pariseo kag san iba na mga paratukdo san Ka-

suguan na naghali sa Jerusalem. ² Didto nagmangno sinda na an iba niya na mga disipulos nagakaraon na бага’n maati an kamot kay antes sinda magkaon wara mahugasi an mga kamot susog sa kaugalian san mga Judio. ³ Niyan an tanan na mga Judio kag lalo na an mga Pariseo antes magkaon nagahugas anay san kamot susog sa kaugalian san inda mga kalulululuhan. ⁴ Amo man pag-abot ninda hali sa merkado nagahugas anay sa tama na paagi antes magkaon. Damo pa gayod sinda’n ginasunod na mga kasadto na kaugalian pareho san paghugas san ginainuman, mga kuron, mga kaldero (kag mga higdaan).

⁵ Kaya hinunga si Jesus sani na mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan, “Nano kay an imo mga disipulos dili nagasunod san kaugalian san mga kalulululuhi kundi nagakaraon na dili nagahugas san mga kamot sa tama na paagi?”

⁶ Nagsabat si Jesus, “Tama si Isaias san nagsabi siya manungod sa iyo mga pakita’n-tawo lang sugad san nasurat, ‘Ini na mga tawo ginagalangan ako sa surmaton lang, pero habo an inda mga tagipusuon magsunod sa akon. ⁷ Wara’n kapuslanan an inda pagsamba sa akon kay an ginatukdo ninda hali lang sa kaisipan san tawo, dili sa Dios.’⁸

⁸ Ginapabayaan na ngani niyo an Kasuguan san Dios kag ginapalabi lugod an kaugalian san tawo.”

⁹ Nagpadayon pa siya, “Mahusay gayod an iyo pagsikway san Kasuguan san Dios para lang masunod an iyo kaugalian! ¹⁰ Halimbawa, nagsabi si Moises, ‘Galangon mo an imo ama kag iloy,’^{**} kag

^{§7:7} Kitaa sa Isaias 29:13.

^{**7:10} Kitaa sa Exodo 20:12.

‘An nagapakaraot sa iya ama kag iloy dapat gayod ipapatay.’^{††}

¹¹ Pero kamo naman nagasabi, ‘Kun may magsabi sa iya ama o iloy: Abir an nano man na adi sa akon na ikakabulig sa iyo, ¹² ina an ginatawag ko Corban’ (na an gusto sabihon, halad ina sa Dios), kaya ginabawal na sa iya an paghimo sin nano pa man para sa iya ama kag iloy. ¹³ Sani na paagi ginabalewara niyo an surmaton san Dios tungod san kaugalian na gintukdo sa iyo hasta sa iyo mga lahi. Damo pa kamo’n ginapanghimo na pareho sani.”

Mga Bagay Na Nakapaati Sa Tawo

¹⁴ Ginpahalapit gihapon ni Jesus an mga tawo kag sinabihan, “Pamatii ako kag sabuta niyo tanan! ¹⁵ Wara’n hali sa guwa san tawo na nakapaati pagsulod sani sa iya kundi an nagaluwas sa tawo an nakapaati sa iya. ¹⁶ An sin-o man na makabati, magpamati sin maayo!”

¹⁷ San pagbayai niya sa katawuhan nagsulod siya sa balay. Tapos naghunga an mga disipulos manungod sa iya ginistorya. ¹⁸ Ginsabat niya sinda, “Nano, dili pa man kamo nakasarabot? Dili ba niyo aram na an nano man na hali sa guwa na nakasulod sa tawo dili makapaati sa iya, ¹⁹ tungod na dili ini nagsulod sa iya tagipusuon kundi sa iya tiyan tapos maluwas sa iya lawas?” (Kaya sani ginapatunayan ni Jesus na an tanan na mga pagkaon makakaon.) ²⁰ Nagpadayon pa siya, “An nano man na nagaluwas na hali sa tagipusuon san tawo amo an nakapaati sa iya. ²¹ Kay an ada sa tagipusuon san tawo nagahali an mga maraot na kaisipan, pagdurog sa dili asawa, pangawat, pagpatay, ²² panambay, pagkapaslo sa kwarta, grabe na karautan, pagpanluko, maraot na pagkabuhay, pagkaawa, pag-

pakaraot sa kapwa, mapahitaason kag kabuangan. ²³ Ini tanan na mga karautan nagahali sa kabubut-on san tawo kag amo ini an nakapaati sa iya.”

An Makusog Na Pagtuod San Babayi Na Taga-Siria

(Mateo 15:21-28)

²⁴ Naghali si Jesus didto kag pumakadto sa Tiro kag Sidon. Sumulod siya didto sa usad na balay kay habo na may makaaram na adto siya pero wara siya katago. ²⁵ Niyan may babayi didto na may daragita na nasudlan sin maraot na espirito. Pakabarita sani na babayi na adto si Jesus kumadto dayon siya kag lumuhod sa may tilan ni Jesus. ²⁶ Griego idto’n babayi pero nabuhay siya sa Fenicia na adto sa Siria. Nakimaluoy man siya kan Jesus na pahalion an maraot na espirito na nagsulod sa iya anak. ²⁷ Sinabihan naman niya an babayi, “An mga kabataan anay an pakaunon kay dili tama na kuhaon an pagkaon sa inda kag ibahog lugod sa kaiduan.”

²⁸ Pero sinabat siya san babayi, “Tama, Ginoo, pero an mga ido sa sirong san lamesa nababahugan man ngani san nagakatarakdag na mga mumho san mga bata.”

²⁹ Tapos ginsabihan siya ni Jesus, “Tia, dahilan sani na pagsabi mo makauli ka na. An maraot na espirito naghali na sa imo bata.”

³⁰ Umuli na an babayi kag inabtan niya na an bata nakahigda na sa katri kag wara na an maraot na espirito.

May Apa Na Tawo Na Ginabulong Ni Jesus

³¹ Pagbalik ni Jesus hali sa Tiro nagagi siya sa Sidon pakadto sa Danaw san Galilea hasta sa mga lugar san Decapolis.

^{††}7:10 Kitaa sa Exodo 21:17.

³² Didto may mga tawo na dinarhan siya sin apa na lalaki kag nakimaluoy sinda na dapatan lang ni Jesus san iya kamot an tawo agod mag-ayo ini.

³³ Gin-agda ini ni Jesus na mag-upod sa iya kag binulag sa kadamuan. Tapos sinulod niya an iya mga tudlo sa mga talinga san tawo. Pakatapos nagluda kag gindutdot an dila sani. ³⁴ Pakahimo sani humangad si Jesus sa langit, nag-ginhawa sin halawig kag nagsabi, “Ef-fata!” na an gusto sabihon “Mag-abri!” ³⁵ Insigida nakabati an tawo, nakahiwag man an iya dila kag nakasurmaton sin klarado.

³⁶ Ginpadaanan ni Jesus an kadamuan na dili gayod magpanumat bisan kanino. Pero kun sing-ano an kapadaan niya mas lalo man lugod na inda ini gin-pamarita. ³⁷ Kaya grabe gayod an inda pagngalas kan Jesus kag nagsabi, “Gin-himuan niya sin maayo an tanan. Gina-pabati niya an mga bungol kag ginapa-surmaton an mga apa.”

Ginapakaon Ni Jesus An Upat Ka Libo Na Tawo

(Mateo 15:32-39)

8 Sadto na panahon may nagtiripon gihapon kan Jesus na pagkadamudamo na katawuhan. Adto sinda kaupod niya sa sulod sin tulo ka adlaw kaya nagkaurubusan gayod sinda sin balon. Ginpahalapit ni Jesus an iya mga disipulos kag sinabihan sinda, ² “Kaluoy ko sa mga katawuhan tungod na nakiupod sinda sa akon sa sulod sin tulo na ka adlaw yana kag wara’n makaon. ³ Kun paulion ko sinda na gutom basi magkadirismayo sinda sa dalan kay an iba sa inda hali pa sa harayo na lugar.”

⁴ Nagsabat an iya mga disipulos, “Adi kita sa kabukidan kaya diin kita makuha didi sin makaigo na pagkaon para ipakaon sani na mga katawuhan?”

⁵ Naghunga naman siya sa inda, “Pira ka bilog na tinapay an ada sa iyo?”, “Pito lang,” an inda sabat.

⁶ Ginpairingkod ni Jesus an mga katawuhan sa duta. Tapos kinuha niya an pito ka bilog na tinapay. Pakapasalamat gin-utud-utod an tinapay kag ginbarahin sa iya mga disipulos agod ipanghatag ninda sa katawuhan. ⁷ Igwa man sinda sin pira ka bilog na isda. Pakapasalamat man sani ni Jesus ginsugo niya an mga disipulos na ipanghatag sa mga tawo. ⁸ Nagkaraon sinda tanan kag nagkaburusog. Pagkatapos an nabilin na mga tinapay kag isda ginpunpon san mga disipulos kag nakapuno pa sin pito na bangkat. ⁹ Mga upat ka libo na mga tawo an adto didto. Pagkabusog na san mga tawo pinauli na sinda ni Jesus ¹⁰ kag sadto mismo nagsakay siya sa dako na baruto kaupod an iya mga disipulos kag nagkadto sinda sa lugar san Dalmanuta.

An Pagahangyo Sin Milagro

(Mateo 16:1-4)

¹¹ Pag-abot ninda didto nagkadto naman an mga Pariseo kan Jesus kag nagtuna pakigsuay sa iya. Nangayo sinda na maghimo siya sin milagro bilang tanda na hali sa langit an iya poder. Ini pagporbar lang sa iya. ¹² Naghangos naman sin halawig si Jesus na nagsabi, “Nano kay nagahanap kamo sin tanda? Tandai an sasabihon ko, wara sin nano man na tanda na igapakita sani na katawuhan.” ¹³ Tapos binayaan sinda ni Jesus kag nagsakay gihapon sa dako na baruto patabok.

Nagapadaan Si Jesus Manungod San Lebadura San Mga Pariseo

(Mateo 16:5-12)

¹⁴ Niyan didto sa baruto nalimtan gali san mga disipulos magdara sin balon. Usad lang ka bilog na tinapay an dara

didto ninda. ¹⁵ Didi ginpadaanan sinda ni Jesus, “Paghimat kamo! Likayi niyo an lebadura san mga Pariseo kag amo man ni Herodes.”

¹⁶ Nag-iristoryahan sinda, “Tungod na wara kita sin tinapay kaya nagsabi siya sana.”

¹⁷ Naaraman ni Jesus kaya hinunga sinda, “Nano kay ginairistoryahan niyo na wara kamo’n dara na tinapay? Dili pa ba niyo naiintyindihan? Wara pa ba kamo’n pagkasabot? Matugas lang gihapon kamo? ¹⁸ Nano, dili kamo nakagagamit san mga mata para makita? May talinga man kamo, kaya nano, dili kamo nakagamit sani para mamati? Dili ba niyo nadudumduman? ¹⁹ San utud-utudon ko an lima ka bilog na tinapay para sa lima ka libo ka tawo, pira ka bangkat an iyo natipon?”

An sabat ninda, “Dose.”

²⁰ “San hinimo ko naman sa pito ka bilog na tinapay para sa upat ka libo, pira pa ka bangkat an iyo natipon?”

Nagsabat gihapon sinda, “Pito.”

²¹ Ginhunga pa gihapon sinda ni Jesus, “Wara pa ba kamo kasabot?”

An Pagpaayo Ni Jesus San Lalaki Na Buta

²² Pagdungka ninda sa Betsaida may buta na lalaki na gindara san iba na mga tawo kan Jesus kag nakimaluoy sinda para dapatan ini. ²³ Kinabit an buta paluwas san baryo. Didto ginludaan ni Jesus an mata san buta, gindapatan san iya kamot kag hinunga, “May nakikita ka ba?”

²⁴ An tawo na nakaaninag pa lang nagsabat, “Nakakita na ako’n mga tawo pero бага sinda an mga kahoy na nagaralakat.”

²⁵ Tapos dinapatan gihapon ni Jesus an mata san lalaki kag ini nakakita na sin maayo. Nagpawa na an iya pangita san tanan na bagay. ²⁶ Kaya pinauli siya

ni Jesus na ginasabi, “Ayaw na pagbalik didto sa baryo.”

An Pagapamatuod Ni Pedro Manungod Kan Jesus

(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

²⁷ Nagpauruunhan sinda Jesus pakadto sa mga baryo san Cesarea Filipino. Sa inda pagalakat hinunga niya an mga disipulos, “Sumati daw niyo ako kun nano an pagkakilala sa akon san mga tawo.”

²⁸ Nagsabat sinda, “An sabi san iba ikaw kuno si Juan na Parabunyang, an iba man nagasabi na ikaw kuno si Elias, kag may nagasarabi pa na ikaw kuno usad san mga kasadto na mga propeta.”

²⁹ “Pero kamo naman, nano an pagkakilala niyo sa akon?” naghunga gihapon si Jesus.

Nagsabat naman si Pedro, “Ikaw an Cristo na gintuga san Dios na ipapakadi.”

³⁰ Ginpadaanan naman niya sinda na dili gayod magpanumat bisan kanin-o man manungod sa iya.

Nagaistorya Si Jesus Manungod San Iya Pagtios Na Maabot

(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

³¹ Nagtuna si Jesus pagtukdo sa inda na siya na Anak San Tawo dapat magtios sin grabe, pagapaambutan san mga kamagurangan na namumuno san mga Judio, mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan. Tapos papatayon siya pero pakalipas sin tulo ka adlaw mabubuhay gihapon. ³² Hayag na sinabi niya ini. Tapos ginbulag anay siya ni Pedro sa kadamuan kag nagtuna pag-saway sa iya.

³³ Pero paglingi sinud-ong ni Jesus an iya mga disipulos kag gin-uritan si Pedro na an sabi, “Layas dida, Satanas! An imo ginaisip dili makaDios kundi makatawo.”

³⁴ Ginpahalapit ni Jesus an mga tawo kaupod an iya mga disipulos kag ginsabihan sinda, “Kun may gusto mag-upod sa akon bilang disipulos ko dili dapat niya sundon an sadiri niya na kabubuton kundi sundon lugod an kaburut-on ko kag pas-anon an iya krus na amo an pagtios tungod sa akon. ³⁵ Nasabi ko ini kay an nagahandom na masalbar an iya buhay para sa iya sadiri mawawaran lugod sani, pero an maghalad san iya buhay alang-alang sa akon kag sa Maayo Na Barita masasalbar lugod sani.

³⁶ Kay nano man an pakinabang san tawo kun mapasa iya an bilog na kinaban kag an kabalyo sani an pagkawara san iya buhay? Syimpre wara gayod!

³⁷ Kay wara man siya’n mahatag agod mapabalik ina na buhay. ³⁸ Kaya kun may tawo na ikakaalo ako kag san akon mga surmaton sani na makalalaw-ay kag makasasala na panahon, ikakaalo ko man siya bilang Anak San Tawo pagbalik ko sa kapawa san gloria san akon Ama kag kaupod an mga banal na anghel.”

9 Nagpadayon si Jesus pag-istorya, “Ginasiguro ko sa iyo na igwa sin pira sa iyo na nagatindog didi na dili mamamatay hasta makita an pag-abot san kahadian san Dios na magaabot na may kagamhanan.”

An Pag-iba San Hitsura Ni Jesus

(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

² Pagkalipas sin unom ka adlaw ginagda ni Jesus sinda Pedro, Santiago kag Juan pagsagka kaupod niya sa hataas na bukid na sinda-sinda lang gayod. Didto sa atubangan mismo ninda nag-iba an hitsura ni Jesus. ³ Nagputi-puti na nagakinang-kinang an iya bado kag wara na sin makapaputi pa gayod sin pareho sadto didi sa kinaban. ⁴ Myintras sinda nagamiron nagpakita sa inda sinda Elias kag Moises kag nakisurmaton sinda kan Jesus.

⁵ Didi ginsabihan ni Pedro si Jesus, “Maestro, maayo man na adi kita. Tugutan kami na magtindog didi sin tulo na kubung-kubong na an usad sa imo, usad naman kan Moises kag usad pa kan Elias.” ⁶ Nasabi ini ni Pedro kay nagkaharadlok gayod sinda kaya dili niya aram kun nano’n sabihon.

⁷ Taud-taod may dampog na nahan-dungan sinda kag didto may nabati sinda na boses, “Amo ini an akon pinalangga na Anak. Pamatii niyo siya!”

⁸ Paglingat-lingat dayon ninda sa patalibod wara sinda sin iba na nakita kundi si Jesus lang.

⁹ Paglugsad na ninda hali sa bukid ginpadaanan naman niya sinda na, “Ayaw gayod kamo pagpanumat bisan kanino san iyo nakita hasta ako na an Anak San Tawo mabuhay gihapon hali sa pagkamatay.”

¹⁰ Tinandaan ninda sin maayo an padaan ni Jesus pero nagpahurungahunga kun nano an gusto sabihon san “pagkabuhay gihapon hali sa pagkamatay.” ¹¹ Tapos hinunga ninda si Jesus, “Nano kay nagasarabi an mga paratukdo san Kasuguan na dapat mauuna anay pagpakadi si Elias antes an Cristo?”

¹² “Matuod,” an sabat niya, “Mauuna si Elias pag-abot para kitaon na an tanan-tanan nasa tama na kamutangan. Pero nano kay nasabi sa Banal Na Kasuratan na ako na Anak San Tawo magatios gayod kag igasikway? ¹³ Tandai an sasabihon ko, nag-abot na si Elias kag gintratar siya san mga tawo sugad san gusto ninda susog sa nasurat sa Banal Na Kasuratan manungod sa iya.”

An Bata Na Lalaki Na Ginsudlan Sin Maraot Na Espirito

(Mateo 17:14-20; Lucas 9:37-43)

¹⁴ Paglugsad na ninda Jesus sa bukid kag nagapahalapit man gihapon sa iba na mga disipulos, nakita ninda na damu-

damo anmga tawo patalibod kag may mga paratukdo man san Kasuguan na nakigsuay pa sa inda. ¹⁵ Pakalantaw san mga tawo kan Jesus nagkangarawa sinda kag nagdaralagan pakadto sa iya agod kumustahon siya.

¹⁶ Naghunga si Jesus, “Nano an ginapakisuyan niyo sa inda?”

¹⁷ May tawo sa kadamuan na nagsabat, “Maestro, ginpakadi ko sa imo an akon anak na lalaki kay ginsudlan siya sin maraot na espirito na nakapaapa sa iya. ¹⁸ Kun ginaatagi siya ginasagmok siya sa duta, nagabura an iya ba-ba, nagapagot an iya ngipon kag nagapanugas san iya lawas. Nakimaluoy ako sa imo mga disipulos na pahalion an maraot na espirito pero wara sinda’n nahimo.”

¹⁹ Sinabat naman sinda ni Jesus, “Mga wara’n pagtuod, hasta san-o ta kamo dapat pagatiusan? Nano, dapat ako makiupod sa iyo hasta na lang? Sige, pakadia niyo siya sa akon.”

²⁰ Kaya dinara ninda an bata sa iya. Pakakita lang san maraot na espirito kan Jesus ginauy-og dayon an bata na natumba sa duta na nagaligid-ligid kag nagabura an baba.

²¹ Hinunga ni Jesus an ama, “Kasan-o pa nagtuna ini na nangyayari sa iya?”

“Tuna san dyutay pa siya na bata,” an sabat san ama. ²² “Pirme siya sani ginalabog sa kalayo kag tubig para patayon. Kaya kun may mahimo ka man lang, maluoy ka sa amon kag buligi man kami.”

²³ “Kun may mahimo?” an sabat ni Jesus! “An tanan mahihimo kun may pagtuod.”

²⁴ Insigida sumiyak an ama san bata, “Nagatuod po ako. Punui man an kakulangan san akon pagtuod.”

²⁵ Pakakita ni Jesus na nagadamo an mga miron na nagadiris-ukan patalibod, sinaway niya an maraot na espir-

ito, “Ikaw na espirito na nakapaapa kag nakapabungol, magluwas ka sa bata kag ayaw na gayod pagsulod pa.”

²⁶ Pakasiyak san maraot na espirito gin-uy-og sin makusog an bata kag naghali na. An bata nakahigda didto na baga’n patay na, kaya an kadamuan nagsarabi, “Patay na siya.” ²⁷ Pero kinaptan siya ni Jesus sa kamot, binangon kag nakatindog na siya.

²⁸ Pagsulod na gihapon ni Jesus sa balay kag sinda-sinda na lang san iya mga disipulos naghunga sinda, “Nano kay wara namon mapaluwas idto’n demonyo?”

²⁹ Ginsabat sinda ni Jesus, “Amo ini an klase san maraot na espirito na napapahali lang paagi sa pagpangadyi.”

An Pagsabi Gihapon Ni Jesus Manungod San Iya Maabot Na Kamatayon

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

³⁰ Paghali ninda sadto na lugar nag-agi sinda sa Galilea pero habo si Jesus na maaraman pa ini san mga tawo, ³¹ kay ginatukduan niya an iya mga disipulos. Ginasabi niya, “Ako na Anak San Tawo iintriga sa gahom san katawuhan tapos igapapatay ako pero pag-ikatulo ka adlaw mabubuhay gihapon.” ³² Dili pa gihapon ninda nasabutan an iya gusto sabihon kag nahahadlok sinda maghunga sa iya.

Sin-o An Pinakalabaw Sa Tanan?

(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ Pag-abot ninda sa Capernaum, nagsulod sinda sa balay. Didto hinunga sinda ni Jesus, “Nano an ginaparasurayan niyo sa dalan?” ³⁴ Wara’n nagsabat sa inda kay an ginasuruayan ninda kun sin-o gayod sa inda an pinakalabaw sa tanan.

³⁵ Kaya nag-ingkod si Jesus, tinawag an dose kag sinabihan, “An gusto mag-

una kinahanglan na magpaurhi anay kag magin suruguan san tanan.”

³⁶Tapos nagkuha siya sin bata kag pinatindog niya sa atubangan ninda. Kinugos niya ini, ³⁷kag nagsabi, “An makaako sin pareho sani na bata sa ngaran ko ginaako man ako kag an mag-ako sa akon dili lang ako an iya ginaako kundi an nagsugo sa akon.”

An Dili Nagakontra Sa Aton Apin Sa Aton.

(Lucas 9:49-50)

³⁸Niyan may ginsumat si Juan sa iya, “Maestro, nakakita kami sin lalaki na nagapaluwas sin mga demonyo sa lawas san mga tawo paagi sa imo ngaran. Kaya ginbawalan namon siya kay dili man naton kaupod.”

³⁹Pero sinabihan sinda ni Jesus, “Ayaw niyo siya pagbawali kay wara sin tawo na pakatapos maghimo sin milagro sa ngaran ko mapakaraot dayon sa akon. ⁴⁰An dili nagakontra sa aton apin sa aton. ⁴¹Idto’n maghatag sa iyo sin tubig na irimnon tungod kay mga sakop kamo ni Cristo sigurado gayod na makabaton siya’n balos.”

Nagatukdo Si Jesus Manungod San Makapakasala

(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

⁴²“Kun may nakapakasala sani na mga kabataan na may pagtuod sa akon maayo pa na bitayan idto sin dako na gilingan na bato sa liog kag ipilak sa dagat. ⁴³Kun an imo kamot amo an makapakasala sa imo, utuda ina! Maayo pa na mabuhay ka na pungkol ki sa may duha na kamot kag mapaimpyerno ka sa kalayo na dili gayod napaparong. ⁴⁴Didto an mga ulod wara’n udong sin kakakutkot san mga lawas kag dili man gayod napaparong an kalayo. ⁴⁵Kun an

imo tiil amo man an makapakasala sa imo, utuda ina! Maayo pa na mabuhay ka na pilay ki sa duha an tiil mo kag mapaimpyerno ka lugod. ⁴⁶Didto an mga ulod wara’n udong sin kakakutkot san mga lawas kag dili man gayod napaparong an kalayo. ⁴⁷Kun an imo naman mata an dahilan san imo pagkasala, lukata! Mas maayo pa na makasulod ka sa kahadian san Dios na may usad lang an mata ki sa duha an imo mata kag mapaimpyerno ka. ⁴⁸Didto

‘an mga ulod wara’n udong sin kakakutkot san mga lawas kag dili man gayod napaparong an kalayo.”^{††}

⁴⁹“An tanan magapalinis paagi sa kalayo pareho san pagpabanal san sakripisyo paagi san asin. ⁵⁰Maayo an asin pero kun an asin mawar-an sin arat pan-o pa ini mapaarat gihapon? Magin pareho lugod kamo san asin kag dili na kamo magsaramok.”

An Katukduan Ni Jesus Manungod Sa Pagbulag San Mag-asawa

(Mateo 19:1-12)

10 Paghali ninda Jesus sa Capernaum nagpakadto sa probinsya san Judea kag hasta sa unhan san suba san Jordan. Damu-damo man na mga tawo an nagtiriripon kan Jesus kag pareho san dati na iya ginahimo gintukduan niya sinda.

²May mga Pariseo na naghalapit sa iya kag naghunga agod maporbaran siya. “Nano, kontra sa Kasuguan na bu-lagan san lalaki an iya asawa?”

³Ginsabat sinda ni Jesus, “Nano an ginmanda ni Moises sa iyo?”

⁴Nagsabat sinda, “Gintugutan ni Moises na pahalion san lalaki an iya asawa pakasurat na niya san kasuratan sa pakigbulag kag ginhatag ini sa iya.”

^{††}9:48 Kitaa sa Isaias 66:24.

⁵Niyan ginsabihan sinda ni Jesus, “Dahilan sa iyo kasutilan kaya ginsurat niya ini na sugo. ⁶Pero sa katuna-tunai pa san paglalang susog sa Kasuratan, ‘ginlalang san Dios an mga tawo na magin lalaki kag babayi.’”[¶] ⁷“Dahilan sani pagabaya-an san lalaki an iya ama kag iloy, ⁸kag makig-upod sa iya asawa,”^{§§} tapos sinda’n duha magigin usad na lang na lawas. Kaya dili na sinda duha kundi usad na lang. ⁹Kun kaya an ginbiyo san Dios dili dapat pagbulagon san tawo.”

¹⁰Pagbalik ninda Jesus sa balay naghurunga gihapon sa iya an mga disipulos manungod sani. ¹¹Ginsabat niya sinda na “An lalaki na makigbulag sa iya asawa kag mag-asawa sa iba nagakasala sin pagpanambay kontra sa iya asawa. ¹²Amo man kun an babayi bulagan an iya asawa kag magpaasawa sa iba siya man nagakasala sin pagpanambay.”

An Tigdyutay Na Kabataan Na Gindara Kan Jesus

(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

¹³May mga tawo na nagadara kan Jesus sin tigdyutay na kabataan agod madapatan niya pero pakakita sani san mga disipulos ginsaway idto’n mga katawuhan. ¹⁴San makita ni Jesus an inda hinimo naurit kag sinabihan sinda, “Ayaw niyo pag-ulanga an mga tigdyutay na kabataan kundi pakadia sa akon kay para sa pareho sani na mga bata an kahadian san Dios. ¹⁵Ginasiguro ko sa iyo na an sin-o man na dili magpasakop sa paghadi san Dios na pareho sin dyutay na bata dili makasulod sana na kahadian.” ¹⁶Tapos ginkugos niya an mga kabataan, gindapatan san iya kamot kag ginbendisyunan.

An Kamunduan San Mayaman-yaman Na Lalaki

(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

¹⁷San magtuna na si Jesus paglakat, may lalaki na nagdalagan pakadto sa iya, nagluhod sa atubangan niya kag naghunga, “Maayo na maestro, nano an dapat ko himuon agod masadiri ko an buhay na wara’n katapusan?”

¹⁸Ginhunga siya ni Jesus, “Nano kay ginatawag mo ako na maayo? Wara’n iba na maayo kundi an Dios lang. ¹⁹Aram mo na an mga Kasuguan: ‘Dili ka magpatay, dili ka magpanambay, dili ka magpangawat, dili ka magtestigos sin kabuwaaan, dili ka magdaya, galangan mo an imo ama kag iloy.’”^{*}

²⁰Ginsabihan siya san lalaki, “Maestro, gintuman ko ina tanan tuna san bata pa ako.”

²¹Sinud-ong siya ni Jesus na may pagkamuot kag sinabihan, “Igwa pa sin kulang sa imo. Mag-uli ka, ibali-gya an tanan mo na kasadirihan tapos ipanghatag sa pobre an kabaklanan kay magkakaigwa ka sin kayamanan kaupod sa Dios sa langit. Pakatapos bumalik ka kag mag-upod sa akon.”

²²Naglain an buot san lalaki pakabati niya sadto kag mamunduan na naglakat dahilan na mayaman-yaman siya.

²³Paglingi ni Jesus sa iya mga disipulos sinabihan, “Malisod gayod sa mga mayaman an pagsulod sa kahadian san Dios!”

²⁴Nagkangarawa an mga disipulos sa iya mga surmaton. Pero nagpadayon pagsurmaton sa inda si Jesus, “Mga anak, malisod gayod an pagsulod sa kahadian san Dios! ²⁵Mas masayon pa makaagi an kamelyo sa luho san dagom

^{¶¶}10:6 Kitaa sa Genesis. 1:27.

^{§§}10:8 Kitaa sa Genesis. 2:24.

^{*}10:19 Kitaa sa Exodo 20:12-16.

ki sa pagsulod san mayaman sa kahadian san Dios.”

²⁶ Mas lalo na nagkangarawa an iya mga disipulos. Kaya naghunga sinda, “Kun sugad sin-o man gali an masasalbar?”

²⁷ Ginsud-ong sinda ni Jesus kag ginsabihan, “Dili kaya an mga tawo na mahimo sani pero kaya san Dios kay siya an makahimo san tanan.”

²⁸ Didi nagsabi si Pedro, “Kitaa. Ginbayaan namon an tanan agod mag-upod sa imo.”

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Matuod na ginasabi ko sa iyo, wara’n nabaya san panimalay, mga kamaranghod, ama, iloy, mga anak, o kasadirihan dahilan sa akon kag sa pagpalukop san Maayo Na Barita ³⁰ na dili makabaton sin ginatus-gatos sani na panahon sin mga panimalay, mga kamaranghod, mga ama, mga iloy, mga kabataan kag mga kasadirihan na may kaupod man na kasakitan kag sa maabot na panahon magkakaigwa naman sin buhay na wara’n katapusan. ³¹ Damo ugaling na mga kilala na tawo yana an mapapaubos kag an mapapaitaas naman an mga dili kilala na tawo yana.”

**Nagaistorya Gihapon Si Jesus
Manungod San Iya
Kamatayon Na Maabot**

(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

³² San nagasaragka na sinda pakadto sa Jerusalem nauna si Jesus. Nagkangarawa an mga disipulos kag nagkaharadlok idto’n mga tawo naman na nagasurunod sa inda. Ginbulag gihapon ni Jesus an dose na disipulos kag ginpahayagan sinda kun nano an mangyayari sa iya. ³³ “Tandai pa niyo an sasabihon ko, yana nagasagka kita pa-Jerusalem kag pag-abot didto ako na Anak San Tawo igaintriga sa mga pinakapuno san kapadian kag sa mga paratukdo san

Kasuguan. Tapos magahusgar sinda na patayon ako kaya iintriga naman sa mga dili-Judio. ³⁴ Kun ada na ako sa inda, sinda magatuya-tuya, magaluda, mag-abunal kag magapatay sa akon pero sa ikatulo na adlaw mabubuhay ako gihapon.”

**An Ginahangyo
Ninda Santiago Kag Juan**

(Mateo 20:20-28)

³⁵ Naghalapit kan Jesus an magmanghod na sinda Santiago kag Juan na mga anak ni Zebedeo tapos ginsabihan siya, “Maestro, gusto namon na himuon mo an pagahangyuon namon sa imo.”

³⁶ Ginhunga niya sinda, “Nano an gusto niyo na himuon ko para sa iyo?”

³⁷ Nagsabat sinda, “Tuguti na makaingkod kami sa magluyo mo kun magahadi ka sa imo gloria didto sa Jerusalem.”

³⁸ Didi ginsabihan sinda ni Jesus, “Dili niyo aram kun nano an iyo ginahangyo kay dapat anay ako magtios antes magahadi. Nano, makainom kamo sa kupa na akon pagainuman? Nano, makaako man kamo san pagbunyag na para sa akon?”

³⁹ Nagsabat man sinda, “Opo.”

Tapos, ginsabihan naman sinda ni Jesus, “Amo ngani, pagainuman man niyo an kupa na akon pagainuman kag kamo pagabunyagan pareho san pagbunyag sa akon. ⁴⁰ Ugaling wara ako’n poder na magpili kun sin-o an papaingkudon sa akon magluyo kundi ina para sadto’n natiganahan na.”

⁴¹ Pakabati sani san napulo nagtuna sinda magkaurit kanda Santiago kag Juan. ⁴² Kaya ginpahalapit sinda tanan ni Jesus kag ginsabihan, “Aram niyo na an mga namumuno sa mga dili-Judio amo an nagadaog sa inda kag an mga bantog amo an nagasakop sa inda. ⁴³ Pero dili ina dapat na mangyari sa iyo kundi an nagahandom ma-

gin pinakalabaw sa iyo kinahanglan magin suruguan niyo, ⁴⁴ kag an gusto magpalabaw sa iyo kinahanglan magpauripon man siya sa tanan. ⁴⁵ Nasabi ko ini kay ako na Anak San Tawo nagpakadi sa kinab-an dili agod sirbihan kundi magsirbe kag ihalad an akon buhay bilang pagtubos para sa kadamuan.”

Napakita Ni Jesus An Buta Na Si Bartimeo

(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

⁴⁶ Nakaagi sinda Jesus sa Jerico kag san mahali na kaupod san damo na mga tawo nalabayan ninda an anak ni Timeo na si Bartimeo. Buta siya kag ada na nakaingkod sa may higad san kamino nagapakilimos. ⁴⁷ San mabari-taan niya na nagadangadang si Jesus na taga-Nazaret nagsiyak siya, “Jesus, Lahi ni David, kaluy-i ako!”

⁴⁸ Damo an nagsaway sa iya kag nagporbar papuyuan siya pero nagsiyak lugod siya’n mas makusog pa, “Lahi ni David, kaluy-i ako!”

⁴⁹ Umudong si Jesus kag nagsabi, “Pakadia siya.”

Kaya gintawag ninda an buta kag ginsabihan, “Pakusuga an imo buot. Tumindog ka kay ginpatawag ka niya.” ⁵⁰ Pakahali san iya alikboy tumindog siya dayon kag kumadto kan Jesus.

⁵¹ Ginhunga siya ni Jesus, “Nano an gusto mo na himuon ko para sa imo?”

An sabat san buta, “Maestro, gusto ko po makakita.”

⁵² Ginsabihan siya ni Jesus, “Umuli ka. An pagtuod mo amo an nakaayo sa imo.” Sana mismo nakakita dayon siya kag nagsunod kan Jesus.

Nagaabot Si Jesus Sa Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

11 San nagadangadang na sinda Jesus sa Jerusalem ada na an Betfage kag Betania na adto na sa Bukid San Kaolibohan. Didi nagsugo si Jesus sin duha san iya mga disipulos, ² “Kumadto kamo sa kaatubang na baryo kag pagsulod dayon niyo, makakita kamo sin nakahigot na tinday na asno na wara pa gayod masakyi. Hubadi anay niyo tapos guyuda pakadi. ³ Kun may maghunga sa iyo, ‘Nano kay ginahimo niyo ina?’ Sabihi sinda na, ‘Ginakinahanglan ini san Ginoo kag ibabalik man dayon.’”

⁴ Naglakat na sinda sa baryo kag nakita an nakahigot na tinday sa kilid san kamino halapit sa may pwertahan. San ginahubad ninda ini, ⁵ may nagatindog na mga tawo didto na naghunga, “Nano kay ginahubad niyo ina na tinday?” ⁶ Ginsurmatan sinda san pareho san ginpasabi sa inda ni Jesus kaya pinabaya an lang sinda na guyudon an tinday. ⁷ Ginuyod ninda ini pakadto kan Jesus tapos hinapinan san inda mga alikboy an likod sani kag nagsakay si Jesus. ⁸ Damo na mga tawo an nagralatag san inda mga alikboy sa iya aagihan sa paggalang sa iya. An iba man naglatag sin madahon na mga sanga na ginbarali ninda sa mga kahoy sa umahan kay gusto ninda maggalang man. ⁹ An mga tawo na nagkauruna sa iya kag san nagasurunod nagasiriyak sin,

“Hosanna! Ginpalabi ini siya na nagapakadi sa ngaran san Ginoo!”[†]

¹⁰ “Ginpalabi san Dios an nagaabot na hadi na masubli kan Hadi’n David na aton kalulululuhan!

Umawon an pinakalabaw sa tanan!”

[†]11:9 Kitaa sa Salmo 118:25-26.

¹¹ Pag-abot ni Jesus sa Jerusalem nagsulod sa templo. San makita na niya an tanan patalibod palibhasa tikapo na sa oras nagluwas siya kag nagbalik sa Betania na kaupod an dose.

Nagmaldisyon Si Jesus Sin Kahoy Na Higera

(Mateo 21:18-19)

¹² Pagkaaga san mahali na sinda sa Betania nakabatyang sin kagutom si Jesus. ¹³ Harayo pa may puno san kahoy na ginatawag higera na madahon an nalantawan niya. Naghalapit siya agod kitaon kun may bunga pero wara gayod siya'n nakita kundi mga dahon lang palibhasa dili pa tigbungahan. ¹⁴ Ginsabihan niya an puno san higera, "Wara na lugod sin makakaon pa san imo bunga." Ini nabatian san iya mga disipulos.

Ginapaluwas Ni Jesus An Mga Naganegosyo Sa Sulod San Templo

(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ Pag-abot ninda Jesus sa Jerusalem nagsulod siya sa templo kag nagtuna pagpaluwas san mga parabaligya kag mga nagapamakal didto. Pinangtumba naman niya an mga lamesa san mga parabaralyo sin kwarta kag an mga ingkudan sadto'n mga parabaligya'n mga salampati. ¹⁶ Ginbawal man niya na magsulod sa templo an mga dara na itirinda. ¹⁷ Tapos gintukduan niya sinda kag ginsabihan, "Dili ba nasurat na an ginsabi san Dios: 'An akon balay amo an balay para sa tanan na katawuhan kag an pagatawagong sana amo an balay na pangadyan?'"[‡]

Pero nano an ginhimo niyo? Ginhimo niyo ini bilang 'istaran san mga makawat.'[¶]

¹⁸ Nabaritaan ini san mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan. Kaya nagahanap sinda sin paagi na patayon siya kay nagakaharadlok sinda sa iya dahilan na an tanan na mga tawo nagkangarawa sa iya pagtukdo.

¹⁹ Pagkagab-i naghali sinda Jesus sa syudad.

An Nauga Na Kahoy Na Higera

(Mateo 21:20-22)

²⁰ Paglabay ninda otro aga nakita ninda an kahoy na higera na nag-uga hasta sa gamot. ²¹ Nadumduman ni Pedro an nangyari kaya ginsabihan niya si Jesus, "Maestro, kita! Nag-uga an higera na ginmaldisyon mo."

²² Ginsabat sinda ni Jesus, "Magtuod sa Dios. ²³ Matuod an ginasabi ko sa iyo: an magsabi sani na bukid, 'Gabot kag ipilak an sadiri mo sa dagat,' na wara'n pagduha-duha sa iya tagipusuon kundi nagatuod na an iya ginasabi mangyari, ini hihimuon san Dios para sa iya. ²⁴ Kaya matuod an ginasabi ko sa iyo, bisan nano man an ayuon niyo sa iyo pangadyi, magtuod na nabaton na kay ina mapapasa iyo. ²⁵ Sa iyo naman pagpangadyi na nakatindog, patawada anay an mga nagkasala sa iyo agod patawadon man san Ama sa langit an iyo mga nahimo na kasal-an. ²⁶ Kun dili man kamo magpatawad lalo na dili pagapatawadon san Ama sa langit an iyo mga kasal-an."

[‡]11:17 Kita! sa Isaias 56:7.

[¶]11:17 Kita! sa Jeremias 7:11.

An Hunga Manungod San Poder Ni Jesus

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

²⁷ Nag-abot man gihapon sinda sa Jerusalem kag myintras nagalakat si Jesus didto sa templo nagturulos sa iya an mga namumuno san kapadian, mga paratukdo san Kasuguan kag mga namumuno san mga Judio. ²⁸ Tapos ginhunga siya, “Kanin-o pagbuot an paghimo mo sani? Sin-o gayod an naghatag sa imo sin otoridad sa paghimo sani?”

²⁹ Ginsabat naman sinda ni Jesus, “Hungaon ta man kamo kag kun masabat niyo ako pagasabaton ko naman kun kanin-o otoridad an paghimo ko sani. ³⁰ Niyan, sumati daw ako niyo kun kanin-o pagbuot naghali an otoridad ni Juan para magpambunyag. Hali sa Dios sa langit ina o sa mga tawo? Sabata niyo ako.”

³¹ Didi sinda nagpahurunga-hunga kun nano an ikasabat. “Kun sabihon naton, ‘Hali sa langit,’ mahunga naman siya, ‘Kun amo, nano kay wara niyo siya pagtuudi?’” ³² Nano, sasabaton naman naton, ‘Hali sa tawo?’” Habo sinda sana kay nahahadlok man sinda sa mga tawo kay an tanan ginakilala si Juan na matuod na propeta. ³³ Kaya an inda sabat kan Jesus amo ini, “Dili namon aram.”

Ginsabat naman niya sinda, “Kun sugad dili ko man sasabihon sa iyo kun kanin-o otoridad ginahimo ko ini.”

An Istorya Manungod San Mga Bantay Sa Ubasan

(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

12 Nagtuna si Jesus pagsurmaton sa inda sin istorya, “May tawo na nagtanom sin damo na ubas. Kinudalan niya patalibod, nagbuho sin pugaan san

ubas kag nagtindog sin hataas na bantayan. Tapos ginpapletihan niya sa mga parabantay kag nagkadto sa harayo na lugar. ² Pag-abot san panahon san tigpuduan may ginsugo siya pakadto sa mga parabantay para magkuha san iya bahin na produkto. ³ Pero ginburuligan san mga parabantay an iya ginsugo, binurubalbag kag pinauli na wara’n dara.

⁴ “Tapos may ginsugo gihapon siya’n ikaduha na suruguan pakadto sa mga parabantay pero inda ini pinalo sa ulo kag pinakaaluhan. ⁵ May usad pa na ginsugo pero pinatay ninda ini. Damo pa man sin pinangsugo an tag-iya. An iba binurubalbag ninda kag ginpapatay man an iba.

⁶ “Tapos an iya pinakapalangga na anak na lalaki an nabilin na lang na suguon. Kaya ginsugo niya ini pakadto sa inda kag nagsabi sa iya sadiri, ‘Paga-alangan ninda an akon anak.’”

⁷ “Pero pakakita san mga parabantay, nag-iristoryahan sinda na nagsabi, ‘Amo ini an iredero. Kadi kamo, patyon naton agod an iya irensyahan mapapasa aton.’” ⁸ Kaya dinakop ninda an anak san tag-iya, pinatay kag initsa an iya lawas sa luwas san ubasan.

⁹ “Niyan, nano an hihimuon san tag-iya san ubasan? Makadto siya kag patayon idto’n mga parabantay tapos pagapapletihan an ubasan sa iba. ¹⁰ Nano, wara pa niyo nabasa ini sa Banal Na Kasuratan,

‘An bato na ginhabuan san mga parabalay amo lugod an nagin pinakaimportante na bato sa balay.

¹¹ An Ginoo an naghimo sani kag makan-gangawa gayod sa aton?’”⁸

¹² Tapos an mga namumuno san mga Judio ipapadakop kuntani si Jesus kay namalisyahan ninda sinda an ginapatamaan sadto’n istorya pero naha-

^{§12:11} Kitaa sa Salmo 118:22-23.

hadlok sinda sa kadamuan. Kaya pinabayaan na lang ninda si Jesus kag nagharali sinda.

An Ginsabi Ni Jesus Manungod San Pagbayad San Buwis

(Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

¹³ Pakatapos ginsugo ninda an pira ka tawo na Pariseo kag mga sakop ni Herodes para madakop si Jesus sa iya mga ginapanurmaton. ¹⁴ Nagkadto sinda sa iya kag naghunga, “Maestro, aram namon na matanos ka na tawo kag matuod an pagtukdo mo manungod san pagbuot san Dios. Wara ka man sin ginapalabi bisan sin-o kay dili mo ginapanginano kun sin-o an tawo. Kaya susog sa Kasuguan tama ba na magbayad sin buwis kan Cesar? ¹⁵ Kun kaya nano sa paghuna mo? Tama kita magbayad o dili?”

Pero aram ni Jesus na panluko lang an inda kaisipan kaya ginsabihan sinda, “Nano kay gusto niyo ako porbaran? Abir, darhi daw ako niyo sin sinsilyo kay kitaon ta.” ¹⁶ Kaya dinarhan siya tapos ginhunga sinda, “Kanin-o pamayhon kag ngaran an adi didi?”

“Kan Cesar,” an sabat san mga sinugo.

¹⁷ Kaya, ginsabihan sinda ni Jesus, “Kun sugad ihatag kan Cesar an para kan Cesar kag sa Dios an para sa Dios.” Nagkangarawa sinda sa iya.

An Hunga Manungod Sa Pagkabuhay Gihapon Hali Sa Pagkamatay

(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

¹⁸ Pakatapos may pira na mga Sacerdote na nagkadto kan Jesus. Ini sinda mga Judio na dili nagatuod san pagkabuhay gihapon, kaya naghunga sinda sa iya, ¹⁹ “Maestro, naaraman namon sa Kasuguan na ginsurat ni Moises na kun may magurang na lalaki na napatay kag wara’n anak, an manghod dapat

na asawahon an biyuda agod makaanak sinda para sa magurang na napatay. ²⁰ Niyan may pito na magmaranghod na lalaki. An subang nangasawa kag napatay na wara’n anak. ²¹ An ikaduha inasawa man an biyuda kag siya man napatay na wara’n anak. Amo man an nangyari sa ikatulo na manghod. ²² Napatay sinda na pito na wara gayod sin anak. Sa katapusan napatay man an babayi. ²³ Niyan pag-abot san pagkabuhay gihapon sin-o sa pito an pagakilalahon niya na tunay na asawa dahilan na nagin asawa siya san pito na magmaranghod?”

²⁴ Ginsabat sinda ni Jesus, “Sala kamo kay dili niyo nasasabutan an Banal Na Kasuratan o an gahom san Dios. ²⁵ Sa pagkabuhay gihapon an mga lalaki kag babayi dili na magaarasawahan kay kapareho na sinda san mga anghel sa langit. ²⁶ Niyan manungod man san pagkabuhay gihapon, nano, wara pa gayod kamo sin nabasa sa libro ni Moises manungod sa nagalaad na tanom na dili nasusunog? Didto nagsurmaton an Dios sa iya kag nagsabi, ‘Ako an Dios ni Abraham, an Dios naman ni Isaac kag ni Jacob.’” ²⁷ Dili siya Dios san mga patay kundi san mga buhay. Sala gayod kamo!”

An Pinakalabaw Sa Mga Kasuguan

(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

²⁸ Niyan may paratukdo san Kasuguan na nabatian san inda pagsuruay. Namalisyahan niya na maayo an pakasabat ni Jesus sa inda kaya nagpahalapit siya kag naghunga man sa iya, “Nano an pinakalabaw na sugo sa Kasuguan?”

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Amo ini an pinakalabaw: ‘Mga taga-Israel, pamati kamo! An Ginoo na aton Dios amo lang an Ginoo. ³⁰ Dapat mo kamut-an an Ginoo na imo Dios sa imo puso, sa bilog

****12:26** Kitaa sa Exodo 3:6.

mo'n tagipusuon, sa tanan san imo pagaisip kag paagi man sa paggamit mo san tanan na kusog sa pagsirbe sa iya.^{††}

³¹ An ikaduha amo ini: 'Kamut-an mo an imo kapwa pareho san pagkamuot mo sa imo sadiri.^{‡‡} Wara na sin iba na sugo na makalabaw pa sani."

³² Nagsurmaton man an paratukdo san Kasuguan, "Maayo, Maestro. Tama gayod na usad lang an Dios kag wara na sin iba kundi siya lang. ³³ Dapat kamutan siya sa bilog na tagipusuon, sa bilog na pag-iisip kag kusog kag kamut-an an kapwa pareho san pagkamuot mo sa imo sadiri. Mas maayo pa ini ki sa nano man na halad o sakripisyo."

³⁴ San nabati ni Jesus na maayo an iya panabat ginsabihan siya, "Haros makasulod ka na sa kahadian san Dios." Pakatapos sadto wara'n nagkusug-kusugan sin buot na maghunga pa sa iya.

An Hunga Manungod Sa Cristo

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

³⁵ Nagatukdo si Jesus sa templo kag naghunga, "Nano kay ginasabi san mga paratukdo san Kasuguan na an Cristo amo an kalahi ni David? ³⁶ San nasa gahom si David san Espirito Santo siya mismo nakasabi,

'An Ginoo nagsabi sa akon Ginoo, Mag-ingkod ka sa may tuo ko hasta na ipasakop ko sa imo an imo mga kaaway.'^{¶¶}

³⁷ Kay si David mismo nagtawag sa iya sin Ginoo pan-o magin kalahi ni David an Cristo?" Wara'n nakasabat pero nagpamati na nalipay an kadamuan na mga tawo.

Nagapadaan Si Jesus Manungod San Mga Paratukdo San Kasuguan

(Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

³⁸ Sa pagpadayon niya pagtukdo ginsabi na, "Likayi an mga paratukdo san Kasuguan. Naiila sinda mamasyar na nakabisti sin halaba kag mamahalon. Naiila man sinda na galangan lalo na sa merkado. ³⁹ Naiila man sinda mag-ingkod sa unahan san mga sinagoga kag sa pinakahalandon na pwesto sa mga ponsya. ⁴⁰ Amo ini an mga tawo na nagaprobisat san sadiri san mga biyuda kag nagapangadyi sin halagba sa pagpakita lang. Kaya, mas grabe gayod an kastigo ninda."

An Halad San Biyuda

(Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

⁴¹ Niyan nag-ingkod si Jesus na nakaatubang sa ginahulugan san kwarta para sa gastos sa templo kag nagamasid sa mga tawo na nagahulog san inda kwarta didto. Kadamuan san mga mayaman nagahulog sin daragko na kantidad. ⁴² Taud-taod may pobre na biyuda na naghulog sin duha na sentimos. ⁴³ Tinawag ni Jesus an iya mga disipulos kag ginsabihan sinda, "Matuod gayod na mas dako pa an ginhulog sani na pobre na biyuda ki sa tanan na naghatag. ⁴⁴ Sinda naghatag hali sa inda kabuganaan pero an biyuda naman sa iya kapobrehan ginhatag gayod an tanan hasta na ngani an isurugpon pa sa ginhawa."

^{††}12:30 Sa Griego, "Kamut-an mo...sa bilog mo na puso, sa bilog mo na kalag, sa bilog mo na isip kag sa bilog mo na kusog." Kitaa sa Deuteronomio 6:5.

^{‡‡}12:31 Kitaa sa Levitico 19:18.

^{¶¶}12:36 Kitaa sa Salmo 110:1.

An Pag-istorya Ni Jesus Manungod Sa Pagkaruba San Templo

(Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6)

13 San nagaluwas na si Jesus sa templo ginsabihan siya san usad san iya mga disipulos, “Maestro, kitaan kun sing-ano kataragko san mga bato kag katahom san mga gusali san templo!”² Nagsabat si Jesus, “Nakikita ba niyo ini’n mga daragko na mga gusali? An tanan maruruba. Wara’n mabibilin ni usad sani’n nagatarakin na bato.”

Mga Kalisudan Kag Mga Patios

(Mateo 24:3-14; Lucas 21:7-19)

³Taud-taod san sinda-sinda na lang nagaingkod si Jesus sa Bukid San Kaolibohan na nakaatubang sa templo. Tapos sinda Pedro naman, Santiago, Juan kag Andres naghunga sa iya, ⁴“Sabihi kami kun san-o ini mangyayari kag nano an tanda na igapakita na ini tanan haros matutuman na?”

⁵Kaya ginsabihan naman sinda ni Jesus, “Maglikay gayod kamo na dili maluko san sin-o man manungod sani.

⁶Damo an magaabot na masambit san ngaran ko kag magasabi, ‘Ako an Cristo.’ Kaya damo na mga tawo an pagalukuhon ninda. ⁷Ayaw kamo pagkahandal sa mga barita na may mga gyera o mga nagasabi-sabi na may gyera na maabot. Dapat ini mangyari pero dili pa ina an katapusan san mga tanda. ⁸Mag-agyerera pa man an mga nasyon, kag an mga kahadian naman magapauruataki. Sa iba-iba na mga lugar magkakaigwa sin mga linog kag didto man sa iba na mga lugar magakulang sin pagkaon kaya magkakaigwa sin gutom. Amo ini an pagtuna pa lang san kalisudan na baga’n primero na sakit san pag-anak.

⁹“Maglikay kamo mismo. Pagadarhon kamo san mga tawo sa inda mga konseho. Pagakastiguhon man kamo sa mga sinagoga kag pagpapaatubangon kamo sa mga gobernador kag mga hadi tungod sa akon agod magpamatuod sa atubangan ninda. ¹⁰Pero dapat ipahayag anay an Maayo Na Barita sa tanan na nasyon. ¹¹Kun dakupon kamo kag iatubang sa husgado, ayaw kahandal kun nano an iyo isasabat kundi sabihon an nano man na ginapaisip sa iyo sana mismo na panahon kay dili kamo mismo an magasurmaton kundi an Espirito Santo.

¹²“Sana man na panahon may mga tawo na amo mismo an magapapatay sa inda mga kamaranghod. Amo man mga ama na igapapatay an inda mga anak. Sugad man may kabataan na magakontra sa inda mga ginikanan kag igapapatay sinda. ¹³Kamo naman pagakabadlian san tanan na katawuhan dahil na nagasunod kamo sa akon, pero an mga masasalbar sa paghusgar san Dios amo an mga magpadayon pagsarig sa akon hasta sa katapusan sani.

An Bagay Na Mababadli Gayod San Dios

(Mateo 24:15-28; Lucas 21:20-24)

¹⁴“Sa maabot na panahon makikita an ginatawag na ‘bagay na mababadlian gayod san Dios kag magapasira man sa tawo.’^{ss} Tandai: dapat gayod na masabutan ini san nagabasa. Pakakita niyo sani na ginbutang sa dili man angay, kinahanglan idto’n adto sa Judea magdulag na sa kabukidan. ¹⁵Kun may tawo na adto sa atop san iya balay dili na siya dapat na magsulod pa sa balay para magkuha sin bisan nano niya na garamiton. ¹⁶Kun may tawo naman na adto na sa uma dili na gayod siya dapat mag-uli pa para magkuha san iya

^{ss}13:14 Kitaan sa Daniel 9:27.

bado. ¹⁷ Kun sugad kamakaluluoy man sadto'n mga budos kag may mga ginapadudo pag-abot sana na panahon! ¹⁸ Mangadyi gayod na dili ini mangyari kun tighagkutan, ¹⁹ kay sana na panahon magkakaigwa sin grabe na pagtios na wara pa mangyari tuna san paglalang san Dios san kinab-an hasta niyan kag dili na mangyayari gihapon hasta na lang. ²⁰ Kun wara pagpahalip-uta san Ginoo ina na mga adlaw wara gayod sin mabibilin na buhay. Pero alang-alang sa iya mga pinili pinahalip-ot niya ina.

²¹ "Kun may magsabi sa iyo sana na panahon na, 'Kitaa, adi an Cristo!' o 'Kitaa, adto siya!' ayaw pagtuod sana, ²² kay damo'n maruluwas na mga magapatuud-tuod na mga Cristo kag mga propeta. Makakahimo sinda sin mga milagro kag makangangawa na mga bagay agod makaluko bisan sa mga pinili san Dios kun mahimo ninda. ²³ Ginpadaanan ta na kamo sani tanan antes pa ini mangyari kaya dapat kamo maglikay."

An Pagbalik Sa Kinab-an San Anak San Tawo

(Mateo 24:29-31; Lucas 21:25-28)

²⁴ Nagpadayon pa si Jesus, "Pero pakatapos san kasakitan sana na mga adlaw,

'pagapadulumon an adlaw kag mawawar-an sin pawa an bulan.

²⁵ Magakahurulog an mga bituon hali sa langit kag an mga makagagahom sa kalangitan pagaugon.*"

²⁶ "Pakatapos makikita san mga tawo na magaabot ako na Anak San Tawo sa mga dampog na may kagamhanan kag glorya. ²⁷ Pagasugon ko naman an akon mga anghel sa upat na higad san kinab-an para tiripunon an akon mga pinili na mga tawo hali sa bilog na kinab-an.

An Leksyon Manungod San Kahoy Na Ginatawag Higera

(Mateo 24:32-35; Lucas 21:29-33)

²⁸ "Dapat kamo makaaram sin leksyon hali sa puno san kahoy na ginatawag higera. Pagsaringsing san mga sanga sani kag pag-uruslot san mga dahon naaaraman niyo na halapit na an kwaresma didi sa aton. ²⁹ Sugad man kun makita niyo idto'n mga pangyayari, maaaraman niyo na halapit na ako mag-abot, baga'n ada na lang gayod sa pwertahan. ³⁰ Ginasisiguro ko sa iyo na mangyayari idto'n tanan antes na magkamaratay an mga tawo na nabuhay yana. ³¹ An langit kag duta mawawara pero magapadayon hasta na lang an akon mga surmaton."

Maaram Lang An Dios San Adlaw San Pagbalik Ni Jesus

(Mateo 24:36-44)

³² Nagpadayon si Jesus, "Niyang manungod san oras kag adlaw san akon pagbalik wara'n iba na maaram kundi an Ama lang. Bisang ngani an mga anghel sa langit kag ako mismo na iya anak dili maaram. ³³ Kaya magmaikmat kamo kag magbantay kay dili niyo aram kun san-o ini mangyayari. ³⁴ Pareho ini san magalakat na binilin an iya balay sa mga surugon. Ginapatrabaho niya an kada usad sin sadiri na trabaho kag pinadaanan an bantay sa pwertahan na magbantay gayod. ³⁵ Kaya magbantay kamo kay dili niyo aram kun san-o an pag-abot san tag-iya san balay, kun sa gab-i, sa tunga'n gab-i, sa pagturaok san manok o sa maaga. ³⁶ Kay basi umabot siya sin bigla kag maabtan kamo na turog. ³⁷ Kaya kun nano an ginasabi ko sa iyo ginasabi ko man sa tanan: magbantay gayod!"

*13:25 Kitaa sa Isaias 13:10; 34:4.

An Mga Judio Nagtuna Pagplano Na Patayon Si Jesus

(Mateo 26:1-5; Lucas
22:1-6; Juan 11:45-53)

14 Mga duha pa ka adlaw antes san Paskwa kag san pyista san Tinapay Na Wara'n Lebadura an mga pinakapuno san kapadian kag san mga paratukdo san Kasuguan nagahanap sin paagi para si Jesus patraydor na ipadakop kag ipapatay. ²Pero sabi ninda, "Dili ini dapat na himuon sa kapy-istahan kay basi magsaramok an mga tawo."

An Pagbu-bu Sin Pahumot Kan Jesus Didto Sa Betania

(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³Myintras na adto si Jesus sa Betania nagakaon sa balay ni Simon na kasadto may leproso, may sumulod na babayi na may dara'n surudlan na himo sa alabastro na bato puno sin mahal na pahumot kay puro nardo. Pinusa niya an surudlan kag ginbu-bo an pahumot sa ulo ni Jesus.

⁴Pero may iba didto na nagairistor-yahan na naurit, "Nano kay gintiawan ina na pahumot?" ⁵Makabaligya kuntani ina sin sobra pa na 300 na dinaryo kag an kabaklanan sana ikapanghatag sa pobre." Kaya ginsaway ninda an babayi.

⁶Pero ginsabihan sinda ni Jesus, "Nano kay ginapakiaraman niyo siya? Pabayai lang niyo kay maayo an ginhimo niya sa akon." ⁷Matuod ini kay adi pirme sa iyo an mga pobre kag nano man na oras mabubuligan niyo sinda pero ako dili pirme adi sa iyo. ⁸Hinimo san babayi an gutob san iya makakaya. Ginpahumutan niya an akon lawas bilang preparasyon sa paglubong sa akon. ⁹Matuod gayod na ini na nahimuan sani na babayi igaistorya man bilang pag-

dumdom sa iya bisan diin igapahayag an Maayo Na Barita sa bilog na kinab-an."

Nagauyon Si Judas Na Traydor an Si Jesus

(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

¹⁰Myintras na adto pa si Jesus sa Betania si Judas Iscariote, usad san dose na mga disipulos, nagpakadto sa mga namumuno san kapadian. May plano siya na patraydor an si Jesus sa inda. ¹¹Nalipay gayod sinda san pakabati sani kag nagtuga na hatagan siya sin kwarta. Kaya tuna sadto nagahanap si Judas sin maayo na oportunidad agod patraydor an sa inda si Jesus.

Ginapahanda Ni Jesus An Panigab-ihan Sa Paskwa

(Mateo 26:17-25; Lucas 22:7-14,
21-23; Juan 13:21-30)

¹²Sa primero na adlaw san kapyistahan san Tinapay Na Wara'n Lebadura, kun san-o an ugali san mga Judio na magpatay sin kordero para sa panigabi sa adlaw san Paskwa, hinunga si Jesus san iya mga disipulos, "Diin mo gusto na ihanda namon an pagkaon sa Paskwa?" ¹³Kaya nagsugo sin duha niya na disipulos, "Kumadto kamo sa syudad. Pag-abot niyo didto may makakasugat kamo na lalaki na may dara'n tibod san tubig. Sundon niyo siya" ¹⁴hasta sa sulod san balay na iya pagasuludan, kag didto sabihon sa tag-iya sani, 'Nagapahunga an Maestro, Hain an kwarto para sa mga bisita na makaon ako san handa san Paskwa kaupod san akon mga disipulos?' ¹⁵May itutukdo siya sa iyo na dako na kwarto saibabaw na kompleto na sin garamiton kag mahusay na. Didto kamo maghanda para sa aton." ¹⁶Nagkadto sa syudad an duha na disipulos na iya ginsugo kag nakita ninda an tanan na ginsabi sa inda kaya ginpreparar an pagkaon sa Paskwa.

¹⁷ Pagkagab-i nag-abot si Jesus kaupod an dose. ¹⁸ Myintras nagakaraon sinda sa lamesa si Jesus nagsurmaton, “Matuod an ginasabi ko sa iyo, may usad didi sa iyo na nagakaon kaupod ko na matraydor sa akon.”

¹⁹ Didi nagkamurundo sinda kag an kada usad naghunga kan Jesus, “Nano, Ginoo, ako ina?”

²⁰ Nagasabat si Jesus sa inda, “Usad siya sa iyo na dose. Amo siya idto’n nakisaro sa akon. ²¹ Oo, mangyayari gayod sa akon na Anak San Tawo susog sa nasurat sa Banal Na Kasuratan pero kamakaluluoy man sana na matraydor sa akon! Maayo pa lugod sana na tawo na dili na lang siya gin-anak.”

An Panigab-i San Ginoo

(Mateo 26:26-30; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

²² Myintras nagakaraon pa sinda nagkuha si Jesus sin tinapay, nagpasalamat sa Dios, gin-utud-utod kag ginpanghatag sa iya mga disipulos na nagasabi, “Kaon kamo. Ini an akon lawas.” ²³ Pakatapos may ginkuha naman siya na kupa kag, pakapasalamat sa Dios, hinatag sa inda, tapos nag-inom sinda tanan. ²⁴ Didi naman ginsabihan niya sinda, “Ini an akon dugo na amo an pagpamatuod san sinumpaanan san Dios. Pagapaawason ini para sa kadamuan. ²⁵ Ginasiguro ko sa iyo na dili na ako mainom gihapon sin duga san mga ubas hasta sa pag-abot san adlaw na mainom ako san bag-o na bino sa kahadian san Dios.” ²⁶ Pakatapos ninda pagkanta sin salmo nagpakadto sinda sa Bukid San Kaolibohan.

An Pagasabi Ni Jesus Manungod Sa Pagpaambot Sa Iya Ni Pedro

(Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁷ Didto ginsabihan sinda ni Jesus, “Pagabayaanan ako niyo tanan sugad sa nasurat,

‘Papatayon ko an nagaataman kaya mag-aburulang an mga karnero.’[†]

²⁸ Pero pagkabuhay ko gihapon mauuna ako sa iyo sa Galilea.”

²⁹ Tapos nagsurmaton si Pedro, “Bisan magbaya sinda tanan ako naman dili gayod.”

³⁰ Ginsabihan siya ni Jesus, “Matuod gayod na yana na gab-i antes magturaok an manok sin makaduha pagapaambutan mo ako sin makatulo na beses.”

³¹ Pero nagpirit gihapon si Pedro na nagsurmaton, “Dili ta ikaw pagapaambutan bisan ako mamatay kaupod mo.” Amo man an ginsarabi san tanan.

Nagapangadyi Si Jesus Sa Getsemani

(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Pakaabot ninda sa lugar na ginatawag na Getsemani ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Mag-ingkod kamo didi myintras makadto ako para magpangadyi.” ³³ Pakatapos ginagda niya sinda Pedro, Santiago kag Juan na mag-upod sa iya. Pag-abot didto nakabatyag si Jesus sin dako gayod na kahandal kag pagkamundo man. ³⁴ Kaya ginsabihan sinda ni Jesus, “Namumundo gayod ako na baga’n mapapatay. Maghulat kamo didi kag magbantay.”

³⁵ Pag-uruunhan niya naghapa sa duta kag nagpangadyi na kun mahimo dili siya makabatyag sin pagtios sa maabot na oras. ³⁶ Tapos nagsabi siya, “Abba, Ama, kaya ka na mahimo san tanan. Halia man sa akon ini na kupa pero dili

[†]14:27 Kitaa sa Zacarias 13:7.

an akon pagbuot kundi an sa imo lugod an masunod.”

³⁷ Pagbalik niya sa tulo na disipulos tururog na sinda. Gintawag niya si Pedro, “Simon, nano, turog ka? Dili mo ba kaya na magbantay sin usad lang ka oras?” ³⁸ Kinahanglan kamo magbantay kag magpangadyi agod dili masugtan kay bisan makusog an pagbuot an lawas maluya.”

³⁹ Nagbalik gihapon si Jesus kag nagpangadyi na pareho an iya ginapangamuyo. ⁴⁰ Pagbalik niya sa tulo, amo man gihapon naabtan niya na tururog kay ginadaog gayod sinda san kapirawon. Dili ninda aram kun nano an isabat sa iya.

⁴¹ San ikatulo na na pagbalik ni Jesus sinabihan niya sinda, “Nano, nagatururog kamo hasta na lang kag nagapahuruway? Tama na ina! Nag-abot na an oras! Kitaa, kay ako na Anak San Tawo igaintriga sa mga parakasala. ⁴² Bangon na kamo! Kitaa! Ada na an matraydor sa akon, kaya hamos na kita.”

An Pagadakop Kan Jesus

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:1-11)

⁴³ Nagasurmato pa si Jesus san mag-abot si Judas, usad san dose. May mga kaurupod na armado sin mga talibong kag mga balbag. Sinugo sinda san mga namumuno san kapadian, mga paratukdo san mga Kasuguan kag mga kagurangan na mga namumuno san mga Judio. ⁴⁴ Niyan nagkasarabot na sinda na si Judas mahatag sin tanda, “An harukan ko amo ina siya. Kaya dakupa niyo kag siguruha na mabantayan sin maayo sa iyo paglakat.”

⁴⁵ Kaya san pag-abot ni Judas nagdiretso pagtulos kan Jesus kag nagsabi, “Rabi!” Pakatapos ginharukan siya. ⁴⁶ Gindakop dayon kag ginpugulan ninda’n maayo si Jesus. ⁴⁷ Pero usad san mga nagamiron an nagbugnot san

iya ispada, gintigbas an suruguon san pinakapuno na padi kag nautas an talinga sani. ⁴⁸ Tapos nagsurmato si Jesus, “Nano, tulisan an paghuna niyo sa akon kay nagdarara pa kamo san mga talibong kag mga balbag para lang dakupon ako?” ⁴⁹ Ada ako pirme sa iyo uruadlaw na nagatukdo sa templo kag wara man niyo pagdakupa. Pero ini nangyari agod matuman an Banal Na Kasuratan.” ⁵⁰ Tapos ginbayaan dayon siya san mga disipulos kag nagdurulag.

⁵¹ May nagsunod sa iya na batan-on na lalaki na nakatapis sin manipis na tela. ⁵² Gindakop siya ninda pero ini na tawo nakadaplos kaya nabilin an iya tapis kag nagdalagan na huba.

Ginapaatubang Si Jesus Sa Konseho San Mga Judio

(Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵³ Pag-abot ninda sa Jerusalem ginuyod man si Jesus sa pinakapuno na padi. Tapos naman nagtiripon didto an tanan na mga puno san kapadian, an mga namumuno san mga Judio kag an mga paratukdo san Kasuguan. ⁵⁴ Si Pedro naman nagsunod kanda Jesus pero sa huruharayo. Nagdiretso siya hasta sa natad san palasyo san pinakapuno na padi. Didto nag-ingkod siya katakin san mga bantay sa may kalayo kag nagpainit man.

⁵⁵ Niyan an mga puno san kapadian kag san bilog na konseho naghanap sin ibidinsya kontra kan Jesus agod mahusgaran siya sin kamatayon pero wara sinda’n nakuha. ⁵⁶ Bisan damo didto an naghimuwa sa iya an inda pagtestigo dili nagkaparareho.

⁵⁷ Sa katapus-tapusi may pira na nagtindog kag nagbuwa sugad sani, ⁵⁸ “Nabatian namon siya na nagsabi, ‘Rurubaon ko ini na templo na himo san tawo kag sa sulod sin tulo ka ad-

law matindog ako sin bag-o na dili himo san tawo.’”⁵⁹ Pero dili man gihapon nagakaparareho an mga testigo kontra sa iya.

⁶⁰ Didi nagtindog an pinakapuno na padi kag naghunga kan Jesus, “Wara ka ba sin ikakasabat sana? Nano an masasabi mo sa mga ginsabi ninda kontra sa imo?”⁶¹ Pero wara siya magribok. Ginhunga gihapon siya san pinakapuno na padi, “Nano, ikaw an Cristo na amo an anak san pinakapaladan?”⁶² Nagsabat si Jesus, “Ako ina kag makikita niyo ako na Anak San Tawo na nakaingkod sa tuo san Pinakamakagagahom. Tapos pagbalik ko naman didi sa kinab-an makikita niyo ako na nakatungtong sa mga dampog sa langit.”

⁶³ Didi ginisi san pinakapuno na padi an sadiri niya na bado kay sa huna-huna niya pagbasang-basang sa Dios an ginsabat ni Jesus. Tapos naghunga, “Nano kay kinahanglan pa naton an mga testigos?”⁶⁴ Nabati niyo an iya pagbasang-basang sa Dios. Nano sa paghuna niyo?”

An tanan nagkaurusad na siya dapat ipapatay.⁶⁵ Tapos may iba sa inda na nagtuna pagluda sa iya. Gintahuban man ninda an iya mga mata tapos ginparasuntok. Ginsiyakan pa siya na nagasabi, “Tugmaha daw, propeta!” Pero san wara siya magsabat ginkuha siya san mga bantay kag ginparasuntok pa.

Nagapaambot Si Pedro Na Kilala Niya Si Jesus

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62;
Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Myintras si Pedro adto sa natad san palasyo may nag-abot na babayi na suruguon san pinakapuno na padi.⁶⁷ Pagkita niya kan Pedro na nagapainit didto tinurok niya kag ginsabihan, “Ikaw kaupod man ni Jesus na taga-Nazaret.”

⁶⁸ Pero nagpaambot siya na nagasabi, “Dili ko aram. Dili ko nasasabutan kun

nano an gusto mo sabihon.” Pakatapos nagluwas si Pedro sa pwertahan.⁶⁹ Didto nakita gihapon siya san suruguon na babayi kag nagsabi ini sa mga nagairistambay didto, “Usad man ini sa inda.”⁷⁰ Pero nagpaambot gihapon si Pedro.

Taud-taod an mga adto didto na halapit sa iya nagsabi, “Matuod na usad ka man sa inda kay taga-Galilea ka.”

⁷¹ Didi nagtuna siya pagsabi na maldisyunon lugod siya san Dios tapos nagsumpa, “Dili ko kilala ina na tawo na ginasabi niyo.”⁷² Sani mismo na oras nagturaok an manok sa ikaduha na beses. Tapos nadumduman dayon ni Pedro an ginsabi ni Jesus sa iya na, “Antes magturaok an manok sin makaduha paga-paambutan mo ako sin tulo na beses.” Didi nagparabakho gayod siya.

Si Jesus Ginpadara San Mga Judio Kan Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas
23:1-5; Juan 18:28-38)

15 Pagkaaga antes magbitlak an adlaw nagtiriripon an pinakapuno na padi kaupod an mga namumuno san mga Judio, mga paratukdo san Kasuguan kag an bilog na Konseho. Nagurusad sinda kun nano an himuon. Kaya ginpagapos ninda si Jesus, ginpadara kan Pilato kag inintriga sa iya.

² Ginhunga siya ni Pilato, “Nano, ikaw an hadi san mga Judio?”

“Ikaw an nagsabi sana,” an sabat ni Jesus.

³ Damo an ginsang-at na akusasyon san pinakapuno san kapadian kontra kan Jesus.⁴ Ginhunga gihapon siya ni Pilato, “Wara ka ba’n ikasabat? Kitaa kun singano kadamo an akusasyon ninda kontra sa imo!”

⁵ Pero wara gihapon magsabat si Jesus kaya nagngalas si Pilato.

Ginsuko Si Jesus Para Ipako Sa Krus

(Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

⁶Niyan kada kapyistahan ugali na ni Pilato an pagpaluwas sin priso na aayun san mga tawo. ⁷Sadto na panahon may priso na ginatawag Barabas. Kaupod siya san mga rebelde na nakapatay kasadto san magkaigwa sin kasamok. ⁸Nag-arapiki an kadamuan kan Pilato kag nagtuna paghangyo sa iya na himuon an nakaugalian na niya na pagpaluwas sin usad na priso.

⁹Ginhunga sinda ni Pilato, “Nano, gusto niyo na paluwason ko an hadi san mga Judio?” ¹⁰Nabatyagan ni Pilato na si Jesus gin-akusar dahilan sa pagkaawa san mga pinakapuno san kapadian. ¹¹Pero an mga tawo ginsulsulan san mga pinakapuno san kapadian na an paluwason lugod si Barabas.

¹²Nagsurmaton gihapon si Pilato, “Kun sugad, nano an hihimuon ko sani na tawo na ginatawag niyo na hadi san mga Judio?”

¹³Nagsiriyak sinda’n, “Ipako siya sa krus!”

¹⁴Ginhunga sinda ni Pilato, “Kay nano? Nano an karautan na nahimo niya?”

Pero mas lalo lugod na nagsiriyak sinda’n makusog na nagasabi’n, “Ipako siya sa krus!”

¹⁵Kaya, agod mapalipay ni Pilato an mga tawo, pinalibre niya si Barabas. Tapos, pakapalatigo niya kan Jesus, gin-intriga siya sa inda para ipako sa krus.

Ginatuya-tuya Si Jesus San Mga Suldados

(Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

¹⁶Ginguyod si Jesus san mga suldados sa pretoryo na amo an pinakasulod

san palasyo tapos pinatawag an tanan na suldados. ¹⁷Ginsul-utan ninda siya sin lila na kapa, ginhimuan sin korona na tunok kag ginkoronahan siya. ¹⁸Pakatapos patuya na ginasaluduhan siya, “Mabuhay an Hadi san mga Judio!” ¹⁹Ginparapalo siya sa ulo, gintuprahan kag nagaruluhod-luhod man sinda na baga’n nagagalang sa iya. ²⁰Pakatapos san inda pagtuya-tuya kan Jesus ginhubaan siya san lila na kapa kag ginsul-utan gihapon san sadiri niya na bado. Tapos ginluwas siya para ipako sa krus.

An Pagpako Kan Jesus Sa Krus

(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹Niyan may umaragi na si Simon na taga-Cirene na nagasulod sa Jerusalem hali sa uma. Siya an ama ninda Alejandro kag Rufo. Ginpirit siya san mga suldados na magpas-an san krus ni Jesus. ²²Ginguyod ninda si Jesus sa lugar na ginatawag Golgota na an gusto sabihon lugar na ginatawag bungo. ²³Tapos ginhatagan ninda si Jesus sin bino na may sakot na bulong na ginatawag mira pero wara niya ini pag-inuma. ²⁴Didto ginpako siya ninda sa krus kag ini ginpatindog. Ginbarahin man ninda an iya mga sul-ot paagi sa pagparipahan agod aram ninda kun arin an bahin san kada usad.

²⁵Alas nuwebe san aga san ginpako ninda si Jesus sa krus. ²⁶Didto man may nakasurat na akusasyon kontra sa iya sugad sani, “AMO INI AN HADI SAN MGA JUDIO.” ²⁷Kadungan niya an duha na tulisan na ginpako ninda sa magluyo niya. ²⁸Kaya an nasurat sa Banal Na Kasuratan natuman na, “Ginhusgaran siya kaupod san mga makasasala.”[‡]

²⁹Gintuya-tuya man siya san mga nagaaragi na ginatangu-tango an inda ulo

[‡]15:28 Kitaa sa Isaias 53:12.

na nagasarabi, “Aba, ikaw na magruba san templo kag mapatindog man lang gihapon sana sa sulod san tulo ka adlaw, ³⁰ maglusal ka sa krus kag isalbar an imo sadiri!”

³¹ Pareho man gintuya-tuya siya san mga pinakapuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan na nagasarabi, “Nasalbar niya an iba pero dili niya masalbar an iya sadiri! ³² Makikita na naton kun makalusad man gayod sa krus an Cristo na Hadi san Israel. Kun mahimo niya ini matuod kita sa iya.” Bisan ngani an duha na nakapako na kadungan niya nagtuya-tuya man sa iya.

An Pagkamatay Ni Jesus

(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ Mga alas dose an udto san magdulom an bilog na nasyon hasta na mga alas tres an hapon. ³⁴ San maalas tres naman an hapon nagsiyak si Jesus sa makusog na boses, “Eloi, Eloi, lama sabachtani?” na an gusto sabihon, “Dios ko, Dios ko, nano kay ginpabayaan mo ako?”[¶]

³⁵ San mabatian ini san mga miron didto nagsarabi sinda, “Pamatii, ginatawag niya si Elias.”

³⁶ May nagdalagan kag ginbasa an ispungha sin suka, ginbutang sa punta san bagakay kag gintunol kan Jesus para ipasupsop sa iya na nagasabi, “Hulaton ta kag kitaon kun maabot man gayod si Elias agod ilusad siya sa krus.”

³⁷ Pero nagsiyak si Jesus sin makusog, tapos nautsan.

³⁸ Sani mismo na oras an kurtina sa templo nagisi sa tunga tuna sa ibabaw paubos. ³⁹ Didto sa may atubangan ni Jesus nagatindog an namumuno san mga suldados. Pagkabati niya san siyak ni Je-

sus kag nakita kun pan-o siya napatay nagsabi siya, “Matuod man gayod na ini na tawo anak san Dios!”

⁴⁰ May mga babayi man na nagamasid sa may huruharayo. Sinda Maria Magdalena, Salome kag Maria na iloy san magmanghod na sinda Santiago kag Jose. ⁴¹ San adto pa si Jesus sa Galilea ini na mga babayi nag-upod kag ngaasikaso sa iya. May iba pa na mga babayi na adto didto na nag-urupod sa iya pa-Jerusalem.

An Paglubong Kan Jesus

(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Napatay si Jesus san adlaw san Pagpreparar na gusto sabihon bisperas san Adlaw San Pagpahuway. Pagkagabi sana na adlaw nag-abot si Jose na taga-Arimatea. Usad man siya na kilala na myimbros san Konseho. Nabubuhay gayod siya sa paglaom na makita an kahadian san Dios. Pag-abot niya makusog an buot na nagkadto kan Pilato para ayuon an lawas ni Jesus. ⁴⁴ Nangawa si Pilato na patay na gali si Jesus kaya ginpatawag niya an kapitan san mga suldados kay iya ginhunga kun matuod gayod na patay na ini. ⁴⁵ San mapamatuudan san kapitan san mga suldados na patay na man gayod si Jesus gintugutan ni Pilato si Jose na kuhaon an lawas. ⁴⁶ Tapos nagbakal si Jose sin tela, ginlusad an lawas sa krus kag ginputos sadto’n tela. May lubungan si Jose na ginkutkot sa bato kaya didto niya ginlubong si Jesus. Pakatapos ginpaligidan sin bato para sirahan an pwertahan san ginlubungan. ⁴⁷ Nagamasid sa iya ginahimo sinda Maria Magdalena kag Maria na iloy ni Jose kag gintandaan ninda kun diin ginlubong si Jesus.

[¶]15:34 Salmo 22:1.

An Pagkabuhay Gihapon Ni Jesus

(Mateo 28:1-8; Lucas
24:1-12; Juan 20:1-10)

16 Pagliwas san Adlaw San Pagpahuway sinda Maria Magdalena, Salome kag Maria na iloy ni Santiago nagbakal sin mga pahumot na ilalahid sa lawas ni Jesus. ²Maaga pa gayod sa primero na adlaw san semana nagkadto sinda sa lubungan pagbitlak pa lang san adlaw. ³Nagapahurunga-hunga sinda, “Sin-o daw an makapaligid para sa aton san bato sa may pwertahan san lubungan?”

⁴Pag-abot sa may lubungan nakita ninda na an daku-dako na bato napaligid na kag abyirto na an pwertahan. ⁵Pagsulod ninda sa lubungan may nakita sinda na batan-on na lalaki na nagaingkod sa banda tuo. Nakabado siya sin puti kaya nagkangarawa sinda.

⁶Nagsabi siya sa inda, “Dili kamo magngalas. Ginahanap niyo si Jesus na taga-Nazaret na ginpako sa krus. Nabuhay siya gihapon kaya wara na siya didi. Kitaa, amo ini an ginlubungan sa iya. ⁷Pero kadto na kamo, sumati an iya mga disipulos kag ni Pedro na nauuna na si Jesus sa inda sa Galilea. Makikita ninda siya didto sugad san ginsabi niya.”

⁸Nagluwas an mga babayi sa lubungan na nagadalagan kay nagkurudog sinda kag nagkangarawa. Kaya wara sinda sin ginsumatan bisan sin-o man dahilan na nagkaharadlok sinda.

Nagpakita Anay Si Jesus Kan Maria Magdalena

(Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

⁹Ag pa san primero na adlaw san semana pagkabuhay gihapon ni Jesus nagpakita anay siya primero kan Maria Magdalena na kasadto ginpahalian niya sin pito na demonyo. ¹⁰Tapos nagkadto si Maria kag ginsumatan an dati na kau-

rupod ni Jesus na nagamurundo kag nagabarakho. ¹¹Pero wara sinda magtuod sa ginsabi niya na buhay si Jesus kag nakita niya.

An Pangyayari Sa Kamino Pakadto Sa Emaus

(Lucas 24:13-35)

¹²Pakatapos sani nagpakita gihapon si Jesus sa duha na nagalakat paluwas san lungsod na iba na man an iya hitsura. ¹³Nagbalik dayon an duha kag ginpamarita sa iba pero wara ninda pagtuudi sinda.

An Mga Tugon Ni Jesus Sa Iya Mga Disipulos

(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Mga Himo 1:6-8)

¹⁴Pakatapos sani nagpakita si Jesus na onse mismo myintras sinda nagakaraon sa lamesa. Gin-uritan niya sinda dahilan san inda pagduha-duha kag katigahan san inda mga tagipusuon kay habo magtuod sa mga nakakita na nabuhay gihapon siya. ¹⁵Ginsabi pa ni Jesus sa inda, “Lakat kamo sa bilog na kinab-an kag didto ipahayag an Maayo Na Barita sa tanan na katawuhan. ¹⁶An mga magtuod kag magpabunyag masasalbar pero pagakondinaron an mga dili magatuod. ¹⁷Ini na mga tanda magaupod sadto’n may pagtuod: sa ngaran ko makapahali sinda sin mga demonyo kag magasurmaton sinda’n bag-o na panurmaton. ¹⁸Kun makapapot sinda’n mga sawa kag kun makainom sin hilo dili sinda maaano. Magaayo an mga masakiton na madapatan san inda kamot!”

An Pagpalangit Ni Jesus

(Lucas 24:50-53; Mga Himo 1:9-11)

¹⁹Pakasurmaton sani ni Ginoo’n Jesus sa inda ginpahitaas siya palangit kag nag-ingkod sa tuo san Dios. ²⁰Pagkatapos sani nagralakat sinda kag nagpa-

hayag san Maayo Na Barita sa tanan na
lugar na inda naabutan tapos ginbuligan
man sinda san Ginoo na ginpamatuudan

an inda ginapahayag paagi sa mga tanda
na nag-upod sani.

An Maayo Na Barita Manungod Kan

JESU-CRISTO

Na Sinurat Ni

LUCAS

PAARAM

Si Lucas na nagsurat sani na libro usad na duktor kag kaupod man si Apostol Pablo. Ginsurat niya ini na libro para ipaaram sa iya amigo na si Teofilo an manungod sa pagkabuhay ni Jesu-Cristo. An parte sani na libro amo ini:

An pagkaanak kag an pagkabata ni Jesus 1:1 - 2:52

An pagbunyang kag pagtintar kan Jesus 3:1 - 4:13

An mga ginhimo ni Jesus sa Galilea 4:14 - 9:50

An pagbiyahe ni Jesus pa-Jerusalem 9:51 - 19:27

An mga maabot na pangyayari 21:1-38

An pagkamatay kag pagkabuhay gihapon ni Jesus 22:1 - 24:53

An Pangumusta Kan Teofilo

1 Ginagalangan na Teofilo, damo na an nagtalinguha pagtipon sin mga is-torya manungod san mga nangyari na didi. ²An inda gintipon amo an ginpaaram na sa amon sadto'n sa katunatunai pa mga testigos kag mga paratukdo san Maayo Na Barita. ³Kaya pakatapos na masusi ko gayod tuna sa tuna hasta sa katapusan an tanan na pangyari nagtalinguha ako na isurat sa imo an pasurunod sani ⁴agod maaraman mo an kamatuudan manungod san tanan na gintukdo sa imo.

**Ginpaaram Na Iaanak Si
Juan Na Parabunyang**

⁵Amo ini an nangyari. San si Herodes pa an hadi san Judea igwa'n padi sa grupo ni Abias na an ngaran Zacarias. An asawa niya si Elisabet hali sa lahi ni Aaron. ⁶Pareho sinda mga matanos sa mata san Dios kay ginasunod gayod ninda sin maayo an tanan na mga kasuguan kag mga katukduan san Ginoo. ⁷Kaya lang wara sinda sin anak kay baog si Elisabet kag sinda pareho na kurang.

⁸Usad sin adlaw, nagasirbe an grupo ni Zacarias sa templo san Dios bilang padi. ⁹Susog san nakaugalian san mga kapadian, napili si Zacarias paagi sa pagripa na magsulod sa templo san Ginoo agod magsamba didto paagi san pagsunog sin pahumot na insenso. ¹⁰Sa luwas naman an tanan na katawuhan nagapangadyi myintras ginasunog an insenso.

¹¹Didto sa sulod may nakita si Zacarias na anghel san Ginoo na nakatindog sa banda tuo san altar na ginasunogan san insenso. ¹²Nangarat siya kag nakabatyang sin kahadlok. ¹³Pero nagsabi an anghel sa iya, "Zacarias, ayaw kahadlok kay ginpamatian na san Dios an imo pangadyi. Kaya magkakaanak kamo ni Elisabet sin lalaki kag siya pagangaranan niyo'n Juan.

¹⁴"Igagalipay mo gayod siya kag amo man san kadamuan pagkaanak sa iya. ¹⁵Magigin labaw siya sa mata san Ginoo kag dili gayod siya magainom sin bino o makahubog na irimnon. Bisan adto pa siya sa tiyan san iya iloy ada na sa iya an Espirito Santo. ¹⁶Damo na mga taga-Israel an pagapabalikon niya sa Ginoo na inda Dios. ¹⁷Magauna siya sa Ginoo'n Jesus pareho sa espirito kag poder ni Elias na propeta san Dios kasadto para papalanggaon gihapon an mga ama sa

inda mga anak kag an mga sutil na mapabalik sa kadunungan pareho san mga matanos agod mapreparar an mga tawo na magin angay sa Ginoo.”

¹⁸ Ginhunga ni Zacarias an anghel, “Pan-o ako makasiguro sani? Gurang na ako kag amo man an akon asawa.”

¹⁹ Nagsabat an anghel, “Ako si Gabriel na suruguon sa atubangan san Dios kag sinugo niya ako agod ipaabot sa imo ini na mga maayo na barita. ²⁰ Tandai ini! Magigin apa ka kag dili ka makasurmaton hasta na dili ini mangyari tungod na dili ka nagatuod san mga ginapangsabi ko sa imo na matuod man gayod na mangyayari sa tama na panahon.”

²¹ Myintras an mga tawo sa luwas na nagahulat kan Zacarias nagngaralas kun nano kay nadugay siya sa sulod. ²² San pagluwas niya wara na siya makasurmaton sa inda kag nagapasabot na lang sa inda paagi san kamot kay apa na siya. Kaya napanginanuhan ninda na si Zacarias nakakita sin pangitaon didto. ²³ San matapos na an panahon san iya pagtrabaho bilang padi nag-uli na siya.

²⁴ Wara madugay an iya asawa na si Elisabet nagbudos kag sa sulod san lima ka bulan nagkulong siya sa inda balay.

²⁵ Ginsabi niya, “Himo ini san Ginoo sa akon kay sa iya kagustuhan hinali an kaaluhan na akon gintios sa mga tawo.”

Ginpaaram Man Na Iaanak Si Jesus

²⁶ San ikaunom ka bulan san pagbudos ni Elisabet sinugo san Dios an anghel na si Gabriel pakadto sa Nazaret na usad na lungsod sa Galilea. ²⁷ Nagpakadto siya kan Maria na usad na birhen na ginapangasawa ni Jose hali sa lahi san dati na hadi na si David. ²⁸ Pag-abot san anghel sa balay sani nagsabi siya, “Maglipay ka. Ikaw an pinalabi san Dios kag ada sa imo an Ginoo.”

²⁹ Kinulbaan gayod si Maria san ginapnurmaton sa iya kag gin-isip-isip kun

nano an gusto sabihon sani. ³⁰ Pero ginsabihan siya san anghel, “Ayaw kahadlok, Maria, kay pinalabi ka sa mata san Dios. ³¹ Tandai! Magabudos kag magaanak ka’n lalaki kag pagangaranan mo siya’n Jesus. ³² Palabawon siya kag pagatawag na Anak san Pinakalabaw na Dios. Pareho san iya kalulululuhan na si David pagapahadion siya san Ginoo’n Dios. ³³ Didto magahadi siya san lahi ni Jacob hasta na lang kag an iya kahadian wara’n katapusan.”

³⁴ Niyan, ginhunga ni Maria an anghel, “Pero pan-o ini mangyari na adi wara ako’n asawa?”

³⁵ Ginsabat siya san anghel, “Mapakada sa imo an Espirito Santo kag pagapabuduson ka san gahom san Pinakalabaw na Dios. Kaya an imo iaanak magin banal kag pagatawag na Anak san Dios. ³⁶ Kita, bisan ngani an imo primahon na si Elisabet apisar san iya kagurangon nagbudos. Siya na ginatawag san mga tawo na baog yana ikaunom na ka bulan an iya pagbudos, ³⁷ kay wara’n imposible sa Dios.”

³⁸ Kaya nagsabat si Maria, “Suruguon ako san Ginoo. Mangyari lugod ini sa akon na ginsabi mo.” Tapos ginbayaan na siya san anghel.

An Pagbisita Ni Maria Kan Elisabet

³⁹ Pakalipas sin pira ka adlaw nagapura si Maria pakadto sa usad na lungsod sa kabukidan san Judea, ⁴⁰ kag pag-sulod sa balay ni Zacarias ginkumusta si Elisabet. ⁴¹ Pakabati lang ni Elisabet san pangumusta ni Maria ada na sa iya an gahom san Espirito Santo kag insigida an bata sa iya tiyan naghiwag. ⁴² Tapos nagsurmaton si Elisabet sin makusog, “Pinalabi ka sa tanan na mga babayi kag pinalabi man an bata na ada sa imo tiyan. ⁴³ Malipay gayod ako na ginabisita san iloy san akon Ginoo ⁴⁴ kay pakabati ko lang san imo pangumusta

an bata sa akon tiyan naghiwag sa dako na kalipay. ⁴⁵ Oo, malipay ka na nagtuod na matutuman an gintuga sa imo san Ginoo.”

An Kanta San Pag-umaw Ni Maria

- ⁴⁶ Didi nagsabi si Maria,
 “O kalag ko, umawon mo an Ginoo.
⁴⁷ Nalilipay gayod ako dahilan sa Dios na akon Parasalbar,
⁴⁸ kay napanginuhan niya ako na mapainubuson niya na suruguan!
 Tuna niyan pagasabihon san tanan na katawuhan na palabi ako,
⁴⁹ kay siya na makagagahom na Dios ginhimuan ako sin maayo na mga gawi.
 Banal an iya ngaran.
⁵⁰ Tuna pa kasadto hasta yana ginakalu-uyan niya an bisan sin-o na may paggalang sa iya.
⁵¹ Ginpakita niya an kusog san iya butkon kag binurulag an mga nagsisip na labaw sinda.
⁵² May mga makagagahom na hadi na ginpalusad niya sa inda mga ingkudan
 pero an mga mapainubuson ginpahitaas niya.
⁵³ Ginpabuganaan niya an mga nagugutom pero an mga mayaman ginpahali sin wara’n dara.
⁵⁴⁻⁵⁵ Ginbuligan niya si Israel na iya suruguan kay nadumduman niya na maluoy kan Abraham kag san iya mga kaapu-apuhan hasta na lang.
 Kaya natuman niya an iya gintuga sa aton mga kalulululuhan.”
⁵⁶ Nagdayon si Maria kanda Elisabet sin matulo ka bulan, pakatapos nag-uli na.

An Pagkapanganak Kan Juan Na Parabunyang

- ⁵⁷ Nag-abot an panahon na magaanak si Elisabet kag nag-anak siya sin lalaki.

⁵⁸ San mabatian san iya mga katarakin kag mga kaigmanghudan ini na dako na kaluoy na ginpakita sa iya san Ginoo, nakiusad sinda sa iya kalipay.

⁵⁹ Pag-ikawalo ka adlaw nagtiripon sinda agod ipaturi an bata. Didi ginaisip ninda na siya pagangaranan sin Zacarias na pareho san sa iya ama. ⁶⁰ Pero nagsurmaton an iya iloy, “Dili! Pagangaranan siya’n Juan.”

⁶¹ Ginsabihan ninda si Elisabet, “Aba! Wara man gali sin usad sa iyo pamilya an may ngaran na sugad sana.”

⁶² Tapos, ginpasabot ninda an ama kun nano an gusto niya na ngaran sa bata. ⁶³ Nagpasabot sin masuratan an ama kag may ginsurat, “An ipangaran sa iya Juan.” Nangawa sinda tanan.
⁶⁴ Sadto dayon nakasurmaton si Zacarias kag nag-umaw sa Dios. ⁶⁵ Nagkangarawa an tanan ninda na katarakin kag ini na pangyari gin-iristoryahan sa bilog na kabukidan san Judea. ⁶⁶ An tanan naman na nakabati ginsahuna-huna na lang idto’n tanan, “Nano daw an maaabtan sani na bata?” Ginsabi ninda ini kay naaraman ninda na an pagpalabi san Ginoo ada sa iya.

An Pag-umaw Sa Dios Ni Zacarias

- ⁶⁷ Niyan, ada na kan Zacarias na iya ama an gahom san Espirito Santo kaya nagsabi,
⁶⁸ “Umawon an Ginoo na Dios san Israel kay nagpakadi siya kag ginlibre an iya mga tawo.
⁶⁹ Nagpadara siya sa aton sin makagagahom na Parasalbar hali sa lahi san iya suruguan na si David.
⁷⁰ Ini ginpahayag san Dios paagi sa iya mga banal na propeta kasadto na mga panahon
⁷¹ na isalbar kita niya sa aton mga kaway kag sa tanan na nababadli sa aton.

⁷² Ginkaluuyan niya an aton mga kalulululuhan sugad san gintuga kag nadumduman an iya banal na ginsumpa-an.

⁷³ Ini an gintuga kan Abraham na usad sani

⁷⁴ na pagasalbaron kita sa aton mga ka-away agod wara kita'n kahadlok na makasirbe

⁷⁵ sa kabanalan kag katanusan sa atubangan san Dios sa tanan na adlaw san aton pagkabuhay."

⁷⁶ Paglingi niya sa bata nagsabi siya,

"Anak ko, pagatawagong ka na propeta san Dios na Pinakalabaw sa tanan.

Mauuna ka sa Ginoo agod ipreparar an aagihan niya

⁷⁷ kag ipaaram sa iya mga tawo na masasalbar sinda paagi sa pag-patawad san inda mga kasal-an.

⁷⁸ Ini na pagpatawad paagi sa dako na kaluoy san aton Dios.

An pagsalbar niya pareho san pagsirak sa aton san adlaw

⁷⁹ para mapawaan idto'n nabubuhay sa kadulman san kasal-an kag nasa anino san kamatayon.

Magpakita man ina sa aton san paagi na mabuhay sa kalinaw."

⁸⁰ Pakatapos sani nagdako an bata kag an iya espirito nagkusog sa pagsunod sa Dios. Didto siya nagaistar sa disyerto hasta sa adlaw na siya nagtuna pagtukdo sa mga taga-Israel.

An Pagkapanganak Kan Jesus

(Mateo 1:18-25)

2 Sadto'n panahon may sugo hali kan Cesar Augusto na magpalista an katawuhan na sakop san Roma. ² Ini an primero na pagpalista san katawuhan na ginhimo san si Kirenio amo pa an gobernador sa Siria. ³ Kaya an kada usad nag-uli sa lungsod san inda kalulululuhan agod magpalista.

⁴ Niyan, may tawo na an ngaran si Jose na naghali sa iya lungsod san Nazaret sa Galilea kag nagpakadto sa lungsod san dati na hadi na si David. Ini na lungsod ginatawag na Betlehem sa Judea. Nagkadto siya agod magpalista dahilan na siya kalahi ni David. ⁵ An kaupod niya amo si Maria na iya magigin asawa na sadto na kaurason tikaanakon. ⁶ Myintras na adto sinda nag-abot an oras san iya pag-anak. ⁷ Didi gin-anak niya an iya subang na lalaki kag ginputos sa pambata na gamit, pakatapos ginhulid sa balalong kay wara na gayod sin bakante para sa inda sa istaran para sa mga dayunan.

May Anghel Na Nagpakita Sa Mga Pastor San Karnero

⁸ Halapit didto igwa'n mga pastor sa kabukidan na pagkagab-i ginabantayan an inda mga karnero. ⁹ Niyan, may nagpakita sa inda na anghel san Ginoo kag an kapawa san glorya san Ginoo nagpawa sa inda. Kaya nagkaharadlok gayod sinda. ¹⁰ Pero ginsabihan sinda san anghel, "Ayaw kamo kahadlok! Pamati, may maayo ako na barita para sa iyo na makapalipay gayod sa tanan na katawuhan. ¹¹ Niyan pa lang sa Betlehem na lungsod ni David, may Parasalbar na gin-anak para sa iyo. Siya si Cristo na amo an Ginoo. ¹² Adi an tanda para sa iyo: makikita niyo an bata na napuputos sa pambata na gamit kag nakahulid sa balalong."

¹³ Insigida kaupod na san anghel, an damo pa gayod ka manada na anghel hali sa langit na nagaumaw sa Dios kag nagakaranta,

¹⁴ "Umawon an Dios sa pinakahitaas na langit,

kay nagahatag siya sin katrangkiluhan sa mga tawo na iya ginakalipay sa duta."

¹⁵ Paghali sa inda san mga anghel na pabalik sa langit, nag-iristoryahan an mga pastor, “Hamos kita sa Betlehem kag kitaon ta ini na mga pangyayari na ginpaaram sa aton san Ginoo.”

¹⁶ Kaya nag-apura sinda pagkadto kag pag-abot nakita ninda si Maria, si Jose kag an nakahulid na bata sa balalong.

¹⁷ Pakakita ninda sa bata ginpanumat ninda an ginsabi sa inda manungod sa iya. ¹⁸ Nagkangarawa an tanan na nakabati san ginpangistorya san mga pastor. ¹⁹ Ini tanan na mga surmaton ginpasabuot na lang ni Maria pero ginparaaisip-isip.

²⁰ Pakatapos nag-uli an mga pastor na ginapasalamatan kag ginaumaw an Dios tungod san tanan na inda naaraman kag nakita sugad gayod san ginsabi sa inda.

²¹ Pag-ikawalo ka adlaw kag panahon na san pagpaturi san bata, ginngaranan siya’n Jesus na amo an ngaran na ginsabi san anghel antes siya ginbudos.

Ginhadal Si Jesus Sa Templo

²² Pagkaadlaw naman san seremonyas san paglinis sa mag-iloysusog sa Kasuguan ni Moises gindara ninda si Jesus pa-Jerusalem. Didto sa templo ginhadal siya ninda sa Ginoo para magin iya suruguan ²³ susog sa sugo san Ginoo na “an tanan na subang na lalaki ihadal sa Ginoo.” ²⁴ Amo man bilang sakripisyo susog sa Kasuguan san Ginoo maghalad sin “usad na padis na salampati o dili kaya duha na piso na balod.”**

An Pag-umaw Ni Simeon

²⁵ Niyan, didto sa Jerusalem igwa’n lalaki na an ngaran Simeon. Matanos siya kag diosnon na tawo. Nagalaom siya san pagkasalbar san katawuhan san Israel kag an Espirito Santo ada sa iya.

²⁶ Ginpaaram siya san Espirito Santo na dili siya mamamatay hasta na dili niya makita an Mesias na gintuga san Ginoo.

²⁷ Niyan, sa paggiya san Espirito nagpakadto siya sa templo kag san gindara na san ginikanan an bata na si Jesus didto agod masunod an nasabi sa Kasuguan, ²⁸ ginkugos ni Simeon an bata kag gin-umaw an Dios,

²⁹ “Yana, O Ginoo, pwede mo na bawian sin buhay an imo suruguan.

May katrangkiluhan na ako kay gintuman mo na an imo gintuga sa akon

³⁰ tungod na nakita ko na an Parasalbar

³¹ na imo ginpreparar na makita san tanan na nasyon.

³² Siya an ilaw na magagiya sa mga dili Judio sa kamatuudan kag maghatag sin galang sa imo mga taga-Israel.”

³³ Kaya nagngalas an ginikanan san bata sa mga ginsabi manungod sa iya. ³⁴ Tapos ginbendisyan sinda ni Simeon kag ginsabihan si Maria an iloy, “Tandai, ini na bata amo an ginpili san Dios para sa kapeligrohan san iba kag pagkasalbar man san iba sa Israel. Usad siya na tanda hali sa Dios na igasikway san kadamuan. ³⁵ Kaya an maraot ninda na kaisipan maaaraman. Sa parte mo naman an pagtios baga’n matarom na ispada na matusok sa imo sadiri na puso.”

An Ginsurmaton Ni Ana

³⁶⁻³⁷ Didto igwa man sin propeta na babayi na an ngaran niya si Ana. Anak siya ni Fanuel na hali sa lahi ni Aser kag gurang na siya. Pito ka tuig an iya pag-asawa antes siya nabiyuda pero 84 na niyan an iya edad. Dili na gayod siya nagahali sa templo kundi adlaw gab-i didto an iya pag-umaw sa Dios na may pag-ayuno kag pagpangadyi. ³⁸ Nag-abot siya sadto mismo na oras

§2:23 Kitaa sa Exodo 13:2, 12, 15.

**2:24 Kitaa sa Levitico 12:8.

kag nagtuna pagpasalamat sa Ginoo kay nakita man si Jesus. Ginsurmation pa niya an manungod sa bata sa tanan na nagalaom san pagkalibre san Jerusalem.

³⁹ San natuman na san ginikanan ni Jesus an tanan susog sa Kasuguan san Ginoo, nag-uli na sinda sa inda sadiri na lungsod na Nazaret na sakop san Galilea. ⁴⁰ Nagdako an bata kag nagin masarig kag madunong kag ginaataman siya sin maayo san Dios.

An Paghunga Ni Jesus Sa Mga Paratukdo San Kasuguan

⁴¹ Tuig-tuig nakaugalian na san mga ginikanan ni Jesus na magpakadto sa Jerusalem para sa Pyista san Paskwa.

⁴² San dose anyos na siya nagpakadto sinda para sa Pyista pareho san dati na ninda na ginahimo. ⁴³ San mauli na sinda pakatapos san Pyista si Jesus nagpabilin sa Jerusalem na wara'n kaaraman an iya mga ginikanan. ⁴⁴ Nagahuna sinda na si Jesus kaupod san iba na nagalakat. San mausad na ka adlaw an inda paglakat ginparahanap na ninda si Jesus sa inda mga igmanghod kag mga kakilala. ⁴⁵ San wara na ninda makita nagbalik sinda sa Jerusalem na nagaparahanap sa iya bisan diin.

⁴⁶ San ikatulo na ka adlaw nakita ninda si Jesus sa templo. Didto nagaingkod siya kaurupod san mga maestro san Kasuguan, nagapamati kag nahahinunga sa inda. ⁴⁷ An tanan na nakabati sa iya nangawa san iya kadunungan kag mga panabaton. ⁴⁸ San makita siya nginarat man an iya mga ginikanan. Pakatapos ginhunga siya san iya iloy, “Anak, nano kay sugad ka sana? Kitaa, kay nahandal kag nagparahanap kami sa imo.”

⁴⁹ Ugaling ginhunga man sinda ni Jesus, “Nano kay ginaparahanap niyo ako?”

Dili ba niyo aram na dapat ako nasa balay man san akon Ama?” ⁵⁰ Pero wara ninda masabuti an iya gusto sabihon.

⁵¹ Tapos, nag-uli siya kaupod na ninda pa-Nazaret kag didto masinunodon na sa inda pero an tanan ginsabuot na lang san iya iloy. ⁵² Nagdako si Jesus, nagdugang an iya kadunungan kag nakapalipay sa Dios kag sa mga tawo.

An Pagapakita Ni Juan Na Parabunyang

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

3 Ikakinsi ka tuig san paghadi ni Tiberio Cesar, si Poncio Pilato amo man an gobernador san Judea. Si Herodes naman an namumuno san Galilea. An iya kamanghod na si Felipe amo an namumuno san lugar san Iturea kag Traconite kag si Lesanias amo man an namumuno san Abilinia.

² Sani pa na panahon an mga namumuno san kapadian amo sinda Anas kag Caifas. Sani man nakaabot an tugon san Dios kan Juan na anak ni Zacarias didto sa disyerto. ³ Niyan, nagtukdo si Juan sa mga tawo sa mga probinsya sa magluyo san suba san Jordan na sinda magpabunyang sa pagpamatuod na nagbaya na sinda sa kasal-an agod patawadon sinda san Dios. ⁴ Manungod sani na tawo nasurat san propeta na si Isaias sa libro san iya mga ginsabi,

“May nagasiyak sa disyerto

‘Preparara an agihan sa pag-abot san Ginoo.

Tadunga an iya mga pagaagihan.

⁵ An tanan na mga hamubo na lugar dapat abunuhan, pataga an tanan na mga kabukidan. An paliku-liko na mga agihan dapat tadungon kag dapat punuan an mga lubak-lubak na dalan.

⁶Pakatapos an magasalbar na hali sa Dios makikita san tanan na katawuhan.’”††

⁷Kaya sinabihan ni Juan an kadamuan na nagkaradto agod magpabunyag sa iya, “Kamo na baga’n mga sawa, nano, ginaisip niyo na makadulag sa maabot na grabe na kaurit san Dios?” ⁸Kun nagabasol kamo kag nagabaya san mga kasal-an maghimo’n mga pagpamatuod sani kay basi iniisip niyo na dili na niyo kinahanglan magbaya san pagkasala pa kay si Abraham an iyo kalulululuhi kaya masasalbar na kamo. Ayaw kamo pag-isip sana. Ginasisiguro ko sa iyo na bisan mga kalahi kamo ni Abraham kinahanglan niyo magbasol kag magbaya san pagkasala. Kun habo kamo, kaya san Dios na makahimo sin tunay na mga kalahi ni Abraham hali sani na mga bato didi imbes sa iyo. ⁹Niyan, baga’n mga kahoy kamo kag bisan ngani yana preparado na an wasay na iuutod sa gamot san mga kahoy. Idto’n dili nagabunga’n matahom pupuludon kag igadabok.”

¹⁰Naghurunga sa iya an mga kadamuan, “Nano man gali an dapat namon himuon?”

¹¹Nagsabat si Juan, “An duha an bado dapat ibahin niya an usad sani sa tawo na wara kag idto’n igwa’n ginakaon amo man an iya himuon.”

¹²Igwa man sin mga parasukot san buwis na nagkaradto para magpabunyag kag naghunga sa iya, “Sir, saka kami, nano an dapat namon himuon?”

¹³Ginsabat sinda ni Juan, “An tama lang gayod an isukot niyo.”

¹⁴May mga suldados man na naghunga sa iya, “Saka kami gali? Nano man an dapat namon himuon?” Nagsabat siya, “Ayaw pagpangwarta

paagi sa pakusugan o buwa na pag-akusar kundi kinahanglan na makontento kamo san iyo sweldo!”

¹⁵Niyan, sa dako na paglaom sa gintuga san Dios na maabot an Cristo nagahuna an katawuhan na basi si Juan amo siya, ¹⁶pero ginsabat sinda tanan ni Juan, “Ako an nagapambunyag sa iyo paagi sa tubig pero igwa’n maabot na mas makagagahom pa ki sa akon kaya dili ngani ako angay bisan maghubad san sintas san iya mga sandalyas. Siya an magabunyag sa iyo paagi sa Espirito Santo kag kalayo. ¹⁷Pagabulagon niya an mga maraot na tawo sa mga maayo pareho san paghimalid para ibulag an mga upa kag titipunon naman an mga humay sa kamalig. Pakatapos an mga upa susunugon niya sa dili mapaparong na kalayo.”

¹⁸Niyan, paagi san damo pa na mga pakisurmaton gintukdo sa inda ni Juan an maayo na barita manungod kan Cristo. ¹⁹Pero an namumuno na si Herodes ginparasaway ni Juan dahilan na gasambay si Herodias na asawa na san kamanghod sani kag san iba pa na mga karautan na ginhimo. ²⁰Ginpanamas pa ni Herodes ini tanan san ginpriso niya si Juan.

An Pagbunyag Kan Jesus

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹Pero antes sani na pangyayari may adlaw na pakapabunyag san tanan na katawuhan didto kag pakatapos mismo pagbunyag kan Jesus. Myintras nagapangadyi siya nagbuka an langit kag ²²an Espirito Santo na nagapaitura baga’n salampati naglusad pakadto sa iya. Pakatapos may boses na nabati hali sa langit, “Ikaw an akon palangga na Anak na ginakalipay ko gayod.”

††3:6 Kitaa sa Isaias 40:3-5.

An Kalulululuhi Ni Jesus

(Mateo 1:1-17)

²³ San pagtuna ni Jesus pagtukdo mga 30 anyos na an iya edad. Anak siya ni Jose na amo ini an paghuna san mga tawo.

Si Jose anak ni Eli

²⁴ na anak ni Matat. Ini si Matat anak ni Levi na anak ni Melqui kag si Melqui naman anak ni Jana na anak ni Jose.

²⁵ Si Jose anak ni Matatias na anak ni Amos. Ini si Amos anak ni Nahum na anak ni Esli. Si Esli anak ni Nage

²⁶ na anak ni Maat na anak ni Matatias. Si Matatias anak ni Semei na anak ni Jose. Si Jose anak ni Juda

²⁷ na anak ni Joana. Si Joana anak ni Resa na anak ni Zorobabel na anak ni Saltiel na anak ni Neri.

²⁸ Si Neri anak ni Melqui na anak ni Adi. Ini si Adi anak ni Cosam na anak ni Elmodam na anak ni Er.

²⁹ Si Er naman anak ni Josue na anak ni Eliezer na anak ni Jorim na anak naman ni Matat. Si Matat anak ni Levi

³⁰ na anak ni Simeon na anak ni Juda kag ini si Juda anak naman ni Jose na anak ni Jonan na anak ni Eliaquim

³¹ na anak ni Melea. Ini si Melea anak ni Mainan na anak ni Matat na anak ni Natan na anak ni David.

³² Si David anak ni Jesse na anak ni Obed kag si Obed anak naman ni Booz. Si Booz anak ni Salmon na anak ni Naason

³³ na anak ni Aminadab na anak ni Admin. Si Admin anak naman ni Arni na anak ni Esrom na anak ni Fares. Ini si Fares anak ni Juda

³⁴ na anak ni Jacob. Si Jacob anak ni Isaac na anak naman ni Abraham. Ini si Abraham anak ni Tare na anak ni Nacor.

³⁵ Si Nacor anak ni Serug na anak ni Ragau na anak naman ni Peleg kag si Peleg anak ni Heber na anak ni Sala.

³⁶ Si Sala anak ni Cainan na anak ni Arfaxad na anak ni Sem. Si Sem anak ni Noe na anak ni Lamec,

³⁷ na anak ni Metusalem na anak naman ni Enok. Si Enok anak ni Jared na anak ni Mahalaleel, na anak ni Cainan.

³⁸ Si Cainan anak ni Enos na anak naman ni Set kag si Set anak ni Adan na anak san Dios.

An Pagtintar Kan Jesus

(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

4 Niyan, si Jesus nasa gahom san Espirito Santo na ada sa iya, naghali sa suba san Jordan kag gin-giyahan siya san Espirito pakadto sa disyerto. Adto siya didto sa sulod ²san 40 ka adlaw na ginatintaran san demonyo. Sa sulod sadto na panahon nag-ayuno siya kag pakatapos ginutom. ³Kaya sinabihan siya san demonyo, “Kun matuod na ikaw man gayod an Anak san Dios sugua ini na bato na magin tinapay.”

⁴Pero nagsabat si Jesus, “Nasurat sa Banal Na Kasuratan na, ‘Dili lang tinapay an makapabuhay sa tawo.’”^{††}

⁵Pakatapos ginpasakat siya san demonyo sa hitaas na lugar kag sa usad lang na pagkipat ginpakita sa iya an tanan na kahadian san kinab-an ⁶kag sinabihan siya, “Ihahatag ko sa imo ini tanan na kagamhanan kag kabantugan sani na mga kahadian kay ini ginhatag sa akon kag ikakahatag ko sa magustuhan ko. ⁷Kaya kun pagasambahon mo ako ina tanan mapasa imo.”

⁸Pero sinabat siya ni Jesus, “Nasurat sa Banal Na Kasuratan: ‘Sambahon mo

^{††}4:4 Kitaa sa Deuteronomio 8:3.

an Ginoo na imo Dios kag siya lang gayod an imo dapat pagasirbihan.’”^{¶¶}

⁹ Dinara naman siya san demonyo sa Jerusalem kag pinatindog sa alituktok san templo. Pakatapos sinabihan siya, “Kun matuod man gayod na ikaw an Anak san Dios lumukso ka hali didi,¹⁰ kay nasurat,

‘Pagapabantayan ka niya sa iya mga anghel na atamanon ka,’

¹¹ kag usad pa,

‘Pagahuyutan ka ninda agod bisan an imo mga tiil dili masakitan sa bato.’”^{§§}

¹² Pero ginsabat siya ni Jesus, “Nasurat na, ‘Dili mo dapat pagporbaran an Ginoo na imo Dios.’”^{*}

¹³ San maubos na san demonyo an tanan na paagi sa pagtintar sa iya, nagbaya an demonyo sa iya hasta naman na may panahon siya para matintaran gihapon.

Nagatuna Si Jesus Pagtukdo

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

¹⁴ Si Jesus na may gahom san Espirito Santo nagbalik sa Galilea. Nakalukop sa patalibod na mga lungsod an barita manungod sa iya,¹⁵ kag pagtukdo niya sa mga sinagoga gin-umaw siya san tanan.

Si Jesus Sa Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

¹⁶ Pag-abot ni Jesus sa Nazaret na iya gindak-an, nagsulod siya sa sinagoga sa Adlaw San Pagpahuway pareho san dati na niya ginahimo. Pagtindog niya para magbasa,¹⁷ ginhatag sa iya an kasuratan san propeta na si Isaias. Ginbuklad ini ni Jesus kag pakahanapi san nakasurat

didto manungod sa iya mismo, ginbasa’n makusog.

¹⁸ “Adi sa akon an Espirito san Ginoo kay ginpili niya ako na magtukdo san maayo na barita sa mga pobre.

Ginsugo man niya ako para itukdo na may kalibrihan an mga nagkabirihag ni Satanas, kag sa mga buta na makakita sinda.

An mga ginadaug-daog ilibre hali sa mga nagadaug-daog sa inda.

¹⁹ Itukdo man sa tanan na adi na an panahon san pagasalbar san Ginoo san iya katawuhan.”[†]

²⁰ Ginlukot gihapon niya an kasuratan, gin-uli sa kabulig kag nag-ingkod na. Niyan, an tanan sasinagoga nakamasid sa iya. ²¹ Pakatapos nagtuna siya pagsurmaton sa inda, “Myintras nagapamati kamo natutuman na ini na nasurat.”

²² Nagkangarawa an tanan san iya mga matahom na panurmaton kag nauyunan siya. Pakatapos nagpahurunga-hunga sinda, “Dili ba anak lang ini ni Jose?”

²³ Didi nagpadayon si Jesus pagsurmaton, “Tama gayod an paghuna ko na sasabihon niyo ini sa akon, ‘Duktor, bu-lunga anay an sadiri mo.’ An gusto niya sabihon, ‘Himuon man didi sa imo sadiri na lungsod an nabatian namon na gin-himo mo sa Capernaum.’”

²⁴ Kaya nagdagdag siya, “Matuod an ginasabi ko sa iyo na wara’n propeta na ginaako sa iya sadiri na lungsod. ²⁵ Pareho baga na damo sin mga biyuda sa Israel san panahon san propeta na si Elias san nagsira an langit sa sulod sin tulo ka tuig kag unom ka bulan na grabe na gutom an gintios san

^{¶¶}4:8 Kitaa sa Deuteronomio 6:13.

^{§§}4:11 Kitaa sa Salmo 91:11,12.

^{*}4:12 Kitaa sa Deuteronomio 6:16.

[†]4:19 Kitaa sa Isaias 61:1-2.

bilang na Israel, ²⁶pero wara pagsugua si Elias san Dios bisan sa diin man sani na mga lugar kundi didto lang sa biyuda na dili-Judio pero taga-Sarepta sa lugar san Sidon. ²⁷Sugad man san kapanahunan san propeta na si Eliseo damu-damo'n mga leprosohon sa Israel pero wara gayod sa inda sin nabulong pwera lang kan Naaman na dili-Judio kundi taga-Siria."

²⁸Kaya san pakabati sani san mga tawo sa sinagoga nagkaurit gayod sinda sa iya. ²⁹Tumirindog sinda, ginguyod paluwas san lungsod kag gindara ninda sa pangpang san bukid na natitindugan san inda lungsod agod iitsa siya, ³⁰pero nag-agi lang siya sa tunga san kadamuan kag binayaan sinda.

May Maraot Na Espirito Na Ginapaluwas Ni Jesus

(Marcos 1:21-28)

³¹Pakatapos nagpakadto si Jesus sa Capernaum na lungsod san Galilea kag sa Adlaw San Pagpahuway nagatukdo siya sa mga tawo didto. ³²Nagkan-garawa sinda sa iya katukduan kay may poder an iya panurmaton.

³³Didto sa sinagoga igwa sin tawo na nasudlan sin maraot na demonyo kag nagsiyak sin makusog, ³⁴"Ah! Jesus na taga-Nazaret, nano an pakilabot mo sa amon? Nano, nagkadi ka ba agod siraon kami? Aram ko kun sin-o ka. Ikaw an Banao na hali sa Dios."

³⁵Pero ginsaway siya ni Jesus, "Puyo dida! Lumuwas ka sa iya!" Tapos pakapasagmok san demonyo sa tawo sa atubangan ninda, lumuwas na ini na wara na siya pagpasakiti.

³⁶Kaya, nangarat gayod sinda tanan kag nagpahurunga-hunga, "Nano ini na klase'n surmaton? An mga maraot na espirito nasusugo niya na may gahom kag

otoridad, tapos nagruluwas ini!" ³⁷Kaya naglukop an barita manungod sa iya sa tanan na mga lungsod sa patalibod.

Damu-damo Na Mga Tawo An Ginapaayo Ni Jesus

(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

³⁸Pagluwas ni Jesus sa sinagoga nagkadto siya sa balay ni Simon. Didto an ugangan na babayi ni Simon grabe an kalintura kaya nakimaluoy sinda kan Jesus na paayuhon ini. ³⁹Nagtindog si Jesus sa tungod san masakit kag ginpahali an kalintura sani. Sadto mismo hinawasan ini san kalintura san may sakit kaya bumangon dayon ini kag nag-asikaso sa inda.

⁴⁰San matunod na an adlaw gindara san mga tawo sa iya idto tanan na may ginbatyag na manlain-lain na mga sakit. Pagdapat lang niya san iya kamot sa kada usad nag-arayo dayon. ⁴¹Damo man na mga tawo an ginluwasan san mga demonyo na nagasiyak, "Matuod na Anak ka san Dios!" Pero ginsaway niya sinda kag wara pagtuguti na magsurmaton pa dahilan na aram ninda na siya an Cristo.

Nagpangtukdo Si Jesus Sa Mga Sinagoga

(Marcos 1:35-39)

⁴²Pagkaaga naghali si Jesus kag nagpakadto sa mamingaw na lugar. Ginparahanap siya san katawuhan kag pakakita sa iya ginhawidan na dili sinda pagbayaan. ⁴³Pero ginsabat niya sinda, "Dapat ko man itukdo an Maayo Na Barita san kahadian san Dios sa iba man na mga lungsod kay amo ina an katuyuan san akon pagpakadi." ⁴⁴Kaya si Jesus nagpadayon pagtukdo sa mga sinagoga san Judea.

Nagatawag Si Jesus San Una Na Mga Disipulos

(Mateo 4:18-22; Marcos 1:14-20)

5 Usad sin adlaw pagtindog ni Jesus sa may Danaw san Genesaret damo na mga tawo an nagsurusuan patalibod niya sa pagpamati san katukduan manungod sa Dios. ² May nakita siya'n duha na baruto sa pangpang. Nakalusad na an mga parapangisda kag ginalinisan an inda mga lambat. ³ Kaya sumakay siya sa baruto ni Simon kag naghangyo na ihuruharayo sa pangpang. Pakatapos nag-inkod na siya sa baruto kag nagtukdo sa katawuhan.

⁴ San mahuman na siya pagsurmaton sinabihan niya si Simon, "Magpalawod kamo kag didto ihulog an iyo mga lambat agod makapanguha."

⁵ Nagsabat si Simon, "Sir, nag-aga kami'n katrabaho kag wara gayod sin nakuha pero dahilan sa ginsabi mo ihuhulog ko an mga lambat."

⁶ San himuon ninda ini damu-damo sinda'n nalambat na isda na nagkaparaksi na an inda mga lambat. ⁷ Kaya ginpaypay ninda na mag-apiki an inda mga kaurupod na nasa iba na baruto agod buligan sinda. Nag-arapiki man sinda kag napuno ninda an duha na baruto na haros malunod na.

⁸ San pakakita sani ni Simon Pedro nagluhod siya sa may atubangan ni Jesus na nagasabi, "Ginoo, bayai ako kay parakasala ako," ⁹ kay nangawa gayod siya san kadamuan san inda nakuha na isda. ¹⁰ Amo man an iya mga kaurupod na sinda Santiago kag Juan na mga anak ni Zebedeo.

Pero ginsabihan ni Jesus si Simon, "Ayaw kahadlok kay magtuna niyan mga tawo na an imo lalambaton."

¹¹ Kaya pagdungka ninda ginbayaan an tanan kag nag-upod para magin sumurunod niya.

May Leprosohon Na Ginpaayo Ni Jesus.

(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² San adto si Jesus sa usad na lungsod may nag-abot na tawo na puno an lawas sin leproso. Pakakita niya kan Jesus naghapa kag nakimaluoy sa iya. "Ginoo, kun gustuhon mo mapaayo ako."

¹³ Gin-unat ni Jesus an iya kamot kag gindapatan siya na nagasabi, "Oo, gusto ko. Mag-ayo ka!" Insigida nawara dayon an iya leproso. ¹⁴ Gintugon siya ni Jesus, "Ayaw pagpanumat bisan kanino kundi kumadto ka kag magpakita sa padi. Tapos maghalad ka para sa pagayo mo susog sa Kasuguan ni Moises bilang pagpamatuod sa mga tawo na nagayo ka na."

¹⁵ Pero mas lalo na nakalukop an barita manungod sa iya. Kaya damu-damo an nagtiripon para magpamati kag magpabulong san inda mga sakit, ¹⁶ pero nagaparakadto siya sa mga mamingaw na lugar para magpangadyi.

May Paralitiko Na Ginpaayo Ni Jesus

(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Usad sin adlaw myintras nagatukdo si Jesus na ada man sa iya an kagamhanan san Ginoo agod makapamulong, igwa sin mga nagaurusyuso na Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan na nagairingkod. Mga hali sinda sa kada lungsod san Galilea, san Judea kag sa syudad san Jerusalem.

¹⁸ Taud-taod may nag-abot na pira ka tawo may dara na paralitiko na nasa higdaan. Nagpirit sinda na maisulod sa balay an may sakit sa atubangan ni Jesus. ¹⁹ Pero tungod sa kadamuan san tawo wara na sinda'n maagihan. Kaya nagsarakat sinda sa atop kag didto gintangkasan an parte sa ibabaw ni Jesus tapos gintunton an paralitiko na nasa

higdaan sa tunga san nagatiripon sa may atubangan ni Jesus.

²⁰ Pakakita niya san inda ginhimo dahilan san pagtuod nagsabi, “Amigo, napatawad na an imo mga kasal-an.”

²¹ An mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan nagahunga sa inda mismo sadiri, “Sin-o man ini na nagabasang-basang san Dios? Wara’n makapatawad san kasal-an kundi an Dios lang gayod!”

²² Pero aram ni Jesus an inda kaisipan kaya ginhunga, “Nano kay sugad sana an pag-isip niyo? ²³ Hain sani an mas maayo sabihon, ‘Napatawad na an imo mga kasal-an,’ o ‘Bangon kag lakat’?

²⁴ Ugaling pagapamatuudan ko sa iyo agod maaraman niyo na ako na Anak San Tawo may poder sa pagpatawad san mga kasal-an didi sa kinab-an.” Pakatapos ginsabihan niya an paralitiko na tawo, “Adi an akon sugo sa imo: bangon kag bitbita an imo higdaan, tapos umuli ka.” ²⁵ Insigida sa atubangan ninda nagbangon an paralitiko, ginbitbit an iya higdaan kag umuli na nagaumaw sa Dios. ²⁶ Nagngaralas sinda tanan kag nangawa kaya gin-umaw an Dios na nagsabi, “Yana na adlaw nakakita kami sin makangangalas na mga bagay!”

Nagaupod Si Levi Kan Jesus

(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

²⁷ Pakatapos sani nagluwas si Jesus. May nakita siya na parasukot san buwis na an ngaran Levi na nagaingkod sa may kolektahan san buwis. Sinabihan siya ni Jesus, “Mag-upod ka sa akon.” ²⁸ Kaya tumindog si Levi, binayaan an tanan kag nag-upod sa iya.

²⁹ Sa iba na adlaw ginpaonsyahan si Jesus ni Levi sa iya balay. Damo na mga parasukot san buwis kag san iba pa an kaaratubang ninda sa lamesa. ³⁰ Pero pakakita sani san mga Pariseo kag san inda mga paratukdo san Kasuguan na-

greklamo sinda sa iya mga disipulos, “Nano kay nakikaon kag nakiinom kamo kaupod san mga parasukot san buwis kag iba na mga makasasala?”

³¹ Nabatian ini ni Jesus kaya ginsabat sinda, “Dili nagakinahanglan sin duktor an wara’n sakit kundi idto’n mga masakiton. ³² Nagkadi ako didi sa kinab-an dili sa pag-agda sa mga matanos kundi sa mga makasasala agod makapangbasol kag magbaya sinda sa inda pagkasala.”

An Iristoryahan

Manungod Sa Pag-ayuno

(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

³³ Kaya ginsabat man siya ninda, “Pirme nagaayuno kag nagaparapan-gadyi an mga disipulos ni Juan na Parabunyag, amo man an mga disipulos san mga Pariseo, pero an sa imo padayon sa pagkaon kag pag-inom.”

³⁴ Ginsabat naman sinda ni Jesus paagi sa istorya, “Nano, mapaayuno niyo an mga abay sa kasal myintras kaupod pa ninda an kinasal? Syimpre dili, ³⁵ pero maabot an adlaw na pagakuhaon siya sa inda kag amo pa lang sinda mag-aayuno dahilan san kamunduan.”

³⁶ Pakatapos gin-istoryahan pa niya sinda para mapahayag na an iya bag-o na katukduan dili makabiyo sa mga daan. “Wara’n matangkop sin bag-o na tela sa daan na bado kay kun amo ini an himuon an gintangkop na bag-o makuro kag mas lalo na madako an gisi. ³⁷ Sugad man, wara’n masulod sin bag-o na bino sa daan na anit na surudlan kay, kun sugad, maputok an anit na surudlan kag an bino mawawasak. Kaya an bino masasayang kag masisira an surudlan. ³⁸ Kun kaya an bag-o na bino dapat lugod sa bag-o na anit na surudlan. ³⁹ Wara man sin magusto pag-inom sin bag-o na bino kun nakainom san dugay na. An sabi pa ngani, ‘Mas maayo an daan.’,”

An Hunga Manungod Sa Adlaw San Pagpahuway

(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

6 Usad sin Adlaw San Pagpahuway san sinda Jesus nagaaragi sa katrighan, an iya mga disipulos nagpamudo sin mga binhi kag pakapaniti ginakaraon ninda. ²Pero may iba na mga Pariseo na naghunga, “Nano kay ginahimo niyo an ginabawal kun Adlaw San Pagpahuway?”

³Ginsabat sinda ni Jesus, “Nano, wara pa kamo nakabasa kun nano an ginhimo ni David san ginutom siya kag sadto’n mga kaurupod niya? ⁴Nangyari ini san magsulod siya sa templo san Dios kag kinuha an mga tinapay na ginhalad sa Dios na dili ngani dapat kaunon san iba pwera lang san mga padi. Ginbahinan niya an iya mga kaurupod tapos kinaraon ninda tanan.” ⁵Pakatapos ginsurmatunan niya sinda, “Ako na Anak San Tawo amo an Ginoo na makabuot sa Adlaw San Pagpahuway.”

Ginabulong Ni Jesus An Lalaki Na Kimay

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶Usad naman sin Adlaw San Pagpahuway nagsulod si Jesus sa sinagoga agod magtukdo. May lalaki didto na kimay an tuo na kamot. ⁷Kaya sa paglaom na may ikaakusar na kontra kan Jesus, an mga Pariseo kag san mga paratukdo san Kasuguan ginmasdan gayod siya kun magabulong san kimay sa Adlaw San Pagpahuway. ⁸Pero aram na niya an inda ginaisip kaya ginsabihan lugod an tawo na kimay, “Kadi anay kag magtindog didi!” Kaya nagtindog siya didto.

⁹Didi ginsabihan sinda ni Jesus, “Hungaon ta kamo. Nano an tama na himuon sa Adlaw San Pagpahuway? Maghimo sin maayo o maghimo sin maraot? Magsalbar sin tawo o magpatay?”

¹⁰Tapos ginsud-ong sinda tanan ni Jesus na nasa patalibod niya kag ginsabihan an lalaki, “Iunat an imo kamot.” Nagsunodan lalaki kag an iya pagkaki-may nag-ayo na. ¹¹Pero sobra gayod an inda kaurit kan Jesus kaya nagtuna pag-iristoryahan kun nano an dapat na himuon ninda sa iya.

An Pagpili Ni Jesus Sa Dose Na Apostoles

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹²Sani man na panahon nagpakadto si Jesus sa bukid para magpangadyi. Naa-gahan siya didto pagpangadyi sa Dios. ¹³Pagkaaga tinawag niya an iya mga disipulos tapos nagpili siya’n dose kag gintawag sinda’n apostoles. ¹⁴Amo ini sinda: si Simon na iya ginngaranan na Pedro kag san iya kamanghod na si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome, ¹⁵si Mateo, si Tomas, si Santiago na anak ni Alfeo, si Simon na panatiko, ¹⁶si Judas na anak ni Santiago kag si Judas Iscariote na amo an magatraydor sa iya.

Nagapangtukdo Kag Nagapangbulong Si Jesus

(Mateo 4:23-25)

¹⁷Naglugsad sinda Jesus kag nagudong sa usad na patag na lugar. Damo san iya mga disipulos an nagatiripon didto kaurupod san damu-damo na mga tawo na tagamanlain-lain na lugar san Judea, Jerusalem kag sa baybayon na lugar san Tiro kag Sidon, ¹⁸na nagkaradto agod makapamati sa iya kag makapabulong san inda mga sakit. Ginpaluwas man niya idto’n mga maraot na espirito na nakasulod sa mga tawo kaya nabulong ini. ¹⁹An tanan na katawuhan nagatalinguha na makadut-dot sa iya kay may nagaluwas sa iya na gahom na amo an nakabulong sa inda tanan.

Nagatukdo Si Jesus Manungod San Kalipayon Kag Kamunduan

(Mateo 5:1-12)

²⁰Tapos ginsud-ong ni Jesus an iya mga disipulos kag nagsabi,

“Malipay kamo na mga pobre kay para sa iyo an kahadian san Dios!

²¹Malipay man kamo na nagugutom yana kay pagabusugon.

Malipay man kamo na nagatarangis yana kay pagapatawahan pag-abot san kahadian san Dios.

²²Malipay naman kamo kun ginakabadlian san mga tawo, ginapaluwas sa inda, ginatuya-tuya kag

ginasikway na pareho san kriminal dahi-lan sa pagtuod sa akon na Anak San Tawo!

²³Pareho ini san ginhimo san inda mga kalulululuhan sa mga propeta kasadto kaya magsadya pag-abot sana na adlaw kag magsayaw sa kalipay kay dako gali an nakatigana para sa iyo na premyo sa langit.

²⁴Pero kamakaluluoy man niyo na mga mayaman kay naliaw na kamo!

²⁵Kamakaluluoy man niyo na mga buru-sog yana kay kamo magugutom!

Kamakaluluoy man niyo na mga na-gatarawa yana kay kamo magamu-rundo kag magatarangis!

²⁶Kamakaluluoy man niyo kun kamo gi-nadayaw san tanan na katawuhan, kay

pareho man sana an pagtratar san inda mga kalulululuhan sa mga buwaon na mga propeta.

An Pagkamuot Sa Mga Kaaway

(Mateo 5:38-48; 5:7-12)

²⁷“Pero kamo na mga nagapamarati, pamatii gayod ini: kamut-an niyo an iyo mga kaaway, himuan niyo sin maayo an nauurit sa iyo, ²⁸handuma an kaayuhan

sa nagamaldisyon sa iyo kag ipangadyi niyo an nagapakaraot sa iyo. ²⁹Kun sampadungon an kapihak mo na pisngi itu-got mo man na sampadungon pa hasta an sa luyo. Kun ginaagaw an imo alik-boy dili mo ig-imot hasta an bado mo.

³⁰Hatagi an nagapangayo sa imo kag ayaw na pagbawia an mga kinawat na kasadirihan mo. ³¹Sugad man himua sa iba an gusto mo na himuon man san mga tawo sa imo.

³²“Kun an mga kamut-an niyo idto lang na may pagkamuot sa iyo, nano, pagadayawon kamo san Dios dahilan sana? Bisan ngani an mga makasasala namumuot man sadto’n namumuot man sa inda! ³³Kun an himuan lang niyo sin kaayuhan an naghimo man lang sin maayo sa iyo, nano, pagadayawon kamo san Dios dahilan sana? Kay bisan ngani an mga makasasala pareho man sana an ginahimo. ³⁴Usad pa gayod kun an pautangon lang niyo idto’n ginalau-man niyo na makabalos man lang, nano, pagadayawon kamo san Dios dahilan sana? Bisan an mga makasasala naga-pautang man sa kapwa makasasala para makabalik gihapon sa inda an pareho na kantidad! ³⁵Kundi kamut-an niyo an iyo mga kaaway kag himuan sin kaayuhan kag magpahuram na dili na-galaom na balusan. Makabaton kamo sin daku-dako na premyo kag magigin mga anak san Pinakalabaw sa tanan na dios kay siya mismo maluluy-on sadto’n mga wara’n utang na buot kag mga maimot. ³⁶Kaya magin maluluy-on man lugod kamo pareho san Dios na iyo Ama na maluluy-on.

An Paghusgar Sa Iba Na Tawo

(Mateo 7:1-5)

³⁷“Ayaw paghusgar sa kapwa tapos dili ka man pagahusgaran. Ayaw pagkondinar tapos dili ka man pagakondinaron san Dios. Magpatawad

tapos pagapatawadon ka man niya.
³⁸Maghatag kag pagahatagan ka man. Tama na sukol na dinasok, inuy-og kag sobra pa an ihahatag sa imo kay kun nano man an sukol na ginagamit mo amo man an sukol na gagamiton sa imo.”

³⁹Nagsurmaton man siya sa inda sani na istorya, “Nano, makagiya an buta sa kapareho niya buta? Syimpre dili. Sigurado gayod na sinda na duha mahuhulog sa kali. ⁴⁰Wara’n disipulos na mas labaw pa ki sa iya maestro pero an kompleto na tinukduan na disipulos kapareho gayod san iya maestro.”

⁴¹Nagsurmaton gihapon si Jesus sin istorya, “Nano kay nakikita mo an puling sa mata san imo kapwa pero an kahoy sa sadiri mo na mata dili mo ngani nanginginanuhan? ⁴²Nano kay sasabihon mo pa sa imo kapwa, ‘Kamanghod, pabayaan mo na halion ko an puling san imo mata,’ na dili mo ngani nakikita an kahoy sa sadiri mo na mata! Pakita’n-tawo ka lang. Kuhaa anay an kahoy sa sadiri mo na mata kay agod makakita ka na sin maayo pagkuha san puling sa mata san imo kapwa.”

An Kahoy Kag An Bunga Sani

(Mateo 7:17-20; 12:34-35)

⁴³Tapos nagpadayon si Jesus pagsabi, “Wara’n maayo na kahoy na nagabunga sin maraot kag wara naman sin maraot na kahoy na nagabunga sin maayo. ⁴⁴Nakikilala an kahoy sa mismo bunga sani. Halimbawa, nano, napupudo sa katunukan an bunga san higera o mga ubas? Syimpre dili! ⁴⁵Kun sa tawo man an mga maayo nakahimo’n kaayuhan dahil na puno sin kaayuhan an iya tagipusuon. An maraot naman nakahimo man sin karautan dahil na puro karautan an ada sa iya kay kun nano man an ada gayod sa tagipusuon amo man an ginasurmaton.

An Madunong Kag Tanga Na Paratindog Sin Balay

(Mateo 7:24-27)

⁴⁶“Nano kay ginatawag niyo ako na Amo pero dili man ginatuman an ginasugo ko? ⁴⁷Igapakita ko sa iyo kun kanin-o nakapareho an nagapatukdo sa akon, nagapamati san akon mga surmaton kag ini ginasabuhay. ⁴⁸Pareho siya sa nagbuho sin hadalom hasta sa kabatuhan na amo an nagin pundasyon san iya balay. Pagtindog na san balay may pagbaha kag bumuswang an tubig pakadto sadto’n balay pero wara gayod mauy-og kay tama an pakapanday. ⁴⁹Pero idto’n namati kag wara man pagtumana nakapareho man sa nagtindog sin balay sa duta na wara sin maayo na pundasyon. San pagbuswang san baha nasira kag grabe an pakaruba sadto na balay!”

An Pagpaayo Sa Suruguon San Namumuno San Mga Suldados

(Mateo 8:5-13; Juan 4:43-54)

7 Pakatapos pagsurmaton ni Jesus san tanan na gusto niya ipabati sa mga tawo, nagpakadto siya sa Capernaum. ²Didto may palangga na suruguon an namumuno san mga suldados. Masakit siya kag tikamatayon. ³San pakabarita niya kan Jesus naghangyo siya sin pira na mga namumuno san mga Judio na pakadto sa iya para makimaluoy na mag-upod kag ayuhon an iya suruguon.

⁴Pag-abot ninda kan Jesus naki-maluoy gayod sinda sin maayo, “Angay gayod na himuon mo ini sa iya, ⁵kay siya mainangay-angayon sa aton na mga tawo. Siya pa ngani an nagpahimo san amon sinagoga.” ⁶Kaya nag-upod si Jesus sa inda kag san halapit na siya sa balay ginpasugat naman siya san namumuno sa iya mga amigo na may ginapasabi, “Ginoo, ayaw na pagpagala pa

an imo sadiri kay dili ako angay na magpadayon sa imo sa akon balay. ⁷ Sugad man dili ako angay makig-atubang sa imo pero magsurmaton ka lang kay an akon suruguon mabubulong. ⁸ Nasabi ko ini kay may nagasakop sa akon kag may mga ginasakupan man ako na mga suldados. Kun pagsabi ko sa usad na 'Lakat,' malakat siya, kag sa iba naman, 'Kumadi ka,' tapos matulos siya. Kun ginasabi ko man sa akon suruguon, 'Himua ini,' tutumanon niya."

⁹ Pakabati sani ni Jesus nagngalas gayod siya, inatubang an kadamuan na nagasurunod sa iya kag nagsurmaton, "Ginasiguro ko sa iyo na wara pa gayod ako makakita sin may pareho sani'n pagtuod sa bilog na Israel." ¹⁰ Niyan, san magbalik na sa balay an mga ginsugo nakita ninda na nag-ayo na an suruguon.

An Pagbuhay Gihapon Sa Anak San Biyuda

¹¹ Pagkaotro adlaw sadto nagkadto si Jesus sa lungsod na ginatawag na Nain kaurupod an iya mga disipulos kag san damo na katawuhan. ¹² San halapit na siya sa may pwertahan san lungsod may nasugat siya'n mga tawo na may irulubong na lalaki. Ini sulo lang na anak san iya iloy na biyuda pa. May damo man na kahilungsod na nakigdamay sa iya. ¹³ Pakakita san Ginoo sa biyuda naluoy gayod kaya nag-apiki siya kag nagsabi, "Ayaw pagtangis."

¹⁴ Tapos, gindapat niya an kamot sa taol san patay kag nag-urudong an nagabarayaw. May ginsabi siya, "Batanon, bumangon ka!" ¹⁵ Kaya nagbangon an dati patay kag nagtuna pagsurmaton. Pakatapos ginkabit siya ni Jesus pakadto sa iya iloy.

¹⁶ An tanan nagkaharadlok kag nag-umaw sa Dios na nagasarabi, "May nag-abot sa aton na labaw na propeta. An Dios nag-abot para isalbar an iya

katawuhan." ¹⁷ Ini naman na barita manungod sa iya nakalukop sa bilog na Judea kag sa patalibod na mga lugar.

Nagaistorya Si Jesus Manungod Kan Juan Na Parabunyag

(Mateo 11:2-19)

¹⁸ Ini tanan na mga pangyari ginbarita kan Juan san iya mga disipulos. ¹⁹ Kaya gintawag niya an duha san iya mga disipulos kag pinakadto sa Ginoo agod maghunga, "Sir, nano, ikaw na po an ginasabi sa Banal Na Kasuratan na maabot o mapaabot pa kami'n iba?"

²⁰ Pag-abot didto kan Jesus san duha na sinugo nagsabi sinda, "Sir, ginpakadi na po kami sa imo ni Juan na Parabunyag para maghunga, 'Ikaw na po ba an ginasabi sa Banal Na Kasuratan na maabot o mapaabot pa kami'n iba?',"

²¹ Sadto'n kaurason damo na'n ginapangbulong si Jesus na mga may sakit, may mga ginabatyag, nagkasurudlan sin mga maraot na espirito kag may mga buta na ginpakita gihapon niya. ²² Kaya ginsabat niya an mga ginsugo, "Kadto kag sumati niyo si Juan kun nano an iyo nakita kag nabatian didi na amo ini: nakakita gihapon an mga buta, nakalakat na an mga pilay, naayo naman an mga leprosohon kag an mga bungol nakabati. Nabuhay gihapon an mga patay kag an mga pobre nakabati san Maayo Na Barita na ginapahayag sa inda. ²³ Sugad man, malipay idto'n dili nawawar-an sin pagtuod sa akon."

²⁴ Pagharali san mga ginsugo ni Juan nagtuna naman si Jesus pag-istorya sa mga katawuhan manungod kan Juan, "San pagkadto niyo sa disyerto nano an ginalaom niyo na makita didto? Usad na tawo na pareho sa uhot na ginapalidpalid san hangin? ²⁵ Nano man gali an ginahuna niyo na makita? Tawo na nakabado sin matahom? Syimpre dili, kay idto'n nagabarado sin mga matahom

kag nabubuhay sa kabuganaan adto nagaistar sa mga palasyo san mga hadi!
²⁶ Kun kaya ngani nano man gayod an ginkadtuan niyo na makita? Propeta? Oo, kag tandai ini, mas labaw pa gayod sa propeta an nakita niyo, ²⁷ kay siya an katumanan san nasurat sa Banal Na Kasuratan,
 ‘Kitaa, may suruguon ako na mapauna sa imo.

Siya an magapreparar san imo aagihan.”[‡]

²⁸ Nagpadayon si Jesus, “Tandai ini na ginasabi ko sa iyo, sa tanan na kabataan na gin-anak san mga babayi wara na gayod sin nakalabaw kan Juan. Ugaling mas labaw ki sa iya an pinakamenos sa kahadian san Dios.”

²⁹ (An tanan na mga tawo na nagpamati sa iya kag amo man an mga parasukot san buwis, nag-ako na tama an katuyuan san Dios kay nagpabunyag sinda kan Juan, ³⁰ pero an mga Pariseo kag mga Paratukdo san Kasuguan nagsikway san katuyuan san Dios para sa inda sadiri kag wara nagpabunyag kan Juan.)

³¹ Didi naman nagpadayon si Jesus, “Niyan, sa nano ko maikukumparar an mga tawo na nabubuhay yana? Kay nano an napaparehuan ninda? ³² Pareho sinda sa mga kabataan na nagairingkod sa merkado kag nagapasiriyak-siyak sa inda mga kakanam sugad sani,
 ‘Gintugtugan kamo namon sin plawta pero dili man kamo nagsarayaw!
 Tapos, nagkanta naman kami’n mamunduo pero wara kamo nagtarangis!’

³³ Baga’n amo man kamo ini. Nagkadi si Juan na Parabunyag na nagaayuno kag dili nagainom sin bino pero nagsarabi kamo, ‘Nasudlan siya sin demonyo!’

³⁴ Nagkadi naman ako na Anak San

Tawo na nagakaon kag nagainom tapos nagsarabi naman kamo, ‘Kitaa niyo siya. An makagod kag parahubog. Amigo man siya san mga parasukot san buwis kag san mga makasasala!’ ³⁵ Ugaling an kadunungan san Dios ginpamatuudan na matanos san tanan na nagaako sani.”

Si Jesus Sa Balay Ni Simon Na Pariseo

³⁶ Pagkatapos gin-imbitaran pagkaon si Jesus san usad san mga Pariseo. Pag-abot niya sa balay sani nagtullos siya sa lamesa para magkaon. ³⁷ Taud-taod may nag-abot naman gali na tagalungsod na babayi na nagapabayad. Pakabarita niya na makikaon si Jesus sadto’n Pariseo nagdara siya sin pahumot na nasa surudlan na himo sa alabastro na bato. ³⁸ Nagtindog siya sa may likudan ni Jesus kag sa may tiilan sani nagaparatangis na ginapaturuan san iya luha an tiil ni Jesus. Tapos ginpahidan niya idto san iya buhok pero pakatapos iya ginparaharukan kag ginpahumutan an tiil sani.

³⁹ San makita ini san Pariseo na nag-imbitar kan Jesus nakasabi sa iya sadiri, “Kun matuod man gayod na propeta ini na tawo aram na niya kun sin-o kag nano’n klase na babayi an nagdudot sa iya kay ini nagapabayad na babayi.”

⁴⁰ Ginpahalapit siya ni Jesus kag sinabihan, “Simon, may isasabi ako sa imo.”

“Nano ina, Maestro?” an hunya niya.

⁴¹ “May duha na tawo na nangutang sa parapautang. An usad nakautang sin 500 pisos kag an usad 50. ⁴² Wara sinda nakabayad kaya ginpasensya na lang niya sinda na duha. Niyan, sin-o sa duha an mamumuot gayod sa iya?”

⁴³ “Siguro an usad na mas dako sin utang,” an sabat ni Simon.

“Tama ka,” an sabat man ni Jesus.

[‡]7:27 Kitaa sa Malakai 3:1.

⁴⁴ Pakatapos ginlingi niya an babayi kag naghunga naman, “Simon, nakikita mo ini na babayi? Nagkadi ako sa imo balay kag wara mo paghatagi sin tubig para ihugas san akon tiil pero siya ginpaturuan san iya luha an akon tiil kag gintrapuhan pa san iya buhok. ⁴⁵ Wara mo ako pagharuki pero siya ginparaharukan an akon tiil tuna san pag-abot ko lang. ⁴⁶ Wara mo paglahidi bisan lana an akon ulo pero siya ginpahumutan an akon mga tiil. ⁴⁷ Kaya tandai an ginasabi ko sa imo, ginpatawad na an damo niya na mga sala kay grabe gayod an iya kamuo sa akon. Sugad man an ginpatawad sin dyutay, dyutay man an ginapakita na pagkamuot.”

⁴⁸ Tapos sinabihan ni Jesus an babayi, “Ginpatawad na an imo mga kasal-an.”

⁴⁹ Niyan, idto’n mga tawo na kaurupod niya pagkaon sa lamesa nakasabi sa inda sadiri, “Sin-o daw ini na tawo na bisan mga kasal-an nakapatawad siya?”

⁵⁰ Pero sinabihan niya an babayi, “An imo pagtuod amo an nakasalbar sa imo. Hala, uli na na may kalinaw san isip!”

An Mga Kababayihan Na Nagaurupod Kan Jesus

8 Pakatapos sadto nagpanglurulung-sod kag nagpangburubaryo si Jesus sa pagtukdo kag pagpahayag san Maayo Na Barita manungod sa kahadian san Dios. Nag-upod sa iya an dose, ² hasta an iba pa na mga babayi na nagkaarayo san inda mga sakit kag ginluwasan san mga maraot na espirito. Amo man ini si Maria na ginatawag Magdalena na hali sa iya pito na demonyo an napaluwas. ³ Kaupod pa sinda Juana na asawa ni Chuza na katiwala ni Herodes, Susana kag san iba pa na may mga kaya amo an nagaburug sa panginahanglan ninda Jesus.

An Istorya Manungod San Parauma

(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

⁴ Pagtiripon san kadamuan na tawo na tagamanlain-lain pa na mga lung-sod para makita siya, ginsurmoton niya ini na istorya: ⁵ “May parauma na nagpauma para magsabwag sin mga binhi. Sa iya pagsabwag may mga binhi na nakatupa sa may dalan. Nagkataramak-tamakan idto kag tinuruka sa mga sapat. ⁶ May nakatupa man sa kabatuhan pero pagragit san adlaw nag-uruga tungod na wara sin tubig. ⁷ May nakatupa naman sa katunukan pero nagdaragko an katunukan kaupod san mga tanom, kaya nasiutan ini kag namatay. ⁸ Niyan, may iba pa man na mga binhi na nakatupa gayod sa mataba na duta, nag-turubo kag nagburunga sin mananggatos kada binhi.”

Pakaistorya sani ni Jesus nagsiyak siya, “Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

An Katuyuan San Istorya

(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

⁹ Pakatapos, ginhunga siya san iya mga disipulos kun nano an gusto sabihon sani na istorya, ¹⁰ Nagsabat naman siya, “Kamo an gintugutan na maaraman an mga misteryo san kahadian san Dios, pero sa iba an tanan sani ginatukdo paagi sa istorya agod

‘bisan sing-ano ninda sin kasud-ong dili gihapon ninda nakakita, bisan sing-ano ninda sin kapamati dili gihapon sinda nakasabot.’[¶]

Ginapahayag Ni Jesus An Istorya San Parauma

(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

¹¹ “Niyan, an gusto sabihon san istorya amo ini: an binhi amo an surmaton

[¶]8:10 Kitan sa Isaia 6:9

san Dios. ¹²Idto na nakatupa sa dalan na mga binhi amo idto'n nakabati san surmaton, tapos nagaabot dayon an demonyo kag nagahali sadto'n surmaton agod dili sinda magtuod kag masalbar. ¹³Idto naman na nakatupa sa kabatuhan pareho san mga nakabati san surmaton, tapos nagatuod kag nagakarilipay. Pero wara ninda ini ipasabuot, kaya nagatuod sinda sin kadali pero pakatin-tari ginapabayaon dayon an inda pagtuod. ¹⁴Sadto naman na katunukan kun diin nakatupa an mga binhi amo sinda an mga tawo na nakabati, pero sa inda pagpadayon nadaog sinda san kahan-dalan, mga kayamanan kag mga kinab-anon na kalipay sa buhay kaya an inda pagtuod wara magbaskog. ¹⁵Idto ugaling na mga nakasabwag man na binhi sa mataba na duta amo an mga tawo na pakabati san surmaton, nagatuod na may hugot sa buot kag sa maayo na tagipusuon, nagpadayon hasta magbunga an inda pagtuod."

An Istorya San Ilawan

(Marcos 4:21-25)

¹⁶Nagpadayon si Jesus sin iba na istorya. "Wara'n nagasindi sin ilawan pakatapos ginatahuban agod dili makapawa o ginabutang sa sirong san katri kundi ginatungtong ina agod makita an kapawa sana san mga tawo na nagasurulod. ¹⁷Sugad sani, wara sin natago na dili mahahayag kag wara sin ginsikreto na dili maaaraman kag mahahayag man. ¹⁸Kaya pamati gayod sin maayo kay siya na igwa pagahatagan pa, pero an wara bisan sing-ano ka dyutay an ginahunahuna niya na ada sa iya pagakuhaon pa."

An Iloy Kag Mga Kamaranghod Na Lalaki Ni Jesus

(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

¹⁹Niyan, nagpakadto kan Jesus an iya iloy kag san mga kamaranghod na

lalaki pero dili sinda nakaapiki tungod san kadamuan san tawo. ²⁰Kaya may nagsabi kan Jesus, "Ada sa luwas an imo iloy kag mga kamaranghod na lalaki kay gusto makigkita sa imo."

²¹Pero ginsabat niya sinda, "An akon iloy kag mga kamaranghod na lalaki amo idto'n mga nagapamarati san surmaton san Dios kag nagatuman sani."

Ginapakalma Ni Jesus An Subasko

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²²Usad sin adlaw sinabihan ni Jesus an iya mga disipulos, "Hamos kita patabok san danaw." Kaya nagsakay siya sa dako na baruto kaurupod sinda kag nagpalawod. ²³Taud-taod nakakaturug si Jesus. Sa katung-anan san danaw inabot sinda sin subasko kag may tubig na nakasulod na sa inda sarakyan. Nasa peligro gayod sinda.

²⁴Kaya gintulos ninda siya kag ginpukaw na nagasabi, "Sir, Sir, malulunod na kita."

Nagbangon siya kag ginsugo an hangin kag an grabe na mga balod tapos nag-udong ini. Tapos malinaw na. ²⁵Sinabihan niya sinda, "Nano kay wara kamo'n pagsarig sa akon?"

Nagkaharadlok sinda kag nagngalas, tapos nagapahurunga-hunga, "Sin-o daw ini kay an hangin kag mga balod ngani nagasunod sa iya kun suguon niya?"

Ginapaayo Ni Jesus An Tawo Na May Mga Demonyo

(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶Nagdungka sinda Jesus sa lugar san Geraseno na katabok san Galilea. ²⁷Paghaw-as pa lang ni Jesus, may nagsugat sa iya na tagalungsod na lalaki na nasudlan sin mga demonyo. Dugay na, wara ini siya nagabado o nagaistar sin balay kundi sa mga rulubngan na mga kweba. ²⁸Pakakita lang niya kan Jesus sumiyak kag natumba sa atubangan

niya. Pakatapos nagsurmation sin maku-sog, “Jesus, anak san Pinakalabaw na Dios, nano an pakilabot mo sa akon? Nakimaluoy ako sa imo, ayaw man ako pagpasakiti.” ²⁹ Nakasabi sani an tawo kay ginmandahan na ni Jesus an malaway na espirito na lumuwas sa lawas san tawo. Ini na espirito damo na’n beses ginapakisay-kisay an tawo. Kaya, ginapabantayan, ginakadenahan kag ginapawasan sa tiil agod mapaukoy siya, pero iya ini ginapangbugto kag ginatabog siya san demonyo sa kabukidan.

³⁰ Kaya ginhunga siya ni Jesus, “Nano an ngaran mo?”

Nagsabat ini, “Damo,” kay damu-damo na mga demonyo an nagsulod sa iya. ³¹ Nakimaluoy sinda kan Jesus na dili sinda pagpalayason pakadto sa kahidalaman na wara’n sukol.

³² Niyan, didto sa higad san bukid may damu-damo na mga baboy na nanginginaon. Pakakita sani nakimaluoy sa iya an mga demonyo na pasudlon na lang sinda sa mga baboy. Kaya tinugutan niya sinda. ³³ Pakatapos, an mga demonyo nagruluwas sa lawas san tawo kag nagsulod sa mga baboy. Nagharabas ini pagdaralagan palusad sa pangpang, nagkahurulog sa danaw kag nagkarulumos.

³⁴ Pakakita san mga parabantay san kababuyan sa nangyari, nagdaralagan sinda palungsod kag ginpamarita an inda nakita sa lungsod kag sa mga baryo didto sa patalibod. ³⁵ Kaya, nagkaradto an mga tawo para makita kun nano man gayod an nangyari. Pag-abot ninda kan Jesus nakita man ninda na nakaingkod sa may tiilan niya an tawo na ginluwasan san mga demonyo. Adto na siya nakaliwan na kag maayo an kaisipan kaya nagkaharadlok an mga tawo. ³⁶ Idto naman na mga nakakita amo an nag-istorya sa inda kun pan-o nagayo ini na tawo na nasudlan san

mga demonyo. ³⁷ Pakaaram ninda sani, an tanan na mga taga-Geraseno naghahangyo kan Jesus na maghali sa inda lugar kay nagkaharadlok gayod sinda. Kaya, nagsakay gihapon sinda Jesus sa inda sarakyan agod mag-uli.

³⁸ An tawo naman na ginluwasan san mga demonyo nakimaluoy kan Jesus na tugutan siya mag-upod pero ginpauli siya ni Jesus na sinabihan, ³⁹ “Mag-uli ka sa iyo kag ipaaram mo sa tanan an kaayuhan na hinimo san Dios sa imo.” Kaya, naglakat an tawo kag ginparapanumat niya sa tanan na katawuhan san syudad an hinimo sa iya ni Jesus.

Ginaayo Ni Jesus An Daragita Ni Jairo Kag San Babayi Na May Ginadugo

(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

⁴⁰ Pag-abot gihapon ni Jesus sa luyo san danaw malipayon na ginsugat siya san kadamuan kay adto na sinda nagapahurulat sa iya. ⁴¹ Taud-taod may nag-abot man na lalaki na an ngaran Jairo na usad na namumuno san sinagoga. Lumuhod siya sa may tiilan ni Jesus kag nakimaluoy siya na kun mahimo na makakadto siya sa inda balay, ⁴² kay an iya usad-usadi na anak na babayi, na dose anyos an edad, tikamatayon.

San pakadto na si Jesus, nagasurusuan an kadamuan. ⁴³ Didto may babayi na ginadugo sa sulod sin dose ka tuig kag wara pa man sin bisan sin-o na nakabulong sa iya. ⁴⁴ Kaya nakisu-suan man siya sa may likudan ni Jesus kag gindutdot an sidsid san iya ginasulot, Insigida naudong dayon an pagparadugo sa iya.

⁴⁵ Paglingi ni Jesus naghunga siya, “Sin-o an nagdutdot sa akon?”

San magpaambot an tanan nagsurmation si Pedro, “Maestro, nano kay nakahunga ka na ada an katawuhan nagapatalibod kag nagadiris-ukan pakada sa imo?”

⁴⁶ Pero nagsabat si Jesus, “Igwa gayod sin nagdudot sa akon kay nabatyagan ko na may nagguwa sa akon na gahom.”

⁴⁷ Pakamalisya siya san babayi na dili gali siya makatago, naghalapit na nagapangudog, nagluhod sa may tiilan ni Jesus kag ginpahayag sa atubangan san mga tawo kun nano kay gindutdot niya si Jesus kag kun pan-o siya naayo sadto mismo.

⁴⁸ Kaya, ginsabihan siya ni Jesus, “Tia, an imo pagtuod amo an nakaayo sa imo. Makalakat ka na sa kalinaw san isip.”

⁴⁹ Nagasurmaton pa si Jesus san may nag-abot na hali sa balay ni Jairo kag nagsumat, “Sir, an imo anak patay na. Siguro, dili mo na kinahanglan na samukon pa an Maestro.”

⁵⁰ Pero san nabatian ini ni Jesus sin-abihan niya si Jairo, “Ayaw kahadlok, magtuod ka lang sa akon kag maaayo siya.”

⁵¹ San pag-abot ni Jesus sa balay ni Jairo wara siya’n gintugutan na mag-upod sa iya sa sulod pwera lang kanda Pedro, Juan kag Santiago, kag san mga ginikanan san bata. ⁵² Nagatarangis an tanan kag nagamundo sa nangyari sa bata. Pero nagsurmaton si Jesus, “Udong na kamo pagtangis. Dili siya patay kundi natuturog lang.”

⁵³ Pero gintarawhan siya kay aram ninda na patay na gayod an bata. ⁵⁴ An hinimo naman niya kinaptan an bata sa kamot kag tinawag, “Anak, bumangon ka.” ⁵⁵ Nabuhay gihapon an bata kag insigida bumangon. Kaya nagsugo si Jesus na hatagan an bata sin makaon. ⁵⁶ Nangarat an mga ginikanan san bata, pero ginmandahan sinda ni Jesus na dili magpanumat bisan kanin-o san nangyari.

An Pagsugo Ni Jesus Sa Dose Na Apostoles

(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

9 Usad naman sin adlaw gintiripon ni Jesus an dose kag hinatagan sin gahom kag otoridad na makapaluwas san tanan na mga demonyo kag makabulong san mga masakiton. ² Tapos sinugo niya sinda para itukdo an manungod san kahadian san Dios kag magpangbulong. ³ Gintugon niya sinda, “Ayaw pagdara sin nano pa man sa iyo paglakat bisan tungkod, surudlan, pagkaon o kwarta kag liwanan. ⁴ An sin-o man na panimalay na magapadayon sa iyo, didto na lang kamo mag-istar hasta na maghali kamo sana na lugar. ⁵ Sadto naman na lungsod na dili magpadayon sa iyo paghali niyo sa inda taphuda anay an alpog sa iyo tiil bilang padaan na may paghusgar na maabot sa inda.” ⁶ Kaya nagralakat sinda kag nagpangburubaryo sa pagtukdo san Maayo Na Barita kag pagpamulong san katawuhan bisan diin.

An Pagkamatay Ni Juan Na Parabunyag

(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

⁷ Niyan nabaritaan ni Herodes na namumuno san Galilea an tanan na nangyayari manungod kan Jesus didto kaya nalisang siya kay basi nabuhay gihapon si Juan na Parabunyag susog sa ginasarabi san iba na mga tawo. ⁸ An iba man nagasarabi na si Elias nagpakita gihapon kag may iba pa gayod na nagasarabi na an usad san mga kasadto na mga propeta nabuhay gihapon.

⁹ Pero nagsurmaton si Herodes, “Dili ako matuod na si Juan ini kay ginpapugutan ko siya, pero sin-o ini na akon nababaritaan?” Kaya mas lalo na nagahandom siya na makita si Jesus.

Ginapakaon Ni Jesus An Lima Ka Libo Na Tawo

*(Mateo 14:13-21; Marcos
6:30-44; Juan 6:1-14)*

¹⁰ Pagbalik san mga apostoles ginsumatan ninda si Jesus san inda nagkahirimuan. Tapos gin-agda niya ini na sinda-sinda lang pakadto sa usad na lungsod na ginatawag Betsaida. ¹¹ Pakaaram san katawuhan, nagsurunod man sinda kan Jesus. Kaya, gin-agda niya sinda kag gin-istoryahan manungod sa kahadian san Dios. Ginbulong man niya idto'n nagakinahanglan na mabulong.

¹² San takop na an kahapunanon nagharalapit sa iya an dose kag nagsabi, "Pahalia na an mga tawo agod makakadto sa mga baryo kag mga sitio para makapanghanap sin maistaran kag sin makaon kay adi kita didi sa mamingaw na lugar."

¹³ Pero nagsabat lugod si Jesus, "Hatagi na lang niyo sinda'n makaon."

Pero nagreklamo sinda, "Lima lang ka bilog na tinapay kag duha ka bilog na isda an amon dara pwersa lang kun magbakal kita sin pagkaon para sani tanan na katawuhan." ¹⁴ Kay mga lima ka libo na kalalakihan an adto didto.

Pero sinabihan niya an iya mga disipulos, "Paingkuda sinda sin tigsurusingk-wenta kada grupo." ¹⁵ Sinunod ninda kag pinaingkod an tanan. ¹⁶ Tapos, kinuha ni Jesus an lima ka bilog na tinapay kag an duha ka bilog na isda, humangad siya sa langit kag nagpasalamat sa Dios. Pagkatapos gin-utud-utod ini kag gintunol sa iya mga disipulos agod ipanghatag sa mga tawo. ¹⁷ Nagkaraon sinda tanan hasta na nagkaburusog. Pakatapos gintipon san mga disipulos an sobra na dose pa ka bangkat.

An Pagapamatuod Ni Pedro Kan Jesus (Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

¹⁸ Usad sin adlaw san si Jesus sulo lang na nagapangadyi, naghalapit an iya mga disipulos. Tapos nagsabi siya sa inda, "Sumati daw niyo ako kun nano an pagkakilala sa akon san mga tawo."

¹⁹ Nagsabat sinda, "Sabi san iba na ikaw si Juan na parabunyag. An iba man na ikaw kuno si Elias, kag an iba pa gayod na ikaw kuno usad san mga kasadto na mga propeta na nabuhay gihapon."

²⁰ Naghunga gihapon si Jesus, "Pero kamo, nano an pagkakilala niyo sa akon?"

Nagsabat si Pedro, "Ikaw an Cristo san Dios."

²¹ Niyan, ginpadaanan gayod niya sinda na dili magpanumat bisan kanino man manungod sa iya.

Nagaistorya Si Jesus Manungod San Iya Pagtios Na Maabot

(Mateo 16:21-28; Marcos 8:30-9:1)

²² Pakatapos ginsabihan pa niya sinda. "Dapat ako na Anak San Tawo magtios sin grabe. Pagapaambutan san mga kamagurangan na namumuno san mga Judio, mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan, tapos papatayon pero sa ikatulo ka adlaw bubuhayon gihapon."

²³ Pagpadayon ni Jesus ginsabihan niya hasta an tanan, "Kun may gusto mag-upod sa akon bilang disipulos ko, dili niya dapat sundon an sadiri niya na kabubut-on kundi sundon lugod an kaburut-on ko kag pas-anon an iya krus uruadlaw na amo an pagtios tungod sa akon. ²⁴ Nasabi ko ini kay an nagahan-dom masalbar an iya buhay para sa iya sadiri mawawar-an sani, pero an maghalad san iya buhay alang-alang sa akon masasalbar lugod sani. ²⁵ Kay nano man

an pakinabang san tawo kun mapasa iya an bilog na kinab-an kag an balyo sani amo an pagsuko o pagkawara san iya buhay? Syimpre wara gayod!

²⁶ “Sugad man kun may tawo na dili magaako sa akon kay ginakaalo niya ako kag san akon katukduan, ako na Anak San Tawo igakaalo man siya kag dili ko aakuon pag-abot ko sa akon gloria kag sa gloria man san akon Ama kag san mga banal na anghel. ²⁷ Ginasiuro ko sa iyo na igwa sin pira sa iyo na nagatindog didi na dili mapapatay hasta na makita an kahadian san Dios.”

An Pag-iba San Hitsura Ni Jesus

(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Mga walo ka adlaw pakatapos niya pagsabi sani, gin-agda ni Jesus sinda Pedro, Juan kag Santiago pagsagka sa bukid para magpangadyi. ²⁹ Myintras nagapangadyi siya didto, nag-iba an hitsura san iya bayhon kag nagsinggat gayod an iya bado sa kaputi. ³⁰ Bigla na lang may duha na lalaki na nag-abot kag nakisurmaton sa iya. Amo ini sinda Moises kag Elias. ³¹ Nagpakita ini na duha na may langitnon na gloria na nakasilaw baga’n adlaw, kag nagsurmaton manungod sa pagtaliwan ni Jesus na mangyari sa Jerusalem.

³² Niyan naman si Pedro kag san iya mga kaurupod mga maanok gayod an katurug pero pagmata ninda nakita an gloria ni Jesus kag an duha na lalaki na nagatindog kaupod niya. ³³ San mahali na an duha, sinabihan ni Pedro si Jesus, “Sir, maayo man na adi kita. Tugutan kami na magtindog didi sin tulo na kubung-kubong na usad sa imo, usad naman kan Moises kag usad pa kan Elias.” Dili niya namangnuhan an iya ginasabi.

³⁴ Myintras nagsurmaton pa siya may madakmol na dampog kag nahandungan sinda. San matahuban na nagkaharadlok sinda. ³⁵ Tapos, may nabati sinda na na-

gasurmaton hali sa dampog, “Amo ini an akon Anak na ginpili ko. Pamatii niyo siya.” ³⁶ Pakatapos sadto, nakita ninda na si Jesus na lang. Kaya, ginpasabuot san mga disipulos an inda nakita kag wara gayod sin ginsumatan sadto na kaurason.

An Bata Na Lalaki Na Ginsudlan Sin Maraot Na Espirito

(Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

³⁷ Pagkasunod na adlaw naglugsad na sinda hali sa bukid kag didto damudamo na mga tawo an nagsugat kan Jesus. ³⁸ Insigida may lalaki sa kadamuan na nagsiyak, “Maestro, nakimaluoy ako sa imo, pakikita man tabi san akon bugtong na anak na lalaki. ³⁹ Ginasudlan siya san maraot na espirito kag bigla lang na nagasiyak, ginapakisaykisay siya hasta na magbura an ba-ba, tapos, ginaparapasakitan siya kag haros habo na maghali sa iya. ⁴⁰ Nakimaluoy ako sa imo mga disipulos na pahalion an maraot na espirito pero dili ninda kaya.”

⁴¹ Nagsabat si Jesus, “Marasa pa kamo na mga tawo yana na panahon na wara’n pagtuod kag mga sutil! Hasta san-o ta kamo dapat pagatiusan? Nano, hasta na lang magatios ako sa iyo?” Tapos sinabihan an lalaki, “Sige, darha didi an imo anak.”

⁴² San nagapahalapit na kan Jesus an bata ginpasagmok siya sa duta san maraot na espirito kag ginauy-og. Pero sinaway ni Jesus an maraot na espirito kag naayo an bata. Tapos gin-uli na siya sa iya ama. ⁴³ An tanan naman nagkangarawa sa kagamhanan san Dios.

An Pagaistorya Gihapon Ni Jesus Manungod San Iya Maabot na Kamatayon

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

San nagkakangarawa pa an tanan san mga ginhimo ni Jesus, sinabihan niya an

iya mga disipulos, ⁴⁴“Itanom niyo sa isip ini na mga surmaton, ako na Anak San Tawo iintriga sa gahom san katawuhan.”

⁴⁵ Pero dili ninda nasabutan kun nano an gusto sabihon sani na iya ginsabi kay gintago ini sa inda agod dili ninda mapanginano kag nahahadlok man sinda maghunga sa iya.

Sin-o An Pinakalabaw Sa Tanan?

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Niyan, nagsuruay an iya mga disipulos kun sin-o sa inda an labaw sa tanan. ⁴⁷ Pero san mapanginano ni Jesus kun nano an inda ginaisip may kinuha siya'n dyutay na bata, pinaingkod sa iya katakin, ⁴⁸ kag ginsabihan sinda, “An makaako sin pareho sani na bata alang-alang sa akon ginaako man ako, kag an mag-ako sa akon ginaako man an nagsugo sa akon. Kun sugad an pinakamenos sa iyo amo an pinakalabaw sa tanan.”

An Dili Nagakontra Sa Iyo Apin Sa Iyo

(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Didi, nagsurmaton si Juan, “Mae-stro, nakakita kami sin lalaki na nagapaluwas sin mga demonyo paagi sa imo ngaran. Kaya ginbawalan namon siya kay dili man naton kaupod.”

⁵⁰ Pero sinabihan siya ni Jesus, “Ayaw niyo siya pagsawaya kay an dili nagakontra sa iyo kaapin niyo.”

May Samaritano Na Baryo Na Nagsikway Kan Jesus

⁵¹ San nagadangadang na an panahon san pagsakat ni Jesus sa langit, nagtuna siya pagpakadto gayod sa Jerusalem.

⁵² Kaya nagsugo siya sin mga mag-una sa iya agod ihanda an pag-abot niya. Mga Samaritano an mga tawo sana na baryo. ⁵³ Ugaling an mga tagadidto wara magpadayon sa iya kay an tuyo gayod niya pa-Jerusalem. ⁵⁴ San maaraman ini

ninda Santiago kag Juan na duha san iya mga disipulos, ginhunga siya, “Ginoo, nano, gusto mo na mag-ayo kami na pauranan sinda'n kalayo na hali sa langit agod ugdawon sinda?” ⁵⁵ Pero ginatubang sinda ni Jesus kag gin-uritan. ⁵⁶ Pakatapos nagpadayon sinda sa masunod na baryo.

Mga Kinahanglanon Sa Pagsunod Kan Jesus

(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ San nagaralakat na sinda may naka-sugat sinda sa kamino na tawo na nagsabi kan Jesus, “Sir, magaupod ako sa imo bisan magpakain ka.”

⁵⁸ Didi sinabihan siya ni Jesus, “May unugan an mga garong kag an mga sapat na nagalupad may mga salag pero ako na Anak San Tawo wara ngani bisan istaran.”

⁵⁹ May sinabihan pa siya na tawo, “Kadi, umupod ka sa akon,” kaya lang nagsabat an tawo, “Ginoo, tuguti ako na makauli anay hasta na ikalubong ko an akon ama.”

⁶⁰ Pero ginsabat siya ni Jesus, “Pabay-i na ilubong san mga tawo na bage'n patay san inda sadiri na mga patay pero ikaw makadto sa kadamuan kag itukdo an manungod sa kahadian san Dios.”

⁶¹ May iba pa gayod na nagsabi sa iya, “Ginoo, maupod man po ako sa imo pero mapaaram anay ako sa balay.”

⁶² Sinabihan siya ni Jesus, “An nagahuyot san kaling san arado na nagaparalingi dili angay sa kahadian san Dios.”

An Mga Tugon Sa 72 Disipulos

10 Pakatapos sani nagpili gihapon an Ginoo sin 72 disipulos kag ginsugo sinda tigduha-duha na mag-una sa iya sa tanan na mga lungsod kag mga lugar na iya man pagakadtuan. ² Ginsabihan niya sinda, “Damo'n gusto maka-

bati san Maayo Na Barita pero kulang sa inda an mga magatukdo. Baga'n bugana na aranihon ini na mga tawo pero kulang lang an paraani. Kaya maghangyo kamo sa Ginoo na tag-iya san anihon agod magsugo siya sin mga paraani sa iya aranihon.

³“Sige, kadto na kamo pero tandai na ginasugo ta kamo baga'n mga karnero sa tunga san mga maisog na hayop. ⁴Ayaw kamo pagdara sin pitaka, surudlan o sandalyas kag ayaw pag-udong sa pakig-istoryahan bisan sa sin-o man na masugatan niyo sa dalan.

⁵“Sa diin man na balay na iyo suludan sabiha dayon niyo sa tag-iya, ‘Mapasa iyo an kalinawan hali sa Dios.’ ⁶Kun an nagaistar didto tawo na may kalinaw an isip hali sa Dios, mapasa inda an kalinawan pero kun dili mabalik ina sa iyo. ⁷Mag-istar kamo sana na balay, kaunon niyo kag inumon an nanuman na ihanda sa iyo tungod naman na an paratrabaho dapat lang na hatagan san iya suhol. Ayaw pagparaburubalhin sin balay.

⁸“Sa kadtuan niyo na lungsod na maayo an pagpadayon sa iyo kauna an nanuman na ginhandang para sa iyo. ⁹Ayuha an mga masakiton sana na lungsod kag isabi na ‘Halapit na sa iyo an oras na an Dios amo an magahadi sa iyo.’ ¹⁰Pero sa diin man na lungsod na iyo kadtuan kag habo magpadayon sa iyo, lumuwas kamo sa inda mga kamino kag isabi, ¹¹‘Bisan an alpog san iyo lungsod na nakadukot sa amon mga tiil igataphod namon bilang padaan na pagakastiguhon kamo san Dios. Tandai niyo ini, an kahadian san Dios nagpahalapit na sa iyo.’ ¹²Ginasiguro ko sa iyo na pag-abot sana na adlaw san paghusgar mas pagakaluy-an san Dios an mga maraot na taga-Sodoma ki sadto'n mga tawo sana na lungsod na magakontra sa iyo.

Mga Lungsod Na Pagakastiguhon San Dios

(Mateo 11:20-24)

¹³“Kamakaluluoy niyo na mga taga-Corazin! Kamakaluluoy man niyo na mga taga-Betsaida! Kun an ginhimo na mga milagro sa iyo didto paghimua kasadto sa maraot na mga syudad san Tiro kag Sidon na ginsira san Dios, dugay na an mga tagadidto nagsul-ot sin bado na ginahimo'n sako kag nagsaburak sin abo sa inda mismo mga ulo agod ipakita na sinda nagabasol kag nagabaya san inda mga kasal-an. ¹⁴Tungod sana mas pagakaluy-an san Dios an mga taga-Tiro kag mga taga-Sidon ki sa iyo sa adlaw san paghusgar. ¹⁵Kamo naman na mga taga-Capernaum, nano, gusto niyo na magpakamatanos pareho san sa langit? Itatapok lugod kamo sa impierno.”

¹⁶“Kaya an nagapamati sa iyo na mga disipulos ko nagapamati sa akon. An nagasikway sa iyo nagasikway sa akon kag idto'n nagasikway sa akon ginasikway man an nagsugo sa akon.”

An Pagbalik San 72 Na Disipulos

¹⁷Nagbalik an 72 na tawo na ginsugo na mga malipay na an sabi, “Ginoo, bisan an mga demonyo nagtuman sa amon san ginsugo namon sa ngaran mo.”

¹⁸Sinabihan sinda ni Jesus, “Nakita ko an pakahulog ni Satanas hali sa langit na baga'n kilat. ¹⁹Tandai, ginhatagan ta kamo sin gahom na makadaog san karautan baga'n pagtamak sa mga sawa kag mga uyang amo man san tanan na gahom san mga kaaway kag wara'n makapasakit sa iyo. ²⁰Pero ayaw kamo pagkalipay dahil na napatuman niyo an mga maraot na espirito kundi magkalipay tungod na an iyo mga ngaran nasurat sa libro na adto sa langit.”

An Pagkalipay Ni Jesus

(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Sadto man na oras na palipay si Jesus san Espirito Santo kag nagsabi, “Ama na Ginoo san langit kag duta, nagapasalamat ako sa imo kay gintago mo ini na kaaraman sa mga madunong kag mga may pagsabot pero ginhayag mo sadto’n mga maluya an pagsabot sugad san mga dyutay na bata. Opo, Ama ko, kag ginkalipay mo an pagahimo sani.

²² “Niyan, an tanan na poder ginhatag sa akon san akon Ama. Wara sin makakilala kun sin-o an Anak kundi an Ama, kag kun sin-o an Ama kundi an Anak kag sadto naman na mga ginagusto san Anak na pahayagan san manungod sa Ama.”

²³ Pakatapos, gin-atubang ni Jesus an iya mga disipulos kag nagsabi, “Palabi an nakakita san iyo nakikita, ²⁴ kay matuod gayod na damo kasadto’n mga propeta kag mga hadi na gusto man makakita san iyo nakikita pero wara ninda makita. Nagahandom man makabati san iyo nababatan pero wara ninda mabati.”

An Istorya San Maayo Na Samaritano

²⁵ Igwa’n abugado na nagtindog kag naghunga kan Jesus agod porbaran siya, “Maestro, nano an dapat ko na himuon agod masadiri ko an wara’n katapusan na buhay?”

²⁶ Ginsabat siya ni Jesus, “Adto na sa Kasuguan nasurat an himuon. Nano an imo nabasa?”

²⁷ Nagsabat man an tawo, “Kamut-an mo an Ginoo na imo Dios sa imo puso, sa bilog mo’n tagipusuon, sa tanan san imo pagaisip kag paagi man sa paggamit mo

san tanan na kusog sa pagsirbe sa iya,’ kag ‘kamut-an mo an imo kapwa pareho san imo sadiri.’”²⁸

²⁸ Nag-uyon si Jesus, “Tama an pakasabi mo. Himua ina kag mabubuhay ka.”

²⁹ Pero kay gusto niya na mapatanos an iya sadiri ginhunga si Jesus, “Sin-o an akon kapwa?”

³⁰ Nagsabat si Jesus paagi sin istorya, “Igwa’n gintulis na Judio na naglugsad hali sa Jerusalem pakadto sa Jerico. Hinubaan siya, binaog kag binayaan na tikamatayon. ³¹ Nangyari man na may padi na nagaagi sadto na dalan pero pakakita niya sa tawo linabayan lang. ³² Sugad man may Levita na pag-abot sadto na lugar kag pakakita niya sa tawo nagtabok paluyo na dalan kag naglabay man lang. ³³ May Samaritano naman na kontra san mga Judio pero sa iya paglakaton nakaabot sadto na lugar kag pakakita san kamutangan san tawo naluoy. ³⁴ Ginhalapitan niya ini tapos ginbu-buan sin lana kag bino an mga samad sani kag ginbutukan. Pakatapos ginsakay sa iya kabayo an tawo, gindara sa usad na dayunan kag gin-ataman siya. ³⁵ Pagkaotro adlaw nagkuha siya sin kwarta na duha ka bilog na plata kag hinatag sa tag-iya san dayunan na nagsabi, ‘Atamana siya kag kun may magastos pa pagabayadan ta ikaw pagbalik ko.’”

³⁶ Niyan, ginhunga siya ni Jesus, “Sin-o sani na tulo sa paghuna mo an naging kapwa san gintulis na tawo?”

³⁷ “An tawo na naluoy sa iya,” an sabat san abugado.

Sinabihan siya ni Jesus, “Kadto na kag sugad man sani an himuon mo.”

§10:27 Sa Griego, “Kamut-an mo...sa bilog mo na puso, sa bilog mo na kalag kag sa bilog mo na isip.” Kitaa sa Deuteronomio 6:5 kag sa Levitico 19:18.

Ginabisita Ni Jesus Sinda Marta Kag Maria

³⁸ San paglakaton ni Jesus kag san iya mga disipulos nakaabot sinda sa usad na baryo kag may babayi na an ngaran Marta na nagpadayon sa inda. ³⁹ Igwa siya sin kamanghod na an ngaran Maria na nagaingkod sa may tiilan san Ginoo kag nagapamati san iya ginatukdo. ⁴⁰ Niyan, si Marta, na nahahandal pag-asikaso san mga ginahanda, nag-apiki kan Jesus kag nagsabi, “Ginoo, dili mo ba namamalisyahan na ginapabayaang lang ako san akon kamanghod sa pag-trabaho? Pakisabi man sa iya na buligan ako.”

⁴¹ Pero ginsabat siya san Ginoo: “Marta, Marta, nahandal ka kag nalilisang san damo na mga bagay, ⁴² pero usad lang an kinahanglan. Amo ini an ginpili ni Maria na maayo na parte na dili mahahali sa iya.”

Nagatukdo Si Jesus Manungod Sa Pagpangadyi

(Mateo 6:9-15; 7:7-11)

11 Usad sin bes nagapangadyi si Jesus sa usad na lugar. Pakatapos niya usad san iya mga disipulos naghangyo, “Ginoo, tukdui man kami pagpangadyi na pareho man san ginatukdo ni Juan na Parabunyag sa iya mga disipulos.”

² Kaya ginsabihan niya sinda, “Pagpangadyi niyo sabihon,

‘Ama, pagalangan an banal mo na ngaran. Mag-abot lugod an pagahadi mo.

³ Hatagi kami san amon kinahanglan na pagkaon uruadlaw.

⁴ Patawada kami san amon mga sala kay ginapatawad namon an tanan na mga nakasala sa amon.

Ayaw man kami pagtuguti na masugtan.’”

⁵ Sinabihan pa sinda ni Jesus, “Ipamutang ta na usad sa iyo may kaamigo na nagkadto sa iya na tunga’n gab-i kag nagsabi, ‘Migo, pahurama man anay ako sin tulo ka bilog na tinapay, ⁶ kay may kakilala ako na nag-abot sa balay hali sa paglakaton kag wara ako’n ikapakaon sa iya.’

⁷ “Tapos ginsabat siya san nasa sulod, ‘Ayaw na ako pag-ulanga. Sirado na kag nagahirigda na kami san mga bata. Dili na ako mabangon para hatagan ka san panginahanglan mo.’ ⁸ Ugaling, matuod gayod na mabangon siya agod ihatag an tanan na pagkinahanglan san iya amigo, dili dahilan san inda pag-amigo kundi dahilan san pagpakimaluoy san usad.

⁹ “Kaya tandai an gasabi ko sa iyo, mangayo sa Dios kay pagahatagan kamo. Maghanap kay ipapakita niya sa iyo. Magtawag sa iyo kay pagaabrihan niya an pwertahan sa iyo. ¹⁰ Himuon niyo ini kay an nangangayo sa Dios amo an pagahatagan. An nagahanap amo an makakita kag an nagatawag sa iya amo an pagaabrihan san pwertahan.

¹¹ “Niyan, halimbawa, sin-o sa iyo na mga ama an mahatag sin sawa sa iya anak kun mangayo siya’n isda, ¹² o kaya uyang kun mangayo ini’n itlog? ¹³ Kun kamo ngani na mga maraot an ugali maaram maghatag sin mga maayo na bagay sa iyo kaanakan, sing-ano pa gayod ada an iyo Ama sa langit an mahatag san Espirito Santo sadto’n mangayo sa iya?”

Si Jesus Kag Si Beelzebul

(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

¹⁴ Usad sin bes may ginapahali na demonyo si Jesus kay amo ini an nakapaapa sa tawo, pero pakahali lang san demonyo nakasurmaton na an apa kag nangawa an mga tawo. ¹⁵ Pero may iba sa inda na nagsabi, “Paagi lang kan Beelzebul na namumuno san mga de-

monyo an pagpaluwas niya san mga demonyo.”¹⁶ Myintras may iba naman nagpangayo kan Jesus sin milagro bilang tanda agod porbaran na hali man gayod siya sa Dios.

¹⁷ Pero kay aram niya an inda ginaisip ginsabihan sinda, “Maruruba an kahadian na pirme may araraway sa inda mismo. Amo man magaburulag an pamilya na pirme may araraway sa inda mismo.”¹⁸ Sugad man kun si Satanas mismo ginakontra an iya sadiri na mga sakop, pan-o magapadayon an iya pagahadi? Nagahunga ako sani kay nagasabi kamo na paagi kan Beelzebul nagapahali ako sin mga demonyo.

¹⁹ “Niyen, kun paagi kan Beelzebul nagapaluwas ako san mga demonyo, kanin-o man gali poder na nahimo man ini san iyo mga katawuhan? Kaya ini sinda mismo an magapamatuod na sala kamo.”²⁰ Ugaling kun paagi sa poder san Dios an pagpaluwas ko san mga demonyo, ina nagapamatuod na an pagahadi san Dios adi na sa iyo.”

²¹ Nagpadayon pa si Jesus, “Kay kun ipamutang ta sa makusog na armado na tawo pirme nagabantay sa iya balay, dili siya makakawatan bisan nano,”²² pero kun dayuhon siya san mas makusog pa sa iya, madadaog siya kag an tanan na armas na iya ginsarigan aagawon kag pagabarahinon an mga nakawat sa iya.

²³ “Kun sugad an dili nakiupod sa akon mga kontra gayod sa akon kag an dili nagabulig sa akon pagtipon nagapaburulag lugod.

An Pagbalik San Malaw-ay Na Espirito

(Mateo 12:43-45)

²⁴ “Ipahalimbawa ta naman sa maraot na espirito,” an sabi ni Jesus. “Pagluwas sani sa tawo nagaagi-agi ini sa mga disyerto agod maghanap

sin mapahuwayan pero kay wara’n mahanapan kaya masabi, ‘Mabalik ako sa akon ginhalian na istaran.’²⁵ Pag-abot sani didto nakita na wara’n sulod, malinis kag gin-ayo na idto.”²⁶ Kaya magahali gihapon ini kag magatiripon pa sin pito na espirito na mas maraot pa ki sa iya. Didto sinda masulod kag maistar. Dahilan sani mas grabe an kamutangan sadto’n tawo ki san dati.”

An Tunay Na Kalipayan

²⁷ Nagasurmaton pa si Jesus san may babayi didto sa kadamuan na nagsiyak, “Pinalabi gayod san Dios an babayi na nagbudos kag nagpadudo sa imo.”

²⁸ Pero nagsabat si Jesus, “Mas palabi pa gayod idto’n nagapamati san katukduan manungod sa Dios kag nagatuman sani.”

Nagin Tanda Si Jonas

(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

²⁹ Myintras nagadamo an mga tawo nagpadayon pagsurmaton si Jesus, “Sing-ano ka makasasala an mga katawuhan yana! Nagaparapangayo sinda’n tanda pero wara’n ipapakita sani kundi an pareho san nangyari sa propeta na si Jonas.”³⁰ Sugad san siya nagin tanda sa mga taga-Nineve paagi sa pag-istar niya sin tulo ka adlaw sa tiyan san dako na isda sa dagat pero nakaluwas gihapon na buhay, sugad man ako na Anak San Tawo magin tanda man sani na mga tawo yana na panahon.”³¹ Sa adlaw san paghusgar an reyna san lungsod na ginatawag Sheba matindog kaupod an mga tawo sani na panahon kag pagakondinaron sinda, kay hali pa gayod siya sa harayo na lugar san kinab-an para mamati san kadunungan ni Solomon, pero kita, adi na yana an mas labaw pa ki kan

Solomon.** ³² Sa adlaw san paghusgar an mga tawo naman san Ninive matindog kaupod ini na mga tawo kag kukondinaron sinda kay nagbasol sinda kag nagbaya sa inda pagkasala dahilan san katukduan ni Jonas pero, kita, adi an mas labaw pa ki sa iya.”

An Ilaw San Buhay

(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ Didi naman nagpadayon si Jesus pagsabat sa inda na gusto makakita sin tanda, “Wara’n masindi sin ilawan tapos itago o isulod sa baldi kundi ginabutang sa dapat na tungtungan sani agod an kapawa makita san mga nagasurulod. ³⁴ Pareho san ilaw an imo mata para sa lawas. Kun maayo an imo mata mapapawaan man an bilog mo na lawas pero kun maraot an imo mata madulom man an bilog mo na lawas. ³⁵ Kun sugad makasiguro ka na an ilaw na nasa sulod sa imo dili ngani madulom. ³⁶ Kay kun an imo lawas puno sin kapawaan kag wara’n parte na madulom magigin mapawa ini’n biyo na pareho san ilawan na nagabanaag sa imo.”

Nagaakusar Si Jesus Sa Mga Pariseo Kag Mga Paratukdo San Kasuguan

*(Mateo 23:1-36; Marcos
12:38-40; Lucas 20:45-47)*

³⁷ Nakatapos pa lang si Jesus pagsurmaton san may Pariseo na nag-imbatar sa iya na magkaon sa inda. Nagdayon siya kag nag-ingkod sa may lamesa. ³⁸ Nangarat an Pariseo san makita siya na wara anay maghugas antes magkaon.

³⁹ Kaya ginsabihan siya san Ginoo, “Kamo na mga Pariseo! Ginalinisan niyo an sa luwas san lawas sugad san paglinis san tasa kag plato pero an sa sulod san lawas maraot gayod dahilan sa kapasluan kag karautan. ⁴⁰ Mga buang!

Dili ba an Dios na naghimo san sa luwas amo man an naghimo san sa sulod? ⁴¹ Dapat magbahin anay san sa imo sa mga pobre kag an tanan magigin malinis para sa iyo.

⁴² “Makaluluoy man gihapon kamo na mga Pariseo! Ginahalad niyo an ikana-pulo na parte bisan an pinakamenos san iyo mga produkto pero napapabayaan niyo an katanusan kag pagkamuot san Dios! Amo ini an dapat niyo sunudon na dili man gihapon napapabayaan an iba.

⁴³ “Makaluluoy man kamo na mga Pariseo kay naiila pirme mag-ingkod sa pinakaunahan san mga sinagoga kag naiila man paggalangan sa may merkado.

⁴⁴ “Makaluluoy pa kamo kay baga kamo’n mga lubungan na wara’n tanda. Kaya baga’n natatamakan san mga tawo na dili nakikilalahan an pagkadunot didto.”

⁴⁵ Didi usad na paratukdo san Kasuguan san mga Judio an nagsurmaton, “Maestro, kun nagsurmaton ka’n irog sani ginatuya mo man kami.”

⁴⁶ Pero ginsabat ni Jesus, “Makaluluoy man kamo na mga paratukdo san Kasuguan kay ginapahimo niyo an mga tawo sin mga malisod na panurundon na dili kaya pero kamo mismo habo ngani magtikwil bisan usad na tudlo sa pagbulig sa inda.

⁴⁷ “Makaluluoy man kamo kay ginatindog niyo an mga rulubngan san mga propeta na ginpatay san iyo mga kalulululuhan! ⁴⁸ Kaya paagi sani nagapamatuod kamo kag nagauyon san ginhimo san iyo mga kalulululuhan. Sinda an nagpatay kag kamo naman an nagatindog san rulubngan. ⁴⁹ Dahilan sani sa iya kadunungan nagsabi an Dios, ‘Magasugo ako sa inda sin mga propeta kag mga apostoles na an iba pagap-

** 11:31 Sa Griego, “An reyna san Habagat.”

atayon ninda kag an iba naman paga-pasakitan.⁵⁰ Kaya ini na mga tawo yana amo an manabat tungod san pagpatay sa mga propeta tuna san paglalang san kinab-an.⁵¹ Ini nagtuna sa dugo ni Abel hasta sa dugo ni Zacarias na ginpatay sa katung-anan san altar kag san pinakabanal na lugar sa templo. Matuod gayod na ini na mga tawo yana amo an magapanabat san tanan.

⁵²“Makaluluoy pa gayod kamo na mga paratukdo san Kasuguan kay kinuha niyo an lyabi san pwertahan sa pakaaram san manungod sa pagkasalbar na kamo mismo wara magsurulod kag gin-ulang pa niyo an mga nagasulod.”

⁵³Paghali ni Jesus didto grabe an pagpakaraot sa iya san mga paratukdo san Kasusugan kag mga Pariseo kag ginapirit gayod siya na magsabat san damo ninda na mga hunga,⁵⁴ agod madakop ninda siya sa nano man na sala na basi maisurmaton niya.

Padaan Sa Pagsagin-sagin

12 San libo-libo na an mga tawo na nagtiriripon haros nagapataramak-tamak na sinda. Didi nagtuna si Jesus pagsurmaton anay sa iya mga disipulos. “Paglikay kamo sa lebadura san mga Pariseo na amo an pagsagin-sagin.² Pero mahahayag an tanan na natatago kag an tanan na ginatahuban maaaraman.³ Sugad man an nano na ginsabi niyo sa kadulman mababatan man sa kapawaan kag an nano man na iyo ginahutik sa sulod san kwarto igasiyak hali sa mga kabubungan.”

An Dapat Mahadlukan

(Mateo 10:26-31)

⁴“Mga amigo ko, tandai an ginasabi ko sa iyo, ayaw kamo kahadlok sadto’n mga makapatay san lawas na pakatapos sana wara na’n mahimuan pa,⁵ kundi

ipapaaram ko an dapat niyo kahadlukan: kahadluki an Dios na pakatapos pagpatay may gahom na magtapok sa iyo sa impierno. Matuod gayod na siya an dapat niyo kahadlukan.⁶ Dili ba an bali-gyaan sin lima na maya duha ka sentimos? Pero bisan usad man sani dili nalilimutan sa mata san Dios.⁷ Hasta an mga buhok niyo sa ulo binilang tanan san Dios. Kaya ayaw kamo kahadlok. Mas mahalaga kamo ki sa damo na mga maya.”

An Kaisog Na Hali Sa Espirito Santo

(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Nagpadayon pa si Jesus, “Matuod gayod na an nagaako sa atubangan san mga tawo na siya para sa akon, amo man an pagahimuon ko na Anak San Tawo sa iya sa atubangan san mga anghel san Dios.⁹ Pero an magsabi sa atubangan san mga tawo na dili siya para sa akon amo man an pagahimuon ko sa iya sa atubangan san mga anghel san Dios.¹⁰ An nagapakaraot sa akon na Anak San Tawo pagapatawadon pero an magtuyatuya sa Espirito Santo dili mapapatawad.

¹¹“Niyan, ayaw kamo kahandal kun pan-o an pagsabat niyo o kun nano an iyo isasabi kun darhon kamo sa mga sinagoga kag iatubang sa mga namumuno kag mga may otoridad.¹² Pag-abot sana na oras an Espirito Santo amo an magatukdo sa iyo kun nano an iyo igasabat.”

An Istorya San Buang Na Mayaman

¹³Igwa sin tawo sa kadamuan na nagsabi sa iya, “Maestro, sabihi man an akon kamanghod na bahinan ako san amon irensya.”

¹⁴Pero ginsabat siya ni Jesus, “Amigo, sin-o an nagpili sa akon na magin huwes niyo o parabahin san iyo irensyahon?”¹⁵ Pakatapos ginsabihan niya sinda, “Paghimat gayod kamo kag paglikay sa nano man na klase’n

kapasluan kay an buhay san tawo wara sa kadamo san iya kasadirihan.”

¹⁶ Pakatapos nagsurmaton si Jesus sa inda sin istorya na amo ini, “May mayaman na tawo na abunda an ani sa iya uma. ¹⁷ Kaya nag-isip-isip siya, ‘Nano daw an dapat ko himuon kay wara na ako’n mabutangan san mga naani?’

¹⁸ “Pakaisip nagsabi siya sa iya sadiri, ‘Ah, amo ini an akon hihimuon. Rurubaon ko an akon mga kamarin tapos magapatindog ako’n mas daragko pa kag didto ko sasarayon an tanan ko na mga naani kag san iba pa na mga kasadirihan ko.’ ¹⁹ Pakatapos, masabi ako sa akon sadiri, ‘Damo ka na’n nasaray na mga bagay para sa mga maabot na mga tuig! Magpahayahay ka na lang, magkaon, mag-inom kag magkalipay!’

²⁰ “Pero ginsabihan siya san Dios, ‘Buang ka! Yana mismo na gab-i babaw-ion ko an imo buhay. Tapos kanin-o mapakadto an mga bagay na ginpreparar mo?’

²¹ “Kaya amo ini an mangyayari sa tawo na nagapayaman sa iya sadiri pero dili nagapayaman sa mga bagay manungod sa Dios.”

Ayaw Kahandal Kundi Magsarig Sa Dios

(Mateo 6:25-34; 6:19-21)

²² Pakatapos pag-istorya sani nagsabi naman si Jesus sa iya mga disipulos, “Kun kaya ngani tandai an ginasabi ko sa iyo, ayaw kahandal kun nano an iyo kakaunon agod mabuhay o kun nano an ibabado sa iyo lawas. ²³ Nasabi ko ini kay igwa’n mga mas mahalaga pa sa pagkabuhay ki sa pagkaon kag sa lawas ki sa bado. ²⁴ Kitaa an mga sapat. Dili sinda nagahasok o nag-ani man. Wara sinda’n kamarin ni umahan pero ginapakaon sinda san Dios. Niyan, kamo pa ada na mahalaga ki sa mga sapat! ²⁵ Sino sa iyo an pwede makasumpay san iya

buhay bisan usad lang ka oras paagi san iya kahandalan? Wara gayod! ²⁶ Kun dili ngani kamo nakahimo san dyutay na bagay sugad sana nano man kay nagaparahandal kamo san iba pa?

²⁷ “Kitaa kun pan-o nagatubo an mga burak. Dili ini nagatrabaho o nagatahi’n bado pero tandaan an sasabihon ko sa iyo na bisan si Solomon na mayaman gayod wara nakasul-ot sin pareho katahom san usad man sani na mga burak. ²⁸ Kaya, kun ginabaduan ngani san Dios an dinghot sa kabukidan na yana buhay kag pagkabuwas igadabok, mas lalo pa ada kamo na dili pagabaduan san Dios. Mga kulang gayod kamo sin pagtuod! ²⁹ Kaya ayaw kamo pagparapalipong kun nano man an iyo kaunon o inumon. Ayaw kahandal! ³⁰ An mga wara’n pagtuod didi sa kinab-an amo an nagapalipong sani tanan pero an iyo Ama maaram na kinahanglan niyo ini. ³¹ Kundi handuma anay lugod niyo an pagahadi san Dios sa iyo pagkabuhay kay ina na mga bagay igahatag na lang sa iyo.

Magtipon Sin Kayamanan Sa Langit

³² “Mga pinalangga ko na disipulos, ayaw kamo kahadlok kay ginakalipay san iyo Ama na pagapabahinon kamo sa iya pagahadi. ³³ Kun sugad ibaligya an iyo mga kasadirihan kag ipanghatag an kabaklanan sa mga pobre. Magkaigwa kamo’n surudlan na dili madudunot, kayamanan sa Dios sa langit na dili mawawara kag didto wara man sin makawat na makakuha o kuraratsa na makutkot sana. ³⁴ Nasabi ko ini kay kun hain an iyo kayamanan adto man an kaila san iyo tagipusuon.

Mabinantayon Na Mga Suruguon

(Mateo 24:45-51)

³⁵⁻³⁶ “Talinguhaa na pirmo kamo nakabado kag handa sa pagsirbe sa

Dios pareho sa mga suruguon na nagahulat sa inda amo pagbalik sani hali sa kasalan. Adto na sinda handa kag nakasindi an mga ilawan agod maabrihan dayon kun magpaabri ini. ³⁷ Papalabihon idto'n mga suruguon na naabtan san amo na mata kag nagahulat sa iya pagbalik. Matuod gayod na magapreparar siya, pagapaingkudon sinda sa lamesa kag pagasirbihan. ³⁸ Malipay sinda kun maabtan na preparado abir tunga'n gab-i o maaga. ³⁹ Tandai niyo ini na kun may tag-iya san balay na aram an oras pagkagab-i na magaabot an makawat, dili siya mapabaya na makasulod ini sa iya balay. ⁴⁰ Kaya kamo man dapat maghanda kay magaabot ako na Anak San Tawo sa oras na dili niyo ginalauman."

May Matinumanon Kag Dili Matinumanon Na Mga Suruguon

⁴¹ Naghunga si Pedro, "Ginoo, para lang ba sa amon ini na istorya o para sa tanan?"

⁴² Nagsabat an Ginoo, "Sin-o бага an matinumanon kag madunong na katiwala? Siya an ginpaniwalan san iya amo sa iba pa na mga suruguon agod magpakaon sa inda sa tama na oras. ⁴³ Kaya malipay ina na suruguon kun ina an ginahimo niya pagbalik san iya amo. ⁴⁴ Ginasiguro ko sa iyo na an tanan na mga kasadirihan san amo igapaniwala sana na suruguon. ⁴⁵ Pero kun ina na suruguon mag-isip na, 'Wara pa gali magbalik an akon amo.' Tapos ginapambaog an mga suruguon na lalaki kag babayi kag sige an kalipay sa kakakaon kag kahuhubog. ⁴⁶ Myintras ginahimo niya ini maabot an iya amo sa adlaw na dili niya ginalauman kag sa oras na dili niya aram. Tapos kakastiguhon siya sin grabe kag ibibiyo sa mga sutil.

⁴⁷ "Niyan, kakastiguhon sin grabe idto'n suruguon na nakaaram san pagbuot san iya amo pero dili man ginatuman. ⁴⁸ Ugaling dyutay lang an kastigo sadto'n dili maaram kag nagakasala san dapat ikakakastigo sa iya. An ginhatagan sin damo hahanapan man sin damo kag idto'n ginsarigan sin dako pagalauman man sin sobra."

Si Jesus An Dahilan San Pagkaburulag

(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ Nagpadayon si Jesus, "An pagdara sa kinab-an san kalayo an dahilan kun nano kay nagkadi ako kag ginahandom ko na kuntani nagalaad na ina! ⁵⁰ Dapat ako mabunyagan sa pagtios kag ginakulbaan gayod ako hasta na matapos ini! ⁵¹ Nano, nagahuna kamo na nagkadi ako para magdara sin kalinaw sa duta? Tandai an ginasabi ko sa iyo, dili kalinaw kundi sin pagkaburulag. ⁵² Kay magtuna yana an pamilya na may lima na myimbros pagapakurontrahon: tulo kontra sa duha kag duha kontra sa tulo. ⁵³ Magakorontraan sinda! An ama kontra sa anak na lalaki kag an anak na lalaki kontra sa iya ama. An iloy kontra sa anak na babayi kag an anak na babayi kontra sa iloy. An ugangan na babayi kontra sa umagad na babayi kag an umagad na babayi kontra sa ugangan na babayi."

Pagasabot San Mga Nangyayari Yana

(Mateo 16:2-3)

⁵⁴ Nagsurmaton gihapon si Jesus sa kadamuan, "Kun makakita kamo sin dampog na hali sa banda kalundan masabi dayon kamo na tikauranon tapos amo man gayod ina. ⁵⁵ Usad pa, kun mabatyagan niyo an hangin sa timugan masabi kamo na maragit an init kag tama ina. ⁵⁶ Mga pakita'n-tawo lang! Maaram kamo san kamutangan san

langit kag duta pero nano man kay dili kamo maaram san mga nangyayari yana?

Makipag-ayuhan Sa Imo Kaaway

(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ “Niyán, nano kay dili niyo mismo husgaran kun nano an tama? ⁵⁸ Halimbawa, kun mag-atubang ka sa husgado kaupod san imo kontra, talinguhaon mo na sa dalan pa lang makipag-ayuhan ka na sa iya kay basi iatubang ka sa huwes tapos iintriga ka sa pulis kag prisuhon ka. ⁵⁹ Ginasiguro ko sa imo, kun ina an mangyayari dili ka gayod makaluwas hasta na mabayadan mo an ultimo sentimo san imo multa.”

Magbaya San Iyo Pagkasala O Mamatay Kamo

13 Sadto man na kaurason may mga adto didto na nagbarita kan Jesus manungod sa ginpapatay ni Pilato na mga taga-Galilea myintrás nagahalad sinda sin mga sakripisyo sa Dios.

² Kaya ginhunga niya sinda, “Nano sa paghuna niyo kay nagtios sinda sin sugad? Nano, mas grabe kamakasasala ini na mga taga-Galilea ki san iba sa inda? ³ Matuod gayod na ginasabihan ta kamo, dili sinda irog sana kag kun sugad kun dili kamo magbasol kag magbaya san iyo pagkasala mapapatay man kamo na pareho sa inda. ⁴ Nano man sa paghuna niyo manungod sadto’n disiotso ka tawo na naumpagan san tore sa Siloam kag nagkamaratay? Nano, mas makasasala sinda ki san iba na mga tawo na nagairistar sa Jerusalem? ⁵ Matuod gayod na ginasabihan ta kamo na dili sinda irog sana pero kun dili kamo magbaya san iyo pagkasala mamamatay man kamo na pareho sa inda.”

An Dili Nagabungsa Na Kahoy Na Ginatawag Higera

⁶ Tapos gin-istoryahan niya sinda sani, “May nagtanom sin kahoy na ginatawag higera sa iya uma. Pakatapos san paghanap niya’n bunga wara gayod sin nakita. ⁷ Kaya ginsabihan niya an parabantay, ‘Kitaa, tulo na ako ka tuig sin kabalik-balik para maghanap sin bunga sani na higera pero wara gayod ako makakita. Puuha kay kanugon pa san duta na gintanuman sani.’

⁸ “Pero ginsabat siya san parabantay, ‘Sir, pabayai lang anay sin usad pa ka tuig kag hatagi ako’n panahon hasta na mabayu-bo an patalibod sani kag maabunuhan gihapon. ⁹ Tapos kun magbunga sa otro tuig maayo gayod pero kun dili, pungunon mo.’,”

An Pagpaayo Ni Jesus Sa Pilay Na Babayi Sa Adlaw San Pagpahuway

¹⁰ Pagkaadlaw san Pagpahuway nagtukdo si Jesus sa usad san mga sinagoga. ¹¹ May babayi didto na disiotso anyos ginpapilay san maraot na espirito. Dili siya nakatiso kundi ku-ko na gayod. ¹² Pakakita sa iya ni Jesus tinawag kag sinabihan an babayi, “Maayo ka na sa imo sakit.” ¹³ Pakadapati niya sa babayi san iya kamot insigida naayo siya kaya nag-umaw sa Dios.

¹⁴ Pero naurit an namumuno san sinagoga kay nagpangayo si Jesus sa Adlaw San Pagpahuway kaya nagsabi sa mga tawo, “Igwa sin unom ka adlaw para sa pagtrabaho. Magkadi kamo sana na mga adlaw kag magpaayo pero dili sa Adlaw San Pagpahuway.”

¹⁵ Ginsabat siya san Ginoo, “Mga pakita’n-tawo lang! An kada usad sa iyo ginahubadan an iyo baka o kabayo sa turil kun Adlaw San Pagpahuway agod makaluwas para makainom. ¹⁶ Amo man ini na babayi na kaapu-apuhan ni Abra-

ham na sa disiotso anyos na gakot ni Satanas. Dili ba maayo na hubadan siya sa Adlaw San Pagpahuway?”

¹⁷San pakasurmaton niya sani nagkaaraluhan an tanan na nagakontra sa iya pero an tanan na mga tawo nagkarilipay sa mga makangangalas na ginhimo niya.

Pareho San Pisog San Mustasa An Kahadian San Dios

(Mateo 13:31-33; Marcos 4:30-32)

¹⁸Kaya naghunga si Jesus, “Nano ko ipapareho sa kahadian san Dios? Sa nano ko ikakakumparar ini? ¹⁹Pareho ini san pisog san mustasa na gintanom san tawo sa iya taramnan. Pakatapos nagdako ini kag nagin kahoy. Kaya an mga sapat nagasaralag sa mga sanga sani.”

An Istorya San Lebadura

²⁰Naghunga gihapon si Jesus sa inda, “Sa nano ko ikapareho an kahadian san Dios? ²¹Magadako ini pareho na kun ginmiskla san babayi an pampaalsa na lebadura sa tulo ka sukol na arina, nag-alsa an bilog na minasa.”

An Masigpit Na Pwertahan

(Mateo 7:13-14, 21-23)

²²Pakaistorya nagpadayon si Jesus paglakaton sa mga kalungsudan kag kabaryuhan na nagatukdo myintras nagapakadto sa Jerusalem. ²³May naghunga sa iya, “Ginoo, pipira lang ba an masasalbar?”

Kaya ginsabihan niya sinda, ²⁴“Talin-guhaa na makaagi kamo sa masigpit na pwertahan sa langit kay damo an gusto na makaagi pero dili makasulod. ²⁵Kay halimbawa sugad sani, sa oras na magtindog an tagbalay kag sirahan an pwerta ada kamo sa guwa magapara-paabri kag magtawag, ‘Ginoo, abrihi man tabi kami.’

“Pero sasabaton kamo niya, ‘Dili ko aram kun tagadiin kamo!’

²⁶“Pakatapos masabi kamo, ‘Dili ba nag-urupod kita kasadto pagkaon kag pag-inom? Nano, dili ka nagtukdo sa amon lungsod?’

²⁷“Pero masabat siya, ‘Dili ko gayod aram kun tagadiin kamo. Maglayas kamo tanan na mga parakasala!’

²⁸“Didto maganguruyngoy kamo kag magaragot an iyo ngipon pakakita niyo kanda Abraham, Isaac, Jacob kag san tanan na mga propeta sa kahadian san Dios pero kamo mismo ginpaluwas. ²⁹May mga tawo na magaarabot hali sa tanan na parte san kinab-an, sa may sirangan kag kalundan, sa may amihan kag timog na makiatubang sa may lamesa sa kahadian san Dios. ³⁰Kaya may mga tawo na naurhi yana na mauuna kag may mga nauna yana na mauurhi naman.”

An Mga Taga-Jerusalem Namumut-an Ni Jesus

(Mateo 23:37-39)

³¹Sadto man na oras may nag-arabot na pira na mga Pariseo kag ginsabihan ninda si Jesus, “Humali ka sani na lugar kay gusto ka ipapatay ni Herodes.”

³²Nagsabat siya, “Kadto kamo kag sabihi ina na buwaon, ‘Kitaa, naga-paluwas ako san mga demonyo, naga-pamulong yana kag buwas kag sa ikatulo ka adlaw matatapos na an trabaho ko.’ ³³Pero yana, buwas kag sa masunod pa na adlaw magapadayon gihapon ako paglakat kay dili angay sa propeta na mapatay sa luwas san Jerusalem.”

³⁴Tapos nagsabi siya manungod sani, “Mga taga-Jerusalem, mga taga-Jerusalem, marasa pa kay ginapatay niyo an mga propeta kag ginabato idto’n mga ginsugo sa iyo san Dios! Kadamo na beses ngani na ako nagahandom na tipunon kamo na

mga katawuhan pareho san umagak na ginatiripon an iya mga piso sa idalom san iya mga pakpak pero ginhabuan niyo! ³⁵Tandai, pagapabaya an iyo kabalayan. Tandaan an masasabi ko sa iyo: dili na niyo ako makikita hasta na magsabi kamo na, ‘Palabihon lugod san Dios an nagapakadi sa ngaran san Ginoo!’,”

An Pagpaayo Ni Jesus Sa Masakit Na Lalaki

14 Usad naman na Adlaw San Pagpahuway san si Jesus nakikaon sa balay san usad sa mga ginakilala na Pariseo ginamasdan gayod siya sani kag san mga kaurupod. ²Didto man sa atubangan ni Jesus may tawo na hurubag an mga batiis kag butkon, ³kaya ginhunga niya an mga abugado kag mga Pariseo, “Nano, kontra ba sa aton Kasuguan an pagpamulong kun Adlaw San Pagpahuway?” ⁴Pero wara’n nakaribok sa inda kaya hinuyutan niya an tawo, ginpaayo kag pinauli.

⁵Pakatapos ginhunga gihapon niya, “Kun igwa didi sa iyo sin may anak na mahulog sa bubon o an baka man, nano, dili ba niya ini haw-ason dayon bisan sa Adlaw San Pagpahuway? Syimpre!” ⁶Wara gihapon sin nakasabat sani sa inda.

An Istorya Manungod Sa Pagkamapainubuson

⁷Niyan kay nariparuhan niya didto an pagpili san mga bisita san importante na ingkudan, ginsurmatunan niya sinda sani na istorya. ⁸Nagsabi siya, “Kun imbitaran ka sa kinasal ayaw pag-ingkod sa pinakamaayo na pwesto kay basi may gin-imbataran na tawo na mas kilala ki sa imo. ⁹Tapos apikihon ka san nag-imbatar sa imo kaupod idto’n bisita kag sabihon, ‘Ipahunod na lang an imo ingkudan sani na tawo.’ Sa

imo kaalo mahali ka kag mabalhin sa pinakamenos na pwesto. ¹⁰Kundi kun imbitado ka dumiretso sa pinakamenos na pwesto kag didto ka mag-ingkod kay agod pag-abot san nag-imbatar masabi siya, ‘Amigo, hamos kita didto sa maayuyo na pwesto.’ Sana na paagi makikita san tanan na kaurupod mo sa lamesa na ginagalangan ka. ¹¹Kay an nagapakalabaw papakamenuson kag an nagapakamenos papalabawon.”

An Pag-imbatar Sin Mga Bisita

¹²Pakatapos sinabihan ni Jesus an nag-imbatar sa iya, “Kun maghatag ka’n ponsya ayaw lang pag-imbatar an imo mga amigo, mga kamaranghod, mga igmanghod o an mga mayaman mo na katakin kay pagaimbitaran ka man ninda kag paagi sani makabalos na sinda sa imo. ¹³Kundi kun magpaponsya ka imbitari an mga pobre, mga pilay, mga paki kag mga buta. ¹⁴Kay tungod sani bibendisyunan ka san Dios kay dili sinda makabalos sa imo kundi pagabalusan ka sa pagkabuhay gihapon san mga matanos.”

An Istorya San Bantog Na Ponsya (Mateo 22:1-10)

¹⁵Pakabati sani sadto’n usad san nagakaraon sa lamesa sinabihan si Jesus, “Malipay idto’n makakaon sa ponsya sa kahadian san Dios!”

¹⁶Pero ginsabat siya ni Jesus, “Naka pareho ina sani na istorya. Igwa’n tawo na pagpreparar niya’n dako na ponsya nangimbitar sin damu-damo na katawuhan. ¹⁷Pag-abot san oras san ponsya ginsugo niya an suruguan na sabihon sadto’n mga inimitaran, ‘Kadi na kamo kay an tanan preparado na!’

¹⁸“Pero an tanan nagbaralibad. An una nagsabi, ‘Nakabakal ako’n duta kag makadto ako para kitaon ini kaya ikaw na lang an bahala magpasensya.’

¹⁹“May usad naman na nagsabi, ‘Nakabakal ako sin lima na padis na baka kag mapakadto na ako agod kitaon kun matiano. Kaya ikaw na lang an bahala sa akon magpasensya.’

²⁰“An usad naman amo ini an balibad, ‘Kakakasal ko lang kaya dili ako makakadto.’

²¹“Pagbalik san suruguon ginumat niya ini sa iya amo. Kaya sa kaurit san amo ginsugo gihapon niya ini, ‘Dali kag kumadto ka sa mga kamino kag mga dalan san lungsod kag darha pakadi an mga pobre, an mga pilay, an mga buta kag san mga paki.’

²²“Pagbalik naman san suruguon nagsumat, ‘Sir, natuman an ginmanda mo pero igwa lang gihapon sin bakante.’

²³“Kaya sinabihan san amo an iya suruguon, ‘Kumadto ka sa mga kaumahan kag mga kasityuhan kag piriton mo na magkadi an mga tawo agod mapuno gayod an akon balay. ²⁴Ginasiguro ko gayod sa iyo na wara sadto’n mga gin-imbitaran an makatila san akon ponsya!’,”

An Dapat Magin Parasunod Ni Cristo

(Mateo 10:37-38)

²⁵Niyan damu-damo na mga tawo an nag-urupod kan Jesus sa iya paglakat kaya gin-atubang niya kag sinurmatunan sinda, ²⁶“Kun gusto niyo magin mga parasunod ko an pagkamuot niyo sa akon dapat magin mas labaw ki sa iyo pagkamuot sa iba. An iyo pagkamuot sa iba bisan kun sa iyo ama, iloy, asawa, kaanakan o kamaranghod, bisan pa ngani an pagkamuot sa iyo sadiri dapat magin baga’n kaurit sa pagkumparar sa iyo pagkamuot sa akon agod angay kamo na magin mga parasunod ko. ²⁷An dili mag-upod kag habo mamatay alang-alang sa akon dili man angay magin disipulos ko.

²⁸“Kun kaya ngani ipamutang ta na igwa didi sa iyo sin nagaplano na magpatindog sin tore. Dili ba anay maingkod kag trabahuon niya kun sing-ano an magagasto kay agod makita kun makakaya niya ini? ²⁹Kay basi kun iya na ini mapatunaan kag pakatapos amo pa niya nakita na dili gali niya kaya na ipahuman, pagatuya-tuyaon siya san mga umaragi kag sasabihon, ³⁰‘Adi an tawo na nagpatindog sin tore kag dili man gali niya kaya ipahuman.’

³¹“Usad pa, nano na klase’n hadi na nakigyer sa iya kapareho hadi an dili anay maingkod kag mag-isip-isip na kun an kaupod niya na 10,000 na mga suldados makakaya sa iya kaaway na igwa sin 20,000 na suldados? ³²Kay kun dili ninda makaya, myintras harayo pa an inda kaaway masugo na siya sin suruguon na makipag-areglar. ³³Sugad man sana an dili magbaya san tanan niya na mga kasadirihan dili angay magin parasunod ko.

Wara’n Pulos Na Asin

(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴“Pareho ini siya sa maayo na asin na kun mawar-an sin lasa pan-o pa ini mapaarat gihapon? ³⁵Dili ina angay sa duta man o sa abuno kaya angay lang ina na ipilak pareho san tawo kun dili magsikway san kasadirihan.

“Kamo na makabati, magpamati sin maayo!”

An Kalipay Pakakita San Nawara Na Karnero

(Mateo 18:12-14)

15 Usad naman sin adlaw may mga parasukot san buwis kag iba pa na mga mas makasasala pa gayod an nagharalapit kan Jesus para mamati sa iya. ²Kaya nagangurub-ngurob an mga Pariseo kag mga paratukdo san Kasuguan na nagasarabi, “Ini na tawo nakik-

iupod sa mga makasasala kag nakikaon pa ngani sa inda.”

³ Kaya gin-istoryahan niya sinda sani: ⁴ “Nano an himuon san may usad ka gatos na karnero kun mawara an usad sani? Dili ba pagabayaan niya an 99 sa kabukidan kag hanapon an nalalagalag hasta na makita ini? ⁵ Tapos kun makita, dili ba malilipay siya kag iya ini pagapas-anon pauli? ⁶ Pakatapos pag-abot niya sa balay iimbitaran an iya mga amigo kag mga katarakin, ‘Magkalipay kita kay naagihan ko na an akon karnero na nawara!’ ⁷ Sugad man gayod sani kun may makasasala na nagabasol kag nagbaya sa iya pagkasala. Mas lalo na an pagkalipay sa langit para sa iya ki sa 99 na mga matanos na dili na kinahanglan na magbasol.

An Kalipay Pakakita San Nawara Na Sinsilyo

⁸ “Halimbawa amo man kun may babayi na may napulo na sinsilyo na plata, nawar-an sin usad sani, dili ba niya sisindihan an ilawan, sisilhigan an balay kag hahanapon sin maayo hasta na makita ini? ⁹ Pakatapos iimbitaran an iya mga amiga kag mga katarakin, ‘Magkalipay kita kay naagihan ko an akon sinsilyo na plata na nawara.’ ¹⁰ Sugad man gayod sani kun may makasasala na nagabasol kag nagbaya sa iya pagkasala may kalipay sa atubangan san mga anghel san Dios.”

An Kalipay Pakauli San Naglayas Na Anak Na Lalaki

¹¹ Nagpadayon pa si Jesus pag-istorya, “May tawo na may duha na anak na lalaki. ¹² Sinabihan san manghod an ama, ‘Papa, nano daw kun ikahatag mo na sa akon an irensya ko.’ Kaya gintunga san ama an iya sadiri sa inda.

¹³ “Pakalipas san pira ka adlaw binaligya san manghod an iya kabahi-

nan kag nagpakadto sa harayo na lugar. Didto ginwaldas niya sa paluko an iya kwarta. ¹⁴ San magastos na niya an tanan nagkaigwa sadto na lugar sin grabe na gutom kaya nakabatyag siya sin kalisod. ¹⁵ Dahilan sani nagpasweldo siya sa usad na tagadidto. Tapos ginsugo siya sa uma agod mag-ataman sin kababuyan. ¹⁶ Gusto kuntani niya magpabusog bisan bahog na lang san mga baboy ugaling kay wara’n nagahatag sa iya.

¹⁷ “San makahuna-huna siya nagsabi sa iya sadiri, ‘Damu-damo na mga sweldado na trabahador san akon ama an nagasurobra an pagkaon pero ako didi tika-matayon na sa gutom! ¹⁸ Maayo pa lugod umuli sa akon ama kag sabihan siya, Papa, nagkasala ako sa Dios kag sa imo. ¹⁹ Dili na ako angay na magin anak mo kundi himua na la ako na usad san mga sweldado mo na trabahador.’ ²⁰ Kaya humali siya sadto na lugar kag nag-uli sa iya ama.

“Harayo pa nalantawan na siya san iya ama na nakabatyag sin dako na kaluoy. Dumalagan siya agod sugaton an iya anak. Sinakom niya kag ginhinarukan pa.

²¹ “Pakatapos nagsurmaton an iya anak, ‘Papa, nagkasala ako sa Dios kag sa imo. Dili na ako angay na magin anak mo.’

²² “Pero ginsugo lugod san ama an mga suruguon, ‘Dali! Sul-uti siya sin pinakamatahom na bado, singsingi kag sapatosi. ²³ Kuhaa an pinataba na tin-day na baka kag pataya tapos magponsya kita kag magkalipay, ²⁴ kay ginhuna na patay na ini na akon anak pero buhay gali. Naglayas pero nakabalik.’ Kaya nagkalipay sinda.

²⁵ “Myintras nagakalipay sinda adto sa uma an magurang na anak. Pagdangadang niya sa inda balay nakabati siya’n tugtugan kag sayawan.

²⁶Kaya may tinawag siya na surugon kag ginhunga kun nano ini na kasadyaan. ²⁷Ginsabat siya, 'Nag-uli an imo manghod na maayo an lawas kaya nagpapatay an imo ama san pinataba na tinday na baka para magkasadya.'

²⁸"Naurit gayod an magurang mala ngani kay habo magsulod. Kaya ginkadto siya san iya ama kag nakimaluoy sa iya. ²⁹Pero ginsabat niya an iya ama, 'Kitaa, sa tanan na tuig na ginsirbihan ta ikaw wara gayod ako makatanda na nagsuay ako sa imo pero wara mo ngani ako paghatagi bisan na lang tinday na kanding para magkalipay na kaupod an akon mga amigo. ³⁰Niyan, san ini na imo anak nagbalik pakatapos naiwaldas sa paluko an imo sadiri sa iya mga malaw-ay na babayi, ginpapatyan mo pa san pinataba na tinday na baka.'

³¹"Didi nagpahayag sa iya an ama, 'Anak, adi ka pirme kaupud-upod ko kag an tanan ko na sadiri sa imo man. ³²Pero tama na magkalipay gayod kita kay nakauli na an imo kamanghod na naglayas kasadto. Ginhuna naton na patay na siya pero kitaa, kay buhay gali!,'"

An Madaya Na Katiwala

16 Ginsabi pa ni Jesus sa iya mga disipulos, "Igwa'n mayaman na may katiwala kag may nagsumat na ginaparapalugi an iya kasadirihan. ²Kaya ginpatawag niya an katiwala kag sinabihan, 'Nano ini na nababati ko manungod sa imo? Iintriga na sa akon an tanan kay magtuna niyan wara ka na'n labot sani.'

³"Kaya nakasabi sa iya sadiri an katiwala, 'Kay ginpahali na ako san akon amo, nano na daw an akon himuon? Dili ko kaya an pag-uma. Makaaralo man ako kun magpakilimos. ⁴Ah, aram ko na gali kun nano an akon himuon agod makasiguro ako na kun pahalion ako

sa akon trabaho igwa gayod sin mapadayon sa akon.'

⁵"Kaya ginpatawag niya usad-usad an may mga utang sa iya amo. Ginhunga niya an nauna, 'Pira an nautang mo sa akon amo?'

⁶"100 ka tibod na lana,' an sabat.

"Sinabihan siya san katiwala, 'Adi an listahan san imo utang. Dali! Liwata kag himua na 50.'

⁷"Tapos may ginhunga pa siya'n usad, 'Ikaw, Amigo, pira an utang mo?'

"Usad ka gatos ka sako na arina,' an sabat.

"Sinabihan siya san katiwala, 'Adi an listahan san imo pagkakautang, isurat na 80!'

⁸"Pakatapos gindayaw san amo an madaya na katiwala tungod sa iya kalistuhan kay an mga makasasala sani na kinab-an mga maayo makigbagay sa inda kapareho ki san mga matanos.

⁹Kaya tandai ini: gamita an kwarta na magkaigwa ka sin damo na kakilala kag siguruha na kun maubos man ini pagapadayunon ka sa istaran na wara'n katapusan.

¹⁰"Matitiwalaan man sa dako na kwarta an tawo na nasasarigan sa dyutay na kwarta kag an nagadaya sa dyutay na kwarta an magadaya man sa dako.

¹¹Kun dili ka na ngani napipiyaran sin kayamanan san kinab-an, sin-o pa ada an magpiyar sa imo san tunay na kayamanan san Dios? ¹²Sugad man kun dili ka ngani napipiyaran san mga bagay na dili sa imo, sin-o pa ada an mahatag sin para sa imo sadiri?

¹³"Wara'n makapauripon sin sabay sa duha na amo kay pagakabadlian niya an usad kag pagapalabihon an ikaduha. Kun dili sugad sani, magigin matinumanon siya sa usad kag igasikway niya an ikaduha. Dili kamo pwede makapauripon sin sabay sa Dios kag sa kwarta."

An Gahom San Kasuguan

(Mateo 11:12-13)

¹⁴An mga Pariseo na makikwarta nakabati sani tanan kag gintarawhan ninda si Jesus. ¹⁵Pero sinabihan niya sinda, “Kamo idto’n nagapatuud-tuod na mga matanos sa mata san tawo pero aram san Dios an iyo mga tagipusuon. Tandai ini, an ginapahalagahan san tawo wara’n pulos sa mata san Dios.

¹⁶“Hasta sa kapanahunan ni Juan na Parabunyag an ginasunod an Kasuguan ni Moises kag san mga sinurat san mga propeta. Tuna sadto an maayo na barita manungod sa kahadian san Dios ginapahayag kag an kada usad nagapirit na makasulod sani. ¹⁷Pero kun an Kasuguan an pagsurmatunan mas madali pa na paraon an langit kag duta kisa halion an gahom bisan an pinakamenos na parte sani.

¹⁸“An lalaki na makigbulag sa iya asawa kag mag-asawa sa iba nagakasala sin pagpanambay. An lalaki naman na mag-asawa sa ginbulagan na babayi nagakasala man sin pagpanambay.”

Si Lazaro Kag An Mayaman

¹⁹Nagpadayon si Jesus, “May mayaman na nakaugalian na magsul-ot sin mga matahom na bado kag magpabugana sa pagkaon uruadlaw. ²⁰Didto sa may pwertahan san natad sani na mayaman may nakahigda na parapakilimos na samadon. An ngaran niya si Lazaro. ²¹Ini siya nagahandom na magkaon san bisan mga mumho na lang na nahuhulog sa may lamesa san mayaman, ugaling kay ginaparasamok siya san mga ido kag ginadilapan an iya mga samad.

²²“Niyang namatay an parapakilimos kag gindara san mga anghel sa namumutangan ni Abraham. Namatay naman an mayaman kag ginlubong. ²³Sa iya grabe

na pagtios sa impyerno, naghangad an mayaman kag nakita si Abraham na iya kalulululuhi kaupod si Lazaro. ²⁴Kaya nagsiyak siya, ‘Abraham, ama ko, maluoy ka man sa akon. Sugua si Lazaro na isawsaw an punta san iya tudlo sa tubig kag papriskuhon an akon dila kay nagasakit ako didi sa kalayo.’

²⁵“Pero nagsabat si Abraham, ‘Anak, dumduma na san nabubuhay ka pa nagpakasawa ka sa imo pagkabuhay sa kinab-an pero si Lazaro nagtios sin dako na kalisudan. Niyang ginapalipay siya didi pero ikaw naman an nagatios dida. ²⁶Pwera pa sani sa tunga san kamutangan naton may halapadon na tukal agod an mga adi didi dili makapakada kag an ada dida dili makapakadi.’

²⁷“Tapos sinabi san mayaman, ‘Lolo, nakimaluoy ako sa imo na suguon mo si Lazaro pakadto sa balay san akon ginikanan, ²⁸para mapadaan an lima ko na kamaranghod agod dili na sinda makapakadi pa didi sani na lugar san kastigo.’

²⁹“Pero sinabat naman siya ni Abraham, ‘Adto sa inda an Kasuguan ni Moises kag san mga sinurat san mga propeta na angay lang ninda pamatian.’

³⁰“Nagsabi naman an mayaman, ‘Kulang pa po idto. Pero kun may magkadto sa inda hali sa mga patay, pagabayaan gayod ninda an paghimo sin kasal-an.’

³¹“Ginsabat pa siya ni Abraham, ‘Dili man gihapon sinda magatuod sa usad na namatay na nabuhay gihapon kun dili sinda nagapamati san Kasuguan ni Moises kag mga sinurat san mga propeta.’,”

An Pagapatawad Sa Magkasala

(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

17 Ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Sigurado gayod na maabot an mga tintasyon pero grabe man an kastigo para sadto’n magadara sani! ²Mas maayo pa sa iya na bitayan

sin gilingan na bato sa liog kag ipilak sa dagat ki sa madara pa niya paghimo sin kasal-an an mga katawuhan na may pagtuod. ³ Kaya paghimat kamo!

“Kun magkasala an imo kapwa, sawaya siya kag kun magbasol patawada. ⁴ Kun nagkasala siya sa imo sin pito na beses sa usad ka adlaw tapos magbalik sa imo kag magsabi, ‘Nagabasol ako,’ dapat patawadon mo siya.”

An Dapat Na Pagtuod

⁵ Naghangyo an mga apostoles sa Ginoo, “Dagdag man po an amon pagtuod.”

⁶ Nagsabat an Ginoo, “Kun an iyo pagtuod kapareho lang kadyutay sa pisog san mustasa masusugo niyo ini na kahoy na ginatawag na sikamora, ‘Magbalhin ka kag magtubo sa dagat!’ Tapos paga-sundon kamo.

An Obligasyon San Mga Suruguon

⁷ “Ipamutang ta na usad sa iyo may suruguon na nagaarado o nagapastor san karnero. Pagbalik niya hali sa uma aagdahon ba dayon niyo siya, ‘Kadi kag kumaon ka anay?’ Syimpre dili! ⁸ Kundi an isusugo lugod niyo sa iya, ‘Preparara an akon panigab-ihan tapos pagliwan kag sirbihe ako myintras nagakaon kag nagainom. Pakatapos ko amo ka naman magkaon kag mag-inom.’ ⁹ Nano, pagapasalamatan kaya an suruguon kay nagtuman san ginsugo sa iya? ¹⁰ Pareho man ini sa iyo kun matuman na niyo an tanan na ginsugo sa iyo masabi kamo, ‘Mga suruguon lang kami. Ginhimo lang namon an amon obligasyon.’”

Ginapaayo Ni Jesus An Napulo Na Leprosohon

¹¹ San pagpakadto ni Jesus sa Jerusalem nag-agi siya sa may lindero san Samaria kag Galilea. ¹² Pagsulod

niya sa usad na baryo sinugat siya sin napulo na leprosohon na nagatirindog sa huruharayo. ¹³ Nagtawag sinda sa iya sin kusog, “Jesus! Maestro! Maluoy ka man sa amon.”

¹⁴ Pakakita ni Jesus sa inda nagsabi, “Kadto kamo kag magpakita sa mga padi.” Myintras nagalakat nag-arayo dayon sinda.

¹⁵ Pakakita san usad na nag-ayo na siya, nagbalik, nag-umaw sa Dios sa makusog na boses, ¹⁶ pakatapos naghapa sa may tiilan ni Jesus kag nagpasalamat sa iya. Idto na tawo usad na Samaritano.

¹⁷ Niyan naghunga si Jesus, “Dili ba napulo tanan an nag-arayo? An siyam gali, hain man? ¹⁸ Nano kay ini lang na dayuhan an nagbalik na nagpasalamat sa Dios?” ¹⁹ Pakatapos sinabihan ni Jesus an lalaki, “An imo pagtuod an naka-paayo sa imo. O, sige, kadto na.”

An Pag-abot San Kahadian San Dios

(Mateo 24:23-28, 37-41)

²⁰ Ginhunga si Jesus san mga Pariseo kun san-o maabot an kahadian san Dios. Amo ini an sabat ni Jesus, “An kahadian san Dios dili magaabot na may igapakita na mga tanda, ²¹ kag wara man sin makasabi na ‘Adi na didi!’ o ‘Adto na didto!’ kay matuod na ina adi na kaupod niyo.”

²² Ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Maabot an panahon na magahandom kamo na makita an pagbalik ko gihapon na Anak San Tawo pero dili niyo ina makikita. ²³ Pagasabihan kamo san katawuhan ‘Kitaa, adi siya,’ o ‘Kitaa, adto siya!’ Pero ayaw pag-apas sa inda. ²⁴ Kay sa adlaw san pag-abot ko, ako, na Anak San Tawo, magasidlak pareho san kilat na nagasidlak sa luyo na parte san langit pero nakapawa hasta man sa luyo. ²⁵ Pero antes sani, dapat magtios anay ako sin grabe kag igsikway sani na mga tawo yana.

²⁶“Kaya pareho san kamutangan san kapanahunan ni Noe an kamutangan didi sa kinab-an pagbalik san Anak San Tawo. ²⁷Sadto na panahon an mga tawo nagakaraon kag nagairinuman, an kababayihan kag kalalakihan nag-arasawahan hasta sa adlaw na nagsulod si Noe sadto’n sarakyan sa tubig na ginatawag arka kag nagbuhos an baha na nakapatay san tanan pwera sadto’n adto sa arka.

²⁸“Sugad man san nangyari san kapanahunan ni Lot an mga tawo nagakaraon, nagairinuman, nagapamarakal kag nagabaraligya, nagataranom kag nagabaralay man, ²⁹pero sa adlaw san paghali ni Lot sa Sodoma, an Dios nagpauran sin kalayo kag asupre hali sa langit na nakapatay sa inda tanan sa Sodoma.

³⁰“Pareho man sani an mangyayari sa pag-abot san adlaw san paghayag sa akon na Anak San Tawo. ³¹Pag-abot sana na adlaw an adto sa atop dili na maglusad pa agod kuhaon an iya mga garamiton sa sulod san balay. An adto man sa mga uma dili na dapat mag-uli pa. ³²Dumduma an asawa ni Lot na naging asin san paglingi sa nasunog na syudad san Sodoma. ³³Kun sugad an nagahandom na masalbar an iya buhay mawawara niya ini pero an mawawaran sani na buhay dahilan sa pagsunod sa akon magkakaigwa lugod. ³⁴Tandaan an masasabi ko: sana na kagab-ihon may duha na tawo na nasa usad na higdaan. Pagakuhaon an usad pero an iya kaupod ibibilin. ³⁵⁻³⁶May duha naman na babayi na magaupod sa paggiling. Pagakuhaon an usad pero an iya kaupod ibibilin.”^{††}

³⁷Naghunga an mga disipulos sa iya, “Sa diin po, Ginoo.”

Nagsabat si Jesus, “Kun hain may patay adto man magatiripon an mga uwak.”

An Istorya San Biyuda Kag San Huwes Na Wara’n Ginagalangan

18 Pakatapos nag-istorya pa si Jesus agod magtukdo sa inda na pirmo sinda mangadyi kag dili magluya an buot. ²Sabi niya, “Igwa’n huwes sa usad na lungsod na wara’n ginagalangan bisan an Dios. ³Sadto man na lungsod igwa’n biyuda na nagaparabalik-balik sa iya na nakimaluoy sin hustisya kontra sa iya kaaway.

⁴“Dugay anay nagparahabo an huwes pero sa kadugayan nakasabi siya sa iya sadiri, ‘Bisan dili ako nahahadlok sa Dios ni maggalang kanin-o man, ⁵hahatagan ko na lang sin hustisya ini na biyuda kay pirmo ako ginaparasamok kag basi sa iya kabalik-balik lipungon pa an akon ulo.’”

⁶Kaya didi nagsabi an Ginoo, “Nabatiyan niyo kun nano an ginsabi san dili matanos na huwes. ⁷Niyan dili ba magahatag an Dios sin hustisya sa iya mga pinili na nagaagrangay adlaw gab-i? Nano pagaparabalibadan daw sinda niya? ⁸Ginasiguro ko sa iyo na igahatag dayon niya sa inda an hustisya. Pero pag-abot ko na Anak San Tawo dyutay na lang gayod an makikita ko na may pagtuod sa akon didi sa kinab-an.”

An Istorya San Pariseo Kag San Parasukot San Buwis

⁹Amo ini an gin-istorya ni Jesus sadto’n mga tawo na an pagkita sa inda sadiri matanos kag ginamenos an sa iba. ¹⁰“Sadto may duha ka tawo na nagkadto sa templo para magpangadyi. An usad sani Pariseo kag an usad parasukot san buwis. ¹¹Niyan nagtindog

^{††}**17:35-36** May pira na kasuratan sa Griego na gindagdag an nasunod bilang birsikulo 36: “May duha na lalaki na adto sa uma. Pagakuhaon an usad pero an usad ibibilin.”

didto an Pariseo kag nagpangadyi manungod sa iya sadiri, 'Dios ko, nagapalamat ako sa imo na dili ako pareho san iba na mga tawo na mga paslo sa kwarta, wara'n hustisya, parapanambay kag lalo na gayod dili ako pareho sani na parasukot san buwis. ¹² Nagaayuno ako'n duha na beses sa usad na semana. Ginahatag ko sa templo an ikanapulo na parte san akon kita.'

¹³ "An parasukot naman san buwis nagtindog sa huruharayo na dili man lang ngani makahangad sa langit kundi iya ginapukpok an iya dughan kag nagsabi, 'Dios ko, maluoy ka man sa akon na makasasala.'

¹⁴ "Tandaan an ginasabi ko: ini na tawo nag-uli na matanos sa pagkita san Dios ki sadto'n usad kay an nagapakal-abaw pagapakamenuson kag an naga-pakamenos papalabawon."

An Tigdyutay Na Kabataan Na Gindara Kan Jesus

(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

¹⁵ Niyan may mga tawo na nagadara kan Jesus sin mga tigdyutay na kabataan agod madapatan san kamot niya pero pakakita sani san mga disipulos, ginaway idto'n mga katawuhan. ¹⁶ Pero tinawag lugod ni Jesus an mga bata na magtulos sa iya kag nagsurmaton, "Ayaw niyo pag-ulanga an mga tigdyutay na kabataan kundi pakadia sa akon kay an kahadian san Dios para sa inda na pareho sani na mga bata. ¹⁷ Ginasi-guro ko sa iyo na an dili magpasakop sa paghadi san Dios na pareho sin dyutay na bata dili makasulod sana na kahadian."

An Kamunduan San Mayaman-yaman Na Lalaki

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ May usad na namumuno na naghunga sani kan Jesus, "Maayo na

maestro, nano tabi an dapat ko na himuon agod masadiri ko an buhay na wara'n katapusan?"

¹⁹ Pero ginhunga man siya ni Jesus, "Nano kay ginatawag mo ako na maayo? Wara'n iba na maayo kundi an Dios lang." ²⁰ Pakatapos nagpadayon siya, "Aram mo na an Kasuguan! 'Dili ka magpanambay, dili ka magpatay, dili ka magpangawat, dili ka magtestigos sin kabuwaaan, galangan mo an imo ama kag iloy.'"

²¹ Nagsabat man an lalaki, "Gintuman ko ina tanan tuna pa san bata pa ako."

²² Pakabati sani ni Jesus sinabihan siya, "Igwa pa'n kulang sa imo. Ibaligya an tanan mo na kasadirihan kag ipang-hatag sa mga pobre an kabaklanan kay magkakaigwa ka sin kayamanan kaupod san Dios sa langit. Pakatapos bumalik ka kag mag-upod sa akon."

²³ Pakabati man sani san lalaki na-mundo siya dahilan na mayaman-yaman siya. ²⁴ Ginasad-ong siya ni Jesus na nagsurmaton, "Malisod gayod sa mga mayaman an pagsulod sa kahadian san Dios! ²⁵ Mas masayon pa na makaagi an kamelyo sa luho san dagom ki sa pagsulod san mayaman sa kahadian san Dios."

²⁶ Naghunga an mga nakabati sani, "Kun sugad, sin-o man gali an masasalbar?"

²⁷ Nagsabat si Jesus, "An dili kaya san mga tawo na mahimo, makahimo an Dios."

²⁸ Didi nagsurmaton si Pedro, "Kami gali? Ginbayaan namon an tanan agod mag-upod sa imo."

²⁹ Kaya sinabihan sinda ni Jesus, "Ginasiguro ko sa iyo na wara'n nagbaya sin balay, asawa, mga kamanghod, mga giniklanan o kaanakan alang-alang sa kahadian san Dios ³⁰ na dili makabaton sin mas sobra pa sani yana na panahon kag sin buhay na wara'n katapusan sa maabot."

Nagaistorya Si Jesus Manungod San Iya Kamatayon Na Maabot

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Ginbulag ni Jesus an dose na disipulos kag sinabihan, “Tandai, nagasagka kita pa-Jerusalem kun diin matutuman an tanan na sinurat san mga propeta manungod sa akon na Anak San Tawo. ³²Didto igaintriga ako sa mga dili-Judio, pagatuya-tuyaon, pagakas-tiguhon kag pagaludaan. ³³Pakatapos lalatiguhon kag ipapatay pero sa ikatulo ka adlaw mabubuhay ako gihapon.”

³⁴ Pero wara sinda’n nasabutan san ginpanurmaton niya kay baga’n natago ini kag wara gayod sinda kapanginano san gusto sabihon sani.

Ginpaayo Ni Jesus An Buta Na Parapakilimos

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ San nagadangadang na si Jesus sa Jerico igwa’n buta na nagapakilimos sa higad san kamino. ³⁶ San pakabati sani na damo an nagaaragi naghunga kun nano an kasibutan. ³⁷ Ginsumat sa iya na nagaagi si Jesus na taga-Nazaret.

³⁸ Kaya sumiyak siya, “Jesus, Lahi ni David, kaluy-i ako.”

³⁹ Ginsaway siya san nauuna na tawo kag ginpapuyo pero lalo lugod na sumiyak siya’n mas makusog, “Lahi ni David, kaluy-i ako.”

⁴⁰ Didi umudong si Jesus kag nag-manda na darhon an buta sa iya. San paghalapit hinunga niya, ⁴¹ “Nano an gusto mo na himuon ko para sa imo?”

Nagsabat an buta, “Ginoo, gusto ko po makakita.”

⁴² Sinabihan siya ni Jesus, “Hala, kita! An imo pagtuod amo an nakaayo sa imo.” ⁴³ Insigida nakakita siya, nag-upod kan Jesus kag nag-umaw sa Dios. Pakakita san mga tawo san nangyari nag-umaw man an tanan.

Nakiistorya Si Jesus Kan Zaqueo

19 Nagsulod si Jesus sa Jerico pero nagaagi lang. ² Igwa didto’n tawo na an ngaran Zaqueo. Ini siya mayaman kag amo an namumuno san mga parasukot san buwis. ³ Nagahandom gayod siya na makita kun nano na klase’n tawo si Jesus pero kay sa kadamuan san tawo kag pututan siya dili niya makita si Jesus. ⁴ Kaya nag-una-una siya kag sumakat sa kahoy para lang na makita si Jesus na maagi sadto’n agihan.

⁵ Pagtungod ni Jesus sadto na lugar humangad siya kag sinabihan si Zaqueo, “Dali, lusad dida kay makidayon ako sa imo balay yana.” ⁶ Nagdali-dali siya paglusad kag pag-abot sa iya balay, malipayon na ginpadayon si Jesus.

⁷ Nagngurub-ngurob an tanan pakakita san pangyari, “Nakidayon siya sa balay sin makasasala.”

⁸ Myintras tumindog si Zaqueo kag nagsurmaton, “Ginoo, igahatag ko sa pobre an katunga san akon mga sadiri kag kun may nagkadarayaan ako, pagaulian ko’n duha ka doble.”

⁹ Pakatapos sinabihan siya ni Jesus, “Yana na adlaw nag-abot na an pagkasalbar sani na panimalay kay ini na tawo anak man ni Abraham. ¹⁰ Amo na ini kay ako na Anak San Tawo nagkadi sa kinab-an agod hanapon kag isalbar an mga tawo na nawawara.”

An Istorya San Kwarta Na Oro

(Mateo 25:14-30)

¹¹ Myintras nagapamati an mga tawo nagpadayon si Jesus nagsurmaton sin-istorya kay halapit na sinda sa Jerusalem kag nakahuna-huna na igapakita dayon didto an kahadian san Dios. ¹² Kaya nag-tuna siya, “May prinsipeng na nagpakadto sa harayo na lugar agod mahimo siya na hadi kag pakatapos mabalik gihapon. ¹³ Pakatawaga san napulo niya na mga

suruguon hinatagan sin kwarta na oro an kada usad kag ginsabihan, 'Inegosyo niyo ini hasta sa pagbalik ko.'

¹⁴“Pero nabadli sa iya an mga insakupan kaya paghali niya may ginpaabot sinda na mensahe sugad sani, 'Habo kami magpasakop sani na tawo!'”

¹⁵“Niyan san pagbalik sadto'n prinsipisipe bilang hadi na, ginpatawag niya an mga suruguon na ginhatagan niya'n kwarta agod usisahon kun sing-ano na an ganansya san kada usad.

¹⁶“An nauna pag-abot nagsabi, 'Sir, an ginhatag mo na kwarta nagtubo sin napulo pa.'”

¹⁷“Nagsabat an hadi, 'Mapaniwalaan na suruguon, maayo an hinimo mo! Kaya ikaw an pagapamahalaan ko san napulo na syudad kay nagin matinu-manon ka bisan sa dyutay na bagay.'”

¹⁸“Pakatapos nag-abot an ikaduha kag nagsabi, 'Sir, nakalima pa an ginhatag mo na kwarta!'”

¹⁹“Sani man na usad sinabihan niya, 'Ikaw man an magapamahala sin lima na syudad!'”

²⁰“Paghali sani may nag-abot pa na usad kag nagsabi, 'Sir, adi an imo kwarta. Ginputos ko ini'n maayo sa tela ²¹tungod na nahahadlok ako sa imo kay maisog ka. Ginakuha mo bisan dili sa imo kag ginaani mo bisan dili sa imo tanom!'”

²²“Ginsabat siya san hadi, 'Buang na suruguon,' an sabi niya. 'Hali sa sadiri mo na panurmaton ginakondinar ta ikaw. Kay aram mo na daan na maisog ako, nagakuha san bisan dili akon kag nagaani san dili ko tanom. ²³Nano man kay wara mo ighulog sa bangko an kwarta ko agod pagbalik ko makuha ko an kwarta hasta an porsyento?'”

²⁴“Pakatapos sinabihan niya an nagatirindog didto, 'Hala, kuhaa an kwarta sa iya kag ihatag sa tawo na nakaganan-sya'n napulo.'”

²⁵“Nagreklamo sinda sa iya, 'Anay, Sir, igwa na siya'n napulo na ganansya!'”

²⁶“‘Amo man gayod kag manungod san pagkamatinumanon ginasiguro ko sa iyo na an igwa pagadagdagan pa pero sa tawo na wara, bisan nano na ada sa iya pagakuhaon pa. ²⁷Niyan idto naman na mga kaaway ko na habo magin hadi ako ninda daraha sinda pakadi kag pataya sa atubangan ko.’”

An Malipayon Na Pagsulod Sa Jerusalem

*(Mateo 21:1-11; Marcos
11:1-11; Juan 12:12-19)*

²⁸Pakatapos ni Jesus pagsurmaton sani, nauuna siya pagsagka pakadto sa Jerusalem. ²⁹Niyan san nagadangadang na siya sa Betfage kag Betania na adto na sa Bukid San Kaolibohan nagsugo siya sin duha san iya mga disipulos kag sinabihan, ³⁰“Kadto kamo sa kaatubang na baryo kay pagsulod niyo makakita kamo'n nakahigot na tinday na asno na wara pa gayod masakyi. Hubadi anay niyo tapos guyuda pakadi. ³¹Kun may maghunga sa iyo kun nano an ginahimo niyo sabihan niyo na, 'Ginakinahanglan ini san Ginoo.'”

³²Kaya naglakat an mga ginsugo kag nakita ninda an ginsabi sa inda. ³³My-intras ginahubadan ninda an tinday, naghunga an mga tag-iya, “Nano kay ginahubadan niyo an tinday?”

³⁴Nagsabat sinda, “Ginakinahanglan ini san Ginoo.”

³⁵Pakatapos gin-guyod ninda pakadto kan Jesus an tinday, ginkamadiruhan san inda mga alikboy kag pinasakay siya. ³⁶Pakatapos ginlatag man san iba an inda mga alikboy sa kamino na ginaagihan ni Jesus sa paggalang sa iya.

³⁷San nagahalapit na siya sa palugsadan san Bukid San Kaolibohan nalipay an tanan na mga disipulos kag nagtuna pagsiyak san pag-umaw sa

Dios dahilan sa tanan na mga milagro na inda nakita. ³⁸Nagsiriyak sinda, “Ginpalabi lugod san Dios an hadi na nagapakadi sa ngaran san Ginoo!^{‡‡} Magkaigwa lugod sin kalinaw kag gloria sa kahitaasan san langit!”

³⁹Niyan may mga Pariseo na nagreklamo kan Jesus, “Maestro, sawaya an imo mga disipulos.”

⁴⁰Pero nagsabat siya, “Ginasiguro ko sa iyo na kun magpuruyo ini sinda, an magasiriyak lugod an mga bato.”

Ginatangisan Ni Jesus An Syudad San Jerusalem

⁴¹San nagadangadang na siya kag nasud-ungan an syudad, nakatangis si Jesus na nagasabi, ⁴²“Kun naarman mo lang na yana an kinahanglan para sa pakigsiruan kaya lang nakatago na ina sa imo pangita. ⁴³Oo, maabot an oras na pagatambakan sin mga duta san imo mga kaaway an luwas san imo mga pader agod makaagi sinda pasulod kag pagapalibutan ka sa kada kilid mo. ⁴⁴Pagasiraon ka kag san tanan na mga tawo na nasa sulod san imo pader. Wara sinda’n ibibilin bisan usad na bato na nakatungtong tungod na wara mo pagkilalaha an pag-abot sa imo san Ginoo!”

Ginapaluwas Ni Jesus An Mga Naganegosyo Sa Sulod San Templo

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵Pakatapos nagsulod si Jesus sa templo nagtuna siya pagpaluwas san mga parabaligya. ⁴⁶Nagsurmaton siya, “Nasurat sa Banal Na Kasuratan an ginsabi san Dios, ‘An akon balay amo an balay na pangadyian’^{¶¶} pero ginhimo lu-

god niyo ini bilang ‘istaran san mga makawat.’”^{§§}

⁴⁷Uruadlaw nagapangtukdo sa templo si Jesus, pero an mga namumuno san kapadian, mga paratukdo san Kasuguan kag san mga namumuno na mga tawo nagahanap sin paagi na patayon siya. ⁴⁸Pero wara sinda’n maisip na paagi na himuon ini kay naila na gayod an mga tawo magpamati sa iya.

An Hunga Manungod San Poder Ni Jesus

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

20 Usad sin adlaw myintras nagatukdo si Jesus sa mga tawo sa templo kag nagapahayag san Maayo Na Barita, nagtiripon sa iya an mga namumuno san kapadian, mga paratukdo san Kasuguan kag mga namumuno san mga Judio. ²Tapos nagsurmaton sinda sa iya, “Abir, sumati daw kami kun kanin-o pagbuot an paghimo mo sani. Sin-o an naghatag sa imo sani na otoridad?”

³Ginsabat sinda ni Jesus, “Pagahun-gaon ko anay kamo. ⁴Sumati man daw niyo ako kun kanin-o pagbuot naghalin an otoridad ni Juan para magpambunyag. Hali sa Dios sa langit ina o sa tawo?”

⁵Didi sinda nagpahurunga-hunga kun nano an ikasabat. “Kun sabihon naton, ‘Hali sa langit,’ mahunga naman siya, ‘Kun amo nano kay wara niyo siya pagtuudi?’” ⁶Pero kun sabaton naman naton, ‘Hali sa tawo,’ babatuhon kita san mga tawo kay nagatuod gayod sinda na propeta si Juan.”

⁷Kaya an sabat ninda na dili ninda aram kun diin ini hali.

⁸Didi ginsabat sinda ni Jesus, “Kun sugad dili ko man sasabihon sa iyo kun kanin-o otoridad ginahimo ko ini.”

^{‡‡}19:38 Kitaa sa Salmo 118:26.

^{¶¶}19:46 Kitaa sa Isaias 56:7.

^{§§}19:46 Kitaa sa Jeremias 7:11.

An Istorya Manungod San Mga Bantay Sa Ubasan

(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

⁹Niyan, nagpadayon si Jesus sin pag-istorya sa mga tawo, “May tawo na nagtanom sin damo na ubas. Ini gin-papletihan niya sa mga parabantay tapos nagkadto sa harayo na lugar kag nadugay didto. ¹⁰San pag-abot san panahon san tigpuduan may ginsugo siya pakadto sa mga parabantay para magkuha san iya bahin na produkto. Pero ginburuligan san mga parabantay an iya ginsugo kag pinauli na wara’n dara. ¹¹Pero may ginsugo gihapon siya’n ikaduha. Ginburuligan man ini gihapon san mga parabantay kag gintuya-tuya, pakatapos pinauli man na wara’n dara. ¹²Nagpadayon pa an tag-iya pagsugo san ikatulo. Niyan ini sinamadan san mga parabantay kag initsa paluwas.

¹³“Kaya nakasabi an tag-iya san ubasan, ‘Nano daw an maayo ko na himuon? Maayo pa suguon ko sa inda an palangga ko na anak. Siguro gagalangan ninda siya!’

¹⁴“Pero pakakita san mga parabantay sa anak san tag-iya, nagkaursad sinda pagsabi, ‘Amo ini an iredero. Patyon ta siya agod an iya irensyahon sa aton na.’

¹⁵Kaya gindara anay ninda siya sa luwas san ubasan kag pinatay.

“Niyan, nano daw an hihimuon sa inda san tag-iya san ubasan? ¹⁶Syimpre, kakadtuon niya kag papatyon idto’n mga parabantay, pakatapos pagapapleti-han niya an ubasan sa iba.”

Pakabati sani nagsabi an mga nag-barati, “Buyag!”

¹⁷Pero tinurok sinda ni Jesus kag hin-unga, “Nano man gali an gusto sabihon sani na parte san Banal Na Kasuratan,

‘An bato na ginhabuan sanmga para-balay amo lugod an nagin pinakaim-portante na bato sa balay?’*
¹⁸Magakabaralian an mahulog sani na bato pero kun may mahulugan sani madudunot gayod.”

¹⁹Sadto mismo gusto na kuntani dakupon si Jesus san mga paratukdo san Kasuguan kag san mga namumuno san kapadian kay namalisyan ninda na sinda an ginapatamaan sadto na istorya, ugaling kay nagkaharadlok sinda sa mga tawo.

An Hunga Manungod Sa Pagbayad San Buwis

(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

²⁰Kaya ginpaburubantayan ninda siya kag nagsugo sin mga tawo na nagasagin-sagin na mga matanos para dakupon si Jesus sa iya mga ginapanurmaton agod iatubang siya ninda sa gobernador na may otoridad kag poder. ²¹Naghunga sinda sa iya, “Maestro, aram namon na tama an imo ginapanurmaton kag ginapanukdo. Wara ka sin ginapalabi kundi nagatukdo san kamatuudan manungod san pagbuot san Dios sa tawo. ²²Niyan, sabihi daw kami kun tama na susog sa Kasuguan na magbayad kita’n buwis kan Cesar.”

²³Pero aram ni Jesus an inda maraot na katuyuan kaya sinabihan sinda, ²⁴“Pakitaa daw ako niyo’n sinsilyo.” Ginpakita ninda an sinsilyo. Pakatapos naghunga siya, “Kanin-o pamayhon kag ngaran an adi didi?”

²⁵“Kan Cesar,” an sabat ninda.

Kaya, ginsabihan niya sinda, “Maayo, kun sugad ihatag kan Cesar an para kan Cesar kag sa Dios an para sa Dios.”

²⁶Niyan wara gayod ninda madakop si Jesus sa iya panurmaton sa atubangan san kadamuan kundi nagngalas pa

*20:17 Kitaa sa Salmo 118:22.

lugod sinda san iya sabat kag nagpuruyo na lang.

An Hunga Manungod Sa Pagkabuhay Gihapon Hali Sa Kamatayon

(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

²⁷ Niyan may nagkaradto man kan Jesus na pira na mga Saduceo. Ini sinda mga Judio na dili nagatuod san pagkabuhay gihapon, kaya naghunga sinda sa iya, ²⁸ “Maestro, naaraman naton sa Kasuguan na ginsurat ni Moises na kun may mamatay na lalaki kag mabilin an iya asawa na wara’n anak, dapat asawahon san kamanghod san lalaki an biyuda agod makaanak sinda para sa magurang na napatay. ²⁹ Niyan igwa’n pito na magmaranghod na lalaki. An subang nag-asawa pero napatay na wara’n anak. ³⁰ An ikaduha na kamanghod gin-asawa man an biyuda pero napatay man na wara’n anak. ³¹ Pakatapos an ikatulo na man gin-asawa an biyuda pero napatay man na wara’n anak. Amo man an nangyari hasta sa ikapito na kamanghod. ³² Sa katapusan napatay man an babayi. ³³ Niyan, sa pagkabuhay gihapon sin-o sa pito an pagakilalahon san babayi na tunay na asawa kay nagin mga asawa siya san pito na magmaranghod?”

³⁴ Ginsabat sinda ni Jesus, “Didi sa kinab-an an mga babayi kag lalaki ngaarasawa. ³⁵ An mga angay mabuhay gihapon hali sa kamatayon kag mabuhay sana na maabot na panahon dili na mag-aarasawahan an mga tawo, ³⁶ kay dili na sinda mamamatay dahilan na pareho na sinda san mga anghel. Sinda man mga anak na san Dios tungod na ginubuhay gihapon sinda. ³⁷ Bisan si Moises mismo nagapamatuod na ginabuhay gihapon an mga patay. Dahilan sa nangyari sa iya manungod sa nagalaad na tanom kun

diin an Ginoo gintawag niya na ‘an Dios ni Abraham kag an Dios man ni Isaac kag ni Jacob.”[†] ³⁸ An gusto sabihon sani na an Ginoo amo an Dios san mga buhay dili san mga patay kay para sa iya buhay an tanan.”

³⁹ Tapos may nagsurmaton na mga paratukdo san Kasuguan, “Maestro, maayo an imo pakapahayag.” ⁴⁰ Kaya wara na’n nagkusug-kusugan sin buot na maghunga pa sa iya.

An Hunga Manungod Sa Mesias

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Nagpadayon si Jesus pagsurmaton sa inda, “Nano kay nakasabi an mga tawo na an Cristo kalahi ni David? ⁴² Kay si David mismo nagsabi sa Libro san mga Salmo,

‘An Ginoo nagsabi sa akon Ginoo: Mag-ingkod ka sa may tuo ko hasta na himuon ko

⁴³ na tungtungan san imo mga tiil an mga kaaway mo.”[‡]

⁴⁴ Didi gintawag ni David an Cristo na Ginoo, kaya pan-o an Cristo magin kalahi ni David?”

Nagapadaan Si Jesus Manungod San Mga Paratukdo San Kasuguan

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)

⁴⁵ Pagpamarati san tanan na mga tawo sinabihan ni Jesus an iya mga disipulos, ⁴⁶ “Paghimat sa mga paratukdo san Kasuguan na naiila maglakat na mga matahom an ginasul-ot kag gusto paggalangan sa mga merkado, magkaigwa’n pinakamaayo na ingkudan sa mga sinagoga kag pinakahalandon na pwesto sa mga ponsya. ⁴⁷ Nagaprobisat man sinda san mga kasadirihan san mga biyuda kag sa pagsagin-sagin na banal sinda naga-

[†]20:37 Kitaa sa Exodo 3:6.

[‡]20:43 Kitaa sa Salmo 110:1.

pangadyi sin mga halagba. Kaya, mas grabe gayod an kastigo ninda.”

An Halad San Biyuda

(*Marcos 12:41-44*)

21 San nagapangmasid-masid ni Jesus, namasdan niya an mga mayaman na nagahulog san inda mga halad sa ginahulugan san kwarta para sa gastos sa templo. ²May nakita man siya’n pobre na biyuda na naghulog sin duha na sentimos. ³Pakatapos nagsabi siya, “Matuod gayod na mas dako pa an ginhulog sani na pobre na biyuda ki sa inda tanan, ⁴kay naghatag sinda hali sa inda kabuganaan pero siya naman sa iya kapobrehan ginhatag gayod an tanan hasta na ngani an isurugpon sa ginhawa.”

An Pag-istorya Ni Jesus Manungod Sa Pagkaruba San Templo

(*Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2*)

⁵Myintras, ginaistoryahan san iba an manungod sa templo kun pan-o ini ginpatahom san mga mahal na bato kag mga regalo na ginhalad san mga tawo sa Dios. Didi nagpadayon si Jesus pagsurmaton, ⁶“Maabot an panahon na wara gayod ni usad na bato na mabibilin sani tanan na iyo makikita didi yana kay an tanan maruruba.”

Mga Kalisudan Kag Mga Patios

(*Mateo 24:3-14; Marcos 13:3-13*)

⁷Kaya ginhunga siya san mga disipulos, “Maestro, san-o man ini mangyayari kag nano an tanda na igapakita na ini na tanan halapit na matuman?”

⁸Nagsabat siya, “Maghimat gayod kamo na dili maluko kay damo an mgaabot na magasambit man san ngaran ko kag magasabi, ‘Ako an Cristo,’ kag, ‘Halapit na an katapusan san kinab-an.’ Pero ayaw gayod pag-apas sa inda. ⁹Kun makabarita naman kamo’n manungod sa

gyera kag mga pagkasamok, ayaw kahadlok kay dapat ini mangyari anay pero dili pa ina dayon an katapusan.”

¹⁰Pakatapos sinabihan pa niya sinda, “Magagyerera an mga nasyon, kag an mga kahadian magapauruataki. ¹¹Magakaigwa sin mga makusog na linog, mga panakit kag gutom sa mga manlain-lain na lugar. Magakaigwa’n makaharadlok na kiritaon kag makangangalas na mga tanda hali sa langit.

¹²“Pero antes sana tanan pagadakupon kamo kag pagapasakitan. Pagabistahon kamo sa mga sinagoga kag pagaprisuhon tapos igaatubang sa mga hadi kag mga gobernador dahilan sa pagsunod niyo sa akon. ¹³Amo ini gayod kay agod makatestigo kamo sa inda manungod san Maayo Na Barita. ¹⁴Kaya ipahimutang an kaisipan niyo. Ayaw kalisang sa pagdepensa san iyo sadiri ¹⁵kay ako mismo an magapasurmaton sa iyo kag magahatag sin kadunungan na wara’n sin-o man na kaaway an makadaog o makahimuwa sa iyo. ¹⁶Pagatraydoran kamo bisan san mga ginikanan, mga kamanghod, mga kaurupod kag mga kakilala kag pagapatayon an iba sa iyo. ¹⁷Pagakabadlian kamo san tanan na katawuhan dahilan sa akon, ¹⁸pero wara ni usad san iyo buhok sa ulo an mawawara. ¹⁹Kun magmatiniuson kamo amo ini an makahatag sa iyo sin buhay na wara’n katapusan.

An Aabutan San Jerusalem

(*Mateo 24:15-21; Marcos 13:14-19*)

²⁰“Kun makita niyo na ginapalibutan na san mga suldados an Jerusalem maaaraman niyo na halapit na ini masira. ²¹Kaya idto’n adto sa Judea dapat magdulag na sa mga kabukidan. Idto’n nasa syudad maghali na kag idto’n adto sa mga kaumahan dili magsulod sa syudad, ²²kay amo na ini an panahon sa pagbalos san Dios para matu-

man an tanan na nasurat sa Banal Na Kasuratan. ²³ Makaluluoy idto'n mga budos kag may mga ginapadudo pa na mga kabataan pag-abot sana na panahon! Kay magkakaigwa'n grabe na pagtios sana na lugar kag uuritan gayod sin grabe san Dios ini na mga tawo. ²⁴ May pagapatayon sa sundang, may pagabihagon san tanan na mga nasyon kag an Jerusalem pagasiraon san mga dili-Judio hasta na matapos an pagahadi ninda didto.

An Pagbalik Sa Kinab-an San Anak San Tawo

(Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27)

²⁵ “Magakaigwa sin mga tanda sa adlaw, sa bulan kag sa mga bituon. Sa duta magakaigwa'n grabe na kalisangan. An mga tawo san mga nasyon mangingirhat san dinaguhob san kadagatan kag daragko na mga balod. ²⁶ Magakadirismayo an mga tawo sa kahadlok sa kaisip san mga makaharadlok na mangyayari sa kinab-an kay pagaugon an mga makagagahom sa kalangitan. ²⁷ Pakatapos makikita san mga tawo na magabot ako na Anak San Tawo sa mga dampog na may poder kag masilaw gayod na glorya. ²⁸ Niyan kun magtuna na ini na mga pangyayari tumindog kag human-gad kamo kay halapit na an pagsalbar sa iyo.”

An Leksyon Manungod San Kahoy Na Ginatawag Higera

(Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31)

²⁹ Niyan gin-istoryahan sinda ni Jesus, “Huna-hunaa niyo an kahoy na ginatawag higera kag san iba na mga kahoy. ³⁰ Kun makita niyo na nagasararing sing na ini, naaaraman na halapit na an kwaresma didi sa aton. ³¹ Sugad man kun makita niyo idto'n mga pangyayari, maaaraman na niyo na halapit na maghadi sa kinab-an an Dios.

³² “Ginasiguro ko sa iyo na mangyayari idto'n tanan antes na magkamaratay an mga tawo na nabuhay yana. ³³ An langit kag duta mawawara pero magapadayon hasta na lang an akon mga surmaton.”

An Pagakinahanglan Na Magbantay

³⁴ “Kaya maghimat kamo! Ayaw pagkasibot sa mga kalipayan, paghurubugan kag pagkahandal sani na buhay kay basi ina na adlaw nag-abot sin bigla pareho san paglabtik san padlong. ³⁵ Mangyayari man ini sa tanan na mabubuhay sana na adlaw. ³⁶ Kaya kinahanglan man gayod kamo magbantay kag nagapangadyi agod makalibre sa tanan na mangyayari kag agod makaatubang sa akon na Anak San Tawo.”

³⁷ Uruadlaw nagatukdo si Jesus sa templo pero pagkagab-i nagapakadto siya sa Bukid San Kaolibohan kag didto nagapalipas san gab-i. ³⁸ Tapos pagkamaaga nagatiripon na an tanan na katawuhan patalibod niya sa templo para magpamati sa iya.

An Mga Judio Nagtuna Pagplano Na Patayon Si Jesus

(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos

14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

22 Niyan halapit na an kapyistahan san Tinapay Na Wara'n Lebadura na ginatawag Paskwa. ² An mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan nagahanap sin paagi para ipapatay si Jesus pero dili ninda mahimo'n hayag kay nahahadlok sinda sa mga tawo. ³ Didi sinudlan ni Satanas si Judas na an apilyido Iscariote, usad san dose. ⁴ Nagkadto siya sa mga namumuno san kapadian kag sa mga opisyaes san mga gwardya para iristoryahan an plano sa pagtraydor niya kan Jesus. ⁵ Nalipay gayod sinda kag nagtuga na hatagan si

Judas sin kwarta. ⁶ Nag-uyon siya kaya tuna sadto nagahanap siya sin maayo na oportunidad agod patraydor na iintriga si Jesus sa inda na dili mamalisalahan san mga tawo.

Ginapahanda Ni Jesus An Panigab-ihan Sa Paskwa

(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30)

⁷ Nag-abot an adlaw san kapyistahan san Tinapay Na Wara'n Lebadura kun san-o an dapat na pagpatay san ihar-alad na kordero na kakaunon para sa Paskwa. ⁸ Sana na adlaw ginsugo ni Jesus sinda Pedro kag Juan na nagasabi, "Kadto kamo kag ihanda an pagkaon para sa Paskwa agod kaunon naton."

⁹ "Diin mo gusto ihanda ini?" an hunga ninda.

¹⁰ Nagsabat siya, "Pamati, pagsulod niyo sa syudad, may makakasugat kamo'n lalaki na may dara'n tibod na tubig. Sundon niyo siya hasta sa sulod san balay na iya pagasudlan kag ¹¹ didto sabihon sa tag-iya sani, 'Nagapahunga sa imo an Maestro, Hain an kwarto para sa mga bisita kun diin makaon ako san handa san Paskwa kaupod san akon mga disipulos.' ¹² May itutukdo siya sa iyo sin dako na kwarto sa ibabaw na kompleto na sin garamiton kag preparado na. Didto kamo maghanda para sa aton."

¹³ Nagkadto an duha na disipulos kag nakita ninda an tanan na ginsabi sa inda. Kaya ginpreparar ninda an pagkaon sa Paskwa.

An Panigab-i San Ginoo

(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25)

¹⁴ Pag-abot san oras nag-inkod na si Jesus para magkaon kaupod an iya mga apostoles. ¹⁵ Sinabihan niya sinda, "Kaila ko na gayod na makadungan

kamo pagkaon sani na kaunon sa Paskwa antes san akon pagtios, ¹⁶ kay dili ko na ngani ini maootro hasta na an gusto sabihon sani matuman sa kahadian san Dios."

¹⁷ Pakatapos may ginkuha siya na kupa kag, pakapasalamat sa Dios, nagsabi, "Batuna niyo ini kag mag-irinom kamo didi. ¹⁸ Ginasiguro ko sa iyo na tuna niyan dili na ako mainom san duga san mga ubas hasta na mag-abot na an pagahadi san Dios."

¹⁹ Pakatapos nagkuha siya'n tinapay kag pakapasalamat gin-utud-utod kag pinanghatag sa inda na nagasabi, "Ini an akon lawas na ginahatag ko para sa iyo. Kaunon niyo ini bilang pagdumdom sa akon."

²⁰ Sugad man ginkuha niya an kupa pakatapos san panigab-i kag nagsabi, "Didi sani na kupa amo an pagpamatuod san bag-o na sinumpa'an san Dios na ipapatuman paagi sa akon dugo na ipapaawas para sa iyo. ²¹ Pero kita kay adi kaupod ko pagkaon an matraydor sa akon. ²² Mangyayari sa akon na Anak San Tawo an susog sa ginbuot san Dios pero kamakangirhat man san kastigo san matraydor sa akon!" ²³ Kaya nagtuna sinda pagpahurunga-hunga kun sin-o man gayod sa inda an makahimo sani.

An Pagsuruay San Mga Disipulos Kun Sin-o An Pinakalabaw Sa Inda

²⁴ Nagsuruay man sinda kun sin-o sa inda an pagakilalahon na pinakalabaw. ²⁵ Didi sinabihan sinda ni Jesus, "Sa mga dili-Judio an mga hadi amo an may pagsakop sa inda kag idto'n may otoridad sa inda amo an ginatawag na mga parapangataman. ²⁶ Pero iba kamo kay an pinakalabaw sa iyo dapat magugali bilang pinakamanghod sa tanan kag an namumuno mag-ugali bilang surugon, ²⁷ kay sin-o man gali an mas labaw, an ginasirbihan o an nagasirbe?"

Syempre an ginasirbihan gayod. Pero adi ako kaupud-upod niyo bilang usad na nagasirbel!

²⁸ “Kamo an mga nagapabilin na kaupod ko sa akon mga kalisudan. ²⁹ Kaya ginahatag ko sa iyo an gahom san pagsakop pareho san paghatag sa akon san akon Ama ³⁰ agod makakaon kamo kag makainom kaupod ko didto sa akon kahadian kag makaingkod sa mga trono agod maghusgar san dose na mga lahi san Israel.”

An Pagasabi Ni Jesus Manungod Sa Pagpaambot Sa Iya Ni Pedro

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Didi naman nag-istorya si Jesus, “Simon, Simon, paglikay kay nangayo si Satanang na porbaran ka agod magbaya ka sa akon na baga’n pagpabulag san upa sa bugas, ³² pero ginpangadyi ta ikaw, Simon, na dili man lugod mawara an imo pagtuod kag kun maulian ka na sani pakusuga man an imo mga kamanghudaan sa pagtuod.”

³³ Nagsabat si Simon, “Ginoo, preparado ako magpaprison kag mamatay kaupod mo.”

³⁴ Didi nag-surmaton si Jesus, “Pedro, may ginasabi ako sa imo na dili pa ngani maturaok an manok yana na adlaw pagapaambutan mo ako’n tulo na beses na kilala mo ako.”

Ginapaandam Ni Jesus An Iya Mga Disipulos Para Sa Kalisudan

³⁵ Pakatapos ginhunga man sinda ni Jesus, “San suguon ta kamo na wara’n pitaka, surudlan o sandalyas, nano, nagkulang kamo?”

“Wara,” an sabat ninda.

³⁶ Sinabihan niya sinda, “Pero yana kun igwa kamo’n pitaka darha ina. Kun may surudlan darha man. Kun wara kamo’n sundang ibaligya an iyo ginasulot kag magbakal, ³⁷ kay matuod gayod na matutuman sa akon an mga surmaton san Banal Na Kasuratan na amo ini, ‘Ginbiyo siya sa mga kriminal.’ Matuod na an nasasabi sa Banal Na Kasuratan manungod sa akon natutuman na.”

³⁸ Niyan nagsabi sinda, “Ginoo, igwa didi sin duha na sundang!”

“Tama na ina!” an sabat niya.

Nagapangadyi Si Jesus Sa Bukid San Kaolibohan

(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

³⁹ Nagluwas si Jesus sa syudad kag pareho san iya nakaugalian na nagpakadto sa Bukid San Kaolibohan. Nag-sunod man an mga disipulos. ⁴⁰ Pag-abot ninda didto nagtugon siya, “Mangadyi kamo agod dili matintaran.” ⁴¹ Pakatapos nagpauruunhan siya sa dili na siya mababatian kag nagluhod para mangadyi, ⁴² “Ama, kun maayo sa kabubutan mo halia man tabi sa akon ini na kupa pero dili an akon pagbuot kundi an sa imo lugod an masunod.” ⁴³ Didi may nagpakita sa iya na anghel hali sa langit na nagpasarig sa iya. ⁴⁴ Dahilan san grabe na kasakit inungod pa gayod niya an iya pagpangadyi kag nagtururo an iya balhas sa duta na baga’n tinuro san dugo.[¶]

⁴⁵ Pagtindog niya pakapangadyi binalikan an mga disipulos kag naabtan na tururog dahilan sa kapagalan ninda tungod sa dako na kamunduan. ⁴⁶ Tapos naghunga siya, “Nano kay tururog kamo? Bangon kag mangadyi kamo agod dili madaog san tintasyon.”

[¶]22:44 Wara sani na birsikulo 43 kag 44 sa iba na mga nagkauruna na kasuratan.

An Pagadakop Kan Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:1-11)

⁴⁷ Nagasurmaton pa si Jesus san may nag-abot na mga tawo na ginapangunahan ni Judas na usad san dose. Ginhalapitan niya si Jesus agod harukan. ⁴⁸ Pero ginhunga siya ni Jesus, “Judas, pagatraydoran mo ba ako na Anak San Tawo paagi sa harok?”

⁴⁹ Pakakita san mga kaurupod ni Jesus kun nano an mangyayari naghunga, “Ginoo, nano, gamiton na namon an amon mga sundang?” ⁵⁰ Tapos usad sa inda an tumigbas sa suruguon san pinakapuno san kapadian kag nautas an tuo na talinga.

⁵¹ Pero nagsurmaton si Jesus, “Ayaw kamo sana!” Pakatapos dinapatan niya an nautudan san talinga kag nagkaigwa gihapon ini’n talinga.

⁵² Sani naman nagsurmaton si Jesus sa mga namumuno san kapadian, sa mga namumuno san mga gwardya san templo kag sa mga namumuno san mga Judio na nagkadto pagdakop sa iya, “Nano, tulisan an paghuna niyo sa akon kay nagdarara pa kamo’n mga talibong kag mga balbag?” ⁵³ Sa pag-ururupod naton uruadlaw sa templo wara niyo ako pagdakupa. Pero amo na ini an ginahulat niyo na oras na pagdakop sa akon. Amo man an paglabaw san poder ni Satanas sa kaduluman san karautan.”

Si Jesus Ginapaambutan Ni Pedro

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Niyan, pakadakupa kan Jesus san mga nag-arestar sa iya, dinara sa balay san pinakapuno san kapadian. Si Pedro naman nakasunod pero sa huruharayo. ⁵⁵ Nagdabok sinda sa tunga san natad kag nag-inkod patalibod sani. Nag-inkod man si Pedro katakin ninda.

⁵⁶ San nagaingkod na siya didto sa nabanaagan san kalayo, may nakakita sa iya na suruguon na babayi, tinurok siya kag sinabihan, “Ini siya kaupod man sana na tawo.”

⁵⁷ Pero nagpaambot si Pedro, “Babayi, dili ko siya kilala.”

⁵⁸ Taud-taod may nakakita naman sa iya kag nagsabi, “Usad ka man san kaupod sana na tawo.”

“Amigo, dili ako,” an sabat ni Pedro.

⁵⁹ Pakalipas san mausad ka oras may nagpirit gayod na nagsabi, “Sigurado gayod na ini siya kaupod man sana na tawo kay taga-Galilea man siya.”

⁶⁰ Pero nagsabat si Pedro, “Amigo, ambot kun nano an ginasabi mo.” Sadto mismo tumuraok an manok myintras nagsurmaton pa siya. ⁶¹ Pakatapos liningi si Pedro san Ginoo kag sinud-ong. Didto nadumduman ni Pedro an ginsabi sa iya, “Antes magturaok an manok yana na adlaw pagapaambutan mo na ako sin tulo na beses.” ⁶² Didi naghali si Pedro kag nagparabakho gayod.

Ginparatuya-tuya Si Jesus

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Niyan gintuya-tuya kag ginpasakitan si Jesus san mga nagabantay sa iya. ⁶⁴ Tinahuban man ninda an iya mga mata kag ginmanda, “Abir, tigmaha daw kun sin-o an nagsuntok sa imo.” ⁶⁵ Tapos nagpadayon sinda sin sobra na pagtuya-tuya sa iya.

Si Jesus Ginpadara San Mga Judio Kan Pilato

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ Pagkaaga nagkaigwa sin pagtiripon an mga namumuno san mga Judio kaurupod san mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan. Ginpaatubang siya ninda sa inda Konseho.

⁶⁷Tapos sinabihan siya ninda, “Sabihi kami kun ikaw man gayod an Cristo.”

Nagsabat si Jesus, “Kun sabihan ta kamo dili man gihapon kamo matuod ⁶⁸kag kun hungaon ta kamo dili man kamo masabat. ⁶⁹Pero magtuna yana magaingkod ako na Anak San Tawo sa pinakaimportante na pwesto sa may tuo san Makagagahom na Dios.”

⁷⁰Kaya an tanan naghunga, “An gusto mo sabihon na ikaw an Anak San Dios?”

Nagsabat si Jesus, “Kamo an nagsabi sana.”

⁷¹Sa katapus-tapusi nagsarabi sinda, “Nano pa man na mga testigos an kinahanglan ta? Nabatian na naton mismo sa iya sadiri na panurmaton.”

Si Jesus Sa Atubangan Ni Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

23 Tumindog an bilog na konseho kag dinara ninda si Jesus kan Pilato na gobernador. ²Pag-abot didto, gintunaan ninda pag-akusara si Jesus sani, “Naaraman namon ini na tawo na ginasulsulan an mga tawo na kontrahon an amon nasyon. Ginabawal an pagbayad sin buwis kan Cesar kag nagangkon na siya mismo si Cristo, usad na hadi.”

³Hinunga siya ni Pilato sani, “Nano, ikaw an hadi san mga Judio?”

“Ikaw an nagsabi sana,” an sabat ni Jesus.

⁴Kaya sinabihan ni Pilato an mga namumuno san kapadian kag an katawuhan, “Wara ako’n makita na may sala ini na tawo.”

⁵Pero nagpirit sinda, “Paagi sa pagtukdo niya ginapasamok an mga tawo sa bilog na Judea magtuna sa Galilea hasta didi.”

Si Jesus Sa Atubangan Ni Herodes

⁶Pakabati sani ni Pilato, naghunga siya kun taga-Galilea ini na tawo. ⁷Pakaaram na nasasakupan siya ni Herodes, gin-agi anay si Jesus kan Herodes na adto man sa Jerusalem sadto na mga adlaw.

⁸Pakakita niya kan Jesus nalipay siya kay nabati na niya an manungod kan Jesus kag nagahandom gayod na makita siya na nagahimo’n milagro.

⁹Kaya damo siya’n ginhunga kan Jesus pero wara gayod siya pagsabata.

¹⁰Grabe man na mga akusasyon na ginasarabi kontra sa iya san mga namumuno san kapadian kag mga paratukdo san Kasuguan na adto didto. ¹¹Ginapakaaluhan kag ginatuya-tuya siya ni Herodes kaurupod an iya mga suldados. Pakatapos sinul-utan siya sin matahom na kapa kag binalik kan Pilato. ¹²Sadto man mismo na adlaw nagkaamigo gihapon sinda Herodes kag Pilato na dati anay magkaaway.

Ginkondinar Na Mamatay Si Jesus Sa Krus

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³Ginpatipon naman ni Pilato an mga namumuno san kapadian, mga namumuno san mga Judio kag san katawuhan. ¹⁴Tapos ginsabihan, “Gindara niyo sa akon ini na tawo bilang usad na nagasulsul san katawuhan pagkontra sa gobyerno. Niyan gin-usisa ko na siya sa atubangan niyo pero wara naman ako’n nakita na may sala siya. ¹⁵Abir man ngani si Herodes. Kaya ginpabalik siya sa aton. Niyan wara gayod siya’n nahimo na sala na dapat siya ipa-

patay. ¹⁶⁻¹⁷ Kaya ipalatigo na lang siya pakatapos paulion.”⁸

¹⁸ Pero nagdurungan sinda tanan pagsiriyak, “Patayon ina na tawo! Ipaluwas sa amon si Barabas!” ¹⁹ Ini na Barabas napriso tungod na kaupod san pagsamok sa syudad kag pagpatay.

²⁰ Kay gusto ni Pilato palibrihon si Jesus nakisurmaton siya sa mga tawo.

²¹ Pero nagsiriyak lugod sinda, “Ipako siya sa krus! Ipako siya!”

²² Sa ikatulo na beses ginhunga ni Pilato an katawuhan, “Kay nano? Nano an karautan na nahimo niya? Wara ako’n makita na dahilan kontra sa iya na dapat siya patayon, kaya ipalatigo ko na lang siya kag pakatapos palibrihon.”

²³ Pero nagpirit gayod sinda kag nagsiriyak sin makusog na gusto gayod ninda ipapako si Jesus. Sa katapus-tapusi napasunod ninda si Pilato. ²⁴ Kaya nagmanda siya na matuman an inda kagustuhan. ²⁵ Ginpalibre an gin-ayo ninda na tawo na napriso tungod sa pagsamok kag pagpatay pero gin-intriga si Jesus para mangyari an inda kagustuhan.

An Pagpako Kan Jesus Sa Krus

(Mateo 27:32-44; Marcos

15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ San ginapalakat na san mga suldados si Jesus para ipako sa krus may hali sa uma na tawo na an ngaran si Simon na taga-Cirene. Ginpirit ninda siya na magpas-an san krus na ginadara ni Jesus kag magsunod sa iya. ²⁷ Nagsurunod man sa iya an damu-damo na mga tawo hasta mga babayi man na nagamundo kag naganguyngoy parasa iya. ²⁸ Pero liningi sinda ni Jesus kag sinabihan, “Mga kababayihan na taga-Jerusalem, ayaw niyo ako pagtangisi kundi tangisi an iyo sadiri kag san iyo mga kaanakan.

²⁹ Sigurado gayod na may maabot na mga adlaw na masarabi an mga tawo, ‘Malipay idto’n mga baog, mga babayi na wara’n anak kag wara gayod magpadudo!’ ³⁰ Sana na maabot na panahon ‘sisiyakan san mga katawuhan an mga kabukidan, Tumpagi kami!

kag sa mga bakilid, Tahubi kami!’

³¹ Kay kun sugad sani an ginahimo sa akon na baga’n sanga na buhay pa, nano an pagahimuon sa iyo na mga Judio kay kamo baga’n kahoy na uga na?”

³² May duha na kriminal na ginpaupod man guyod agod patayon kaupod ni Jesus. ³³ Pag-abot ninda tanan sa lugar na ginatawag na Bungo, didto ginpako san mga suldados si Jesus sa krus kag amo man an duha na kriminal sa magluyo niya. Tapos ginpatindog ini tanan. ³⁴ Niyan, nagsurmaton si Jesus, “Ama ko, patawada sinda kay dili ninda aram an inda ginahimo.” Pakatapos ginbarahin ninda an iya mga sul-ot paagi sa pagparipahan.

³⁵ Nagamarasid didto an mga miron sa iya pero ginaparatuya-tuya siya san mga namumuno san mga Judio. An sabi ninda, “May ginsalbar siya na mga iba, niyan, ipasalbar man daw niya mismo an iya sadiri kun siya man gayod an Cristo, an Pinili san Dios!”

³⁶ An mga suldados naman gintuya-tuya siya kag gintunulan sin suka ³⁷ na nagasabi, “Kun ikaw man gayod an hadi san mga Judio isalbar an imo sadiri!”

³⁸ Sa may uluhan niya igwa’n nakasurat, “AMO INI AN HADI SAN MGA JUDIO.”

³⁹ Gintuya-tuya man siya san usad san mga kriminal na nakapako, “Dili ka ba an Cristo? Isalbar daw an sadiri mo hasta kami.”

⁸23:16-17 May pira na kasuratan na gindagdag an nasunod bilang birsikulo 17 “Niyan basta pyista nakaugalian na magpaluwas ni Pilato sin priso.”

⁴⁰ Pero ginsaway siya san usad, “Wara ka ba’n kahadlok sa Dios na adi pareho mo man ginkondinar?” ⁴¹ Pero dapat lang na mangyari ini sa aton kay ginabalu-san lang kita san aton pagkakasala. Pero ini na tawo wara gayod sin nahimo na kasal-an.”

⁴² Pakatapos sinabihan niya si Jesus, “Jesus, dumduman ako pag-abot mo sa imo kahadian.”

⁴³ “Ginasiguro ko sa imo na yana mismo kaupod ta ikaw sa Paraiso,” an sabat ni Jesus.

An Pagkamatay Ni Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴ Mga alas dose an udto san magdulom an bilog na nasyon hasta na mga alas tres an hapon. ⁴⁵ Myintras nagadulom an adlaw natungà pagkagisi an kurtina san templo. ⁴⁶ Tapos sumiyak si Jesus na nagasabi, “Ama ko, sa imo mga kamot ginaintriga ko an akon espirito.” Pakasabi niya sani nautsan na siya.

⁴⁷ Pakakita san namumuno san mga suldados sani na pangyayari nag-umaw sa Dios kag nagsabi, “Matuod man gayod na matanos ini na tawo.” ⁴⁸ Kaya an tanan na katawuhan na nagtiripon pagmiron nag-uruli na ginapukpok an inda dugan sa grabe na kamunduan. ⁴⁹ Myintras sa huruharayo nagamarasid naman an tanan na mga kakilala ni Jesus hasta man an mga kababayihan na nagurupod sa iya hali sa Galilea kag nakita ninda an tanan na mga pangyayari.

An Paglubong Kan Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Niyan may nag-abot na myimbro san Konseho na an ngaran Jose na taga-Arimatea. Maayo siya kag matanos kag nabubuhay sa paglaom na makita man an kahadian san Dios. Dili siya nag-uyon

sa ginplano kag ginhimo san mga kaurupod niya na mga Judio. ⁵² Kaya ini siya nagpakadto kan Pilato kag gin-ayo an lawas ni Jesus. ⁵³ Pakatunton niya sani sa krus pinutos sa tela na lino kag linubong sa rulubngan na ginkutkot sa bato na wara pa gayod nalubngi. ⁵⁴ Adlaw ini sadto san Pagpreparar kag halapit na pagtuna an Adlaw San Pagpahuway.

⁵⁵ Nagsurunod naman kan Jose an mga kababayihan na nag-urupod kan Jesus paghali sa Galilea. Nakita ninda an ginlubngan kag an pakapamutang san patay. ⁵⁶ Tapos nag-uli sinda kag nagpreparar sin mga pahumot para sa lawas ni Jesus. Nagpahuruway na sinda pagka-Adlaw San Pagpahuway susog sa ginapatuman san Kasuguan.

An Pagkabuhay Gihapon Ni Jesus

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

24 San maaga pa san primero na adlaw san semana nagbalik an kababayihan sa rulubngan na dara an ginpreparar ninda na mga pahumot. ² Pag-abot didto nakita ninda na napaligid na an bato na nakatahob sa luho san rulubngan, ³ pero pagsulod ninda, wara na didto an lawas san Ginoo’n Jesus.

⁴ Myintras nagatindog sinda didto na dili aram kun nano an himuon, may duha na lalaki na nagpakita sa inda na nakasilaw an sul-ot. ⁵ Sa dako na kahadlok nagduko an mga babayi. Pero ginhunga sinda san duha na lalaki, “Nano kay ginahanap niyo sa mga patay an buhay?” ⁶ Wara na siya didi. Nabuhay siya gihapon. Dumduma niyo an iya ginsabi san adto siya sa Galilea ⁷ na siya na Anak San Tawo dapat iintriga sa mga makasasala, ipapako sa krus kag tapos sa ikatulo ka adlaw mabubuhay gihapon.” ⁸ Didi nadumduman ninda an ginpanurmaton ni Jesus.

⁹ San pagbalik san kababayihan hali sa rulubngan ginsumat ninda an tanan sa onse na apostoles kag sa iba pa.

¹⁰ An kababayihan na nagsurumat sa mga apostoles amo sinda Maria Magdalena, Juana, Maria na iloy ni Santiago kag san iba na mga kaurupod na babayi.

¹¹ Pero ini na inda ginbarita baga'n himu-himo lang sa paghuna san mga apostoles kaya dili ninda gintuudan.

¹² Kaya lang si Pedro bumangon kag dumalagan sa rulubngan. Pagsudip niya nakita na lang an ginputos na tela kag wara na'n iba. Pakatapos nag-uli na siya na nagaisip kun nano an nangyari sa lawas.

An Pangyayari Sa Kamino Pakadto Sa Emaus

(Marcos 16:12-13)

¹³ Sana mismo na adlaw may duha na disipulos na nagalakat pakadto sa usad na baryo na ginatawag Emaus mga onse ka kilometro hali sa Jerusalem. ¹⁴ My-intras nagalakat ginaistoryahan ninda an manungod san tanan na mga nangyari. ¹⁵ San sige an inda istoryahan nakisabay mismo si Jesus sa inda. ¹⁶ Pero baga'n may nagapugol sa inda para dili siya makilala. ¹⁷ Hinunga sinda ni Jesus, "Nano an ginaparaistoryahan niyo sa iyo pagalakat?" Umudong sinda na mamunduan.

¹⁸ Kaya nagsabat an usad sa inda na an ngaran Cleopas, "Ikaw ba lang gayod ada an nagpa-Jerusalem na dili maaram san mga nangyari didto san nakaligad na mga adlaw?"

¹⁹ "Sa nano?" an iya hunga.

Sinabat siya ninda, "Manungod kan Jesus na taga-Nazaret. Ini siya makagagahom na propeta sa gawi kag surmaton sa mata san Dios kag sa katawuhan. ²⁰ Gin-intriga siya san mga namumuno san kapadian kag san amon man mga namumuno sa mga Judio para ipapatay,

tapos ginpapako ninda sa krus. ²¹ Ginlauman pa namon na siya an masalbar san Israel kag pwera pa sani ikatulo yana ka adlaw san pakapangyari sani.

²² "Usad pa, ginpangalas kami san mga babayi na kaurupod namon. Maaga pa kuno nagpakadto sinda sa ginlubngan kag ²³ san wara ninda makita an lawas ni Jesus nagbalik sinda na may barita manungod sa mga anghel na nagpakita sa inda kag nagsabi na siya buhay. ²⁴ Nagkaradto naman sa ginlubngan an iba san amon mga kaurupod kag nakita ninda an tanan na ginsabi sa inda san mga babayi pero wara ninda makita si Jesus."

²⁵ Didi sinabihan ni Jesus an duha, "Mga tanga na mga tawo, mga matugas pagpatuudon san tanan na ginsabi san mga propeta! ²⁶ Nano, dili na kinahanglan sana na Cristo magtios pakatapos amo na ipaitaas sa kalangitan kag didto galangan san Dios Ama?" ²⁷ Kaya agod mapadumdom sinda magtuna kan Moises hasta sa tanan na mga propeta ginpahayag ni Jesus sa inda an nasusurat sa Banal Na Kasuratan manungod sa iya sadiri.

²⁸ San nagahalapit na sinda sa baryo na inda kakadtuan, si Jesus baga'n magapadayon kuntani sa iya paglakat. ²⁹ Pero ginhawidan ninda siya na nagsabi, "Didi ka na lang anay sa amon kay tunod na an adlaw kag magab-i na." Kaya nag-upod si Jesus sa inda.

³⁰ San makaraon na sinda, kinuha niya an tinapay kag nagpasalamat sa Dios pakatapos pinihak-pihak kag ginpanghatag sa inda. ³¹ Didi namuklat an inda kaisipan kag nakilala ninda siya. Pakatapos bigla siya'n nawara.

³² Niyan, nagpahunga-hunga sinda, "Dili ba nakabatyag kita'n baga'n kaiba sa aton tagipusuon myintras nakiistorya siya sa aton sa dalan kag ginpahayag an Banal Na Kasuratan?" ³³ Sadto mismo

nagbalik sinda sa Jerusalem. Nakita ninda didto an onse na nagtiripon kau-rupod san iba pa. ³⁴ Ginsabihan an duha, “Matuod man gayod na nabuhay an Ginoo mala ngani kay nagpakita siya kan Simon.” ³⁵ Gin-istorya naman san duha an nangyari sa inda sa dalan kag kun pan-o man ninda’n nakilala an Ginoo sa pagpihak san tinapay.

An Mga Tugon Ni Jesus Sa Iya Mga Disipulos

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Mga Himo 1:6-8)

³⁶ Nagairistoryahan pa sinda manungod sani tanan san maghayag bigla si Jesus na nakatindog sa inda atubangan kag sinabihan sinda, “An kalinawan hali sa Dios mapasa iyo.” ³⁷ Nginarat sinda kag nagkaharadlok kay an huna ninda multo idto! ³⁸ Pero nagsurmaton si Jesus, “Nano kay nagakaharadlok kamo kag nagaduda? ³⁹ Kitaa niyo an akon mga kamot kag san tiil. Matuod na ako ini. Kapti niyo ako kag kitaa sin maayo. Wara’n multo na may lawas pareho gayod san nakikita niyo sa akon na igwa.” ⁴⁰ Pakasabi niya sani ginpakita an iya mga kamot kag tiil. ⁴¹ Surusobra gayod an inda kalipay pero baga’n dili sinda makatuod. Nagkamurungan sinda. Tapos nagpadayon siya pagsurmaton, “Nano, igwa kamo didi’n makaon?” ⁴² Kaya ginhatagan ninda siya sin inihaw na isda ⁴³ na binaton man niya kag kinaon sa inda pagkita.

⁴⁴ Niyan, sinabihan pa niya sinda, “Amo ini an gusto ko ipasabot san pagsabi ko sadto san kaupod pa ako niyo na dapat mangyari an tanan na nakasurat manungod sa akon sa Kasuguan ni Moises, sa mga surat san mga propeta kag sa mga Salmo.” ⁴⁵ Kaya ginpamuklat niya an inda kaisipan agod masabutan an Banal Na Kasuratan. ⁴⁶ Sinabihan niya sinda, “Ini an nasurat na magatios an Cristo kag sa ikatulo ka adlaw mabubuhay gihapon. ⁴⁷ Niyan, dapat igatukdo sa gahom san iya ngaran an manungod san pagbasol kag pagbaya sa pagkasala para sa kapatawadan san mga kasal-an. Igapalukop ini sa entiro na kinab-an magtuna sa Jerusalem. ⁴⁸ Kamo gayod an mga testigos sani.

⁴⁹ “Tandai niyo, igasugo ko sa iyo an Espirito Santo na gintuga san akon Ama. Didto lang anay kamo sa syudad hasta na mag-abot sa iyo hali sa langit ini na gahom san Espirito.”

An Pagpalangit Ni Jesus

(Marcos 16:19-20; Mga Himo 1:9-11)

⁵⁰ Pakatapos ginpaupod sinda ni Jesus hasta sa Betania. Pag-abot didto tinaas niya an iya mga kamot kag ginbendisyanan sinda. ⁵¹ San ginabendisyanan niya sinda, ginapaharayo siya na ginapahिताas palangit. ⁵² Pakasamba ninda sa iya nagbalik sinda sa Jerusalem na malipay gayod. ⁵³ Tapos adto na sinda pirme sa templo nagaumaw sa Dios.

An Maayo Na Barita Manungod Kan

JESU-CRISTO

Na Ginsurat Ni

JUAN

PAARAM

Ginsurat ini na libro san usad san mga disipulos ni Jesu-Cristo na an ngaran Juan pakatapos na san pakapatay kag pagkabuhay gihapon ni Jesus. An katuyuan sani na pagsurat amo na mapamatuudan na si Jesu-Cristo amo man gayod an Anak san Dios. An mga parte sani na libro amo ini:

An pagpakilala kan Jesu-Cristo 1:1-18

An mga una na disipulos ni Jesus 1:19 - 4:54

An mga katukduan sa Galilea 5:1 - 10:42

An pagbuhay kan Lazaro hali sa kamatayan 11:1-57

An mga urhi na katukduan ni Jesus 12:1 - 17:26

An pagkapatay kag pagkabuhay gihapon ni Jesus 18:1 - 21:25

An Pagpakilala Kan Jesu-Cristo

1 Antes pa ngani ginlalang san Dios an kinab-an, igwa na'n ginatawag na Surmaton. Ini na Surmaton kaupod niya kag an Surmaton amo an Dios. ²Magkaupod sinda sa katuna-tunai pa, ³kag paagi sa iya ginlalang san Dios an tanan. Wara gayod sin nahimo na dili paagi sa iya. ⁴Siya an ginhalinan san buhay kag an buhay niya nagin kapawan sa katawuhan. ⁵Ina man na kapawan nagabanaag sa kaduluman kag wara gayod ina kayaha sani.

⁶Niyan, igwa'n sinugo na tawo an Dios na an ngaran Juan. ⁷An katuyuan sani

amo an pagpamatuod manungod sadto'n kapaw-an agod paagi sa iya magtuod sana an tanan. ⁸Dili siya an kapaw-an kundi an magapamatuod sani, ⁹kay sadto nagapakadi sa kinab-an an matuod na kapaw-an na nagapabanaag sa mga isip san tanan na katawuhan.

¹⁰Dati adi na siya sa kinab-an kag bisan ngani ginlalang ini paagi sa iya, dili siya kilala san mga tawo sa kinab-an. ¹¹Nagkadto siya sa iya sadiri na lugar pero wara siya pag-akua san iya mga kalahi. ¹²Pero sadto'n mga nag-ako kag nagtuod sa iya ginhatagan niya'n otoridad na magin mga anak san Dios. ¹³Ini sinda nagin mga anak san Dios dili hali sa pagpakatawo, ni sa lawasnon na kaila, ni sa pagbuot san tawo kundi sa pagbuot san Dios mismo.

¹⁴Niyan, idto'n ginatawag na Surmaton nagin tawo kag nag-istar kaupod namon. Mabuot gayod siya kag kamatuudan an pirme niya ginasurmaton. Nakita man namon an gloria san iya pagkadios. Amo ini an gloria san bugtong na anak san Ama.

¹⁵Amo siya an ginpamatuudan ni Juan san magpanawagan, "Amo ini na tawo an ginasabi ko san ginsurmaton ko na siya na maabot kasunod ko mas labaw ki sa akon, tungod na ada na siya sa katuna-tunai pa antes ngani ako gin-anak." ¹⁶Niyan, paagi sa dako niya na pagkamuot, nakabaton man kita tanan sin sunod-sunod na mga bendisyon. ¹⁷An Kasuguan san Dios nakaabot sa aton paagi kan Moises pero an grasya kag kamatuudan san Dios paagi kan Jesu-Cristo. ¹⁸Wara pa gayod sin nakakita san Dios kundi an bugtong na anak na Dios man. Siya na palangga san Ama amo man an nagpakilala san Dios mismo.

An Mensahe Ni Juan Na Parabunyag

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:15-17)

¹⁹ San nagsugo an mga namumuno san mga Judio sin mga padi kag mga Levita hali sa Jerusalem agod hungaon si Juan kun sin-o siya, amo ini an pagsabat niya. ²⁰ “Dili ako an Cristo na gintuga san Dios,” an hayagan niya na pagsumat.

²¹ Tapos naghunga sinda sa iya, “Sin-o ka man gali? Ikaw ba si Elias?”

Nagsabat siya, “Dili ako.”

“Nano, ikaw an propeta na gintuga san Dios?” hunga naman ninda.

“Dili,” an ginsabat niya.

²² Ginhunga gihapon siya ninda, “Sin-o ka man gayod? Sabata kami agod masabi namon sadto’n nagsugo sa amon. Nano’n masabi mo manungod sa imo sadiri?”

²³ Didi siya nagpahayag paagi sa mga surmaton san propeta na si Isaias, “Ako an nagapanawagan sa disyerto, ‘Tadunga an agihan san Ginoo.’”

²⁴ Niyan, ini na mga tawo an sin-ugo san mga Pariseo ²⁵ kag nagpadayon sinda paghunga sa iya, “Nano kay nagapangbunyag ka kun dili ka man gali an Cristo, ni si Elias, ni an propeta?”

²⁶ Nagpahayag gihapon si Juan sa inda, “Nagabunyag ako sin tubig pero may usad sa iyo na dili niyo nakikilala. ²⁷ Nagapakadi siya kasunod ko, kay mas labaw pa siya sa akon, dili ako an-gay bisan maghubad san sintas san iya sandalyas.”

²⁸ Nangyari ini sa Betania sa unhan san suba san Jordan kun diin siya nagapangbunyag.

An Kordero San Dios

²⁹ San sunod na adlaw pakakita kan Jesus na nagatulos, nagsabi si Juan, “Kita, adi an kordero san Dios na magahali san mga sala san katawuhan sa kinab-an.

³⁰ Amo na ini an tawo na ginaparasabi ko: usad na tawo na maabot kasunod ko na mas labaw sa akon kay ada na siya sa katuna-tunai pa antes ngani ako gin-anak. ³¹ Dili ko siya kilala sadto pero siya an dahilan kun nano kay ginpakadi ako sa pagbunyag sin tubig agod ipakilala siya sa aton na mga taga-Israel.”

³² Amo ini an ginpahayag pa ni Juan, “Nakita ko na nagalusad an Espirito hali sa langit nagapaitura baga’n salampati kag nagpabilin sa iya. ³³ Dili ko pa gihapon siya kilala sadto pero ginsabihan ako san nagsugo sa akon na magbunyag na magsabi, ‘An tawo na makita mo na lusadan san Espirito kag pirmehan sani, amo na ina an magapambunyag paagi sa paghatag san Espirito Santo.’” ³⁴ Tapos nagpadayon pa si Juan, “Nakita ko man gayod ini kag ginapamatuudan ko sa iyo na siya an Anak san Dios.”

An Primero Na Mga Disipulos Ni Jesus

³⁵ Pagkasunod na adlaw adto man gihapon si Juan. May kaupod siya’n duha na disipulos. ³⁶ Nagsabi si Juan san makita niya na nagalabay si Jesus, “Kita! Siya an kordero san Dios.”

³⁷ Pakabati sani sumunod kan Jesus an duha na disipulos. ³⁸ Paglingi ni Jesus nakita sinda na nagasunod kag ginhunga, “Nano an gusto niyo?”

Nagsabat sinda, “Rabi, (na an gusto sabihon, Maestro) diin ka nagaistar?”

³⁹ “Kadi kamo kag kita,” an sabat ni Jesus.

Kaya nag-upod sinda kag nakita kun diin man gayod siya nagaistar. Kay maalas kwatro na an hapon, nagpabilin sinda kaupod niya sadto na adlaw.

⁴⁰ Usad sani na duha na nagsunod kan Jesus pakabati san ginsabi ni Juan amo si Andres na kamanghod ni Simon Pedro. ⁴¹ Ginhanap dayon niya an iya kamanghod kag sinabihan, “Naagihan na namon an Mesias (na an gusto sabi-

hon, Cristo).” ⁴² Pakatapos, gin-upod niya siya kan Jesus.

Tinurok si Pedro ni Jesus kag sinabihan, “Ah, ikaw gali si Simon na anak ni Juan. Pagangaranan ka sin Cefas,” (ini pareho san ngaran na Pedro na an gusto sabihon, “bato”).

Ginaupod Ni Jesus Si Felipe Kag Si Nataniel

⁴³ Pagkasunod na adlaw nakaisip pagkadto si Jesus sa Galilea. Didto pakahanap kan Felipe sinabihan niya, “Mag-upod ka sa akon.” ⁴⁴ Ini si Felipe taga-Betsaida kag kahilungsod ninda Andres kag Pedro. ⁴⁵ Tapos pakahanap naman ni Felipe kan Nataniel sinumatan, “Nataniel, naagihan na namon siya na ginsurat ni Moises sa libro na may Kasuguan kag ginsurat man san mga propeta. Siya si Jesus an anak ni Jose na taga-Nazaret.”

⁴⁶ “Taga-Nazaret? Nano, may maayo pa na nagahali sana na lugar?” an hunga ni Nataniel.

“Kadi baya kag kita,” an sabat naman ni Felipe.

⁴⁷ Pakakita ni Jesus na nagatulos si Nataniel, nagsabi siya, “Kita siya na tunay na Israelita kay wara’n kabuwaan sa iya.”

⁴⁸ “Pan-o ka nakaaram sa akon?” an hunga ni Nataniel.

Nagsabat si Jesus, “San adto ka pa sa tungod san kahoy na higera, nakita ta ikaw antes ka gintawag ni Felipe.”

⁴⁹ An sabat ni Nataniel, “Maestro, ikaw an Anak san Dios! Ikaw an hadi san Israel!”

⁵⁰ Naghunga naman si Jesus, “Nano, nagtuod ka lang mili kay nagsabi ako na nakita ta ikaw san adto ka pa sa tungod san kahoy na higera? Mas labaw pa sana na mga bagay an makikita mo.”

⁵¹ Tapos nagpadayon pa siya, “Matuod gayod na makikita niyo an pag-abri

san langit kag an mga anghel san Dios nagasarakat-lusad pakadi sa akon na Anak San Tawo.”

An Kasal Sa Cana

2 Pag-ikatulo ka adlaw nagkaigwa sin kasalan sa Cana didto sa Galilea. Adto na an iloy ni Jesus, ² kag imbitado man sani na kasalan sinda Jesus kag san iya mga disipulos. ³ San maubusan san bino sinabihan si Jesus san iya iloy, “Wara na sinda’n bino.”

⁴ Ginsabat naman niya ini, “Ayaw ako pag-idamay kay dili ko pa panahon.”

⁵ Pero sinabihan san iya iloy an mga suruguon, “Himua niyo an isugo niya sa iyo.”

⁶ Niyan, igwa didto’n unom na tapayan san tubig para paghugas susog sa nakaugalian na san mga Judio. An kada usad sani sulod sin 20 pa 30 ka galon.

⁷ Tapos sinabihan ni Jesus an mga suruguon, “Pun-a niyo’n tubig ina na mga tapayan.” Kaya pinuno man gayod ninda.

⁸ “O, hala, pagtabo na kamo kag darhi an nagapamahala sani na ponsya,” an sabi niya sa inda. Kaya dinarhan ninda.

⁹ Niyan, aram san mga suruguon na hali sa tubig idto’n bino pero dili ina aram san nagapamahala. Kaya pakatimtim niya sana na tubig na naging bino, tinawag niya an kinasal na lalaki, ¹⁰ tapos sinabihan niya, “Kadamuan, an una na ginasirbihan maayo na bino kag ginatago anay an maluya na klase’n irimnon hasta na damo na’n nainom an mga bisita, pero kamo, gintigana an maayo na bino hasta niyan.”

¹¹ Ini na ginhimo ni Jesus sa Cana san Galilea amo an tuna san iya mga milagro. Didto ginpakita niya an iya gloryoso na gahom kaya an mga disipulos nagtu-ruod sa iya.

¹² Pakatapos sani, naglugsad si Jesus sa Capernaum kaupod an iya iloy, an iya mga kamaranghod kag mga disipulos. Didto nag-istar sinda sin pira lang ka adlaw.

Nagkadto Si Jesus Sa Templo

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

¹³ San mapaskwa na san mga Judio, nagsagka si Jesus sa Jerusalem.

¹⁴ Didto sa templo nakita niya an mga tawo na nagabaraligya'n baka, karnero, mga salampati kag san mga parabalayo'n kwarta na sibot sa inda negosyo.

¹⁵ Pakahimo ni Jesus sin latigo na pisi, gin-abog sinda tanan sa templo hasta an mga baka kag mga karnero. An mga sinsilyo san mga parabalayo'n kwarta binu-bo man niya kag tinumba an inda mga lamesa. ¹⁶ Tapos gin-uritan ni Jesus an mga parabaligya'n salampati, "Halia niyo ini didi! Ayaw paghimua na merkado an balay san akon Ama."

¹⁷ Didi nadumduman san iya mga disipulos an nasurat sa Banal Na Kasuratan: "O, Dios Ama, baga'n kalayo na mapatay sa akon an pagmalasakit sa imo balay."**

¹⁸ Tapos nagpakiaman an mga namumuno san mga Judio kag naghunga, "Nano an ikapakita mo sa amon na tanda na may poder ka na himuon ini?"

¹⁹ Nagsabat si Jesus, "Kun rubaon niyo ini na templo, titindugon ko gihapon sa sulod san tulo ka adlaw."

²⁰ Ginsabihan naman siya san mga Judio, "Tulo la ka adlaw! Nano na! 46 anyos gintrabaho ini na templo. Nano, matitindog mo ada ini sa sulod la sin tulo ka adlaw?" ²¹ Pero an ginasurmaton ni Jesus na templo amo an iya lawas. ²² Kaya san pagkabuhay gihapon niya, an iya mga disipulos nakadumdom na ginsabi niya ini kaya man ngani nagtu-

ruod sinda sa Banal Na Kasuratan kag san mga surmaton na iya ginsabi.

Aram Ni Jesus An Tanan Na Mga Katawuhan

²³ Myintras si Jesus adto sa Jerusalem para sa paskwa damo an nagtuod sa iya pakakita san mga milagro na iya gin-himo. ²⁴ Pero wara ginpaniwala ni Jesus an iya sadiri sa inda kay aram gayod niya an tanan manungod san mga tawo. ²⁵ Dili na kinahanglan na tukduan pa siya manungod sa inda kay siya mismo maaram na san tagipusuon san tawo.

An Pagbisita Ni Nicodemo Kan Jesus

3 Igwa'n Pariseo na an ngaran Nicodemo. Usad siya na namumuno san mga Judio. ² Usad sin gab-i nagkadto siya kan Jesus kag naghunga, "Maestro, aram namon na maestro ka na hali sa Dios dahilan na wara'n makahimo sani na mga milagro na ginaparahimo mo kun wara dida sa iya an Dios."

³ Nagsabat si Jesus, "Matuod gayod na kun may tawo na dili ianak otro para sa Dios dili siya magin sakop sani."

⁴ Pero naghunga si Nicodemo, "Pano ianak gihapon an gurang na? Nano, makabalik pa siya sa tiyan san iya iloy kag ianak gihapon?"

⁵ Nagsabat naman si Jesus, "Matuod gayod na an dili ianak gihapon paagi sa tubig kag Espirito dili makasulod sa kahadian san Dios. ⁶ An gin-anak sa tawo may buhay na pagkatawo kag an gin-anak gihapon sa Espirito san Dios may buhay na pagkadios hali naman sana na Espirito. ⁷ Ayaw pagngalas na ginsabihan ko ikaw na dapat ianak otro kamo tanan. ⁸ Halimbawa, nagapakadto an hangin kun hain sani gusto kag bisan nababatan an hagunos dili mo aram kun

**2:17 Kitaa sa Salmo 61:9.

diin hali o kun diin makadto. Baga'n sugad man sana an paghimo san Espirito sa gin-anak niya."

⁹Nalisang si Nicodemo kaya naghunga gihapon, "Pan-o ina mangyari?"

¹⁰Ginsabat siya ni Jesus, "Bantog ka na maestro sa Israel kag dili mo ba ini nasasabutan? ¹¹Matuod gayod na ginaturmaton lang naman an amon naaraman kag an amon nakita ginatetigo, pero dili niyo ginaturmaton an amon ginasabi. ¹²Dili ngani niyo ginaturmaton an ginaturmaton ko manungod sa mga nangyayari sa kinab-an kaya pan-o kamo magtuod sa akon kun magaturmaton ako sa iyo manungod sa nangyayari sa kalangitan. ¹³Wara pa sin nakasaka sa langit kundi ako na Anak San Tawo na naglutasad hali sa langit. ¹⁴Dapat pa man ihi-taas ako na Anak San Tawo pareho san ginhitaas ni Moises sa diserto an ginahimo niya na baga'n sawa, ¹⁵agod an may pagsarig sa akon magkakaigwa'n buhay na wara'n katapusan.

¹⁶"Matuod na kay namut-an gayod san Dios an katawuhan san kinab-an, kaya ginsugo ngani niya an iya bugtong na anak agod an buhay sani magigin halad para sa inda kasal-an. Niyan, dili mawawar-an sin buhay an may pagsarig sa iya kundi magkakaigwa lugod sin buhay na wara'n katapusan. ¹⁷Dili ginsugo san Dios an iya anak pakadi sa kinab-an para maghusgar, kundi paagi sa iya masalbar an katawuhan san kinab-an.

¹⁸"Wara'n huhusgaran na nagatuod sa iya anak pero an dili nagatuod sa iya ginhusgaran na tungod na wara siya'n pagsarig sani na anak san Dios. ¹⁹An ginbasihan san paghusgar amo ini: nagpakadi sa kinab-an an ilaw pero mas naiilaan san mga tawo an kadulman ki sa kapaw-an kay mga maraot an ginaparahimo ninda. ²⁰Kay an nagaparahi-

mo'n karautan habo san kapaw-an kag nagalikay sana kay nahadlok na basi maaraman an iya mga ginahimo. ²¹Pero an nabubuhay sa kamaturmaton an nagapahalapit sa kapaw-an agod makita sin maayo na an iya mga ginahimo susog sa kagustuhan san Dios."

Si Jesus Kag Si Juan

²²Pakatapos sani nagpakadto sinda Jesus kag san iya mga disipulos sa lugar san Judea. Nag-istar siya didto kaupod ninda kag nagapambunyag. ²³Sadto man na panahon nagapambunyag man si Juan sa Enon halapit sa Salim dabilan na damo didto'n tubig, kaya damo'n tawo an nagakaradto agod magpambunyag pa sa iya. ²⁴Nangyari ini antes san pakapriso ni Juan.

²⁵Niyan, an mga disipulos ni Juan kag san usad na Judio nagasuruay manungod sa paghugas na nakaugalian na san mga Judio. ²⁶Kaya nagpakaradto sinda kan Juan kag nagsumat, "Rabi, idto'n kaupod mo sa unhan san Jordan na ginatetigusan mo, adi na naman siya nagapambunyag kag an tanan nagakaradto na sa iya."

²⁷Nagsabat si Juan, "Wara'n bantog sugad sana an tawo kun dili ginatugot sa iya san Dios. ²⁸Kamo mismo an mga tetigo na nagsabi ako na dili ako an Cristo, kundi ako lang an ginsugo na maguna sa iya. ²⁹Halimbawa, an karaslon na babayi para sa karaslon na lalaki pero an abay san karaslon na lalaki na adto didto kag nakabati san iya boses nalilipay gayod, kaya sugad sani niyan malipay-lipay gayod ako. ³⁰Sigurado na siya magigin bantog pero ako naman dapat magpahunod," sabi ni Juan.

Siya Na Nagahali Sa Langit

³¹"Labaw sa tanan siya na tagalangit. An tagakinab-an naman tagakinab-an lang gayod kag pareho man san mga

tagakinab-an an iya panurmaton. Kaya labaw man gayod an tagalangit. ³² Nagatestigo siya sa iya mga nakita kag nabatian pero mga pira lang an nagatuod sa iya. ³³ Pero an tanan na naggaako san iya ginatestigo nagapamatuod na matuod an ginsabi san Dios, ³⁴ kay siya na ginsugo san Dios amo an nakasurmaton san iya mensahe dahilan na an Espirito Santo na ginhatag sa iya san Dios biyo na sa gahom. ³⁵ Namumuot an Ama sa Anak kag ginpabuot sa iya an tanan. ³⁶ An nagatuod sa Anak nagakaigwa'n buhay na wara'n katapusan, pero an dili nagatuod sa Anak dili magakaigwa sana na buhay kundi ada sa iya an grabe na kaurit san Dios."

Si Jesus Kag An Babayi Na Taga-Samaria

4 Pakaarami ni Jesus na nabaritaan san mga Pariseo na mas damo siya'n nadadara kag nabubunyagan ki kan Juan, ² bisan pa ngani dili si Jesus an nagabunyag kundi an iya mga disipulos, ³ naghali siya sa Judea kag nagbalik sa Galilea. ⁴ Sa iya pagpakadto pagaagihan niya an Samaria.

⁵ Kaya sa iya paglakaton nakaabot siya sa usad na lungsod san Samaria na gintawag Sicar na halapit sa uma na ginhatag sadto ni Jacob sa iya anak na si Jose. ⁶ Adto didto an bubon sadto'n Jacob. Nag-ingkod si Jesus sa kilid sani kay pagal siya sa iya paglakaton kag maalas dose na sadto.

⁷ Taud-taod may nag-abot na Samaritana na maalog. Ginsabihan ni Jesus an babayi, "Painuma man." ⁸ Myintras an iya mga disipulos naman adto na sa lungsod agod magbakal sin makaon.

⁹ Ginsabihan siya san Samaritana, "Nano, ikaw na Judio mangayo sa akon sin mainom na ako Samaritana?" (Nagsabi siya sani kay an mga Judio dili nakiupod sa mga Samaritano.)

¹⁰ Nagsabat si Jesus, "Kun aram mo lang an ginahatag san Dios kag kun sino ini na nagapangayo sa imo'n mainom, ikaw pa an mangayo sa iya kag pagahatagan sin tubig na nagahatag-buhay."

¹¹ An hunga naman sa iya san babayi, "Sir, wara ka sin ikatimba kag hadalom an bubon. Diin ka makuha sana na tubig na nagahatag-buhay. ¹² Pwera pa sani, ginhimo ini kasadto san amon kalulululuhi na si Jacob para sa amon kag didi siya mag-inom kag san iya mga kaanakan, bisan man ginpainuman san iya mga kahayupan. Nano, mas labaw ka pa sa iya?"

¹³ Amo ini an sabat sa iya ni Jesus, "Mapapaha gihapon an nagainom sani na tubig, ¹⁴ pero dili na gayod mapapaha pa an mag-inom san tubig na ihatag ko pero magigin baga'n burabod ina sa iya na tubig na magabulos kag hahatagan siya san buhay na wara'n katapusan."

¹⁵ Nagsabat an babayi, "Sir, hatagi ako sana na tubig agod dili na ako mapaha kag dili na magparakadi pag-alog."

¹⁶ Sinabihan siya ni Jesus, "Kadto, tawaga an imo asawa tapos magbalik ka."

¹⁷ Nagsabat an babayi, "Wara ako sin asawa."

Ginsabihan siya ni Jesus, "Tama an sabi mo na wara ka'n asawa ¹⁸ kay nagkaigwa ka sin lima kag an kaupod mo yana dili mo tunay na asawa. Tama gayod an ginsabi mo!"

¹⁹ Didi nagsabat an babayi, "Ah, sigurado, sir, propeta ka. ²⁰ An amon mga kalulululuhi didi sani na bukid nagasamba sa Dios pero kamo na mga Judio nagasabi na didto sa Jerusalem an dapat na lugar pagsambahan sa iya san mga tawo."

²¹ Nagsabi si Jesus, "Ma'm, tuudi ako! Halapit na an oras na kamo masamba sa Ama dili sani na bukid o sa Jerusalem."

²² Nagasamba kamo san dili niyo kilala pero kami na mga Judio kilala namon an amon ginasamba kay paagi sa amon gintuga san Dios an pagkasalbar san mga tawo. ²³ Halapit na an oras kag adi na yana na an tunay na mga nagasamba magaumaw gayod sa Ama paagi sa Espirito Santo kag kamatuudan. Amo ina an klase'n nagasamba na naiilaan niya. ²⁴ Espirito an Dios kag an nagasamba sa iya dapat na magsamba paagi sa Espirito kag may kamatuudan."

²⁵ An sabat san babayi, "Aram ko na maabot an Mesias na amo an Cristo. Pag-abot niya ipapahayag sa amon an tanan."

²⁶ Didi siya ginsabihan ni Jesus, "Ako na nakiistorya sa imo amo na an ginasabi mo."

²⁷ Pakasabi gayod niya sani, amo man an pag-abot san iya mga disipulos. Nginarat sinda pakakita na nakiistoryahan siya sa usad na babayi pero wara sa inda sin naghunga, "Nano an gusto mo maaraman sa iya?" o "Nano kay nakiistoryahan ka sa iya?"

²⁸ Tapos binilin san babayi an iya tibod, nagpakadto sa lungsod kag ginagda an mga tawo, ²⁹ "Hamos baya kamo kag kita kay may tawo na nagsabi sa akon san tanan ko na nahimo. Amo na kaya ini an Cristo?" ³⁰ Kaya nagru-luwas sinda sa lungsod kag nagpakadto kan Jesus.

³¹ Myintras tanto, ginpirit si Jesus san mga disipulos, "Maestro, kaon anay tabi."

³² Pero ginsabat pa lugod niya sinda, "Igwa ako'n pagkaon na dili niyo aram."

³³ Pakabati sani nagpahurunga-hunga an mga disipulos, "Nano, may nagdara sa iya'n pagkaon?"

³⁴ Didi nagpahayag si Jesus: "An akon pagkaon amo an pagtuman san kabubuton san nagsugo sa akon kag an pagtapos san ginpahimo niya. ³⁵ Nano, dili

may kasabihan kamo: 'Upat ka bulan pa kag tig-anihan na?' Pero kita an iyo patalibod! Tig-anihan na бага!

³⁶ An nagaani may suhol ngani kag nakatipon sin produkto para sa buhay na wara'n katapusan agod pareho magakalipay an parasabwag kag paraani.

³⁷ Kaya matuod an kasabihan, 'An usad nagasabwag pero an iba naman nagaani sani.' ³⁸ Halimbawa, ako nagsugo sa iyo agod mag-ani san dili niyo ginpaglan pagsabwag. An iba an nagpagal pero kamo an nagpulos san inda pinagalan."

³⁹ Sana mismo damo na mga Samaritano sadto na lungsod an nagtuod kan Jesus dahilan san ginsabi san babayi, "Sinabi niya an tanan ko na hinimo."

⁴⁰ Niyan, pagtulos san mga Samaritano, naghangyo na magpabilin anay si Jesus sa inda. Kaya didto siya nagpalipas sin duha ka adlaw. ⁴¹ Tungod sani damo pa an nagturuod dahilan san iya mga katukduan.

⁴² Kaya ginsabihan ninda an babayi, "Niyan, dili lang kami nagatuod dahilan san imo ginsumat kundi nabatian pa gayod namon siya mismo kag naaraman na siya man gayod an Parasalbar san kinab-an."

Gin-ayo Ni Jesus An Anak San Opisyal

(Mateo 8:5-13; Lucas 7:1-10)

⁴³ Pakalipas san duha ka adlaw si Jesus nagpa-Galilea, ⁴⁴ kay siya mismo nagsabi na wara'n ginagalangan na propeta sa iya sadiri na lugar. ⁴⁵ Pag-abot niya didto, ginpadayon siya san mga taga-Galilea kay san nakipamy-ista sinda sa Jerusalem para sa Paskwa nakita ninda an tanan na ginhimo niya didto.

⁴⁶ Niyan, nakabalik gihapon si Jesus sa Cana san Galilea kun diin ginhimo niya an tubig na bino. Igwa didto sa Capernaum sin opisyal na may anak na masakit. ⁴⁷ Pakabati sani na opisyal na si

Jesus nag-abot sa Galilea hali sa Judea, nagkadto siya sa iya sa Cana kag naki-maluoy kan Jesus na maglugsad sa Capernaum agod ayuhon an iya anak na tikamatayon.

⁴⁸Tapos ginhunga siya ni Jesus, “Nano, dili kamo magaturuod sa akon kun dili kamo nakakita sin mga tanda kag mga milagro?”

⁴⁹Ginsabihan gihapon siya san opisyal, “Ginoo, kadto man anay tabi antes mamatay an akon anak.”

⁵⁰Nagsabat si Jesus, “Uli na, maayo na an imo anak.”

Nagtuod an tawo san ginsabi sa iya ni Jesus kaya naglakat na siya. ⁵¹San nagapauli na siya, sinugat siya san iya mga suruguon na nagbarita na maayo na an iya anak. ⁵²Pakabati sani, ginhunga niya sinda kun nano’n oras naulian an bata kag ginsabihan siya ninda, “Kagahapon na mga ala una an adlaw siya nahawasan san iya kalintura.” ⁵³Nadumduman san ama na sana man na kaurason siya ginsabihan ni Jesus na, “Maayo na an imo anak.” Kaya siya mismo nagtuod kag san bilog niya na panimalay.

⁵⁴Amo ini an ikaduha na milagro na ginhimo ni Jesus san pagkadto niya sa Galilea hali sa Judea.

Nagapambulong Si Jesus Sa Jerusalem

5 Pagpira ka adlaw nagpa-Jerusalem si Jesus para sa usad na pyista san mga Judio. ²Didto sa Jerusalem sa may ginatawag na Pwertahan San Mga Karnero igwa sin kariguan na tangke na sa Hebreo ginatawag na Betsata. Ini na kariguan igwa’n lima na sirungan. ³⁻⁴Didto damo’n nakahigda na mga masakiton, mga buta, mga pilay kag mga

paralisado.^{††} ⁵May tawo na adto didto na 38 anyos na an ginabatyag. ⁶Pakakita sa iya ni Jesus na nakahigda didto kay dati na niya aram na dugay na ini na kamutangan san tawo ginhunga niya, “Gusto mo na mag-ayo ka gihapon?”

⁷An sabat san masakiton na tawo, “Sir, wara’n mabulig sa akon pakadto sa tangke sa oras na an tubig ginahiwig. Kaya myintras nagahalapit ako igwa na sin nauuna sa akon.”

⁸Nagsugo si Jesus, “Tindog, bitbita an imo banig kag lakat.” ⁹Nag-ayo dayon siya, binitbit an iya banig kag naglakat.

Adlaw sadto San Pagpahuway. ¹⁰Kaya ginsabihan san mga namumuno san mga Judio an nabulong na tawo, “Adlaw baga niyan San Pagpahuway. Dili tugot na magdara ka san imo banig.”

¹¹Pero sinabat niya sinda, “An tawo na nagbulong sa akon nagsabi, ‘Bitbita an imo banig kag lakat.’,”

¹²Naghunga sinda, “Sin-o an nagsugo sa imo na himuon ini?”

¹³Wara makilala san tawo kun sin-o idto na nagbulong sa iya kay nakahali na si Jesus tungod sa kadamuan san tawo.

¹⁴Taud-taod, nahanapan siya ni Jesus sa templo kag nagsabi, “Niyan na maayo ka na, ayaw na pagparakasala kay basi mas grabe pa sadto an mangyari sa imo.”

¹⁵Nagbalik an tawo kag sinumat sa mga namumuno san mga Judio na si Jesus an nagbulong sa iya. ¹⁶Kaya didi gintunaan san mga namumuno san mga Judio an pagpakaalo kan Jesus tungod kay ginhimo niya ini sa Adlaw San Pagpahuway. ¹⁷Pero ginsabat sinda ni Jesus, “An akon Ama nagatrabaho pa kag amo man ako.”

¹⁸Dahilan sani mas lalo na gusto siya ipapatay san mga namumuno san mga

^{††}**5:3-4** Amo ini an gindagdag sa pira na mga kasuratan bilang 3b-4: Nagahulat sinda san paghiwig san tubig, kay paminsan-minsan may anghel san Ginoo na nagalusad sa tangke kag ginahiwig an tubig. Paghiwig sani, an una na tawo na makatuslob sa tubig nagaayo sa nano man na sakit na iya ginabatyag.

Judio kay dili lang na ginsupak niya an Kasuguan kun Adlaw San Pagpahuway kundi gintawag pa gayod niya an Dios na iya Ama. Kaya ginatumpar an iya sadiri na pareho san Dios.

An Pagkadios Ni Jesus

¹⁹ Didi nagpahayag si Jesus, “Matuod gayod na wara ako sin nahihimo sa sadiri ko na pagbuot kundi an nano man lang na nakita ko na ginahimo san akon Ama. An nano man na ginahimo niya ginahimo ko man na iya anak. ²⁰ Namumut-an san Ama ako na iya anak kag ginapakita sa akon an tanan na iya ginahimo. Tapos, mas labaw pa sani an ipapakita niya sa akon agod magngalas gayod kamo. ²¹ Kun pan-o ginabuhay san Ama an patay, amo man ako na Anak niya. Ginabuhay ko an sin-o man na gusto ko buhayon. ²² Wara’n ginahusgaran an Ama kundi hinatag niya sa akon na iya Anak an tanan na gahom san paghusgar ²³ agod maggalang an tanan sa akon na Anak niya pareho san paggalang ninda sa akon Ama. An dili nagagalang sa Anak dili man nagagalang sa Ama na amo an nagsugo sa iya.

²⁴ “Matuod gayod na an nagapamati sa akon kag nagatuod sa nagsugo sa akon magkakaigwa sin buhay na wara’n katapusan. Kaya dili na siya pagahusgaran kundi ada na sa iya ina na buhay imbes na kamatayon. ²⁵ Matuod gayod na halapit na an oras kag adi na ngani gayod na an mga tawo na baga’n patay magabati san boses ko na Anak san Dios. An tanan naman na nakabati kag magatuman san akon mga surmaton an mabubuhay. ²⁶ Dahilan na an ginhalinan san buhay an Ama, hinatag man niya sa akon na iya anak an gahom agod magin halinan man san buhay. ²⁷ Ginhatagan pa ako’n otoridad sa paghusgar tungod na Anak ako San Tawo.

²⁸ “Ayaw pagngalas sani kay maabot pa an oras na an tanan na nasa rulubngan makabati san boses ko. ²⁹ Tapos idto’n mga maayo’n hinimuan mabarangon na ada na sa inda an hasta na lang na buhay pero idto’n naghirimo’n karautan mabarangon man pero huhusgaran pa.

Testigos Sa Kan Jesus

³⁰ “Wara akon mahihimo sa akon sadiri na gahom. Makahusgar lang ako susog sa akon nabati hali sa Dios. Niyan, matanos an akon pagahusgar tungod na an akon katuyuan na matuman an kabubut-on san nagsugo sa akon, dili sa akon sadiri na kabubut-on.

³¹ “Kun nagatestigo ako manungod sa akon sadiri dili ina tunay na pagpamatuod. ³² Pero igwa’n iba na nakatestigo sa akon kag aram ko na matuod an pagtestigo niya sa akon.

³³ “May ginsugo kamo kan Juan kag nagtestigos siya san kamatuudan manungod sa akon. ³⁴ Dili gusto sabihon na nagasarig ako sa pagtestigo na hali sa tawo kundi ginasaki ko ini agod masalbar kamo. ³⁵ Baga’n nagalaad kag nagabanaag na ilaw si Juan kag sa iya ilaw naiila kamo na magkalipay anay sin kadali.

³⁶ “Igwa ako’n pagtestigo na mas labaw pa ki san kan Juan. An ginahimo ko na amo an ginapahimo sa akon san Ama amo ini na pagtestigo na nagapamatuod na sinugo niya ako. ³⁷ An Ama na nagsugo sa akon, siya mismo nagatestigo man manungod sa akon. Dili pa niyo nabatian an iya boses o nakita an iya hitura ³⁸ kag an iya surmaton dili pa niyo ginaako kay dili kamo nagatuod sa iya sinugo. ³⁹ Ginaadalan niyo an Banal Na Kasuratan kay sa paghuna niyo didi magahanap kamo’n buhay na wara’n katapusan pero ini mismo nagapamatuod gayod manungod sa akon. ⁴⁰ Pero habo

gihapon kamo magkadi sa akon agod magkaigwa'n buhay.

⁴¹ “Dili ko kinahanglan an pag-umaw na hali sa mga tawo. ⁴² Pero naaraman ko na wara kamo'n pagkamuot sa Dios. ⁴³ Nagkadi ako na may otoridad hali sa akon Ama pero wara ako niyo pag-akua. Kun may magkadi sa iyo na may sadiri siya na otoridad, aakuon niyo. ⁴⁴ Dili man gayod kamo makatuod sa akon kay an ginaasikaso niyo an pagdayaw sa usad kag usad pero an pagdayaw san amo lang na Dios dili niyo ginahandom.

⁴⁵ “Ayaw paghuna na ako an magakusar sa iyo sa atubangan san Ama. Si Moises na ginalauman niyo amo an nagakusar sa iyo. ⁴⁶ Kun nagtuod gayod kamo kan Moises, magatuod man kamo sa akon kay nagsurat siya manungod sa akon. ⁴⁷ Pero pan-o kamo makatuod san akon mga surmaton kun dili kamo nagatuod san iya mga kasuratan?”

Ginpakaon Ni Jesus An Lima Ka Libo Na Tawo

(Marcos 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

6 Pakalipas san pira na adlaw nagkadto si Jesus patabok san Danaw san Galilea na ginatawag man na Danaw san Tiberias. ² May kadamuan man na nagsurunod sa iya kay nakita ninda an mga milagro na hinimo niya sadto'n mga masakiton. ³ Tapos nagsagka si Jesus sa bukid kag nag-ingkod didto kaupod an iya mga disipulos. ⁴ Halapit na an pyista san Paskwa san mga Judio.

⁵ Paglantaw ni Jesus nakita niya an damo na mga tawo na nagadangadang kaya ginhunga kan Felipe, “Diin kita makabakal sin pagkaon para ipakaon sani na mga tawo?” ⁶ Ginhunga niya ini bilang pagporbar kan Felipe kay aram na niya an iya hihimuon.

⁷ Nagsabat si Felipe, “Dili pa maka-paigo an suhol para sa walo ka bulan para ibakal sin pagkaon agod ipakaon sa kada usad sa inda bisan dyutay la gayod.”

⁸ Si Andres na kamanghod ni Simon Pedro, usad man siya san mga disipulos ni Jesus, nagsabi sa iya, ⁹ “Igwa didi sin bata kag may dara siya'n lima ka bilog na tinapay kag duha ka bilog na isda pero sing-ano lang ina sani na kadamuan?”

¹⁰ Sinabihan sinda ni Jesus, “Paingkuda niyo an mga tawo.” May halapad didto na kadinghutan kaya nag-iringkod sinda. Malima ka libo sadto an kalalakihan lang. ¹¹ Pakatapos kinuha ni Jesus an tinapay, nagpasalamat sa Dios kag ginpangpahatag sadto tanan na nagairingkod. Amo man an ginhimo niya sa duha ka bilog na isda kag nagkaraon sinda hasta na nagkaburusog.

¹² San burusog na sinda, ginsabihan ni Jesus an iya mga disipulos, “Tipuna niyo an mga sobra na wara gayod sin mati-awan.” ¹³ Kaya tinipon ninda kag dose pa na bangkat an napuno san sobra san nagkaraon san lima na tinapay.

¹⁴ Pakakita sani na milagro na ginhimo ni Jesus, nagsabi an mga tawo, “Amo gayod ini an propeta na mapakadi sa kinab-an.” ¹⁵ Aram ni Jesus na pipiriton siya ninda na magin hadi kaya nagdulag siya na sulo lang pabukid.

Nagalakat Si Jesus Sa Ibabaw San Tubig

(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

¹⁶ Pagkagab-i an mga disipulos ni Jesus nagpabaybayon. ¹⁷ Tapos nagsakay sinda sa sarakyan kag nagtuna pagtal-abok sa danaw pakadto sa Capernaum. Madulom na sadto pero wara pa si Jesus. ¹⁸ Mabalod pa kay makusog an hangin.

¹⁹ San nakarimo na sinda sin mga unom ka kilometro, nalantawan ninda si Jesus na nagalakat sa ibabaw san tubig kag nagatulos sa sakayan. Kaya nagkaharadlok gayod sinda, ²⁰ pero sinabihan sinda ni Jesus, “Ako ini. Ayaw kamo kahadlok.” ²¹ Tapos malipay sinda na pasakayon si Jesus kag taud-taod nakaabot an sakayan sa kadtuan ninda.

Naghanap Kan Jesus An Kadamo Na Ginpakaon

²² Pagkaaga an mga tawo na nagpabilin sa baybayon sa luyo san danaw aram na usad na lang an sakayan na adto didto kahapon. Aram man ninda na si Jesus wara mag-upod sa sakayan na ginsakyan san iya mga disipulos kay naghali na sinda lang. ²³ Pero igwa sin mga sakayan na hali sa Tiberias na nagdungka halapit sa lugar na ginkaunan ninda san tinapay pakapasalamat san Ginoo. ²⁴ Pakakita san mga tawo na wara didto si Jesus hasta an iya mga disipulos, sinda mismo nagsarakay sa mga sarakyan kag nagpakadto sa Capernaum na nagahanap kan Jesus.

Si Jesus An Pagkaon San Buhay

²⁵ San nakita ninda si Jesus sa luyo na baybayon san danaw naghunga sinda sa iya, “Maestro, kasan-o ka pa didi?”

²⁶ Nagsabat si Jesus, “Matuod gayod na nangingita kamo sa akon dili kay sa mga milagro na nakita niyo kundi kay nagkaburusog kamo san tinapay na iyo ginkaon. ²⁷ Ayaw pagparapagal sin pagkaon na nasisira kundi an pagkaon na matagal para sa buhay na wara’n katapusan. Amo ini an pagkaon na ako na Anak San Tawo magahatag sa iyo kay ako an ginhatagan san Dios Ama san otoridad agod himuon ini.”

²⁸ Kaya ginhunga siya ninda, “Nano an dapat namon na himuon agod mahimo namon an naiilaan san Dios?”

²⁹ Ginsabat sinda ni Jesus, “Amo ini an naiilaan san Dios na magtuod kamo sa ginsugo niya.”

³⁰ Kaya naghurunga pa sinda, “Nano man na milagro an ikapakita mo sa amon agod magtuod kami sa imo? Abir, nano an hihimuon mo? ³¹ Bisan ngani an aton mga kalulululuhan sa disyerto nagkaraon sin ginatawag na mana sugad san nasurat sa Banal Na Kasuratan na ‘Ginhatagan niya sinda sin pagkaon na makaon hali sa langit.’”^{††}

³² Nagsabat si Jesus, “Matuod gayod na an naghatag sa iyo sin pagkaon na hali sa langit dili si Moises kundi an akon Ama. Siya an nagahatag sa iyo sin tunay na pagkaon na hali sa langit. ³³ Ini na pagkaon san Dios amo an naghali sa langit kag nagahatag sin buhay sa kinaban.”

³⁴ Nagsabi sinda, “Sir, hatagi kami pirme sana na pagkaon.”

³⁵ Didi nagpahayag si Jesus: “Ako an pagkaon na nagahatag sin buhay. An makiusad sa akon dili gayod gugutumon hasta na lang kag an magtuod sa akon dili man papahaon hasta na lang.

³⁶ Pero pareho san ginsabi ko sa iyo, dili kamo nagatuod sa akon bisan ngani nakita na niyo ako. ³⁷ An tanan na tawo na ginatiwala sa akon san Ama makiusad sa akon kag an mga makiusad sa akon dili ko gayod pagahabuan ³⁸ kay nagluisad ako hali sa langit para tumanon an kabubut-on san nagsugo sa akon kag dili an sadiri ko na kabubut-on. ³⁹ Niyan, an gusto san nagsugo sa akon amo ini: na dili ko pagwaraon bisan usad san tanan na mga gintiwala niya sa akon kundi buhayon gihapon sinda tanan sa katapusan na adlaw. ⁴⁰ Matuod na ini an ka-

^{††}6:31 Kitau sa Exodo 16:4, Salmo 78:4.

gustuhan san akon Ama. An tanan na nakakita sa anak kag nagatuod sa iya magkakaigwa sin buhay na wara'n katapusan kag bubuhayon ko gihapon siya sa katapusan na adlaw."

⁴¹ Didi nagtuna pagngurob-ngurob sa iya an mga namumuno na mga Judio tungod kay nagsabi siya, "Ako an pagkaon na naghali sa langit." ⁴² Kaya nagsarabi sinda, "Dili ba ini si Jesus na anak ni Jose? Kilala naton an iya ama kag iloy. Pan-o niya masabi na naglusad siya hali sa langit?"

⁴³ Nagsabat si Jesus, "Ayaw kamo pagngurob-ngurob. ⁴⁴ Wara sin makiusad sa akon kun dili ipahalapit san Ama na nagsugo sa akon. Tapos, bubuhayon ko siya sa katapusan na adlaw. ⁴⁵ Nasurat sa libro san propeta na si Isaias, 'Tapos, pagatukduan sinda tanan san Dios!'" ⁴⁶ An nagapamati kag nakaaram sa Ama nakiusad sa akon. ⁴⁶ Dili gusto sabihon na may nakakita na sa Ama pwera san naghali sa iya. Siya lang gayod an nakakita sa Ama. ⁴⁷ Matuod gayod na an may pagtuod sa akon an nagakaigwa sin buhay na wara'n katapusan. ⁴⁸ Ako an pagkaon na nagahatag-buhay. ⁴⁹ Nagkamaratay ngani an aton mga kalulululuhan sa disyerto bisan nagkaraon sin mana. ⁵⁰ Niyan, adi na an pagkaon na hali sa langit. An magkaon sani dili mamamatay. ⁵¹ Ako man an buhay na pagkaon na naglusad hali sa langit. An magkaon sani na pagkaon mabubuhay hasta na lang kag an pagkaon na igahatag ko amo an akon lawas agod mabuhay an katawuhan san kinab-an."

⁵² Pakasabi ni Jesus sani, nagsuruay gayod an mga Judio kag nagpahurungahunga sinda. "Pano an paghatag sani na tawo san iya lawas agod makaon naton?"

⁵³ Kaya sinabihan sinda ni Jesus, "Matuod gayod na kun dili niyo makaon an lawas ko na Anak San Tawo kag inumon an akon dugo, wara gayod kamo'n buhay na hasta na lang. ⁵⁴ An magkaon san akon lawas kag mag-inom san akon dugo nagakaigwa sin buhay na wara'n katapusan kag bubuhayon ko gihapon siya sa katapusan na adlaw, ⁵⁵ kay an akon lawas an matuod man gayod na pagkaon kag an matuod na inumon an akon dugo. ⁵⁶ An magkaon san akon lawas kag mag-inom san akon dugo nakikiusad sa akon kag ako ada man sa iya. ⁵⁷ Ako na sinugo san Ama na buhay ginahatagan niya'n buhay, kaya sugad man an magkaon sa akon mabubuhay dahilan sa akon. ⁵⁸ Ini an pagkaon na hali sa langit. Dili pareho san pagkaon na ginkaon san aton mga kalulululuhi na nagkamaratay. An magkaon sani na pagkaon mabubuhay hasta na lang."

⁵⁹ Ini tanan an ginpahayag niya sa sinagoga myintras nagatukdo siya sa Capernaum.

Damo'n Disipulos An Nagbaya Kan Jesus

⁶⁰ Pakabati sani, damo san iya mga disipulos an nagsabi, "Nakasakit sin kabubut-on ini na panurmaton. Sin-o an makaako sani?"

⁶¹ Aram ni Jesus na nagangurub-ngurob an mga disipulos manungod sani kaya ginhunga niya sinda, "Nano, mahabo na kamo dahilan sani? ⁶² Saka, kun makita niyo ako na Anak San Tawo nagasaka sa langit na dati ko istaran, nano an huna-huna niyo? ⁶³ An Espirito Santo amo an nagahatag sin buhay hasta na lang. Dili ini mahimo san tawo. An mga surmaton na ginsabi ko sa iyo hali sa Espirito kag makahatag san buhay hasta na lang. ⁶⁴ Pero igwa sin pira sa iyo na

⁴⁶6:45 Kitaa sa Isaias 54:13.

dili nagatuod.” Nasabi ini ni Jesus kay pagtuna pa lang aram na niya kun sin-o idto’n dili nagatuod kag kun sin-o an matraydor sa iya. ⁶⁵Tapos, nagpadayon siya, “Amo ini an dahilan kun nano kay ginsabi ko sa iyo na wara’n makiusad sa akon kun dili tugutan san Ama.”

⁶⁶Pakatapos sani, damo sa mga disipulos an nagbaya kag nag-udong pag-upod sa iya. ⁶⁷Kaya ginhunga ni Jesus an dose, “Kamo, nano, gusto man niyo na magharali?”

⁶⁸Nagsabat si Simon Pedro, “Ginoo, kanin-o pa man kami mapakadto? Ada sa imo an mga surmaton manungod san buhay na wara’n katapusan. ⁶⁹Para sa amon nagtuod na kami kag naaraman na naman na ikaw an Banal san Dios.”

⁷⁰Nagsabat si Jesus. “Dili ba dose kamo na akon pinili pero demonyo an usad sa iyo?” ⁷¹Si Judas na anak ni Simon Iscariote an iya gusto sabihon kay amo ini na tawo an matraydor sa iya bisan usad siya san dose.

Si Jesus Kag An Iya Mga Kamanghod

7 Pakatapos sani na mga pagtukdo, nagpanglugar-lugar si Jesus sa Galilea. Wara siya magpa-Judea kay ginahanap siya san mga namumuno san mga Judio agod patayon. ²San halapit na an Pyista san mga Judio kun diin sinda nagairistar sa payag-payag, ³ginsabihan siya san iya mga kamaranghod na lalaki, “Humali ka didi kag magkadto sa Judea agod an imo mga ginahimo makita san imo mga disipulos. ⁴Wara’n nagahimo sa sikreto kun gusto na makilala. Kaya kun maghimo ka sani magpakilala ka sa katawuhan san kinab-an.” ⁵Ginsabi ini ninda kay bisan ngani sinda wara sin pagtuod sa iya.

⁶Ginsabihan sinda ni Jesus, “Dili pa ini an panahon ko pagpakilala. Dili

sugad sa iyo na an tanan na panahon paripareho lang. ⁷Wara’n dahilan maurit sa iyo an mga tagakinab-an na nagakontra sa Dios pero nauurit sinda sa akon kay ginahayag ko an karautan na ginahimo ninda. ⁸Kaya kamo na lang mismo an mamyista. Dili ako masagka kaupod niyo kay dili pa gayod ini an akon panahon.” ⁹Pakasabi niya sani nagpabilin siya sa Galilea.

Nagatukdo Si Jesus Na Nagapamyista

¹⁰San pagharali na san iya mga kamaranghod pakadto sa pyistahan, nagkadto man siya pero dyutay lang an nakaaram.

¹¹Ginapangita siya san mga namumuno san mga Judio sa mga nagapamyista kag nagahurunga, “Hain siya?”

¹²An mga tawo man nagapahurutik-hutik manungod sa iya myintras nagasarabi an iba, “Matanos siya na tawo.” An iba naman nagasarabi, “Dili! Siya gayod an nagapalibog sa mga tawo.” ¹³Pero sa kahadlok sa mga namumuno san mga Judio wara’n nagasurmaton sa hayag manungod sa iya.

¹⁴Makatung-anan na san pyista na nagkadto si Jesus sa templo kag nagtukdo. ¹⁵Nagngalas an mga Judio na nagahunga, “Pan-o ini na tawo nakaaram sani tanan na wara man siya mag-adal manungod san aton Kasuguan?”

¹⁶Kaya ginsabat sinda ni Jesus, “Dili sa akon ini na ginatukdo ko kundi sa nagsugo sa akon. ¹⁷Pagaaramon san gusto magtuman san kabubut-on san Dios kun an akon katukduan hali sa iya o sa sadiri ko. ¹⁸An nagasurmaton hali sa sadiri niya na isip nagahandom na magapadayaw siya mismo pero matuod an nagahandom na pagadayawon an nagsugo sa iya kag dili siya mabuwa. ¹⁹Dili ba ginhatagan kamo ni Moises san Kasuguan? Pero wara sa iyo sin nagatuman sani! Nano kay gusto ako niyo patayon?”

²⁰ May nagsabat sa kadamuan, “Nasapawan ka ada sin demonyo! Sin-o an gusto magpatay sa imo?”

²¹ Nagsabat si Jesus, “Naghimo lang ako’n milagro sa Adlaw San Pagpahuway kag nagngalas kamo tanan. ²² Kasadto nagsugo sa iyo si Moises na magpaturi (pero dili ini hali kan Moises kundi sa mga kalulululuhi), kaya nagaturi kamo abir sa Adlaw San Pagpahuway. ²³ Kun ginatugot niyo magturi sin bata sa Adlaw San Pagpahuway agod dili malapas an Kasuguan ni Moises, nano kay naurit kamo sa akon kay may ginbulong ako na bilog na lawas san tawo sa Adlaw San Pagpahuway? ²⁴ Ayaw kamo paghusgar susog sa nakikita lang kundi maghusgar kamo susog sa tunay na kamatuudan.”

An Hunga San Mga Taga-Jerusalem

²⁵ Kaya may mga taga-Jerusalem na naghurunga, “Nano, dili amo ini na tawo an ginahumutan ninda patayon? ²⁶ Niyan, adi siya nagasurmaton sin hayag pero wara sinda’n masabi kontra sa iya! Nano, pag-ako kaya ninda ini na siya man gayod an Cristo? ²⁷ Dili lang pwede ini kay aram naton tanan kun tagadiin ini na tawo pero pag-abot san Cristo wara’n makaaram kun tagadiin siya.”

²⁸ Niyan, pagtukdo ni Jesus sa templo nagsurmaton siya sa makusog na boses, “Kun sugad, kilala ba gali niyo ako kag aram man kun tagadiin? Pero dili ako nagpakadi sa sadiri ko na katuyuan. Igwa’n nagsugo sa akon na dili niyo kilala kag matuod gayod siya. ²⁹ Pero kilala ko siya kay hali ako sa iya kag siya man gayod an nagsugo sa akon.”

³⁰ Pakabati ninda sani gusto na kun-tani ninda dakupon si Jesus pero wara’n

nakahuna-huna paghalapit sa iya kay dili pa niya oras. ³¹ Pero damo’n mga tawo an nagtuod sa iya kag nagsabi, “Pagkadi ni Cristo mahimo kaya siya sin mas damo na mga milagro ki sani na tawo?”

Ginapadakop Si Jesus

³² Nabatian san mga Pariseo an ginahurutikan san mga tawo manungod kan Jesus, kaya nagsugo an mga mamumuno san kapadian kag mga Pariseo sin mga gwardya sa templo na magdakop sa iya.

³³ Tapos nagsabi si Jesus, “Kadali na lang san igakaupod ko sa iyo kag pakatapos mabalik na ako sa nagsugo sa akon. ³⁴ Hahanapon niyo ako pero dili na ako niyo makikita kay dili kamo makakadto sa akon kakadtuan.”

³⁵ Kaya nagpahurunga-hunga an mga namumuno san mga Judio, “Hain daw ini na tawo makadto na dili naton makikita? Makadto kaya siya sa mga lugar san mga dili-Judio na nagkaarabutan san aton mga kapwa Judio kag magtukdo kaya sa mga dili-Judio? ³⁶ Nano an gusto sabihon san ginsabi niya na ‘Hahanapon niyo ako kag dili na niyo makikita,’ kag sani na ‘Dili kamo makakadto sa akon kakadtuan?’”

An Ginhalinan San Tubig Na Nagahatag-Buhay

³⁷ Sa katapusan na adlaw san pyista, na amo an pinakaimportante na adlaw, nagtindog si Jesus kag nagsurmaton sa makusog na boses. “Kun may napapaha, pakadia sa akon kag mag-inom. ³⁸ Tapos mangyayari sa nagatuod sa akon pareho san nasabi sa Banal Na Kasuratan, ‘Hali sa iya tagipusuon mabulos an mga tubig na nagahatag-buhay.’” ³⁹ Ini ginsabi niya manungod sa Espirito na ihahatag

sa mga nagtuod sa iya. Pero an Espirito dili pa ginhatag kay wara pa gindara si Jesus sa kalangitan para pagalangan.

An Pagkaburulag San Kaisipan San Mga Tawo

⁴⁰ Pakabati san mga tawo sani na mga surmaton, may iba sa inda na nagsarabi, “Matuod na amo na ini siya an propeta na ginparapahulat naton.”

⁴¹ An iba man nagsarabi, “Siya an Cristo!” Pero an iba man, “Dili magahali sa Galilea an Cristo! ⁴² Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan na an Cristo usad na kaapu-apuhan ni David kag hali sa lungsod san Betlehem na amo mismo an lugar ni David.” ⁴³ Kaya wara nagkau-rusad sa isip an mga tawo manungod kan Jesus. ⁴⁴ May iba sa inda na gusto siya dakupon pero wara’n nakahuna-huna paghalapit sa iya.

Wara’n Pagtuod An Mga Namumuno San Mga Judio

⁴⁵ Nagbalik an mga gwardya sa mga namumuno san kapadian kag mga Pariseo na naghunga, “Nano kay wara niyo siya madara?”

⁴⁶ Kaya nagsabat an mga gwardya, “Wara’n nakapanurmaton pareho san otoridad sani na tawo.”

⁴⁷ Nagsabat man an mga Pariseo, “Nano, hasta kamo nalipat man? ⁴⁸ Nano, may nabaritaan kamona an mga namumuno o bisan usad na Pariseo nagatuod na sa iya? ⁴⁹ Pero ini na katawuhan, dili sinda maaram san Kasuguan na ginhatag kasadto sa aton ni Moises. Nakondinar na gayod sinda san Dios.”

⁵⁰ Usad sa mga Pariseo, na si Nicodemo na nakigkita kasadto kan Jesus, naghunga sa inda, ⁵¹ “Nano,

ginatugot gali san aton Kasuguan na husgaran an tawo na dili anay siya ginbista agod aramon kun nano an iya nahimo?”

⁵² Nagsarabat sinda, “Nano, kahilung-sod ka man niya na taga-Galilea? Adali an Banal Na Kasuratan kag makikita mo na wara’n propeta na magahali sa Galilea.” ⁵³ Tapos nag-uruli sinda.

An Babayi Na Nagkasala Sin Pagpanambay

8 Myintras nagkadto si Jesus sa Bukid San Kaolibohan.* ² Aga pa san nag-balik gihapon si Jesus sa templo. San makita siya san tanan na katawuhan, nagtiripon sinda sa iya. Kaya nag-ingkod kag nagtuna siya pagtukdo sa inda.

³ Niyan, myintras nagatukdo siya, an mga paratukdo san Kasuguan kag mga Pariseo may ginguyod na babayi na nadakop pagpasambay. Pakapatindog ninda sani sa tunga ⁴ ginsabihan si Jesus, “Maestro, ini na babayi nadakpan na nagapasambay. ⁵ Niyan, susog sa ginapahimo sa aton san Kasuguan ni Moises dapat kondinaron an sugad sani na babayi paagi sa pagbato. Ikaw, nano an masasabi mo?” ⁶ Naghunga sinda sani bilang pagporbar kay nagapangita sinda’n magamit na akusasyon kontra kan Jesus.

Pero nagduko si Jesus kag nagtuna pagsurat san iya tudlo sa duta. ⁷ Myintras nagapirit sinda paghunga sa iya, nagtindog siya kag ginsabihan sinda, “An sin-o man sa iyo na wara magkasala amo an una na magbato sa iya.” ⁸ Tapos nagduko gihapon si Jesus kag nagpa-dayon pagsurat sa duta.

⁹ Pakabati ninda sani, usad-usad na nagharali tuna sa pinakagurang hasta na si Jesus na lang an nabilin kaupod san babayi na nagatindog didto. ¹⁰ Tapos

* **8:1** Wara sani na mga birsikulo tuna sa 7:53 pa 8:11 an iba na mga nagkauruna na kasuratan sa Griego.

nagtiso si Jesus kag naghunga sa babayi, “Hain na sinda? Nano, wara sin nagkondinar sa imo?”

¹¹ “Wara man, Sir,” an sabat san babayi.

Nagsabi naman si Jesus, “Ako man dili makondinar sa imo. Mag-uli ka na kag ayaw na pagpakasala.”

Si Jesus An Ilaw San Kinab-an

¹² Nakisurmaton gihapon si Jesus sa mga tawo, “Ako an ilaw san kinab-an. An nagaupod sa akon dili magalakat sa kadulman san kasal-an kundi magakaigwa san ilaw na nagahatag-buhay.”

¹³ Amo man ini an ginsabat san mga Pariseo, “Ikaw lang an nagatestigo sa imo sadiri kaya wara ina’n kamatuudan.”

¹⁴ Nagsabat si Jesus, “Bisan ako magtestigos sa akon sadiri, matuod ini kay aram ko kun tagadiin ako kag kun mapakain ako. Pero kamo dili maaram sani. ¹⁵ Kamo an nagahusgar basi sa kaisipan san tawo pero ako wara’n ginahusgaran. ¹⁶ Kun ugaling maghusgar ako matuod ina kay dili lang ako kundi kaupod ko an nagsugo sa akon, ¹⁷ kag nakasurat sa iyo Kasuguan na kun magkauyon an duha na testigo matuod ini. ¹⁸ Nagatestigo ako sa akon sadiri kag nagatestigo man an Ama na nagsugo sa akon.”

¹⁹ Tapos ginhunga naman siya ninda, “Hain an imo Ama?”

Nagsabat si Jesus, “Dili ako niyo kilala ni an akon Ama. Kun kilala niyo ako, kilala man niyo an akon Ama.”

²⁰ Ginsurmaton niya ini sa may ginahaladan myintras siya nagatukdo sa templo. Wara’n nagdakop sa iya kay dili pa napapanahon an pagdakop sa iya.

Nagatukdo Si Jesus Manungod Sa Iya Ama

²¹ Sinabihan gihapon sinda ni Jesus, “Magahali ako kag hahanapon niyo pero mamamatay kamo na may kasal-an. Dili kamo makakadto sa akon kakadtuan.”

²² Nag-iristoryahan an mga namumuno san mga Judio, “Siguro magapakamatay siya kun kaya nagsabi siya na dili kita makakadto sa iya kakadtuan.”

²³ Ginsabihan niya sinda, “Kamo tagaubos pero ako tagaitaas. Kamo tagadidi sani na kinab-an pero ako dili tagadidi. ²⁴ Kaya ginasabi ko sa iyo na magakamaratay kamo na may mga kasal-an. Magkakamatuod gayod ini kun dili kamo magtuod na ako amo idto’n ginasabi ko na ako.”

²⁵ Ginhunga siya ninda, “Sin-o ka man?”

Nagsabat si Jesus, “Kun nano an ginsabi ko sa iyo san katuna-tunai, amo ako idto. ²⁶ Damo pa gayod ako’n ikasabi kag ikahusgar sa iyo pero ginapaaram ko sa kinab-an an nabatian ko sa nagsugo sa akon kag matuod an tanan na ginasabi niya.”

²⁷ Dili ninda nasabutan na an iya ginasurmaton an manungod sa iya Ama. ²⁸ Kaya nagsabi si Jesus, “Kun ginpahिताas na niyo ako na Anak San Tawo amo pa lang niyo masasabutan na ako amo idto ginasabi ko kag wara ako’n ginahimo na sa akon kagustuhan kundi an gintukdo sa akon san Ama amo man an akon ginasumat. ²⁹ Siya na nagsugo sa akon an kaupod ko kag dili ako niya ginpabayaan kay pirme ko ginahimo an makapalipay sa iya.” ³⁰ Myintras nagasabi siya sani damo an nagtuod sa iya.

An Matuod Na Mga Kalahi Ni Abraham

³¹ Kaya sinabihan ni Jesus an mga Judio na nagatuod sa iya, “Mga disipulos

ko man gayod kamo kun matinumanon sa akon mga katukduan. ³² Maaaraman niyo an kamatuudan manungod sa Dios kag ini na kamatuudan amo an malibre sa iyo.”

³³ Nagsabat sinda. “Kalahi kami ni Abraham kag wara pa gayod magpauripon bisan kanin-o. Niyan, sin-o ka man na magsabi’n malilibre kami?”

³⁴ Nagsabat si Jesus, “Tandai niyo ini, an nagakasala nagapauripon sa iya kasal-an. ³⁵ Niyan, wara’n uripon na nagaistar hasta na lang sa panimalay san iya amo pero an anak hasta na lang nagaistar sani. ³⁶ Kaya kun ilibre kamo san Anak san Dios, malilibre man gayod kamo sana na pagkauripon. ³⁷ Aram ko na kalahi kamo ni Abraham pero bisan sugad sana gusto niyo ako patayon kay habo kamo mag-ako san akon katukduan. ³⁸ An ginasurmaton ko an nakita ko sa akon Ama. Kamo naman an nabati niyo sa iyo ama amo an ginahimo niyo.”

³⁹ Gin-otro gihapon ninda an inda sabat, “Kalulululuhi namon si Abraham.”

Kaya ginsabihan naman sinda ni Jesus, “Kay ginasabi niyo na kalahi kamo ni Abraham, nano kay dili niyo ginahimo an ginhimo niya. ⁴⁰ Gusto niyo ako patayon na ginasabi lang sa iyo an kamatuudan na akon nabati sa Dios. Wara sana maghimo si Abraham. ⁴¹ Ginahimo niyo an himo san iyo ama.”

Nagsabat sinda, “Usad lang an amon ama na amo an Dios kag mga tunay kami niya na anak.”

⁴² Nagsabat si Jesus, “Kun an Dios an iyo Ama, namumut-an man niyo ako kay naghali ako sa iya kag adi na ako pero dili sa akon sadiri na kabubut-on nagkadi ako kundi kay ginsugo niya ako. ⁴³ Nano kay dili niyo nasasabutan an ginasabi ko? Dahilan na habo niyo akuon an akon mensahe. ⁴⁴ An demonyo an iyo ama kag gusto niyo himuon an nai-

ilaan niya. Parapatay-tawo siya tuna pa sa katuna-tunai kag wara siya’n labot sa kamatuudan kay an kamatuudan wara sa iya kundi siya an ginhalinan san mga buwa kag an pagbuwa amo an ugali na niya kay buwaon siya. ⁴⁵ Ugaling ako an nagasurmaton san kamatuudan kaya dili kamo nagatuod sa akon. ⁴⁶ Sin-o sa iyo an makapamatuod na ako may kasalan? Kun matuod an ginasurmaton ko, nano kay dili kamo nagatuod sa akon? ⁴⁷ Mga anak san Dios an nagatuman san mga surmaton niya. Dili kamo nagatuman sani kay dili kamo mga anak san Dios.”

Dati Na Si Jesus Antes Si Abraham

⁴⁸ Nagsabat naman an mga Judio, “Sigurado na tama gayod kami sa pagsabi na ikaw Samaritano kag may demonyo.”

⁴⁹ Nagsabat si Jesus, “Wara ako’n demonyo kundi ginagalangan ko an akon Ama pero ginapakaraot niyo ako. ⁵⁰ Dili ako nagapaumaw san akon sadiri. Igwa’n nagapamahala sana kag siya an magahusgar. ⁵¹ Tandai niyo ini: dili mapapatay an nagatuman san akon katukduan.”

⁵² Nagsabi an mga Judio, “Niyan naaraman namon na may demonyo ka man gayod. Namatay si Abraham kag amo man an mga propeta pero nagasabi ka na an nagatuman san imo katukduan dili mapapatay hasta na lang. ⁵³ Nano, labaw ka pa ki sa amon kalulululuhi na si Abraham na patay na? Nagkamaratay man ngani an mga propeta. Kay sin-o ka man?”

⁵⁴ Nagsabat naman si Jesus, “Kun nagapaumaw ako san sadiri ko, wara’n pulos ina na pag-umaw. An nagaumaw sa akon an akon Ama na ginaangkon niyo na siya an iyo Dios. ⁵⁵ Bisan ngani dili niyo siya nakilala pero ako kilala ko siya. Kun sabihon ko lugod na dili ko siya ki-

lala, magigin buwaon ako pareho man niyo. Pero kilala ko man gayod siya kag matuod na ginatuman ko an iya katukduan. ⁵⁶ Nagkalipay an iyo kalulululuhi na si Abraham sa paghuna na makita an pag-abot ko sa kinab-an. Nakita man niya kaya nalipay gayod siya.”

⁵⁷ Didi naghunga an mga Judio sa iya, “Wara ka pa ngani’n 50 anyos kag nagasabi ka’n nakita mo na si Abraham?”

⁵⁸ Nagsabat gihapon si Jesus, “Matuod gayod na ako dati na antes pa kan Abraham.”

⁵⁹ Kaya nagpurot sinda’n mga bato agod batuhon siya pero nakatago siya kag nagluwas sa templo.

Ginpaayo Ni Jesus An Lalaki Na Gin-anak Na Buta

9 Myintras nagalakat si Jesus, may nakita siya’n tawo na gin-anak na buta. ² Ginhunga siya san iya mga disipulos, “Maestro, sin-o an may sala kaya nabuhay siya na buta? Ini daw na tawo o an iya mga ginikanan?”

³ Nagsabat si Jesus, “Pareho sinda wara’n sala. Nabuhay siya na buta agod ikahayag paagi sa iya an gahom san Dios. ⁴ Niyan, myintras baga’n adlaw pa, dapat pagparahimuon ta an mga gin-asugo sa aton san Dios na nagsugo sa akon. Maabot an gab-i na wara na’n makatrabaho. ⁵ Myintras adi ako sa kinab-an ako an ilaw para sa mga tagakinab-an.”

⁶ Pakasabi sani, nagluda siya sa duta kag naghimo sin lapok paagi sa luda. Tapos linahid niya sa mata san buta na lalaki ⁷ kag sinabihan, “Kadto kag paghiram-os sa tangke san Siloe.” (An gusto sabihon sani, Sinugo.) Kaya naglakat an buta kag nanghiram-os. Tapos nag-uli na nakakita na siya.

⁸ Nagpahurunga-hunga an iya mga katarakin kag san mga tawo na kasadto nakakita sa iya na nakilimos, “Nano, dili

amo ini idto’n tawo na dati anay na-gaingkod kag parapakilimos?”

⁹ May mga nagsabat, “Oo, amo ina siya.”

May mga iba naman na nagsabi, “Dili, nakamayo lang siya.”

Pero an lalaki mismo nagsabi, “Ako amo idto.”

¹⁰ Tapos ginhunga siya ninda, “Sa pan-o na paagi kay nakakita ka na?”

¹¹ Nagsabat an dati buta, “An tawo na ginatawag na Jesus naghimo sin lapok, linahidan an akon mga mata kag nagsabi, ‘Kadto kag manghiram-os ka sa Siloe.’ Kaya nagkadto ako kag pakahiram-os nakakita na!”

¹² Naghunga sinda, “Hain naman siya?”

“Ambot,” an sabat niya.

Ginausisa San Mga Pariseo An Pagbulong Ni Jesus

¹³ Ginpaupod san mga tawo an dati buta na lalaki sa mga Pariseo.

¹⁴ Niyan, Adlaw sadto San Pagpahuway san naghimo si Jesus sin lapok kag ginpamuklat an mga mata san lalaki.

¹⁵ Kaya naghunga man sa iya an mga Pariseo kun pan-o kay nakakita na siya. Ginsabihan naman niya sinda, “Linahidan niya sin lapok an akon mga mata kag ginpahiram-os. Pakatapos, nakakita na ako.”

¹⁶ Didi may pira na mga Pariseo na nagsabi, “Dili hali sa Dios ina na tawo kay wara niya paggalangi an Adlaw San Pagpahuway.”

Pero may mga iba man na nagsabi, “Pan-o makahimo san mga milagro sugad sani an parakasala?” Kaya wara sinda magkaparareho’n isip.

¹⁷ Tapos naghunga gihapon sinda sa dati buta, “Ikaw naman, nano an masasabi mo manungod sa iya kay an imo mga mata napamuklat niya?”

“Propeta siya,” an sabat san lalaki.

¹⁸ Pero wara magtuod an mga namumuno san mga Judio na an tawo dati buta kag nakakita na hasta na dili anay ginpatawag an mga ginikanan ¹⁹ kag ginhunga sinda, “Matuod man gayod na ini na lalaki an anak niyo? Nano, ginasabi niyo na gin-anak siya buta na? Kun amo, nano kay nakakita na siya?”

²⁰ Nagsabat an mga ginikanan, “Aram namon na siya an amon anak kag gin-anak na buta ²¹ pero dili namon aram kun nano kay nakakita na siya o kun sin-o an nagpamuklat san iya mga mata. Hungaa niyo siya. May tama naman siya na kaisipan. Siya na mismo an makapahayag.” ²² Nagсурmaton sani an iya mga ginikanan kay hadlok sinda sa mga namumuno san mga Judio na nagkaigwa’n pagkasarabutan na an mag-ako kan Jesus na amo an Cristo pagapahalion sa sinagoga. ²³ Kaya amo ini an dahilan kun nano kay ginsabi san iya mga ginikanan, “Hungaa niyo siya kay may isip na siya.”

²⁴ Sa ikaduha na beses tinawag gihapon ninda an dati na buta kag ginsabihan siya, “Sa atubangan san Dios sabihi kami san kamatuudan, kay kami, aram namon na parakasala ina na tawo.”

²⁵ Nagsabat siya, “Dili ko aram kun parakasala siya. An aram ko lang na kasadto buta ako pero yana nakakita na.”

²⁶ Ginhunga gihapon siya ninda, “Nano an ginhimo niya sa imo? Pan-o niya napamuklat an imo mga mata?”

²⁷ Nagsabat siya, “Ginsabi ko na sa iyo pero habo man kamo mamati. Nano kay gusto niyo na bation gihapon? Nano, gusto man niyo na magin disipulos niya?”

²⁸ Pakabati sani gintuya-tuya siya ninda, “Ikaw an disipulos niya pero kami disipulos ni Moises. ²⁹ Aram namon na nagсурmaton kan Moises an Dios pero ina na tawo dili namon aram kun tagadiin.”

³⁰ Nagsabat an dati buta, “Makangan-gawa ini! Ginpamuklat niya an akon mga mata kag dili niyo aram kun tagadiin siya! ³¹ Aram namon na an Dios dili ginapamatian an mga parakasala kundi idto’n mga nagasamba sa Dios kag nagatuman san iya kabubut-on. ³² Tuna san paglalang san kinab-an wara pa gayod sin nabaritaan na may nakapamuklat san mga mata san tawo na gin-anak buta na. ³³ Kun ina na tawo dili hali sa Dios, wara siya’n mahimo.”

³⁴ Nagsabat sinda, “Gin-anak ka kag nagdako na parakasala, tapos niyan ikaw pa an matukdo sa amon?” Kaya pinatuklang siya paluwas.

An Leksyon San Nakakita Na Dati Buta

³⁵ Niyan, san nabaritaan ni Jesus na ginpaluwas an dati buta, nahanapan niya ini kag ginhunga, “Nano, nagatuod ka sa Anak San Tawo?”

³⁶ Nagsabat an lalaki, “Sir, sin-o siya? Sabihi ako agod tuudan ko siya.”

³⁷ Ginsabihan siya ni Jesus, “Nakita mo na siya kag siya ini na nakiistorya sa imo.”

³⁸ An sabat niya, “Ginoo, nagatuod ako sa imo,” tapos nagsamba siya kan Jesus.

³⁹ Nagsabi si Jesus, “Nagpakadi ako sa kinab-an agod husgaran an mga tawo para an mga buta na magtuod sa akon makakita, kag idto naman na nakakita pero habo magtuod magigin baga’n mabuta lugod.”

⁴⁰ May mga Pariseo na adto didto kau-pod niya na pakabati sani naghunga, “Nano, baga’n mga buta man kami?”

⁴¹ Ginsabat sinda ni Jesus, “Kun mga buta kamo wara kamo’n kasal-an pero kay nagasabi kamo na nakakita, may kasal-an pa kamo.”

An Istorya San Maayo Na Pastor

10 Nagpadayon pa si Jesus, “Matuod gayod na makawat kag tulisan an dili nagaagi sa pwertahan san turil san mga karnero kundi sa iba na paagi. ²Pero an nagaagi sa pwertahan amo an pastor san mga karnero. ³Ginapasulod siya san bantay sa pwertahan kag nagakilala san iya boses an mga karnero. Ginatawag niya ini na sadiri niya na karnero paagi sa ngaran kag ginagiyahan paluwas. ⁴Pakapaluwas na niya san tanan, nagauna siya sani kag nagasurunod an mga karnero sa iya kay kilala sani an iya boses. ⁵Pero sa dayuhan wara sinda magasunod kundi mas nagadurulag pahilayo sa iya kay dili sani kilala an iya boses.” ⁶Gin-istorya ni Jesus ini sa inda pero wara ninda masabutan kun nano an iya gusto sabihon.

Si Jesus An Maayo Na Pastor

⁷Kaya nagsurmaton gihapon si Jesus sa inda, “Matuod gayod na ako an pwertahan para sa mga karnero. ⁸Mga makawat kag tulisan an tanan na parabantay na nauna sa akon pagkadi pero an mga karnero wara mag-intyindi sa inda. ⁹Ako an pwertahan. Masasalbar an mga mag-agi sa akon, tapos sinda baga’n karnero na makaguwa-sulod kag makakita’n mahuraban. ¹⁰An makawat naman, an katuyuan niya mangawat, magpatay kag magsira. Pero ako an nagpakadi agod magkaigwa sinda’n buhay kag magpabugana pa lugod sin buhay.

¹¹“Ako man an maayo na pastor. An pastor na maayo amo an nagahalad san iya buhay para sa mga karnero. ¹²An sinuhulan naman, na dili amo an matuod na pastor na tagsadiri san mga karnero, ginapabaya an mga karnero kag nadalagan sa oras na makita niya na nagaarapiki na an maisog na hayop.

Kaya ginatabag kag ginaburulag man sani an mga karnero. ¹³Nadulag siya kay sinuhulan lang kag wara’n pagmalasakit sa mga karnero.

¹⁴⁻¹⁵“Pero ako naman an pastor na maayo. Pareho san pakakilala sa akon san Ama kag an pakakilala ko man sa iya, kilala ko an akon mga karnero kag kilala man ako sani. Kaya ginahalad ko an akon buhay para sani. ¹⁶Niyan, igwa pa man ako’n iba na mga karnero na dili pa parte sani na manada. Sinda man dapat ko na tipunon kag babation ninda an akon boses. Tapos usad na lang an manada kag usad an pastor. ¹⁷Namumutan ako san Ama kay ginahalad ko an akon buhay agod mabuhay gihapon ako. ¹⁸Wara’n makahali san buhay ko. Ginahalad ko ina sa sadiri ko na kabubut-on. Igwa ako’n gahom na ihalad ko ina kag kagamhanan na bawion gihapon kay ini an ginsugo sa akon san akon Ama.”

¹⁹Tungod sani na mga surmaton wara man gihapon magkaparareho an isip san mga Judio. ²⁰Kadamuan sa inda nagsarabi, “Nasudlan siya’n demonyo kaya nagabuang. Nano kay nagaparapamarati pa kamo sa iya?”

²¹An iba naman nagasabi, “Dili amo ini an panurmaton san tawo na nasudlan san demonyo. Nano, may demonyo kaya na makapakita sin buta?”

Ginporbar San Mga Judio Na Batuhon Si Jesus

²²Nag-abot an panahon san ginaselebrar san mga Judio an pyista san pagdidikar sa templo kasadto sa Jerusalem. Tighagkutan sadto ²³kag si Jesus nasa templo nagaagi sa lugar na ginatawag na portico ni Solomon. ²⁴Gintiripunan siya san mga Judio kag nagsabi, “Nano kay ginaparapahulat mo pa kami? Kun ikaw man gayod an Cristo, sabihi na ngani kami.”

²⁵ Nagsabat si Jesus, “Ginsabihan ta na kamo pero dili man kamo nagatuod sa akon. An mga milagro na ginahimo ko sa ngaran san akon Ama amo an nagapamatuod manungod sa akon ²⁶ pero dili kamo nagatuod kay dili ta kamo mga karnero. ²⁷ An akon mga karnero nagapamati san akon boses, kilala ko sinda kag nagasunod sinda sa akon. ²⁸ Ginahatagan ko sinda sin buhay na wara’n katapusan. Dili sinda mawawar-an sani kag wara man sin makaagaw sa inda sa akon. ²⁹ An akon Ama na nagpaniwala sa inda sa akon amo an pinakalabaw sa tanan kag wara’n makaagaw sa inda sa iya. ³⁰ Ako kag san Ama usad lang.”

³¹ Tapos an mga Judio nagpururot naman gihapon sin mga bato agod batuhon siya. ³² Kaya sinabihan sinda ni Jesus, “Damo’n mga maayo na hinimuan an ginpakita ko sa iyo na ginsugo san Ama na himuon ko. Hain sani na mga milagro na pagabatuhon niyo ako?”

³³ Ginsabat siya san mga Judio, “Dili ka namon batuhon dahilan san mga maayo mo na hinimuan kundi an imo pagpakaraot sa Dios sa pag-angkon na ikaw Dios pero tawo ka lang.”

³⁴ Ginsabat sinda ni Jesus, “Nano, dili nasurat sa iyo mismo Kasuratan na an Dios nagsabi sa mga namumuno kasadto na mga dios sinda? ³⁵ Niyan, kun mga dios man gayod an pagtawag san Dios sadto’n mga gintiwalaan san surmaton niya kag an Kasuratan matuod hasta na lang, ³⁶ nano, pagtuya-tuya ina sa iyo kun ako, na ginpili san Ama kag ginsugo sa kinab-an, nagsabi na, ‘Ako an anak niya?’ ³⁷ Ayaw kamo pagtuod sa akon kun dili ko ginahimo an mga ginapahimo san akon Ama. ³⁸ Pero kun ginahimo ko magtuod kamo sani na mga pagpamatuod bisan pa ngani dili kamo nagatuod sa akon. Tapos, maaraman niyo kag masiguro na an Ama nakig-usad sa akon kag ako sa iya.”

³⁹ Ginporbaran gihapon ninda na dakupon si Jesus pero nakadulag sa inda.

⁴⁰ Nagbalik siya gihapon pagtabok sa Jordan sa lugar na kun diin sadto nagapambunyag anay si Juan. Didto nag-istar si Jesus ⁴¹ kag damo an nagkaradto didto sa iya tapos nagsabi, “Wara maghimo’n milagro si Juan pero matuod an tanan na ginsabi niya manungod sani na tawo.”

⁴² Kaya, damo sadto’n mga tawo an nagtuod kan Jesus.

An Pagkamatay Ni Lazaro

11 Niyan may masakit na an ngaran Lazaro na nagaistar sa baryo san Betania kaupod an iya duha na kamanghod na babayi na sinda Maria kag Marta. ² Ini si Maria amo idto’n pira-pira pa na panahon nagbu-bo sin pahumot sa tiil san Ginoo kag ginpahidan san iya buhok. ³ Kaya nagpasugo kan Jesus an magmanghod na babayi na may pasabi, “Ginoo, grabe an sakit san imo palangga na amigo.”

⁴ Pero pakabati sani ni Jesus nagsabi, “Ini na iya sakit dili pa sa kamatayon kundi para sa pag-umaw san Dios agod an anak niya pagaumawon paagi sani.”

⁵ Palangga ni Jesus sinda Marta, an iya kamanghod na babayi kag Lazaro.

⁶ Pero apisar sani, pakabarita ni Jesus na masakit si Lazaro, nagpabilin pa gayod siya’n duha ka adlaw sani na lugar. ⁷ Pakatapos sani, ginsabihan niya an iya mga disipulos, “Hamos, mabalik kita sa Judea.”

⁸ Nagsabat an mga disipulos, “Maestro, dili pa lang dugay na gusto ka batuhon didto san mga Judio. Nano, makadto ka pa gihapon?”

⁹ Nagsabat si Jesus, “Nano, dili dose oras an maghapon? An nagalakat kun adlaw dili napapangkog kay nakakita siya paagi san kapaw-an sani na kinab-an. ¹⁰ Pero an nagalakat sa kagab-ihon

napapangkog kay wara'n ilaw sa iya."

¹¹ Pakasabi sani ni Jesus nagpadayon pa siya, "Nagakaturug an aton amigo na si Lazaro pero kakadtuon ko agod puka-won siya."

¹² Ginsabihan siya san mga disipulos, "Ginoo, kun nagakaturug lang sigurado na magaayo siya." ¹³ Niyan, an ginsabi ni Jesus amo an manungod sa kamatayon ni Lazaro pero sa paghuna ninda sani na pagkaturog an gusto niya sabihon na turog gayod.

¹⁴ Kaya hayag nagsabi si Jesus, "Patay na si Lazaro, ¹⁵ pero alang-alang sa iyo, ginakalipay ko na wara ako didto agod magtuod kamo sa akon. Hamos, makadto kita sa iya."

¹⁶ Si Tomas na ginatawag na kapid nagsabi sa kaurupod niya na mga disipulos, "Hamos man kita agod mamatay kaupod san Ginoo."

Si Jesus An Magabuhay Gihapon Kag An Nagahatag-buhay

¹⁷ Pag-abot ninda Jesus, naaraman niya na upat na ka adlaw an pakalubong kan Lazaro. ¹⁸ Kay halapit lang an Betania sa Jerusalem, mga tulo ka kilometro an kaharayo, ¹⁹ damo'n mga Judio na tagadidto an nagkaradto kanda Marta kag Maria agod makigdamay sa pagkamatay san inda kamanghod na lalaki. ²⁰ Pakabati ni Marta na nagadangadang si Jesus, nagluwas kag nagsugat sa iya myintras si Maria nagpabilin sa inda balay.

²¹ Ginsabihan ni Marta si Jesus, "Ginoo, kun adi ka lang wara mamatay an akon kamanghod. ²² Pero bisan nangyari ini aram ko na an nano man na pagahangyuon mo sa Dios makapahimo siya sa imo."

²³ Ginsabat man siya ni Jesus, "Mabubuhay gihapon an imo kamanghod."

²⁴ Nagsabat si Marta, "Aram ko po na mabubuhay gihapon siya sa adlaw san pagkabuhay gihapon san mga patay."

²⁵ Didi nagpahayag si Jesus, "Ako an nagabuhay gihapon san katawuhan kag an nagapabuhay sa inda kaupod san Dios hasta na lang. An nagatuod sa akon mabubuhay bisan namatay siya. ²⁶ Kaya an nagatuod kag nabubuhay sa pakigusad sa akon dili mapapatay hasta na lang. Nagatuod ka ba sani?"

²⁷ Nagsabat si Marta, "Opo, Ginoo, nagatuod ako na ikaw an Cristo. Ikaw an anak san Dios na ginsabi kasadto na mapakadi kuno sani na kinab-an."

²⁸ Pakasabi sani ni Marta, nag-uli siya kag may ginsikreto kan Maria, "Nag-abot na an Maestro kag gusto makigkita sa imo." ²⁹ Pakabati sani tumindog dayon si Maria kag nagkadto kan Jesus. ³⁰ Niyan dili pa si Jesus nakaabot sa baryo. Adto pa siya sa lugar na ginsugatan sa iya ni Marta. ³¹ Myintras an mga Judio naman na adto didto sa balay na nakigdamay kan Maria nakita na nagdali-dali siya pagtindog kag pagluwas, nagsurunod sinda sa paghuna na mapakadto siya sa ginlubngan agod magnguyngoy didto.

³² Pagkasugati ni Maria kan Jesus nagluhod sa may tiilan niya na nagasabi, "Ginoo, kun adi ka lang wara napatay an akon kamanghod."

³³ Pakakita ni Jesus na nagatangis sinda Maria kag san mga Judio na nakigdamay sa iya, nakabatyag siya sin grabe na kaurit kag natandog an iya puso. ³⁴ Tapos naghunga siya, "Diin niyo siya ginlubong?"

Ginsabat siya ninda, "Ginoo, kadi kag kita."

³⁵ Didi, nagtangis si Jesus.

³⁶ Kaya nagsabi an mga Judio, "Kita, sobra gayod an pagpalangga niya kan Lazaro!"

³⁷ Pero may nagsabi man na iba, “Napakita niya an buta, dili kaya niya mapugulan an pagkamatay sani na tawo kun adi siya?”

An Pagbuhay Gihapon Kan Lazaro

³⁸ Natandog gayod sin grabe an puso ni Jesus na naghalapit siya sa ginlubngan. Kweba ini na gintahuban sin bato. ³⁹ San adto na sinda nagsugo si Jesus, “Halia an bato.”

Pero nagreklamo si Marta na kamanghod san patay, “Ginoo, may baho na siya yana kay upat na ka adlaw an iya pakamatay.”

⁴⁰ Ginsabat siya ni Jesus, “Ginsabihan ta na baga ikaw na kun magtuod ka sa akon, makikita mo an gloryoso na gahom san Dios.”

⁴¹ Kaya ginhali san mga tawo an bato. Pakatapos, naghangad si Jesus kag nagsabi, “Ama, nagapasalamat ako sa imo kay ginapamatian mo an akon pangadyi. ⁴² Aram ko na pirme mo ako ginapamatian pero ginasabi ko ini agod magtuod an mga tawo na adi sa patalibod na sinugo mo ako.”

⁴³ Pakasabi niya sani, nagsiyak siya, “Lazaro, magluwas ka dida.” ⁴⁴ Tapos nagluwas man an dati patay na naburubudan sin tela an iya mga kamot kag tiil kag an iya pamayhon natahuban sin otro tela.

Ginsugo sinda ni Jesus, “Hubadi niyo siya agod libre na.”

An Mga Judio Nagtuna Pagplano Na Patayon Si Jesus

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-6)

⁴⁵ Damo na mga Judio na kaurupod ni Maria an nakakita san ginhimo ni Jesus kaya nagtuod sa iya. ⁴⁶ Pero may iba sa inda na nagpakadto sa mga Pariseo agod isumat an ginhimo ni Jesus. ⁴⁷ Kaya gintripon san mga namumuno na kapadian

kag san mga Pariseo an inda konseho, tapos ginhunga, “Nano an himuon ta kay ini na tawo nagapanghimo’n damo na mga milagro?” ⁴⁸ Kun tugutan ta lang siya magpadayon sa iya ginahimo, magatuod sa iya an tanan kag basi magakako sa iya bilang hadi, tapos mapakadi an mga taga-Roma na otoridad kag sisiraon ninda an aton templo kag an aton nasyon.”

⁴⁹ Tapos usad sa inda na an ngaran si Caifas na amo an pinakapuno na padi sadto na tuig nagsabi, “Baga’n dili gayod niyo nasasabutan an aton kamutangan. ⁵⁰ Dili niyo nasasabutan na mas maayo pa sa iyo na may mapatay na usad na tawo para sa kadamuan na tawo ki sa mapara an bilog na nasyon.”

⁵¹ Dili siya sani nagsurmaton sa iya sadiri na kabubut-on kundi bilang pinakapuno na padi sana na tuig siya an ginpasabi san Dios na mamamatay si Jesus alang-alang sa mga taga-Israel. ⁵² Dili lang ini kundi agod pag-urusadon man sa inda an iba man na mga tawo na magigin katawuhan san Dios sa iba na mga lugar sa kinab-an. ⁵³ Kaya sadto na adlaw nagtuna sinda pagplano na patayon si Jesus.

⁵⁴ Pakaarami sani ni Jesus, dili na siya nagapakita sin hayag sa mga Judio kundi naghali siya didto kag nagpakadto sa lungsod na ginatawag na Efrem na halapit sa disyerto. Didto siya nag-istar kaupod san iya mga disipulos.

⁵⁵ Niyan, halapit na an pyista san Paskwa san mga Judio kaya damo na mga tawo na hali sa kaumahan an nagpa-Jerusalem antes sani agod malinisan an inda sadiri sa kasal-an susog sa ginsugo sa Kasuguan. ⁵⁶ Pag-abot ninda didto ginhanap si Jesus kag nagairistoryahan myintras nagairistambay sa templo, “Nano sa paghuna niyo, dili ada siya mamimyista?” ⁵⁷ Niyan, nagsugo kasadto an mga namumuno san ka-

padian kag san mga Pariseo na kun may maaram san lugar ni Jesus, dapat paaramon sinda agod inda ikapadakop.

**Ginbu-buan Sin Pahumot Si
Jesus Para Sa Iya Lubong**

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

12 Unom pa ka adlaw antes san Paskwa, nagpa-Betania si Jesus didto sa ginaistaran ni Lazaro na kasadto ginbuhay niya gihapon hali sa pagkamatay. ²Didto ginpaponsyahan si Jesus. Si Marta an nagsirbe kag si Lazaro naman usad san mga kaatubang niya sa may lamesa. ³Niyan, si Maria may dara'n tunga sa litro san mahalón na olor na puro nardo. Ini ginbu-bo niya sa mga tiil ni Jesus, tapos ginpahidan san iya buhok. Napuno an balay san humot san olor.

⁴Pero nagsabi si Judas Iscariote, usad san mga disipulos ni Jesus (na amo an matraydor sa iya), ⁵"Nano kay dili ginbaligya ina na olor sin 300 na dinaryo kag an kabaklanan ipanghatag sa mga pobre?" ⁶Dili niya ini ginsabi kay may pagmalasakit sa pobre kundi kay siya makawat. Siya an nagadara san surudlan san inda kwarta kag anad na siya na kuhaan ini.

⁷Didi nagsabi si Jesus, "Pabayai ini na babayi kay gintigana niya ina na pahumot para sa akon lubong. ⁸Pirme kaupud-upod niyo an mga pobre pero ako dili pirme adi sa iyo."

⁹Pakaarami san damo na mga Judio na adto sa Betania si Jesus, nagkaradto sinda agod makita siya kag lalo na si Lazaro na iya ginbuhay gihapon hali sa pagkamatay. ¹⁰Kaya ginplanuhan san mga namumuno san kapadian na patayon man si Lazaro, ¹¹kay paagi sa

iya damo na mga Judio an nagbaraya sa inda kag nagaturuod kan Jesus.

**An Malipay Na Pagsulod Ni
Jesus Sa Jerusalem**

(Mateo 21:1-11; Marcos
11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹²Pagkaotro adlaw an kadamuan san mga namyista nakabati na nagadan-gadang na si Jesus sa Jerusalem. ¹³Kaya nagbaranggi sinda sin mga sanga na baga'n palmera agod ibutang sa agihan niya susog san inda kaugalian tapos nagruluwas agod sugaton siya na nagasiriyak,

"Hosanna!

Ginpalabi ini siya na nagapakadi sa ngaran san Ginoo!†

Umawon siya kay siya an hadi naton na mga Judio!"

¹⁴Niyan may naagihan si Jesus na pareho san tinday na kabayo na ginatawag tinday san asno kag ginsakyan niya pareho san nakasurat sa kasuratan, ¹⁵"Mga katawuhan san Sion, ayaw kahadlok.

Kitaa, nagaabot na an imo hadi na nakasakay sa tinday na asno."[‡]

¹⁶Sadto mismo wara anay nasabutan san iya mga disipulos ini na nangyari pero pakasakat ni Jesus sa iya trono sa langit, amo pa lang ninda nadumduman ini na sinurat manungod sa iya kag ginhimo ninda ini sa iya.

¹⁷Niyan, san tawagon ni Jesus si Lazaro na magluwas sa rulubngan kag ginbuhay gihapon siya hali sa pagkamatay, an katawuhan na kaupod didto ni Jesus nag-istorya pagpira-pira sa mga iba pa kun nano an nangyari kan Lazaro.

¹⁸Kaya an mga namyista nagruluwas pagsugat kan Jesus kay nabaritaan ninda na siya an naghimo sadto'n milagro.

†12:13 Kitaa sa Salmo 118:25-26.

‡12:15 Kitaa sa Zacarias 9:9.

¹⁹ Didi sani idto'n mga Pariseo naman nagpabarasul-basol, "Nakita na niyo. Wara na kita sin mahimo pa. An tanan na tawo sa kinab-an nagaurupod na sa iya!"

Ginaistorya Ni Jesus An Manungod Sa Iya Kamatayon

²⁰ Niyan, may mga Griego kaupod sadto'n nagpa-Jerusalem sa pagsamba dabilan sa pyista. ²¹ Nag-arapiki ini sinda kan Felipe na taga-Betsaida sa Galilea kag ginsabihan siya, "Sir, gusto namon makigkita kan Jesus." ²² Nagkadto si Felipe kan Andres kag ginsabihan ini, tapos, nag-upod naman sinda para sabihan si Jesus.

²³ Ginsabat sinda ni Jesus, "Nag-abot na an oras na maumaw an Anak San Tawo. ²⁴ Matuod gayod na kun dili ikasabwag an binhi na trigo kag mamatay, pirme lang ini sulo. Ugaling kun mamatay ini, tapos magtubo, mag-apamunga'n damo. ²⁵ An namumuot sa sadiri niya na buhay mawawar-an sani. An dili nagapahalaga sa iya buhay didi sa kinab-an kundi ginapahalagahan lugod niya an kagustuhan san Dios makatigana ina na buhay para sa buhay na wara'n katapusan. ²⁶ An tanan na nagapasakop san sadiri sa akon dapat mag-sunod sa akon. Kun hain ako, adto man an akon suruguon. An magpasakop sa akon pagagalangan man san akon Ama.

²⁷ "Nahahandal gayod ako. Nano, maayo kun masasabi ko, 'Ama ko, ilikay man ako sa maabot na oras san pagtios'? Dili gayod kay amo ini an katuyuan san akon pagkadi na amo an magtios. ²⁸ Kaya, Ama, ipagalang an imo ngaran."

Tapos, may boses hali sa langit, "Ginpagalangan ko na ina kag pagagalangan

ko gihapon." ²⁹ May mga tawo na adto didto na nakabati sani kag nagsarabi na nagdalugdog. May iba naman na nagsarabi na igwa'n anghel na nakisurmaton sa iya.

³⁰ Nagsabat si Jesus, "Dili para sa akon ina na boses kundi alang-alang sa iyo. ³¹ Niyan, amo na ini an panahon san pagahusgar san Dios sani na kinab-an. Adi na an panahon na dadaugon an prinsipal sani na si Satanas. ³² Tapos, pagpahitaas sa akon hali sa duta, papawilihon ko an tanan na mga tawo sa akon sadiri paagi sana." ³³ Ginsabi niya ini agod ipasabot kun pan-o siya mamamatay.

³⁴ Ginsabat siya san mga tawo, "Naaraman namon sa Kasuguan na an Cristo magapadayon hasta na lang. Nano kay ginasabi mo na an Anak San Tawo dapat na ihitaas? Sin-o ini na Anak San Tawo?"

³⁵ Kaya ginsabihan sinda ni Jesus, "Madali na lang na panahon na an ilaw magapabilin pa sa iyo. Magpadayon pa kamo myintras adi pa an ilaw agod dili kamo maabtan san dulom na amo an kasal-an kay an nagalakat sa kadulman dili aram kun mapakain siya. ³⁶ Myintras igwa pa kamo'n ilaw, magtuod sani agod magin mga tawo kamo na ada pirme an ilaw."

Pakasabi ni Jesus sani, binayaan niya sinda kag nagtago sa inda.

Dili Nagatuod An Mga Judio Kan Jesus

³⁷ Bisan naghimo si Jesus sin damo na mga milagro sa atubangan san mga Judio, wara gihapon sinda magtuod sa iya. ³⁸ Nangyari ini agod matuman an ginsabi san propeta na si Isaias,

“Ginoo, wara’n nagatuod san amon ginsumat kag wara man sin nagaako san gahom na ginhayag mo.”[¶]

³⁹ Dili sinda nakatuod kay susog sa ginsabi man ni Isaias,

⁴⁰ “Ginbuta niya sinda sa isip kag ginpasutil

agod an inda mga mata dili makakita san kamatuudan, dili makasabot kag dili magbalik sa akon

agod paayuhon ko, sabi san Dios.”[§]

⁴¹ Ginsabi ini ni Isaias kay may pangitaon siya san gloria ni Jesus kag nagsurmaton manungod mismo sa iya.

⁴² Apisar sani, damo an nagtuod sa iya bisan sa mga namumuno, ugaling dahilan sa kahadlok sa mga Pariseo dili sinda nagahayag kay basi palayason sinda sa sinagoga. ⁴³ An dahilan sani kay naiilaan pa ninda an pagdayaw san mga tawo ki sa pagdayaw san Dios.

An Huwes

⁴⁴ Tapos, sa makusog na boses nagsurmaton si Jesus sa kadamuan, “An nagtuod sa akon dili lang nagatuod sa akon kundi hasta man sa nagsugo sa akon.

⁴⁵ An nakakita sa akon nakakita naman sa iya na nagsugo sa akon. ⁴⁶ Nagpakadi ako sa kinab-an bilang ilaw agod an nagatuod sa akon dili na gayod magpadayon sa kadulman. ⁴⁷ Dili ako nagahusgar san nagapamati san akon mga surmaton pero dili nagatuman sani kay dili ako nagpakadi agod husgaran an katawuhan sa kinab-an kundi isalbar sinda. ⁴⁸ May nagahusgar naman san nagasikway sa akon kag dili nagaako san akon ginasabi kag ini mismo na ginsikway niya amo an makapahusgar sa iya sa katapusan na adlaw na amo an adlaw san paghusgar.

⁴⁹ “Niyan, dili ako nagsurmaton hali sa akon sadiri na kabubut-on kundi hali sa akon Ama na nagsugo sa akon. Siya an nagsugo kun nano an akon pagasabihon kag kun pan-o an pagapahayag. ⁵⁰ Aram ko man na an nagasunod sa iya Kasuguan magakaigwa sin buhay na wara’n katapusan. Kaya, an akon ginasurmaton amo lang an ginasugo sa akon san Ama.”

Ginahugasan Ni Jesus An Mga Tiil San Iya Mga Disipulos

13 San bisperas san kapyistahan san Paskwa, aram na ni Jesus na nagabot na an oras na mabaya na siya sani na kinab-an kag mauli sa Ama. Pirme namut-an ni Jesus an mga nagin sadiri niya na tawo didi sa kinab-an kag niyan ipapakita niya sa inda an pinakabiyo na pagkamuot niya sa inda.

² Myintras nagapanigab-i sinda Jesus kag san iya mga disipulos, si Judas na anak ni Simon Iscariote ginpaisip san dyablo na magtraydor kan Jesus. ³ Aram ni Jesus na ginpaniwala sa iya san Ama an kagamhanan agod himuon an tanan. Aram man niya na hali siya sa Dios kag magabalik gihapon sa iya. ⁴ Kaya tumindog si Jesus, hinuba an iya pansuon na bado kag nagbalighot sin twalya sa iya hawak. ⁵ Tapos, pakabuhos niya’n tubig sa planggana, nagtuna paghugas san mga tiil san iya mga disipulos kag pagtrapo sani paagi san twalya na nakabalighot sa iya hawak.

⁶ Pagtungod niya kan Simon Pedro nagsabi ini sa iya, “Ginoo, dili mo naman dapat hugasan an akon tiil.”

⁷ Ginsabat siya ni Jesus, “Dili mo pa yana nasasabutan an akon ginahimo pero sa maabot masasabutan mo na.”

[¶]12:38 Ginsurat sa Griego, “Ginoo, sin-o an nagtuod san amon ginsumat? Kag kanino ginhayag an kamot san Ginoo?” Kitaa sa Isaias 53:1.

[§]12:40 Kitaa sa Isaias 6:10.

⁸ Nagpatugas si Pedro, “Hasta na lang dili ka gayod magahugas san akon tiil!”

Didi nagpahayag si Jesus, “Kun dili ko hugasan an imo tiil, dili ko na ikaw kausad.”

⁹ Nagsabat si Simon Pedro, “Ginoo, dili lang kay an akon tiil an imo hugasan kundi hasta an akon kamot kag ulo!”

¹⁰ Nagsabat si Jesus, “An nagkarigo na dili na kinahanglan hugasan pa pwera na lang sa iya tiil kay malinis na siya. Sugad man kamo mga malinis na pero dili an tanan sa iyo.” ¹¹ Niyan, nakasabi si Jesus sani na “pero dili tanan sa iyo malinis” kay aram naman niya kun sin-o an magatraydor sa iya.

¹² Pakahugas niya san inda mga tiil, ginsul-ot gihapon an iya ginhuba na pansuon kag nagbalik sa lamesa. “Nano, nasabutan niyo an ginhimo ko sa iyo?” an hunga niya. ¹³ “Ginatawag niyo ako na Maestro kag Ginoo. Matuod ina kay ako amo gayod ina. ¹⁴ Kaya, kun ako na iyo Ginoo kag Maestro naghugas san iyo mga tiil, dapat magpahurugas-hugas man kamo san iyo tiil. ¹⁵ Ginpakita ta kamo sin halimbawa agod irugon man niyo kun nano an ginhimo ko sa iyo. ¹⁶ Matuod gayod na wara’n surugon na labaw pa ki sa iya amo kag wara sin ginsugo na labaw pa sa nagsugo sa iya. ¹⁷ Niyan na aram na niyo ini tanan na ginsabi ko, malipay kamo kun tumanon niyo.

¹⁸ “Dili kamo tanan an ginapabatian ko. Aram ko an akon mga pinili pero dapat matuman na an nasusurat sa Banal Na Kasuratan na amo ini, ‘An nakisaro sa akon sa lamesa nagin kontra sa akon.’

¹⁹ Ginasabi ko na sa iyo antes ini mangyari, kay kun mangyari ini amo pa lang kamo magatuod na ako amo idto’n ginsabi ko kasadto na ako. ²⁰ Matuod gayod na an mag-ako sa sinugo ko nagaako man sa akon kag an mag-ako sa akon nagaako man sa nagsugo sa akon.”

Ginaistorya Ni Jesus Na Pagatraydoran Siya Ni Judas

(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹ Pakasabi sani ni Jesus nahandal gayod siya kag nagsabi sin hayag, “Matuod gayod na may usad sa iyo na matraydor sa akon.”

²² Nagpasurusurud-ong an mga disipulos kay dili ninda aram kun sin-o an iya ginapatamaan. ²³ Niyan, an palangga na disipulos ni Jesus na katakin gayod niya kaya baga’n nakasandig na sa iya ²⁴ an ginpasabot ni Simon Pedro na hungaon kun sin-o ina na iya ginsabi.

²⁵ Kaya nakasandig na siya kan Jesus na naghunga, “Ginoo, sin-o ba ina?”

²⁶ “Siya amo an hahatagan ko sani na tinapay pakasawsaw ko,” an sabat ni Jesus. Kaya pakasawsaw niya sani hinatag kan Judas na anak ni Simon Iscariote. ²⁷ Pakabaton naman sani ni Judas nagsulod sa iya si Satanas.

Pakatapos ginsabihan siya ni Jesus, “Himua dayon an hihimuon mo.”

²⁸ Wara’n adto sa lamesa na nakasabot kun nano kay ginsabi ini ni Jesus. ²⁹ May pira sa inda na naghuna na tungod kay si Judas an nagahuyot san kwarta ginasabihan siya ni Jesus, “Magbakal ka san aton mga kinahanglanon sa pyista,” o kadaka ginasabihan siya na maglimos sa pobre.

³⁰ Pakabaton ni Judas san tinapay nagluwas siya dayon. Gab-i na sadto.

³¹ Pakaluwas ni Judas nagsabi si Jesus, “Niyan, tikahayagon an galang ko na Anak San Tawo kag paagi sa akon an glorya naman san Dios. ³² Kun ginagalang an Dios paagi sa akon, pagagalan naman ako dayon san Dios mismo.

³³ “Mga namumut-an ko na baga man lang an akon kaanakan, dili na ako madudugay pakig-upod sa iyo. Paghali ko, hahanapon niyo ako pero ginasabi

ko sa iyo pareho san ginsabi ko man sa mga namumuno san mga Judio na dili kamo makakadto sa akon kakadtuan.³⁴ Pero may bag-o na sugo ako para sa iyo: magkaminuruutan kamo. Dapat gayod na magkaminuruutan kamo pareho san pagkamuot ko sa iyo.³⁵ Kay kun magkaminuruutan kamo, makikilala san tanan na kamo mga disipulos ko.”

An Pagasabi Ni Jesus Manungod Sa Pagpaambot Sa Iya Ni Pedro

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Pakabati sani naghunga sa iya si Simon Pedro, “Ginoo, mapakain ka?”

Nagsabat si Jesus, “Sa akon kakadtuan dili ka makasunod niyan pero dili madugay masunod ka na.”

³⁷ Naghunga gihapon si Pedro, “Ginoo, nano kay dili ako pwede mag-sunod sa imo niyan? Handa ako matatay alang-alang sa imo.”

³⁸ Ginsabat siya ni Jesus, “Nano, handa ka man gayod matatay alang-alang sa akon? Matuod gayod na antes pa magaturaok an manok ginpaambutan mo na ako’n tulo ka beses.”

Si Jesus An Dalan Pakadto Sa Ama

14 Tapos nagsurmaton si Jesus sa tanan na mga disipulos, “Ayaw kamo kahandal kundi magtuod sa Dios kag sa akon.² Makadto ako sa istaran san akon Ama agod magpreparar san lugar para sa iyo kay didto damo’n mga kwarto. Kun dili ini matuod dili ako masumat sa iyo.³ Pakapreparar ko sin lugar para sa iyo, mabalik gihapon ako agod iupod na kamo, tapos kun hain ako adto man kamo.⁴ Niyan, aram na niyo an pagpakadto sa akon kakadtuan.”

⁵ Nagsabi sa iya si Tomas, “Ginoo, dili pa namon aram kun mapakain

ka, kaya pan-o namon maaraman an pagpakadto?”

⁶ Ginsabat siya ni Jesus, “Ako an dalan pagpakadto sa Ama. Ako man an ginahalinan san kamatuudan manungod sa iya kag an nagahatag sin wara’n kata-pusan na buhay. Wara’n makakadto sa iya kun dili paagi sa akon.⁷ Kun nakilala niyo ako nakilala man niyo an akon Ama. Tuna niyan kilala na niyo siya kag nakita na niyo.”

⁸ Ginsabihan naman si Jesus ni Felipe, “Ginoo, ipakita sa amon an Ama kag kontento na kami.”

⁹ Nagsabat naman si Jesus, “Felipe, dugay na na panahon an pag-urupod naton kag dili mo lang gihapon ako kilala? An nakakita sa akon nakakita man sa Ama. Kaya nano kay masabi ka na ‘Ipakita sa amon an Ama’?¹⁰ Nano, dili ka nagatuod na nakig-usad ako sa Ama kag siya nakig-usad man sa akon? Dili hali sa akon sadiri na kabubut-on an mga ginasabi ko sa iyo. Ginahimo san Ama na adi sa akon an iya mismo mga himo.¹¹ Dapat magtuod kamo sa akon na nakig-usad ako sa Ama kag siya man sa akon. Pero kun dili niyo mahimo, magtuod lang kamo dahilan sani na mga hinimo ko.

¹² “Matuod gayod na an nagatuod sa akon makahimo san akon mga ginaparahimo kag mas labaw pa sana an mga mahihimo niya kay makadto ako sa Ama.¹³ Pwera pa sani, hihimuon ko an nano man na ayuon niyo susog sa pagbuot ko agod umawon an Ama paagi sa Anak.¹⁴ Kaya hihimuon ko man gayod an nano man na ayuon niyo paagi sa ngaran ko.

An Panuga Na Ipadara An Espirito Santo

¹⁵ “Kun namumuot kamo sa akon, tutumanon niyo an akon mga kasuguan.

¹⁶ Kaya aayuon ko sa Ama na hata-

gan kamo sin iba pa na Parabulig na magaupod sa iyo hasta na lang. ¹⁷ An makakaupod niyo amo an Espirito na makapasabot sa iyo san kamatuudan manungod sa Dios. Ini an Espirito na dili makaako an katawuhan san kinab-an kay dili ninda siya nakikita o nakikilala. Pero kilala niyo siya kay siya kau-pod niyo kag ada siya magaistar sa iyo.

¹⁸ “Bisan maghali na ako dili ta kamo pagapabayaan na baga’n mga ilo pero mabalik ako. ¹⁹ Pakatapos sin kadali na panahon dili na ako makikita san katawuhan san kinab-an pero makikita niyo ako. Kay buhay ako kaya mabubuhay man kamo. ²⁰ Sana na adlaw masasabutan niyo na ako adto sa pakig-usad sa akon Ama. Kamo nakig-usad sa akon kag ako man sa iyo. ²¹ An namumuot sa akon amo an nag-ako san akon mga kasuguan kag nagatuman sana. An namumuot pa gayod sa akon mamumut-an san Ama kag ako man mamumuot kag magapakita sa iya.”

²² May iba na Judas (kay dili ini si Judas Iscariote) na naghunga man, “Ginoo, nano kay sa amon ka lang mapakita kag dili sa katawuhan san kinab-an?”

²³ Didi naman nagpahayag si Jesus, “An namumuot sa akon tutumanon an akon mga surmaton kag mamumuot man sa iya an akon Ama. Tapos maki-usad kami sa iya kag iistaran namon siya. ²⁴ An dili naman namumuot sa akon dili nagatuman san akon mga surmaton. Niyan, dili hali sa akon sadiri an surmaton na iyo nababati kundi hali sa Ama na nagsugo sa akon.

²⁵ “Ini tanan ginasabi ko sa iyo myintras adi pa ako kaupod niyo. ²⁶ Pero igwa’n Parabulig na amo an Espirito Santo na ipapadara sa iyo san Ama para sa lugar ko. Siya an magapadumdom san tanan na ginsabi ko sa iyo kag magatukdo sa iyo manungod sani. ²⁷ An kalinaw ibibilin ko sa iyo kaya may kalinaw

kamo hali sa akon. Iba ini san pagapalinaw sa iyo san katawuhan sa kinab-an na dili nagasunod sa akon. Kaya ayaw kamo kahandal kag kahadlok.

²⁸ “Nabati niyo na ginsabi ko, ‘Mahali na ako pero mabalik gihapon.’ Kun namumuot kamo sa akon magin malipay kamo na makadto ako sa Ama kay mas labaw siya ki sa akon. ²⁹ Ginsabi ko na ini sa iyo antes mangyari agod kun mangyari magtuod kamo. ³⁰ Madali na lang na panahon na makisurmaton pa ako sa iyo kay an Dyablo na amo an prinsipale sani na kinab-an nagadangadang na. Kaya lang, wara ini’n gahom sa akon ³¹ pero agod maaraman san katawuhan san kinab-an na namumuot ako sa Ama, ginatuman ko an ginsugo niya sa akon. Hamos na kita.”

An Istorya San Puno Kag Mga Sanga

15 Pakalarga ninda nagsabi si Jesus, “Ako an tunay na puno san ubas kag an akon Ama an paraataman. ² Pupiludon niya an dili nagapamunga na sanga na ada sa akon pero an tanan na mga nagapamunga na sanga ginapungon niya agod mas lalo na mamunga. ³ Mga malinis na kamo paagi san mga gintukdo ko sa iyo. ⁴ Magpadayon kamo na kausad ko kag ako man sa iyo. Pareho san sanga na dili makapamunga sa sadiri lang niya kundi dapat kausad ini san puno, amo man kamo dili makapamunga kun dili magpadayon sa pakig-usad sa akon.

⁵ “Ako an puno kag kamo an mga sanga. Nagapamunga’n damo an nagapadayon pakig-usad sa akon kag ako man ada sa pakig-usad sa iya. Matuod ini kay dili kamo makapamunga kun wara ako sa iyo. ⁶ An dili naman nagapadayon pakig-usad sa akon pareho sa gintapok na sanga na nauuga, kaya, ginatipon ini na mga sanga, ginadabok sa kalayo kag nauugdaw. ⁷ Pero kun nagapadayon kamo pakig-usad sa akon kag pirme man

niyo ginatuman an akon mga surmaton, maaayo niyo an nano man na iyo gusto kag ihahatag sa iyo. ⁸ Kun nagapamunga kamo'n damo, nagapamatuod kamo na mga disipulos ko kag paagi sani ginamaw an akon Ama.

⁹ "An pagkamuot ko sa iyo pareho san pagkamuot sa akon san Ama. Dapat kamo magpadayon sa akon pagkamuot, ¹⁰ kag magapadayon gayod kamo sa akon pagkamuot kun tumanon niyo an akon mga kasuguan pareho na gintuman ko an mga kasuguan san akon Ama kag nagapadayon sa iya pagkamuot sa akon. ¹¹ Ginsabi ko ini sa iyo agod mapalipay kamo san akon kalipay kag mabiyo an iyo kalipay.

¹² "Amo ini an akon sugo: magkaminuruutan kamo pareho san pagkamuot ko sa iyo. ¹³ An pinakalabaw na pagkamuot na ikapakita sin tawo para sa iya mga kaamigo amo an pagpakamatay para sa inda. ¹⁴ Mga kaamigo ta kamo kun tumanon niyo an mga ginasugo ko sa iyo. ¹⁵ Dili ta na kamo ginatawag na mga uripon kundi mga kaamigo kay an uripon dili aram an ginahimo san iya amo. Pero bilang mga kaamigo ko ginsumat ko sa iyo an tanan na nabatian ko sa akon Ama.

¹⁶ "Dili kamo an nagpili sa akon kundi ako an nagpili sa iyo kag nagbutang na mamuhay kamo na nagapamunga kag magapadayon ini na bunga hasta na lang. Kun sugad, ihahatag sa iyo san Ama an nano man na ayuon niyo sa iya sa ngaran ko. ¹⁷ Kaya ginaotro ko an akon sugo: magkaminuruutan kamo.

Ginasikway San Katawuhan San Kinab-an An Katawuhan San Dios

¹⁸ "Kun ginasiway kamo san tagakinab-an, dumduma niyo na ginsikway na anay ninda ako antes

kamo. ¹⁹ Kun katawuhan kuntani kamo san kinab-an, mamumut-an kamo san katawuhan sani bilang sadiri ninda. Pero palibhasa dili kamo katawuhan san kinab-an kundi ginpili ta kamo hali sa inda, kaya ginasiway kamo ninda. ²⁰ Dumduma an ginsabi ko sa iyo: 'wara'n uripon na labaw sa iya amo.' Kaya kun ginpasakitan ninda ako, pagapasakitan man kamo. Kun gintuman ninda an akon katukduan, tutumanon man ninda hasta an katukduan niyo. ²¹ Pero hihimuon ninda sa iyo ini tanan dahilan na sa akon kamo kag dahilan man na dili ninda kilala an nagsugo sa akon.

²² "Kun wara ako nagpakadi kag nag-surmaton sa inda, wara sinda'n kasal-an. Pero sa sugad wara na sinda'n ikadahilan san inda mga kasal-an. ²³ An nagasiway sa akon ginasiway man an akon Ama. ²⁴ Kun wara ako naghimo sa atubangan ninda sani na mga himo na wara pa gayod sin nakahimo, dili sinda masasala pero sa sugad na nakita na ninda ini tanan, sa gihapon ginasiway ninda ako kag san akon Ama. ²⁵ Ugaling nangyari ini agod matuman an nasusurat sa inda Kasuguan na amo ini, 'Ginsikway ako ninda na wara'n dahilan.'**

²⁶ "Pero pag-abot san Parabulig na hali sa Ama, magatestigo siya manungod sa akon. Siya amo an Espirito na magapasabot san kamatuudan kaya ipapadara ko siya sa iyo hali sa Ama. ²⁷ Tapos kamo naman magatestigo man kay mga kaurupod ta kamo tuna san katuna-tunai.

16 "Ini tanan ginsabi ko sa iyo agod dili niyo bayaan an iyo pagtuod sa akon. ² Pagapahalion kamo sa mga sinagoga kag maabot ngani an adlaw na magahuna an mapatay sa iyo na ini pagsirbe sa Dios. ³ Hihimuon ninda ini kay dili ninda nakilala an Ama hasta

** 15:25 Kitaa sa Salmo 35:19; 69:4.

ako. ⁴Pero ginsabi ko ini sa iyo agod pag-abot sana na oras kun mangyari ini madumduman niyo na ako nagpadaan sani sa iyo. Wara ko anay ini pag-isabi sa iyo kasadto kay kaupod pa ako niyo.

Mga Himno San Espirito Santo

⁵Niyan mabalik na ako sa nagsugo sa akon pero wara naman ni usad sa iyo sin naghunga kun mapakain ako, ⁶kundi namumundo kamo kay ginsabi ko ini sa iyo. ⁷Kaya lang matuod gayod na ini na paghali ko para sa iyo sadiri na kaayuhan kay kun dili, dili man mapakadi sa iyo an Parabulig. Pero kun maghali ako papakadion ko siya sa iyo. ⁸Pag-abot niya igapamatuod niya sa katawuhan na sala an inda paghuna manungod sa kasal-an kag manungod sa katanusan kag paghusgar. ⁹An una, manungod sa kasal-an kay igapakita niya na may sala sinda kay dili nagatuod sa akon. ¹⁰Tapos, manungod naman sa katanusan kay igapamatuod man niya na matanos ako kay mapakadto ako sa Ama kag dili na ako niyo makikita. ¹¹Sa urhi, manungod sa paghusgar kay igapakita niya na huhusgaran an mga tawo kay ginhusgaran na san Dios an Dyablo na namumuno sani na kinab-an.

¹²"Damo pa an mga sarabihon ko sa iyo pero dili pa niyo ini kakayahon yana. ¹³Pag-abot san Espirito na magapasabot san kamatuudan, papaaramon kamo niya san bilog na kamatuudan na hali sa Dios kay dili siya magasurmaton hali sa iya sadiri kundi sasabihon lang niya kun nano an iya nabati kag igapahayag pa niya sa iyo an mga maabot. ¹⁴Gagalangan niya ako kay an tanan na igapahayag niya sa iyo an babatunon anay niya hali sa akon. ¹⁵Kay sa akon an tanan na nasa Ama. Kaya ginsabi ko sa iyo na hali sa akon an tanan na igapahayag niya sa iyo.

¹⁶"Sa halip-ot lang na panahon, dili na ako niyo makikita. Pakatapos dili madugay makikita naman niyo ako gihapon."

¹⁷Kaya didi nagpahurunga-hunga an iba san iya mga disipulos, "Nano daw an iya gusto sabihon na sa halip-ot na panahon dili ta na siya makikita, pakatapos dili madugay makikita naman gihapon naton siya? Nano man ini na mabalik siya sa Ama? ¹⁸Nano daw an iya gusto sabihon san 'sa halip-ot na panahon'? Dili ta aram kun nano."

¹⁹Didi aram na ni Jesus na may ihurunga sinda sa iya kaya nagsabi siya, "Nano, nagapahurunga-hunga kamo kun nano an gusto sabihon san akon ginanabi, 'Mga pira-pira pa dili na ako niyo makikita. Pakatapos dili madugay makikita naman niyo ako gihapon'? ²⁰Matuod gayod na maganguruyngoy kag magabarakho kamo myintras magakalipay an katawuhan san kinab-an. Mamumundo kamo pero an iyo kamunduan magigin kalipayan. ²¹Pagpuros san babayi na nagaanak, namumundo kay nagatios siya. Pero pakaanak niya nalilimutan niya an iya pagsakit kay kalipay niya na may nabuhay naman na bata sa kinab-an.

²²"Pareho man niyo na sugad nagmamumundo pero magakirita gihapon kita. Tapos malilipay gayod kamo kag wara'n makaulang sa iyo sana na kalipayan. ²³Pag-abot sana na adlaw dili na niyo ako pagahungaon pa. Matuod gayod na an nano man na ayuon niyo sa Ama sa akon ngaran igahatag niya sa iyo. ²⁴Hasta sugad wara kamo nangayo na ginagamit an ngaran ko. Niyan, nangayo kamo kay kamo makabaton sani agod mabiyo an iyo kalipay.

An Nagdaog San Kinab-an

²⁵"Ginsabi ko sa iyo ini tanan paagi sa mga istorya. Maabot an oras na dili

na ako makisurmaton sa iyo paagi sa mga istorya kundi hayag na igaistorya ko sa iyo an manungod sa Ama. ²⁶ Pag-abot sana na adlaw, mangangayo kamo paagi sa paggamit san akon ngaran kag dili ako kinahanglan mag-ayo sa Ama alang-alang sa iyo, ²⁷ kay an Ama mismo namumuot sa iyo kay namumuot kamo sa akon kag nagtuod man kamo na ako hali sa Ama. ²⁸ Naghali ako sa Ama kag nagkadi sa kinab-an. Niyan, babayaan ko ini kag mabalik sa Ama.”

²⁹ Didi nagsarabi an iya mga disipulos, “Niyan nagasurmaton ka na sin hayag kag dili na paagi sa mga istorya! ³⁰ Aram na namon na naaaraman mo na an tanan kag dili na kinahanglan na maghulat hasta maghunga pa sa imo antes maaram mo kun nano an iniisip niya. Tungod sani nagatuod kami na ikaw hali sa Dios.”

³¹ Ginsabat sinda ni Jesus, “Nano, nagatuod na kamo niyan? ³² Pamati kamo, maabot na an oras kag matuod man gayod na adi na na pagaburugan kamo. Kada iya may uulian kag pagabayaan ako na wara’n kaupod. Pero pirmo ako may kaupod kay an Ama adi sa pakig-usad sa akon.

³³ “Ini tanan ginsabi ko sa iyo agod magkaigwa kamo san kalinawan paagi sa pakig-usad sa akon. Magatios ugaling kamo didi sa kinab-an pero pakusuga an iyo buot kay nadaog ko na an poder didi sani na kinab-an.”

Nagapangadyi Si Jesus Para Sa Iya Mga Disipulos

17 Pakasurmaton sani ni Jesus, naghangad siya sa langit kag nagpangadyi, “O Ama, adi na an oras. Pagalangan mo ako bilang imo anak agod ikaw naman an pagalangan ko. ² Niyan, ginhatagan mo ako’n poder na sakupon an tanan na katawuhan agod idto’n mga ginpaniwala mo sa akon

bubuhayon ko hasta na lang. ³ Amo ini an paagi kun pan-o an mga tawo mabubuhay hasta na lang: dapat ninda nakikilala ka na amo lang an matuod na Dios kag amo man ako na si Jesu-Cristo na sinugo mo. ⁴ Ginpagalangan ko ikaw sa katawuhan san kinab-an paagi sa pagtapos san ginpahimo mo sa akon. ⁵ Kaya, Ama, pagalangan mo ako sa imo mismo atubangan pareho san ginpagalangan mo ako kasadto san kaupod mo ako antes ginlalang an kinab-an.

⁶ “Ginpakilala ta ikaw sa mga tawo na ginpaniwala mo sa akon hali sa kinab-an. Dati sa imo sinda pero ginpaniwala mo sa akon kag gintuman ninda an imo mensahe. ⁷ Niyan, aram ninda na hali man gayod sa imo an tanan na ginhatag mo sa akon, ⁸ kay gintukdo ko sa inda an mga ginsabi mo sa akon kag gin-ako ninda ini. Matuod na aram man ninda na ako hali sa imo kag nagatuod pa na ako sinugo mo.

⁹ “Ginapangadyi ko sinda. Dili ako nagapangadyi san tagakinab-an kundi para sadto’n ginpaniwala mo sa akon kay sinda sa imo man. ¹⁰ Sa imo an tanan na sa akon kag sa akon man an tanan na sa imo. Niyan, ginaumaw ako paagi sa inda. ¹¹ Magabaya ako sa kinab-an kay mabalik na sa imo pero sinda nasa kinab-an pa. Banal na Ama, agod magkaurusad sinda pareho ta, atamana man sinda paagi sa poder san imo ngaran na amo an ginhatag mo man ngani sa akon. ¹² Tuna san amon pag-urupod, gin-ataman ko sinda paagi sa imo poder na ginhatag mo man ngani sa akon. Gin-ataman ko sinda, kaya wara ni usad man sa inda na nawara hasta na lang kundi idto man lang gayod na nawara agod matuman an kasuratan.

¹³ “Niyan, mapakada ako sa imo pero ginasabi ko ini tanan myintrintra adi pa ako sa kinab-an agod makabahin sinda

san akon biyo na kalipayan. ¹⁴ Gin-tukdo ko sa inda an ginsabi mo sa akon kag ginasiikway sinda san mga tagakinab-an kay dili sinda kaurusad sani pareho sa akon na dili man kausad sa inda. ¹⁵ Dili ko ginahangyo na halion mo sinda sa kinab-an kundi ilikay mo sinda sa gahom san Dyablo. ¹⁶ Dili sinda kaurusad sa mga tagakinab-an pareho sa akon na dili man kausad sa mga tagakinab-an. ¹⁷ Himua sinda na imo banal na katawuhang paagi sa kamatuudan san katukduan mo. Matuod gayod an mga surmaton mo. ¹⁸ Ginsugo ko sinda pakadto sa mga tagakinab-an pareho san pagsugo mo sa akon. ¹⁹ Niyan, nagahalad na ako san akon buhay alang-alang sa inda agod himuon sinda na banal na katawuhang.

²⁰ “Dili lang sinda an ginapangadyi ko kundi paagi sa inda mga katukduan may mga magatuod man sa akon na ginapangadyi ko pa. ²¹ Ama, ginapangadyi ko na magkaurusad na sinda tanan pareho na ikaw adi sa pakig-usad sa akon kag ako man sa imo. Ginaayo ko man na magkaurusad lugod sinda sa aton agod magturuod an katawuhang san kinab-an na ginsugo mo ako. ²² Ginpaambit ko sa akon mga disipulos an paggalang na ginhatag mo sa akon agod magkaurusad lugod sinda pareho na kita nagkausad. ²³ Oo, may paggalang sinda paagi san pakig-usad ko sa inda sugad san akon paggalang paagi man san pakig-usad mo naman sa akon. Kaya biluga an pagkaurusad ninda agod maaraman san katawuhang san kinab-an na ikaw an nagsugo sa akon kag namumut-an mo man an akon mga disipulos pareho san pagkamuot mo sa akon.

²⁴ “Ama, gusto ko na kun diin man ako, makaupod sa akon idto’n mga hinatag mo sa akon na mga katawuhang agod makita ninda an akon glorya. Ginhatag mo ini sa akon kay antes pa gin-

lalang an kinab-an namut-an mo ako. ²⁵ O matanos na Ama, dili nakaaram sa imo an katawuhang san kinab-an pero aram ta ikaw kag maaram man ini na mga disipulos na ikaw an nagsugo sa akon. ²⁶ Ginhayag ko ikaw sa inda kag padayon ko na igahayag agod mapasa inda an pagkamuot mo sa akon kag ako mismo mapasa inda man.”

An Pagadakop Kan Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

18 Pakapangadyi ni Jesus nagluwas siya kaupod san iya mga disipulos kag nagtabok sa sapa san Cedron. Didto may hardin kun diin nagsulod sinda.

² Idto’n lugar kabisado ni Judas na nagatraydor kan Jesus kay dati pirmes sinda nagatiripon didto. ³ Kaya, pakapatiripuna ni Judas san grupo san mga suldados kag san mga bantay na sinugo san mga namumuno san kapidian kag mga Pariseo, gin-giyahan niya sinda pakadto sadto’n lugar na may mga dara’n ilawan, kurukod kag armas.

⁴ Pag-abot ninda didto, sinugat sinda ni Jesus kay aram niya an tanan na mangyayari sa iya. Kaya ginhunga niya, “Sin-o an ginahanap niyo?”

⁵ Nagsabat sinda, “Si Jesus na taga-Nazaret.”

Didi, nagsabat si Jesus, “Ako siya.” Si Judas na nagatraydor sa iya kaupod ninda. ⁶ Pakasabi ni Jesus sin “Ako siya,” nagsiribog sinda kag nagkaturumba sa duta.

⁷ Hinunga gihapon niya sinda, “Sin-o man gayod an ginahanap niyo?”

Nagsabat sinda, “Si Jesus na taga-Nazaret.”

⁸ “Ginsabihan ta kamo na ako siya, kaya kun ako man gayod an ginahanap niyo, pabayai na mag-uruli an kaurupod ko,” an sabat ni Jesus. ⁹ Nasabi niya ini

agod matuman an iya ginsurmaton, “Sa mga ginpaniwala mo sa akon wara ako’n nawara sa inda ni usad.”

¹⁰Tapos hinugnot ni Simon Pedro an iya dara na talibong, tinigbas an tuo na talinga san suruguon san pinakapuno san kapadian, kaya nautas ini. Malco an ngaran sadto’n suruguon.

¹¹Sinabihan ni Jesus si Pedro, “Ibalik an imo talibong sa taguban. Nano, dili mo aram na dapat ko inumon an nasa kupa san pagtios na hinatag sa akon san Ama?”

Ginpaatubang Si Jesus Kan Anas

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹²Kaya, dinakop si Jesus san mga suldados kaupod san inda kapitan kag san mga bantay na mga Judio. Pakatapos gin-gapos siya. ¹³Dinara anay siya ninda kan Anas kay si Anas ugangan ni Caifas na amo an pinakanamumuno san kapadian sadto na tuig. ¹⁴Si Caifas amo idto’n nagsabi sa mga namumuno na Judio sin “Maayo pa kun dapat usad lang na tawo an mamatay para sa mga tawo na Judio.”

Ginpaambutan Ni Pedro Si Jesus

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵Niyan, nagsunod kan Jesus si Simon Pedro kag sin usad pa na disipulos. Nakatapo naman na kilala san pinakapuno san kapadian idto’n disipulos kaya nakaupod siya kan Jesus pasulod sa natad san palasyo san pinakapuno san kapadian. ¹⁶Pero nagpabilin sa luwas sa may pwertahan si Pedro. Kaya, nagluwas idto’n disipulos na kilala san pinakapuno san kapadian kag ginpakisurmatunan an babayi na nagabantay

sa pwertahan, tapos gin-upod si Pedro pasulod.

¹⁷Naghunga kan Pedro ini’n suruguon na babayi na nagabantay sa pwertahan, “Nano, dili disipulos ka man sana na tawo?”

Nagsabat siya, “Ambot, dili ako.”

¹⁸Mahagkot sadto kaya nagdabok sin uring sa kalayo an mga suruguon kag san mga bantay. Nagtirindog sinda didto patalibod na nagapainit. Adto man didto si Pedro nagapainit kaupod man ninda.

Gin-usisa Si Jesus San Pinakapuno San Kapadian

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹Niyan, ginhunga naman si Jesus san pinakapuno san kapadian manungod sa iya mga disipulos kag katukduan.

²⁰Nagsabat si Jesus, “Gintukdo ko ini na hayag agod mabati san tanan na tawo sa kinab-an. Pirme ako nagatukdo sa mga sinagoga kag sa templo kun diin ginatiripunan san tanan na mga Judio. Wara ako sin ginsikreto. ²¹Kaya nano kay ginapirit niyo ako na magtestigos kontra sa akon sadiri? Hungaa sa mga nagapamarati sa akon kun nano an akon gintukdo. Aram ninda kun nano an ginsabi ko.”

²²Pakasurmaton sani ni Jesus, sumampadong sa iya an usad san mga bantay na nagatindog didto na nagasabi, “Nano, amo ina an pagsabat sa pinakapuno san kapadian?”

²³Nagsabat si Jesus, “Kun nagsurmaton ako’n dili tama pamatuudan mo ina pero kun matuod ini nano kay ginsampadungan mo ako?” ²⁴Pakatapos ginpadara ni Anas si Jesus na nakagapos pakadto kan Caifas na pinakanamumuno san kapadian.

Ginpaambutan Gihapon Ni Pedro Si Jesus

*(Mateo 26:71-75; Marcos
14:69-72; Lucas 22:58-62)*

²⁵ Myintras adto didto sa may tungod san kalayo si Simon Pedro na nagapainit, may naghunga sa iya, “Nano, dili disipulos ka man sana na tawo?”

“Ambot, dili ako,” an sabat niya.

²⁶ May naghunga man na suruguon san pinakapuno na padi, “Nano, dili ta man ikaw nakita na kaupod niya sa hardin?” Ini siya paryente sadto’n lalaki na nautas ni Pedro an talinga. ²⁷ Nagpaambot gihapon Si Pedro kag nagturaok dayon an manok.

Ginapaatubang Si Jesus Kan Pilato

*(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos
15:1-5; Lucas 23:1-5)*

²⁸ Aga na sadto san paghali san mga namumuno na Judio sa balay ni Caifas kag ginguyod si Jesus sa ginatawag na Pretoryo na amo an dako na istaran san gobernador na hali sa Roma. Wara sinda mismo magsulod didi kay basi makasala sinda sa inda mismo Kasuguan kag dili makakaon san panihapon sa Paskwa. ²⁹ Kaya nagluwas an gobernador na si Pilato kag naghunga, “Nano an akusasyon niyo kontra sani na tawo?”

³⁰ Nagsabat sinda, “Kun wara siya’n sala dili na namon siya gindara pakadi sa imo.”

³¹ Sinabihan sinda ni Pilato, “Kamo an bahala sa iya. Husgari niyo siya paagi sa iyo sadiri na Kasuguan.”

Nagsabat an mga namumuno san mga Judio, “Dili tugot sa amon na magpatay bisan sin-o.” ³² Nangyari ini agod matuman an ginsabi ni Jesus kun pan-o siya mamatay.

³³ Kaya nagbalik gihapon si Pilato sa palasyo kag ginpatulos si Jesus, “Nano,

ikaw an hadi san mga Judio?” an iya hunga.

³⁴ Nagsabat si Jesus, “Ini kaya na imo hunga hali sa sadiri mo na kabubut-on o may nagsabi sa imo manungod sa akon?”

³⁵ Nagsabat si Pilato, “Nano, Judio ako? Gindara ka sa akon san mga namumuno niyo na mga Judio kag mga namumuno san kapadian. Nano an ginhimo mo?”

³⁶ Didi nagpahayag si Jesus, “Dili sani na kinab-an an akon kahadian. Kun an akon kahadian adi sani na kinab-an, an akon mga parasunod makig-away agod dili ako mapasa mga Judio. Pero an akon kahadian wara sani na kinab-an.”

³⁷ “Kun sugad, hadi ka?” an hunga ni Pilato.

“Ikaw an nagsabi sana,” an sabat naman ni Jesus. “Matuod na ako hadi. Tungod sani gin-anak ako kag nagpakadi sa kinab-an agod magin testigo manungod san kamatuudan. An sin-o man na gusto maaram san kamatuudan an nagapamati sa akon.”

³⁸ “Kamatuudan, nano ina?” an hunga ni Pilato.

Pakahunga sani nagluwas siya gihapon kag nagsabi sa mga Judio, “Wara ako’n nakikita na sala kontra sani na tawo. ³⁹ Pero susog sa iyo kaugalian nagabuhi ako sa iyo sin priso sa adlaw san Paskwa. Nano, gusto niyo na buhian ko an hadi niyo na mga Judio?”

⁴⁰ Kaya nagsiriyak sinda, “Dili ini na tawo kundi si Barabas.” Niyan, ini siya tulisan.

Ginhusgaran Si Jesus Sin Kamatayon

*(Mateo 27:15-31; Marcos
15:6-20; Lucas 23:13-25)*

19 Niyan, ginpakuha ni Pilato si Jesus kag ginpalatigo. ² Pakatapos sani naghimo an mga suldados sin korona hali sa mga balagon na tunukon kag ginkorona sa ulo ni Jesus. Tapos sinul-

utan siya sin lila na kapa. ³ Nag-arapiki sinda sa iya na nagasarabi, “Mabuhay an Hadi san mga Judio!” kag ginaparasarampadong siya ninda.

⁴ Nagluwas gihapon si Pilato kag sinabihan an mga Judio, “Kitaa, ginapakita ko siya sa iyo agod maaraman niyo na wara ako’n makita na sala sa iya.” ⁵ Kaya ginpaluwas si Jesus na nakukoronahan sin tunok kag nakasul-ot san lila na kapa. Sinabihan sinda ni Pilato, “Kitaa, adi an tawo!”

⁶ Pakakita sa iya san mga namumuno san kapadian kag san mga bantay nagsiriyak, “Ipako siya! Ipako siya!”

Nagsabat si Pilato, “Kamo mismo an magkuha sa iya kag ipako sa krus kay wara ako’n makita na sala sa iya.”

⁷ Nagsabat an mga Judio, “Igwa kami’n layi kag susog sani dapat siya ipapatay kay gin-angkon niya na siya an Anak san Dios.”

⁸ Pakabati ni Pilato pagsabi ninda sani, nagdugang an iya kahadlok. ⁹ Pagsulod gihapon niya sa palasyo ginhunga niya si Jesus, “Tagadiin ka?” Pero wara magsabat si Jesus. ¹⁰ Kaya ginhunga gihapon siya ni Pilato, “Nano, habo ka makisurmato sa akon? Dili mo kaya aram na may gahom ako na buhian ka o ipapako sa krus?”

¹¹ Didi nagsabat si Jesus, “May gahom ka lang sa akon kay ginhatag ina sa imo hali sa Dios. Kaya ngani, mas labaw pa an kasal-an san nag-intrigar sa imo sa akon.”

¹² Pakabati sani ni Pilato nagtalinguha siya na buhian si Jesus pero nagsiriyak gayod an mga Judio, “Kun buhian mo siya dili ka na kaamigo ni Cesar. Kay, aram mo, kontra kan Cesar an tanan na nagaangkon na siya hadi.”

¹³ Pakabati naman sani ni Pilato, ginpaluwas niya si Jesus kag nag-ingkod sa ingkudan san paghusgar sa lugar na ginatawag na Salog Na Bato na sa Hebreo

ginatawag na Gabata. ¹⁴ Sadto maalas dose na san adlaw san Pagpreparar antes san adlaw san Paskwa. Nagsabi siya sa mga Judio, “Kitaa, adi an hadi niyo.”

¹⁵ Pero nagsiriyak sinda, “Halia siya, halia siya! Ipako siya!”

Naghunga naman si Pilato, “Nano, gusto niyo na ipapako ko an iyo hadi?”

Nagsabat an mga namumuno san kapadian, “Wara kami sin iba na hadi kundi si Cesar.”

¹⁶ Sa katapus-tapusi, inintrigar ni Pilato si Jesus sa inda agod ipapako sa krus.

An Pagpako Kan Jesus Sa Krus

(Mateo 27:32-44; Marcos

15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷ Kaya kinuha si Jesus san mga suldados kag ginpaluwas siya na pas-an an iya krus pakadto sa ginatawag na Lugar San Bungo na ginatawag man sa Hebreo, Golgota. ¹⁸ Didto ninda ginpako siya sa krus kadungan san duha ka tawo sa magluyo niya. Tapos ginpatindog ini tanan. ¹⁹ May ginsurat si Pilato kag ginbutang sa krus na an nakasurat sugad sini, “AMO INI SI JESUS NA TAGA-NASARET. SIYA AN HADI SAN MGA JUDIO.” ²⁰ Damo’n mga Judio an nakabasa sadto tungod kay halapit lang sa syudad idto’n lugar na ginpakuan kan Jesus kag an pakasurat sa Hebreo, Latin kag Griego. ²¹ Kaya an mga namumuno san kapadian na mga Judio nagreklamo kan Pilato, “Dili mo dapat sinurat na ‘Hadi san mga Judio’ kundi ‘Ini na tawo nagsabi, Ako an hadi san mga Judio!’,”

²² Nagsabat si Pilato, “An nasurat ko na dili na maliliwat.”

²³ Pakapako kan Jesus sa krus san mga suldados, kinuha ninda an sul-ot sani na mga yamit na inda na hinuba kag ginbahin ninda sin kaupat na parte, tig-urusad sinda. Amo man kinuha ninda an iya pangsuon. Pero ini wara’n tinahian

kay bilog na ginhimo tuna sa liog hasta sa sidsid. ²⁴Kaya nagkauruyon sinda na imbes barahinon, ripahon na lang ninda kun sin-o an makakuha. Sani na pang-yari natuman an Kasuratan na nasabi, “Ginbarahin ninda an akon mga sulot kag ginripahan an akon pansuon.”^{††} Kaya amo ini an ginhimo san mga suldados.

²⁵Niyan, sa may krus na ginpakuan kan Jesus nakatindog an iya iloy kag san kamanghod sani, tapos si Maria na asawa ni Clopas kag si Maria Magdalena. ²⁶Pakakita ni Jesus sa iya iloy kag san katakin sani na palangga niya na disipulos, sinabihan niya an iya iloy, “Kitaa, ada na an imo anak.” ²⁷Sa disipulos naman, “Kitaa, ada na an imo iloy.” Tuna sadto ginpadayon siya san disipulos sa inda balay.

An Pagkamatay Ni Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸Taud-taod, kay aram ni Jesus na an tanan na katuyuan san Dios para sa iya natuman na kag agod matuman pa an nasurat sa Kasuratan, nagsabi siya, “Napapaha ako.” ²⁹Niyan, igwa didto sin mangko na puno sin suka. Kaya kumuha sinda’n ispungha, hinurom didto sa suka tapos ginbutang sa punta san sanga san kahoy na ginatawag hisopo kag gin-apiki sa iya ba-ba. ³⁰Pakatimtimi ni Jesus san suka nagsabi, “Tapos na,” dinuko an iya ulo kag gin-intriga niya an iya espirito sa Dios.

³¹Adlaw sadto san Pagpreparar antes san adlaw san Paskwa. Habo ninda mabilin sa krus an mga patay sadto na Adlaw San Pagpahuway kay importante ina na adlaw, kaya ginhangyo san

mga namumuno san mga Judio kan Pilato na balion an mga batiis sani na tulo ka tawo agod mapatay dayon kag kuhaon an mga lawas. ³²Tungod sani nagkadto an mga suldados kag binali an mga batiis san una na tawo na ginpako na kadungan ni Jesus. Tapos ginsunod an usad pa. ³³Pero pag-abot ninda kan Jesus nakita ninda na patay na, kaya wara na ninda pagbalian an iya mga batiis. ³⁴Ugaling may usad san mga suldados na nagbangkaw san iya kilid. Umawas dayon an dugo kag tubig. ³⁵Nagsumat an nakakita sani na pang-yari agod magtuod man kamo. Matuod an iya pagkatestigo kay aram niya na matuod an iya ginasabi. ³⁶Niyan nang-yari ini tanan agod matuman ini na kasuratan, “Wara’n mababali ni usad man na iya tul-ang.”^{‡‡} ³⁷Sa iba na parte san Kasuratan may nasurat man, “Pagamasdan ninda siya na inda binangkaw.”^{¶¶}

An Paglubong Kan Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸Pakatapos sani naghangyo kan Pilato si Jose na taga-Arimatea na ipakuha sa iya an lawas ni Jesus agod ilubong. Ini si Jose disipulos man ni Jesus ugaling sikreto lang kay nahahadlok siya sa mga namumuno san mga Judio. Tinugutan siya ni Pilato kaya nagkadto kag kinuha an lawas. ³⁹May nag-upod man kan Jose na amo si Nicodemo. Ini siya an nagbisita kasadto kan Jesus sa gab-i. Nagdara siya sin pahumot na mira na may sakot na duga san tanom na aloe, mga 33 kilos an kabug-at. ⁴⁰Kaya pinutos ninda an lawas ni Jesus sa tela na lino kaupod sani na mga pahumot susog sa kaugalian san paglubong san mga Judio. ⁴¹Niyan,

^{††}19:24 Kitaa sa Salmo 22:18.

^{‡‡}19:36 Kitaa sa Salmo 34:20.

^{¶¶}19:37 Kitaa sa Zacarias 12:10.

igwa sin hardin didto sa lugar na ginpakuan kan Jesus. Sani na hardin igwa sin bag-o na lubungan na kweba na wara pa malubngi. ⁴² Didto ninda ginlubong si Jesus kay halapit lang ini kag sadto adlaw san Pagpreparar para sa Paskwa san mga Judio.

An Pagkabuhay Gihapon Ni Jesus

(Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

20 Maaga pa san primero na adlaw san semana nagkadto si Maria Magdalena sa ginlubungan kan Jesus. Pag-abot didto nakita niya na nahali na an bato na nakasira sa lubungan. ² Kaya pakakita niya nagdalagan siya diretso pakadto kan Simon Pedro kag sa disipulos na palangga ni Jesus. Pag-abot naman didto nagsumat siya, “Kinuha ninda an lawas san Ginoo sa lubungan kag dili namon aram kun diin ini ginbutang.”

³ Kaya pakabarita nagluwas man dayon sinda Pedro kag sani na disipulos tapos nagpakadto sa lubungan. ⁴ Sabay sinda na nagdalagan pero matulin dumalagan an disipulos ki kan Pedro kaya una nakaabot sa lubungan. ⁵ Pakadung-aw didto nakita an ginputos na mga tela na lino pero wara siya magsulod. ⁶ Nag-abot kasunod niya si Simon Pedro, nagsulod dayon sa lubungan kag nakita an tela na lino didto kag ⁷ amo man an tela na gintahob sa ulo ni Jesus. Dili ini kaupod san ginputos na tela na lino kundi nalulukot man ini na bulag sa mga iba. ⁸ Tapos nagsulod man an disipulos na nauna pag-abot sa lubungan. Nakita niya kaya nagtuod siya. ⁹ Pero apisar sana dili pa ninda masabutan an ginsurat sa Kasuratan na dapat si Jesus mabuhay gihapon. ¹⁰ Pakakita na ninda san tanan nag-uruli na.

Nagapakita Si Jesus Kan Maria Na Taga-Magdala

(Marcos 16:9-11)

¹¹ Pag-uruli san mga disipulos nagpabilin si Maria na nagatangis sa luwas san lubungan. Myintras nagatangis nagdung-aw siya agod makita man an nasa sulod. ¹² Nakakita siya sin duha na anghel na nakabado’n puti na nagaingkod sa may ginhulidan san lawas ni Jesus. Sa may uluhan an usad kag an usad naman sa may tilan. ¹³ Ginhunga ninda an babayi, “Nano kay nagatangis ka?”

An sabat niya, “May nagkuha san lawas san akon Ginoo kag dili ko aram kun diin ninda ginbutang.” ¹⁴ Pakasabi niya sani, naglingi siya palikod kag nakita si Jesus na nagatindog didto pero wara niya siya makilala.

¹⁵ Ginhunga siya ni Jesus. “Nano kay nagatangis ka? Sin-o an ginahanap mo?”

Sa paghuna niya na si Jesus amo an nagaataman sadto na hardin kaya nagsabat siya, “Tio, kun ikaw an nagkuha sa iya itukdo sa akon kun diin mo ginbutang kay kukuhaon ko siya.”

¹⁶ Ginsabihan siya ni Jesus, “Maria.”

Nag-atubang dayon si Maria kag nagsabi sa Hebreo, “Raboni!” (na gusto sabihon Maestro).

¹⁷ Ginpadaanan siya ni Jesus, “Ayaw pagkapot sa akon kay wara pa ako magsaka pakadto sa Ama kundi kadto sa akon mga kamaranghod kag sabiha na magasaka na ako pakadto sa iya na akon Ama kag Dios man. Siya man an inda Ama kag Dios.” ¹⁸ Tapos nagbalik si Maria Magdalena kag ginsumat sa mga disipulos na nakita niya an Ginoo amo man an ginpasabi ni Jesus sa iya.

An Mga Tugon Ni Jesus Sa Iya Mga Disipulos

(Mateo 28:16-20; Marcos
16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ Pagkagab-i sadto na primero na adlaw san semana, nagtiripon an mga disipulos kag trangkado gayod an mga pwertahan san balay kay nahadlok sinda sa mga namumuno san mga Judio. Didi nag-abot si Jesus kag nagtindog sa tunga ninda na nagasabi, “An kalinawan hali sa Dios mapasa iyo.” ²⁰ Pakasabi niya sani ginpakita sa inda an iya mga kamot kag san iya kilid. Kaya nalipay gayod an mga disipulos pakakita ninda sa Ginoo.

²¹ Tapos ginsabihan gihapon sinda ni Jesus, “An kalinawan hali sa Dios mapasa iyo. Ginasugo ta kamo pareho san pagsugo sa akon san Ama.” ²² Pakasabi naman niya sani ginhangusan niya sinda kag nagsabi: “Batuna niyo an Espirito Santo. ²³ An kanin-o man mga kasal-an na iyo patawadon mapapatawad kag an kanin-o man mga kasal-an na dili niyo patawadon dili mapapatawad.”

An Nagaduha-duha Na Si Tomas

²⁴ Si Tomas na ginatawag na Kapid, usad man san Dose, dili kaupod san mga disipulos san nagpakita si Jesus sa inda. ²⁵ Kaya ginsumatan siya san iba na mga disipulos, “Nakita namon an Ginoo.” Pero nagsabat siya, “Kun dili ko makita an luho na inagihan san pako sa iya mga kamot tapos ikasulod an akon tudlo kag amo man sa iya samad sa kilid, dili ako matuod.”

²⁶ Pagkaotro Domingo naman, adto gihapon an mga disipulos sa balay kag niyan kaupod na ninda si Tomas. Trangkado an mga pwertahan pero nagsulod si Jesus kag nagtindog sa tunga ninda. “An kalinawan hali sa Dios mapasa iyo,” an sabi niya sa inda. ²⁷ Pakatapos, nagsabi siya kan Tomas, “Kitaa an

akon mga kamot. Ibutang didi an imo tudlo. Ikab-ot an imo kamot kag isulod sa akon kilid. Ayaw pagduha-duha kundi magtuod ka.”

²⁸ Nagsabat si Tomas, “Ikaw an Ginoo ko kag Dios ko man!”

²⁹ Ginhunga naman siya ni Jesus, “Nano, nagatuod ka kay nakita mo ako? Malipay idto’n nagatuod bisan wara nakakita.”

³⁰ Niyan sa pagkabuhay ni Jesus damo na iba na mga milagro an hinimo niya sa atubangan san mga disipulos na dili nasurat sani na libro. ³¹ Ugaling, ginurat ini agod magtuod kamo na si Jesus amo an ginatawag Cristo na Anak san Dios kag sa pagsarig sa iya magkakaigwa kamo’n buhay na hasta na lang paagi sa pakig-usad sa iya.

Nagapakita Si Jesus Sa Pito San Iya Mga Disipulos

21 Pakatapos sani, nagpakita gihapon si Jesus sa mga disipulos didto sa higad san Danaw san Tiberias kag amo ini an nangyari. ² Nag-urupod sinda Simon Pedro, Tomas na ginatawag na Kapid, Nataniel na taga-Cana sa Galilea, an mga anak ni Zebedeo kag san duha pa san iya mga disipulos. ³ Ginsabihan sinda ni Simon Pedro, “Mapangisda ako.”

Nagsarabat sinda, “Maupod man kami.” Kaya nagpadanaw sinda kag nagsakay sa dako na baruto pero wara gayod sinda sin makuha na isda sadto na gab-i.

⁴ Sadto pagbitlak pa lang san adlaw, adto na didto si Jesus nagatindog sa baybayon pero wara siya makilala san mga disipulos. ⁵ Ginhunga sinda ni Jesus, “Mga amigo, nano, may nakuha kamo na isda?”

Nagsabat sinda, “Wara gayod.”

⁶ Ginsabihan niya sinda, “Ihulog niyo an lambat sa banda tuo san sakayan kay

makakuha kamo.” Kaya hinulog ninda an lambat. Pakatapos haros dili na ninda mabatak paibabaw an lambat tungod sa kadamuan san isda.

⁷Tapos nagsabi kan Pedro an disipulos na palangga ni Jesus, “An Ginoo ina.” Pakabati ni Simon Pedro na an Ginoo idto, ginsul-ot dayon an iya halaba na bado kay gintangkas niya ini, tapos lumangoy pabaybay. ⁸Pero an iba na mga disipulos nagpahubasan na guyod an lambat na puno sin isda kay halapit lang sinda sa baybayon, mga syin metro lang an kaharayo.

⁹Pagsalta ninda sa baybayon, nakita ninda na igwa’n tinapay kag may baga san uring na may mga ginaihaw na isda.

¹⁰Ginsugo sinda ni Jesus, “Pagdara kamo’n isda na nakuha pa lang niyo.”

¹¹Kaya nagsakay si Simon Pedro sa sakayan kag ginuyod an lambat pabaybayon na puno sin daragko na isda, mga 153 bilog idto. Bisan sugad sadto kadamo an mga isda pero wara magisi an lambat. ¹²Gin-agda sinda ni Jesus, “Kadi na kamo, mamahaw na kita.” Wara na sin nagkusug-kusugan sin buot na maghunga kun sin-o siya kay aram ninda na siya an Ginoo. ¹³Naghalapit si Jesus, kinuha an tinapay kag ginpanghatag sa inda kag amo man an isda.

¹⁴Ikatulo na beses ini na paghayag ni Jesus sa mga disipulos pagkabuhay niya gihapon.

Ginapaupod Gihapon Si Pedro Ni Jesus

¹⁵Pakakaon ginhunga ni Jesus si Simon Pedro, “Simon, anak ni Juan, nano, namumuot ka sa akon mas labaw pa sani’n iba?”

Nagsabat siya, “Opo, Ginoo, aram mo na namumut-an ta ikaw.”

Ginsabihan siya ni Jesus, “Atamana an akon katawuhan pareho san pastor na ginapahurab an mga kordero.”

¹⁶Sa gihapon ginhunga siya ni Jesus, “Simon, anak ni Juan, nano, namumuot ka sa akon?”

Nagsabat siya, “Opo, Ginoo, aram mo na namumut-an ta ikaw.”

Ginsabihan siya ni Jesus, “Atamana an akon katawuhan pareho san pastor na ginaataman an mga karnero.”

¹⁷Ginhunga gihapon siya ni Jesus sa ikatulo na beses, “Simon, anak ni Juan, nano, namumuot ka sa akon?”

Nagmundo si Pedro kay ginhunga siya niya sin makatulo na “Nano, namumuot ka sa akon,” kaya nagsabi, “Ginoo, naaraman mo an tanan. Aram mo na namumuot ako sa imo.”

Ginsabihan siya ni Jesus, “Atamana an akon katawuhan pareho san pastor na ginapahurab an mga karnero.

¹⁸Matuod gayod na san batan-on ka pa, ikaw mismo an nagasul-ot sa sadiri mo kag nagalakat kun diin mo gusto pero paggurang mo, uunaton mo na lang an imo mga kamot kag iba na an magasulot sa imo tapos papakadtuon ka sa dili mo gusto.” ¹⁹Ginsabi ini ni Jesus agod ipasabot niya kun pan-o mamamatay si Pedro kag paagi sana ikapagalang an Dios. Pakatapos sani ginsabihan niya si Pedro, “Sundon mo ako.”

An Manungod Sa Palangga Na Disipulos

²⁰San naglingi si Pedro nakita niya an disipulos na palangga ni Jesus na nagsunod sa inda. Siya idto’n nagsandig sa dughan ni Jesus san nagapanigab-i sinda kag naghunga, “Ginoo, sin-o an matraydor sa imo?” ²¹Niyan pakakita sa iya ginhunga ni Pedro si Jesus, “Ginoo, saka ini siya?”

²²Nagsabat si Jesus, “Kun gustuhon ko na mabuhay siya hasta na magbalik ako, nano man an labot mo? Magsunod ka sa akon.” ²³Tungod sani nakalukop an barita sa mga sumurunod ni Jesus na

dili mamamatay ini na disipulos. Pero wara ginsabi ni Jesus kan Pedro na dili mamamatay ini na disipulos kundi nagsabi, “Kun gustuhon ko na mabuhay siya hasta sa pagbalik ko, nano man an labot mo?”

²⁴Amo ini an disipulos na nagates-tigo sani tanan kag sinurat man niya ini.

Niyan aram namon na matuod an iya pagtestigo.

²⁵Damo pa an mga ginhimo ni Jesus. Kun masurat an tanan, sa paghuna ko, dili makaigo sa kinab-an an tanan na mga libro na masuratan sani.

AN MGA HIMO

San Mga Apostoles

PAARAM

Ini an ikaduha na libro na ginsurat ni Lucas. An libro nagasumat kun pan-o an Maayo Na Barita nagpakada sa mga dili-Judio pakatapos na ginpatatay san mga Judio si Jesus. An una na parte nagasumat manungod sa trabaho san Apostol na si Pedro. An ika-duha na parte naman, manungod san Apostol na si Pablo.

An una na pagtiripon san mga nagaturuod 1:1 - 5:42

An pagpasakit sa mga nagaturuod 6:1 - 9:31

An pagbiyahe ni Apostol Pedro 9:32 - 12:25

An mga pagbiyahe ni Apostol Pablo 13:1 - 21:16

An pag-arestar kag pagpadara kan Pablo pa-Roma 21:17 - 28:31

An Pagtuga Ni Jesus Manungod San Espirito Santo

1 Pinalangga na Teofilo: Ginsurat ko kasadto sa akon una na libro an manungod sa gintunaan paghimua kag pagtukdo ni Jesus, ² hasta sa adlaw na gin-dara siya palangit. Nangyari ini pakatuguna niya paagi sa gahom san Espirito Santo sa mga apostoles na pinili niya. ³ Sa sulod san 40 ka adlaw pagkapatay niya, nagpakita siya sa inda kag nagpamatuod naman na buhay siya sa damo na mga paagi. Sani nagsurmaton man siya manungod sa kahadian san Dios.

⁴ Myintras nakig-upod pa siya sa inda ginsugo niya, “Ayaw kamo pagharali sa Jerusalem kundi maghulat san gintuga san Ama na ginsabi ko sa iyo kasadto.

⁵ Matuod na nagpambunyag si Juan sin tubig pero sa dili madugay pagabunya-gan kamo paagi san Espirito Santo.”

An Mga Tugon Ni Jesus Sa Iya Mga Disipulos

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18;

Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)

⁶ Niyan, san magtiripon an mga apostoles kaupod ni Jesus, naghunga sinda sa iya, “Ginoo, nano, ini an panahon na himuon mo naman gihapon an kahadian san Israel?”

⁷ Nagsabat si Jesus sa inda, “Wara kamo’n labot na maaraman an oras o panahon na ginbutang san Ama paagi san iya mismo poder. ⁸ Pero pag-abot sa iyo san Espirito Santo, may mababaton kamo na poder, tapos, magigin testigos ko kamo sa mga taga-Jerusalem, mga taga-Judea, mga taga-Samaria kag sa tanan na katawuhan sa kinab-an.”

An Pagpalangit Ni Jesus

(Marcos 16:19-20; Lucas 24:50-53)

⁹ Pakasabi sani, ginpahitaas siya palangit kag natahuban san dampog myintras nagakita sinda.

¹⁰ San nagatururok pa man sinda palangit, bigla na lang may nagtindog sa katakin ninda na duha na lalaki na nakabisti sin puti. ¹¹ Tapos, naghunga, “Mga taga-Galilea, nano kay nagatirindog kamo didi kag nagaharangad-hangad sa langit? Ini na Jesus na ginkuha na sa iyo pakadto sa langit magabalik sa pareho man na paagi san makita niyo siya na nagpakadto sa langit.”

An Nagsubli Kan Judas

¹² Nagbalik an mga apostoles pakadto sa Jerusalem hali sa ginatawag na Bukid san Kaolibohan na halapit sa syudad, mga usad ka kilometro an kaharayo.

¹³ San pagsulod ninda sa Jerusalem, nagsaka sa kwarto kun diin sinda nag-aistar. Ini amo sinda Pedro, Juan, Santiago kag Andres, Felipe, Tomas, Bar-

tolome kag Mateo, Santiago na anak ni Alfeo, Simon na panatiko kag si Judas na anak ni Santiago. ¹⁴Pirme sinda nagatiripon para magpangadyi kaupod man an kababayihan kag si Maria na iloy ni Jesus, amo man an iya mga kamaranghod na lalaki.

¹⁵Mga pira-pira ka adlaw nagkaigwa sinda sin pagtiripon. Mga 120 sinda tanan. Didi nagtindog si Pedro kag nagsabi, ¹⁶“Mga kaigmanghudan, dapat matuman an kasuratan na ginsurmaton kasadto pa san Espirito Santo paagi san kasadto na hadi na si David manungod kan Judas na amo an naggiya sadto’n mga nag-arestar kan Jesus. ¹⁷Si Judas kagrupon naton kay ginpili man siya na makibahin san aton trabaho. ¹⁸Niyan tungod sa kwarta na nabaton ni Judas sa paghimo sin maraot, nagbakal siya sin duta. Didi mismo siya nagbigti na una an ulo, kaya bumuskad an katunga san iya lawas kag lumuwas an tanan niya na mga bituka. ¹⁹Nabaritaan ini na nangyari san tanan na taga-Jerusalem, kaya ginatawag ninda ini sa inda sadiri na surmaton na Akeldama na an gusto sabihon ‘Uma san Dugo.’”

²⁰Nagsabi pa si Pedro, “Sugad sani an nasurat sa libro san Salmo, ‘Pabayai an istaran niya kag dili magtugot na may mag-istar didto bisan kanin-o man.’”^{§§}

Nasurat man na,

‘Pasublian sa iba an iya trabaho.’*

²¹⁻²²“Kaya, dapat may iba na makaintra sa aton na magtestigos sa pagkabuhay gihapon san Ginoo na si Jesus. Kinahanglan usad siya sa aton grupo san panahon na kaupod ta pa si Jesus magtuna san si Juan nagapambunyang hasta sa adlaw na si Jesus ginpaitaas palangit.”

²³Kaya may duha sinda na ginpilian: si Matias kag si Jose na ginatawag Barsabas na ginatawag man Justo. ²⁴Tapos, nangadyi sinda, “Ginoo, ikaw an nakaaram san tagipusuon san tanan na katawuhan, kaya ipakita sa amon kun sin-o sani na duha an imo pinili ²⁵na magsubli sani na trabaho na pagkaapostol na ginbayaan ni Judas para magkadto sa lugar na angay sa iya.” ²⁶Didi ginripa ninda an pagpili sani na duha. Si Matias an napili. Kaya siya an gindugang sa grupo san onse na mga apostoles.

An Pag-abot san Espirito Santo

2 Pag-abot san adlaw na ginatawag Pentecostes, nagtiripon an tanan na nagaturuod. ²Bigla na lang may tunog na hali sa langit baga’n hagunos san makusog na hangin na nagsulod sa bilog na balay kun diin sinda nagairingkod. ³Tapos, may nakita sinda na baga’n mga dila san kalayo na nagburulag-bulag kag nagtungtong sa may ulo san kada usad. ⁴An katapusan sani, nagin puno sinda tanan san Espirito Santo, tapos nagtuna pagsurmaton sin manlain-lain na lenggwahi susog sa ginapasurmaton sa inda san Espirito.

⁵Niyan, may nagaistar sa Jerusalem na mga Judio hali sa kada usad na nasyon san kinab-an na matinumanon gayod sa Dios. ⁶Pakabati ninda sani na tunog, nagtiripon sinda na kadamuan sa mga nagatuod. Tapos, nangawa gayod kay an kada usad nakabati sa inda sadiri na lenggwahi san ginasurmaton sana na mga tawo. ⁷Sa pagkangawa ninda nakahunga,

“Nano, dili ini na mga nagasurmaton taga-Galilea? ⁸Kaya, nano kay an aton mga sadiri na surmaton an nababatian

^{§§}**1:20** Kitaa sa Salmo 69:25.

***1:20** Kitaa sa Salmo 109:8.

ta sa inda? ⁹Kitaa, mga taga-Partia kita, taga-Media, taga-Elam, mga nagaistar sa Mesopotamia, Judea kag sa Capadocia. Mga hali sa Ponto kag Asia, ¹⁰sa Frigia kag Panfilia, Ehipto kag sa parte san Libya na apiki na sa Cirene, bisan mga bisita hali sa Roma, ¹¹pareho Judio kag dili-Judio na nadara sa pagka-Judaismo. Amo man mga taga-Creta kag Arabia, pero nabati naton tanan na nagasurmaton sinda sa aton mga sadiri na lengg-wahi manungod sa mga makangangalas na ginhimo san Dios.”

¹²An tanan nagkangarawa kag nagkabururong na nagapahurunga-hunga kun nano an gusto sabihon sani. ¹³Pero an iba naman patuya na nagsabi, “Mga hubog lang ini sinda.”

An Pagpahayag ni Pedro

¹⁴Didi, nagtindog si Pedro kaupod an onse na mga apostoles kag nagsurmaton sin makusog sa mga tawo, “Kapareho ko na mga Judio kag mga nagairistar sa Jerusalem, mamati kamo sa akon kag tuguti man ako magpahayag kun nano an gusto sabihon sani. ¹⁵Dili mga hubog ini na mga tawo susog sa iyo paghuna kay alas nueve pa lang san aga, ¹⁶kundi amo ini an ginsabi kasadto san Propeta na si Joel,

¹⁷‘Nagsabi an Dios, Amo ini an himuon ko sa mga urhi na adlaw san kinaban.

Papakadaon ko an akon Espirito sa tanan na mga katawuhan.

Kaya, an iyo mga anak na lalaki kag mga babayi magasurmaton san ipapasabi sa inda san Espirito Santo.

Makakita sin mga pangitaon an mga batan-on na mga lalaki,

kag an iyo naman mga kagurangan may mga pangitaon man paagi sa mga damgo.

¹⁸Oo, bisan ngani an akon mga uripon, pareho lalaki kag babayi, papakadaon ko man an akon Espirito sa inda kag magasurmaton man sinda san ipapasabi sa inda san Espirito Santo.

¹⁹Magapakita ako sin mga milagro sa kalangitan,

kag sa kinab-an sin mga makangangalas na may dugo o kalayo kag madakmol na aso.

²⁰Magadulom an adlaw kag magapula an bulan baga’n dugo.

Ini tanan antes mag-abot an dako kag gloryoso na adlaw san Dios.

²¹Tapos, an tanan na magatawag sa Dios masasalbar.”†

²²“Mga Israelita, pamatii niyo ini na mga surmaton: si Jesus na taga-Nazaret an ginsugo san Dios. Ginapamatuudan ini san mga milagro, makangangalas kag tanda na ginhimo san Dios paagi sa iya na aram na niyo kay an tanan nangyari sa iyo atubangan. ²³Tapos, gin-intriga siya sa iyo susog sa sadiri na kabubut-on kag pagkaaram na san Dios, tapos, gin-papako niyo sa krus kag ginpapatay sa pagbulig san mga makasal-anon na mga tawo. ²⁴Ugaling ginbuhay gihapon siya san Dios kag ginlibre hali sa sakit san kamatayon kay ini dili gayod makapugol sa iya. ²⁵Nagsabi ngani si David manungod sa iya,

‘Nakita ko an Ginoo pirme sa atubangan ko kag adi siya sa akon tuo agod dili ako mahandal.

²⁶Kaya dahilan sani nalipay gayod ako. Nagsiyak ako sa paglipay, kag bisan may kamatayon may paglaom gayod,

²⁷kay dili mo papabay-an an akon kalag sa lugar san mga patay,

kag dili mo man pagatugutan na magdunot an imo banal na suruguan.

†2:21 Kitaa sa Joel 2:28-32.

²⁸ Ginpakita mo sa akon an paagi san pagkabuhay gihapon, kag ginakali-pay ko an imo pakiupod sa akon.[‡]

²⁹ “Mga kaigmanghudan, aram gayod niyo na namatay na an aton kalululu-luhi na si David, tapos ginlubong kag an iya lubungan adi pa sa aton hasta yana. ³⁰ Propeta man siya kaya aram niya an tuga san Dios na may sumpa sa iya na may hihimuon na hadi sa lahi niya. ³¹ Naaraman man niya an hihimuon san Dios kaya nagsurmaton siya manungod sa pagkabuhay gihapon san Cristo na wara ini pabayai sa lugar san mga patay kag dili magdunot an iya lawas. ³² Niyan, ini na Cristo si Jesus na ginbuhay gihapon san Dios hali sa kamatayon kag mga testigos sani kami tanan. ³³ San ginpahataas siya sa pwesto na pinakaimportante sa tuo san Dios, ginbaton niya sa iya an gintuga na Espirito Santo. Niyan, hali sani na Espirito ginhatag naman niya sa amon an ginakita kag ginabati niyo yana. ³⁴ Pero si David dili nagasabi manungod sa iya sadiri kay wara siya mismo nagkadto sa langit, kundi amo ini an sabi niya, ‘Nagsabi an Ginoo sa akon Ginoo, Mag-ingkod ka sa may tuo ko hasta na himuon ko

³⁵ na tungtungan san imo mga tiil an mga kaaway mo.’[¶]

³⁶ “Kaya kita tanan na mga taga-Israel makaaram na may kasiguruhan na ini si Jesus na ginpako niyo sa krus ginbutang san Dios bilang Ginoo kag Cristo!”

³⁷ Pakabati ninda sani, nakonsensya gayod sinda, kaya naghunga kan Pedro kag sa iba na mga apostoles, “Mga kaigmanghudan, nano an dapat namon himuon?”

³⁸ Nagsabat si Pedro, “Magbasol kamo kag magbaya sa iyo mga kasal-an kag magpabunyag sa ngaran ni Jesu-Cristo para sa kapatawadan san iyo mga sala, tapos makabaton kamo san Espirito Santo na amo an regalo san Dios. ³⁹ Ini an tuga niya para sa iyo, sa iyo mga kaanakan kag sa tanan na mga ada sa harayo na amo an tanan na tatawagong san Ginoo na aton Dios para sa iya.”

⁴⁰ Kaya, ginpadaan pa sinda ni Pedro paagi san damo pa na surmaton, kag naghangyo siya, “Isalbar an iyo sadiri sa pagkondinar na maabot sani na mga maraot na mga tawo na nabubuhay yana!”

⁴¹ Tapos, nabunyagan an mga nagtuod san iya pagpahayag. Kaya mga tres mil na tawo an nakadagdag sa inda pag-ururupod sadto’n adlaw. ⁴² Adlaw-adlaw ada sinda sa pagtiripon kaupod san mga iba na nagatuod padayon sa pag-aram san katukduan san mga apostoles, nakibahin sa pagpihak-pihak san tinapay sa pagdumdom sa Ginoo kag sa pagpangadyi.

An Pagkabuhay San Mga Nagaturuod

⁴³ Didi sani na panahon damo man na mga milagro kag makagagahom na mga himo an nahimo paagi sa mga apostoles, kaya nagkangaralas naman gayod an mga katawuhan. ⁴⁴ An tanan naman na mga nagturuod nabubuhay sa pag-ururupod kag nakibahin san inda mga kasadirihan sa kada usad. ⁴⁵ Halimbawa, ginabaligya ninda an mga kadutaan kag kasadirihan, tapos ginabarahin-bahin an kabaklanan sa mga iba susog sa inda mga kinahanglan. ⁴⁶ Nagpadayon man sinda pagtiripon bilang grupo uruadlaw sa templo, tapos sa inda mga balay

[‡]2:28 Kitaa sa Salmo 16:8-11.

[¶]2:35 An nasurat sa Griego, “...hasta himuon ko sinda na tungtungan san imo mga tiil.” Kitaa sa Salmo 110:1.

nagpirihak-pihak san tinapay sa pagdumdom san Ginoo sa pagsamba kag nagkaraon na malipay kag mapainubuson an inda mga tagipusuon. ⁴⁷Kaya, uruadlaw nagaumaw sinda sa Dios kag ginagalangan san tanan na tawo. Uruadlaw man an mga ginasalbar ginadugang san Ginoo sa inda grupo.

Ginpalakat An Pilay

3 Niyan, mga alas tres na san hapon, oras san pagpangadyi, nagakadto sinda Pedro kag Juan sa templo. ²Didto sa may pwertahan san ginatawag na “Pwertahan Na Matahom”, may pilay na lalaki tuna pa san gin-anak. Ginadara siya didto uruadlaw para magpalimos sa mga nagasulod sa templo. ³San makita niya sinda Pedro kag Juan na magasulod sa templo, nagsabi siya, “Sir, makilimos!”

⁴Ginturok ninda siya tapos nagsabi si Pedro, “Magkita ka sa amon!” ⁵Kaya nagkita man siya sa inda kay nagalaom na makabaton sin nano man.

⁶Didi nagsabi si Pedro, “Wara ako’n kwarta, pero an adi sa akon ihahatag ko sa imo. Paagi sa poder na ginhatag sa akon ni Jesu-Cristo na taga-Nazaret, nagasugo ako sa imo na tumindog kag maglakat!” ⁷Ginhawidan ni Pedro sa tuo na kamot kag ginbuligan niya pagtindog. Sana mismo nagbaskog an tiil san tawo kag bukun-bukunan. ⁸Naglukso siya kag nagtuna na paglakat. Tapos, kaupod ninda nagsulod siya sa templo na nagalakat, nagalukso kag nagaumaw sa Dios.

⁹Nakita siya san tanan na mga katawuhan myintras nagalakat kag nagaumaw siya sa Dios. ¹⁰San makilala ninda siya na amo an makililimos na nagaparaingkod sa may ginatawag Pwertahan Na Matahom san templo para magpalimos, nagkangarawa kag nangarat sinda sa nangyari sa iya.

An Pagpahayag Ni Pedro Sa Mga Katawuhan

¹¹Myintras nakahuyot an dati pilay kanda Pedro kag Juan sa parte san templo na ginatawag Portico Ni Solomon, nagdaralagan pahalapit sa inda an mga tawo na nangawa sa nangyari. ¹²Pakakita ni Pedro sa kadamuan, nagsurmaton siya sa inda, “Mga katawuhan san Israel, nano kay nangawa kamo sani? Nano kay nagaturok kamo sa amon na baga’n sa paghuna niyo nakalakat siya paagi sa amon gahom o pagkadiosnon? ¹³An Dios ninda Abraham, Isaac, Jacob, kag san aton iba na mga kalululuhan amo an naghatag sa iya suruguon na si Jesus sin pwesto kaupod niya sa kalangitan. Siya an gin-intriga niyo kag ginsikway sa atubangan ni Pilato san gin-isipan pa sani na buhian siya. ¹⁴Oo, matuod na ginsikway man gayod niyo siya na banal kag matanos kundi gin-ayo lugod niyo kan Pilato na magbuhi sin nagpatay sin tawo. ¹⁵Tapos ginpapatay niyo an gintunaan san buhay na wara’n katapusan, pero ginbuhay siya gihapon san Dios hali sa mga patay kag mga testigos kami manungod sani. ¹⁶Niyan an gahom san iya ngaran amo an naghatag sin kabaskog sani na pilay na tawo. Ini na nakita kag naaraman niyo naayo paagi sa pagsarig kan Jesus. An pagsarig sa iya amo an nakaayo sani na tawo kag nakikita na niyo tanan.

¹⁷“Mga kaigmanghudan, aram ko na idto an nahimo niyo kag san iyo mga namumuno sa kan Jesus kay dili niyo siya kilala. ¹⁸Pero paagi sani gintuman san Dios an pagpaaram niya paagi sa tanan niya na mga propeta kasadto na an iya Cristo magatios. ¹⁹Kaya, magbasol kamo kag magbaya san pagkasala tapos magbalik sa pagsunod sa Dios agod halion niya an iyo mga kasalan. ²⁰Tapos, kun himuon niyo ini, may

panahon lugod kamo san pagpahuway hali sa iya kag papakadion niya sa iyo an Cristo na si Jesus na ginpili na niya bilang iyo parasalbar. ²¹ Kinahanglan na magpirme siya sa langit hasta na mag-abot an panahon na mabag-o an tanan susog sa gintuga san Dios kasadto pa paagi sa iya mga banal na propeta. ²² Basi nadumduman niyo an pagsabi ni Moises kasadto sugad sani, ‘An Ginoo na iyo Dios magapakada sa iyo sin propeta na kalahi niyo pareho na ginpakadi niya ako. Dapat niyo sunudon an tanan na sasabihon niya sa iyo. ²³ An dili mag-pamati san sasabihon sana na propeta ibubulag sa mga katawuhan san Dios kag pagasiraon.’

²⁴ “Oo, manungod sani na mga ad-law ginsumat man kasadto san tanan na propeta na nagsurmaton tuna kan Samuel hasta sa mga nagsurunod sa iya. ²⁵ Niyan, para sa iyo naman an mga gintuga san Dios na ginsumat kasadto san mga propeta kag iredero man kamo san sinumpaan san Dios na ginhatag sa iyo mga kalulululuhan san sabihon niya kan Abraham, ‘Paagi sa imo mga lahi pagabendisyunan an tanan na mga katawuhan sa kinab-an.’ ²⁶ Kaya san ginpili san Dios an iya suruguon, ginsugo anay siya sa iyo para bendisyunan kamo paagi sa pagpabaya san kada usad sa iyo sa maraot niyo na mga himo.”

Sinda Pedro Kag Juan Sa Atubangan San Konseho

4 Myintras nagsurmaton pa sinda Pedro kag Juan sa mga tawo, nag-abot an mga kapadian, mga Saduceo kag san namumuno san mga bantay sa templo. ² Burubadli sinda sa duha na apostoles kay nagapangtukdo ini sa mga tawo na kay nabuhay gihapon si Jesus nagapamatuod naman ini na may pagk-

abuhay an mga patay. ³ Kaya gindakop ninda sinda na duha kag ginpriso paaga kay gab-i na sadto. ⁴ Pero nagturuod an kadamuan na nakabati sadto’n pagpahayag, kaya nag-abot sa mga 5,000 an kadamo san mga lalaki na nagaturuod.

⁵ Pagkaaga sadto, nagkatiripon sa Jerusalem an mga namumuno san mga kapadian, mga myimbros san konseho kag mga paratukdo sa Kasuguan. ⁶ Kaupod man ninda si Anas na pinakanamumuno san mga kapadian, sinda Caifas, Juan, Alejandro kag san mga lalaki san pamilya san pinakanamumuno san mga kapadian. ⁷ Pakapatinduga ninda sa mga apostoles sa inda atubangan, ginhunga, “Kanin-o gahom o ngaran an iyo ginamit paghimo sani?”

⁸ Tapos, nagsabat si Pedro na nasa gahom san Espirito Santo: “Mga namumuno san mga tawo kag mga kagurangan naton na mga Judio, ⁹ kun ginhunga niyo kami niyan manungod sa maayo na ginhimo sani na pilay, kag kun nano an paagi na napaayo siya, ¹⁰ dapat maaraman niyo kag san tanan na taga-Israel na nakatindog na ini na tawo sa iyo atubangan na maayo na paagi sa poder san ngaran ni Jesu-Cristo na taga-Nazaret. Siya an iyo ginpapako sa krus kag ginbuhay gihapon san Dios. ¹¹ Ini si Jesus an ginasabi sa Banal Na Kasuratan na,

‘An bato na ginsikway niyo na mga panday nahimo lugod na pinakamahalaga na bato para sa balay.’⁸

¹² Ada lang kan Jesu-Cristo makikita an pagkasalbar kay sa bilog na kinab-an wara na sin iba pa na ginpili san Dios sa mga tawo agod kita malibre sa iya kastigo.”

¹³ Nangawa an mga myimbros san konseho sa kaisog na ginpakita ninda Pedro

⁸4:11 Kitaa sa Salmo 118:22.

kag Juan, lalo na san maaraman ninda na mga tawo lang sinda na wara'n in-adalan. Kaya nakilala ninda na ini sinda kaupod kasadto ni Jesus. ¹⁴ Pakakita naman ninda na an tawo na napaayo nagatindog kaupod ninda Pedro kag Juan, wara sinda sin masabi kontra sani. ¹⁵ Ginpaluwas anay ninda an apostoles sa konseho, tapos, nagsururmaton na sinda lang. ¹⁶ "Nano an himuon ta sani na mga tawo kay hayag na sa bilog na Jerusalem an milagro na inda ginhimo kag dili kita makapaambot sani? ¹⁷ Pero agod dili na ini makaabot pa sa iba na mga tawo, paaramon ta sinda na dili gayod na magsurmaton sa iba manungod sani na ngaran ni Jesus."

¹⁸ Kaya ginpatawag gihapon sinda Pedro kag ginpadaanan, "Ayaw kamo pagsurmaton kag pagtukdo pa sa ngaran ni Jesus."

¹⁹ Pero nagsabat sinda Pedro kag Juan, "Kamo na an magpili kun hain an tama sa mata san Dios: an pag-sunod sa iya o sa iyo, ²⁰ kay dilina-mon pwede udungon an pagsurmaton san amon nakita kag nabatian."

²¹ Kaya ginpadaanan gayod sinda antes ginpaluwas. An mga namumuno naman wara'n paagi na pagakastiguhon sinda kay nahahadlok sa mga katawuhan na nagaumaw sa Dios tungod sa nangyari. ²² Usad pa, sobra na sa 40 ka tuig an edad san lalaki na nag-ayo.

An Pagpangadyi San Mga Nagaturuod

²³ San ginpaluwas na sinda Pedro kag Juan, nagkadto sinda sa inda mga kaurupod, tapos ginbarita an ginsabi san namumuno san mga kapadian kag san iba na mga namumuno san mga Judio. ²⁴ Pakabati ninda, nagdurungan sinda pagpangadyi sa Dios, "Pinakamakagaga-

hom na Dios, ikaw an naglalang san langit, duta, dagat kag tanan na adi sani na kinab-an. ²⁵ San magsurmaton ka paagi san amon kalulululuhan na si David na imo suruguon na gin-giyahan san Espirito Santo, nagsabi ka,

'Nano kay naurit gayod an mga dili-Judio, kag nagplano sin wara'n pulos an mga tawo?

²⁶ Nagahanda sa pakig-ato an mga hadi sa kinab-an,

kag nagatiripon man an mga namumuno kontra sa Ginoo kag sa iya Mesias.**

²⁷ "Matuod ini kay nagkauyon man gayod sani mismo na syudad sinda Herodes kag Poncio Pilato kaupod an mga dili-Judio kag san katawuhan san Israel kontra sa imo banal na suruguon na si Jesus na ginbutang mo na Mesias.

²⁸ Nagtiripon sinda agod maghimo san ginplano mo kasadto na dapat mang-yari susog sa imo kabubut-on kag poder.

²⁹ Kaya, Ginoo, pamatii an inda mga paghulga kag tuguti kami na mga suruguon mo na magsurmaton san imo mensahe na may kaisog san buot.

³⁰ Iabot mo an imo gahom sa pagpaayo kag itugot na may mga makangangalas kag mga milagro na himuon sa ngaran san imo banal na suruguon na si Jesus."

³¹ Pakapangadyi ninda, nayugyog an lugar na ginatiripunan ninda. Tapos, napuno sinda tanan san Espirito Santo kag nagkaigwa sin kaisog san buot pagsurmaton san mensahe san Dios.

An Pagkaurusad San Mga Nagaturuod Sa Isip Kag Tagipusuon

³² Niyan nagkaurusad sinda tanan sa isip kag tagipusuon. Wara sin nagsabi na an nano man na iya kasadirihan sa iya lang gayod kundi para man sa tanan. ³³ Sa dako naman na gahom nagpadayon pagtestigos an mga apos-

** 4:26 Kitaa sa Salmo 2:1-2.

toles san pagkabuhay gihapon san Ginoo'n Jesus, kag igwa sinda sin diosnon na dako na buot na pagkamahinatagon sa kada usad. ³⁴Wara'n ginakulang sa inda grupo kay an may mga sadiri na kadutaan o mga kabalayan ginabaligya kag ginadara ninda an kabaklanan na kwarta, ³⁵tapos ginhatag sa mga apostoles. Ginabarahin naman ninda ini su-sog sa pagakinahanglan san kada usad.

³⁶Amo idto an ginhimo ni Jose, usad na Levita na taga-Cipre na gin-anggaan san mga apostoles sin Bernabe (na an gusto sabihon, "Parapakusog sin buot.")

³⁷May uma siya na ginbaligya, tapos gindara an kinabaklanan kag ginhatag sa mga apostoles.

Sinda Ananias Kag Safira

5 Niyan, may mag-asawa na an mga ngaran Ananias kag Safira. Si Ananias naman nagbaligya sin parte san inda kadutaan, ²pero ginto an iba na kwarta san kabaklanan na aram man san iya asawa. Tapos, ginhatag an iba sa mga apostoles baga'n ina an tanan na kabaklanan.

³Ugaling, gin-usisa siya ni Pedro, "Ananias, nano kay nagpadaog ka kan Satanas kaya nakabuwa sa Espirito Santo paagi sa pag-iban sa kinabaklanan san duta? ⁴Nano, dili sa imo man ini antes nabaligya? Tapos, san mabaligya na, dili nasa imo man gihapon an kinabaklanan? Kun sugad, nano kay nagplano ka na pagdaya sa amon? Nagbuwa ka sa Dios dili sa tawo."

⁵⁻⁶Pakabati man dayon sani ni Ananias, napatay siya kag natumba. Didi may mga batan-on na mga lalaki na nagtirindog, ginputos an patay, gindara paluwas, tapos ginlubong. Pakatapos, nagkaharadlok an tanan na nakabati san nangyari kan Ananias.

⁷Niyan, pakalipas naman sin mga tulo ka oras, nagsulod an asawa ni Ananias

na wara'n kaaraman san nangyari. ⁸Ginhunga man siya ni Pedro, "Sabihi ako, nano, amo lang ini an kabaklanan san duta niyo?"

"Opo, amo lang ina," an sabat niya.

⁹Didi nagsabi sa iya si Pedro, "Nano kay ginkauyunan niyo na porbaran an Espirito san Ginoo? Kita, ada na sa pwertahan an mga naglubong sa imo asawa. Ikaw naman yana an masunod!"

¹⁰Sadto mismo napatay man siya. Pagsulod san mga batan-on na lalaki, nakita ninda na patay na an babayi, kaya ginlubong siya sa katakin san iya asawa.

¹¹Dahilan sani, nagkaharadlok gayod an tanan na mga nagatuod kag san iba na nakabati sani.

Damo Pa Na Mga Tawo An Ginpaayo San Mga Apostoles

¹²Niyan, nagatiripon an tanan na nagatuod sa parte san templo na ginatawag, Portico Ni Solomon. Didto may damo na mga milagro kag makangan-galas an ginhimo san mga apostoles sa mga tawo. ¹³Wara'n tagaluwas na nagporbar pag-intra sa inda bisan sinda gin-galang sani na mga tawo. ¹⁴Pero damo pa na mga kalalakihan kag kababayihan an nagatuod sa Ginoo. Kaya gindagdag man sinda sa grupo san mga apostoles.

¹⁵Niyan, tungod san mga milagro gindara an mga masakiton sa mga kamino, ginpahigda sa mga katri kag mga banig agod kun mag-agi si Pedro matamaan man lang san iya anino an iba sa inda.

¹⁶Damo man na mga katawuhan an nagkadto hali sa mga lungsod sa palibot san Jerusalem na nagadara san inda mga masakiton kag an may mga maraot na espirito, tapos nagkaarayo sinda tanan.

Ginpapriso An Mga Apostoles

¹⁷Dahilan sani na mga gawi san mga apostoles, nagkaarawa gayod sa inda an pinakanamumuno san kapadian kag san

tanang niya na mga kaurupod na mga Saduceo, kaya nagturulos sinda, ¹⁸ tapos, gindakop an mga apostoles kag ginpriso. ¹⁹ Pero sana na gab-i an anghel san Ginoo ginabrihan an mga pwertahan san prisuhan, ginpaluwas sinda kag nagsabi, ²⁰ “Magpakadto kamo sa templo, tapos sa pagtindog niyo sa may natad sani, magtukdo manungod sani na bag-o na pagkabuhay.”

²¹ Pakabati man ninda sani, nagluwas sinda kag maaga pa sadto nagsulod gihapon sa natad san templo sa pagtukdo.

Niyan nagtiripon gihapon an pinakanamumuno san mga kapadian kag san mga kaurupod niya. Gintawag ninda an tanang na mga namumuno san mga Judio sa pagtiripon san tanang sa konseho. Tapos ginpakuha ninda sa prisuhan an mga apostoles.

²² Pero pag-abot didto san mga bantay, wara na ninda makita an mga apostoles sa prisuhan, kaya nagbalik sinda kag nagsumat, ²³ “Nakita namon na nakakandado sin maayo an mga pwertahan san prisuhan kag nakatindog didto an mga bantay. Pero pag-abri namon, wara sin tawo sa sulod.”

²⁴ Pakabati sani, naburong an pinakanamumuno san mga kapadian kag an namumuno san mga bantay. Dili sinda makaisip kun nano naman an mangyayari.

²⁵ Taud-taod, may nag-abot na nagbarita sa inda, “An mga lalaki na ginpriso niyo, kitaa, kay adto na sinda didto sa templo nagatukdo sa mga tawo.”

²⁶ Tapos, nagkaradto sa templo an namumuno kag san iya mga katawuhang. Ginupod ninda an mga apostoles sa konseho pero wara sinda maggamit sin pwersa kay nahadlok sinda na batuhon san mga tawo.

²⁷ Pakadaraha ninda sa mga apostoles, ginpaatubang ini sinda sa konseho kag gin-usisa san pinakanamumuno san

mga kapadian. ²⁸ Tapos, nagsabi, “Ginbawalan gayod kamo namon na dili magtukdo manungod sani na tawo, pero kitaa an iyo ginhimo! Ginpalukop lugod niyo sa bilog na Jerusalem an iyo katukduan kag gusto pa niyo na kami an manabat san iya kamatayon.”

²⁹ Pero nagsabat si Pedro kag san iba na mga apostoles, “Dapat sunudon namon an Dios, dili an tawo. ³⁰ Siya an Dios san aton kalulululuhan na nagbuhay kan Jesus hali sa kamatayon pakatapos na ginpatay niyo siya paagi sa pagpapako sa krus. ³¹ Ginpahataas siya san Dios sa iya tuo bilang Namumuno kag Parasalbar agod tagaan an mga taga-Israel sin panahon na magbasol kag magbaya sa inda pagkasala, tapos mapatawad an inda mga kasalan. ³² Niyan, mga testigos kami sani, amo man an Espirito Santo na ginhatag san Dios sa magasunod sa iya.”

³³ Pakabati sani, naurit gayod sinda kag gusto ipapatay an mga apostoles.

³⁴ Pero may nagtindog sa konseho na Pariseo na an ngaran si Gamaliel. Paratukdo siya san Kasuguan kag ginagalangan sa lungsod. Nagsugo siya na paluwason anay an mga apostoles.

³⁵ Tapos, nagsabi, “Mga namumuno san Israel, paghimat sa iyo hihimuon sani na mga tawo. ³⁶ Nasabi ko ini kay kasadto nagpakita si Teudas na nagaangkon na gamhanan, kaya mga 400 ka tawo an nag-urupod sa iya. Pero pinatay siya, kag an tanang na nagsunod sa iya nagburulag, kaya nawara man gihapon an iya grupo. ³⁷ Pakatapos, nagluwas naman si Judas na taga-Galilea san panahon san pagpalista kag nakakuha man sin damo na sumurunod niya. Pero ginpatay siya kag nagburulag man gihapon an tanang na nagsurunod sa iya. ³⁸ Kaya, gusto ko sabihon sa iyo manungod sani na mga tawo na dili kamo maghimo sin kontra sa inda. Pabayai na lang sinda kay kun

an mga plano kag mga trabaho ninda hali sa tawo, mawawara man lang ini, ³⁹pero kun hali ini sa Dios, dili niyo sinda madadaog. Maluwas pa lugod na nagaato kamo sa Dios!”

⁴⁰Kaya ginsunod ninda an iya ginsabi kag pakapatawaga ninda sa mga apostoles, ginpabunal kag ginpadaan na dili sinda magsurmaton gihapon manungod kan Jesus, pakatapos ginpaluwas na sinda.

⁴¹Naghali naman an mga apostoles sa konseho na malipay gayod kay ginangay san Dios na magtios sinda sin kaaluhan tungod sa ngaran ni Jesus.

⁴²Kada adlaw sa templo kag sa kabalayan nagpadayon sinda sa pagtukdo kag pagpahayag na si Jesus an Mesias.

An Pagpili Sa Pito Na Parabulig

6 Sani na panahon na nagadamo na an mga disipulos, nagkaigwa sin suruay sa mga Judio na mga Griego kag sa mga Judio na mga Hebruhanon. Ini na mga Judio na Griego nagsabi na napabayaan na an inda mga balo sa uruadlaw ninda na panginahanglan. ²Kaya gintiripon san dose na apostoles an mga disipulos kag ginsabihan, “Dili tama na pabayaan namon an pagpahayag san mga surmaton san Dios agod magpanghatag sin pagkaon. ³Niyan, mga kaig-manghudan, magpili kamo sin pito ka tawo dida sa iyo na wara’n ikasabi an pag-uugali kag ada sa inda an Espirito Santo kag kadunungan, kay ibubutang namon sinda sani na trabaho. ⁴Pero kami naman, gagamiton namon an tanan na panahon sa pagpangadyi kag pagapahayag san mga surmaton san Dios.”

⁵Napalipay naman an tanan na mga katawuhan san inda ginsabi, kun kaya ginpili ninda si Esteban na may dako na pagsarig kag ada man sa iya an Espirito Santo, amo man sinda Felipe, Pro-

coro, Nicanor, Timon, Parmenas, kag Nicolas na usad na dili-Judio hali sa Antioquia na nadara sa pagtuod. ⁶Ginpaatubang sinda sa mga apostoles na nakadapat san mga kamot sa inda myintras nagapangadyi.

⁷Nagpadayon paglukop an surmaton san Dios. Nagdamo an bilang san mga disipulos sa Jerusalem kag damo man na kapadian an nagsunod san pagtuod kan Jesu-Cristo.

An Pagdakop Kan Esteban

⁸Niyan, si Esteban ginbendisyunan gayod san Dios, kaya nagkaigwa’n diosnon na gahom. Naghimo siya sin damo na mga milagro kag makangangalas sa mga tawo. ⁹Ugaling, ginkontra si Esteban san iba na mga myimbros sa sinagoga na ginatawag Mga Ginlibre Na Mga Tawo. Mga Judio sinda na taga-Cirene kag taga-Alejandria. May nakaupod man sinda na taga-Cilicia kag mga taga-Asia. ¹⁰Nagsuruay sinda kan Esteban, pero dili ninda nadaog siya kay an Espirito Santo naghatag sa iya sin kadunungan sa pagsurmaton.

¹¹Kaya patago ninda na ginsuhulan an iba na mga tawo na magsabi sin, “Nabati namon siya na nagapakaraot kontra kan Moises kag sa Dios.”

¹²Sani na paagi ginpasamok ninda an mga tawo, mga namumuno sa mga Judio, kag mga paratukdo san Kasuguan. Kaya, ginkadto ninda siya, gindakop kag ginpaatubang sa konseho. ¹³Pakatapos, nagkuha sinda’n mga magtestigos sin buwa manungod sa iya. “Ini na tawo dili nagaudong pagpakaraot kontra sa banal na templo kag sa Kasuguan ni Moises. ¹⁴Matuod ini kay nabatian namon siya pagsabi na rurubaon an templo sani’n Jesus na taga-Nazaret kag babalyuhan an mga kaugalian na ginhatag sa aton ni Moises.”

¹⁵Ginturok si Esteban san tanan na nakaingkod sa konseho kag nakita ninda tanan na an bayhon niya baga'n bayhon san anghel.

An Pagsurmaton Ni Esteban

7 Didi ginhunga si Esteban san pinakanamumuno san kapadian, "Nano, matuod ini na ginsumat ninda?"

²Nagsabat si Esteban, "Mga kaig-manghudan na lalaki kag mga ama sa Israel, pamatii ako! An banal na Dios nagpakita sa aton kalulululuhan na si Abraham san nag-istar pa siya sa Mesopotamia antes siya nagkadto sa Haran. ³Didto nagsabi sa iya, 'Bayai an imo kaig-manghudan kag lungsod, tapos magpakadto ka sa lugar na ipapakita ko sa imo.' ⁴Kaya, naghali siya sa lugar san Kaldea kag nag-istar sa Haran.

"San namatay an iya ama, ginpabalhin siya san Dios sani na lugar na iyo ginaistaran yana. ⁵Pero wara siya paghatagi san Dios sin parte sani para sadirihon niya, bisan na lang usad na pie an kadako. Kundi gintugaan siya na ini ihahatag sa iya agod magin sadiri niya kag sa iyamga lahi bisan wara pa siya sinanak. ⁶Amo ini an ginsabi sa iya san Dios, 'Magigin mga dayo an imo mga lahi sa pagaistaran ninda na manlain-lain na nasyon. Pagauripunon sinda kag pagadaug-daugon sa sulod sin 400 ka tuig. ⁷Pero pagahusgaran ko an katawuhan na inda pagasirbihan. Pakatapos magaharali sinda sana na lugar kag magasamba sa akon sani na lugar.' ⁸Didi ginsugo san Dios kan Abraham an paghimo san pagturi na tanda san iya ginsumpa-an. Kaya nagin ama si Abraham ni Isaac kag ginturi sa ikawalo na adlaw pakaanak sa iya. Si Isaac naman an nagin ama ni Jacob na amo man an nagin ama san dose naton na kalulululuhan."

⁹Nagpadayon si Esteban, "Niyan, si Jose an usad sani na kalulululuhan na ginkaawaan sana na onse na mga kamaranghod niya. Kaya, siya ginbaligya ninda kag nagin uripon siya sa Ehipto. Pero an Dios ada sa iya, ¹⁰kag ginlibre siya sa iya mga kalisudan. Ginhatagan siya san Dios sin maayo na ugali kag kadunungan san mag-atubang siya kan Paraon na hadi san Ehipto. Tapos, ginbutang siya na gobernador san Ehipto kag san bilog na mga kasadirihan san Paraon.

¹¹"Sadto nagkaigwa sin gutom kag pagtios sa bilog na Ehipto kag Canaan na lugar san aton kalulululuhan. Wara sinda sin makuhaan sin pagkaon. ¹²Pero san mabaritaan ni Jacob na may pagkaon sa Ehipto, ginsugo niya pakadto an iya mga anak na aton mga kalulululuhan bilang primero na pagbisita. ¹³San ikaduha na pagkadto ninda, nagpakilala na si Jose sa iya mga kamaranghod kaya naaraman ni Paraon an manungod sa iya pamilya. ¹⁴Pakatapos, ginpasuguan ni Jose an iya ama na si Jacob kag san bilog niya na pamilya na magkadto sa Ehipto. ⁷⁵ka tawo sinda tanan. ¹⁵Kaya naglusad pa-Ehipto sinda Jacob. Didto sinda nag-istar hasta sa inda kamatayon kaupod san aton mga kalulululuhan. ¹⁶Tapos, gindara an inda mga lawas sa Siquem kag ginlubong sa lubungan na ginbakal ni Abraham sin nagkapira na kwarta na plata sa mga anak ni Hamor.

¹⁷"San halapit na an panahon san pagtuman san Dios sa iya gintuga kan Abraham, nagdamo na an aton mga kalulululuhan sa Ehipto. ¹⁸Tapos, may iban naman na nagin hadi sa Ehipto na dili nakakilala kan Jose. ¹⁹Didi ginluko niya an aton mga kalulululuhan kag ginpirit niya na pabayaan an inda mga bag-o na gin-anak na mga bata agod magkapatay.

²⁰“Sani man na panahon, gin-anak si Moises, usad na bata na nawiwilihan san Dios. Ginpadako anay siya sa inda sadiri na balay sin tulo ka bulan. ²¹San gin-patapok siya, gin-ataman siya san anak na babayi ni Paraon kag ginpadako na бага’n sadiri na anak. ²²Gintukduan si Moises san tanan na kaaraman san mga Ehiptohanon kag nagin bantog sa pag-surmaton kag sa mga paggawi.

²³“San 40 na an edad ni Moises, naisipan niya na bisitahon an mga kapareho niya na taga-Israel. ²⁴May nakita siya na Ehiptohanon na ginadaug-daog an usad na kalahi niya, kaya gin-apinan niya ini kag bilang pagbalos napatay niya idto’n Ehiptohanon. ²⁵An huna niya masasabutan san iya mga kahilungsod na ililibre sinda san Dios paagi sa iya pero wara ninda ini masabuti. ²⁶Pagkaotro adlaw may nakita siya na duha na Israelita na nagaaway kag gusto niya ini pasirupon na an sabi, ‘Mga amigo, pareho kamo Israelita. Nano kay nagaaway kamo?’

²⁷“Pero ginwahi siya san nagapasakit sa usad kag naghunga, ‘Sin-o an nagbutang sa imo na magin namumuno kag parahusgar sa amon? ²⁸Nano, gusto mo man ako patayon pareho san ginhimo mo na pagpatay kahapon sadto’n Ehiptohanon?’

²⁹“Pakabati sani ni Moises nagdulag siya kag nagin layas sa lugar san Median. Didto nag-asawa siya kag nagkaigwa sinda’n duha na anak na lalaki.

³⁰“Pakalipas sin 40 ka tuig, may nagpakita kan Moises na usad na anghel sa kakadlaganan san Bukid san Sinai paagi sa nagakalayo na tanom. ³¹Nangawa si Moises sa nakita niya kag san ginhalapitan niya agod usisahon, nabati niya an boses san Ginoo. ³²Nagsabi ini, ‘Ako an Dios san imo mga kalulululuhan, an Dios ninda Abraham, Isaac kag Jacob.’ Nagkudog si Moises kag wara siya pagkusug-kusugan sin buot na magkita.

³³“Nagsabi naman sa iya an Ginoo, ‘Halia an imo sandalyas kay banal ini na ginatindugan mo na lugar. ³⁴Nakita ko gayod an grabe na pagtios san mga katawuhan ko sa Ehipto. Nabati ko man an inda mga agrangay kaya ako nagpakadi para ilibre sinda. Niyan, kumadi ka kay susuguon ko ikaw pa-Ehipto.’

³⁵“Amo ini si Moises na ginsikway san katawuhan san Israel san naghunga sinda, ‘Sin-o an nagbutang sa imo na magin namumuno kag parahusgar?’ Pero yana siya an ginsugo san Dios na magin namumuno kag parasalbar paagi sa bulig san anghel na nagpakita sa iya sadto’n tanom. ³⁶Gin-giyahan niya an mga katawuhan paluwas sa Ehipto san magpakita siya sin makangangalas kag milagro didto sa Dagat Na Pula kag sa disyerto sa sulod sin 40 ka tuig. ³⁷Siya man gihapon an Moises na nagsabi sa mga taga-Israel, ‘An Dios mapili sin usad sa iyo na hihimuon na propeta pareho san pagpili sa akon.’ ³⁸Siya an kaupod san katawuhan san Israel na gintiripon sa disyerto. Adto didto siya kaupod ngani san aton mga kalulululuhan kag san anghel na nagsurmaton sa iya sa Bukid san Sinai. Siya an ginpaniwalaan san mga surmaton na nagahatag sin buhay hali sa Dios para ihatag sa aton.

³⁹“Pero wara nagsunod an aton mga kalulululuhan sa iya kundi ginsikway pa siya kag sa inda tagipusuon gusto lugod ninda magbalik sa Ehipto. ⁴⁰Kaya, san wara siya didto, nagsabi sinda kan Aaron, ‘Himui kami sin diosdiosan na maggiya sa aton. Manungod naman sani na Moises na naggiya sa aton hali sa Ehipto, dili naton aram kun nano an nangyari sa iya.’ ⁴¹Kaya, naghimo sinda sin diosdiosan sa porma na baka, naghalad didi kag nagsaradya sa ginhimo ninda. ⁴²Pero an Dios gintalikdan kag ginpabayaan sinda na magsamba sa mga

bituon sa kalangitan, pareho san nasurat sa libro san mga propeta:

‘Mga katawuhan san Israel, wara kamo naghalad sa akon sin ginpatay na mga hayop kag mga halad sa sulod san 40 ka tuig sa disyerto.

⁴³ Kundi gindara lugod niyo an tulda ni Moloc, kag an bituon san iyo dios-diosan na si Refan, mga diosdiosan na iyo ginhimo para sambahon.

Kaya, papalayason ko kamo sa unhan pa san Babilonia.’”^{††}

⁴⁴ Nagpadayon si Esteban, “Ada kasadto sa disyerto kaupod san aton mga kalulululuhan an tulda na may pagpamatuod san Dios. An irugan sani ginpakita san Dios kan Moises kag ginsugo siya na maghimo susog sana.

⁴⁵ Pakatapos, nairedar naman ini san aton mga kalulululuhan hali sa inda ama. Ina man an gindara ninda san giyahon sinda ni Josue sa pagsakop san mga kadutaan san mga nasyon na gintabog san Dios. Tapos, nagpirme ina didi hasta san panahon ni David,⁴⁶ na ginpalabi san Dios. Sana na panahon nagpangayo si David sa Dios na tugutan siya na magtindog sin balay para sa iya na ginasambahan san aton kalulululuhan na mga kalahi ni Jacob.⁴⁷ Si Solomon ugaling an nagpatindog sin balay para sa Dios.

⁴⁸ “Pero an pinakalabaw sa tanan na Dios dili nagaistar sa mga balay na ginhimo san tawo. Sugad sana an ginsabi san propeta na si Isaias,

⁴⁹ ‘Nagsabi an Dios, An langit amo an akon trono, kag an duta amo an akon tungtungan san akon mga tiil. Kaya, nano na klase an balay na igatin-dog niyo sa akon?

Hain an lugar na akon pahuwayan?

⁵⁰ Nano, dili ako mismo an naghimo san tanan, an hunga san Dios.’”^{‡‡}

⁵¹ Nagpadayon si Esteban, “Kamo na mga sutil na tawo, dili pa nagbag-o an iyo mga tagipusuon, kabungol gayod niyo sa mensahe san Dios. Pirme niyo ginasikway an Espirito Santo pareho man san iyo mga kalulululuhan.⁵² Nano, may propeta na wara pagpasakita san iyo mga kalulululuhan? Ginpatay man ninda an nagpaaram na mapakadi an Matanos na si Jesus na niyan gintray-doran kag ginpapatay niyo.⁵³ Kamo an nagbaton san Kasuguan san Dios na gindara san mga anghel pero wara kamo nagsunod!”

An Pagbato Kan Esteban

⁵⁴ Niyan, pakabati ninda sani kan Esteban, naurit gayod kag nagpagot sa kau-rit sa iya.⁵⁵ Pero si Esteban na ada sa iya an Espirito Santo, naghangad palangit kag nakita an masilaw na kapaw-an san Dios kag si Jesus na nagatindog sa iya tuo.⁵⁶ Tapos, nagsabi si Esteban, “Kिताa, nakita ko an langit na nag-abri kag an Anak San Tawo nagatindog sa tuo san Dios.”

⁵⁷ Pero nagsiriyak sinda kag gintahuban an inda mga talinga, tapos, nagdurungan pagdalagan pakadto sa iya.⁵⁸ Pakatapos gin-guyod ninda siya paluwas san syudad, tapos nagtuna pagbato. Para makabuno sinda’n maayo, an mga nagabarato naman ginhuba an inda mga pangsuon kag ginbilin sa may tilan san usad na batan-on na an ngaran Saulo.

⁵⁹ Myintras ginabato ninda si Esteban, nagpangadyi ini, “Ginoo’n Jesus, padayunon an akon espirito.”⁶⁰ Tapos, nagluhod siya kag nagsiyak, “Ginoo,

^{††}7:43 Kitaa sa Amos 5:25-27.

^{‡‡}7:50 Kitaa sa Isaias 66:1-2.

ayaw man sinda pagpanabata sani na kasal-an.” Pakasabi sani namatay siya.

8 Kauyon man si Saulo sa pagpatay kan Esteban.

Ginasamok Ni Saulo An Mga Pagtiripon San Mga Nagatuod Bilang Mga Simbahan

Sadto mismo na adlaw may nagtuna na grabe na pagpasakit sa mga nagatuod sa Jerusalem, kaya pwersa lang san mga apostoles nagburulag an tanan sa mga probinsya san Judea kag Samaria. ²Niyan, may mga diosnon na lalaki naman na ginlubong Si Esteban kag grabe gayod an inda pagnguyngoy sa iya. ³Pero ginasamok gayod ni Saulo an mga nagatuod. Ginapangsulod niya an inda mga balay kag ginapaguyod an mga kalalakihan kag mga kababayihan, tapos ginpapriso.

Ginpahayag Sa Samaria An Maayo Na Barita

⁴Niyan idto'n mga nagkaburulag nagapampahayag san mga surmaton san Dios. ⁵Si Felipe na kasadto usad san inda parapamahala nagkadto sa usad na lungsod san Samaria kag didto ginpahayag sa inda an manungod kan Cristo. ⁶San mabati san kadamuan an mga ginsabi ni Felipe kag nakita an mga milagro na nahimo niya, nagpamarati gayod sinda. ⁷May nagluwas na mga maraot na espirito na nagasiyak sin makusog hali sa kadamuan na ginsudlan sani. Damo man sin nag-ayo na mga paralisado kag mga pilay. ⁸Kaya nagkaigwa gayod sin dako na kalipay sa syudad.

⁹Niyan, may tawo na an ngaran si Simon na dati na nagahimo sin sala-mangka sa syudad kag ginakangawahan san katawuhan sa nasyon san Samaria. Nagahambog ini na siya kuno may dako na poder. ¹⁰Nagturuod sinda tanan sa iya, hali sa pinakamenos na tawo hasta

sa pinakalabaw na nagasabi, “Ini na tawo amo an poder san Dios, kaya siya an ginatawag ‘An Dako Na Poder’.”

¹¹Nagpamati sinda sa iya kay dugay na sinda ginpangawa san iya pagsalamangka. ¹²Pero san nagtuod sinda san pagpahayag ni Felipe san Maayo Na Barita manungod kan Jesu-Cristo kag sa pagahadi san Dios, maglalaki man o babayi nagkaburunyagan an tanan. ¹³Bisan ngani mismo si Simon nagtuod kag pakabunyagi, nagsunud-sunod kan Felipe kay nangawa gayod siya pakakita san mga tanda kag dako na mga milagro na nahimo.

¹⁴Niyan san mabaritaan san mga apostoles sa Jerusalem na an katawuhan sa Samaria nag-ako na san surmaton san Dios, ginpakadto ninda sinda Pedro kag Juan. ¹⁵Pag-abot ninda didto, nagpangadyi sinda sa Dios na ipakada niya sa inda an Espirito Santo. ¹⁶Ini naman wara pa nagpakada sa bisan kanin-o man sa inda kundi nabunyagan lang sinda sa ngaran ni Ginoo'n Jesus. ¹⁷Kaya, gindapatan sinda ninda Pedro kag Juan san inda mga kamot, tapos, ada na sa inda an Espirito Santo.

¹⁸Pakakita naman sani ni Simon na ginhatag an Espirito paagi sa pagdapat san kamot san mga apostoles, gusto niya maghatag sa inda sin kwarta agod magkaigwa man sani na poder. ¹⁹Nagsabi siya, “Hatagi man ako sani agod makabaton man san Espirito Santo an madapatan ko san akon kamot.”

²⁰Pero ginsabat siya ni Pedro, “Ma-paimpyerno ka lugod kag sa imo kwarta kay sa huna-huna mo na makukuha an regalo san Dios paagi sani! ²¹Wara ka ngani sin labot sani na trabaho kay an imo tagipusuon dili matanos sa mata san Dios. ²²Kaya magbasol ka kag magbaya sa imo mga maraot na ginaisip kag magpangadyi sa Ginoo na basi kun pwede mapatawad ka sani. ²³Nasabi ko ini kay

nakikita ko na awairo ka gayod kag priso san kasal-an.”

²⁴ Nagsabat naman si Simon, “Ipan-gadyi ako sa Ginoo na wara kuntani sa mga sinabi mo na mangyari sa akon.”

²⁵ Niyan, pakapamatuod kag pakapahayag san mga surmaton san Ginoo, nagtuna sinda pagbalik sa Jerusalem. Sa inda paglakat, nagapahayag sinda san Maayo Na Barita sa naagihan ninda na mga kabaryuhan san Samaria.

Si Felipe Kag An Namumuno Na Taga-Etiopia

²⁶ Niyan, may anghel san Ginoo na nagsabi kan Felipe, “Maghanda ka kag magkadto sa katimugan sa may disyerto na dalan pakadto sa Gaza hali sa Jerusalem.” ²⁷ Kaya, naghanda man si Felipe kag nagpakadto. Sadto naman may nag-abot na lalaki na kapon na taga-Etiopia. Siya an nagapamahala sa tanan na kayamanan san Candace na reyna san Etiopia. Kasadto nagkadto siya sa Jerusalem para magsamba, tapos niyan nagapauli na.

²⁸ San pauli na myintras nagasakay sa karuwahe na pareho san kalesa, nagabasa san libro na ginsurat san propeta na si Isaias. ²⁹ Didi naman nagsabi an Espirito Santo kan Felipe, “Kadto kag mag-upod ka sani na karuwahe.”

³⁰ Nagdalagan man dayon si Felipe pakadto sa iya kag nabati na nagabasa ini san libro ni Isaias, kaya naghunga, “Nano, nasasabutan mo an imo ginabasa?”

³¹ Nagsabat ini, “Pan-o ko masabutan kun wara sin maggiya sa akon?” Didi gin-agda si Felipe na magsaka kag mag-ingkod kaupod niya.

³² Niyan, an parte san Banal Na Kasuratan na ginabasa niya amo ini:

“Baga siya an patyon na karnero, baga’n kordero na dili nagaribok sa atubangan san nagagunting san iya barahibo.

Pareho man siya ina, wara magsurmaton.

³³ Nagpakaalo siya kag wara siya hatagi sin hustisya.

Sin-o an makasusog san iya lahi, kay an iya buhay sa kinab-an natapos na?”^{¶¶}

³⁴ Didi man naghunga an opisyal kan Felipe, “Sabihi daw ako kun sin-o an ginsabi didi san propeta, manungod kaya sa iya mismo o sa iba?” ³⁵ Nagsurmaton man dayon si Felipe kag tuna sani na kasuratan, ginsurmatunan niya siya san Maayo Na Barita ni Jesus.

³⁶ Myintras nagabiyahe sinda, may nalabayan sinda na may tubig, kaya naghunga an opisyal, “Kitaa, adi may tubig! Nano an makaulang sa pagpabunyag ko?” ³⁷ (Nagsabat sa iya si Felipe, “Mabunyagan ka kun magtuod ka sin hugot sa imo tagipusuon.”

Nagsabat man siya, “Oo, nagatuod ako na si Jesu-Cristo an Anak san Dios.”)^{§§}

³⁸ Ginpaudong san opisyal an karuwahe kag naglusad sinda pakadto sa tubig, tapos nabunyagan siya ni Felipe.

³⁹ Paghaw-as na ninda sa tubig, si Felipe ginkuha san Espirito san Ginoo. Kaya wara na niya siya makita kundi nagpadayon na malipay. ⁴⁰ Namangnuhan na lang ni Felipe na adto na siya sa lugar san Azoto. Sa pagpadayon niya, nagpangpahayag siya sa tanan didto na kalungsudan hasta na makaabot siya sa Cesarea.

^{¶¶}8:33 Kitaa sa Isaias 53:7-8.

^{§§}8:37 Wara ini na birsikulo sa haros tanan na kasuratan kasadto.

Nadara Si Saulo Kan Jesu-Cristo

9 Si Saulo naman myintras nagapadayon paghulga sin pagpatay sa mga disipulos san Ginoo, nagkadto sa pinakanamumuno san mga kapadian, ²kag nagpangayo sin surat para sa mga namumuno san mga sinagoga sa Damasco agod kun may makita siya didto na mga nagasunod sa Paagi san Ginoo, bisan mga lalaki man o mga babayi, dadarhon niya pabalik sa Jerusalem na gapos.

³San paglakat niya na halapit na sa Damasco, bigla na lang may nakasilaw na ilaw hali sa langit na nagpawa sa iya patalibod. ⁴Natumba dayon siya kag may nabatian na boses na an sabi, “Saulo, Saulo! Nano kay ginapersigir mo ako?”

⁵Naghunga siya, “Sir, sin-o ka man?”

Nagsabat an boses, “Ako si Jesus na ginapersigir mo. ⁶Niyan bangon kag magsulod ka sa syudad. Pag-abot mo didto may magasabi sa imo kun nano an himuon mo.”

⁷An mga lalaki na kaupod niya sa paglakat natagalpo kag nakabati sin boses pero wara’n nakikita. ⁸Si Saulo naman nagtindog kag ginmuklat an iya mga mata, pero dili na siya makakita. Kaya ginkabit na lang siya hasta pa-Damasco. ⁹Tulo ka adlaw dili siya nakakita kag wara magkaon ni maginon.

¹⁰Niyan, may disipulos didto sa Damasco na an ngaran si Ananias. Gintawag siya san Ginoo sa usad na pangitaon, “Ananias.”

Nagsabat siya, “Adi ako, Ginoo.”

¹¹Didi, ginsugo siya, “Magkadto ka sa kalye na ginatawag Matadong. Didto magsulod ka sa balay ni Judas kag maghunga naman kun may lalaki didto na taga-Tarso na an ngaran si Saulo. Maaabutan mo siya na nagapangadyi,

¹²kag may nakita pa siya sa pangitaon na tawo na an ngaran Ananias na nagsulod kag gindapatan siya san kamot agod magbalik an iya pagkita.”

¹³Pero nagreklamo si Ananias, “Ginoo, nabaritaan ko sa kadamuan an manungod sani na tawo, kun singano an karautan na ginhimo niya sa imo katawuhan sa Jerusalem. ¹⁴Adi na siya kag may kasuratan na sugo hali sa pinakanamumuno san kapadian na dakupon an tanan na nagasamba sa imo.”

¹⁵Pero ginsabihan siya san Ginoo, “Magkadto ka kay ginpili ko siya na ipakilala ako sa mga dili-Judio, mga hadi kag mga taga-Israel, ¹⁶kag ipapakita ko sa iya kun singano dapat siya magtios alang-alang sa akon.”

¹⁷Kaya nagpakadto si Ananias kag pagsulod sa balay, nakita niya si Saulo. Tapos, gindapat niya an iya kamot kag nagsabi, “Kamanghod na Saulo, nagsugo sa akon an Ginoo’n Jesus na nagpakita sa imo sa agihan san pagpakadi mo agod maulian gihapon an imo pagkita kag mapasa imo an Espirito Santo.” ¹⁸Sana mismo may nagkahurulog na baga’n himbis san isda hali sa mata ni Saulo kag nakakita na siya. Tapos nagtindog siya kag nagkadto para mabunyagan. ¹⁹Pakakaon niya, nagbaskog man gihapon.

Nagapahayag Si Saulo Sa Damasco

Nagpira pa siya ka adlaw didto kaupod san mga disipulos sa Damasco.

²⁰Didto ginpahayag dayon niya sa inda sinagoga na si Jesus an Anak san Dios.

²¹An tanan na nakabati sa iya nangawa kag naghunga, “Dili amo ini an tawo na nagpasamok sa Jerusalem sa mga nagasamba kan Jesus? Mala man ngani kay nagkadi siya sa katuyuan na dakupon sinda bilang priso kag darhon sa pinakanamumuno san ka-

padian.” ²² Pero nagdugang lugod an kabaskog ni Saulo sa pagpamatuod niya na si Jesus an Cristo. Kaya wara gayod kakontra san ginpamatuod niya an mga Judio na nagaistar didto sa Damasco.

²³ Pagkaligad sin damo’n adlaw, an mga Judio naghimo sin plano na patayon si Saulo, ²⁴ pero naaraman niya ini. An inda plano an pagbantayan siya sa mga pwertahan san lungsod adlaw kag gab-i agod patayon. ²⁵ Pero kinuha siya san mga disipulos usad na gab-i kag gintuntun sa pader na nakasulod sa basket. Tapos, nagbalik siya pa-Jerusalem.

Si Saulo Sa Jerusalem

²⁶ Pag-abot ni Saulo sa Jerusalem, nagporbar siya pag-upod sa mga disipulos pero nahadlok sinda sa iya, kay wara sinda magtuod na disipulos na siya. ²⁷ Ugaling gin-upod siya ni Barnabas sa mga apostoles kag nagpahayag sa inda kun pan-o nakita ni Saulo sa dalan an Ginoo na nagsurmaton sa iya. Ginsabi man niya kun pan-o siya nagpahayag na wara’n kahadlok sa Damasco manungod kan Jesus. ²⁸ Kaya nag-istar na si Saulo kaupod ninda kag naglibot sa bilog na Jerusalem, na nagapahayag sin wara’n kahadlok manungod sa Ginoo. ²⁹ Didi nagsurmaton kag nakiguay siya sa mga Judio na Griego pero gusto ninda siya patayon. ³⁰ Kaya, san maaraman ini san mga nagatuod ginpakadto siya sa Cesareea, tapos ginpalarga pa-Tarso.

³¹ Pagkatapos, nagkaigwa sin kalinaw kag nagkusog sa pagtuod an mga nagatuod sa bilog na Judea, Galilea, kag Samaria. Pagpakusog san inda buot paagi sa bulig san Espirito Santo, nagdamo gayod sinda kag namumuhay na may paggalang sa Ginoo.

Si Pedro Sa Lida Kag Jope

³² Niyan myintras nagpanglibot si Pedro bisan diin, nagpakadto man siya sa mga katawuhon san Dios na nagais-tar sa Lida. ³³ May nakita siya didto na lalaki na an ngaran si Eneas na paral-isado kag nagaparahigda na lang sa sulod sin walo ka tuig. ³⁴ Tapos, nagsabi si Pedro sa iya, “Eneas, naayo ka na ni Jesu-Cristo. Magbangon ka kag himuson an imo higdaan.” Nagtindog man dayon siya. ³⁵ Pakakita naman sa iya san mga taga-Lida kag Saron, nagturuod man sa Ginoo.

³⁶ Niyan didto sa lungsod san Jope may nagatuod man na babayi na an ngaran Tabita, na Dorcas an gusto sabihon sa Griego. Nagaparahimo siya’n maayo na gawi kag nagabulig sa mga nagakinahanglan. ³⁷ Sadto na panahon nagkasakit siya kag namatay. Pakapunasi sa iya, ginbutang sa kwarto sa ibabaw. ³⁸ Tapos, pakabaritai san mga nagatuod didto sa Jope na adto si Pedro sa Lida, nagsugo sin duha na tawo pakadto sa iya kay halapit lang ini’n Lida sa Jope. Ginpatabian ninda siya na magkadto anay sa inda kag magdali gayod.

³⁹ Kaya nag-upod man dayon si Pedro sa inda. San pag-abot niya, gin-upod siya ninda pakadto sa ibabaw na kwarto. Didto, nagtiripon sa iya an tanan na mga balo. Nagatarangis sinda myintras ginapakita sa iya an mga bado kag mga pangsuon na ginhimo ni Dorcas san buhay pa ini.

⁴⁰ Pero ginpaluwas sinda tanan ni Pedro, tapos nagluhod kag nangadyi. Didi gin-atubang an minatay kag nagsabi, “Tabita, magbangon ka!” Ginmuklat man sani an iya mga mata kag san makita si Pedro, nag-ingkod. ⁴¹ Ginhuyutan ni Pedro an iya kamot kag ginpatindog. Pakatawaga sa tanan na mga

katawuhan san Dios kag mga balo ginpaatubang siya na buhay. ⁴²Naaraman ini sa bilog na Joep, kaya damo an nagtuod sa Ginoo. ⁴³Pakatapos sani, nagistar si Pedro sa Joep sin damo pa ka adlaw kaupod ni Simon na paratina san anit.

Si Pedro Kag Si Cornelio

10 Kasadto, didto sa Cesarea, may namumuno san mga suldados na Italyano, na an ngaran Cornelio. ²Ini siya diosnon na may paggalang sa Dios kag amo man an iya bilog na panimalay. Paralimos siya sa mga nagakinahanglan kag mapinanangadyion sa Dios.

³Usad na adlaw san mga alas tres an hapon may anghel san Dios na nakita niya sin klarado sa pangitaon na nagsulod kag nagatawag, “Cornelio!”

⁴Nagsud-ong siya na may kahadlok sa anghel kag nagsabat, “Nano po, Ginoo?”

Nagsabi ini sa iya, “An imo mga pangadyi kag mga pagbulig ginbaton na para handumanan mo sa atubangan san Dios.” ⁵Niyan, magpasugo ka sin mga lalaki sa Joep kag pakadion mo si Simon na ginatawag Pedro. ⁶Nagaistar siya kan Simon na paratina san anit na an balay halapit sa may dagat.

⁷Paghali san anghel na nagsurmaton sa iya, nagtawag siya sin duha niya na suruguon kag usad na diosnon na suldados hali sa iya mga kabulig. ⁸Pakasumati sa inda san nangyari, ginsugo sinda pa-Joep.

⁹Pagkaotro na adlaw, myintras nagahalapit na sinda sa syudad, nagsaka si Pedro sa atop san balay na mga alas dose na para magpangadyi. ¹⁰Nakabatyag siya’n gutom kag gusto na niya magkaon, pero myintras ginahanda pa ninda ini, nakakita siya sin pangitaon.

¹¹Didi nakita niya na nag-abri an langit na may baga’n dako na habol na ginatuntunon pakinab-an. ¹²An sulod sani

amo an tanan na mga klase’n hayop, mga sawa kag mga sapat. ¹³Tapos, may naba-tian siya na boses, “Pedro, tumindog ka, magpatay kag magkaon!”

¹⁴Pero nagsabat si Pedro, “Habo ako, Ginoo, kay wara pa ako kakaon sin nano man na ginabawal o dili malinis sa amon na mga Judio.”

¹⁵Nagpadayon gihapon an boses, “An ginlinis na san Dios dili mo na dapat pagtawagon na bawal.”

¹⁶Tulo na beses ini nangyari, pakatapos, ginbalik dayon palangit idto’n gintuntunon.

¹⁷Niyan myintras ginaisip ni Pedro kun nano an gusto sabihon sadto na pangitaon na nakita niya, nag-abot naman sa Joep an mga ginsugo ni Cornelio kag nagpanghunga anay san balay ni Simon. Kaya niyan, nagatindog sinda sa may pwertahan san balay, ¹⁸kag nagtawag para hungaon kun nagaistar didto si Simon na ginatawag Pedro.

¹⁹Myintras ginaisip pa man ni Pedro an pangitaon, an Espirito nagsabi sa iya, “Kitaa, may tulo na lalaki na nagahanap sa imo. ²⁰Maglusal ka, tapos, mag-upod sa inda na wara’n pagduha-duha kay ginsugo ko sinda.”

²¹Naglusal man si Pedro pakadto sa mga lalaki kag nagsabi, “Ako an ginahanap niyo. Nano, may tuyo kamo sa akon?”

²²Nagsabat sinda, “Si Cornelio an amon amo. Namumuno siya san mga suldados kag matanos man na tawo. May paggalang siya sa Dios kag ginagalan-gan man san mga Judio. Kahapon may ginsabihan siya na banal na anghel na patabian ka na magkadto sa iya balay agod mabati an sasabihon mo.” ²³Kaya ginpadayon sinda ni Pedro kag nagpalipas san gab-i didto.

Pagkaaga, nag-upod siya sa inda paglakat, kaupod man an iba san mga kamaranghod sa pagtuod na taga-Joep.

²⁴ Pagkaotro naman na adlaw, nakaabot sinda sa Cesarea. Didto ginapahulat na sinda ni Cornelio. Myintras nagapahulat siya gintiripon niya an iya mga kaig-manghudan kag mga amigo. ²⁵ Pag-abot lang ni Pedro, ginsugat siya ni Cornelio, nagluhod sa iya tiilan kag nagsamba sa iya. ²⁶ Pero ginpatindog siya ni Pedro na nagasabi, “Tumindog ka. Tawo man lang ako.”

²⁷ Myintras nagaistoryahan sinda nagasulod sa balay kag nakita didto ni Pedro na damo sin mga tawo na nagtiripon.

²⁸ Kaya nagsabi siya sa inda, “Kamo mismo maaram na susog sa Kasuguan namon na mga Judio ginbawal na makig-upod o magbisita sa mga dili-Judio kay baga’n maati sinda sa aton, pero ginpakita sa akon san Dios na dili ko dapat pagtawagon an bisan sin-o na tawo baga’n maati. ²⁹ Kaya san ginpatabian niyo ako, nagkadi dayon ako na wara’n reklamo. Niyan, ginahunga ko kamo kun nano kay ginpatabian niyo ako.”

³⁰ Didi nagsabat si Cornelio, “Mga upat na ka adlaw yana na sugad man sani na alas tres an hapon, nagapangadyi ako sa balay. Bigla na lang may nagtindog sa atubangan ko na lalaki na makintab an sul-ot. ³¹ Nagsabi, ‘Cornelio, ginbati na san Dios an imo pangadyi kag an imo pagbulig naman nadumduman niya. ³² Magsugo ka pakadto sa Jope kag patabian si Simon na ginatawag Pedro. Siya nagaistar didto sa balay ni Simon na paratina san anit. Halapit ina sa may dagat.’ ³³ Kaya ginpasuguan ta dayon, kag maayo kay nagkadi ka. Niyan adi kami tanan sa pagkita san Dios para marami san tanan na ginapasabi sa imo san Ginoo.”

An Panurmaton Ni Pedro

³⁴ Nagtuna si Pedro pagsurmaton, “Matuod na nakikita ko na wara’n gina-

palabi an Dios, ³⁵ pero sa kada nasyon an may paggalang sa iya kag an nagatuman sa iya nauuyunan niya. ³⁶ Aram niyo kun nano an ginpahayag san Dios kasadto sa mga taga-Israel manungod san Maayo Na Barita san kalinaw paagi kan Jesu-Cristo na Ginoo san tanan. ³⁷ Ini an surmaton na ginpahayag magtuna sa Galilea hasta sa bilog na Judea pakatapos san panahon ni Juan na Parabunyang. ³⁸ Aram man niyo na si Jesus na taga-Nazaret ginhatagan san Dios san Espirito Santo kag poder. Amo man kun pan-o nagaupod sa iya an Dios kaya nagapanghimo siya sin mga kaayuhan kag an tanan na ginsakop san Dyablo ginlibre niya sa pagpaayo.

³⁹ “Niyan kami mga testigos san tanan na ginhimo ni Jesus sa lugar san mga Judio kag sa Jerusalem. Sa katapus-tapusi, ginpatay siya paagi sa pagpako sa iya sa krus. ⁴⁰ Pero ginbuhay siya gihapon san Dios pag-ikatulo ka adlaw, kag ginpakita sa mga tawo, ⁴¹ pero dili sa tanan kundi sa amon lang na pinili san Dios na magtestigos na nakikaon kag nakiinom kaupod niya pakatapos na nabuhay gihapon siya hali sa kamatayon. ⁴² Ginsugo naman niya kami na magpahayag sa mga katawuhan kag magtestigos na siya an ginpili san Dios na maghusgar san mga buhay kag san mga patay. ⁴³ An tanan man na propeta nagtestigos manungod sa iya na an magtuod sa iya pagapatawadon san inda mga kasal-an paagi san iya ngaran.”

Nakabaton An Mga Dili-Judio San Espirito Santo

⁴⁴ Myintras nagasurmaton pa sani si Pedro, bigla nagsulod an Espirito Santo sa inda tanan na nakabati sani. ⁴⁵ Kaya, nagkangarawa an mga nagatuod na Judio na kaupod ni Pedro kay an regalo na Espirito Santo ginhatag man bisan sa mga dili-Judio. ⁴⁶ Aram ninda ini kay

nabati ninda na nagasurmaton an mga dili-Judio sin manlain-lain na mga surmaton kag ginaumaw an Dios.

Pakatapos nagpadayon si Pedro, ⁴⁷“Ini na mga tawo nakabaton san Espirito Santo pareho man naton. Nano, may makabawal sa inda pagpabunyag paagi sa tubig?” ⁴⁸Kaya ginsugo niya sinda na magpabunyag sa ngaran ni Jesu-Cristo. Pakatapos, gin-agda ninda siya na magpabilin didto sin pira ka adlaw.

Nagapahayag Si Pedro Sa Mga Nagatuod Sa Jerusalem

11 Niyan, nabaritaan san mga apostoles kag san mga kamaranghod sa pagtuod sa Judea na an mga dili-Judio nag-ako man san katukduan san Dios. ²Kaya pag-abot ni Pedro sa inda ginatiripunan sa Jerusalem, ginsuay siya san mga Judio na nagaapin sa pagturi. ³Ginsukmat siya ninda, “Nagbisita ka sa mga dili turi na mga tawo kag nakikaon ka pa ngani sa inda!”

⁴Didi ginpahayag ni Pedro sa inda an mga pasurunod na pangyari. ⁵“Myintras nagapangadyi ako didto sa syudad san Jope, nakakita ako sin pangitaon na may ginatunton na baga’n halapad na habol hali sa langit. Baga’n nagahalapit idto sa akon. ⁶Kaya, ginmasdan ko sin maayo kag may nakita ako sa sulod na manlain-lain na mga kumadlaganon na hayop, mga sawa kag mga sapat. ⁷Tapos, may nabati ako na boses na an sabi, ‘Pedro, magtindog ka, magpatay kag magkaon.’

⁸“Pero nagsabat ako, ‘Ginoo, habo ako kay wara pa gayod ako kakaon sin ginabawal sa amon na mga Judio.’

⁹“Nagpadayon gihapon an boses hali sa langit, ‘An ginlinis na san Dios dili mo dapat pagtawagon na bawal.’ ¹⁰Niyan, nangyari ini sin makatulo na beses, tapos, an tanan ginpabalik palangit.

¹¹“Sana man mismo may tulo ka tawo na nag-abot sa ginaistaran namon. Ginsugo kuno sinda pakadi sa akon hali sa Cesarea. ¹²Tapos, ginsabihan naman ako san Espirito Santo na mag-upod sa inda na wara’n pagduha-duha. Ini man na unom ta na kamaranghod sa pagtuod didi nag-upod man sa akon kag nagsulod kami sa balay sadto’n tawo. ¹³Ginsumat naman niya sa amon kun pan-o kuno may nakita siya na anghel na nagatindog sa iya balay na nagsabi, ‘Magsugo ka pakadto sa Jope agod pakadion si Simon na ginatawag Pedro. ¹⁴Pagasabihan niya kamo san paagi na masasalbar ka kag san imo mga panimalay.’

¹⁵“San matuna na ako pagsurmaton, nagsulod sa inda tanan an Espirito Santo pareho man san nangyari sa aton san una. ¹⁶Didi ko man nadumduman an ginsurmaton san Ginoo, ‘Si Juan nagbunyag paagi san tubig, pero kamo naman pagabunyagan sa Espirito Santo.’ ¹⁷Niyan, kun an Dios naghatag sin pareho na regalo sa inda sugad man na naghatag siya sa aton san magtuod kita sa Ginoo’n Jesu-Cristo, pan-o ako makakontra sa Dios?”

¹⁸Pakabati ninda sani, wara sinda kapangsabat, kundi gin-umaw lang ninda an Dios. Nagsabi sinda, “Kaya, nag-ako man an Dios san mga dili-Judio agod makapagbasol sinda kag magkaigwa’n buhay hasta na lang.”

An Pagtiripon San Mga Nagatuod Sa Antioquia

¹⁹Niyan, idto’n mga nagkaburulag tungod sa pagpasakit na nangyari san napatay si Esteban nakaabot hasta sa Fenicia, Cipse kag Antioquia. Nagapahayag sinda san surmaton san Dios sa mga Judio lang. ²⁰Pero may pira san mga nagatuod na taga-Cipse kag Cirene na nagpakadto sa Antioquia. Pag-abot didto, nagpahayag sinda sa mga Griego

manungod kan Ginoo'n Jesus. ²¹ Paagi san poder san Ginoo an inda pagpahayag, kaya damo na mga tawo an nagtuod kag nagsarig sa iya.

²² Ini na barita nakaabot sa simbahan san mga nagaturuod sa Jerusalem kaya ginsugo ninda si Bernabe pa-Antioquia. ²³ Pag-abot niya didto kag nakita an mga maayo na ginhimo san Dios sa katawuhan, nalipay gayod siya. Tapos, ginpakusog niya an buot san tanan na magpadayon pagkamatinumano sa Ginoo sa bilog ninda na tagipusuon. ²⁴ Kay maayo na tawo si Bernabe kag may gahom san Espirito Santo kaupod san pagtuod, damo pa an nadagdag sa nagatuod sa Ginoo dahilan san iya ginasabi.

²⁵ Hali didto nagpakadto si Bernabe sa Tarso para hanapon si Saulo. ²⁶ Pakakita niya sa iya, gin-upod niya pabalik pakadto sa Antioquia. Sa sulod sin usad ka tuig nakig-upod sinda sa mga nagaturuod sa simbahan didto kag nagtukdo sa kadamuan na mga tawo. Didto sa Antioquia kauna-unahi gintawag an mga disipulos na mga Kristyano.

²⁷ Sani man na panahon may mga propeta na nag-abot sa Antioquia hali sa Jerusalem. ²⁸ May usad sa inda na an ngaran Agabo, nagtindog siya kag paagi sa paggiya san Espirito Santo nagsurmaton na magakaigwa sin dako na gutom sa bilog na kinab-an. Nangyari man gayod ini san panahon ni Claudio. ²⁹ Dahilan sani nakaisip an mga disipulos na an kada usad sa inda susog sa kakayahan ninda, magpadara sin bulig sa mga kamaranghod sa pagtuod na nagaistar sa Judea. ³⁰ Kaya ginhimo ninda ini kag ginpadara idto paagi kanda Bernabe kag Saulo pakadto sa mga namumuno sa mga nagatuod didto.

Damo Pa Na Mga Pasakit

12

Sana man na panahon, nagtuna pagpasakit an Hadi na si Herodes

sa iba na mga nagatuod. ² Ginpapatay niya paagi sa ispada si Santiago na kamanghod ni Juan. ³ Pakakita niya na nalipay an mga Judio dahilan sana, ginpadakop man niya si Pedro. Nangyari ini san kapyistahan san Tinapay na Wara'n Lebadura. ⁴ Pakatapos na gindakop si Pedro, ginpriso kag ginpabantayan siya sa upat na grupo san mga suldados. Ginaisip man ni Herodes na pakatapos san kapyistahan ipapaatubang si Pedro sa mga tawo.

⁵ Kaya si Pedro napriso, pero an mga nagatuod nangadyi gayod sa Dios para sa iya.

Makangawa An Pagpaluwas Kan Pedro Sa Prisuhan

⁶ Sana mismo na gab-i antes pagapaatubangon ni Herodes si Pedro sa mga tawo, nagakaturug ini sa tunga san duha na suldados. Nakagapos man siya sa duha na kadena kag may mga bantay sa pwertahan san prisuhan. ⁷ Bigla na lang may nagpakita na anghel san Ginoo kag may nagpawa sa sulod san prisuhan. Ginparatapik si Pedro sa kilid kag ginpukaw, tapos nagsabi, "Dali, magbangon ka." Natangkas dayon an kadena sa iya mga kamot.

⁸ Pakatapos, ginsabihan siya san anghel, "Husaya an bado mo para paglakat kag isul-ot an imo sandalyas." Nagsunod man dayon si Pedro. Tapos, nagsabi gihapon an anghel sa iya, "Ialikboy an imo pangsuen kag magsunod sa akon." ⁹ Kaya, nagsunod siya sa anghel paluwas san prisuhan, pero dili niya aram na matuod an nangyayari kundi naghuna siya na nakakita lang sin pangitaon. ¹⁰ Pakalampas ninda sa una kag ikaduha na bantay, nakaabot sinda sa bakal na pwertahan pakadto sa syudad. Nag-abri mismo ini kag nakaluwas sinda, tapos, nakaagi sa kalye. Didi ginbayaan dayon

siya san anghel. ¹¹ Nakamangno naman si Pedro kag nagsabi, “Niyang aram ko naman gayod na nagsugo an Dios san iya anghel para ilibre ako sa poder ni Herodes kag sa mga ginalauman san mga Judio.”

¹² Pakamangno niya sani, nagpakadto siya sa balay ni Maria, iloy ni Juan na ginatawag man na Marcos. Didto may damo'n nagatiriponna nagapangadyi para sa iya. ¹³ Pagtuktok ni Pedro sa may pwertahan, naghalapit an surugon na babayi na an ngaran si Roda agod aramon kun sin-o idto. ¹⁴ Pakakilala san boses ni Pedro, wara niya abrihi an pwertahan kundi tungod sa iya kalipay, nagdalagan lugod pasulod kag nagbarita na si Pedro ada sa may pwertahan nagatindog.

¹⁵ Nagsabat sinda, “Nagabuang ka na siguro.” Pero nagpirit siya na matuod ini. Kaya, nagsabi gihapon sinda, “An iya anghel ina!”

¹⁶ Ugaling, nagparatuktok gayod si Pedro. Tapos, san abrihan ninda ini, nakita siya didto kaya nagkangarawa sinda. ¹⁷ Ginsinyasan sinda na magpuyo, tapos ginistorya niya sa inda kun pan-o siya ginpaluwas san Ginoo sa prisuhan. Nagtugon siya, “Pakisabi niyo sani kan Santiago kag sa mga kamaranghod sa pagtuod.” Pakatapos naghali na siya kag nagpakadto sa iba na lugar.

¹⁸ Pagkaaga na, an mga bantay nagkarilibog gayod kun hain si Pedro. ¹⁹ San ginpahanap siya ni Herodes kag wara mahanapi, ginpanghunga an mga bantay, pakatapos, ginpapatay sinda. Tapos, nagpakadto siya sa Cesarea hali sa Judea kag nagpirme didto.

An Pagkamatay Ni Herodes

²⁰ Kasadto naurit si Herodes sa mga katawuhang san mga lugar san Tiro kag Sidon, kaya nagtiripon sinda kag nagpakadto sa iya. Pakatapos na makigsur-

maton kan Blasto na tagapamahala san hadi, nagpaupod sinda agod makighusay kay nagasarig lang sinda san inda pagkaon sa kadutaan san hadi.

²¹ Sa gintalaan na adlaw, ginsulot ni Herodes an iya bado na panghadi, tapos, nag-ingkod sa iya trono kag nagsurmaton sa mga katawuhang. ²² Nagsiriyak an mga tawo, “Dili ini tawo na nagasurmaton kundi dios!” ²³ Sadto mismo, gintamaan siya san anghel san Ginoo sin sakit kay wara niya galangi an Dios. Kaya ginkutkot siya san mga ulod hasta namatay.

²⁴ An surmaton san Dios nagpadayon lugod paglukop kag nagdagdag an mga nagatuod.

²⁵ Sinda Bernabe kag Saulo naman nagbalik hali sa Jerusalem pakatuman san inda tuyo didto kag ginpaupod sa inda si Juan na ginatawag man Marcos.

Ginsugo Sinda Bernabe Kag Saulo

13 Niyang, kaupod san mga nagatuod sa Antioquia may mga propeta kag mga paratukdo. An iba sa inda didi amo sinda Bernabe kag Saulo, Simon na ginabansagan na Negro, Lucio na taga-Cirene, kag Manaen na myimbro san panimalay san Gobernador na si Herodes. ² Myintras nagasamba sinda sa Ginoo kag nagaayuno, nagsabi an Espirito Santo, “Ipili niyo ako kanda Bernabe kag Saulo kay may trabaho ako para sa inda.” ³ Pakatapos ninda pag-ayuno kag pagpangadyi, gindapatan san inda kamot sa pagbendisyon an duha kag ginpalakat na.

Didto Sa Cipre

⁴ Kaya, nagpakadto sa Seleucia sinda Bernabe kag Saulo na ginsugo san Espirito Santo. Tuna didto naglayag sinda pakadto sa Cipre. ⁵ Pag-abot ninda sa Salamina, ginpahayag an Maayo Na Barita hali sa Dios sa mga sinagoga san

mga Judio. Kaupod man ninda si Juan Marcos.

⁶San malibot na ninda an bilog na isla hasta sa Pafos, may nakasugat sinda na salamangkero na an ngaran si Bar-Jesus na usad na Judio na nagaangkon na propeta. Ginatawag man siya'n Elimas.

⁷Kaupod siya san gobernador san isla na si Sergio Paulo, usad na madunong na nagpatawag kanda Bernabe kag Saulo kay gusto niya mabati an mga surmaton manungod sa Dios. ⁸Pero ginkontra sinda ni Elimas na salamangkero (amo ini an gusto sabihon san iya ngaran). Ginhimo niya ini kay ginatalinguha niya na pahabuon an gobernador sa pagtuod kan Jesu-Cristo.

⁹Tapos, si Saulo na ginatawag man Pablo na nasa gahom san Espirito Santo, ginturok an salamangkero ¹⁰kag nagsabi, "Anak ka san Dyablo, kaaway san tanan na pagkamatanos, dayao kag maraot gayod, pirme mo ginahimuan an matanos na katukduan san Ginoo.

¹¹Niyan pagakastiguhon ka san Ginoo, mabubuta kag pira-pira na mga adlaw dili makakita san kapaw-an." Nabatyagan dayon ni Elimas an kadulom, kaya naganhap siya sin makakabit sa iya.

¹²An gobernador naman nagtuod kan Saulo san makita niya an nangyari kay nangawa siya sa mga katukduan manungod san Ginoo.

Nakaabot Sinda Pablo Sa Antioquia San Pisidia

¹³Niyan naglayag sinda Pablo hali sa Pafos kag nakaabot sa Perge san Panfilia. Didi ginbayaan sinda ni Juan kag nagbalik sa Jerusalem. ¹⁴Pero nagpadayon pa sinda Pablo hali sa Perge kag nakaabot sa Antioquia san Pisidia. Pagkaadlaw San Pagpahuway nagsulod sinda sa sinagoga kag nag-ingkod didto. ¹⁵Pakatapos pakabasa sin mga pira sa Kasuguan kag san kasuratan san mga propeta,

ginpasuguan sinda san mga namumuno san sinagoga na nagsabi, "Mga kaig-manghudan, kun igwa kamo sin isarabi sa mga tawo, sabihan na niyo."

¹⁶Kaya nagtindog si Pablo, ginsinyasan sinda na magpuyo kag nagsabi, "Mga katawuhan san Israel kag kamo na mga dili-Judio na may paggalang sa Dios, mamati. ¹⁷An Dios san mga katawuhan san Israel an nagpili san aton mga kalulululuhan kag ginhimo sinda na dako na nasyon myintras nagaistar sinda sa Ehpto. Ginpaluwas sinda san Dios sa Ehpto paagi san iya dako na poder. ¹⁸Sa sulod san 40 ka tuig gin-ataman sinda sa disyerto. ¹⁹San iya ginsira an pito na nasyon sa duta san Canaan, ginpairensya sinda san duta sa sulod san 450 na tuig.

²⁰"Pakatapos sani, an Dios nagbutang sin mga huwes agod maghadi sa inda hasta sa panahon san propeta na si Samuel. ²¹Tapos, nangayo sinda sin hadi. Kaya, ginhatag man sa inda san Dios si Saulo na anak ni Cis na hali sa lahi ni Benjamin. Siya an naghadi sa inda sa sulod sin 40 ka tuig. ²²San halion si Saulo san Dios, ginhatag naman si David para maghadi sa inda. Amo ini an ginsabi san Dios manungod sa iya, 'Nakita ko na si David na anak ni Jesse an tawo na nauuyunan ko. Siya magasunod sa tanan san akon kagustuhan.'

²³"Hali sani na lahi ni David, ginhatag san Dios sa Israel an iya gintuga na Parasalbar na si Jesus. ²⁴Antes san iya pag-abot, nagtukdo si Juan sin bunyag na may kinahanglan na pagbasol kag pagbaya san pagkasala sa tanan na katawuhan san Israel. ²⁵San matatapos na siya sa iya mga ginahimo, ginsabi niya sa mga tawo, 'Nano, sa paghuna niyo ako an Mesias? Dili ako siya, pero maabot siya kasunod ko kag dili ngani

ako angay bisan magtangkas san iya mga sandalyas.’

²⁶“Mga kaigmanghudan ko na hali sa lahi ni Abraham kag sa mga dili-Judio na may paggalang sa Dios, ginpadara sa aton ini na mensahe manungod sa pagkasalbar. ²⁷Pero an mga tawo sa Jerusalem kag san inda mga namumuno dili maaram na siya an Parasalbar. Dili man sinda nakasabot san mga mensahe san mga propeta na ginabasa kada Adlaw San Pagpahuway. Pero paagi sa pagkondinar kan Jesus ginpamatuod naman ninda ina na mga mensahe. ²⁸Bisan wara man sinda’n nakita na ibidinsya para husgaran siya sin kamatayon, nagayo pa sinda kan Pilato na ipapatay siya. ²⁹Tapos, pakatuman ninda san tanan na ginasabi manungod sa iya sa Kasuratan, ginlusad siya sa krus kag ginlubong. ³⁰Pero ginbuhay gihapon siya san Dios hali sa kamatayon. ³¹Pakatapos, damo pa na mga adlaw nagpakita siya sa mga nag-upod sa iya sa Jerusalem hali sa Galilea, na amo an mga testigos niya sa mga katawuhan.

³²“Kaya ginadara namon an Maayo Na Barita na amo an gintuga san Dios sa aton mga kalulululuhan. ³³Ini gintuman niya sa aton na inda mga anak san ginbuhay gihapon niya si Jesus pareho man san nakasurat sa ikaduha na Salmo na an Dios nagsabi, ‘Ikaw an akon anak, kag nagin ama mo ako yana.’”

³⁴“Manungod naman sa pagpamatuod na ginbuhay si Jesus hali sa kamatayon kag dili na gayod madudunot, nagsurmaton an Dios sani na paagi,

‘Ihahatag ko sa iyo tanan an banal kag sigurado na mga bendisyon ni David.’[†]

³⁵Nagsabi pa man siya sa iba na Salmo sugad sani,

‘Dili mo pagatugutan na magtios sin pagkadunot an imo Banal.’[‡]

³⁶“Matuod ini kay pakatuman ni David sa katuyuan san Dios sa iya sadiri na panahon, napatay kag ginlubong kaupod san iya mga kalulululuhan, tapos nagdunot, ³⁷pero si Jesus na ginbuhay gihapon san Dios wara magdunot.

³⁸“Kun sugad, mga kaigmanghudan, sigurado na maaraman niyo na may kapatawadan kamo san kasal-an paagi kan Jesus susog sa aton pagpahayag.

³⁹Niyan, paagi sa iya an tanan na nagatuod sani ginlibre sa tanan na kastigo na an Kasuguan ni Moises dili makalibre sa iyo. ⁴⁰Kaya maghimat agod dili mangyari sa iyo an ginsabi san mga propeta:

⁴¹Kitaa niyo, mga paratuya-tuya, magngalas kag mapatay, kay may ginahimo ako sa iyo kapanahunan, na dili gayod niyo matutuudan bisan may magsabi pa sani sa iyo.”[¶]

⁴²Pagluwas na ninda naghangyo an mga tawo na magsurmaton gihapon sinda sani sa masunod na Adlaw San Pagpahuway. ⁴³Pakatapos san pagtiripon sa sinagoga, damo na mga Judio kag mga dili-Judio na nadara sa pagtuod san mga Judio an nagsunod kanda Pablo kag Bernabe. Tapos, nagsurmaton ini sa inda kag nagpakusog san inda buot na magpadayon sa pagsarig sa pagkamaluluyon san Dios.

⁴⁴Pagkaotro Adlaw San Pagpahuway, haros an bilog na syudad nagtiripon

*13:33 Kitaa Salmo 2:7.

†13:34 Kitaa sa Isaias 55:3.

‡13:35 Kitaa sa Salmo 16:10.

¶13:41 Kitaa sa Habacuc 1:5.

agod mamati san katukduan san Dios. ⁴⁵Pero pakakita san mga Judio sa kadamuan, nagkaarawa sinda, kaya ginkontra an ginsabi ni Pablo kag ginpakaraot pa siya.

⁴⁶Ugaling, sinda Pablo kag Bernabe naman nagsurmaton lugod na makusog an buot, “Kinahanglan isabi anay gayod sa iyo an katukduan san Dios. Niyan, kay ginsikway niyo ini kag ginhusgaran mismo niyo na dili kamo angay sa buhay na wara’n katapusan, kaya makadto kami sa mga dili-Judio. ⁴⁷Matuod ini kay sugad sani an ginsugo sa amon san Ginoo na,

‘Ginbutang ko kamo na magin baga’n ilaw sa mga dili-Judio, agod madara niyo an pagkasalbar sa bilog na kinab-an.’”[§]

⁴⁸Pakabati sani san mga dili-Judio, nagkarilipay sinda kag gin-galangan an katukduan san Dios. Tapos nagtuod idto’n ginpili para sa buhay na wara’n katapusan. ⁴⁹Kaya, an katukduan san Ginoo nakalukop sa bilog sana na lugar.

⁵⁰Pero ginsulsulan san mga Judio an mga diosnon na kababayihan na kilala sa lungsod, amo man an kalalakihan na nagapamuno sa lungsod. Sugad sani nagtuna sinda pagpersigir kanda Pablo kag Bernabe, tapos ginpalayas sinda sa inda lugar. ⁵¹Pero ginpagpag sani na duha an alpog san inda mga tiil bilang pagtestigo kontra sa mga tagadidto kag nagpakadto sinda sa Iconio. ⁵²An mga disipulos naman sa Antioquia nagkarilipay gayod kag napasa inda an Espirito Santo.

Sa Iconio

14 Didto naman sa Iconio, nagsulod sinda Pablo kag Bernabe sa sinagoga san mga Judio kag nagsurmaton sin maayo mala ngani kay damo an nadara sa pagtuod na mga Judio kag mga

Griego. ²Tapos, an mga dili nagatuod na mga Judio ginpasamok an mga dili-Judio kag ginpaisip sinda sin maraot kontra sa mga kamaranghod sa pagtuod.

³Pero, nagdugay an duha didto, nagsurmaton para sa Ginoo na wara’n kahadlok sa mga tawo kag nagtestigos na matuod an inda mensahe manungod sa iya kapatawadan san mga sala, tapos, ginhatagan sinda san Dios sin poder na maghimo sin mga milagro kag makan-gangalas na mga gawi.

⁴An mga katawuhan naman sa syudad nabahin; may mga nag-apin sa mga Judio kag an iba sa mga apostoles. ⁵Didi nakaisip an mga Judio kag mga dili-Judio kaupod an inda mga namumuno na pasakitan sinda kag batuhon. ⁶Pero naaraman ini san mga apostoles kaya nagdulag sinda pakadto sa Listra kag Derbe, mga syudad san Licaonia, kag sa palibot na lugar. ⁷Didto sinda nagpahayag san Maayo Na Barita.

Sa Listra Kag Sa Derbe

⁸Niyan, didto sa Listra may lalaki na nagaingkod sa luwas na dili gayod nakalakat kay pilay siya tuna pa san gin-anak. ⁹Namati siya kan Pablo na nagsurmaton. Si Pablo naman ginakita siya sin maayo kag san mapanginanuhi na may pagtuod siya na mag-ayo, ¹⁰nagsabi sin makusog, “Magtindog ka!” Nagtindog dayon ini kag naglakat.

¹¹Pakakita san kadamuan sa ginhimo ni Pablo, nagsiriyak sinda sa sadiri ninda na surmaton sa Licaonia, “An mga dios nagpakadi sa aton pareho sa mga tawo!”

¹²Kaya, ginpangaranan ninda si Bernabe sin Zeus. Si Pablo naman, tungod kay siya an parasurmaton, ginpangaranan man ninda sin Hermes. ¹³Niyan, an templo san Zeus ada lang sa atubangan san syudad. Tapos, an padi naman san Zeus

[§]13:47 Kitaa sa Isaias 49:6.

kaupod san mga katawuhan nagdara sin mga turo kag mga kulintas na burak sa may pwertahan sa syudad kag gusto na maghalad sin mga sakripisyo.

¹⁴ Pero san mabati ini ninda Bernabe kag Pablo, gin-gisi ninda an inda mismo mga bado sa pagkaurit susog sa inda ugali kag nagdalagan pakadto sa kadamuan na nagasiyak, ¹⁵ “Mga katawuhan, nano kay ginahimo niyo ini? Tawo lang kami pareho niyo na nagadara sa iyo san Maayo Na Barita agod magbaya kamo sani na mga wara’n pulos na mga kaugalian pakadto lugod sa buhay na Dios na naglalang san langit, duta, dagat kag an tanan na ada sana.

¹⁶ Kasadto, gintugutan niya an tanan na nasyon na sundon an inda kagustuhan. ¹⁷ Pero pirme siya nagahatag sin pruwiba na buhay siya paagi sa maayo na ginhimo niya. Halimbawa, ginahatagan kamo sin uran hali sa langit kag mga ani sa tama na panahon agod malipay man an iyo mga tagipusuon kag mabusog kamo sin mga pagkaon.” ¹⁸ Bisan sani na mga surmaton nalisudan pa gihapon sinda pagsaway san mga tawo sa paghalad sa inda.

¹⁹ Pero may mga Judio na nag-abot didto hali sa Antioquia kag Iconio na nadara an katawuhan. Kaya, nag-upod sinda tanan sa pagbato kan Pablo, tapos, gin-guyod ninda siya paluwas san syudad sa paghuna na patay na siya. ²⁰ Pero pagtiripon sa iya san mga disipulos, nagbangon siya kag nagbalik sa lungsod. Tapos, pagkasunod na adlaw nagkadto sinda ni Bernabe sa Derbe.

An Pagbalik Sa Antioquia Kag Siria

²¹ Niyan, pakapahayag ninda san Maayo Na Barita sa Derbe, nakahidara sinda sin damo na magin mga disipulos. Tapos, nagbalik sinda sa Listra kag sa Iconio kag, pagkatapos, sa Antioquia. ²² Didto ginpakusog ninda an mga

buot san mga nagatuod kag ginsabihan na magpadayon sa pagtuod. Nagsabi pa na maagi anay kita sin damo na pasakit antes makasulod sa kahadian san Dios. ²³ Myintras naman, nagbulig sinda sa mga nagatuod sa pagbutang na may pangadyi kag pag-ayuno sin mga namumuno sa kada simbahan. Tapos, ginpaniwala ninda sinda sa Ginoo na amo an ginatuudan ninda.

²⁴ Pakaagi ninda sa Pisidia, nakaabot naman sa Panfilia. ²⁵ Didto, gintukdo man ninda sa Perge an Maayo Na Barita hali san Dios kag pakatapos nagpakadto sa Atalia. ²⁶ Hali didto, naglayag pabalik sa Antioquia kun diin kasadto ginpaniwala sinda sa pag-ataman san Dios para sa trabaho na natapos na ninda. ²⁷ Pag-abot ninda sa Antioquia, gintiripon ninda an mga nagatuod kag ginsumatan san tanan na ginhimo san Dios paagi sa inda kag kun pan-o ginabrihan niya an agihan san pagtuod sa mga dili-Judio. ²⁸ Tapos, nagdugay man sinda didto kaupod san mga disipulos.

An Pagtiripon Sa Jerusalem

15 May iba naman na mga tawo na nag-abot sa Antioquia hali sa Judea kag nagatukdo sa mga nagatuod na wara’n masasalbar hasta na maturi na susog sa kaugalian ni Moises. ² Ginkontra gayod sinda ninda Pablo kag Bernabe, kaya ngani nagsuruay sinda! Tapos, an isip san mga disipulos didto na mapakadto sinda Pablo kag Bernabe kaupod san pira na tagadidto pa-Jerusalem agod makaistorya sa mga apostoles kag sa mga namumuno san mga nagatuod manungod sani. ³ Kaya, pakapakadtua sa inda san mga nagatuod, nag-agi anay sa Fenicia kag Samaria. Didi ginbarita ninda kun pan-o nagatuod an mga dili-Judio sa Dios, kaya, nakapalipay gayod ini sa mga kamaranghod sa pagtuod didto.

⁴Pag-abot ninda sa Jerusalem, ginpadayon sinda san mga nagatuod, mga apostoles kag mga namumuno na ginsumatan ninda san ginhimo san Dios paagi sa inda.

⁵Pero may nagtindog didto na iba na mga nagatuod na Pariseo na nagsabi, “Kinahanglan gayod turion an mga dili-Judio kag patumanon sa Kasuguan ni Moises.”

⁶An mga apostoles naman kag mga namumuno san mga nagatuod nagtiripon agod makaistorya manungod sani. ⁷Pakatapos san halaba na mga suruay, tumindog si Pedro kag nagsabi, “Mga kaigmanghudan, naaraman niyo na kasadto ginpili ako san Dios sa iyo na magtukdo sa mga dili-Judio san Maayo Na Barita agod magtuod sinda. ⁸Sugad pa man an Dios na nakaaram san tagipusuon san mga tawo naghatag sa inda san Espirito Santo pareho man san sa aton. ⁹Ginlinisan man niya an inda mga tagipusuon kay nagtuod sinda, kaya wara na’n kaibahan sinda sa aton. ¹⁰Niyan, nano kay ginaporbaran pa niyo an Dios paagi sa pag-obligar sana na mga dili-Judio na wara ngani naton makaya, bisan man san aton mga kalulululuhan? ¹¹Ugaling, nagatuod kita na masasalbar paagi sa pagkamaluluy-on na may pagkamuot san Ginoo’n Jesus pareho man sana na mga dili-Judio.”

¹²Didi, mapuyo an mga nagtiripon myintras namamati san mga sumat ninda Bernabe kag Pablo manungod san mga milagro kag makangangalas na ginhimo san Dios paagi ninda sa mga dili-Judio.

¹³Pakasurmaton ninda, nagsabat man si Santiago, “Mga kaigmanghudan, pamati kamo sa akon. ¹⁴Si Simon nagsumat kun pan-o an Dios nagmalasakit

sa mga dili-Judio kag nagpili sa inda sin mga tawo para sa iya mismo. ¹⁵Nagakaayon gayod ini sa mga surmaton san mga propeta, pareho san nasurat,

¹⁶‘Pakatapos sani mabalik ako, kag pagatindugon ko gihapon an istaran ni David na natumpag.

Ititindog ko ini hali sa pagkasira kag aayuhon gihapon,

¹⁷agod magahanap sa Ginoo an iba na mga katawuhan na amo an tanan na mga dili-Judio na ginpili na magin katawuhan ko,

¹⁸an sabi san Ginoo na naghayag sani tuna pa kasadto.’**

¹⁹“Kaya, sa huna-huna ko, dili ta pagsamukon an mga dili-Judio na nagtuod sa Dios, ²⁰kundi suratan ta sinda na dili magkaon sin nano man na ginhalad sa mga diosdiosan, sin mga hayop na wara pagpadugua sin dugo mismo kag maglikay sa malaw-ay na kaila. ²¹Nasabi ko ini kay kasadto pa na panahon ginatukdo an Kasuguan ni Moises sa kada syudad kag ginabasa hasta yana sa mga sinagoga kada Adlaw San Pagpahuway.”

An Surat Sa Nagatuod Na Mga Dili-Judio

²²Tapos, nagkauruyon an mga apostoles kag mga namumuno kaupod an bilog na mga nagatuod na magpili sin pira ka tawo hali sa grupo agod pakadtunon sa Antioquia kaupod ninda Pablo kag Bernabe. Ginpili ninda sinda Judas na ginatawag Barsabas kag Silas na mga ginagalangan san kamaranghudan. ²³Ginpadarahan man ninda sinda san surat na amo ini an ginsabi:

“Mga kamaranghod sa pagtuod na dili-Judio sa Antioquia, Siria kag Cilicia, kami na mga apostoles kag

**15:18 Kitaa sa Amos 9:11-12.

mga namumuno san mga nagatuod, nagapangumusta sa iyo.

²⁴“Nabaritaan namon na an iba na hali sa amon grupo ginasamok kag ginapalipong kamo tungod sa inda ginapanurmaton, bisan wara namon sinda pagsugua na maghimo sani. ²⁵Kaya nagkauruyunan namon na magpili kag magsugo sa iyo sin mga tawo kaupod san aton pinalangga na Bernabe kag Pablo, ²⁶na nagtaya san inda buhay sa pagsirbe sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ²⁷Kun sugad, ginasugo namon sa iyo sinda Judas kag Silas na magapahayag sa iyo san nasasabi didi sa surat. ²⁸Nasabi ko ini kay nagkauruyunan man namon sa bulig san Espirito Santo na dili na kamo pagdagdagan pa sin obligasyon pwera sani na mga kinahanglan gayod. ²⁹Dili man kamo magkaon sin ginhalad sa mga diosdiosan, sin ginpatay na wara pagpadugua sin dugo mismo kag maglikay sa malaw-ay nakaila. Niyan, mapapaayo kamo kun magpaharayo sani.

“Paaram na.”

³⁰Kaya, pakasugua sa inda, nagpakadto sinda sa Antioquia, kag pakapatiripuna sa mga kamaranghod sa pagtuod didto, ginhatag an surat. ³¹Pakabasa naman sani san katawuhan, nalipay gayod sinda sa ginsabi na pagpakusog san inda buot. ³²Sinda Judas kag Silas naman na mga propeta, damo sin ginsabi sa inda kag ginpakusog man an inda mga buot. ³³Pakaistar ninda didto sin madugay-dugay, ginpauli sinda ninda na may kalinaw san isip sa nagsugo sa inda. ³⁴Pero nakaisip si Silas na mapabilin didto.†† ³⁵Pero nagpabilin sinda Pablo kag Bernabe sa Antioquia kag kaupod san iba man nagapangtukdo

kag nagapangpahayag san mga katukduan san Ginoo.

Nagabulag Si Pablo Kan Bernabe

³⁶Pagkadugay-dugay, nagsabi si Pablo kan Bernabe, “Hamos, balikon ta kag bisitahon an mga kamaranghod sa pagtuod sa kada syudad na ginpahayagan naton san mga surmaton san Ginoo agod kumustahon sinda.” ³⁷Kaya, gin-gusto ni Bernabe na iupod si Juan na ginatawag Marcos. ³⁸Pero habo ni Pablo na paupudon kay wara ini magpadayon pag-upod sa inda kasadto hasta sa katapusan san inda trabaho kundi nagbalik kag ginbayaan sinda sa Panfilia. ³⁹Nagsuay gayod sinda, kaya nagbulag sin lakat. Gin-upod ni Bernabe si Marcos kag naglayag sinda pakadto sa Cipre. ⁴⁰Si Pablo naman ginpili iupod si Silas kag naglakat sinda pakapangadyi san mga kamaranghod sa pagtuod na pagabantayan sinda san kaluoy san Ginoo. ⁴¹Tapos, nagpakadto sinda Pablo sa Siria kag Cilicia na ginpakusog ninda an buot san mga nagatuod.

Ginpaupod Ninda Pablo Si Timoteo

16 Niyan, nagpadayon gihapon paglakat sinda Pablo sa Derbe, tapos, diretso pa-Listra. Didto may disipulos na an ngaran Timoteo, anak san Judio na babayi na nagatuod man, pero Griego an iya ama. ²Ginpamatuudan san mga kamaranghod sa pagtuod na taga-Listra kag Iconio na maayo na tawo si Timoteo. ³Gusto siya ni Pablo iupod, kaya ginturi niya ini kay aram san tanan na Judio sa lungsod na Griego an iya ama.

⁴Pagpadayon ninda paglakat sa mga syudad, ginpaaram sa mga nagatuod na

††15:34 Wara na ini na birsikulo sa haros tanan na mga kasuratan kasadto sa Griego.

tumanon an ginkauruyunan san mga apostoles kag mga namumuno na adto sa Jerusalem. ⁵Kaya, nagkusog sa pagtuod an mga nagatuod kag uruadlaw nagdamo lugod sinda.

Nagakaigwa Sin Pangitaon Si Pablo

⁶Niyan nag-agi sinda sa lugar san Frigia kag Galacia kay wara sinda pagtuguti san Espirito Santo na magpahayag san Maayo Na Barita sa probinsya san Asia. ⁷Pag-abot ninda sa tabok san Misia, gusto kuntani ninda magsulod sa probinsya san Bitinia, pero wara sinda pagtuguti san Espirito ni Jesus. ⁸Kaya pag-agi sa Misia, nagpakadto sinda sa Troas. ⁹Pagkagab-i sadto may nakita si Pablo na pangitaon kun diin may lalaki na taga-Macedonia nagatindog kag makimaluoy sa iya, “Magpakadi ka tabi sa Macedonia agod mabuligan mo kami.” ¹⁰Kaya, pakatapos sani na pangitaon, naghanda dayon kami pakadto sa Macedonia kay naisip namon na an Dios nagtawag sa amon na magpahayag man san Maayo Na Barita sa mga tawo didto.

Nadara Sa Pagtuod Si Lydia

¹¹Hali sa Troas naglayag kami pakadto dayon sa Samotracia kag pagkaaga sana pakadto naman sa Neapolis. ¹²Hali didto nagpakadto kami sa Filipos na parte san Roma kag an nangunguna na lungsod sana na parte san Macedonia. Nagpabilin kami didto sin pira ka adlaw.

¹³Sa Adlaw San Pagpahuway, nagluwas kami sa lungsod kag nagkadto sa may suba na ginhuna namon na may lugar san pangadyian. Kaya nag-ingkod kami didto kag nakisurmato sa mga babayi na nagtitiripon. ¹⁴May nakabati sa amon na an ngaran si Lydia na taga-Tiatura. Parabaligya siya sin mga asul na tela kag usad man na nagasamba sa Dios. Ginpasabot siya san

Dios sa mga ginasurmato ni Pablo. ¹⁵Kaya, nagkaburuyagan sinda kag san iya bilog na panimalay. Pakatapos, gin-agda kami, “Kun ginahuna niyo na may pagtuod ako sa Ginoo, hamos kamo sa balay kag didto magdayon.” Nagpirit gayod siya kag amo an nasunod.

Sinda Pablo Ginpapriso Sa Filipos

¹⁶Usad sin adlaw, mapakadto na kami sa lugar san pangadyian. Didi may nagsugat sa amon na uripon na babayi na ginsudlan san maraot na espirito na nagahatag sa iya sin poder na magsurmato kun nano an mangyayari sa maabot na panahon. Dako an ginakita san iya mga amo paagi sani. ¹⁷Myintras nagsunod siya sa amon ninda Pablo nagasiyak, “Mga surugon ini na mga tawo san pinakalabaw na Dios. Sinda man an nagapahayag sa iyo san paagi san pagkasalbar.” ¹⁸Ginparahimo niya ini uruadlaw hasta nabadli si Pablo. Kaya gin-atubang kag ginsabihan an espirito, “Ginasugo ta ikaw sa ngaran ni Jesu-Cristo na magluwas sa iya.” Sana mismo nagluwas an espirito.

¹⁹Pero san mapanginano san mga amo san babayi na wara na an inda paglaom na makakwarta, gindakop ninda sinda Pablo kag Silas, gin-guyod pakadto sa atubangan san mga namumuno sa may plasa. ²⁰Tapos, pakapaatubanga sa inda sa mga namumuno na mga Romano nagsabi, “Judio ini na mga tawo kag ginasamok an aton lungsod. ²¹Nagatukdo sinda sin mga kaugalian na ginabawal sa aton na mga Romano na akuon kag himuon.”

²²Ginburuligan sinda san mga tawo, tapos, gin-gisi naman san mga namumuno an mga bado ninda Pablo kag Silas agod bunalon, tapos, nagsugo na bunalon sinda. ²³Pakabunali sin grabe, gintuklang pasulod san prisuhan kag ginpabantayan sinda sin maayo. ²⁴Bi-

lang pagsunod sa sugo, ginbutangan sinda san namumuno san mga bantay sa pinakasulod san prisuhan, tapos, ginsalipit an inda mga tiil sa mga gin-ukit na buho san duha na mabug-at na kahoy.

²⁵ San matunga'n gab-i na, nagapangadyi kag nagakanta sin mga himno sa Dios sinda Pablo kag Silas. An iba naman na mga priso nagabarati sa inda.

²⁶ Bigla na lang may makusog na linog. Nauy-og an pundasyon san prisuhan, tapos, nag-abri dayon an mga pwertahan kag nagkatarangkas an mga kadena san mga priso. ²⁷ Nagmata an namumuno san mga bantay kag san nakita niya na abyirto na an mga pwertahan, naghuna siya na nakadulag an mga priso, kaya ginkuha an iya ispada agod magbigti.

²⁸ Pero nagsiyak si Pablo, "Ayaw pagbigti kay adi kami tanan."

²⁹ Nag-ayo sin ilaw an namumuno san mga bantay, nagsulod kag nagluhod na nagakudog sa kahadlok sa tiilan ninda Pablo kag Silas. ³⁰ Ginpaluwas niya sinda kag naghunga, "Nano an dapat ko himuon agod masalbar?"

³¹ Nagsabat sinda, "Magtuod sa Ginoo'n Jesus agod masalbar ka kag san imo bilog na panimalay." ³² Tapos, ginpahayag ninda an Maayo Na Barita manungod sa Ginoo sa iya kag sa tanan na sakop san iya panimalay. ³³ Sadto mismo na gab-i gin-upod sinda san namumuno san mga bantay kag ginhugasan an inda mga samad. Tapos, nabunyagan dayon siya kaupod an iya bilog na panimalay. ³⁴ Pakatapos ginpadayon niya sa iya balay kag ginpakaon sinda. Nalipay gayod siya kaupod an bilog niya na panimalay kay nagtuod sinda sa Dios.

³⁵ Pero pagkaaga na, ginsugo san mga namumuno san lungsod an mga suldados, "Paluwasa na idto'n mga tawo."

³⁶ Kaya, ginsabihan san namumuno san mga bantay si Pablo, "An mga namumuno san lungsod nagpasugo na

paluwason kamo. Kaya magluwas na kamo kag maglakat na may kalinaw san isip."

³⁷ Pero nagsabi si Pablo sa mga suldados, "Ginpabunalan ninda kami sa kadamuan bisan wara pa kami mahusgari. Mga pumuluyo man ngani kami na Romano pero ginpapriso. Niyan, patago lang kami na paluwason? Dili pwede! Pakadia sinda mismo kag paluwason kami."

³⁸ Ginsumat ini san mga suldados sa mga namumuno san lungsod. Pakabarita ninda na mga pumuluyo ini san Roma nahadlok sinda. ³⁹ Kaya, nagkadto sinda kag nangayo sin tawad. Tapos, ginpaluwas ninda sinda kag naghangyo na maghali sa syudad.

⁴⁰ Kaya, nagluwas man dayon sinda sa prisuhan kag nagkadto kanda Lydia. Pakakita ninda didto sa mga kamaranghod sa pagtuod, ginpakusog an mga buot sani kag naghali na.

Sinda Pablo Sa Tesalonica

17 Pakaagi ninda Pablo sa Amfipolis kag Apolonia, nagkadto sinda sa Tesalonica kun diin may gintiripunan san mga Judio na ginatawag sinagoga. ² Susog sa nakaugalian na ni Pablo nagsulod siya sa sinagoga. Didto kada Adlaw San Pagpahuway sa sulod san tulo ka semana, nakigsuay siya sa inda manungod sa Banal Na Kasuratan. ³ Ginapahayag kag ginapamatuudan na kinahanglan magtios si Cristo kag mabuhay gihapon hali sa kamatayon. Tapos, nagsabi, "Ini'n ginapahayag ko sa iyo na Jesus, amo an Cristo." ⁴ May iba sa inda na nadara kag nag-upod kanda Pablo kag Silas. Amo man an kadamuan na mga diosnon na Griego kag mga kilala na mga babayi.

⁵ Pero nagkaarawa an mga Judio, kaya may gintiripon sinda na mga wara'n pulos na istambay sa kalye, tapos, gin-

samok ninda an bilog na lungsod kag ginsulong an balay ni Jason. Ginahanap ninda didi sinda Pablo kag Silas agod iatubang sa mga tawo. ⁶San wara ninda makita, gin-guyod ninda si Jason kag san iba na mga kamaranghod sa pagtuod sa mga otoridad san syudad kag nagsiyak, “Nagpakadi idto’n mga tawo na nagasamok bisan diin, kag ginpadayon man ni Jason sa iya balay. ⁷Usad pa, nagasupak sinda san mga kasuguan ni Cesar sa pagsabi na may iba pa na hadi na an ngaran Jesus.” ⁸Pakabati sani san mga tawo kag otoridad san lungsod, nagkasaramok sinda. ⁹Ini naman si Jason kag san iya mga kaurupod ginpapyiansa san mga namumuno san lungsod antes ginpaluwas.

Sa Berea

¹⁰Sadto mismo na gab-i ginpadulag naman sinda Pablo kag Silas pa-Berea san mga kamaranghod. Pag-abot ninda didto nagsulod sa sinagoga san mga Judio. ¹¹Niyan ini na mga Judio didi mas mga maayo ki sa mga taga-Tesalonica kay nagbati sinda sa mensahe manungod kan Jesus na may pagkaila. Ginaadalan anay ninda an Banal Na Kasuratan kada adlaw kun matuod man gayod ini. ¹²Damo sa inda na mga Judio an nagtuod, amo man an mga Griego na mga babayi na kilala sa lungsod hasta an mga lalaki.

¹³Pero san maaraman san mga Judio sa Tesalonica na an katukduan san Ginoo ginpahayag ni Pablo sa Berea, nagkadto man sinda kag ginsulsulan an mga tawo na magsaramok. ¹⁴Kaya, ginpadulag naman dayon si Pablo san mga kamaranghod pakadto sa may dagat, pero nagpabilin didto sinda Silas kag Timoteo. ¹⁵Gindul-ong si Pablo hasta sa Atenas. Tapos, nag-uli naman pa-Berea an mga nagdul-ong na dara an tugon ni

Pablo kanda Silas kag Timoteo na magsunod sa dili madugay na panahon.

Sa Atenas

¹⁶Myintras nagahulat didto sa Atenas si Pablo kanda Silas kag Timoteo, nabadli gayod siya san makita na damo sin mga diosdiosan an lungsod. ¹⁷Kaya, nakigsuay siya manungod kan Jesu-Cristo sa mga Judio sa sinagoga kag mga dili-Judio na nagasamba sa Dios, amo man sa kadamuan na mga tawo uruadlaw sa may merkado kag sa mga nakapangabot didto. ¹⁸An iba naman sani amo an mga paratukdo san kaisipan na pagka-Epicurea kag pagka-Estoico. May nagahunga, “Nano an gusto sabihon sani na nagdudunung-dunungan?” Nagsabi man an iba, “Pareho man siya san nagatukdo manungod san iba na mga dios.” Nasabi ninda ini kay ginapahayag niya si Jesus kag an iya pagkabuhay gihapon hali sa pagkamatay.

¹⁹Kaya gin-upod ninda siya agod iatubang sa pagtiripon san konseho sa Areopago. Tapos, ginhunga, “Gusto namon tabi na maaraman kun nano ini na bag-o na katukduan na ginasabi mo. ²⁰Kay bag-o sa amon pamati ini, kaya gusto man gayod namon maaraman an gusto sabihon sani.” ²¹Niyan, an tanan na mga taga-Atenas kag mga dayo na nag-istar didto ginapakinabangan an inda oras sa pagsurmaton o pagpamati sin bag-o na kaisipan.

²²Kaya, si Pablo na nagatindog sa tunga san pagtiripon san konseho sa Areopago nagsabi, “Mga katawuhan san Atenas, napapanganuahan ko na maun-god kamo sa pagsamba sa mga dios. ²³Kay san pag-agi ko kag nakita an iyo ginasamba, nakita ko man an altar na may nakasurat sani, ‘Sa dili kilala na dios.’ An nano man na iyo ginasamba na dili kilala, amo ini an ginasurmaton ko sa iyo.

²⁴ “An Dios na naglalang san kinab-an kag san tanan na adi didi, amo an Ginoo san langit kag duta kag dili nagaistar sa mga templo na hinimo san tawo. ²⁵ Dili man siya ginasirbihan san tawo na бага’n nagakinahanglan sin nano pa man kay siya mismo an nagahatag sa tanan na tawo san tanan na kinahanglan hasta buhay kag ginhawa. ²⁶ Hali sa usad na tawo ginlalang niya an tanan na nasyon san katawuhan para mag-istar sa bilog na kinab-an. Siya man mismo an nagbutang san tama na panahon san inda pagpakita, kag mga lindero san lugar na inda pagaistaran. ²⁷ Ginhimo niya ini agod pagahanapon ninda an Dios sa paglaom na sa paghanap makita siya. An matuod lang, dili gayod siya harayo sa kada usad sa aton, ²⁸ kay, ‘Paagi sa iya nabubuhay kita, nagahiwag, kag adi yana,’ pareho san ginsabi san iba sa iyo na mga parasurat, ‘Kita man gayod mga anak niya.’

²⁹ “Kay kita mga anak san Dios, dili naton paghunaon na an Dios pareho san porma san oro, o plata o bato na amo an ginhimo susog sa kaisipan kag paagi san kamot san tawo. ³⁰ Sadto na panahon san wara pa kaaram sa iya an mga tawo ginpabaya lang san Dios an inda ginhimo. Pero niyan nagsugo siya na an mga tawo sa tanan na lugar magbasol kag magbaya sa inda pagkasala. ³¹ Kay nagbutang na siya sin adlaw na pagahusgaran niya sa kamatuudan an kinab-an paagi sa iya ginpili na tawo. Tungod sani naghatag an Dios sin pruwiba sa tanan paagi sa pagbuhay sana mismo na tawo hali sa kamatayon.”

³² Niyan, pakabati ninda kan Pablo na nagsurmaton manungod san pagkabuhay gihapon hali sa kamatayon, may iba na nagtuya-tuya, pero may iba naman na nagsabi, “Gusto namon mabati na nagsurmaton ka gihapon manungod

sani.” ³³ Tapos ginbayaan ni Pablo an pagtiripon. ³⁴ Pero may iba na nag-upod sa iya kag nagtuod san ginsabi niya. Usad na sani si Dionisio na myimbrosan konseho san Areopago, may babayi man na an ngaran si Damaris kag may iba pa gayod.

Sa Corinto

18 Pakatapos sani, naghali si Pablo sa Atenas kag nagpakadto sa Corinto. ² Didto may nakasugat siya na Judio na an ngaran si Aquila na taga-Pontus hali pa lang sa Italia kaupod an iya asawa na si Priscila. Adto sinda kay nagsugo an hadi na si Claudio na maghali sa Roma an tanan na mga Judio.

Usad sin adlaw nagbisita kanda Aquila si Pablo. ³ Kay pareho man an inda pangabuhay paagi sa paghimo sin tulda, nag-istar siya didto kag nagtrabaho kaupod ninda. ⁴ Sa kada Adlaw San Pagpahuway nagapahayag siya manungod kan Jesu-Cristo sa sinagoga, kag nagatalinguha gayod na madara sa pagtuod an mga Judio kag mga Griego.

⁵ Pag-abot ninda Silas kag Timoteo hali sa Macedonia, nasisisbot si Pablo sa pagpahayag, nagapamatuod sa mga Judio na an Cristo amo si Jesus. ⁶ San ginkontra man kag ginpakaraot ninda si Pablo, ginpagpag niya an iya bado susog sa inda ugali kag nagsabi, “Kun mawara kamo sa pagtuod, bahala na kamo sa iyo sadiri! Dili niyo ako mababasol. Tuna niyan magapahayag na lang ako sa mga dili-Judio.”

⁷ Kaya naghali siya kag nagpakadto sa balay san tawo na an ngaran Tito Justo na usad man siya na nagasamba sa Dios. An balay sani katakin san sinagoga. ⁸ An namumuno naman san sinagoga didto amo si Crispo. Ini siya nagtuod man sa Ginoo’n Jesus kaupod san iya bilog na panimalay. Damo man na mga tawo sa

Corinto na nakabati san katukduan ni Pablo an nagtuod kag nabunyagan.

⁹Usad sin gab-i an Ginoo nagsabi kan Pablo sa pangitaon, “Dili ka mahadlok kundi magpadayon pagsurmaton kag dili mag-udong, ¹⁰kay kaupod mo ako kag wara’n malabot sa imo dahilan na kadamuan didi sani na syudad mga katawuhan ko.” ¹¹Kaya, mga usad ka tuig may tunga nag-istar didto si Pablo na nagapangtukdo san katukduan hali san Dios sa inda.

¹²Ugaling san si Gallio an gobernador san Acaya, nagbiriyo an mga Judio sa pagdakop kan Pablo kag gin-upod siya sa korte. ¹³An sabi ninda, “Ginahidara sani na tawo an katawuhan na magsamba sa Dios sa paagi na kontra sa Kasuguan.”

¹⁴Pero san masurmaton na kuntani si Pablo, nagsabi si Gallio sa mga Judio, “Kun ini sala na himo o kasal-an, may rason ako na magpamati sa iyo na mga Judio. ¹⁵Pero kay ina suruay manungod sa mga surmaton, mga ngaran kag sadiri niyo na Kasuguan, kamo na mismo an maghusay sana. Dili ako an mahusgar sana.” ¹⁶Kaya, ginpahali niya sinda sa korte. ¹⁷Tapos, gindakop naman san mga Griego si Sostenes an namumuno sa sinagoga kag gimbun sa atubangan san korte. Pero wara ini pagmanguha ni Gallio.

An Pagbalik Ni Pablo Sa Antioquia

¹⁸Pakatapos sani na pangyayari nag-istar pa didto si Pablo sin madugay-dugay, tapos nagpaaram sa mga kamaranghod kag naglayag pakadto sa Siria kaupod sinda Priscila kag Aquila. Pag-abot ninda sa Cencrea, ginpakagis an iya buhok kay may panuga siya sa Dios. ¹⁹Nakaabot man sinda sa Efeso kag didto ginbilin sinda ni Pablo. Tapos, nag-sulod siya sa sinagoga kag nakisuay sa

mga Judio. ²⁰Paghangyo ninda na magdugay anay siya didto, wara siya magtugot. ²¹Kundi san pagpaaram na niya sa inda, nagsabi na magabalik siya sa inda kun sa pagbuot san Dios. Tapos, naglayag na siya hali sa Efeso.

²²Pagdungka sa Cesarea, nagkadto siya sa Jerusalem kag ginpangumusta an mga nagatuod. Pakatapos nagpadayon pa-Antioquia. ²³Pakaistar niya didto sin madugay-dugay, naglakat kag nagpanglugar-lugar sa Galacia kag Frigia na ginpakusog an pagsarig san mga disipulos.

Nag-abot Si Apolos Sa Efeso

²⁴Niyan, may Judio na an ngaran si Apolos na taga-Alejandria na nakaabot man sa Efeso. Maayo gayod siya sa pagsurmaton kag may maayo na kaaraman sa Banal Na Kasuratan. ²⁵Gintukduan siya manungod sa Ginoo, kag sa dako niya na paghandom nagsurmaton kag nagtukdo siya sin tama manungod kan Jesus. Ugaling an aram niya hasta lang sa pagbunyag ni Juan. ²⁶Makusog an buot na nagtuna siya pagsurmaton sa sinagoga pero pakabati sa iya ninda Priscila kag Aquila, gin-agda siya kag gintukduan pa sin tama gayod san pangyayari kan Jesus pakapatay ni Juan.

²⁷San maghandom siya na magtabok sa Acaya, ginbuligan siya san mga kamaranghod sa pagtuod kag nagsurat sa mga disipulos na padayunon siya. Pag-abot niya didto, ginbuligan niya an mga tawo na paagi sa pagkamaluluy-on san Dios nagtuod kan Jesus. ²⁸Nahimo ini kay nadaog gayod niya an mga Judio sa inda suruay sa atubangan san kadamuan kag ginpamatuudan niya hali sa Banal Na Kasuratan na si Jesus amo an Cristo na parasalbar na ginapaabot san mga Judio.

Si Pablo Sa Efeso

19 Myintras si Apolos adto sa Corinto, nag-agi naman si Pablo sa kabukidan kag nakaabot sa Efeso. Didto may nakita siya na iba na mga disipulos. ² Ginhunga niya sinda, “Nano, napakada sa iyo an Espirito Santo san nagtuod kamo?”

Nagsabat sinda, “Wara, dili pa gayod ngani namon nabatian na may Espirito Santo.”

³ Naghunga gihapon si Pablo, “Pan-o man kamo nabunyagan?”

“Paagi sa bunyag na ginahimo ni Juan,” an sabat ninda.

⁴ Nagpadayon si Pablo, “An pagbunyag ni Juan para sadto’n mga nagbasol san inda kasal-an, tapos ginasabihan an mga tawo na magtuod sa maabot na kasunod niya na amo si Jesus.” ⁵ Pakabati ninda sani, nabunyagan sinda sa ngaran san Ginoo na si Jesus. ⁶ Tapos, san gindapatan sinda ni Pablo san iya mga kamot, napakada sa inda an Espirito Santo. Kaya ginpasurmaton sinda sin manlain-lain na lenggwahi na dili ninda masabutan kag nagsurmaton san ginpasabi sa inda san Dios. ⁷ Mga dose sinda tanan.

⁸ Uruadlaw nagsulod naman si Pablo sa sinagoga kag sa sulod sin tulo ka bulan nagsurmaton na makusog an buot. Nakisuay gayod siya kag nagtalinguha na mahidara sinda manungod sa paghadi san Dios. ⁹ Pero may iba na nagpasutil kag habo magtuod. Pagpakaraot pa ninda sa katukduan manungod sa Ginoo’n Jesus sa atubangan san tanan, ginbayaan sinda ni Pablo kaupod san iya mga disipulos. Tapos, uruadlaw ginistoryahan ninda Pablo an mga tawo manungod kan Jesus sa lugar ni Tiranio na amo an ginatiripunan. ¹⁰ Nagpadayon ini sa sulod san duha ka tuig. Kaya, an tanan na taga-Asia, mag-Judio man

kag mag-Griego, nakabati san katukduan manungod sa Ginoo.

An Mga Anak Ni Esceva

¹¹ Niyan, makangangalas na gayod an mga milagro na ginhimo san Dios didto paagi kan Pablo. ¹² Kaya, bisan mga panyo o mga pangsuon na gindup-ot sa iya gindara sa mga masakiton. Naaayo sinda kag nagaluwas an mga maraot na espirito sa inda.

¹³ Niyan, may iba na mga Judio na nagakadto sa manlain-lain na lugar agod magpaluwas man san mga maraot na espirito sa mga tawo. Nagtalinguha sinda na gamiton an ngaran san Ginoo’n Jesus sadto’n may mga maraot na espirito paagi sa pagsabi, “Ginasugo ko kamo na magluwas sa ngaran san Ginoo’n Jesus na ginapahayag ni Pablo.” ¹⁴ An nagahimo sani amo an pito na anak san pinakanamumuno na padi san mga Judio na si Esceva an iya ngaran. ¹⁵ Pero nagsabat sa inda an maraot na espirito, “Kilala ko si Jesus kag si Pablo, pero sin-o man kamo?” ¹⁶ Didi gin-atakihan sinda san tawo na may maraot na espirito. Ginlabu-labo sinda, kay grabe an kusog sani. Tapos, ginsakop sinda kag nadaog. Kaya, nagdaralagan naman sinda paluwas san balay na huba kag nagkasaramadan.

¹⁷ Naaraman ini san tanan na mga taga-Efeso, mag-Judio man o mag-Griego. Tapos, nagkaharadlok sinda tanan kag gin-galang an ngaran ni Ginoo’n Jesus. ¹⁸ Kaya, kadamuan sadto’n mga nagatuod an nagaatubang sa inda pagtiripon, nag-ako kag naghayag san mga maraot na ginahimo ninda. ¹⁹ Damo man sadto’n nagahimo sin salamangka an nagtipon san inda mga libro kag gin-sunog sa atubangan san tanan. Pakakwenta ninda san halaga sani, nakaabot sa sobra sin un milyon pisos. ²⁰ Kaya an

surmaton san Ginoo naglukop gayod kag naglabaw.

An Saramok Sa Efeso

²¹ Niyan pakatapos sani na pangyari, nakaisip si Pablo na mag-agi sa Macedonia kag Acaya pakadto sa Jerusalem. Nagplano siya na pakatapos didto, kinahanglan na magkadto man siya sa Roma. ²² Pakasugo niya sin duha san iya kabulig na sinda Timoteo kag Erasto pa-Macedonia, nag-istar anay siya sa probinsya san Asia.

²³ Sana man na panahon, nagkaigwa sin kasamok didto sa Efeso dahilan sa katukduan manungod sa Ginoo. ²⁴ Sugad sani an nangyari: may parahimo sin diosdiosan na plata na an ngaran si Demetrio. Nagahimo siya sin istatwa ni Artemis hali sa plata, kaya, dako man an ganansya sa iya mga trabahador. ²⁵ Niyan, gintiripon niya sinda tanan kaupod an iba na an trabaho pareho man san sa inda kag ginsabihan, “Mga Kaigmanghudan, aram niyo na hali sani na pangabuhay an aton kayamanan. ²⁶ Nakikita kag nababatian niyo mismo ini si Pablo na ginapasunod kag ginapatuod an damo na mga tawo, dili lang an mga taga-Efeso kundi haros sa bilog na probinsya san Asia, na dili kuno matuod na dios an hinimo san tawo. ²⁷ May delikaduhan man na masira an aton negosyo kag dili lang ina kundi mawawar-an sin paggalang an templo man san pinakadiosa na si Artemis. Pwera pa sana mawawara’n pulos an pagkahalandon niya na ginasamba sa bilog na probinsya san Asia kag kinab-an.”

²⁸ Pakabati sani san kadamuan, nagkaururit kag nagtuna pagsiriyak, “Halandon gayod si Artemis, diosa san mga taga-Efeso!” ²⁹ Kaya, nagkasaramok an bilog na syudad kag nagharagunos an mga katawuhan pakadto sa inda ginatiripunan na

guyud-guyod sinda Gayo kag Aristarco na taga-Macedonia na kaupod ni Pablo sa iya paglakat. ³⁰ Gusto gayod ni Pablo na magsulod man agod magpahayag sa mga katawuhan pero ginugulan siya san mga disipulos. ³¹ May iba man na mga otoridad san probinsya na mga amigo niya na nagpasugo sa iya. Naghangyo naman sinda na dili siya magpakita sa ginatiripunan.

³² Nagkasaramok an tanan, kaya an iba nagsiriyak sin lain man sa iba kag an kadamuan sa inda dili gali maaram kun nano kay nagtiripon sinda. ³³ Niyan, si Alejandro gintulak paunhan san mga Judio kag may iba sa kadamuan na nagsiyak sin mga tugon. Nagsenyas siya san iya kamot na gusto niya magpahayag sa mga tawo. ³⁴ Pero san siya makilala ninda na Judio, nagdurungan sinda pagsiyak sin mga duha ka oras, “Halandon gayod si Artemis, diosa san mga taga-Efeso!”

³⁵ Tapos, idto’n tagapamahala san lungsod nagpapuyo sa mga tawo kag nagsabi, “Mga katawuhan san Efeso, nano, dili aram na san tanan na an syudad san Efeso amo an tagapamahala san templo san halandon na Artemis kag san banal na bato na nahulog hali sa langit? ³⁶ Sa nakikita ta na ini dili man masupak, dapat magpuyo na lang kamo kag dili na magharus-haros. ³⁷ Nasabi ko ini kay gindara niyo ini didi na mga tawo na dili man nangawat sa templo kag dili man nagpakaraot san aton diosa. ³⁸ Kaya, kun may reklamo sa kanin-o man si Demetrio kag san iya mga trabahador, abyirto an mga korte kag may mga magahusgar. Kaya, paakusara sinda. ³⁹ Ugaling, kun may kinahanglan pa kamo, pagahusayon ina sa dati na adlaw san pagtiripon. ⁴⁰ Dapat mag-uruli na kita kay delikado kita na maakusar sin pagsaramok niyan na wara man kita sin dahilan na maka-

pamatuod sani na kasamok.”⁴¹ Pakasabi sani, ginpauli na niya an kadamuan.

Sa Macedonia kag Sa Grecia

20 Pakatapos san kasamok, gin-tiripon ni Pablo an mga disip-ulos kag pakapakusuga san inda buot nagpaaram na, tapos naglakat na pa-Macedonia. ²Pakalibuta niya san mga lugar sani kag napakusog pa gayod an mga buot san mga nagatuod didto, nakaabot siya sa Grecia. ³Nag-istar siya didto sin tulo ka bulan. Myintras naga-handa na siya pakadto sa Siria, naaraman niya na may plano kontra sa iya an mga Judio, kaya nag-isip siya na mag-balik paagi sa Macedonia. ⁴Gin-updan siya ni Sopater na taga-Berea, anak ni Pirro. Nag-upod man sinda Aristarco kag Segundo na taga-Tesalonica, si Gayo na taga-Derbe, si Timoteo kag an mga taga-Asia na sinda Tiquico kag Trofimo. ⁵Nag-una sinda paglayag pa-Troas kag naghulat didto sa amon. ⁶Naglayag naman kami hali sa Filipos pakatapos san Pyista San Tinapay na Wara'n Lebadura. Sa sulod sin lima ka adlaw naabutan namon sinda sa Troas diin nag-istar kami sin pito ka adlaw.

An Urhi Na Pagbisita Ni Pablo Sa Troas

⁷Sa una na adlaw san semana, nagtiripon kami para sa pagpihak-pihak san tinapay sa pagdumdom san urhi na panigab-i san Ginoo. Didi nagsurmaton si Pablo sa mga tawo kag nagpadayon hasta tunga'n gab-i kay mahali na siya pagkaaga. ⁸Damo sin mga ilaw didto sa ginatiripunan namon na kwarto sa ibabaw san balay. ⁹Niyan, may nagaingkod sa may pasamano na batan-on na lalaki na an ngaran Eutico. Nakaturog siya myintras nagapadayon si Pablo pagsurmaton. San turog na gayod siya, nahulog sa duta hali sa

ikatulo na eskalon kag paghakat ninda sa iya patay na. ¹⁰Pero naglusa si Pablo kag ginsakom niya na nagsabi, “Dili kamo mahandal kay buhay pa siya.” ¹¹Pagsaka gihapon ni Pablo kag ginpihak-pihak an tinapay tapos nagkaon, nakisurmaton pa siya sa inda hasta sa kaagahon. Pakatapos, naghali na siya. ¹²Gin-uli ninda an batan-on na buhay kag nalipay gayod sinda.

Hali Sa Troas Pakadto Sa Mileto

¹³Nakaisip si Pablo na maglakat pakadto sa Ason pero gintugon niya sa amon na mag-una kami sa sarakyan kag maglayag pakadto didto. Tapos, pagapasakayon namon siya didto. ¹⁴Pag-sugat niya sa amon sa Ason, gin-pasakay namon siya, tapos nagpakadto kami sa Mitilene. ¹⁵Hali didto nakaabot kami sa Quio pagkasunod na adlaw. Pagkaotro na adlaw nakaabot kami sa Samos kag sa masunod pa gayod na adlaw nakaabot kami sa Mileto. ¹⁶Gin-isip ni Pablo na dili mag-agi sa Efeso agod dili siya madugay sa probinsya san Asia kay nagadali siya na makaabot sa Jerusalem kun mahimo antes san adlaw san Pentecostes.

An Pagpaaram Na Pagsurmaton Ni Pablo Sa Mga Namumuno San Mga Nagatuod Sa Efeso

¹⁷Hali sa Mileto nagpasugo siya sa Efeso kag ginpatawag an mga namumuno san mga nagatuod. ¹⁸Pagtiripon ninda nagsabi si Pablo:

“Kamo mismo an nakaaram kun nano an akon pagkabuhay sa tanan na oras myintras kaupod niyo ako, tuna san una na adlaw pag-abot ko sa Asia. ¹⁹Nagsirbe ako sa Ginoo na mapainubuson kag may pagtangis dahilan sa mga pasakitan na nag-abot sa akon paagi sa mga himo san mga Judio. ²⁰Aram niyo na wara ako magduha-duha pag-

tukdo sa iyo sin nano man na makabulig. Nagatukdo pa gayod ako sa iyo sa kadamuan kag sa mga balay. ²¹ Pareho man gayod an pagtukdo ko sa mga Judio kag mga Griego na dapat sinda magtuod sa Dios kag magbaya san inda pagkasala, amo man san pagtuod sa aton Ginoo'n Jesu-Cristo.

²² "Niyan, ginpirit ako sa espirito na mapakadto sa Jerusalem na dili ko aram kun nano an mangyayari didto sa akon, ²³ pwera lang na nagpadaan sa akon an Espirito Santo sa kada syudad na nakaagi kami na nagahulat an prisuhan kag kastigo sa akon. ²⁴ Pero dili ko gayod ginapahalagahan an akon buhay agod, sa katapusan sana, matapos man an trabaho na ginhatag sa akon san Ginoo'n Jesus na amo an pagtestigo san Maayo Na Barita san kaluoy san Dios.

²⁵ "Niyan, kita, aram ko na an tanan sa iyo na ginpahayagan ko san pagahadi san Dios dili na ako makikita pa gihapon. ²⁶ Kaya, ginatestigo ko sa iyo niyan na adlaw na dili ako mababasal kun may mawara sa iyo sa kamatu-udan, ²⁷ kay wara ako magduha-duha pagtukdo sa iyo san bilog na katuyuan san Dios. ²⁸ Bantayi an iyo sadiri kag san tanan na katawuhan na ginpaniwala sa iyo san Espirito Santo. Atamanon gayod niyo an mga nagatuod sa Dios na nagin sadiri niya paagi sa dugo san iya sadiri na anak.

²⁹ "Maaram ako na pagbaya ko may mga buwaon na paratukdo baga'n mga maisog na hayop na magasulod sa iyo kag dili ninda pagapalibrihon an mga nagatuod sa kalukuhan. ³⁰ Maabot man an oras na may mga maluwas sa iyo mismo kaurupod na magasurmaton sin mga buwa agod magpasunod sa mga disipulos. ³¹ Kaya, magmaikmat, dumumon niyo na sa sulod san tulo ka tuig wara ako mag-udong pagtukdo sa iyo sa

kada adlaw kag gab-i na may tangis sa pagkahadlok na may habo magtuod.

³² "Niyan, ginapaniwala ko kamo sa pag-ataman san Dios kag sa iya mga surmaton na may pagkamaluluy-on. Amo ini an nakapakusog sa iyo kag makahatag sin irensyahan kaupod sadto'n tanan na mga nalinisan na san sala. ³³ Wara ako maawa sa bisan kanin-o kwarta, oro, o bado. ³⁴ Kamo mismo nakaaram na nagtrabaho ako san akon mga kinahanglan kag sadto'n mga kaupod ko. ³⁵ Paagi sani na pagtrabaho sin ungod sa tanan ginpakita ko sa iyo na dapat kita magbulig sa mga maluya kag nagadumdom mismo san ginsabi san Ginoo'n Jesus, 'Mas malipay an nagahatag ki sa nagabaton.',"

³⁶ Pakasurmaton ni Pablo, nagluhod kag nangadyi siya kaupod ninda tanan. ³⁷ Nagatarangis sinda tanan myintras ginasakom kag ginaharukan si Pablo. ³⁸ Nagkamurundo gayod sinda tungod sa iya ginsurmaton na dili na sinda magakirita pa. Pakatapos, gindul-ong ninda siya sa may sarakyan sa dagat.

Nagapakadto Sinda Pablo Sa Jerusalem

21 Paghali namon sa mga namumuno sa Efeso, naglayag na kami diretso pakadto sa Cos. Pagkaotro adlaw sa Rodas naman kag hali didto pakadto sa Patara. ² Pakakita namon sin sarakyan na magatabok pakadto sa Fenicia, nagsakay kami kag naglayag naman. ³ Pakakita namon san Cipre, naglabay lang kami sa timog sana, tapos, nagpadayon pa-Siria kag nagdungka sa Tiro kay madiskarga didto an sarakyan sin mga kargamento. ⁴ Didto nakigkita kami sa mga nagatuod kaya nag-istar kami kaupod ninda sin pito ka adlaw. Ginsabihan ninda si Pablo paagi sa poder san Espirito Santo na ada sa inda na dili magpadayon sa Jerusalem. ⁵ Pero,

pakatapos san amon pag-istar didto, nagpaaram na kami agod magpadayon sa amon pagbiyahe. Sinda tanan kaupod san inda mga asawa kag mga anak nag-upod sa amon pakadto sa luwas san syudad kag didto sa baybayon nagluhod kami sa pagpangadyi. ⁶Pakapaaram na, nagsakay na kami kag sinda naman nag-uruli na.

⁷Hali sa Tiro nagpadayon kami sa Tolemaida. Pag-abot didto, ginpangumusta namon an mga kamaranghod sa pagtuod kag nag-istar kaupod ninda sin usad ka adlaw. ⁸Pagkaaga naghali na kami didto kag nagpa-Cesarea. Didi nagdayon kag nag-istar kami sa balay ni Felipe na paratukdo san Maayo Na Barita. Usad siya sa pito na mga pinili sa Jerusalem. ⁹May upat siya na anak na daraga na may regalo na magsurmaton kun nano an mangyayari sa maabot na panahon.

¹⁰Myintras adto kami sin pira ka adlaw, may nag-abot na propeta hali sa Judea na an ngaran si Agabo. ¹¹Nagtuulos siya sa amon kag ginkuha an paha ni Pablo. Tapos, gin-gapos an sadiri niya na mga tiil kag mga kamot na nagasabi, “Amo ini an ginasabi san Espirito Santo, ‘Sugad sani an mga Judio sa Jerusalem gagapuson an tag-iya sani na paha kag iintriga sa mga dili-Judio.’”

¹²Pakabati namon sani, nakimaluoy kami kag san mga tawo didto kan Pablo na dili siya magkadto sa Jerusalem. ¹³Pero nagsabat siya, “Nano kay nagatangis kamo kag nagapasakit san akon tagipusuon? Aram man niyo na handa na ako dili lang na mapriso kundi bisan mamatay sa Jerusalem alang-alang sa Ginoo’n Jesus.”

¹⁴San dili siya mahidara, nag-udong na lang kami kag nagsabi, “Matuman lugod an pagbuot san Ginoo.”

¹⁵Kaya, pakatapos sani na mga adlaw naghandanda na kami kag nagkadto

sa Jerusalem. ¹⁶May iba man na mga disipulos hali sa Cesarea na nag-upod sa amon. Gin-giyahan ninda kami didto sa amon pagaistaran sa balay ni Mnason. Taga-Cipre siya na dugay na disipulos.

Ginabisita Ni Pablo Si Santiago

¹⁷Pag-abot namon sa Jerusalem, maayo man an pagpadayon sa amon san mga kamaranghod sa pagtuod. ¹⁸Pagkaotro adlaw, nag-upod sa amon si Pablo pakadto kan Santiago. Adto naman didto an tanan na mga namumuno san mga nagatuod. ¹⁹Ginkumusta sinda ni Pablo, tapos ginsumat niya an tanan na ginhimo san Dios para sa mga dili-Judio paagi sa iya pagpahayag san Maayo Na Barita.

²⁰Pakabati ninda sani, gin-umaw ninda an Dios. Tapos, may ginsabi sinda sa iya, “Aram mo, kamanghod, may mga linibo na Judio didi na mga nagtuod kag tanan sinda ginasunod gayod an Kasuguan. ²¹Ginsumatan sinda manungod sa imo na ginatukduan mo kuno an tanan na mga Judio na nagaistar sa katakin san mga dili-Judio na pabayaan kuno an Kasuguan ni Moises kag ginsabihan na dili pagturon an inda mga anak o magsunod sa mga kaugalian. ²²Niyan, sigurado makabati gayod sinda na nag-abot ka na. Kaya, nano an himuon ta?

²³“Ini na sasabihon namon sa imo an dapat mo himuon. May upat didi na lalaki na may panuga. ²⁴Iupod ini sinda kag mag-intra ka sa inda sa seremonyas san paglinis pero bayadan mo an inda gastos agod magpakagis man sinda san inda buhok. Sani na paagi makaaram an tanan na dili matuod an mga sabi-sabi manungod sa imo kundi ikaw mismo nabubuhay sa pagtuman san Kasuguan. ²⁵Manungod naman sa mga dili-Judio na nagatuod, nagpadara kami sin surat sa inda na nagkauruyunan kami na dili

sinda magkaon san ginhalad sa mga diosdiosan, san hayop na gintuok kag san dugo, kag maglikay sa kalaw-ayan.”

²⁶ Kaya, gin-upod ni Pablo idto’n mga lalaki. Pagkaotro adlaw ginhimo niya an seremonyas san paglinis kaupod ninda kag nagsulod sa templo para ipaaram sa mga padi kun san-o matatapos an mga adlaw san paglinis kag kun san-o mahalad san sakripisyo para sa kada usad sa inda.

Gindakop Si Pablo Sa Sulod San Templo

²⁷ San matatapos na an pito na adlaw san seremonyas, may mga Judio hali sa probinsya san Asia na nakakita sa iya sa sulod san templo. Kaya ginpasaramok ninda an mga katawuhan, tapos gindakop si Pablo. ²⁸ Nagsiriyak sinda, “Mga katawuhan san Israel, bulig kamo! Amo ini an tawo na nagatukdo sa tanan na lugar kontra sa mga Judio, sa Kasuguan kag sani na templo. Pwera pa sani, may mga Griego man na gin-upod pa niya sa templo, kaya paagi sani baga’n ginpaati niya ini’n banal na lugar.” ²⁹ Nasabi ninda ini kay dili pa lang dugay nakita ninda si Trofimo na taga-Efeso kaupod ni Pablo sa syudad kag ginisip ninda na ginpasulod naman ni Pablo sa templo.

³⁰ Dahilan sani nagkasaramok an bilog na syudad. Nagdurungan pagdalagan an mga tawo, tapos gindakop si Pablo kag gin-guyod paluwas san templo. Tapos, ginsirahan dayon ninda an pwertahan sani.

³¹ Myintras ginatalinguha ninda patayon si Pablo, may nagbarita sa pinakanamumuno san mga suldados na Romano na nagakasaramok an bilog na Jerusalem. ³² Nagpatiripon dayon siya sin mga suldados kag inda mga namumuno, tapos, nagpakadto sa mga

katawuhan. Pakakita ninda sa mga suldados kag san pinakanamumuno, nag-udong sinda pagpalo kan Pablo.

³³ Pakatapos nagtulos an pinakanamumuno, ginpadakop si Pablo kag ginpagapos ini sa duha na kadena. Naghunga kun sin-o siya kag kun nano an iya ginahimo. ³⁴ May iba na nagsiriyak sin lain man sa iba. Kaya, kay dili niya maaraman an kamatuudan tungod sa kasamok, ginsugo niya na darhon si Pablo sa kwartel. ³⁵ Pag-abot ninda sa hagdanan haros ginaalsa na siya san mga suldados kay dili ninda mapugulan an mga tawo. ³⁶ Nagsunod naman dayon an grupo san mga katawuhan na nagsiriyak, “Pataya siya!”

Nagasurmaton Si Pablo Manungod Sa Iya Sadiri

³⁷ San isusulod na si Pablo sa kwartel, naghangyo siya sa pinakanamumuno, “Sir, pwede ako makisurmaton sa imo?”

Naghunga naman an pinakanamumuno, “Nano, makasurmaton ka sin Griego?” ³⁸ Dili ba ikaw an taga-Ehipto na dili pa lang dugay nagtuna sin araway kag naggiya sin upat ka libo na mga rebelde pakadto sa kadlagan?”

³⁹ Nagsabat si Pablo, “Judio ako, hali sa Tarso na sakop san Cilicia. Pumuluyo ako sani na kilala na syudad. Kaya, ginhangyo ko sa imo na pasurmatunon ako sa mga katawuhan.”

⁴⁰ Pakatuguti sa iya, nagtindog si Pablo sa hagdanan, nagsenyas san iya kamot sa mga tawo. Tapos, san magpuryo na an tanan, nagsurmaton siya sa inda sa Hebreo.

An Pagdependa Ni Pablo

22 “Mga kaigmanghudan kag mga kamagurangan, pamatii an ipapahayag ko manungod sa akon sadiri,” an sabi ni Pablo.

²Pakabati ninda na ginasurmatunan sinda sa Hebreo na lenggwahi, nagin mapuyo pa gayod sinda.

Tapos, nagpadayon si Pablo. ³“Judio ako na gin-anak sa Tarso, usad na syudad na sakop san Cilicia, pero nagdako sani na syudad sa pagtukdo ni Gamaliel. Gintukduan ako sin maayo manungod sa Kasuguan san aton kalulululuhan kag nagasunod gayod sa Dios pareho sa iyo yana.

⁴“Ginpasakitan ko man anay agod ipapatay an mga parasunod san ginatawag na Paagi san Ginoo. Bisan mga lalaki o mga babayi gin-gapos kag ginpriso ko. ⁵Sugad man na makatestigo sa akon an pinakanamumuno na padi kag san bilog na konseho. May mga surat ngani ako hali sa inda para sa aton mga kalahi na Judio sa Damasco agod ipaaram sa inda an tuyo ko didto. Kaya, nagpakadto ako para arestaron idto’n mga parasunod kag darahon na nakagapos sa Jerusalem agod kastiguhon.”

Ginaistorya Ni Pablo An Iya Pagbag-o

⁶Nagpadayon pa si Pablo, “San nagapahalapit na ako sa Damasco, mga alas dose na kaadlawan sadto, may masilaw na ilaw hali sa langit na bigla na lang nagpawa sa akon. ⁷Natumba ako sa duta kag nakabati sin boses, ‘Saulo, Saulo, nano kay ginapersigir mo ako?’

⁸“Nagsabat ako, ‘Sir, sin-o ka man?’

“Nagsabat siya sa akon, ‘Ako si Jesus na taga-Nazaret na ginapersigir mo.’

⁹Niyan, idto’n mga kaupod ko nakakita san ilaw pero wara kabati san boses na nagasurmaton sa akon.

¹⁰“Didi ako naghunga, ‘Nano an himuon ko, Ginoo?’

“Nagsabat an Ginoo sa akon, ‘Magtindog ka kag magkadto sa Damasco. Didto sasabihan ka san ipapahimo sa imo.’

¹¹San dili ako makakita tungod san kapawa san ilaw, ginkabit na lang ako sad-

to’n mga kaupod ko kag nakaabot kami sa Damasco.

¹²“May tawo didto na an ngaran si Ananias. Nagasunod gayod siya sa aton Kasuguan kag ginagalangan san tanan na mga Judio didto. ¹³Naghalapit kag pakatindog sa katakin ko nagsabi, ‘Kamanghod na Saulo, makakita ka lugod gihapon.’ Sana mismo nakakita ako sa iya. ¹⁴Nagsabi naman siya, ‘An Dios san aton kalulululuhan nagpili sa imo agod maaraman mo an iya pagbuot kag makita man an Matanos na Suruguon na si Jesus kag mabati mismo an iya boses. ¹⁵Magigin testigo ka sa mga tawo para sa iya manungod san imo nakita kag nabati. ¹⁶Niyan, nano kay nagahulat ka pa? Tindog kag magpabunyag ka, kag malinisan ka sa imo mga kasal-an paagi sa pag-ayò sa iya sin kapatawadan.’

¹⁷“Pagbalik ko sa Jerusalem kag nagapangadyi sa templo, may pangitaon ako. ¹⁸Didi nakita ko an Ginoo na nagsabi sa akon, ‘Pagdali-dali kag humali ka dayon sa Jerusalem kay dili ninda pagabation an imo pagpamatuod manungod sa akon,’

¹⁹“Nagsabat ako, ‘Ginoo, sinda mismo nakaaram na nagkadto ako sa kada sinagoga kag gindakop idto’n nagatuod sa imo, tapos ginpapriso ko sinda kag ginpabunal. ²⁰Pwera pa sani, adto ako mismo nagaasikaso san mga bado san mga nagpatay kan Esteban na imo testigo. Nagatindog ako didto na nagauyon san inda ginahimo.’

²¹“Nagsabi man siya sa akon, ‘Maglakat ka, kay susuguon ko ikaw sa harayo pakadto sa mga dili-Judio.’”

An Pangyari Tungod San Pagsurmaton Ni Pablo

²²Namati sinda hasta nasambitan ni Pablo an mga dili-Judio, tapos nagsiriyak gayod, “Patya siya, kay dili siya angay mabuhay.”

²³ Myintras nagasiriyak sinda, ginapaypay an inda mga bado kag nagasaburak sin alpog paibabaw susog sa inda ugali kun maurit.

²⁴ An pinakanamumuno naman san mga suldados nagsugo na darhon si Pablo sa kwartel, tapos bunalon siya agod maaraman ninda an kamatuudan kun nano kay nagasiriyak an katawuhan kontra sa iya. ²⁵ Pero san gin-gapos na siya, naghunga sa usad na namumuno san mga suldados na nagatindog didto, “Tama kaya sa iyo layi na magbunal sin pumuluyo san Roma na dili pa ngani napamatuudan kun may sala?” ²⁶ Pakabati sani, nagkadto an namumuno sa inda pinakanamumuno kag naghunga, “Sir, kita, kay an sabi sani na tawo na Romano man gayod siya! Nano kaya an himuon naton kay aram mo na bawal magbunal san Romano kun wara pa mahusgari?”

²⁷ Kaya nagkadto naman kan Pablo an pinakanamumuno kag naghunga man sa iya, “Sabihi ako, nano, Romano ka man gayod?”

Nagsabat siya, “Opo”.

²⁸ Nagpadayon an pinakanamumuno, “Nagin Romano man ako paagi sa pagbayad sin damo na kwarta.”

“Nagsabat si Pablo, ‘Pero gin-anak ako na Romano.’”

²⁹ Kaya idto’n mga mausisa kuntani kan Pablo nagharali dayon. Nahadlok man an pinakanamumuno san naaraman niya na si Pablo pumuluyo na Romano kag ginpagapos pa niya siya.

Si Pablo Sa Atubangan San Konseho

³⁰ Pero pagkaaga, sa paghandom na maaraman an matuod na dahilan kun nano kay gin-akusar san mga Judio si Pablo, ginpatangkas san pinakanamumuno an gapos sani kag ginpa-

suguan an mga pinakanamumuno san kapadian kag san tanan na konseho para magtiripon. Pakatapos, gintawag si Pablo kag ginpaatubang sa inda.

23 Si Pablo naman ginturok an mga konseho kag nagsabi, “Mga kaig-manghudan, nabuhay ako na malinis an pag-iisip hasta yana sa atubangan san Dios.” ² Dahilan sani an pinakanamumuno na padi na si Ananias nagsugo sadto’n mga nagatindog sa katakin ni Pablo na sampadungon ini sa baba. ³ Pero nagsabi naman si Pablo sa iya, “Sasampadungon ka san Dios, ikaw na nagapakita’n tawo! Nagaingkod ka dida para husgaran ako susog sa Kasuguan, pero kontra sa Kasuguan na ginsugo mo na sampadungon ako!”

⁴ Idto man na mga tawo na halapit kan Pablo nagsabi, “Ginapakaraot mo an pinakanamumuno na padi san Dios?”

⁵ Nagsabat si Pablo na, “Mga kaig-manghudan, dili ko aram na siya an pinakanamumuno na padi. Pasensya na lang ako kay nasurat sa Banal Na Kasuratan, ‘Dili ka magpakaraot san nagahadi san imo katawuhan.’”^{††}

⁶ Niyang, san mapanginanuhan ni Pablo na mga Saduceo an iba sa grupo kag an iba naman mga Pariseo, nagsiyak siya sa konseho, “Mga kaig-manghudan, ako Pariseo kag anak man ako sin mga Pariseo. Ginpaatubang ako didi dahilan lang sa paglaom na mabubuhay gihapon an mga patay.” ⁷ Pakasabi niya sani, nagsuruay an mga Saduceo kag mga Pariseo, kaya, natungà an mga nagatiripon. ⁸ Nangyari ini kay sa paghuna san mga Saduceo wara’n pagkabuhay gihapon kag wara man sin anghel o espirito. Pero sa paghuna naman san mga Pariseo, ginakilala ini tanan.

^{††}23:5 Kita sa Exodo 22:28.

⁹Kaya, nagtuna pagkusog an siriyak. May iba na mga paratukdo san Kasuguan sa grupo san Pariseo na nagtirindog kag nakisuay, “Wara kami’n nakikita na sala sani na tawo. Basi may espirito o anghel na nagsurmaton man gayod sa iya!” ¹⁰San naggrabe na an suruay, an pinakanamumuno san mga suldados na nahahadlok na basi burugnuton si Pablo, nagsugo sa mga suldados na maglusad kag piriton siya pagkuhaa sa inda kag darahon siya sa kwartel.

¹¹Pagkagab-i sana, an Ginoo nagtindog sa may tungod ni Pablo kag nagsabi, “Pakusuga an imo buot kay pareho san imo pagpamatuod manungod sa akon didi sa Jerusalem, magapamatuod ka man didto sa Roma.”

An Plano Sa Pagpatay Kan Pablo

¹²San adlaw na, may mga Judio na nagplano kag nagsumpa na dili magkaon o mag-inom hasta na dili ninda mapatay si Pablo. ¹³Sobra’n 40 an nagkauruyon sani. ¹⁴Tapos, nagkadto sinda sa mga namumuno na padi kag mga namumuno san mga Judio kag nagsabi, “Nagsumpa gayod kami na dili magkaon hasta na dili mapatay namon si Pablo. ¹⁵Niyan, kamo kag san mga konseho, magpaaram sa pinakanamumuno na darhon si Pablo sa iyo na бага’n aaramon gayod niyo sin maayo an manungod sa iya. Tapos, handa na kami na patayon siya antes makahalapit.”

¹⁶Pero an anak na lalaki san kamanghod ni Pablo na babayi nabati an inda plano, kaya nagkadto kag nagsulod sa kwartel para isumat kan Pablo.

¹⁷Pakatapos, nagtawag si Pablo sin namumuno san mga suldados kag ginsabihan, “Darha ini na batan-on sa pinakanamumuno san suldados kay may sasabihon siya.” ¹⁸Kaya, gin-upod niya ini pakadto sa pinakanamumuno kag nagsabi, “An priso na si Pablo gintawag

ako kag naghangyo sa akon na darahon ini na batan-on sa imo kay may sasabihon siya.”

¹⁹Ginkabit siya san pinakanamumuno, gin-upod sa higad kag ginhunga, “Nano an sasabihon mo sa akon?”

²⁰Nagsabat an batan-on, “An mga Judio nagkauruyon na hangyuan sa imo na darhon si Pablo sa konseho buwas na бага’n uusisahon siya. ²¹Pero ayaw pagtuguti kay sobra’n 40 san inda mga katawuhon an nagahulat sa pag-agi niya dahilan na nagsumpa sinda na dili makaon o mainom hasta na dili mapatay ninda si Pablo. Yana ngani handa na sinda na nagahulat san pag-uyon mo.”

²²Kaya, ginpauli na san pinakanamumuno an batan-on kag gintugon gayod, “Ayaw pagsumat bisan kanin-o na ginsumatan mo ako sani.”

Ginapadara Si Pablo Pakadto Kan Gobernador Felix

²³Pakatapos may gintawag na duha na namumuno san mga suldados an pinakanamumuno kag nagsabi, “200 na mga suldados an ihanda niyo kaupod sin 70 na nakakabayo kag 200 man na parapana na magpakadto hasta sa Cesarea sa alas nuebe yana na gab-i. ²⁴Pasakayon man si Pablo sa kabayo kag darhon siya na wara’n kaanuhan kan Gobernador Felix.”

²⁵Tapos, nagpadara siya’n surat na sugad sani:

²⁶“Halandon na Gobernador Felix, kumusta. Ini na surat hali sa akon, si Claudio Lisias.

²⁷“Ini na tawo gindakop san mga Judio kag san papatayon na kuntani ninda naabutan ko kag san mga suldados, kaya ginlibre san maaraman namon na Romano gali siya. ²⁸Sa paghandom na maaraman kun nano kay gin-akusar siya, gin-upod namon siya sa konseho. ²⁹Naaraman ko na gin-akusar siya ma-

nungod sa inda Kasuguan, pero wara man siya sin ginhimo na kinahanglan na siya patayon o prisuhon. ³⁰Kaya san may nagsumat sa akon na may plano kontra sa iya, ginsugo ko dayon pakada sa imo kag ginsugo ko man an mga nag-akusar sa iya na magpahayag sa imo kun nano an gindilian ninda sa iya.”

³¹Didi nagsunod an mga suldados sa ginsugo sa inda. Ginkuha ninda si Pablo kag gindara sana mismo na gab-i hasta sa Antipatris. ³²Pagkaaga, an mga nag-aralakat na mga suldados an nagbalik sa kwartel pero nagpadayon an mga suldados na nakakabayo kaupod ni Pablo. ³³Pag-abot ninda sa Cesarea gintunol sa gobernador an surat kag gin-intriga man sa iya si Pablo.

³⁴Pakabasa san surat, ginhunga kun tagadiin siya. Pakaarami naman na si Pablo taga-Cilicia, ³⁵nagsabi an Gobernador, “Bibistahon ko ikaw kun mag-abot na an mga nag-akusar sa imo”. Pakatapos, pinabantayan niya si Pablo sa palasyo ni Herodes.

Gin-akusar Si Pablo San Mga Judio

24 Pakatapos san lima ka adlaw, nagkadto sa Cesarea an pinakanamumuno na padi na si Ananias kaupod san mga namumuno san mga Judio kag san abugado na si Tertulo. Ginsabi ninda sa gobernador an inda mga sumbong kontra kan Pablo. ²Pakatawaga kan Pablo, nagtuna si Tertulo pag-akusar sa iya,

“Kagalang-galang na gobernador, tungod san imo paggobyerno nagakaigwa gayod kami sin kalinaw kag paagi san imo kadunungan damo na an mga kabag-uhan na ginhimo para sani na nasyon. ³Sa tanan na paagi kag bisan diin man ginaako namon ini na may pasalamat. ⁴Pero habo ko na maulang ka pa, kaya ginahangyo ko na pama-

tian kami sin kadali na may maayo na kaburut-on.

⁵“Nakita namon na ini na tawo usad na nagaparatuna sin mga kasamok. Ginapasamok niya an mga Judio sa bilog na kinab-an kag usad siya san mga namumuno san grupo san mga Nazareno. ⁶Ginporbar pa ngani niya na intrimison an templo, kaya gindakop namon siya. Huhusgaran kuntani namon siya susog sa amon Kasuguan, ⁷pero nag-abot an pinakanamumuno san mga suldados na si Lisias kag gin-agaw siya sa amon, tapos, ginsugo an mga nag-akusar sa iya na magpakadi sa imo. ⁸Sa pag-usisa mo mismo sa iya, maaaraman mo an tanan na amon ginaakusar sa iya.”

⁹An mga Judio nag-uyon man sa akusasyon kag nagapamatuod na an tanan nangyari man gayod susog sa iya ginsabi.

An Pagdepensa Ni Pablo Sa Atubangan Ni Felix

¹⁰San ginpasabot siya san gobernador na magsurmaton, nagsabat si Pablo: “Naaraman ko na dugay na panahon nagin huwes ka sani na nasyon, kaya ginakalipay ko na magdepensa san akon sadiri sa atubangan mo. ¹¹Kun imo susihon, maaaraman mo na wara pa nagsobra sin dose ka adlaw tuna san pagkadto ko sa Jerusalem para magsamba. ¹²Wara man ako makita san mga Judio na nakigsuay kanin-o man o nagapasamok bisan sa templo o sa sinagoga o sa syudad. ¹³Dili man ngani sinda makapamatuod sa imo san nano man na ginaakusar ninda kontra sa akon.

¹⁴“Pero ini an aakuon ko sa imo: nagasamba ako sa Dios san amon mga kalululuhan susog sa Paagi san Ginoo na ginasabi ninda na dili susog sa Kasuguan san mga Judio. Pero nagatuod man ako san tanan na ginsurat sa Kasuguan kag sa mga ginsurat san mga propeta.

¹⁵May paglaom ako sa Dios na may pagkabuhay gihapon para sa tanan na tawo, bisan san matanos o dili matanos, na ginaako man ngani ninda. ¹⁶Kaya, pirmo ako nagatalinguha na wara ako'n sala sa Dios o sa mga tawo.

¹⁷"Niyan, pakatapos sin pira ka tuig na wara ako sa Jerusalem, nagbalik ako para magdara sin mga limos kag mga halad. ¹⁸Myintras ginahimo ko ini nakita ninda ako sa templo pakatapos na ginhimo ko an seremonyas san paglinis. Wara didto sin mga katawuhan o kasamok. Pero may iba na mga Judio hali sa probinsya san Asia na adto man didto. ¹⁹Dapat adi sinda sa atubangan mo para mag-akusar kun igwa man gayod sinda sin ikakaakusar kontra sa akon. ²⁰Kay wara ini na mga Judio didi, pasurmatuna sa mga adi didi kun may sala ako san gin-usisa ako san konseho, ²¹pwersa lang sani na ginsiyak ko sa inda atubangan, 'Adi ako niyan ginaakusar sa iyo atubangan manungod sa pagtuod sa pagkabuhay gihapon san mga patay.'"

²²Pero si Felix, na may maayo gayod na pagkasabot manungod sa Paagi san Ginoo, gintapos an bista na nagsabi, "Pag-abot ni Lisias na pinakanamumuno huhusgaran ko an iyo kaso." ²³Pakatapos, ginsugo niya an namumuno san mga suldados na bantayan si Pablo pero hatagan sin dyutay na pagkalibre kag tugutan an iya mga amigo na mag-asikaso san iya mga kinahanglan.

Si Pablo Sa Atubangan Ninda Felix Kag Drusila

²⁴Pagkapira ka adlaw, nag-abot si Felix kaupod an iya asawa na si Drusila na Judio man. Ginpasuguan niya si Pablo kag namati sa iya mga ginasurmaton manungod sa pagtuod kan Cristo Jesus. ²⁵Pagsurmaton ni Pablo manungod sa pagkamatanos, pagdisiplina sa sadiri kag sa maabot na paghusgar, nahadlok

si Felix kaya nagsabi, "Maghali ka anay kay kun igwa ako'n lugar, ipapatawag ta na lang ikaw." ²⁶Pero nagalaom pa man siya na hahatagan ni Pablo sin kwarta. Kaya, ginapasuguan niya pirmo si Pablo kag nakig-istorya sa iya.

²⁷Pakatapos sin duha ka tuig, ginbalyuhan si Felix ni Porcio Festo sa pagkagobernador. Pero antes si Felix maghali, kag tungod na nagahandom siya na mapalipay an mga Judio, ginpabayaan niya si Pablo sa prisuhan.

Naghangyo Si Pablo Sa Emperador

25 Niyan, mga tulo ka adlaw pag-abot ni Festo didto sa iya probinsya, nagpakadto siya sa Jerusalem hali sa Cesarea. ²Didto an mga namumuno na padi kag san mga namumuno san mga Judio ginpaaram siya manungod sa pagkontra ninda kan Pablo. Nagpirit naman sinda paghangyo kan Festo ³na ipabalhin si Pablo sa Jerusalem agod mapalipay sinda. Ginsabi ninda ini kay may plano sinda na abangan sinda Pablo sa dalan pa lang agod patayon siya. ⁴Nagsabat si Festo, "Adto si Pablo ginapabantayan na priso sa Cesarea kag ako mismo magabalik didto dayon. ⁵Kaya, paupuda sa akon an iyo mga namumuno kag kun igwa sin sala ini na tawo, paakusara sinda."

⁶Pakaistar niya didto kaupod ninda sin dili magsobra sa walo o napulo ka adlaw, nagpauli siya sa Cesarea. Pagkaotro adlaw nag-ingkod siya sa korte kag ginsugo na paatubangon sa iya si Pablo. ⁷Pag-abot niya, nagtiripon sa iya an mga Judio na nagpakadto hali sa Jerusalem na nagsumat sin mga grabe na akusasyon kontra sa iya na dili man ninda mapamatuudan.

⁸Didi nagdependa si Pablo, "Wara ako sin nahimo na sala kontra sa Kasuguan san mga Judio o sa templo o kan Cesar."

⁹Pero si Festo na gusto pauyunan an mga Judio nagsabi kan Pablo, “Nano, gusto mo magkadto sa Jerusalem kag didto sa atubangan ko mahusgaran manungod sani na mga akusasyon?”

¹⁰Nagsabat si Pablo, “Nagatindog ako sa atubangan san korte san emperador na si Cesar kun diin ako dapat pagahusgaran. Manungod naman sa mga Judio, ikaw mismo maaram na wara ako’n nahimo na sala. ¹¹Kun ugaling nakasala man ako sa Kasuguan kag naghimo sin nano man na angay ako mamatay, dili ako madulag sa kamatayon, pero kun dili matuod an mga sumbong ninda kontra sa akon, wara’n may poder, bisan sino man, na makahatag sa akon sa inda. Magahangyo ako yana na mahusgaran ako ni Cesar.”

¹²Didi nakigsurmaton anay si Festo sa iya konseho, tapos nagsabi kan Pablo, “Nagahangyo ka kan Cesar, kaya sa iya ka magkadto.”

Si Pablo Sa Atubangan Ninda Agripa Kag Berenice

¹³San pira na ka semana an nagagi, nagpakadto sa Cesarea si Agripa na hadi kag Berenice para maghatag sin paggalang kan Festo. ¹⁴Pakaistar ninda didto sin pira-pira na, ginumat ni Festo sa hadi an kaso ni Pablo, “May priso didi na wara paluwasa ni Felix. ¹⁵Niyan, san adto ako sa Jerusalem, an mga namumuno na padi kag san mga namumuno man san mga Judio nagsumbong sa akon manungod sa iya kag naghangyo na kondinaron ko siya. ¹⁶Ginsabat ko sinda na dili kaugalian san mga Romano na kondinaron an ginakusar antes na makaatubang an nagakusar kag makalugar na magdependa susog sa akusasyon kontra sa iya.

¹⁷“Kaya, pagtiripon ninda didi, wara ko pagdugaya kundi pag-otro adlaw nagingkod ako sa korte kag nagsugo na

paatubangon ini na tawo. ¹⁸Pagtindog san mga nag-akusar, wara sinda magakusar sa iya sin nano man na maraot na ginhuna ko na hihimuon ninda, ¹⁹kundi igwa sinda’n ginasureuayan manungod sa inda ginatuudan kag kan Jesus na patay na, pero ginapirit na buhay sabi sani ni Pablo. ²⁰Tungod kay dili ko aram an hihimuon, naghunga ako sa iya kun gusto niya magkadto sa Jerusalem agod mahusgaran didto manungod sani. ²¹Pero san maghangyo si Pablo na ipadayon lang an pagpaprison sa iya hasta sa paghusgar san emperador, ginsugo ko na prisuhon lang gihapon siya hasta na ipadara ko siya kan Cesar.”

²²Didi nagsabi si Agripa kan Festo, “Gusto ko mismo na mabati ini na tawo.”
“Buwas mismo makapamati ka sa iya,” an sabat ni Festo.

²³Kaya, pagkaaga nag-abot sinda Agripa kag Berenice na may grabe na adurno kag matahom na parada. Nagsulod sinda sa dako na kwarto sa pagtiripon kaupod an mga namumuno san kasuldadosan kag an mga kilala na tawo sa syudad. Sa sugo naman ni Festo, ginpasulod si Pablo. ²⁴Tapos, nagsabi si Festo, “Hadi’n Agripa kag an tanan na adi didi, kita ini na tawo. Ginreklamo siya sa akon san tanan na katawuhan san Judio didi kag sa Jerusalem. Nagasiyak sinda na dili pa siya dapat mabuhay. ²⁵Pero, pag-usisa ko, naaraman na wara man siya’n nahimo na dapat patayon. Niyan, kay naghangyo siya mismo san paghusgar san emperador, kaya naisip ko na ipadara siya. ²⁶Ugaling wara ako sin ikakasurat sa Halandon na Emperador manungod sa iya. Kaya, gindara ko siya didi sa atubangan niyo kag lalo na gayod sa imo, Hadi’n Agripa, na pakatapos na mausisa naton siya, igwa na ako’n maisusurat. ²⁷Nasabi ko ini kay para sa akon, wara’n rason na

magpadara sin priso na dili sabihon an akusasyon sa iya.”

Nagadepensa Si Pablo Sa Atubangan Ni Agripa

26 Didi nagsabi si Agripa kan Pablo, “Ginatugutan ko na depensahan mo an imo sadiri.”

Pakatapos gin-itsa ni Pablo an iya kamot kag nagpahayag sa iya sadiri: ²“Hadi’n Agripa, maswerte ako na sa imo atubangan magdepensa ako san akon sadiri niyan kontra sa tanan na akusasyon san mga Judio. ³Nasabi ko ini kay maaram ka gayod san kaugalian kag ginasuruayan san mga Judio. Kaya niyan nagahangyo na ako na pamatian mo na may pagpasensya.

⁴“Niyan, aram na san tanan na mga Judio an akon buhay tuna pa sa pagkabata didto sa amon nasyon kag didto man sa Jerusalem. ⁵Aram naman ninda dati na kun magatestigo sinda na nabubuhay ako bilang Pariseo na amo an grupo san amon ginatuudan kag nagsunod gayod san tanan na Kasuguan ni Moises. ⁶Niyan, nagatindog ako didi na mahusgaran kay nagalaom ako sa gintuga san Dios sa aton mga kalulululuhan. ⁷Ini an gintuga na ginalauman san amon dose na kalahian na mapasa inda. Dahilan sani, nagaparasamba sinda sa iya adlaw kag gab-i. Pinalangga na Hadi, kaya ginaakusar ako san mga Judio tungod sani na paglaom. ⁸Maayo gayod na magtuod kita tanan na an Dios nagabuhay san mga patay.

⁹“Kasadto, ako mismo nagatuod na dapat himuon an tanan sa pagkontra sa pagtuod kan Jesus na taga-Nazaret. ¹⁰Ginhimo ko man ngani ini sa Jerusalem. Dili lang ginapriso ko an kadamuan na mga diosnon sa otoridad na ginhatag sa akon san mga namumuno na padi, kundi san ginpatay sinda naguyon pa ako kontra sa inda. ¹¹Pirme ko

sinda ginakastigo sa mga sinagoga kag nagatalinguha pagpirit na pagpakarauton pa ninda si Jesus. Tapos, sa grabe ko pa ngani na kaurit, ginpasakitan ko sinda hasta man an adto sa harayo na mga syudad.

Ginasumat Ni Pablo Kun Pan-o Siya Nadara Sa Pagtuod

¹²“Tungod sani kaya ako nagpakadto sa Damasco na may otoridad kag mga sugo san mga namumuno na padi. ¹³Niyan, Halandon na Hadi, pagkaalas dose na kaadlawan sadto, may nakita ako sa dalanon sin ilaw hali sa langit na masilaw pa sa adlaw. Nagpawa ini sa patalibod namon san akon mga kaurupod. ¹⁴San nagkaturumba kami tanan sa duta, may nabati ako na boses na nagasurmaton sa akon sa Hebreo, ‘Saulo, Saulo, nano kay ginapersigir mo ako? Ikaw man lang an nasasakitan san ginahimo mo. Baga ka man lang an baka na nagasikad sa pampalo san nagaataman sani.’

¹⁵“Didi ako naghunga, ‘Sir, sin-o ka man?’

“Nagsabat an Ginoo, ‘Ako si Jesus na imo ginapersigir. ¹⁶Niyan, magbangon ka kag magtindog kay nagpakita ako sa imo agod pilion ka na magin akon suruguon. Dapat ka man magtestigos san mga nakita mo sa akon yana kag sa mga ipapakita ko pa sa imo. ¹⁷Ililibre ko ikaw sa mga kalahi mo na Judio kag sa mga dili-Judio kun diin didto ta ikaw susuguon. ¹⁸An hihimuon mo amo an pagpasabot sa inda agod magbaya sinda sa kaduluman san kasal-an pakadto sa kapaw-an san Dios. Agod mahali man sinda sa poder ni Satanas pakadto sa Dios kay agod an inda mga sala mapatawad. Tapos, paagi sa pagtuod sa akon magkaigwa sinda sin lugar kaupod san mga nalinisan san kasal-an.’

Ginasumat Ni Pablo An Iya Trabaho

¹⁹“Kaya, Hadi’n Agripa, dili ako nagsupak san langitnon na pangitaon. ²⁰Nagpahayag anay ako sa mga tawo didto sa Damasco, amo man sa Jerusalem kag amo man sa bilog na lugar san Judea kag sa mga dili-Judio. Nagpahayag ngani ako na dapat sinda magbasol kag magbaya sa sala tapos magsunod man sa Dios. Tapos naman, nagtugon ako sa inda na dapat sinda magpakita sin pagpatuod san inda pagbasol paagi sa inda mga gawi. ²¹Dahilan sani, gindakop ako san mga Judio myintras adto ako sa templo kag gintalinguha ako patayon. ²²Bisan hasta yana, ginabuligan ako san Dios, kaya nagatindog ako didi sa pagtestigo sa mga kilala na tawo kag sa mga dili kilala. Wara ako’n ginasabi kundi an mga ginsabi san mga propeta kag ni Moises na mangyayari. ²³Amo ini an ginsabi ninda na an Cristo dapat magtios, tapos, bilang an mauuna na mabubuhay hali sa kamatayon magpaaram sa amon na mga Judio manungod san ilaw san pagkasalbar kag amo man sa mga dili-Judio.”

²⁴Niyan, pagpahayag sani ni Pablo manungod san iya sadiri, ginsiyakan siya ni Festo, “Pablo, nabuang ka na ada! An sobra mo na kaaraman an nakapabuang sa imo.”

²⁵Pero nagsabat si Pablo, “Halandon na Festo, dili ako nabubuang kundi matuod kag may kadunungan an ginaturmaton ko. ²⁶Hadi’n Agripa, aram ko na makaturmaton ako sa imo na wara’n kahadlok kay aram mo an manungod sani na ginaturmaton ko. Nakakasiguro ako na wara sani na dili mo aram kay wara ini ginhimo sa patago. ²⁷Niyan, Hadi’n Agripa, nano, nagatuod ka sa mga propeta? Aram ko gayod na nagatuod ka.”

²⁸Nagsabat naman si Agripa kan Pablo paagi sa hunga, “Nano, ginahuna mo na mapipirit mo ako na magin Kristyano sa kadali lang na panahon?”

²⁹Nagsabat si Pablo, “Sa kadali o madugay man na panahon, ginaayo ko sa Dios na dili lang ikaw kundi amo man an tanan na mga nakabati sa akon yana na adlaw magin pareho ko man pwera lang sani na pagkakadena.”

³⁰Pakatapos sani, nagtindog an hadi, an gobernador, si Berenice kag an mga nagairingkod kaupod ninda. ³¹Paghali na ninda, nag-iristoryahan sinda, “Wara’n ginhimo ini na tawo na dapat patayon siya o prisuhon.”

³²Tapos, nagsabi si Agripa kan Festo, “Nalibre na kuntani siya kun wara maghangyo kan Cesar.”

Nagalayag Si Pablo Pakadto Sa Roma

27 San nagkauruyunan na maglayag kami pakadto sa Italia, si Pablo kag san iba na mga priso gindul-ong ninda kan Julio na usad na opisyal san kasuldadosan na Romano na ginngaranan “Kasuldadosan San Emperador”. ²Pagpasakay sa amon sa barko na hali sa Adramitio na malarga na pakadto sa mga dungkaan san probinsya san Asia, naglayag kami kaupod ni Aristarco na taga-Tesalonica sa probinsya san Macedonia.

³Pagkaotro adlaw nakaabot kami sa Sidon. Mabuot man si Julio kan Pablo kaya gintugutan siya na makigkita sa iya mga amigo agod mahatagan san iya mga kinahanglan. ⁴Nagpadayon kami hali didto kag tungod kay sungsunon an hangin nagpaagi kami sa salipod na parte san Cipe.

⁵Pakatabok namon sin kadagatan, nag-agi kami sa tungod san Cilicia kag Panfilia, tapos, nakaabot kami sa Mira, usad na lungsod san Licia. ⁶Didto may nakita an opisyal na barko na hali sa Ale-

jandria na mapakadto sa Italia kaya ginpabalhin kami didto.

⁷ Mahinay lang an amon paglayag sin pira ka adlaw pero sa grabe na kalisudan nakaagi kami halapit sa Gnido. Tapos, kay sungsumgon naman an hangin, nag-agi na lang kami sa higad san Salmon, tapos paagi sa salipod na parte san Creta. ⁸ Paglayag lang namon halapit sa baybayon kag sa grabe man na kalisod, nakaabot kami sa lugar na ginatawag Maayo na Dungkaan halapit sa syudad san Lasea.

⁹ Damo na oras an amon natiawan kag delikado na an pagpadayon san biyahe kay lipas na an adlaw san pag-ayuno kag halapit na an tigbagyuhan. Kaya, ginpadaan sinda ni Pablo, ¹⁰ “Mga opisyales, nakikita ko na delikado an aton biyahe kag dako an kasiraan kag kapyerdihan, dili lang sa mga kargamento kag sa barko kundi sa aton man mga buhay.”

¹¹ Pero nagtuod an opisyal sa ginsabi san kapitan kag san tag-iya san barko ki sa kan Pablo. ¹² Kaya, kay an dungkaan dili maayo na taguan sa panahon san tighagkutan, an kadamuan nagkauruyon na magpadayon paglayag sa pagtalin-guha na makaabot sa Fenice, dungkaan sa Creta na nakaatubang sa amihanan na sulnupan kag timog na sulnupan agod makapalipas didto san tighagkutan.

An Bagyo Sa Dagat

¹³ Niyan, paghuyop sin hinay san hangin hali sa timog, ginhuna ninda na pwede maglayag. Gin-isa ninda an angkla kag naglayag sa halapit lang san baybayon san Creta. ¹⁴ Pero wara madugay may makusog na hangin na ginatawag amihan na naghampak hali sa isla. ¹⁵ Naghampak ini sa sarakyan kag dili na namon masugat an hangin, kaya nagpaanod na lang kami.

¹⁶ Pag-agi namon sa salipod san nakatungod sa habagat na parte san isla san Cauda. Ginpakarga gayod namon an bote bisan malisod. ¹⁷ Pakakarga ninda sani, ginhugutan an pisi patalibod san katungaan san barko. Sa kahadlok na magsagyang sa mga uruisla sa atubangan san baybayon san Libya, gin-ariya ninda an layag kag nagpaanod na lang. ¹⁸ Nagpadayon an makusog na bagyo kaya pagkaotro adlaw, nagtuna sinda pagpangitsa san mga kargamento sa dagat. ¹⁹ Pag-ikatulo naman ka adlaw may ginpangitsa man gihapon sinda na mga garamiton sa barko san inda mismo mga kamot. ²⁰ San wara magluwas an adlaw bisan mga bituon sin damo na adlaw, kag an hangin nagpadayon pagkusog, nawara na an amon paglaom na masalbar pa.

²¹ Niyan, kay dugay na sinda na wara'n makaon, nagtindog si Pablo sa atubangan ninda kag nagsabi, “Mga opisyales, dapat namati kamo sa akon kag dili naglayag hali sa Creta. Kun sugad kuntani nalikayan naton ini na kasiraan kag kapyerdihan. ²² Niyan, ginahangyo ko sa iyo na pakusuga an iyo buot kay wara sa iyo sin mapapatay. An sarakyan lang an masisira.

²³ “Nasabi ko ini kay sani na gab-i may nagtindog na anghel san Dios sa atubangan ko. Amo ini an Dios na tag-iya sa akon kag an ginasamba ko. ²⁴ Nagsabi an anghel, ‘Pablo, dili ka mahadlok. Dapat ka makig-atubang kan Cesar. Kaya, kay mabuo an Dios isasalbar ka niya kag san tanan na imo kaurupod.’ ²⁵ Kaya, kusugon niyo an iyo buot kay may pagtuod ako sa Dios na mangyayari ini pareho san ginsabi sa akon. ²⁶ Pero kinahanglan naton idagsa sa iba na isla.”

An Pagkarusmok San Barko

²⁷ San ikakatorse na na gab-i, myin-tras ginaanod pa kami patabok sa dagat

san Adria, mga tunga'n gab-i sana, an mga magdaragat namangnuhan na nagahalapit na kami sa isla. ²⁸ Kaya, ginsukol ninda an kahadalom san tubig kag nakita na 40 dupa pa. Sa uruunhan, ginsukol gihapon ninda kag nakita na 30 dupa na lang. ²⁹ Tungod sa kahadlok na makahampak kami sa kabatuhan, upat na angkla an ginhulog ninda sa may ulin kag nangadyi na mag-aga na.

³⁰ Pakaisip san mga magdaragat na magdulag hali sa barko, ginhuros ninda an bote sa dagat na бага an maturos sinda san angkla sa unahan. ³¹ Didi naman nagsabi si Pablo sa mga opisyal kag mga suldados, "Kun dili ini magpabilin na mga tawo sa sarakyan, dili kamo masasalbar." ³² Kaya, gin-utod san mga suldados an higot san bote kag pinabayaan na anudon ini.

³³ San maaga na, ginpirit ni Pablo an tanan na magkaon. An sabi niya, "Yana an ikakatorse na adlaw na nagaparahandal kamo kagwara magkaon." ³⁴ Kaya nagapirit ako sa iyo na magkaon agod magbaskog kay wara sin bisan buhok na mawawara sa iyo mga ulo." ³⁵ Pakasabi niya sani, may ginkuha siya na tinapay kag nagpasalamat sani sa Dios sa atubangan san tanan, tapos, ginpihak-pihak kag nagkaon. ³⁶ Tanan sinda napakusog an buot kaya nagkaraon man. ³⁷ Mga 276 kami ka tawo sa barko. ³⁸ Pakabusog ninda, gin-ibanan ninda an sulod san barko paagi sa pag-itsa san mga trigo padagat.

³⁹ Pagkaaga na wara ninda makilala an lugar, pero may nakita sinda na luok na may baybayon kag nakaisip na kun pwede na pabahuraon an barko sa baybayon. ⁴⁰ Kaya, gin-utod ninda an mga pisi san mga angkla kag ginpabayaan na lang sa dagat myintras ginahubad an mga pisi na nakahigot sa mga timon. Pakatapos, gin-isa ninda an layag sa unahan agod ipadpad san hangin

an barko pakadto sa baybayon. ⁴¹ Pero nakatama an barko sa hamabaw na lugar kag nabahura. An pruwa san barko nag-ungot kag wara na kahiwig. Kaya, narusmok an ulin sa kusog san balod.

⁴² Naisip san mga suldados na patayon an tanan na mga priso basi magralangoy kag makadulag. ⁴³ Pero an opisyal sa paghandom na masalbar si Pablo, ginsaway sinda sa paghimo sani. Ginsugo niya idto'n makalangoy na mauna paglukso sa dagat kag maglangoy pakadto sa baybayon. ⁴⁴ May iba naman na nagsurunod kag nagharawid na lang sa mga tabla o mga guba na parte san barko. Sani na paagi nakaabot an tanan sa baybayon.

An Mabuot Na Mga Tawo Sa Malta

28 Pakasalbar namon, amon naaraman na idto gali na isla an ginatawag Malta. ² An mga tagadidto ginpadayon kami tanan kag nagpakita gayod sa amon sin maayo na kabubuton kay nagdabok sinda dahilan na nagtuna na pag-uran kag mahagkot sadto. ³ Nagtipon si Pablo sin mga kahoy kag pagbutang niya sani sa kalayo, may nagluwas na sawa tungod sa kainit kag ginsugod an iya kamot. ⁴ Pakakita sani san mga tagadidto na an sawa nagabitay sa iya kamot, nagpasarabi-sabi sinda, "Wara'n duda na may ginpatay siya na tawo. Bisan nakasalbar siya sa dagat, an diosnon na hustisya dili matugot na mabuhay pa siya." ⁵ Pero ginwidik lang ini ni Pablo sa kalayo na wara siya maano. ⁶ Sinda naman naghulat na manghubag si Pablo o kaya mapatay dayon, pero san dugay na sinda'n kahulat na wara man sin nangyari sa iya, nag-iba an inda mga isip kag nagsabi na dios siya.

⁷ Niyan, sa katakin sadto na lugar may kadutaan na sadiri san namumuno sadto na lugar na an ngaran si Publio.

Ginpadayon niya kami kag nagin bisita niya sin tulo ka adlaw. ⁸ Nakatagbo man na an ama ni Publio ginakalintura kag nagainudu-udo, kaya ginbisita man siya ni Pablo, ginpangadyian kag gindapatan san iya kamot, tapos, nag-ayo siya. ⁹ Sani na pangyari, nagkadto man kan Pablo an iba na mga katawuhan sa isla na may mga sakit kag nag-arayo. ¹⁰ Kaya, ginhatagan naman kami ninda sin damo na mga regalo kag sa adlaw san maglayag na kami pa-Italia, ginpabalunan kami san amon mga kinahanglanon.

Hali Sa Malta Pakadto Sa Roma

¹¹ Pakatapos sin tulo ka bulan didto, naglayag na kami sa barko na nagpalipas man san tighagkutan sa isla. Hali sa Alejandria ini na barko na ginatawag “An Mga Dios Na Kapid”. ¹² Pag-abot namon sa Siracusa, nagtulo kami ka adlaw didto. ¹³ Hali didto nagpadayon kami kag nakaabot sa Regio. Pagkaotro adlaw, naghangin hali sa timog, kaya nakaabot kami sa Puteoli sa sulod sin duha ka adlaw. ¹⁴ Didto may nakita kami na mga kamaranghod sa pagtuod kag gin-agda kami na magdayon sa inda sin pito ka adlaw. Pakatapos, nagpadayon kami sa Roma. ¹⁵ Nabaritaan san mga kamaranghod sa pagtuod na adto sa Roma na maabot kami, kaya may mga iba na nagpakadto sa Foro de Apio, tapos, an iba man sa Tres Tabernas agod sugaton kami. Pakakita sa inda ni Pablo, nagpasalamat sa Dios kag kumusog an iya buot. ¹⁶ Pag-abot namon sa Roma, gintugutan si Pablo na magsadiri kaupod san suldados na nagabantay sa iya.

Sa Roma

¹⁷ Pakalipas sin tulo ka adlaw gintatiripon ni Pablo an mga tagadidto na namumuno san mga Judio. Pakatiripon ninda, nagsabi siya sa inda, “Mga kaig-manghudan, gin-arestar ako san mga Ju-

dio sa Jerusalem kag ginduhol sa mga Romano bisan wara ako sin nahimo kontra sa aton lungsod o sa mga kau-galian san aton mga kalulululuhan. ¹⁸ Pakahungaa ninda sa akon, gusto na ako ninda palibrihon kay wara man ako sin ginhimo na dapat padusahan sin kamatayon. ¹⁹ Pero san wara mag-uyon an mga Judio, napiritan ako maghangyo na mahusgaran ni Cesar bisan na wara ako’n akusasyon kontra sa akon nasyon. ²⁰ Dahilan sani kaya nag-ayo ako na makigkita kag makigsurmaton sa iyo kay nakakadena ako tungod sa iya na amo an paglaom san katawuhan san Israel.”

²¹ Nagsabat man sinda sa iya, “Wara kami sin nabaton na surat hali sa Judea manungod sa imo kag wara sa mga kaig-manghudan na nagkadi an nagsumat o nagsurmaton sin maraot manungod sa imo. ²² Pero ginahandom namon na mabati kun nano an imo ginaisip, kay aram namon na bisan diin ginakontra ini na iyo grupo.”

²³ Niyan, pag-abot san adlaw na ginpili ninda para magbisita sa iya, damo an nagkaradto sa iya ginadayunan. Nagpahayag siya sa inda san iya pagtuod tuna sa aga hasta sa gab-i. Nagapamatuod siya san pagahadi san Dios kag nagatalinguha na mapatuod sinda kan Jesus paagi sa Kasuguan ni Moises kag san mga propeta. ²⁴ May iba na nagtuod san ginsabi niya, pero may iba naman na wara magtuod. ²⁵ Kaya, myintras nagasuruay mismo sinda, nag-uruli na pakatapos na nagsabi si Pablo, “Tama an Espirito Santo san magsabi sa iyo mga kalulululuhan paagi sa propeta na si Isaias:

²⁶ ‘Magkadto ka sani na mga tawo kag magsabi,

Makabarati man gayod kamo pero dili makasabot.

Magaparakita man lang gayod pero dili makapanginano.

²⁷ Kay ginpatugas ninda an inda mga tagipusuon, nagpabungol kag nag-piyong an inda mga mata, agod dili sinda makakita, makabati, makasabot, tapos, magabalik sa akon para paga-paayuhon ko sinda, an sabi san Dios.”^{¶¶}

²⁸ “Kaya kinahanglan niyo maaraman na ginapadara sa mga dili-Judio an Maayo Na Barita san Dios manungod sa pagkasalbar kag magapamati sinda!”

²⁹ Pakasabi sani ni Pablo, nag-uruli an mga Judio na mas lalo na nagasuruay mismo sinda.

³⁰ Nag-istar si Pablo didto sin duha ka tuig sa lugar na ginpletihan niya mismo kag ginpadayon an mga nagabisita sa iya. ³¹ Ginapahayag ngani niya an manungod sa pagahadi san Dios kag nagatukdo man manungod sa Ginoo’n Jesu-Cristo na may kaisog san buot kag wara’n kaulangan.

An Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-ROMA

PAARAM

Ini na libro ginsurat ni Apostol Pablo sa mga nagaturuod sa Roma para isabi sa inda an ginatuudan niya manungod kan Jesu-Cristo kay nagaisip siya na bisitahon sinda. Kasadto wara pa siya nakakadto didto. An mga parte sani na libro amo ini:

Mga pangumusta ni Pablo 1:1-17

Ginpahayag ni Pablo an pagkasalbar 1:18 - 5:21

An pagpahayag kun pan-o madaog an pagkasala 6:1 - 8:39

An plano san Dios para sa mga Judio 9:1 - 11:36

Pan-o magpakabuhay bilang Kristyano 12:1 - 15:13

Pangurhi na pangumusta ni Pablo 15:14 - 16:27

Mga Pangumusta Ni Pablo

1 Mga kamaranghod ko sa pagtuod dida sa Roma, ako si Pablo na surugon ni Jesu-Cristo kag amo ako an nagasurat sani sa iyo. Aram niyo, ginagda ako san Dios na magin apostol, tapos pinili niya ako agod magtukdo san Maayo Na Barita.

²Ini na Maayo Na Barita dugay na gintuga san Dios paagi sa iya mga propeta na nakasurat manungod sani sa Banal Na Kasuratan. ³Manungod ini sa iya Anak na si Jesu-Cristo na aton Ginoo na sa iya pagigin-tawo gin-anak siya sa lahi ni David. ⁴Manungod naman sa iya banal na pagkadios, ginpamatuudan siya na amo an Anak san Dios paagi sa gamhanan na himo san ginhuhay siya gihapon hali sa kamatayan. ⁵Paagi sa iya hinatagan kami san Dios sin pribilihiyo na magin apostol alang-

alang kan Cristo agod tukduan an tanan na katawuhan sa kinab-an na magtuod kag magtuman san kabubut-on san Dios. ⁶Sani na katawuhan kaupod man kamo na pinili san Dios na magin para kan Jesu-Cristo.

⁷Kaya ginasuratan ko kamo tanan na mga taga-Roma na namumut-an san Dios kag pinili na magin banal niya na katawuhan. Nagapangadyi man ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

An Paghandom Ni Pablo Na Magbisita Sa Mga Taga-Roma

⁸Una sa tanan nagapasalamat ako sa akon Dios sa ngaran ni Jesu-Cristo kay an pagtuod niyo tanan nababaritaan sa bilog na kinab-an. ⁹Maaram an Dios na pirmo ko kamo ginadumdom sa akon mga pangadyi. Siya an makapatunay na matuod ini na ginasabi ko kay siya an ginasirbihan ko sin hugot sa buot sa pagtukdo san Maayo Na Barita manungod sa iya Anak. ¹⁰Ginaparaayo ko sa Dios na kun igbuot niya na sa kadugayan makabisita ako sa iyo.

¹¹Ginaayo ko ini kay gusto ko gayod na mag-aratubang kita agod makibahin ako sa iyo sin diosnon na katukduan na makapakusog sa iyo. ¹²An gusto ko sabihon na kamo kag ako magpaburulig-bulig. Kamo na mabuligan paagi san akon pagtuod kag ako man paagi san iyo pagtuod.

¹³Aram niyo, mga kamaranghod ko sa pagtuod, damo na na beses na nagplano ako pagbisita sa iyo, kaya lang may nakaulang pirmo sa akon. Gusto ko na mapatuod kamo pareho man san ginhimo ko sadto'n iba na mga dili-Judio. ¹⁴Igwa ako sin obligasyon sa tanan na mga tawo, sa mga Griego kag dili, sa may inadalan kag wara. ¹⁵Kaya dako gayod an akon buot na magtukdo man

san Maayo Na Barita sa iyo na mga taga-Roma.

An Gahom San Maayo Na Barita

¹⁶ May pagsarig gayod ako sa Maayo Na Barita kay may gahom ini hali sa Dios para isalbar an tanan na nagatuod sa iya. Ini na barita nag-abot sa mga Judio anay pakatapos sa mga dili-Judio naman.

¹⁷ Niyan, naghayag an Dios kun pan-o niya ginapabanal an mga tawo paagi sa Maayo Na Barita. Ini nangyayari pag-tuna pa lang pagtuod san tawo hasta sa katapusan san iya buhay. Pareho san nasurat sa Banal Na Kasuratan,

“Mabubuhay an matanos na tawo paagi sa pagtuod sa Dios.”^{§§}

An Dahilan San Grabe Na Kaurit San Dios Sa Katawuhan

¹⁸ Nahayag hali sa langit na an Dios urit sa tanan na mga sala kag karautan san mga tawo na tungod san inda mga maraot na gawi nauulang an pagkasabot sa kamatuudan. ¹⁹ Matuod ini kay klarado na gayod sa mga tawo an nano man na maaraman ninda manungod sa Dios dahilan na siya mismo an naghayag sana sa inda. ²⁰ Tuna san ginlalang san Dios an kinab-an, nagkaararaman na kaayo an iya mga dili nakikita na abilidad na an gusto sabihon an wara'n katapusan niya na gahom kag an iya pagka-Dios. Naaraman gayod ini san mga tawo paagi sa mga bagay na ginhimo niya. Kaya wara gayod sinda sin ikakabalibad sa dili pagtuod sa iya.

²¹ Bisan aram ninda an Dios dili ninda siya ginagalang bilang Dios o nagapasalamat sa iya. An inda lugod mga kaisipan puro gayod kalukuhan kaya nadulman gayod an inda mga wara'n pulos na isip. ²² Nagaangkon sinda na sinda mga madunong pero naging mga luku-

luko lugod ²³ kay imbes na an pagsambahon ninda an Dios na wara'n kamatayon, an inda lugod ginasamba an mga hinimo na diosdiosan na may hitsura'n tawo na mamamatay o sapat o hayop o sawa.

²⁴ Kaya ginpabay-an sinda san Dios sa inda mga maraot na kaila sa kalaw-ayan kag sa paggaramit-gamit san inda mismo sadiri na lawas sa mga malaw-ay na gawi sa usad kag usad. ²⁵ An kamatuudan manungod sa Dios ginsanglian ninda sin kabuwaan. An mga ginlalang niya an ginsamba kag ginhaladan ninda imbes na an Dios mismo na dapat umawon hasta na lang! Amen.

²⁶ Dahilan sani ginpabay-an gayod sinda san Dios sa mga makaaralo na kaila san lawas. Bisan ngani an mga kababayihan, imbes na maila sinda sa kalalakihan, naila sa kapareho mga babayi. ²⁷ Sugad man an mga kalalakihan, ginbayaan ninda an dati na pakiasawa sa mga kababayihan kag nakiuruasawa sa kapareho lalaki. An nangyari, ginahimo ninda an mga makaaralo na kaila sa usad kag usad, kaya ginakastigo ninda mismo an inda sadiri na dapat man lang gayod tungod san inda nahimo na mga sala.

²⁸ Niyan, kay habo man ini na mga tawo mag-ako san matuod na pagkaaram manungod sa Dios, ginpabay-an sinda niya sa inda mga maraot na kaisipan kag sa mga himo na dili dapat himuon. ²⁹ Ada gayod sa inda an tanan na klase'n karautan, kapasluan kag paghumot na magpasakit. Sugad man ada sa inda an pagkaawa, pagpatay, pakig-away, panluluko kag mga maraot na mga isip. Paralibak ³⁰ kag paratuya-tuya sinda. Ginakabadlian ninda an Dios, mga wara'n galang, mga hambugero kag mga nagaisip na labaw sinda sa

^{§§}1:17 Kitaa sa Habacuc 2:4.

mga iba. Ginahatagan ninda sin damo na oras an pag-isip sin mga maraot na gawi. Mga sutil sinda sa inda mga ginikanan. ³¹ Mga wara'n alo sinda. Dili ninda ginatuman an inda mga panuga kag wara sinda'n pagkaluoy kag paghinanakit sa kapwa. ³² Aram ninda na susog sa Kasuguan san Dios dapat lang ipapatay an nagahirimo sani. Pero dili lang kay padayon ninda na ginahimo ini kundi ginaasot pa ninda an iba na nagahimo man.

An Dios Lang An Magahusgar Sa Tawo

2 Kaya, amigo ko, ayaw paghusgar sin iba na tawo kay bisan sin-o ka pa wara ka gayod sin ikarason. Kay paghusgar mo sa iba ginakondinar mo an sadiri mo man lang mismo tungod na pareho mo man ginahimo an tanan ninda na ginahimo. ² Aram naton na tama an Dios sa paghusgar san mga tawo na nagahimo sana. ³ Kaya kun sugad, dili ka gayod makalibre sa paghusgar san Dios kay ikaw na nagahusgar sa mga nagahimo sana amo man ngani an ginahimo mo. ⁴ Basi ginabasang-basang mo lang an bugana niya na grasya, pagkapahinunudon kag pagkamapinasensyahon. Aram mo kaya mabuot an Dios sa imo kay nagatalinguha siya na mapabasol ka.

⁵ Pero kay sutil ka kag habo ka magbaya sa imo mga kasal-an, nagatipon ka lang san sadiri mo na kastigo na pagabatunon mo pag-abot sana na adlaw san pagkaurit san Dios kun diin ihahayag an iya matanos na paghusgar. ⁶ Matuod ini kay pagabalusan san Dios an kada usad susog sa inda nagkahirimuan. ⁷ Pagahatagan san Dios sin wara'n katapusan na buhay an pirme na nagahimo sin kaayuhan, nagahandom na umawon kag galangan sinda san Dios kag nagahanap sani'n wara'n katapusan na buhay. ⁸ Pero mauurit gayod sin grabe

an Dios kag kakastiguhon an mga tawo na makasadiri, parasupak sa katanusan kag mahilig sa karautan.

⁹ Magamurundo kag magatios anay an tanan na mga Judio na nagahimo sin karautan, pakatapos an mga dili naman Judio, ¹⁰ pero paggalang, kalinaw san isip kag pagkabuhay kaupod san Dios an nakatigana para anay sa tanan na mga Judio na nagahimo sin kaayuhan, pakatapos sa mga dili naman Judio. ¹¹ Matuod ini kay sa paghusgar wara'n ginapalabi an Dios.

¹² An tanan na mga nagkasala na wara makaaram sa Kasuguan san Dios mama-matay dahilan san inda kasal-an pero dili sakop sana na Kasuguan. An tanan naman na mga nagkasala na maaram sa Kasuguan pagahusgaran man susog sana na Kasuguan, ¹³ kay an mga matanos sa pagkita san Dios dili an mga nagabati lang kundi an mga nagatuman san Kasuguan. ¹⁴ Kun an mga dili-Judio na wara'n pagkaaram sa Kasuguan dati na nagahimo san ginabuot dida sana, ina nagigin kasuguan para sa inda bisan wara sinda sani. ¹⁵ Ginapakilala ninda na an ginabuot dida sana na Kasuguan nakasurat sa inda mga isip. An nagapatunay man sani an inda mismo sadiri na pag-iisip kay an inda mga kaisipan amo an nagahusgar o kun minsan nakapalibre sa inda. ¹⁶ Kaya susog sa Maayo Na Barita na ginatukdo ko sugad sani an mangyayari pag-abot sana na adlaw na pagahusgaran san Dios an mga sikreto na kaisipan san mga tawo paagi kan Jesu-Cristo.

An Matuod Na Mga Judio

¹⁷ Saka gali ikaw? Ginaangkon mo na Judio ka kag nagasarig man sa Kasuguan na masasalbar ka. Nagahambog ka man ngani na ada sa imo an Dios. ¹⁸ Aram mo man an kaburut-on niya kag tungod kay natukduan ka san Kasuguan aram mo

man an pagpili san matanos.¹⁹ Nakasiguro ka na parakabit ka san mga buta kag nagahuna ka na baga'n ilaw sadto'n mga nasa kadulman san kasal-an.²⁰ Paratadong ka san mga sutil kag paratukdo san mga dyutay na kabataan. Sigurado ka na sa Kasuguan san Dios ada sa imo an entiro kaaraman kag kamatuudan.

²¹Ikaw an nagatukdo sa iba, nano kay dili an imo sadiri? Ginatukdo mo, "Ayaw kamo pangawat" pero nano, ikaw mismo nagapangawat? ²²Nagasabi ka, "Ayaw kamo panambay" pero nano, ikaw mismo nagapanambay? Nababadli ka sa mga diosdiosan pero nano, nagapangawat ka sa sulod san templo? ²³Ginahambog mo an pagkaigwa mo san Kasuguan san Dios pero nano, ginapakaaluhan siya paagi sa pagsupak mo san iya Kasuguan? ²⁴Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan: "Kamo na mga Judio an dahilan kaya ginapakaraot san mga dili nagatuod an ngaran san Dios."*

²⁵Aram mo, napupuslan lang an pagkaturi sa imo kun ginatuman mo an Kasuguan. Pero kun ginasupak mo ini baga'n wara ka man lang maturi. ²⁶Kun an wara naman maturi nagatuman san mga sugo sa Kasuguan, baga'n tinuri man lang siya. ²⁷Kaya an mga wara maturi sa unod na nagatuman sa Kasuguan amo an mahusgar sa iyo na mga Judio na igwa man san Kasuguan pero ginasupak naman ini.

²⁸Kaya an matuod na pagka-Judio dili sa panlabas na hitsura kag an matuod na pagturi dili sa panlabas lang sa unod. ²⁹An matuod na Judio ada sa kaburuton an pagka-Judio. An matuod man na pagkaturi ada sa tagipusuon kag sa espiritu, dili sa unod. Dili an kapwa niya an nagadayaw sa iya kundi an Dios.

An Bintaha San Pagigin Judio

3 Kun sugad, may bintaha gali an pagigin Judio? Nano, may pulos man an pagturi? ²Sympre! Una sa tanan kay ginpaniwala san Dios sa mga Judio an iya mga surmaton.

³Tapos, bisan kun may iba sa inda na dili man nagin matinumanon, dili man ada mawar-an sin pulos an pagkamatinumanon san Dios kay sinda an nagpabaya. ⁴Bisan pa an tanan na mga tawo magbuwa, an Dios pirme matuod. Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan manungod sani:

"Makikita ka na matanos kun ikaw nagasurmaton
kag magana mo an imo kaso kun ikaw ginaakusar."[†]

⁵Niyan, kun pagkasala ta lalo lugod makikita an katanusan san Dios, sala daw an Dios kun ginakastigo kita niya? (Baga'n pagsuay ini sin usad na tawo.) ⁶Sympre dili! Kay kun amo ina dili na mahuhusgaran san Dios an mga tagakinab-an. ⁷Saka, kun sa pagbubuwa ko lalo lugod na nauumaw an Dios kay lalo gayod na nagalabaw an kamatuudan manungod sa iya, nano kay kukondinaron pa ako na parakasala? ⁸Nano kay dili na lang lugod maghimo sin karautan agod makita an kaayuhan? Amo man gayod ini an gintuya-tuya sa akon san iba na mga tawo paagi sa pagpasibanghod na ginsabi ko kuno ini! Kaya pagakondinaron sinda san dapat lang gayod sa inda.

Wara'n Matanos Na Tawo

⁹Saka niyan, nano, makasabi daw kita na mga Judio na mas maayo an kamutangan naton kay sa mga dili-Judio? Dili gayod! Kay ginpakita ko na pareho

*2:24 Kitaa sa Isaias 52:5.

†3:4 Kitaa sa Salmo 51:4.

sakop san gahom san kasal-an an mga Judio kag mga dili-Judio. ¹⁰Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan:

“Bisan usad wara gayod sin matanos, ¹¹wara’n nagatalinguha pagsabot, wara’n nagahanap sa Dios.

¹²Nagbaya sa iya an tanan na mga tawo. An tanan nagpadayon sa karautan.

Wara sin nagahimo sin kaayuhan, wara gayod bisan usad.”[‡]

¹³“Baga’n abyirto na pantyon an inda tutunlan. Mga buwaon sinda.”[†]
“Grabe an inda mga panurmaton baga’n may lara san sawa.”[§]

¹⁴“Nagaparamuda sinda sin malain.”^{**}

¹⁵“Nagapatay dayon sinda bisan wara’n dahilan.

¹⁶Nagaparuba kag nagapamundo sinda bisan diin sinda magkadto.

¹⁷Dili sinda maaram kun pan-o mabuhay sa kalinaw san isip.”^{††}

¹⁸“Wara sinda’n paggalang sa Dios.”^{‡‡}

¹⁹Niyan, aram naton na an tanan na sulod san Kasuguan para sadto’n mga nasasakupan san Kasuguan agod udun-gon an mga ikakadahilan san tawo kag ipasakop sa paghusgar san Dios an bilog na kalibutan. ²⁰Kay paagi sa pagtuman san ginabuot dida sana na Kasuguan, wara’n matanos sa pagkita san Dios. An katuyuan lang san Kasuguan ipaaram sa tawo na siya parakasala.

Manungod Kun Pan-o An Tawo Ginapatanos San Dios

²¹Niyan, ginhayag na an paagi kun pan-o magpatanos an Dios sa mga tawo kag ini wara’n labot sa Kasuguan. Ini mismo kag an mga surat san mga

propeta nagapamatuod man ngani sani. ²²An mga tawo ginapatanos san Dios paagi sa inda pagtuod kan Jesu-Cristo. Ginahimo ini san Dios sa tanan na mga nagatuod kan Cristo. Parareho an tanan na tawo kay ²³nagkasala sinda tanan kag nagakulang sa gloryoso na katanusan san Dios.

²⁴Pero paagi sa regalo san iya kaluoy mismo, napatanos sinda paagi kan Cristo Jesus na amo an nagpawara’n sala sa inda. ²⁵Ginhalad siya san Dios agod, paagi sa iya pagkamatay, mapatawad an mga sala san katawuhan paagi sa pagtuod sa iya. Sana na pangyayari ginpakita san Dios an iya katanusan kay sadto’n una na panahon mapahin-unudon siya sa mga nagkasala kaya wara niya pag-intyindiha an mga sala ninda. ²⁶Pagpamatuod ini niyan na panahon na siya mismo matanos kag ginapatanos man niya an may pagtuod kan Jesus.

²⁷Kaya, nano pa an aton ikakahambog niyan? Wara! Nano an aton dahilan sani? Kay nagasunod kita sa Kasuguan? Dili. Ugaling na kita nagatuod kan Cristo. ²⁸Kaya, makasabi na kita na an tawo ginapatanos san Dios paagi lang sa pagtuod kag dili sa pagtuman san ginabuot didi sani na Kasuguan. ²⁹Niyan basi masabi kita, “Kay nano an Dios, Dios lang san mga Judio? Dili daw siya Dios man san mga dili-Judio?” Syimpre, Dios man siya san mga dili-Judio ³⁰kay may usad lang na Dios kag ginapatanos niya an mga Judio susog sa inda pagtuod. An mga dili-Judio naman ginapatanos paagi man gihapon sa inda pagtuod. ³¹Nano, ginahalian na naton sin

[‡]3:12 Kitaa sa Salmo 14:1-3.

[†]3:13 Kitaa sa Salmo 5:9.

[§]3:13 Kitaa sa Salmo 140:3.

^{**}3:14 Kitaa sa Salmo 10:7.

^{††}3:17 Kitaa sa Isaias 59:7-8.

^{‡‡}3:18 Kitaa sa Salmo 36:1.

pulos an Kasuguan paagi sani na pagtuod? Dili, kundi lalo pa ngani naton ginapalabaw ini.

Halimbawa Si Abraham

4 Saka, pan-o si Abraham na aton kalulululuhi? ²Kun ginpatanos siya tungod san iya mga nahimo, igwa kuntani siya sin ikakahambog pwera lang sa atubangan san Dios. ³Niyan, amo ini an nasurat sa Banal Na Kasuratan, “Nagtuod si Abraham sa ginsabi san Dios, kaya tungod sani gin-ako siya san Dios bilang matanos.”^{¶¶}

⁴Halimbawa, ginasuhulan an nagatrabaho, dili ginaregaluhan. ⁵Ugaling, ginakita san Dios bilang katanusan ina na pagtuod san mga tawo na dili nagatrabaho agod magin matanos kundi nagasarig lang sa iya na amo an nagapatanos sa mga dili diosnon. ⁶Ginsambit man san hadi kasadto, na si David, an kalipayan san tawo na bisan wara’n nahimuan agod magin matanos ginpatanos siya san Dios. Sabi ni David, ⁷“Malipay an tawo na an mga pagsupak pinatawad na kag hinali na an kasalanan.

⁸Malipay gayod siya na dili na mananabat san iya mga sala sa Dios.”^{§§}

⁹Nano, ini na kalipay para lang sa mga tinuri o para man sa mga dili turi? Sabi naton gin-ako na matanos si Abraham tungod san iya pagtuod. ¹⁰Kasano ini nangyari? Sadto na turi na siya? Dili, sadto na dili pa siya turi. ¹¹Kay an pagkaturi sa iya pagpamatuod lang na gin-ako na siya na matanos paagi sa pagtuod antes pa siya ginturi. Kaya siya an kalulululuhi san tanan na nagatuod kag gin-ako na matanos san Dios tungod san pagtuod sa iya bisan dili naturi. ¹²Sugad

man siya an kalulululuhi san mga Judio na dili lang tinuri kundi nabubuhay man sa pagtuod pareho niya bisan sadto na dili pa siya naturi.

An Pagpatanos Sa Tawo

¹³Niyan, dili nakuha ninda Abraham kag san iya mga anak paagi sa Kasuguan an panuga hali sa Dios na iiredaron ninda an kinab-an kundi nakuha ninda ini paagi sa inda pagtuod sa Dios na nagpatanos sa inda. ¹⁴Kay kun ihahatag lang an mga biyaya san Dios sa mga nagatuman sa Kasuguan, mawawar-an sin pulos an pagtuod san tawo kag an panuga san Dios, ¹⁵dahilan na kastigo an nahuhumanan san Kasuguan. Pero wara’n pagsupak kun wara man sin kasuguan.

¹⁶Niyan, ina na panuga bunga san pagtuod agod an gintuga sigurado na mag-abot bilang biyaya san Dios para sa tanan na mga lahi ni Abraham. Dili lang ina para sa mga nagasunod sa Kasuguan kundi sa mga nagatuod man pareho ni Abraham kay siya bilang kalulululuhan san tanan na nagasunod sa Dios. ¹⁷Tungod sani nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan manungod san ginsabi san Dios kan Abraham: “Ginhimo ko ikaw na ama san damo na nasyon.”^{*} Kaya, sa Dios na ginatuudan niya, ini si Abraham amo an kalulululuhan man gayod naton tanan na may pagtuod. Ini na Dios ni Abraham an nagabuhay man samga patay kag nagahimo san mga bagay hali sa wara.

¹⁸Bisan ngani baga’n wara’n mangyari sa paglaom ni Abraham, nagtuod kag nagsarig lang gihapon siya na magigin ama man gayod san damo na mga nasyon, susog san ginsabi sa iya, “Magigin pareho sani kadamo na mga bituon

^{¶¶}4:3 Kitaa sa Genesis. 15:6.

^{§§}4:8 Kitaa sa Salmo 32:1-2.

^{*}4:17 Kitaa sa Genesis. 17:5.

an imo mga anak.”†¹⁹ Wara magluya an iya pagtuod bisan ngani maluya na an iya lawas kay usad na ka gatos an iya edad kag halapit na mamatay. Usad pa, baog man si Sara.

²⁰ Wara magluya an pagtuod ni Abraham kag wara siya magduda sa gintuga san Dios. Lalo lugod na nagakusog pa an iya pagtuod pag-umaw niya sa Dios, ²¹ kay bilog an iya pagsarig na kaya tumanon san Dios ini na gintuga sa iya. ²² Kaya naman, “gin-ako si Abraham na matanos”‡ tungod san iya pagtuod. ²³ Pero dili lang para kan Abraham ini na mga surmaton na “gin-ako na matanos”. ²⁴ Ini para man sa aton na nagatuod sa Dios na nagbuhay gihapon san aton Ginoo na si Jesus. Kaya pagapatanuson kita san Dios. ²⁵ Si Jesus an ginpatay tungod san aton mga sala kag ginbuhay gihapon agod mapatanos kita sa pagkita san Dios.

Pakigsiruan Sa Dios

5 Kaya ngani, kay ginpatanos na man lang kita tungod san pagatuod, ginpasiro na gayod kita sa Dios paagi sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ² Paagi man sa iya, ginpaangay kita para makabahin sani na grasya na adi na sa aton tungod san aton pagtuod sa iya. Kaya, malipay ngani kita kay may paglaom na mabubuhay kita kaupod niya sa kalangitan. ³ Pwera pa sani, bisan nagakalisod kita malipay gihapon kay aram naton na an kalisudan amo an nagatukdo sa aton na magin matiniuson. ⁴ Sugad man kun matiniuson kita nagigin maayo an aton ugali kag kun maayo an ugali igwa kita sin paglaom. ⁵ Kaya dili kita nabubuyo sa aton paglaom kay ginbutang na sa aton tagipusuon an pagkamuot san Dios

paagi sa Espirito Santo na hinatag sa aton san Dios.

⁶ Sadto na wara kita’n mahimuan pagsalbar sa aton sadiri, namatay si Cristo sa panahon na ginpili san Dios para sa aton na makasasala. ⁷ Bihira an tawo na magahalad san iya buhay para sa matanos na tawo pero kun minsan basi igwa man gihapon sin mamamatay para sa aton. ⁸ Kaya lang, makasasala pa kita san namatay si Cristo para sa aton. Paagi sani didi ginpakita san Dios an iya pagkamuot sa aton.

⁹ Kaya ngani, kay ginpatanos na man lang kita paagi san pagkamatay ni Cristo, lalo na gayod na isasalbar kita niya sa grabe na kauritan san Dios. ¹⁰ Kun napasiro ngani kita sa Dios paagi san pagkamatay san iya Anak na sadto mga kaaway pa kita san Dios, lalo na gayod niyan na napasiro na kita sigurado na isasalbar kita ni Cristo kay nabuhay gihapon siya. ¹¹ Dili lang ini kundi malipay man kita sa pakig-usad sa Dios dahilan san pakigsiruan na naton sa iya paagi kan Jesu-Cristo na aton Ginoo.

Si Cristo Iba Kan Adan

¹² Niyan, paagi kan Adan nagkaigwa’n kasal-an sa kinab-an kag dahilan sana nagkaigwa man sin kamatayan. Kaya an tanan na tawo namamatay tungod kay mga parakasala an tanan. ¹³ An kasal-an adi na sa kinab-an antes pa man ginhatag an Kasuguan kan Moises. Ugaling san wara pa ini baga’n wara man lang sin mga sala an mga tawo. ¹⁴ Pero tuna kan Adan hasta kan Moises nagkamaratay an tanan na tawo hasta sinda na iba man an mga sala sa sala ni Adan. Siya ugaling an irugan san papaabuton na tawo.

¹⁵ Pero dako naman an pagkaiba san regalo na kapatawadan san Dios sa sala

†4:18 Kitaa sa Genesis. 15:5.

‡4:22 Kitaa sa Genesis. 15:6.

ni Adan. Kaya ngani, bisan damo an namatay tungod san sala sana na tawo na si Adan, mas sobra pa sani an kaluoy san Dios kag san iya regalo para sa damo man na tawo paagi sa kaluoy san iba naman na tawo na si Jesu-Cristo. ¹⁶Niyan, iba man gayod an regalo san Dios sa ginbunga san sala ni Adan kay kastigo an ginhatag na paghusgar sa iya sala, pero kapatawadan naman an ginhatag san regalo san Dios apisar san damo na mga sala. ¹⁷Matuod man gayod na paagi sa sala san tawo na si Adan nakalukop sa tanan na tawo an kamatayon. Pero mas mahalaga an ginhimo san otro tawo na si Jesu-Cristo. Sinda na mga nagaako san dako na kapatawadan san Dios kag regalo niya na nakapatanos sa katawuhan, mabubuhay kag magahadi naman na kausad niya.

¹⁸Niyan amo ini an nahumanan: kastigo an ginahatag sa tanan tungod san sala ni Adan, pero kapatawadan naman kag buhay an nag-abot sa tanan tungod san katanusan ni Cristo. ¹⁹Sugad na damo an nagin parakasala tungod san pagsupak ni Adan, damo man gihapon an magigin matanos tungod san pagkamasinunudon ni Cristo.

²⁰Ginhatag an Kasuguan agod magdugang an kasal-an, pero pagdugang san sala lalo naman na nagdugang an kaluoy san Dios. ²¹Kaya ngani, sugad san paglabaw san sala na dara san kamatayon, amo man an paglabaw san kaluoy san Dios na dara naman san katanusan na amo an nagadara sa aton pakadto sa buhay na wara'n katapusan paagi ni Jesu-Cristo na aton Ginoo.

Nadaog Na An Gahom San Kasal-an

6 Saka niyan, nano, ipadayon ta an pagkasala agod magdugang an kaluoy san Dios? ²Syempre dili! Namatay na kita sa pagkasala kaya pan-o kita mabuhay pa sa kasal-an?

³Nano, dili niyo aram na kita tanan na binunyagan sa pagkaurusad kan Cristo Jesus binunyagan man sa pagkaurusad sa iya pagkamatay? ⁴Oo, kay san pagbunyag sa aton baga'n ginlubong kita kaupod niya kag nakabahin sa iya kamatayon. Kaya magkakaigwa man kita sin bag-o na pagkabuhay pareho kan Cristo na nabuhay gihapon paagi sa gloryoso na gahom san iya Ama.

⁵Sugad man, kun kita nagin kausad niya sa kamatayon magigin kausad man niya kita sa pagkabuhay gihapon. ⁶Kaya aram ta na ginpako na sa krus kaupod ni Cristo an dati maraot naton na pagkatawo agod siraon na an gahom san makasala na lawas kag agod dili na kita ginapauripon san kasal-an. ⁷Libre na gayod sa gahom san kasal-an an patay na.

⁸Sugad man, kun kaupod ni Cristo namatay na kita sa dati naton na pagkatawo, nagatuod kita na mabubuhay man kaupod niya. ⁹Aram naton na dahilan na ginbuhay gihapon si Cristo, dili na siya liwat mamamatay. Dili na siya sakop san gahom san kamatayon. ¹⁰An pagkamatay niya usadan lang gayod agod daugon an gahom san kasal-an pero niyan an iya buhay para na lang gayod sa Dios.

¹¹Kamo naman, isipon niyo na namatay naman kamo sa gahom san kasal-an, tapos nabubuhay kamo para sa Dios sa pakig-usad ni Cristo Jesus. ¹²Ayaw na niyo igpasakop sa kasal-an an iyo may kamatayon na lawas para pasunudon kamo san maraot sani na kaila. ¹³An mga parte san iyo lawas, ayaw man niyo igpahunod sa kasal-an para gamiton sani, kundi magpasakop kamo sa Dios bilang mga tawo na ginbuhay gihapon hali sa kamatayon kag an iyo lawas igpagamit lang gayod niyo sa iya para sa katanusan. ¹⁴Kun sugad, dili na kamo pagasakupon san kasal-an kay dili

naman kamo sakop san Kasuguan kundi san kaluoy san Dios.

Katanusan Para Sa Diosnon

¹⁵Kaya pan-o na niyan? Nano, magakasala na lang kita kay dili na kita sakop san Kasuguan kundi san kaluoy san Dios? Syimpre dili! ¹⁶Nano, dili niyo aram na kun nano an iyo ginusunod amo man an nagauripon sa iyo? Kun magpasakop kamo sa kasal-an, uuripunon kamo sani. Pero kun magin masinunudon kamo sa Dios, sasakupon kamo san katanusan. ¹⁷Salamat sa iya na bisan dati uripon kamo san kasal-an, ginsunod naman niyo sin hugot sa tagipusuon an kamatuudan na gintukdo sa iyo, ¹⁸kag niyan na ginlibre na man lang kamo sa kasal-an, nagin uripon na kamo san katanusan.

¹⁹Mga tawhanon lang na surmaton an ginagamit ko tungod san kaluyahan san iyo pagsabot. Sugad na kamo sadto na adlaw nagpauripon sa manlain-lain na kalaw-ayan kag nagasobra na karautan, niyan dapat naman niyo igpasakop an iyo lawas sa kaayuhan para sa mga matanos na gawi. ²⁰Sadto na uripon pa kamo san kasal-an wara kamo'n sarabton sa katanusan. ²¹Kaya lang, nano an napuslan niyo sadto na mga gawi na niyan ginakaalo na niyo? Kamatayon gayod an nahumanan sadto. ²²Pero niyan na ginlibre na kamo sa kasal-an kag mga uripon na kamo san Dios, an ginabunga sana amo an kabanalan na an nahuhumanan an buhay na wara'n katapusan. ²³Kamatayon an suhol san kasal-an pero buhay naman na wara'n katapusan an regalo san Dios paagi sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo.

Usad Na Halimbawa Hali Sa Pag-arasawahan

7 Mga kaigmanghudan ko, sigurado na makasabot kamo sani na

masasabi ko kay aram na niyo an Kasuguan. Myintras buhay lang an tawo, sakop siya san Kasuguan. ²Halimbawa, susog sa Kasuguan an inasawhan na babayi sakop san asawa niya myintras na buhay pa ini. Pero kun patay na ini libre na siya sa Kasuguan manungod sa iya asawa. ³Niyan, myintras buhay pa an iya asawa an inasawhan na babayi nagakasala sin pagpasambay kun nakibiyo sa iba na lalaki. Pero kun patay na an iya asawa libre na siya sa Kasuguan kag dili na magakasala sin pagpasambay bisan magpaasawa pa sa iba.

⁴Amo man kamo niyan, mga kaigmanghudan ko, patay na kamo sa Kasuguan paagi san pagkamatay ni Cristo kag para na sa iya na ginubhay gi-hapon agod mapakinabangan kamo para sa Dios. ⁵Kasadto san sakop pa kita san aton makasal-anon na pagkatawo, ada sa Kasuguan napupukaw an mga maraot na kaila na nasa lawas naton. Kaya ngani nagahimo kita sin mga nakaunong san aton kamatayon. ⁶Pero libre na kita niyan sa Kasuguan kag patay na sa gahom san dati nagauripon sa aton. Kaya ngani sa Dios kita nagasirbe niyan na may bag-o na buhay hali sa Espirito Santo kag dili susog sa luma na Kasuguan.

An Nahimuan San Kasuguan

⁷Kun sugad, nano an masasabi naton? Sala an Kasuguan? Syimpre dili! Niyan, wara ko maarami na may kasalan gali kun dili dahilan sa Kasuguan. Wara ko man maarami na may pagkaawa gali kun dili ginsurat sa Ka-

suguan na “Ayaw kaawa.”[¶] ⁸ Pero ginprobitsaran san kasal-an baga’n tawo an Kasuguan agod pukawon an tanan na klase’n mga pagkaawa na adi sa akon. Matuod ini kay wara gayod sin kasal-an kun wara’n Kasuguan. ⁹ Dati buhay ako sadto’n wara pa ako makaaram san Kasuguan. Pero pag-abot san Kasuguan nakilala ko na may kasal-an ako kaya ako naman ginkondinar na mamatay. ¹⁰ An Kasuguan, na an katuyuan dapat maghatag sin buhay, amo lugod an nagdara sa akon sin kamatayon. ¹¹ Kaya ginkluko ako san kasal-an san ginprobitsaran sani baga’n tawo an Kasuguan kag paagi naman sani baga’n ginpatay ako. ¹² Kaya banal an Kasuguan kag an tugon sani banal, matanos kag maayo.

¹³ Niyan, an gusto ba sabihon sani na an maayo lugod amo an nagdara sa akon san kamatayon? Syimpre dili! An kasal-an an naghimo sani. Gin-gamit lang san kasal-an baga’n tawo an maayo agod patayon ako para mahayag an matuod na ugali san kasal-an kag an sobra na karautan sani paagi man mismo sana na Kasuguan.

An Kasamok Sa Tawo

¹⁴ Aram naton na banal an Kasuguan, kaya lang, dili ako banal kundi ginpaupon sa kasal-an. ¹⁵ Dili ko masabutan an akon ginahimo kay an akon lugod ginahimo an nababadlian ko kag dili an gusto ko. ¹⁶ Niyan, kun akon ginahimo an nababadlian ko, nauyon ako na maayo an Kasuguan. ¹⁷ Kaya dili naman gayod ako mismo an naghimo sana kundi an makasal-anon na mga kaila na adi nagaistar sa akon. ¹⁸ Aram ko na wara’n kaayuhan na adi sa akon makasal-anon na pagkatawo. May kaila ako paghimo’n maayo pero dili ko naman mahimo. ¹⁹ Dili ko ginahimo an

maayo na gusto ko himuon kundi an maraot na nabadlian ko himuon amo lugod an ginahimo ko. ²⁰ Kaya, kun ginahimo ko an nababadlian ko, dili na ako mismo an naghahimo sana kundi an makasal-anon na kaila na adi nagaistar sa akon.

²¹ Kaya, may nakikita ako na panurundon sugad sani: kun gusto ko maghimo’n kaayuhan, karautan lang an ginahimo ko. ²² Niyan sa tagipusuon ko namumuot ako sa Kasuguan san Dios, ²³ pero may nakikita naman ako na iba na panurundon sa lawas ko na nakiaway sa panurundon san kaisipan ko. Ginapabihag ako sani sa kasal-an na adi nagaistar sa akon. ²⁴ Sing-ano baya kagabe san akon kamutangan! Sin-o daw an makasalbar sani na akon lawas na nagaduso sa akon pakadto sa kamatayon? ²⁵ Salamat sa Dios kay ginsalbar na niya ako paagi kan Jesu-Cristo na aton Ginoo!

Kaya ngani, sa akon kaisipan nagatuman ako sa Kasuguan san Dios pero an akon pagkatawo uripon ngani san panurundon san kasal-an.

An Pagkabuhay Sa Gahom San Espirito Santo

8 Kaya ngani dili na pagakastiguhon idto’n mga kausad ni Cristo Jesus. ² Aram ko ini kay ginlibre ako sa panurundon san kasal-an kag kamatayon paagi san gahom san Espirito Santo na amo an nagbuhay sa aton na kausad kan Cristo Jesus. ³ Oo, paagi sa pagsugo san Dios sa iya sadiri na Anak na nagin kapareho sa makasasala na mga tawo, ginkondinar niya baga’n tawo an kasal-an na adi sa aton agod waraon na ini. Ginhimo niya ini kay dili kaya himuon san Kasuguan tungod san kaluyahan san tawo. ⁴ Kaya niyan, kita na nabubuhay na may pagkamasinunudon sa Espir-

[¶]7:7 Kitaa sa Exodo 20:17.

ito Santo kag dili susog sa kaila san lawas, makatuman na san mga matanos na himo na ginabuot dida sana na Kasuguan.

⁵An mga kaila san lawas amo an mahalaga sadto'n nabubuhay sa kasalan. Pero an mahalaga naman sadto'n nabubuhay susog sa Espirito Santo amo an mga manungod man gayod sa kabubut-on sani. ⁶An kamatayon na amo an pagkabalug sa Dios an nahuhumanan sadto'n nagapasakop sa lawasnon na kaila, pero may pagkabuhay kag kalinaw san isip an nagapasakop sa Espirito Santo. ⁷Matuod ini kay supak sa Dios an nagapasakop sa lawasnon na kaila tungod na habo ini magpasakop sa iya kag dili man gayod makapasakop sa iya. ⁸Kaya dili napapalipay an Dios san mga nasasakop pa san lawasnon na kaila.

⁹Niyan, kun matuod man gayod na ada na sa iyo an Espirito san Dios, dili na kamo sakop san lawasnon na kaila kundi san Espirito Santo. Kaya an dili ginaistaran san Espirito ni Cristo dili para sa iya. ¹⁰Pero kun ada sa iyo si Cristo, buhay an iyo espirito tungod na ginpakanos ina san Dios bisan mapapatay an iyo lawas dahilan san kasalan. ¹¹Niyan, kun ada man gayod sa iyo an Espirito san Dios na nagbuhay gihapon kan Cristo, ina mismo na Dios an magabuhay man sa iyo mga may kamatayon na lawas paagi sa iya Espirito na ada sa iyo.

¹²Kaya ngani, mga kamaranghod ko, igwa kita'n obligasyon na mapalipay ini na Espirito kag dili mabuhay susog sa lawasnon na mga kaila. ¹³Kay mamamatay kamo kun nabubuhay susog sa mga kaila san lawas. Pero mabubuhay kamo kun patayon niyo ina na mga kaila san lawas paagi san gahom san Espirito Santo. ¹⁴Mga anak san Dios an tanan na mga ginagiyahan san Espirito niya. ¹⁵Ina na Espirito na gin-

hatag sa iyo san Dios dili an espirito na nagapanguripon sa iyo sa kahadlok kundi an Espirito Santo na naghimo sa iyo na magin mga anak san Dios. Kaya ngani nakatawag kamo sa iya sin "Ama! Ama ko!". ¹⁶Ini man na Espirito Santo an nakiusad mismo sa aton mga espirito pagpamatuod na kita mga anak san Dios. ¹⁷Niyan, masasadiri naton an mga biyaya na gintigana san Dios para sa iya mga katawuhan kay mga anak kita niya kag masasadiri man naton kaupod ni Cristo an gintigana san Dios sa iya. Kaya kun gusto naton mabuhay kaupod ni Cristo sa kalangitan, kinahanglan man makatios yana sa pagpasakit san mga tawo bilang mga parasunod niya.

An Malipay Na Pagkalibre San Mga Anak San Dios

¹⁸Pero para sa akon, an pagtios sani na buhay niyan dili angay ikumparar sa gloryoso na buhay na mapapasa aton sa maabot na adlaw. ¹⁹Bisan ngani an tanan na ginlalang nagaparahandom gayod na ihayag an mga anak san Dios. ²⁰Kay ini na mga ginlalang ginpawaran sin pulos, dili kay sa sadiri sani na kabubut-on kundi tungod kay ginbuot ina san Dios. Pero ginhatagan man gihapon niya ini sin paglaom ²¹kay ililibre man gihapon ini na mga ginlalang sa pagkauripon sani sa pagkadunot. Tapos mababahin man sani sa maabot na adlaw an malipay na pagkalibre san mga anak san Dios.

²²Pwera pa sani, aram naton na hasta niyan nagaaguro ini sa kasakit бага'n sa pag-anak. ²³Pero dili lang ini na mga ginlalang kundi nagaaguro man kita, na nagkaigwa san Espirito Santo bilang una na regalo san Dios, myintras na ginahulat naton an aton magigin kamutangan bilang mga anak san Dios kag an pagbag-o san aton mga lawas. ²⁴Niyan, nasalbar kita dahilan sani na paglaom. Pero

kun nakikita naton an aton ginalauman, dili ina matuod na paglaom. Nano, nagalaom pa kita kun nakikita na an ginalauman? Syimpre dili! ²⁵ Pero kun nagalaom kita san dili naton nakikita, ginapahulat ta gayod ina na may pasensya.

²⁶ Sugad man, ginabuligan kita san Espirito sa aton mga kaluyahan, kay dili kita maaram kun pan-o dapat magpangadyi kundi an Espirito Santo mismo an nakimaluoy sa Dios para sa aton paagi san mga agrangay na dili gayod ikasabi sa nano man na mga surmaton. ²⁷ Tapos, an Dios na maaram san tagipusuon san tawo maaram man san kabubut-on san Espirito Santo, kay susog sa kabubut-on san Dios nakimaluoy an Espirito para sa aton na ginpabanal.

²⁸ Aram naton na sa tanan na pangyayari nagabulig an Dios para sa kaayuhan san mga namumuot sa iya kag mga pinili niya susog sa iya katuyuan. ²⁹ Ini amo idto'n mga dati aram na niya na iya ginlain agod magin pareho san iya Anak, kag an Anak amo an magin pinakamagurang sa damo na mga magmaranghod. ³⁰ Kaya an mga ginlain san Dios gintawag man niya na makaupod sa iya. An mga gintawag naman ginpakamatanos, kag an mga ginpakamatanos gintuga niya na pagapaambiton sinda sa iya buhay sa kalangitan.

An Pagkamuot San Dios Sa Iya Katawuhan

³¹ Niyan, nano pa an masasabi naton sani? Kun para sa aton an Dios wara na'n halaga bisan sin-o an magakontra sa aton. ³² Kay warangani ig-imot san Dios an iya sadiri na anak kundi ginhalad para sa aton, nakasiguro na kita na ikakaregalo man niya sa aton an tanan na kinahanglan ta kaupod ni Cristo. ³³ Kun sugad, wara'n makaakusar

sa mga pinili san Dios kay siya mismo ginpawara'n sala na sinda. ³⁴ Kaya, wara man sin makakondinar pa sa inda. Si Cristo Jesus na namatay o dili kaya na nabuhay gihapon kag niyan nagaingkod sa tuo san Dios na amo man an nakimaluoy sa Dios para sa aton.

³⁵ Kaya wara na gayod sin makapabulag sa aton sa pagkamuot ni Cristo. Dili na kita mapapabulag sa iya paagi san mga kalisudan o san pagtios, dili man sa pagpasakit o san gutom. Amo man bisan kapobrehan o kapeligrohan o kaya san kamatayon. ³⁶ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan:

“Alang-alang sa imo bilog na adlaw kami na nasa peligro san kamatayon.

An kapareho namon mga karnero na paratyon.”⁸

³⁷ Ugaling, apisar sani na tanan na mga kamutangan, igwa kita sin gahan paagi sa gahom ni Cristo na namuot sa aton. ³⁸ Kaya nakasiguro ako na wara sin makapabulag sa aton sa pagkamuot niya, bisan na ngani an kamatayon o pagkabuhay, mga anghel o nano man na gamhanan na espirito, bisan ngani niyan na kamutangan o an maabot, o nano pa man na gamhanan ³⁹ sa kahitaasan san langit, sa ubos san duta, o an nano pa man na mga bagay na ginalalang. Dili gayod makapabulag sa aton sa pagkamuot san Dios na adi kaupod naton sa pakig-usad kan Cristo Jesus na aton Ginoo.

Ginpakita An Katuyuan San Dios

9 Niyan, matuod ini na sasabihon ko manungod sa akon mga kalahi na mga Judio. Maaram si Cristo na dili ako nagabuwa kundi matuod gayod ini. An akon man pag-iisip nagapamatuod man sa paggiya san Espirito Santo, ² na dako gayod an kamunduan ko kag pirme man

⁸8:36 Kitaa sa Salmo 44:22.

gayod an hinanakit ko sa inda. ³Ikakali-pay ko pa na isumpa kag mapalain kan Cristo para sa inda na akon mga kalahi. ⁴Sinda an mga taga-Israel kag ginbutang sinda san Dios na iya mga anak. Kasadto siya mismo nag-istar kaupod ninda. Ginhatag man niya sa inda an iya mga sinumpa-an, an Kasuguan, an tunay na pagsamba kag an iya mga panuga. ⁵Hali sinda sa mga kalulululuhan na sinda Abraham, Isaac, Jacob kag san iba pa. Si Cristo man bilang tawo kalahi pa ninda. Umawon siya na amo an Dios na nagasakop san tanan hasta na lang! Amen.

⁶Pero, nano, nangahulugan na nasira an panuga san Dios? Syimpre dili, kay dili man tanan na hali sa lahi ni Israel matuod gayod na Judio. ⁷Sugad man dili tanan na gin-anak ni Abraham mili kay mga kalahi niya matuod gayod na mga anak niya, kundi amo ini an nasurat sa Banal Na Kasuratan: “An mga lahi ni Isaac amo an kikilalahon na mga anak mo.”^{**} ⁸An gusto sabihon sani na an kikilalahon na mga anak san Dios dili an mga gin-anak ni Abraham paagi lang san kaila san lawas kundi idto’n mga gin-anak niya na sakop san panuga san Dios sa iya. ⁹Kay sugad sani an sinabi sa panuga san Dios: “Mabalik ako sa tama na panahon kag magaanak si Sara sin lalaki.”^{††}

¹⁰Usad pa, an duha na bata na ginlihi ni Rebeca usad lang an ama, wara’n iba kundi an aton man kalulululuhan na si Isaac. ^{11–12}Antes pa gin-anak ini na duha na bata, sadto’n wara pa sinda makahimo sin nano man na maayo o

maraot, ginsabi san Dios kan Rebeca na, “Magasirbe an subang sa manghod.”^{‡‡} Ini ginsabi san Dios agod pamatuudan na an ginbasihan san iya pagpili amo an sadiri niya na katuyuan kag dili an nano man na himo san tawo. ¹³Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan: “Namut-an ko si Jacob pero nabadli ako kan Esau.”^{¶¶}

¹⁴Niyan, nano gali an masasabi ta? Wara’n hustisya an Dios? Syimpre dili! ¹⁵Kay ginsabi niya kan Moises na, “Maluluoy ako sa gusto ko kaluy-an. Magamalasaakit ako sa gusto ko pagmalasakitan.”^{§§}

¹⁶Kaya an ginabasihan san pagpili san Dios an pagkaluoy lang gayod niya dili an kagustuhan o hinimuan san tawo. ¹⁷Sugad man, an nasurat sa Banal Na Kasuratan manungod san ginsabi san Dios sa hadi san Ehipto na si Faraoh amo ini, “Ginhimo ko ikaw na hadi agod paagi sa imo maipakita ko an akon gahom para ipabantog an akon ngaran sa bilog na kinab-an.”^{*} ¹⁸Kaya ngani, naluluoy an Dios sa gusto niya kaluy-an kag ginapasutil niya an iba kun gusto niya.

An Grabe Na Kaurit Kag An Kaluoy San Dios

¹⁹Basi mahunga kamo sa akon: “Kun matuod ini nano kay ginasala pa san Dios an tawo? Sin-o an makakontra sa iya kabubut-on?” ²⁰Pero ikaw na tawo lang, sin-o ka man na nagakusugkusugan an buot na magsabat sa Dios? Sugad sani an ginsabi ni Isaias, “Nano, nakahunga an kuron sa naghimo sani, ‘Nano kay hinimo mo ako na sugad

^{**}9:7 Kitaa sa Genesis. 21:12.

^{††}9:9 Kitaa sa Genesis. 18:10, 14.

^{‡‡}9:11-12 Kitaa sa Genesis. 25:23.

^{¶¶}9:13 Kitaa sa Malakai 1:2-3.

^{§§}9:15 Kitaa sa Exodo 33:19.

^{*}9:17 Kitaa sa Exodo 9:16.

sani?”[†] ²¹ Syimpre ada sa kabubut-on san parakuron na himuon an lapok sa nano man na magustuhan niya. Kun gusto niya maghimo sin matahom na surudlan kag ordinaryo lang na kuron hali sa usad lang na tumpok sin lapok, syimpre ada ina sa iya kabubut-on kun himuon niya.

²² Saka, bisan handa an Dios pagpakita san iya kaurit kag pagpabatyag san iya gahom, dili niya nahimo kundi ginpasensyahan na lang niya idto'n nagapaurit sa iya na dapat kuntani kas-tiguhon kay angay ubuson? ²³ Ginhimo niya ini agod ipaaram naman niya an iya gloryoso na kayamanan sa aton na gusto niya kaluy-an. Kita amo an mga ginhanda na niya sa katuna-tunai pa para sa gloryoso na buhay kaupod niya. ²⁴ Kita an mga gin-imitaran san Dios, dili lang hali sa mga Judio kundi hali man sa mga dili-Judio. ²⁵ Sugad sani an ginsabi niya sa libro ni Oseas:

“Sasabihan ko idto'n dili ko dati mga katawuhan, ‘Mga katawuhan ko kamo,’

kag idto'n nasyon na dati wara ko pagpalanggaa, sasabihan ko, ‘Kamo an akon palangga na nasyon.’”[‡]

²⁶ “Didto mismo sa ginsabihan sa inda, ‘Dili ko kamo mga katawuhan,’ didto man sinda pagatawag na ‘mga anak san buhay na Dios’.”[¶]

²⁷ An sabi naman san propeta na si Isaias manungod sa Israel amo ini,

“Bisan magdamo an katawuhan san Israel pareho san kadamo san sa baybayon sa dagat, mga pira-pira lang gayod an masasalbar sa inda,

²⁸ kay ubos-kun-ubos kag padalian an paghusgar san Dios sa katawuhan sa duta.”[§]

²⁹ Pareho ini san ginsabi man sadto ni Isaias,

“Kun wara magbilin sa aton an pinakamakagagahom na Ginoo sin pira-pira na mga lahi, pareho na gayod kita san mga syudad san Sodoma kag Gomorra na wara'n nabilin na katawuhan.”^{**}

An Bato Na Dushman

³⁰ Kun sugad, nano an masasabi ta niyan? Amo ini: An mga dili-Judio na wara magtalinguha pagpakatanos sa pagkita san Dios ginpatanos sa iya paagi san pagtuod. ³¹ Pero wara lugod maagihi sadto'n mga katawuhan ni Israel na nagahanap sin sugo na makapatanos sa inda sa pagkita san Dios. ³² Kaya nano kay dili? Kay an ginbasihan san inda ginhimo dili pagtuod kundi sa inda himo. Nadusmo sinda sa ginatawag na “bato na dusmuan” ³³ na ginsurat sa Banal Na Kasuratan,

“Kitaa niyo. Magabutang ako didto sa lungsod san Sion sin bato na magapadusmo sa mga tawo.

Tungod sani na bato, mapapatumba sinda, pero dili naman maaaluhan an mga nagatuod sa iya.”^{††}

10 Mga kamaranghod ko sa pagtuod, sing-ano an paghandom ko na masalbar an mga Judio! Sing-ano an pangadyi ko sa Dios para sa inda! ² Ako na mismo an makapamatuod na grabe an kaila ninda sa Dios. Kaya lang an ginbasihan sani dili an matuod

[†]9:20 Kitaa sa Isaias 29:16.

[‡]9:25 Kitaa sa Oseas 2:23.

[¶]9:26 Kitaa sa Oseas 1:10.

[§]9:28 Kitaa sa Isaias 10:22-23.

^{**}9:29 Kitaa sa Isaias 1:9.

^{††}9:33 Kitaa sa Isaias 8:14; 28:16.

na pagkaaram. ³Kay wara ninda pagangaya an paagi kun pan-o ginapatanos san Dios an mga tawo kundi nagtalinguha lugod sinda paghimo san inda sadiri na paagi. Kaya wara sinda magako na patanuson san Dios, ⁴pero ginhuman na ni Cristo an pagtalinguha na magin matanos paagi sa Kasuguan agod mapatanos an tanan paagi sa pagtuod.

An Pagkasalbar Para Sa Tanan

⁵Amo ini an ginsurat ni Moises manungod sa katanusan paagi san pag-sunod sa Kasuguan: “An mga nagatuman sa ginasugo san Kasuguan, mabubuhay sa Kasuguan.”^{‡‡} ⁶Pero amo naman ini an nasabi manungod sa katanusan na ginbasi sa pagtuod: “Ayaw paghunga sa imo sadiri, ‘Sin-o an masaka sa langit?’,” (na an gusto sabihon, agod palusadon si Cristo). ⁷“O kaya ‘Sin-o an malusad sa kairarumi san duta?’,” (na an gusto sabihon, agod bangunon si Cristo hali sa mga patay.)^{¶¶}

⁸Kundi ini an ginasabi,
“Halapit na sa iyo an Maayo Na Barita san Dios.

Ada na sa iyo mga ba-ba kag tagipusuon,”^{§§}

na amo an barita manungod sa pagtuod na amon ginatukdo. ⁹Niyan, masasalbar ka kun nagatuod ka na si Jesu-Cristo binuhay gihapon san Dios hali sa kamatayon, kag kun ginaako mo na si Jesus an Ginoo. ¹⁰Kay san pagtuod mo sani sa imo tagipusuon ginpatanos ka san Dios, kag san pagsumat mo naman nasal-

bar ka na sa paghusgar. ¹¹An nasurat man ngani sa Banal Na Kasuratan sugad sani, “Wara’n maaaluhan na nagatuod sa iya.”^{*} ¹²An Dios pareho Ginoo san tanan kag ginapabuganaan niya sin mga biyaya an tanan na nagatawag sa iya kay sa pagkita niya wara’n pagkaiba an mga Judio kag dili-Judio. ¹³Nasurat man ngani sa Banal Na Kasuratan, “Masasalbar an tanan na magatawag sa Ginoo.”[†]

¹⁴Pero, pan-o man makatawag sa iya an mga tawo na wara pa sinda’n pagtuod sa iya? Pan-o man sinda makatuod na wara pa man sinda’n nababatian manungod sa iya? Pan-o man sinda makabati na wara man sin nagatukdo? ¹⁵Pan-o man may magtukdo san Maayo Na Barita pwera na lang kun may nagsugo pakadto sa inda? An nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan sugad sani, “Kaayo baga san pag-abot san mga nagadara san Maayo Na Barita!”[‡]

¹⁶Pero dili sinda tanan nag-ako san Maayo Na Barita. Sabi ngani mismo ni Isaias: “Ginoo, sin-o an nagtuod san amon gintukdo?”[¶] ¹⁷Kaya pagtuod an nahuhumanan san pagapamati sa Maayo Na Barita na ginatukdo manungod kan Cristo.

¹⁸Pero, mahunga ako: nano, matuod man gayod na wara sinda makapamati san gintukdo? Syimpre nakapamati sinda! Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

“Nakalukop sa bilog na kinab-an an pagpamatuod san mga bagay na ginalang san Dios

^{‡‡}10:5 Kitaa sa Levitico 18:5.

^{¶¶}10:7 Kitaa sa Deuteronomio 30:12-13.

^{§§}10:8 Kitaa sa Deuteronomio 30:14.

^{*}10:11 Kitaa sa Isaias 28:16.

[†]10:13 Kitaa sa Joel 2:32.

[‡]10:15 Kitaa sa Isaias 52:7.

[¶]10:16 Kitaa sa Isaias 53:1.

kag nakaabot ini bisan diin na parte san duta.”[§]

¹⁹ Mahunga gihapon ako, nano, wara man gayod makaaram an mga taga-Israel na para sa tanan an Maayo Na Barita? Si Moises mismo an una na masabat sana pagsabi niya sugad sani, “Pagapaawaon ko kamo dahilan sa mga tawo na ginahuna niyo dili man nasyon.

Pagapauriton ko kamo dahilan sa usad na nasyon na ginahuna niyo mga luku-luko an katawuhan.”^{**}

²⁰ Pero mas maisog si Isaias san pagsabi, “Naagihan ako sadto’n dili nagahanap sa akon. Nagpakita ako sadto’n dili man lang nagaugis manungod sa akon.”^{††}

²¹ Kag amo ini an sabi niya manungod sa Israel,

“Maghapon na nakaunat an akon kamot sa pag-agda sa mga katawuhan san Israel na parasupak kag sutil na nasyon.”^{‡‡}

An Kaluoy San Dios Sa Taga-Israel

11 Kaya amo naman ini an hunga ko, nano, ginsikway san Dios an iya mga sadiri na katawuhan na taga-Israel? Wara! Israelita mismo ako hali sa lahi ni Abraham kag kalahi pa ni Benjamin. ² Kaya, wara man gayod igsikway san Dios an iya mga sadiri na katawuhan na dati aram na niya sa katuna-tunai pa. Nano, dili niyo aram an nasurat sa Banal Na Kasuratan manungod kan Elias san magreklamo siya sa Dios kontra

sa mga taga-Israel? Ginsabi niya, ³ “Ginoo, ginpatay ninda an imo mga propeta kag ginsira an imo mga altar. Ako na lang an nabilin kag gusto pa ninda ako patayon.”^{¶¶}

⁴ Pero nano an ginsabat san Dios sa iya? “Naglaín ako para sa akon mismo sin pito ka libo na kalalakihan na wara magsamba sa diosdiosan na si Baal.”^{§§}

⁵ Pareho man sana an kamutangan niyan na panahon. May nagkabirilin pa na mga matinumanon sa Dios na mga pinili tungod san iya kaluoy. ⁶ An ginbasihan san iya pagpili amo an iya kaluoy kag dili an inda nagkahirimuan, kay kun an pagpili san Dios ginbasi sa ginahimo san tawo, ina na kaluoy san Dios dili matuod na kaluoy.

⁷ Nano man gali? Wara maagihi san mga taga-Israel an inda ginahanap kundi naagihan ina san mga pinili. Ugaling, an iba nagsutil sugad ngani sa nasurat sa Banal Na Kasuratan,

⁸ “Baga’n ginpabungog sinda san Dios agod dili makakita o makabati hasta sani na adlaw.”^{*}

⁹ Nagsabi naman si David,

“An inda lugod mga pagponsya magsirbe lugod sa inda baga’n pandakop, pansilaod, panbalatik kag pagkastigo sa inda.

¹⁰ Maparaparap man lugod an inda mga mata hasta dili na makakita.

Makapareho lugod sinda san tawo na damo an kalisudan na baga’n ku-ko na hasta na lang sa kabug-at na pasanon.”[†]

[§]10:18 Kitaa sa Salmo 19:4.

^{**}10:19 Kitaa sa Deuteronomio 32:21.

^{††}10:20 Kitaa sa Isaias 65:1.

^{‡‡}10:21 Kitaa sa Isaias 65:2.

^{¶¶}11:3 Kitaa sa 1 Mga Hadi 19:10, 14.

^{§§}11:4 Kitaa sa 1 Mga Hadi 19:18.

^{*}11:8 Kitaa sa Deuteronomio 19:4.

[†]11:10 Kitaa sa Salmo 69:22-23.

¹¹Kaya nagahunga ako, san pagkadusmo san mga Judio, nano, nagkaparara sinda? Syimpre wara. Tungod sa inda kasal-an nag-abot an pagkasalbar sa mga dili-Judio agod maawa an mga Judio. ¹²Pero kun an pagkasala san mga Judio naghatag sin dako na kaayuhan sa kinab-an kag an inda kawarad-on sin pagbatyag sa Dios nagdara sin damo na biyaya sa mga dili-Judio, sing-ano pa ada an mga biyaya kun magbalik sinda sa Dios!

An Mga Dili-Judio Dili Labaw Sa Mga Judio

¹³Kamo naman na mga dili-Judio an akon niyan kakasurmatunon. Myintras ako an iyo apostol ikakahambog ko an akon trabaho. ¹⁴Kadaka pwede ko paawaon an mga kapwa ko na Judio kag maisalbar lugod an iba sa inda. ¹⁵Kun an pagpabaya sa inda maibalik an mga katawuhan san kinab-an sa Dios, di lalo na gayod kun akuon ninda siya. An gusto sana sabihon pagkabuhay hali sa kamatayon. ¹⁶Pareho man ini kun ginhalad sa Dios an una na pidaso san minasa na arina an kabilugan sani sa iya man, kag kun ginhalad sa Dios an mga gamot san kahoy, an mga sanga sani sa iya man gihapon.

¹⁷Niyan, halimbawa, may kahoy na olibo na may mga sanga na nagkabarari. Tapos, may mga kumadlaganon na olibo na mga sanga na ginsugpon sa nabarian bilang kabalyo sadto'n mga nagkabarari. Sugad man kamo sana na mga dili-Judio baga'n mga kumadlaganon man na mga sanga kag an mga Judio baga'n kahoy na olibo. Niyan, nagakinabang kamo sa sarig kag maayo na pagturubo ninda.

¹⁸Kaya, ayaw kamo na mga dili-Judio pagsabi na labaw kamo sa mga Judio na amo an baga'n nagkabarari na mga sanga. Kun magahambog kamo, dumduma niyo na dili kamo an baga'n

magabuhay sa gamot, kundi an gamot an baga'n magabuhay sa iyo. ¹⁹Basi magsabi kamo, "Ginbari an iba na mga sanga agod ikasugpon ako." ²⁰Matuod ina. Ginbarari sinda kay wara sin pagtuod kag ginsugpon naman kamo tungod san iyo pagtuod. Ugaling dili kamo maisip na labaw kamo sa mga iba kundi mahadlok. ²¹Kay kun wara ngani palibriha san Dios an mga Judio na baga'n mga dati na sanga, nano, sa paghuna niyo palibrihon ada kamo?

Ginatuman San Dios An Iya Mga Panuga

²²Didi mababatyagan kun sing-ano kabuot kag kaisog an Dios. Maisog siya sa mga nagkasala pero mabuot siya sa iyo kun magpirme kamo sa iya kabuot, kun dili, baga man kamo'n mga sanga na pagautdon niya. ²³Bisan an mga Judio naman, kun dili na sinda magpadayon sa inda kawar-an sin pagtuod pareho sadto'n nagkabarari na mga sanga, sinda igasugpon man sa puno kay kaya san Dios na isugpon ini gihapon. ²⁴Kun kamo na hali sa kumadlaganon na puno san olibo naisugpon niya sa inataman na puno san olibo, bisan ngani ini kontra sa naturalesa, lalo pa gayod na ikakasugpon niya sa puno san olibo an mga dati sani sanga na mga nagkabarari lang.

An Dios Naluluoy Sa Tanan

²⁵Mga kamaranghod ko sa pagtuod, igwa'n natatago na kamatuudan na gusto ko maaraman niyo agod dili kamo maghambog. An kamatuudan amo ini: may nagsurutil na kadamuan san mga taga-Israel kontra sa Maayo Na Barita hasta na magpasakop sa Dios an biyo na bilang san mga dili-Judio. Pakatapos sana, ²⁶masasalbar na gayod an bilog na taga-Israel. Sugad san nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan:

“Maabot an Parasalbar hali sa Sion. Pagahalion niya an mga karautan sa mga lahi ni Jacob,

²⁷ kag amo ini an magigin sinumpa-an ko sa inda san pagpatawad ko san inda mga sala.”[‡]

²⁸ Kay ginpabaya-an san mga Judio an Maayo Na Barita, nagin kaaway sinda san Dios alang-alang sa iyo na mga dili-Judio. Pero kay ginpili naman sinda san Dios, namumut-an sinda niya alang-alang sa inda mga kalululuhan. ²⁹ Dili nagaliwat-liwat an isip san Dios manungod san pagpili kag pagbendisyon niya sa mga tawo. ³⁰ Kasadto, kamo na mga dili-Judio nagsupak sa Dios. Pero niyan naluuyan kamo niya kay nagsupak an mga Judio. ³¹ Sugad man, kay naluuyan kamo nagasupak yana an mga Judio agod maluuyan man sinda. ³² Matuod ini kay ginhusgaran san Dios an tanan bilang mga parasupak agod kaluuyan niya sinda tanan.

Umawon An Dios

³³ Sing-ano kabugana san kayamanan san Dios! Sing-ano kahadalom san iya dunong kag kaaram! Sin-o an makapahayag san iya mga pagbuot? Sin-o an makasabot san iya mga paagi? ³⁴ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, “Sin-o an nakaaram san isip san Ginoo?

Sin-o an makahulit sa iya?”[¶]

³⁵ “Sin-o an naghatag sa iya sin regalo agod kitaon niya ini na utang na buot?”[§]

³⁶ An tanan ginlalang niya, nagapadayon paagi sa iya, kag para ina sa iya. Umawon lugod an Dios hasta na lang. Amen.

An Buhay Sa Pagsirbe Sa Dios

12 Niyan, mga kamaranghod ko sa pagtuod, dahilan san dako na kaluoy san Dios sa aton, nakimaluoy ako sa iyo na ihalad niyo an iyo sadiri sa Dios bilang buhay kag banal na sakripisyo na makaiila sa iya. Ini an matuod na pagsamba na dapat ihalad niyo. ² Dili kamo mag-irog sa mga kinab-anon na nakaugalian kundi magpaliwat sa Dios paagi sa biyo na pagbag-o sin isip agod maaraman niyo kun nano an pagbuot niya, na an gusto sabihon, kun nano an maayo kag tama gayod na himuon, kag kun nano an makaiila sa iya.

³ Dahilan naman san kaluoy san Dios sa akon na magin apostol, ginahulitan ko man kamo na ayaw pagpahalagahi an iyo sadiri sin sobra kundi pahalagahi an tunay niyo na sadiri susog sa pagtuod na ginhatag san Dios sa kada usad sa iyo. ⁴ Damo na parte an lawas kag ini na tanan na parte igwa’n manlain-lain na katuyuan. ⁵ Sugad man bisan damo kita na mga nagatuod kan Cristo, bage’n usad lang kita na lawas sa pakig-usad kan Cristo kag ginbiriyo kita bilang mga manlain-lain na parte sana na lawas.

⁶ Niyan, kay igwa kita’n manlain-lain na mga regalo na abilidad hali sa kaluoy san Dios, gamiton ta ini. Kun an aton regalo amo an pagsurmaton sin mensahe hali sa Dios, dapat himuon ta ina susog sa pagtuod na ada sa aton. ⁷ Kun ina na regalo an pag-ataman san mga kinahanglan san mga kapwa, dapat mag-ataman kita. Kun ina sa pagtukdo, dapat magtukdo kita. ⁸ Kun ina naman sa paghidara na magsunod an iba kan Jesus sin hugot sa buot, dapat hidarahon ta sinda. Kun sa paghatag, dapat

[‡]11:27 Kitaa sa Isaias 59:20-21; 27:9.

[¶]11:34 Kitaa sa Isaias 40:13; Jeremias 23:18.

[§]11:35 Kitaa sa Job 41:11.

magin mahinatagon kita. Kun sa pagpamuno, dapat tatap kita magpamuno. Kun sa pagbulig, dapat magbulig kita na malipay.

⁹Dapat matuod an pagkamuot niyo. Kabadlii niyo an karautan, himua gayod an kaayuhan. ¹⁰Malipay na magkamin-urutan kamo bilang magmaranghod kan Cristo kag pirme kamo manguna pagpakita sin paggalang sa usad kag usad. ¹¹Mag-ungod pagtrabaho kag dili magtamad. Sirbihe an Ginoo na hugot sa tagipusuon. ¹²Magmalipay kamo sa paglaom san pagkasalbar niyo. Magin matiniuson kamo sa mga kalisudan kag magpangadyi pirme. ¹³Bahini san iyo mga sadiri an mga kamaranghod sa pagtuod na nangangahinanglan kag padayuna sa iyo panimalay an mga nagakinahanglan sin istaran.

¹⁴Ayua sa Dios na bendisyunan idto'n mga nagapasakit sa iyo. Opo, ayua sa iya an bendisyon, dili an maldisyon. ¹⁵Makiglipay kamo sadto'n mga nalilipay. Sadto'n namumundo naman makigdamay kamo. ¹⁶Makig-amigo kamo sa kada usad. Ayaw paghambog kundi akua an mga mapainubuson. Ayaw pag-isipa na labaw ka.

¹⁷Kun may maghimo sa iyo sin karautan, ayaw pagbalusi sin karautan man. Talinguhaa na ginahimo niyo an ginahuna na mga maayo san tanan na tawo. ¹⁸Kun pwede kag sa abot san iyo kaya, talinguhaa man na makapamuhay kamo na may kalinaw san isip sa inda. ¹⁹Mga amigo ko, ayaw gayod pagbalos kundi pabay-i na an kaurit san Dios an magbalos para sa iyo kay nasurat sa Banal Na Kasuratan, "Sabi san Ginoo, 'Ako an magabalos kay an pagbalos obligasyon ko.'"^{**} ²⁰An maayo pa lugod, "Pakauna an imo kaaway

kun nagugutom kag kun napapaha siya painuma kay sana na paagi masasakit-an lugod an iya kabubut-on kag mapapaaluhan siya."^{††}

²¹Dili kamo magpadaog sa karautan kundi dauga ini sin kaayuhan.

An Gobyerno Ginbutang San Dios

13 Magpasakop kita tanan sa mga namumuno san gobyerno kay an tanan na gobyerno sa pagtugot san Dios kag an ada dida ginbutang niya. ²An magkontra san ada sa gobyerno nagakontra sa ginbut-an san Dios, kag an maghimo sani magapahusgar mismo san iya sadiri. ³Kay an mga namumuno san gobyerno dili nagapahadlok sa mga nagahimo sin maayo kundi sa mga nagahimo sin maraot. Nano, gusto mo na dili ka mahadlok sa usad na namumuno? Kun sugad, maghimo ka sin maayo kag pagadayawon ka niya, ⁴kay siya suruguon san Dios para sa aton kaayuhan. Pero kun nagakasala kita, mahadlok kay dili niya ginasayang an pagdara sin ispada. Sana na momento suruguon siya san Dios pagkastigo san parakasala. ⁵Kaya, magpasakop kita sa mga namumuno dili lang kay sa kahadlok sa kaurit san Dios kundi kay aram naton na tama ina.

⁶Amo man ini an mga rason kun nano kay nagabayad kita sin buwis, kay an mga namumuno sa gobyerno nagatrabaho para sa Dios kag ginatuman lang ninda an inda trabaho. ⁷Kaya, ihatag an para gayod sa inda, pareho бага san pagbayad san buwis, pagpakita san paggalang kag pagpahalaga sa inda tanan.

An Pag-utang Sa Kapwa

⁸Ayaw pag-utang bisan kanin-o, lalo na gayod an utang sin pagkamuot sa

^{**}12:19 Kitaa sa Deuteronomio 32:35.

^{††}12:20 Kitaa sa Mga Kasabihan 25:21-22.

usad kag usad na dapat balusan. Kay an nagtuman na san Kasuguan amo an namumuot sa kapwa niya. ⁹An mga sugo pareho san “ayaw panambay, ayaw pagpatay, ayaw pagkawat, ayaw paghandom na mapasa imo an sadiri san iba,” ini tanan kag an iba pa na mga sugo nabibiyo lang sa usad na sugo, “Kamutan mo an kapwa sugad san pagkamuot mo sa imo sadiri.” ¹⁰Kay dili gayod makasala sa kapwa an namumuot sa iya. Kaya, sa pagkamuot natutuman an bilog na Kasuguan.

¹¹Dapat naton himuon ini kay aram ta kun nano na an aton kamutangan yana: adi na an oras agod magmangno kita sa aton pagkapabaya na baga’n turog kay yana mas halapit sa aton an pagkasalbar ki sadto na una naton na pagtuod. ¹²Halapit na matapos an kadulman san pagkasala, tikaabot naman an kaagahon san pagkasalbar. Kaya, bayaan ta na an makasasala na mga gawi sana na kadulman, kag gamiton ta an baga’n mga armas san sa pangadlaw na amo an mga matanos na gawi. ¹³Mamuhay kita na matanos pareho san mga tawo na nagapamuhay sa kapaw-an san adlaw: wara sin malaw-ay na kasadyaan o paghurubugan o karautan o kalaw-ayan, wara sin araraway o arawaan, ¹⁴kundi mamuhay kita pareho ni Jesu-Cristo na aton Ginoo kag ayaw na paghatagi’n lugar agod mapaundrahan an maraot na kaila san lawas.

Dili Maghusgar Sa Kapwa

14 Akua niyo an tawo na maluya an pagtuod pero dili pagsuayon an iya paghuna. ²Halimbawa, may tawo na nagatuod na an tanan pwede niya kaunon pero an maluya sa pagtuod utanon lang an ginakaon. ³Niyan dili pagdaug-daugon san nagakaon san

tanang na kaunon an nagakaon lang sin utanon. Sugad man, dili maghusgar an nagakaon lang sin utanon sa nagakaon san tanan kay gin-ako na siya san Dios. ⁴Sin-o ka na magahusgar sa surugon san may surugon? Nasa amo niya ina kun tama o sala an ginahimo sana. Manggagana naman siya kay kaya san Ginoo na paganahon siya.

⁵May tawo na nagahuna na may mas banal na adlaw ki sa iba. May tawo naman na pareho lang an pagkita sa tanan na adlaw. Bahala na mag-isip an kada usad sa iya mismo. ⁶An nagapahalaga sin adlaw ginapahalaga ina para sa Ginoo. An tawo naman na nagakaon san tanan na klase na pagkaon ginahimo ina sa paggalang sa Ginoo kag nagapasalamat sa Dios. Myintrang an tawo na nagakaon lang sin utanon ginakaon man ina sa paggalang gihapon sa Ginoo kag nagapasalamat man sa Dios.

⁷Wara’n nabubuhay sa aton para sa sadiri lang o namamatay para sa sadiri man lang. ⁸Kun buhay kita, nabubuhay man kita sa pag-umaw sa Ginoo. Kun mamatay naman kita para man gihapon ina sa pag-umaw sa Ginoo. Kaya ngani, kun mabuhay o mamatay man kita, para sa Ginoo gayod kita, ⁹kay namatay kag nabuhay gihapon si Cristo agod magin Ginoo siya san mga buhay kag mga patay.

¹⁰Niyan, nano kay ginahusgaran mo an imo kapwa? Ikaw naman, nano kay ginadaug-daog mo man siya? Kita tanan pagapaatubangon sa Dios pag-abot san adlaw sa paghusgar, ¹¹kay nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, “Sabi san Ginoo, ‘Pareho kasiguro na ako buhay, ginasisiguro ko man sa iyo na magaluhod sa akon an tanan kag pagaumawon ako na Dios san kada usad.’”^{††}

^{††}14:11 Kita sa Isaias 49:18; 45:23.

¹²Kaya ngani mananabat kita tanan sa Dios manungod san aton mismo nahimuan.

Ayaw Pagpakasalaa An Imo Kapwa

¹³Niyan, dili na kita maghinusgaran pa, kundi dapat naton talinguhaon na dili kita magahimo sin makapakasala sa kapwa sa pagtuod o makaulang sa iya pagtuod. ¹⁴Sugad man, bilang apostol san Ginoo'n Jesus, aram ko kag nakasiguro gayod ako na wara'n ginabawal na pagkaon. An pagkabawal sin bagay ada sa paghuna san tawo na bawal ina.

¹⁵Kaya kun nakapasakit ka san buot san imo kapwa tungod san ginakaon mo, dili ka nabubuhay sa pagkamuot. Ayaw igpasira an ginpakamatayan ni Cristo tungod lang sa pagkaon. ¹⁶Ayaw tuguti na mapakaraot an aram mo na maayo himuon. ¹⁷Wara'n pakilabot sa pagkaon o irimnon an kahadian san Dios kundi an pinakaimportante an katanusan, kalinawan sin isip kag kalipayan sa pakigusad sa Espirito Santo. ¹⁸Kaya an nagatuman kan Cristo sani na paagi naiilaan san Dios kag ginadayaw san mga tawo.

¹⁹Kaya ngani, talinguhaon naton an paghimo sadto'n ikakalinaw san isip san aton na mga kapwa kag ikakapabaskog san kada usad sa pagtuod. ²⁰Ayaw pagsiraa an ginhimo san Dios unong lang sa pagkaon. Matuod ngani na wara'n "ginadili" na pagkaon, pero maraot ina kun makapakasala sa imo kapwa unong lang sa ginakaon mo. ²¹Kaya, tama gayod an dili pagkaon sin karne o mag-inom sin alak o maghimo sin nano man na makapakasala sa imo kapwa.

²²Atamana sa imo sadiri kag sa pagkita san Dios an imo pagtuod manungod sani na bagay. Malipay an nagahusgar na wara siya'n sala an aram niya na tama an iya ginahimo. ²³Pero kun may

duda siya sa iya ginakaon, ginakondinar siya san Dios kun magkaon siya sana kay dili susog sa pagtuod an iya gawi. Matuod ini kay kasal-an an dili susog sa pagtuod.

Palabihon An Kalipayon San Kapwa

15 Kita na mga makusog sa pagtuod may utang na buot na mag-ako san mga kakulangan san mga maluya na kapwa sa pagtuod. Kaya dili naton pagpalabihon an aton mismo kalipayon, ²kundi palipayon an aton kapwa para sa ikakaayo kag ikakakusog san iya pagtuod sa Ginoo. ³Bisan si Cristo wara paghanapa an iya mismo kalipay kundi sabi niya sa Dios pareho san nasurat sa Banal Na Kasuratan, "Napakadi sa akon an mga panatsar san mga nagapanatsar sa imo."^{¶¶} ⁴An tanan na nasurat sadto ginsurat para tukduan kita agod magigin matiniuson kag magkaigwa sin paglaom paagi sa mga ginapatuod san Banal Na Kasuratan. ⁵Buligan lugod kamo san Dios na amo an ginhalinan san pagkamatiniuson kag kaliawan para makapamuhay kamo na may pakigusad sa kada usad susog sa halimbawa ni Cristo Jesus ⁶agod durungan baga'n usad na boses na umawon an Dios na Ama san aton Ginoo na si Jesu-Cristo.

Masasalbar Man An Mga Dili-Judio

⁷Kaya akua niyo an kada usad pareho san pag-ako sa iyo ni Cristo para sa ikakaumaw san Dios, ⁸kay an dahilan san pagpasuruguon ni Cristo sa mga Judio amo na agod ipakita an pagkamatiniuson san Dios kag tumanon an mga gintuga niya sa mga kalulululuhi na sinda Abraham, Isaac, Jacob kag iba pa, ⁹kag agod umawon siya san mga dili-Judio tungod san iya pagkamaluluy-on. Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

^{¶¶}15:3 Kitaa sa Salmo 69:9.

“Kaya, kaupod san mga dili-Judio magaumaw kag magakanta ako sa imo.”^{§§}

¹⁰ Kag usad pa,

“Kamo na mga dili-Judio, magkalipay sa katawuhan niya.”^{*}

¹¹ Usad pa gayod,

“Kamo na mga dili-Judio umawa an Ginoo. Kamo tanan na katawuhan, mag-umaw sa iya!”[†]

¹² May ginsabi pa si Isaias,

“May hali sa lahi ni Jesse na magaabot para magsakop san tanan na mga dili-Judio.

Siya an pagalauman ninda na masasalbar sinda.”[‡]

¹³ Hatagan lugod kamo san Dios, na ginhalinan san paglaom, sin nagasobra na kalipay kag kalinaw san isip paagi sa iyo pagtuod sa iya agod maglabaw an iyo paglaom paagi sa gahom san Espirito Santo.

An Dahilan San

Kaisog Ni Pablo Pagsurat

¹⁴ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, nakasiguro ako na sobra man gayod an iyo kaayuhan kag kadunungan kag kaya niyo tukduan an usad kag usad. ¹⁵ Pero may kaisog gihapon ako pagsurat manungod sa pira-pira na bagay agod padumdomon kamo tungod na hinatagan ako san Dios sani na bendisyon ¹⁶ na magin suruguon ni Cristo Jesus pakadto sa mga dili-Judio. Pareho sa usad na padi sa templo nagapangtukdo ako san Maayo Na Barita san Dios agod para sa iya an mga dili-Judio magin makaiila na halad na ginpabanal san Espirito Santo.

¹⁷ Kaya may dahilan ako na ikahambog an tanan na nahimo ko para sa Dios

paagi sa pakig-usad ko kan Cristo Jesus.

¹⁸ Niyan, may kaisog ako paghambog san hinimo lang ni Cristo paagi sa akon manungod sa pagapasakop sa Dios san mga dili-Judio. Nahimo ko ina sa surmaton kag gawi ¹⁹ paagi sa gahom san mga milagro kag makangangalas na mga pangyayari bilang tanda hali sa Dios kag sa gahom san Espirito Santo. Kaya, naitukdo ko sin biyo an Maayo Na Barita manungod kan Cristo tuna sa Jerusalem pakadto sa lugar san Ilirico. ²⁰ An akon man gayod tuyo maitukdo an Maayo Na Barita ni Cristo sa mga katawuhan na dili pa nakabarita manungod sa iya agod dili ako makalabot san gintunaan san iba.

²¹ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, “An mga dili pa nasabihan manungod sa iya makikita siya kag makasabot an mga dili pa gayod nakabarita manungod sa iya.”[¶]

An Plano Ni Pablo Pagbisita Sa Roma

²² Dahilan sani na trabaho ko damo na beses nauulang ako pagpakada sa iyo.

²³ Pero niyan, natapos ko na an akon hirimuon didi sani na mga lugar, kag usad pa, damo na’n tuig na nagaparahandom ako pagbisita sa iyo. ²⁴ Kaya nagalaom ako na magkiritita kita pag-agi ko dida kag mabubuligan pa lugod niyo ako pagpakadto sa Espanya pakatapos sin dyutay na panahon na magkalipay kita dida.

²⁵ Kaya lang, mapa-Jerusalem anay ako niyan agod magdara sin kwarta bilang bulig didto sa mga katawuhan san Dios. ²⁶ Kay alang-alang sa mga pobre san mga katawuhan san Dios didto sa Jerusalem nalipay maghatag sin halad na kwarta an mga nagatuod didto sa

^{§§}15:9 Kitaa sa Salmo 18:49.

^{*}15:10 Kitaa sa Deuteronomio 32:43.

[†]15:11 Kitaa sa Salmo 117:1.

[‡]15:12 Kitaa sa Isaias 11:10.

[¶]15:21 Kitaa sa Isaias 52:15.

Masedonia kag Acaya. ²⁷ Sinda mismo ngani naila paghimo sadto kag dapat man lang gayod kay may utang na buot sinda sa mga kamaranghod sa pagtuod sa Jerusalem. Kaya, dapat man lang ninda mabuligan an mga Judio sa mga dutanon na biyaya, kay an mga dili-Judio naman nakibahin sa mga diosnon na biyaya san mga Judio.

²⁸ Niyan, pakadul-ong ko na sani'n bulig na kwarta, maagi na ako dida pagpakadto sa Espanya. ²⁹ Aram ko na pagabot ko dida may dara ako'n dako na biyaya ni Cristo para sa iyo.

³⁰ Mga kamaranghod sa pagtuod, nakimaluoy ako sa iyo alang-alang sa Ginoo na si Jesu-Cristo kag san pagkamuot san Espirito Santo na magtalinguha na urusad kita sa pagpangadyi sa Dios para sa akon sadiri ³¹ agod dili ako malabtan san mga dili nagatuod didto sa Judea. Ipangadyi man niyo na ikaila man lugod san mga katawuhan san Dios sa Jerusalem an pagsirbe ko sa inda. ³² Pakatapos sani, kun igbuot san Dios, makapakada ako na malipay gayod kag makapahuway kaupod niyo. ³³ Mapasa iyo lugod tanan an Dios na ginhalinan san kalinaw sa isip. Amen.

Mga Pangumusta Ni Pablo

16 Ginapakilala ko sa iyo an aton kamanghod na babayi sa pagtuod na si Febe, usad na paratrabaho para sa mga nagatuod na nagatiripon bilang simbahan sa Cencrea. ² Akuon niyo siya sa ngaran san Ginoo pareho san dapat himuon san mga katawuhan san Dios kag ihatag sa iya an nano man na bulig na kinahanglan niya sa iyo kay kadamo na san nagkaburuligan niya hasta ngani ako.

³ Ikumusta niyo ako kanda Priscila kag Aquila na pareho ko mga paratrabaho kan Cristo Jesus. ⁴ Gintaya ninda an

inda buhay alang-alang sa akon. Dako an utang ko na buot sa inda kag dili lang ako an nagapasalamat hasta man an tanan na nagatuod kan Jesu-Cristo sa mga simbahan san mga dili-Judio. ⁵ Kumusta ko man an mga nagatuod na nagatiripon bilang simbahan sa inda balay.

Kumustaha an akon palangga na si Epeneto na amo an una na tawo sa Asia Minor na nagtuod kan Cristo. ⁶ Ikumusta niyo ako kan Maria na nagsirbe sa iyo sin maayo.

⁷ Kumusta man sa mga paryentes ko na sinda Andronico kag Junia na mga kaupod ko sa prisuhan. Dako an paggalang sa inda san mga apostol kag una pa sinda sa akon nakakilala kan Cristo. ⁸ Kumusta kan Amplias an namumut-an ko sa Ginoo.

⁹ Kumusta kan Urbano na kapareho ko parasirbe kan Cristo, kag amo man sa palangga ko na si Estaquis. ¹⁰ Kumustaha man niyo si Apeles na an pagsirbe kan Cristo aprubado na gayod. Kumusta sa pamilya ni Aristobulo.

¹¹ Ginakumusta ko an akon paryente na si Herodion. Ginakumusta ko man an mga kamaranghod sa Ginoo sa pamilya ni Narciso.

¹² Ikumusta niyo ako sa mga nagasirbe sa Ginoo na sinda Trifena kag Trifosa. Kumusta sa pinalangga ko na si Persis na nagasirbe sin maayo sa Ginoo.

¹³ Ginakumusta ko si Rufo, usad na mahusay na suruguon san Ginoo, kag an iloy man ni Rufo na baga'n nagin iloy ko naman lang.

¹⁴ Pakikumusta man kan Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kag an mga kamaranghod sa pagtuod na kaupod ninda.

¹⁵ Ginakumusta ko sinda Filologo, Julia kag si Nereo kag san iya kamanghod na babayi, kag si Olimpaso kag an tanan na kamaranghod sa pagtuod na kaupod ninda.

¹⁶ Magkinumustahan kamo sin hugot sa buot. Ginakumusta man kamo san tanan na nagatuod kan Cristo didi.

Mga Urhi Na Tugon

¹⁷ Mga kamaranghod sa pagtuod, nakimaluoy ako sa iyo na maglikay kamo sa mga nagasira san iyo pag-ururupod kag nagasamok sa pagtuod san iba kag nagatukdo sin kontra sa gintukdo na sa iyo. Ayaw kamo pakig-upod sa inda ¹⁸ kay dili ina sinda nagasirbe sa Ginoo na si Jesu-Cristo kundi sa sadiri ninda na tiyan. Ginaluko ninda an isip san mga inosente na tawo paagi san makawiwili kag makatutuod na panurmatunon.

¹⁹ Kay bisan bantog sa tanan na kamo mga matinumanon sa Ginoo kag kinakalipay ko ina, gusto ko man gihapon na magin madunong kamo paghimo sin kaayuhan kag dili maaram maghimo sin karautan.

²⁰ An Dios na ginhalinan san kalinaw san isip, halapit na dunuton si Satanas paagi san iyo tiil.

Bendisyunan lugod kamo san aton Ginoo na si Jesu-Cristo.

²¹ Nagapangumusta sa iyo an akon kapareho parasirbe sa Ginoo na si Timoteo. Amo man an mga paryentes ko na sinda Lucio, Jason kag Sosipater.

²² Ako, si Tercio na nagasurat sani para kan Pablo, nagapangumusta man sa iyo sa ngaran san Ginoo.

²³ Ginakumusta kamo ni Gayo. Gina-palipay niya ako kag hasta an tanan na mga nagaturuod didi kay pirme siya nagapadayon sa aton sa iya balay.

Ginakumusta man kamo ni Erasto na tesorero san syudad kag san aton kamanghod na si Quarto. ²⁴ Bendisyunan lugod kamo tanan san aton Ginoo na si Jesu-Cristo.

Pangtapos Na

Pangadyi San Pag-umaw

²⁵ Niyan, umawon naton an Dios na nakapakusog sa pagtuod niyo susog sa Maayo Na Barita na ginatukdo ko manungod kan Jesu-Cristo kag susog sa ginhayag na misteryo na natago sin dugay na panahon. ²⁶ Niyan, ginhayag na ina na misteryo paagi sa mga ginsurat san mga propeta. Susog sa ginsugo san Dios na nabubuhay hasta na lang, gina-paaram na ina niyan sa tanan na nasyon agod makatuod kag makasunod sa iya an tanan na tawo. ²⁷ Umawon lugod hasta na lang paagi san ginhimo ni Jesu-Cristo an amo lang na Dios na maaram san tanan. Amen.

An Una Na Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-CORINTO

PAARAM

Amo ini an una na surat ni Apostol Pablo para sa mga nagaturuod sa Corinto na usad na dako na syudad san Grecia. An katuyuan niya sa pagsurat sani, agod sawayon sinda san mga maraot na inda ginahimo, kag agod pakusugon an inda buot sa pagsunod sa katukduan ni Jesu-Cristo. An mga parte sani na libro amo ini:

An pagkaburulag san mga nagaturuod 1:1 - 4:21

Ginsaway sinda ni Pablo 5:1 - 7:40

Padaanan manungod sa mga dios-diosan 8:1 - 11:1

Pagsamba sa pagtiripon san mga nagatuod 11:2 - 14:40

An kamatuudan manungod san pagkabuhay gihapon 15:1-58

Mga tugon kag mga pangumusta 16:1-24

Mga Pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pablo, kag hali man kan Sostenes na aton kamanghod na lalaki sa pagtuod. Aram niyo, ginpili ako na magin apostol ni Cristo Jesus paagi sa pagbuot san Dios.

² Ipadapara ko ini sa iyo na katawuhan san Dios dida sa simbahan san Corinto. Kamo mga ginpili niya paagi kan Cristo Jesus na magin mga banal na katawuhan kaupod an bisan tagadiin na mga tawo na nagatuod sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo kay siya an inda Ginoo kag an aton man.

³ Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

Mga Biyaya Sa Pakig-usad Kan Cristo

⁴ Pirme ako nagapasalamat sa Dios dahilan san iya maayo na pag-ataman sa iyo tungod kay nagkaurusad kamo kan Cristo Jesus. ⁵ Ginasabi ko ini kay sa pakig-usad sa iya ginpabuganaan kamo sa mga diosnon na kayamanan hasta sa panurmaton kag pagkamadunong. ⁶ Sugad na an ginpamatuudan namon manungod kan Cristo napamatuudan man sa iyo. ⁷ Kaya ngani dili gayod kamo nagakulang sin bisan usad na regalo hali sa Espirito Santo myintras na ginapahulat niyo an paghayag sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ⁸ Siya man an magapasarig sa iyo hasta sa katapusan na adlaw agod makaatubang kamo sa iya na wara'n kasalasala pag-abot sana na adlaw san iya paghusgar, ⁹ kay matinumanon man gayod an Dios na nag-agda sa iyo na magin mga kaupod san iya Anak na si Jesu-Cristo na aton Ginoo.

Mga Pagkairiba Sin Isip Sa Mga Nagatuod

¹⁰ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, nakimaluoy ako sa iyo paagi sa gahom san aton Ginoo na si Jesu-Cristo na magkauruyon kamo tanan kag dili magpairiba-iba'n isip kundi magkaurupod kamo sa usad na kaisipan kag usad na katuyuan. ¹¹ Nasabi ko ini kay may katawuhan san pamilya ni Cloe na nagsumat didi sa akon na nagasuruay kuno kamo dida. ¹² An gusto ko sabihon na kada usad sa iyo iba-iba an ginapahalagahan. May nagasabi, "Ako kan Pablo," o "Ako kan Apolos." May iba naman na nagasabi, "Kan Pedro ako," kag may iba pa gayod na nagasabi man, "Ako kan Cristo." ¹³ Kaya, baga'n si Cristo nagkabarahun-bahin sa mga grupo! Nano kay sugad? Nano, ako na si Pablo an nagpakamatay sa krus para sa iyo? Nano,

ginbunyagan kamo sa akon ngaran agod magin disipulos ko? Syimpre dili!

¹⁴ Nagapasalamat ako sa Dios na wara ako'n ginbunyagan sa iyo pwesto lang kanda Crispo kag Gaio. ¹⁵ Kaya wara man sin makapasibanghod sa akon na ginbunyagan kamo sa ngaran ko. ¹⁶ Kun sa bagay, ginbunyagan ko man si Estefanas kag san iya pamilya pero pwesto sa inda wara na ako'n nadudumduman na ginbunyagan ko pa. ¹⁷ Nasabi ko ini kay wara man ako pagpabunyaga ni Cristo kundi ginpatukdo ugaling san Maayo Na Barita pero dili sa pagarbuhan na mga surmaton basi mawar-an lugod sin kahalagahan sa mga katawuhan an pagkamatay ni Cristo sa krus.

Si Cristo An Gahom Kag Kadunungan San Dios

¹⁸ Para sa aton na mga nasasalbar an gahom san Dios para masalbar ina na katukduan manungod sa pagtios ni Cristo. Pero, usad na kapulpulan naman ini para sa mga nawawara. ¹⁹ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, "Sisiraon ko an kadunungan san mga madunong kag an kalistuhan san mga listo akon papawaraan sin pulos."[§]

²⁰ Niyan hain man ina na mga madunong? Hain ina na mga may inadalan? Hain man ina na parapakigsuay niyan na panahon? Ginhimo gayod san Dios na kapulpulan an kadunungan san katawuhan sa kinab-an.

²¹ Base sa kadunungan niya, dili niya gintugot na siya makilala san katawuhan san kinab-an paagi san inda sadiri na kadunungan, kundi naila naman lang siya na masalbar an mga nagatuod sa iya paagi san pagtukdo namon bisan kalukuhan ini sa huna-huna

san mga tawo. ²² Niyan, agod magtuod kan Cristo, mga milagro an nailaan san mga Judio. Para naman sa mga Griego an madunong na pagpahayag an importante. ²³ Ugaling kami naman, an ginatukdo namon amo na si Cristo ginpako sa krus para sa katawuhan. Pero ini na katukduan dili naako san mga Judio kag kapulpulan sa huna san mga dili-Judio. ²⁴ Pero sa mga pinili san Dios, magin Judio o dili-Judio, amo ini an mensahe na si Cristo an pagpamatuod san gahom kag kadunungan san Dios. ²⁵ Niyan, an baga'n kapulpulan san Dios sobra pa na madunong sa kadunungan san tawo, kag an baga'n kaluyahan san Dios sobra pa na makusog sa kusog san tawo.

²⁶ Niyan, mga kamaranghod ko sa pagtuod, dumduma an iyo kamutangan san tawagon kamo san Dios. Sadto, nagkapira lang sa iyo an mga madunong, may otoridad, mayaman kag kilala na mga tawo sa pagkita san katawuhan sa kinab-an. ²⁷ Ugaling, gintuyo man lang gayod san Dios na pilion an mga pulpol sa huna-huna san mga tawo agod pakaaluhan an mga madunong. Ginpili man niya an mga maluya susog sa huna-huna san mga tawo agod pakaaluhan an mga makusog. ²⁸ An mga hamubo an kamutangan, an mga ginadaug-daog kag an mga wara'n pulos sa huna-huna san mga tawo amo an ginpili san Dios agod pawar-an sin pulos an tanan na gamhanan sa kinab-an. ²⁹ Ginhimo niya ini agod wara gayod sin makahambog sa atubangan niya. ³⁰ Niyan, gin-usad na kamo niya kan Cristo Jesus kag ginhimo siya na magin halinan san kadunungan ta. Paagi sa iya ginpatanos kita sa pagkita san Dios. Nagin mga banal na tawo kita niya kag nasalbar. ³¹ Kaya ngani nasurat sa Banal Na Kasuratan,

[§]1:19 Kitaa sa Isaias 29:14.

“An gusto maghambog, pahambuga lang tungod san nagkahirimuan san Ginoo.”**

An Kadunungan Na Hali Sa Dios

2 Mga kamaranghod ko sa pagtuod, san magkada ako sa iyo agod magtukdo manungod san kamatuudan san Dios, dili ako naggamit sin mga magarbo o hadalom na mga surmaton. ² Kay nano, kay gusto ko na dili anay magtukdo sa iyo pwera lang san manungod kan Jesu-Cristo kag lalo na gayod an sa pagkamatay niya sa krus.

³ Kaya, san ada pa ako dida sa iyo, nanluluya an akon buot, sobra an kahadlok kag nangungudog. ⁴ Dili man ako naggamit sin mga mahusay na surmaton sa akon mga panurmaton kag pagtukdo, kundi an nahayag sa iyo an pagpamatuod san gahom san Espirito Santo. ⁵ Hinimo ko ini agod dili sa kadunungan san tawo magsarig an iyo pagtuod kundi sa gahom san Dios.

⁶ Kun sa bagay, nagagamit man kami'n mga surmaton san kadunungan kun an amon kasurmaton mga maayo an pagsabot sa Dios. Pero dili ina an kadunungan na hali sa kinab-an kag dili hali sa kinab-anon na mga namumuno na sigurado gayod mataliwan. ⁷ Kundi an ginasurmaton namon an kadunungan na gintago san Dios kasadto. Pero antes pa san katuna-tunai gintuyo na niya ini agod pagagalangan kita.

⁸ Dili gayod nasabutan san mga namumuno san kinab-an ini na klase'n kadunungan, kay kun inda kuntani nasabutan dili ninda ginpapako sa krus an aton Ginoo na may gloryoso na pagkadios. ⁹⁻¹⁰ Pero ginpasabot ini sa aton san Dios paagi sa iya Espirito kay aram gayod sani an tanan, bisan an

hadarumon na kamatuudan manungod sa Dios. Nagauyon ngani ina sa nasurat sa Banal Na Kasuratan, “An ginhandaan san Dios para sa mga namumuot sa iya amo an mga bagay na dili pa nakikita, dili pa nababatian san talinga kag dili pa natungkad san isip san tawo.”††

¹¹ Kun sa tawo ngani, an nakaaram sa mga ginaisip niya an iya mismo espirito. Sugad man wara sin nakaaram sa mga kaisipan san Dios kundi an Espirito san Dios. ¹² Niyan, an nabaton ta na espirito dili an hali sa kinab-an, kundi an hali sa Dios agod masabutan ta an manungod san tanan na mga ginhatag niya sa aton.

¹³ Kaya kun ginatukduan namonsin mga diosnon na kamatuudan an mga tawo na ginaistaran san Espirito Santo, dili mga surmaton na hali sa kadunungan san tawo an amon ginagamit kundi an hali lugod sa Espirito Santo. ¹⁴ Pero an mga wara man sa Espirito Santo habo mag-ako sa mga kamatuudan hali sani na Espirito kay para sa inda, kapulpu-lan lang ina. Kaya dili man gayod ninda masabutan kay sa bulig lang san Espirito ina masasabutan. ¹⁵ Pero nakausisa sana tanan an tawo na ginaistaran san Espirito Santo, bisan ngani wara sa inda'n makausisa sa iya.

¹⁶ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

“Sin-o an makaaram sa kaisipan san Ginoo agod makatukdo sa iya sin bisan nano?”‡‡

Pero an aton kaisipan ginagiyahan ni Cristo.

An Dios An Mahalaga Dili An Tawo

3 Kasadto, mga kamaranghod ko sa pagtuod, san ada pa ako dida sa iyo, dili ako makasurmaton sa iyo na pareho

**1:31 Kitaa sa Jeremias 9:24.

††2:9-10 Kitaa sa Isaias 64:4.

‡‡2:16 Kitaa sa Isaias 40:13.

san mga tawo na may kadunungan manungod sa Dios, kundi ginasurmatunan ko kamo bilang mga kinab-anon na tawo kag mga bag-o pa lang ianak na bata sa pagtuod kan Cristo. ²Kaya, kun бага sa mga nagadudo pa an ginahatag ko sa iyo masayon na katukduan бага'n gatas kay dili pa niyo kaya an malisod na katukduan бага'n pangdaragko na pagkaon. Bisan hasta yana dili pa gihapon niyo kaya ini ³kay an kaisipan niyo dili magbarayaan sadto'n mga dili nagatuod. Nagpaarawa-awa kag nagasuruay kamo. Nano, dili ina pagpamatuod na бага kamo'n mga dili pa nagatuod kag may kinab-anon pa na mga ugali? ⁴Kun ginasarabi niyo na, "Ako kan Pablo", o "Kan Apolos ako", nano, dili бага kamo'n mga dili nagatuod?

⁵Kay nano si Apolos? Nano man ako? Mga suruguon lang kami na nagdara sa iyo sa pagtuod. An kada usad sa amon nagasirbe susog sa ginpahimo sa amon san Ginoo. ⁶Halimbawa, kun kamo бага'n uma, ako an бага'n nagtanom, si Apolos an бага'n nagsaribo pero an Dios an nagpaturubo. ⁷Kaya, dili importante kun sin-o an nagatanom kag nagasaribo. An Dios an mahalaga kay siya an nagapaturubo sa tanom. ⁸Parareho nagatrabaho an nagatanom kag an nagasaribo pero pagabayadan an kada usad sa inda susog sa natrabahuan niya. ⁹Katrabaho kami sa trabaho san Dios. Kamo naman an бага'n uma san Dios.

Kamo бага'n dako man na balay san Dios. ¹⁰Paagi san kakayahan na ginhatag sa akon san Dios, ginbutang ko an pundasyon pareho san matibay gayod na paratukod sin balay. Niyan, may iba man na nagatindog sin balay dida. Ugaling, bahala na maghimat an sin-o man

na nagatindog sani. ¹¹Ini na pundasyon wara'n iba kundi si Jesu-Cristo, kag wara na'n makabutang na iba pa. ¹²Manlain-lain na mga bagay an ginagamit san mga nagtutukod sa pundasyon. May nagagamit sin oro, pilak, o mga mahal na bato kag may nagagamit man sin kahoy, dinghot, o dagami. ¹³Tapos, sa Adlaw San Pagporbar maaaraman paagi sa pag-sunog kun nano na klase'n mga bagay an gin-gamit san kada nagtukod sa pundasyon kay pagaporbaran san kalayo an gintukod san kada usad. ¹⁴Kun dili masunog an gintukod sa pundasyon, makabaton sin premyo an nagtukod sana. ¹⁵Pero kun masunog an iya gintukod mawawar-an siya sani, bisan ngani siya mismo masasalbar ugaling pareho na sa usad na nasunugan.

¹⁶Nano, dili niyo aram na balay kamo san Dios kag nakaistar sa iyo an iya Espirito? ¹⁷Kaya, kun siraon san tawo ini na balay san Dios, sisiraon man siya san Dios kay banal an iya balay.

¹⁸Ayaw niyo paglukuha an iyo mismo sadiri. Kun may nagahuna na madunong siya susog sa huna-huna san mga tawo, dapat na magin бага'n pulpol agod magin madunong gayod. ¹⁹Matuod ini kay kapulpulan lang sa Dios an kadunungan sani na kinab-an. Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, "Ginadakop san Dios an mga madunong paagi sa inda mismo maraot na kalistuhan,"^{¶¶} ²⁰kag usad pa, "Aram san Ginoo na wara'n pulos an mga rarasunon san mga tawo na madunong."^{§§}

²¹Kaya dili dapat niyo ighambog an sin-o man na tawo kay an tanan para ngani sa iyo ²²bisan ako, si Apolos o si Pedro, bisan man an kinab-an, buhay o kamatayon, bisan an niyan kag sa maabot, kay an tanan para sa iyo.

^{¶¶}3:19 Kitaa sa Job 5:13.

^{§§}3:20 Kitaa sa Salmo 94:11.

²³ Kamo naman para kan Cristo kag siya naman sa Dios.

Mga Suruguon Ni Cristo

4 Niyan, dapat niyo kilalahon na kami mga suruguon lang ni Cristo. Mga suruguon kami na ginpaniwalaan san mga kamatuudan na gintago san Dios kasadto. ² Sa mga ginpaniwalaan pa kinahanglan na sinda magin matinu-manon sa inda amo. ³ Wara ako'n labot kun husgaran niyo ako na nagatuman o pahusgaran man susog sa kaisipan san tawo. Bisan ako dili nagahusgar sa akon mismo. ⁴ Aram ko na dili ako nagakasala pero dili ini pagpamatuod na wara gayod ako sin pagkukulang. An Ginoo an nagahusgar sa akon. ⁵ Kaya dili kamo maghusgar na dili pa sa panahon, kundi hulaton niyo na mag-abot an Ginoo. Siya an magahayag san mga nakatago sa kadulman kag san mga tunay na katuyuan san mga himo san tawo. Sana na panahon dadayawon san Dios an kada usad susog sa angay sa iya.

Dili Kamo Magpalabi Sin Tawo

⁶ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, kami ni Apolo an gingamit ko bilang mga halimbawa para sa ikakaayo niyo agod makasabot kamo kun nano an gusto sabihon san "Ayaw pagpasobra san nasurat sa Kasuratan." Tapos, dili kamo maghambog manungod san usad kontra sa iba. ⁷ Niyan, sin-o an nagpal-abaw sa imo sa iba? Nano an ada sa imo na dili ginhatag lang sa imo? Kun ginbaton mo lang ina, nano kay nagahambog ka na baga'n dili ina hatag lang sa imo?

⁸ Kamo nakaluwag-luwag na gali! Mga mayaman na gali kamo! Nagin mga hadi gali kamo san wara na kami! Kisyeranagin mga tunay na hadi kamo agod makapamuno man kami na kaupod niyo. ⁹ Sa paghuna ko baga kami na mga apostol an ginbutang san Dios sa kau-

ruurhii san parada, pareho san mga paratyon na nagin kiriton san kinab-an, san kaanghelan kag katawuhan. ¹⁰ Mga pulpol kami alang-alang kan Cristo pero kamo an mga madunong gali sa pakigusad kan Cristo. Kami mga maluya kuno pero kamo gali mga masarig. Gina-galang kamo san mga tawo pero kami ginadaug-daog. ¹¹ Hasta sani na kaurason nagugutom kami kag napapaha. Haros wara kami sin ikabado. Ginabug-bog kami san mga tawo kag wara kami'n sadiri na balay. ¹² Nangabuhay kami sin ungod. Ginabendisyunan namon an mga nagamuda sa amon. Nagatios kami kun ginapasakitan. ¹³ Mabuot kami na nagasabat sin pakigsiro kun ginapakaraot. Hasta yana baga kami'n higko kag basura san mga tawo sa kinab-an.

¹⁴ Dili ko ini ginasurat agod makonsensya kamo kundi ginatugon ko lang kamo baga'n namumut-an ko mismo na mga anak. ¹⁵ Ginasabi ko ini kay ako an nagtukdo sa iyo san Maayo Na Barita, kaya bisan kun magkaigwa pa kamo sin napulo ka libo na paratukdo manungod kan Cristo, usad-usadi lang an baga'n ama niyo sa pagtuod. Ako ina sa aton pagtuod kan Cristo Jesus. ¹⁶ Kaya nakimaluoy ako na mag-irog kamo sa akon. ¹⁷ Dahilan sani, ginapakada ko sa iyo si Timoteo na akon namumut-an kag malulot na baga'n anak sa pakigusad namon sa Ginoo. Ipapadumdom niya sa iyo an mga paagi san pagkabuhay ko sa pakigusad kan Cristo Jesus na amo man an paagi na ginatukdo ko sa tanan na mga nagatuod bisan diin na lugar.

¹⁸ May iba dida sa iyo na nagahambog pagsabi, "Dili na magapakadi si Pablo." ¹⁹ Pero kun itutugot san Ginoo, dili na madugay kag makapakada na ako. Tapos, kikiton ko kun may gahom man gayod sinda kag dili lang mga surmaton. ²⁰ Ginasabi ko ini kay kun nagahadi an Dios sa aton, dili ini ginapaagi sa

mga surmaton kundi sa gahom.²¹ Niyan, nano an gusto niyo, magpakada ako na may bunal sa pagdisiplina o may pagkamuot kag pagkamaluluy-on?

Pahalion Sa Mga Nagatuod An Nagkakasala

5 Niyan, mga kamaranghod ko sa pagtuod, nababaritaan na may grabe na kalaw-ayan kuno dida sa iyo na dili ngani ginahimo san bisan mga pagano. Naisumbong sa akon na may lalaki na nag-asawa kuno san iya madrasta!² Kaya, nano kay nakahambog kamo manungod sa iyo pagkamatanos? Kun may sala sa iyo sugad sani dili kaya dapat igmundo lugod niyo ini? Dapat kuntani ginpahali niyo ina na lalaki sa pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan!

³ Kaya, bisan wara ako dida, ginhusgaran ko ina na tawo paagi san gahom san Ginoo na si Jesus na ginhatag sa akon na baga'n ada man lang ako.⁴ Pagtiripon niyo kaupod niyo ako sa espirito amo man san gahom ni Jesus na aton Ginoo,⁵ ipaniwala niyo kan Satanas ina na lalaki para siraon an iya lawas, agod masalbar an iya espirito pag-abot san adlaw san paghusgar san Ginoo.

⁶ Dili tama an paghambog niyo. Nano, dili niyo aram an kasabihan, "An dyutay na pampaalsa na ginatawag lebadura nakapaalsa san bilog na minasa na arina?"⁷ Kun sugad, halia niyo an maraot na baga'n daan na lebadura agod magin bag-o kamo na minasa. Aram ko na pareho gayod kamo sani tungod san pagtuod niyo kan Cristo. Ginasabi ko ini kay matuod na libre naman kamo sa daan na lebadura kay ginhalad na si Cristo na Pampaskwa na Kordero san Dios alang-alang sa aton.⁸ Kaya, mamuhay kita baga'n selebraron an kapyistahan san Paskwa, pero dili magkaon

san tinapay san Paskwa na may daan na lebadura na amo man an karautan kag kasal-an kundi magkaon san bag-o na tinapay na wara'n lebadura na amo an pagkabuhay na may hugot sa tagipusuon kag kamatuudan.

⁹ Niyan, manungod sa iba na iyo hunga, nagsurat ako sa iyo san una na dili kamo makig-upod sa mga tawo na malaw-ay an pagkabuhay.¹⁰ Pero dili ko gusto sabihon an mga malaw-ay na tawo sani na kinab-an, bisan an mga paslo, mga makawat, o mga nagasamba sa diosdiosan kay kun sugad sana kinahanglan pa niyo maghali sa kinab-an.¹¹ Kundi an ginapamanungudan ko an mga tawo na nabuyuhan pagtawaga sin kamanghod sa pagtuod pero malaw-ay gali an pagkabuhay, paslo sinda, mga nagasamba sa diosdiosan, parapakaraot, parahubog, o parakawat. Kun mahimo pa ngani, ayaw gayod kamo pakig-upod sa inda, bisan pakigsaro sana na klase'n tawo.

An Ada Sa Sulod San Grupo An Dapat Naton Husgaran

¹²⁻¹³ Kun sa bagay, wara ako'n pakilabot paghusgar san mga tagaluwas sa pakig-upod niyo na mga nagatuod. An Dios naman an magahusgar sa inda. Sa parte naman niyo, an dapat niyo husgaran amo an mga ada nakig-upod sa iyo. Kaya susog sa nasurat sa Banal Na Kasuratan, "Pahalia gayod niyo sa iyo pag-ururupod ina na malaw-ay na lalaki."^{*}

An Paghusgar San Mga Kaso

6 Manungod sa paghusgar, may iba pa na hunga. Nano kay kun may reklamo an sin-o man sa iyo kontra sa iya kapwa, nagatuod sa mga korte pa san dili nagatuod kamo maakusar, kag

^{*}5:12-13 Kitaa sa Deuteronomio 17:7; 19:19.

dili na lang sa atubangan san mga kamaranghod sa pagtuod? ²Nano, dili niyo aram na kita na mga ginpili san Dios an magahusgar san mga tagakinab-an sa maabot na adlaw? Kun kamo an magahusgar sa inda, dili daw niyo kaya husgaran an mga dyutay na kaso? ³Nano, dili man niyo aram na hasta an mga anghel huhusgaran naton? Kun sugad, di lalo na dapat niyo husgaran an mga problema manungod sani na buhay.

⁴Kaya ngani, kun may pagaareglaron kamo, nano kay nagpapahusgar pa kamo sa mga tawo na wara sin kahuruhalaga sa mga nagatuod? ⁵Dapat makonsensya kamo sani. Nano, wara man lang gayod sin usad sa iyo na may kadununangan paghusgar sa mga areglaron niyo na kapwa sa pagtuod? ⁶Siguro wara, kay igwa pa sin mga kaso kun diin may kamanghod sa pagtuod na naakusar kontra sa usad sa atubangan san mga dili nagatuod.

⁷An pagkaigwa lang sin mga kaso sa usad kag usad sa iyo nagapakita na may dipirensya sa pag-ururupod niyo. Nano kay dili na lang kamo magtios sin pagkasala kontra sa iyo sadiri? Amo man sin pagdaya? ⁸Pero an nangyayari lugod kamo pa an nagakasala kag nagadarayaan, kag an maraot pa gayod nahihimo niyo ini sa iyo kamaranghod sa pagtuod!

An Mga Maraot Wara'n Bahin Sa Kahadian San Dios

⁹Nano, dili niyo aram na an mga maraot dili makabahin sa kahadian san Dios? Ayaw niyo paglukuha an iyo sadiri. Dili makasulod sa kahadian san Dios an mga tawo na malaw-ay an pagkabuhay o nagasamba sa mga diosdiosan. Amo man an mga nakipanambayan o nakiasawa sa kapwa lalaki o kapwa

babayi, ¹⁰sugad man an makawat, paslo sa kwarta, parahubog, parapakaraot kag paratulis. ¹¹Sugad sana an iba sa iyo kasadto pero niyan ginpawara'n sala na kamo, ginpabanal na, kag ginpakamatanos sa ngaran san Ginoo na si Jesu-Cristo kag paagi sa Espirito san Dios.

Gamita An Iyo Lawas Para Sa Pag-umaw Sa Dios

¹²May magasabi sa iyo, “Libre ako maghimo sin bisan nano na wara'n sala.” Syimpre, pero dili nakapaayo an tanan. Pwede man ako magsabi, “Libre ako maghimo sin bisan nano,” pero dili ako matugot na uripunon sa nano man na bagay. ¹³May iba na magasabi, “An pagkaon para sa tiyan, kag an tiyan para sa pagkaon”. Oo, pero pareho ini sisiraon san Dios. Niyan, an lawas naton dili ginhimo para gamiton sa malaw-ay na pagkabuhay kundi para ipagsirbe sa Ginoo kag siya ngani an nagapamahala sa aton mga lawas. ¹⁴Tapos, sa urhi na adlaw, bubuhayon gihapon san Dios ini na mga lawas pareho san ginbuhay niya an Ginoo hali sa mga patay.

¹⁵Nano, dili niyo aram na an iyo mga lawas sadiri ni Cristo? Pwede ko daw kuhaon an mga ada sa iya kag ibiyo sa malaw-ay na babayi? Syimpre dili! ¹⁶Nano, dili niyo aram na an makibiyo sa malaw-ay na babayi nagigin kausad sana na babayi? Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, “An duha magigin usad na lang.”† ¹⁷Sugad man, magigin usad sa espirito an Ginoo kag san nakibiyo sa iya.

¹⁸Kaya, likayi niyo an malaw-ay na pagkabuhay. An iba na mga kasalan na ginahimo san tawo dili kontra sa iya lawas pero an tawo na malaw-ay an pagkabuhay nagkakasala kontra sa sadiri niya na lawas. ¹⁹Nano, dili niyo

†6:16 Kitaa sa Genesis 2:24.

aram na an iyo lawas istaran san Espirito Santo na ginhatag sa iyo san Dios? Dili na kamo an tagsadiri san iyo lawas, ²⁰kay ginlukat na kamo sin mahal. Kaya gamita niyo an iyo lawas sa ikakaumaw san Dios.

Mga Hunga Manungod Sa Pag-aasawa

7 Manungod naman sa ginhunga niyo sa akon sa iyo surat, amo ini an masasabi ko na maayo ngani sa tawo an dili mag-asawa. ²Pero kay surusobra na an kalaw-ayan, dapat na mag-asawa an kada lalaki kag babayi sa iyo. ³Kinahanglan ihatag san lalaki an dapat lang sa iya asawa kag amo man an dapat himuon san babayi sa iya asawa. ⁴Dili na an babayi an makabuot sin biyo sa iya sadiri na lawas kundi may pagbuot man an iya asawa. Amo man sa lalaki, dili na siya an makabuot sin biyo sa iya sadiri na lawas kundi may pagbuot man an iya asawa. ⁵Kaya, dili niyo ig-imot an iyo sadiri sa iyo asawa. Pwera na lang kun magkauyon kamo na itigana anay sin kadali na panahon an iyo sadiri agod makalugar pagpangadyi. Pero pakatapos, kinahanglan mag-upod gihapon kamo para dili masugtan ni Satanas dahilan san kakulangan pagpugol san iyo sadiri.

⁶Ini ugaling na masasabi ko sa iyo dili kay sugo kundi pagtugot. ⁷Kun ako lang an pabut-on, gusto ko kuntani na an tanan magin pareho ko. Pero dili parareho an mga abilidad na ginhatag san Dios sa aton. May kada iya kita'n regalo san abilidad hali sa Dios, iba sa usad kag iba man sa iba.

⁸Ini an hulit ko sa mga wara pa'n asawa kag sa mga biyuda: mas maayo kun magpirme kamo na kapareho ko na wara'n asawa. ⁹Pero kun dili kamo makatios, mag-asawa kamo. Mas maayo an mag-asawa kamo kisa baga'n maginit sa paghandom sin kaila.

¹⁰Ini naman an sugo ko sa mga may asawa, dili man gayod ako sani an nagasugo kundi an Ginoo: dili dapat makigbulag an babayi sa iya asawa. ¹¹Pero kun makibulag siya kinahanglan na magpirme siya na wara'n asawa, o kaya magbalik sa iya asawa. An lalaki naman dili dapat pagbulagan an iya asawa.

¹²Ini naman an hulit ko sa iba pero dili ini hali sa Ginoo kundi sa akon lang. Kun may kamanghod sa pagtuod na lalaki na an asawa dili nagatuod kan Cristo kag gusto naman sani na padayon makig-upod sa iya, dili niya ini dapat pagbulagan. ¹³Sugad man kun may babayi na an asawa dili nagatuod kag ini handa na ipadayon an pakig-upod sa iya, dili dapat makigbulag ina na babayi sa iya asawa. ¹⁴Nasabi ko ini kay an dili nagatuod na lalaki napabanal paagi san iya asawa kag an dili nagatuod na babayi napabanal man paagi san iya asawa. Kun dili sugad, dili banal an iyo mga anak pero sinda ginpabanal na.

¹⁵Kun, ugaling, gusto magbulag san dili nagatuod na asawa, pabayai siya. Sa sugad na kamutangan, dili kinahanglan magpadayon sa pag-asawa an nagatuod na asawa. An gusto san Dios mabuhay kita na may kalinaw san isip. ¹⁶Dili ka makasiguro, misis, na maisalbar mo an imo asawa. Ikaw man, mister, dili ka makasiguro na maisalbar mo an imo asawa.

¹⁷Sa iyo naman tanan, an kada usad dapat mamuhay susog san ginbuot san Ginoo para sa iya kag sa nano man na kamutangan siya san tawagon siya san Dios. Ini an akon ginasugo sa tanan na mga simbahan. ¹⁸Halimbawa, kun may lalaki na naturi na antes siya gintawag san Dios, dili na niya paghalion an mga tanda sana. Sugad man an dili naman turi dili na magpaturi. ¹⁹Dili na importante an pagkaturi o dili. An impor-

tante an masunod naton an mga sugo san Dios. ²⁰ Dapat igpadayon san tanan an dati ninda na kamutangan antes sinda gintawag san Dios. ²¹ Halimbawa, dili ka maghandal kun uripon ka san tawagon ka. Pero kun magkaigwa ka sin panahon na makalibre, aprubitsaran mo ina. ²² Kay an uripon na gintawag san Ginoo libre na tawo sa pakig-usad sa Ginoo. An libre naman na tawo san gintawag siya, uripon naman ni Cristo. ²³ Ginbayadan kamo san Dios sin mahal kaya dili sa mga tawo kamo magpauripon. ²⁴ Kaya, mga kamaranghod ko sa pagtuod, sa pakig-usad niyo sa Dios, magpadayon sa iyo dati na kamutangan antes pa niyo siya nakilala.

Mga Hunga Manungod Sa Mga Wara Pa'n Asawa Kag Mga Biyuda

²⁵ Manungod sa mga daraga wara ako'n sugo hali sa Ginoo. Pero nagahulit man ako bilang tawo na angay matitiwalaan tungod san kaluoy san Ginoo.

²⁶ Dahilan san kaiwatan yana na panahon, siguro maayo pa na an kada usad magpadayon sa kamutangan niya yana. ²⁷ Halimbawa, kun may asawa ka na babayi dili mo na pagbulagan ini. Kun wara ka'n asawa dili maghandom pag-asawa. ²⁸ Ugaling kun mag-asawa kamo, dili naman nagakasala. Sugad man dili nagakasala an daraga kun magpaasawa. An gusto ko lang na mailikay kamo sa mga problema na nagaabot sa may asawa.

²⁹ An gusto ko sabihon, mga kamaranghod, na dili na madugay an panahon san pagbalik san Ginoo. Kaya an may asawa dapat magtrabaho para sa Dios na pareho san wara'n asawa. ³⁰ An may kamunduan dapat man mamuhay pareho san dili namumundo. An may kalipayan naman na pareho san dili nalilipay. An may mga ginbakal dapat mamuhay na pareho san wara'n kasadirihan. ³¹ An

mga nagakinabang san mga adi sa kinaban dapat man mamuhay na baga'n wara sinda mawili sana kay napapara lang ina hasta an kinab-an mismo.

³² Gusto ko na dili na kamo maghandal. Halimbawa, an lalaki na wara'n asawa naaataman an pagsirbe sa Ginoo kag pagpalipay sa iya. ³³ Pero an lalaki na may asawa natataranta sa pangpamilya na mga arasikasuhon kag kun pan-o niya mapalipay an iya asawa. ³⁴ Kaya nababahin an iya kaisipan. An babayi naman na wara'n asawa kag an daraga nahahatagan sin panahon an inda sadiri sa hirimuon san Ginoo agod magin banal sa lawas kag espirito. Pero an babayi na may asawa an natatarantahan an pangpamilya na mga arasikasuhon kag kun pan-o niya mapalipay an iya asawa.

³⁵ Dili ko kamo ginapugulan kundi para man sa iyo kaayuhan ini na ginasabi ko. Gusto ko lang na magin tama an iyo mga pamumuhay kag makasirbe kamo sa Ginoo na wara'n kakulangan.

³⁶ Kun may lalaki na nagahuna na dili siya makapugol sa iya sadiri manungod sa katrato na babayi kag ini nagagurang na na daraga, tapos kun ginahuna man niya na dapat na siya mag-asawa, mag-asawa siya kag magpakasal sinda na duha. Dili naman ina kasal-an. ³⁷ Pero kun may lalaki na biyo an isip na dili siya mag-asawa kay ginapugulan man lang gayod niya an iya kaila, tapos hugot sa buot na dili na niya pagaasawahon an iya katrato, maayo ina. ³⁸ Kaya tama an iya hihimuon kun pakaslan niya an iya katrato pero mas lalo gayod na maayo kun dili na siya mag-asawa.

³⁹ An inasawhan na babayi para lang gayod sa iya asawa myintras buhay ini. Pero kun mamatay ini pwede siya magpaasawa sa iba kun gusto niya. Pero dapat lang gayod na mag-asawa siya su-sog sa kabubut-on san Ginoo. ⁴⁰ Pero sa paghuna ko lalo gayod siya magigin

malipay kun dili na gihapon siya mag-asawa. Sa huna ko naman ini hali man sa Espirito san Dios.

An Hunga Manungod Sa Pagkaon Na Ginahalad Sa Mga Diosdiosan

8 Manungod naman sa mga pagkaon na ginahalad sa mga diosdiosan amo ini an masasabi ko: aram naton na kita tanan may pagkaaram sani na bagay. Kaya lang, an pagkaaram nakapahambog sa tawo pero an pagkamuot nakapaayo'n ugali. ² An tawo na nagahuna na may naaaraman siya dili pa gayod siya maaram sugad san dapat niya maaraman. ³ Pero an namumuot sa Dios nakilala san Dios bilang sa iya.

⁴ Kaya ngani, manungod naman sa mga pagkaon na ginahalad sa mga diosdiosan, aram naton na wara naman gayod sin pagkabuhay sa kinab-an an diosdiosan, kag may usad lang gayod na Dios. ⁵ Bisan damo an ginakunu-kuno na dios sa langit kag sa duta (tungod na kadamo san ginadios kag ginahuna na ginoo san mga tawo) ⁶ pero sa aton may usad lang gayod na Dios Ama. Siya an naglalang san tanan kag nabubuhay kita para sa iya. May usad man lang gayod na Ginoo na amo si Jesu-Cristo. Ginlalang an tanan paagi sa iya kag paagi sa iya nabubuhay man kita.

⁷ Ugaling, dili an tanan may pagkaaram sana. May mga iba na tawo na dahilan san inda naandan manungod sa mga diosdiosan, nakaisip pa gihapon na kun nagakaon sinda san ginahalad sa diosdiosan, ina hali man gayod sana. Kaya, kay mga maluya pa sinda sa pagkaaram, nakabatyag sin pagkasala. ⁸ Wara'n pakilabot an pagkaon sa pakig-usad naton sa Dios. Wara'n mawawara sa aton kun dili magkaon o magin maayo kun magkaon.

⁹ Pero dapat kamo maghimat basi may maluya kamo na kamanghod sa pagtuod

na mapakasala tungod sa iyo ginahimo na aram naman niyo na dili maraot. ¹⁰ Halimbawa, kun may tawo na maluya an pagkaaram manungod sani na bagay, nakita ka na nagakaon sa templo san mga diosdiosan, syimpre makusog an buot niya na magkaon man san pagkaon na ginahalad sa diosdiosan. ¹¹ Sana na paagi ginapakasala mo an imo maluya na kamanghod na ginpakamatayan man ni Cristo. ¹² Niyan kun nagkasala ka sa imo kapwa kag ginsaktan mo an maluya niya na kabubut-on, kan Cristo ka nagkakasala. ¹³ Kaya ngani, kun magkasala an kapwa ko dahilan san akon pagkaon, dili na ako makaon san karne agod dili siya magkasala.

An Pahayag Manungod Sa Pagkaapostol ni Pablo

9 Ugaling, may pagkalibre gayod ako. Apostol man ako kag nakita san sadiri ko na mata an Ginoo'n Jesus. Tapos, bunga kamo san pagsirbe ko sa iya. ² Kun sa iba dili ako apostol, sa iyo sigurado apostol ako kay kamo mismo na nagasunod sa Ginoo an pagpamatuod na apostol niya ako.

³ Niyan, an sabat ko sa mga nagatatsar sa akon amo ini: ⁴ nano, wara kami sin diretso mahatagan sin pagkaon kag inumon dahilan san amon trabaho? ⁵ Nano, wara kami sin diretso maupdan sin nagatuod na asawa pareho san iba na mga apostol kag kamaranghod san Ginoo kag pareho ni Pedro? ⁶ Nano, kami lang ni Barnabas an kinahanglan mangabuhay? ⁷ Sin-o na suldados an nagasirbe sa gyera sa sadiri niya na gastos? Sin-o an nagatanom sin mga ubas kag pakatapos dili nagakaon san bunga sana? Sin-o an ngaataman sin kabakahan kag dili nagapakinabang san gatas sani?

⁸ Dili kapritso lang san tawo ini na akon ginasabi. Sugad man sana an tukdo san Kasuguan. ⁹ Nakasurat dida sana ni

Moises, “Dili niyo pagbusalan an baka kun nagagiok ini.”⁹ Ginsabi kaya ina san Dios kay may pagmalasakit siya sa mga baka? ¹⁰Dili! Ginsabi ina san Dios alang-alang sa aton kay pareho baga san nagaarado kag san nagagiok nagalaom gayod sinda na makabahin sa aanihon. ¹¹Kaya, kay pareho kamo san gintanuman namon sin diosnon na mga binhi, kaya dili naman ada maraot kun makibahin kami sa iyo ani na mga pagkaon. ¹²Kun may iba na sugad sana an diretso sa iyo, mas lalo na igwa kami.

Pero wara namon paggamita ini na amon diretso kundi ginatiusan namon an tanan para dili maulang an pagpalukop san Maayo Na Barita manungod kan Cristo. ¹³Sigurado na aram niyo na an mga nagasirbe sa templo, sa templo man nagakuha san inda makaon. Sugad man, an mga nagasirbe sa altar nakabaton sin bahin san mga ginahalad lang didto. ¹⁴Kaya ngani naman, ginsugo san Ginoo na an mga nagatukdo san Maayo Na Barita dapat magbaton san ikakabuhay ninda hali sa inda pagtutukdo.

¹⁵Pero dili ko gingamit ina na mga diretso kag dili ko man ini ginsurat niyan para maghatag kamo sa akon sani. Gusto ko kuntani na mamatay na lang ako kisa mawar-an sin pulos an sin-o man tungod san akon pagkamahambog. ¹⁶Bisan nagatukdo ako san Maayo Na Barita wara ako sin nano man na ikakahambog kay amo ina an obligasyon ko. Kamakalu-luoy ko gayod kun dili ako magtukdo san Maayo Na Barita. ¹⁷Kun magbuluntad ako pagtukdo pripremyuhan ako san Ginoo. Pero bisan kontra sa buot ko obligasyon ko na lang an magtukdo san Maayo Na Barita kay ginpaniwala ina sa akon san Dios. ¹⁸Niyan, nano man an sweldo na mababaton ko? Ini lang na ikatukdo ko an Maayo Na Barita na

wara'n bayad kag dili ko gamiton an akon mga diretso sa pagtukdo sani na Maayo Na Barita.

¹⁹Niyan, bisan dili ako uripon san sin-o man, nagapauripon ako sa tanan agod mas lalo pa na mapadamo an mahidara ko kan Cristo. ²⁰Sa pakig-upod ko sa mga Judio nagpaka-Judio man ako para makapagpahalapit ako sin mga Judio sa Ginoo. Bisan dili ako sakop san Kasuguan nag-irog ako sa mga sakop san Kasuguan para lang mahidara ko sinda sa Ginoo. ²¹Sa pakig-upod ko sa mga wara'n Kasuguan ni Moises baga man lang wara ako sin Kasuguan. Dili an gusto sabihon sani na dili ako nagasunod san Kasuguan san Dios. Matuod na sakop man gayod ako san Kasuguan ni Cristo. Kaya lang ginahimo ko ina para makapagpahalapit ako sin mga wara'n Kasuguan sa Ginoo. ²²Sa pakig-upod ko naman sa mga maluya an pagtuod nagin baga'n pareho ako ninda agod madara ko sinda. Nakibagay ako sa tanan para may iba sa inda na mapasalbar ko sa nano man na paagi. ²³Ginahimo ko ina na tanan para sa pagpalukop san Maayo Na Barita kag agod makabahin man ako sa premyo sani.

Mag-insayo Sin Maayo Para Manggana

²⁴Kun baga sa parariha, maaram gayod kamo na bisan damo an nagairintra sani, usad-usadi lang an nakabaton san premyo. Kaya, ayuha niyo an pagkabuhay baga'n pagdalagan para manggana kamo. ²⁵Nagainsayo sin maayo an mga parakanam kag ginadisiplina gayod an inda sadiri para makabaton sin premyo na dili man lang matibay. Pero an premyo na ginapaglan ta pangwara'n katapusan. ²⁶Kaya sa pagsirbe ko sa Ginoo, dili ako pareho san nagadalagan

⁹9:9 Kitaa sa Deuteronomio 25:4.

san pakain-kain lang kundi diretso. Dili ako pareho san boksingero na nagasuntok sa hangin.²⁷ Pero ginadisiplina ko an akon lawas kag ginapugulan ko gayod ini agod dili ako mapahali sa baga'n pakig-ato pakatapos ko pagtukdo sa iba kun pan-o manggana.

Dili Naton Dapat Pagporbaran An Dios

10 Usad pa na halimbawa, mga kamaranghod ko sa pagtuod. Gusto ko maaraman niyo an nangyari sa amon mga kalulululuhan sadto'n una na panahon. Nabantayan sinda san Dios paagi sa dampog kag ginahimatan pagtabok sa dagat.² Sana na paagi baga'n nabunya-gan sinda sa dampog kag sa dagat kag nagin kausad ni Moises.³⁻⁴ Tanan sinda nakakaon san pagkaon kag nakainom san inumon hali sa Dios kay nag-inom sinda sa ginatawag na diosnon na Bato na wara'n iba kundi si Cristo na amo an nagaantabay sa inda.⁵ Pero apisar sani, dili napalipay an Dios san kadamuan sa inda kundi naurit siya sa inda, kaya nagkamaratay sinda sa disyerto.

⁶An nangyari sa inda leksyon para sa aton agod dili kita maghandom sin karautan na pareho san ginhandom ninda.⁷ Ayaw kamo pagsamba sin mga diosdiosan pareho san ginhimo ninda. Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan, "Nag-iringkod an mga tawo agod magkaraon, mag-irinum, tapos nagtirindog agod magsarayaw sin mga malaw-ay,"⁸ agod magsamba sa diosdiosan.⁸ Dili kita dapat magpakamalaw-ay pareho san ginhimo san iba sa inda. Tungod sadto 23,000 an namatay sa sulod lang san usad ka adlaw.⁹ Dili naton dapat pagporbaran an Dios pareho san ginhimo san iba sa inda. Tungod sadto, may nagkamaratay sa kagat sin

mga sawa.¹⁰ Dili man kita dapat magreklamo pareho san ginhimo san iba sa inda. Tungod sadto may ginparatay sa inda san anghel san Dios.

¹¹Nangyari idto sa inda bilang mga halimbawa san ginahimo san Dios kag ginsurat para magin padaan sa aton na mga nabubuhay sa urhi na panahon san kinab-an.¹² Kaya, kun may nagahuna sa iyo na siya masarig na, pahimata kay basi magkasala lugod.¹³ Wara pa sin sugot na nakaatubang sa iyo na dili parareho sa tanan na mga tawo. Pero tandai ini, malulot an Dios kag dili niya kamo tutugutan na masugtan sin sobra sa iyo kusog. Basta naabot sa iyo an sugot, magahimo man siya sin baga'n lusutan agod makatagal kamo sana.¹⁴ Kaya ngani, mga namumut-an, dili kamo magsamba sa mga diosdiosan.

¹⁵Ginaistoryahan ko kamo bilang mga madunong, kaya husgaran niyo kun dili matuod an ginasabi ko.¹⁶ Kun nagainom kita hali sa kupa na ginpasalamatan ta sa pagsaro sa Banal Na Panigab-i, nakabahin kita sa dugo ni Cristo. Kun ginapihak-pihak naton an tinapay kag ginabahin didto, nakabahin man kita sa lawas ni Cristo.¹⁷ Usad-usadi lang kita na lawas tanan kay usad-usadi lang ina na tinapay kag kita tanan may bahin sana na tinapay.

¹⁸Huna-hunaon niyo an mga taga-Israel. Nano, dili may bahin sa pagsamba sa Dios sa altar an mga nagakaon san ginahalad sa altar? Syimpre!¹⁹ Nano man an gusto ko sabihon? Dili ko ginasabi na may pulos an ginahalad sa diosdiosan, o an diosdiosan mismo.²⁰ Kundi an ginahalad san mga dili-Judio halad sa mga demonyo, dili sa Dios. Kaya dili ko gusto na makibahin kamo sa mga demonyo.²¹ Dili niyo pwede sabayon an pag-inom hali sa kupa san Ginoo kag san sa mga

⁸10:7 Kitaa sa Exodo 32:6.

demonyo. Dili man niyo pwede sabayon an pakigsaro sa Ginoo kag an pakigsaro sa mga demonyo. ²²Nano, gusto naton na mapasilos an Dios? Nano, sobra an aton kakusugan kaya dili siya makakondinar sa aton?

²³Matuod na “An bisan nano na ginatugut pwede mahimo,” pero dili tanan makaayo sa iba. “An bisan nano na ginatugut pwede mahimo,” pero dili tanan makabulig sa kapwa ta. ²⁴Dili an iyo sadiri na kaayuhan an pagatuyuon niyo kundi an ikakaayo san iyo mga kamaranghod sa pagtuod. ²⁵Pwede kamo magkaon san bisan nano na karne na ginabaligya sa merkado. Dili na niyo ighunga kun ginhalad sa diosdiosan tapos dili mahandal an iyo isip, ²⁶kay nasurat sa Kasuratan, “Para sa Dios an bilog na kadutaan kag an tanan na ada sana.”[§]

²⁷Sugad man, kun may dili nagatuod na mag-imbatar sa iyo sa ponsya kag gusto niyo mag-upod, kauna niyo an nano man na ginatunol sa iyo. Dili na kamo maghunga agod dili mahandal an iyo isip. ²⁸Pero kun may magsabi sa iyo, “Ginhalad ini sa diosdiosan,” dili niyo pagkaunon alang-alang sa nagsumat sa iyo para dili mahandal an iya isip. ²⁹An gusto ko sabihon an isip niya dili an sa iyo. Basi may maghunga, “Nano kay ipapasakop san kabaratyagon san iba an akon pagkalibre? ³⁰Kun nagapasalamat naman ako para sa pagkaon, nano kay ginapakaraot ninda ako manungod san pagkaon na ginpasalamat an ko?”

³¹An sabat ko amo ini: an tanan niyo na ginahimo, mag sa pagkaon o paginom, dapat niyo himuon para sa pagumaw sa Dios. ³²Ayaw pagpasalaa an bisan sin-o, mag Judio siya o Griego o an nagatuod. ³³Sugad sana naman an ginahimo ko. Ginatalinguha ko na ma-

palipay an tanan na tawo sa tanan na paagi. Dili an sadiri ko na kaayuhan an ginatuyo ko kundi an kaayuhan san kadamuan para masalbar sinda sa inda kasal-an.

11 Iruga niyo ako pareho san pag-irog ko kan Cristo.

Manungod Sa Kababayihan Sa Mga Nagatuod

²Ginadayaw ko kamo kay pirme niyo ako ginadamdom kag tungod na ginatunod niyo an tanan na gintukdo ko sa iyo.

³Gusto ko maaraman niyo na an asawa na lalaki an namumuno sa babayi, tapos si Cristo an namumuno sa asawa na lalaki, kag an Dios an namumuno kan Cristo. ⁴Niyan, pagtiripon niyo pagsamba, kun may lalaki na may tahob an ulo na nagapangadyi o nagapangsumat sin surmaton hali sa Dios, wara ina'n paggalang sa iya sadiri.

⁵Didto man, kun may wara naman sin manto na babayi na nagapangadyi o nagapangsumat sin surmaton hali sa Dios, wara man ina'n paggalang sa iya sadiri. Baga man lang nagpakaalo siya paagi sa pagpakalbo. ⁶Kun habo siya magtahob san iya ulo kinahanglan magpaarot siya. Pero kun makakaalo sa iya an pagpaarot o pagpakalbo, dapat magtahob siya san ulo.

⁷An lalaki dapat dili magtahob san ulo kay siya an hitsura kag ginakitaan san pagkahalandon san Dios. An babayi naman an ginakitaan san pagkahalandon san lalaki ⁸kay dili ginlalang an lalaki hali sa babayi kundi an babayi ginlalang hali sa lalaki. ⁹Dili naman ginlalang an lalaki para sa babayi kundi an babayi para sa lalaki. ¹⁰Tungod sana kag alang-alang sa mga anghel, kina-

[§]10:26 Kitaa sa Salmo 24:1.

hanglan an babayi may tanda sa iya ulo sin pagpasakop.

¹¹ Ugaling, susog sa ginbuot san Dios, kinahanglan san lalaki an babayi kag kinahanglan man san babayi an lalaki, ¹² kay bisan sa lalaki naghali an babayi, an lalaki naman gin-anak san babayi pero pareho sinda hali sa Dios. ¹³ Niyan, kamo an maghusgar. Pagtiripon niyo pagsamba, nano, tama na mangadyi sa Dios an babayi na wara'n tahob sa ulo? ¹⁴ Sa mga lalaki naman, aram gayod naton tanan na makaaralo an may halaba na buhok. ¹⁵ Pero paggalang naman sa babayi an halaba na buhok. Ginhatag sa iya an halaba na buhok bilang pantahob sa sadiri. ¹⁶ Kun may dili sani nagauyon, ini an akon masasabi, wara kami'n iba na kaugalian kag wara man sana sa mga simbahan san Dios.

Mga Problema Sa Mga Pagtiripon San Mga Nagatuod Bilang Simbahan

¹⁷ Sa mga tugon na pagasambiton ko yana, dili ko kamo ginadayaw kay nakaraot lang an iyo mga pagtiriripon imbes na makaayo. ¹⁸ Una sa tanan, igwa ako'n barita na nagkakakurontrahan kuno kamo sa iba-iba na grupo san nagatiripon kamo bilang simbahan. Sa huna-huna ko haros matuod man ina na barita. ¹⁹ Kadaka kinahanglan man na burulag kamo sa iba-iba na grupo para makilala kun sin-o sa iyo an mga naiilaan san Dios.

²⁰ Usad pa, kun may pagtiripon kamo dili an Panigab-i San Ginoo an iyo ginakaon, ²¹ kay sana na kaurason dili kamo nagapahurulat-hulat sa kada usad. Kaya, may mga ginagutom myintras an iba mga hurubog. ²² Nano, wara kamo'n sadiri'n balay na makakaunan kag maiinuman? O basi ginamata lang niyo an mga nagatuod sa Dios kag ginapakaaluhan an mga pobre? Nano daw an masasabi ko sani sa iyo? Madayaw ko

ada kamo sana na ginahimo niyo? Syimpre dili!

An Panigab-i San Ginoo

(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20)

²³ Niyan, an gintukdo ko sa iyo an ginpaaram sa akon san Ginoo mismo na amo ini: san gab-i na gintraydoran siya, pero sa panigab-i antes sana, nagkuha siya sin tinapay, ²⁴ nagpasalamat sa Dios, tapos, ginpihak niya kag nagsabi, "Ini an akon lawas na ginahatag para sa iyo. Kaunon niyo ini bilang pagdumdom sa akon." ²⁵ Sugad man, pakatapos ninda pagkaon, ginkuha niya an kupa kag nagsabi, "Didi sani na kupa amo an pagpamatuod san bag-o na sinumpaanan san Dios na ipapatuman paagi sa akon dugo. Dumduma niyo ako basta mag-inom kamo sani." ²⁶ Niyan, pagkaon niyo sin sugad sani na tinapay kag pag-inom sin sugad didi sani na kupa, ginapamatuodan niyo an pagkamatay san Ginoo hasta na magbalik siya.

²⁷ Kaya naman, kun may tawo na magkaon san tinapay san Ginoo kag mag-inom san bino hali sa kupa niya sa paagi na ginatuya an Ginoo, nagkakasala siya kontra sa lawas kag dugo san Ginoo. ²⁸ Kaya, kinahanglan usisahon anay san tawo an sadiri niya mismo antes siya magkaon san tinapay kag mag-inom hali sa kupa. ²⁹ Ginsabi ko ini kay an nagakaon kag nagainom na dili ginasabot an gusto sabihon san lawas san Ginoo, nagakaon kag nagainom sin paghusgar sa sadiri niya mismo. ³⁰ Amo ina an dahilan kun nano kay kadamuan sa iyo mga maluya kag masakiton kag may iba pa ngani na nagkamaratay na. ³¹ Pero kun huhusgaran naton an aton sadiri dili kita huhusgaran san Ginoo. ³² Ugaling kun ginahusgaran kita san Ginoo, ginadisiplina kita niya agod dili kita makondi-

nar na kaupod san mga makasasala sa kinab-an.

³³ Kaya, mga kamaranghod ko sa pagtuod, kun magkatiripon-tipon kamo para magsararo san pagkaon san Ginoo magpahurulat-hulat. ³⁴ Kun may nagugutom sa iyo, pakauna anay siya sa inda balay agod dili kamo abuton sa paghusgar sa iyo pagtiripon. Huhusayon ko na lang ugaling an manungod sa iba pa na mga bagay pag-abot ko dida.

Mga Regalo Hali Sa Espirito Santo

12 Niyan, mga kamaranghod ko sa pagtuod, gusto ko na may maaraman kamo manungod naman sa mga regalo hali sa Espirito Santo. ² Aram niyo na sadto'n mga dili pa kamo nagatuod kan Cristo, nahidara kamo bisan pan-o kag ginpatalang sa pagsamba sa mga diosdiosan na wara'n buhay. ³ Kaya gusto ko kamo pasabuton na an tawo na nagasurmaton sa paggiya san Espirito san Dios dili gayod makasabi sin "Sumpaon si Jesus". Tapos, wara naman sin makasabi sin "Si Jesus an Ginoo" pwera na lang kun sa paggiya san Espirito Santo.

⁴ Niyan, ini mismo na Espirito an ginhalinan san mga iba-iba na klase'n diosnon na mga regalo para sa mga nagasarig sa Dios. ⁵ May manlain-lain man na paagi'n pagsirbe pero usad-usadi lang an ginasirbihan na Ginoo. ⁶ May iba-iba'n klase'n paghimo pero usad-usadi lang na Dios an nagahiwag san tanan sa katawuhan.

⁷ Niyan, may paghimo san Espirito Santo sa kada tawo para sa kaayuhan san tanan. ⁸ May ginahatagan an Espirito sin abilidad na madunong na paghulit. Sa iba naman may abilidad pagsurmaton na may pagkaaram hali sana mismo na Espirito. ⁹ Sa iba pa, pagsarig sa Dios an ginahatag sana mismo na Espirito, kag sa iba pa man an gahom na makabulong.

¹⁰ May ginahatagan an Espirito sin gahom na maghimo sin mga milagro. May ginahatagan sin abilidad na makasumat san mensahe hali sa Dios. May ginahatagan sin kinaadman na magkilala sin mga espirito. May ginahatagan man sin kinaadman na magsurmaton sa iba-iba na surmaton. May mga ginahatagan naman sin kinaadman na magpahayag san ginasurmaton sa iba na surmaton. ¹¹ Pero usad man lang gayod na Espirito an nagahimo sana na tanan na paghimo kag an nano man na magustuhan niya ginahatag niya sa kada tawo.

May Damo Na Mga Parte An Lawas

¹² An tawo may usad lang na lawas pero nabibilog ini sa damo na mga parte. Niyan, bisan damo an mga parte nabilog ina sa usad-usadi na lawas. Amo man ina sa ginatawag na lawas ni Cristo. ¹³ Ginasabi ko ini kay kita tanan ginbunyan san usad-usadi na Espirito kag nagin parte san usad-usadi na lawas, mag-Judio kita o dili, uripon o libre. Pareho lang na Espirito an nabaton naton tanan.

¹⁴ Dili lang usad na parte an nagabilog san lawas kundi damo. ¹⁵ Bisan sabihon san tiil, "Dili ako parte san lawas kay dili ako kamot," parte pa gihapon ina san lawas. ¹⁶ Sugad man, bisan sabihon naman san talinga, "Dili ako kaupod sa lawas kay dili ako mata," parte pa gihapon ina san lawas. ¹⁷ Tapos, kun mata lang an bilog na lawas, pan-o kita makabati? Kun talinga an bilog na lawas, pan-o kita makabaho? ¹⁸ Ugaling, ginhimo san Dios an kada parte kag susog sa pagpili niya ginbutang niya sa lawas. ¹⁹ Kun an tanan usad-usadi lang na parte, pan-o magigin lawas ina? ²⁰ Kaya ngani damo an mga parte pero usad-usadi lang an lawas.

²¹ Dili pwede sabihon san mata sa kamot, "Dili ko ikaw kinahanglan," o an ulo sa tiil, "Dili ko ikaw kinahanglan."

²² Sa kamatuudan pa ngani, an mga maluya-luya na parte san lawas an mas lalo lugod na kinahanglan kaayo. ²³ Ginasabi ko ini kay an mga parte na sa huna-huna naton dili kaayo importante amo lugod an ginaataman sin maayo kag an mga makapakaalo na parte amo lugod an ginatahuban ta sin maayo. ²⁴ Pero an mga matahom na parte naman dili na nagakinahanglan sana. Sugad sana an ginhimo san Dios sa lawas. Lalo na ginadayaw an mga parte na baga'n dili kaayo importante ²⁵ agod mag-inarasikasuhan an iba-iba na parte kag dili magkurontraan. ²⁶ Kaya, kun may nasasakitan na parte, nakidamay an tanan na iba na parte. Kun may ginadayaw naman na parte an tanan man nakilipay.

²⁷ Kamo ngani an ginatawag na lawas ni Cristo kag kada usad sa iyo parte sani. ²⁸ Tungod sani nagbutang an Dios san iya magasirbe sa mga nagatuod: una, mga apostol; ikaduha, mga propeta; ikatulo, mga paratukdo, tapos mga nagahimo sin mga milagro, mga nagapan-gayo sa mga may sakit, mga parabulig, mga namamahala kag mga nagasurmaton paagi san Espirito Santo san iba-iba na mga surmaton. ²⁹ Niyan, dili apostol, propeta, o paratukdo an tanan. Dili man an tanan nakahimo sin mga milagro, ³⁰ o may regalo na makapaayo sinda sa may sakit, o nakasurmaton sa iba na mga surmaton. Nano, an tanan nakapahayag san ginasabi sa iba na mga surmaton? Syimpre dili. ³¹ Kun sugad, handumon gayod niyo an pinakalabaw na mga regalo. Pero itutukdo ko anay sa iyo an pinakamaayo na paagi sa tanan.

An Pinakalabaw Na Regalo

13 Bisan makasurmaton ako sin iba-iba na lenggwahi san mga tawo kag san mga anghel, baga man lang ako'n bagtingan na nagatunog o tam-

bor na maribok kun wara ako'n pagkamuot sa kapwa tawo. ² Bisan may regalo ako pagsumat san mensahe hali sa Dios, bisan maaraman ko an tanan na kaaraman kag tanan na mga misteryo, bisan mapaburubalhin ko an bukid kay maku-sog an akon pagtuod, wara gihapon ako'n pulos kun wara ako'n pagkamuot sa iba. ³ Bisan ipanghatag ko sa mga pobre an tanan ko na kasadirihan kag bisan ipasunog ko pa an akon lawas, wara man gihapon ina sin pulos sa akon kun wara ako'n pagkamuot.

⁴ An may pagkamuot matiniuson kag mabuot. Siya dili maaram maawa, maghambog o magdaku-dako, ⁵ dili maraot an ugali kag dili ini makasadiri. Dili ini mabadlion o magtanom sin kauritan. ⁶ An namumuot dili nalilipay sa ginahirimo na karautan, kundi nalilipay sa pagsunod san kamatuudan. ⁷ Pirme siya malulot kag matiniuson. Wara'n pagkaubos an iya pagsarig kag paglaom.

⁸ An pagkamuot man wara'n katapusan, pero matatapos an pagsurmaton san mga mensahe hali sa Dios. Amo man an pagsurmaton san iba-iba na mga lenggwahi kag mapapara an kaaraman. ⁹ Yana kulang kita sa pagkaaram kag maluya sa pagsurmaton man san mga mensahe hali sa Dios. ¹⁰ Pero pag-abot na san biyo kag matanos na katumanan sa aton, wara na an aton kakulangan. ¹¹ San bata pa ako, an akon pagasurmaton, pagaisip kag pangrrasunon pareho san sa bata. Pero san magdako na ako, binayaan ko na an sa bata na ugali. ¹² Niyan, an pagkasabot naton san Dios baga'n nagakita kita sa malubog na salming. Pero maabot an adlaw kun makakita na kita sa iya paagi sa aton sadiri na mata. Kulang ako yana sin pagkaaram pero sana na adlaw magigin biyo an akon pagkaaram pareho san pagkaaram sa akon san Dios.

¹³Niyan, amo ini an tulo na nagapirme hasta na lang: pagsarig, paglaom kag pagkamuot. Pero pagkamuot an pinakalabaw sa tanan.

Mga Iba Pa Na Manungod Sa Regalo Hali Sa Espirito Santo

14 Kaya, palabihon gayod niyo an pagkamuot sa kapwa. Pero handumon man gihapon niyo an mga regalo hali sa Espirito, lalo na na kamo makasurmaton san mga mensahe san Dios.

²An may regalo na lenggwahi hali sa Espirito Santo, dili tawo an kasurmaton kundi an Dios kay wara'n iba na nakasabot sa ginasabi niya. Mga dili matugkad na surmaton an ginasabi paagi sana na Espirito. ³An nagasurmaton naman san mga mensahe hali sa Dios an nakapasabot sa tawo manungod sa mga makapasarig sa pagtuod, makapasige kag makapalipay sa inda. ⁴An nagasurmaton naman sana na lenggwahi paagi sa Espirito wara'n ginapasarig sa pagtuod kundi an sadiri niya mismo, pero an nagasurmaton san mga mensahe hali sa Dios ginapasarig an bilog na mga nagatuod. ⁵Gusto ko ngani makasurmaton kamo sana na lenggwahi na hali sa Espirito pero mas lalo na gusto ko na makapangsurmaton kamo san mga mensahe hali sa Dios ki sa makasurmaton san iba na mga lenggwahi. Mas labaw an makapangsurmaton san mga mensahe hali sa Dios ki sani, pwera na lang kun ikahatag san iba an gusto sabihon san ginasabi niya agod mapasarig niya an bilog na mga nagatuod.

⁶Niyan, mga kamaranghod ko sa pagtuod, kun pagkada ko magsurmaton ako sa iyo sa iba na mga lenggwahi, pan-o ko kamo mabuligan? Wara kamo'n mapapakinabangan pwera na lang kun iha-hatag sa iyo an kamatuudan na ginhayag sa akon san Dios o kaya an pagkaaram, an pagsurmaton o katukduan. ⁷Bisan

ngani an mga bagay na wara'n buhay pareho san plawta o arpa, kun dili klarado an ginatugtog, pan-o maaraman san nagapamati kun nano an ginatugtog? ⁸Kun dili klarado an ginatugtog sa trumpita, pan-o maaraman san mga suldados kun kinahanglan na ninda maghanda para sa pakig-away? ⁹Amo man kamo. Kun dili klarado an pakasurmaton niyo sa iba na mga lenggwahi, pan-o maaraman san mga nagapamati kun nano an ginasabi niyo? Baga'n nagasurmaton lang kamo na wara'n pulos.

¹⁰Damu-damo sin iba-iba na mga lenggwahi sa kinab-an kag tanan ini may pulos, ¹¹pero kun may dili ako nasasabutan na lenggwahi baga ako'n dayuhan sa nagasurmaton sa akon kag siya amo man sa akon. ¹²Kamo man, kay gusto niyo na magkaigwa san mga regalo hali sa Espirito, talinguhaa gayod niyo na gamiton ina na makapasarig sa pagtuod san mga nagatuod.

¹³Kaya an nagasurmaton san iba na mga lenggwahi dapat mangayo sa Dios na hatagan siya sin pagpahayag san iya ginasurmaton agod makapahayag siya sa mga iba. ¹⁴Kay, halimbawa, kun nagapangadyi ako sa iba na mga lenggwahi, nagapangadyi ngani an akon espirito pero wara'n pakilabot an akon isip. ¹⁵Kun sugad, nano an dapat ko himuon? Amo ini: mangadyi ako paagi sa espirito pero mangadyi man paagi sa isip. Magkanta paagi sa espirito kag magkanta man paagi sa isip. ¹⁶Kun magapangadyi ka naman paagi sa Espirito lang pan-o makasabat sin "Amen" sa imo pangadyi an wara'n regalo san pagpahayag? Dili siya pwede kay dili nakasabot sa imo? ¹⁷Bisan maayo ngani an pagapasalamat mo sa Dios, dili naman nagakinabang an iba na tawo.

¹⁸Salamat sa Dios kay nalabwan ko kamo sa pagasurmaton san iba na mga lenggwahi. ¹⁹Pero sa mga pagtiripon

san mga nagatuod bilang simbahan mas gusto ko pa magsabi sin lima lang na surmaton na paagi sa akon huna-huna agod matukduan ko an mga iba imbes na magsabi sin napulo ka libo na surmaton sa iba na mga lenggwahi.

²⁰ Mga kamaranghod sa pagtuod, dili kamo mag-isip na pareho san mga bata. Maayo na magin wara kamo'n buot sa paghimo sin maraot pero dapat na magin madunong kamo sa pag-isip. ²¹ Nasurat ngani sa Kasuratan, "Ginsabi san Ginoo, 'Sa katawuhan sani na nasyon magasurmaton ako sin iba na lenggwahi kag paagi sa mga dayo pero dili pa gi-hapon sinda magapamati sa akon,' an sabi san Ginoo."

²² Sugad sana, an pagasurmaton sa lenggwahi na dili masabutan baga'n tanda na dili pagaakuon san mga dili nagatuod. Pero an pagpahayag naman san mga surmaton san Dios sa lenggwahi na masabutan baga'n tanda na pagaakuon san mga magatuod. ²³ Halimbawa, kun sa pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan an tanan magasurmaton sin iba na mga lenggwahi kag may mga dili nagatuod na nakasulod, dili ada ninda sabihon na buang kamo? ²⁴ Ugaling, kun tanan kamo nagatukdo san surmaton san Dios sa mga surmaton na masabutan, an mga dili nagatuod kag tagaluwas na makaintra dida sa iyo makabatyag san inda sala kag masasamukan tungod san ginasabi niyo tanan. ²⁵ Maaaraman an mga sikreto san inda puso, kaya mahapa siya sa duta, magasamba sa Dios, tapos magasabi, "Matuod na kaupod niyo an Dios!"

Mga Paagi Sa Pagsamba

²⁶ Kaya, mga kamaranghod ko sa pagtuod, nano an dapat? Kun magatiripon kamo sa pagsamba, magin handa an kada usad agod maghatag sin kanta, katukduan, kamatuudan na hali sa Dios,

pagsurmaton sa iba na lenggwahi o pahayag. Dapat himuon niyo ina na tanan para sa ikakasariig san mga nagatuod. ²⁷ Tapos, kun may nagasurmaton sa iba na mga lenggwahi, kinahanglan duha lang o dili magsobra sa tulo. Dili man sinda magsarabay kundi usad-usad kag kinahanglan may nagapahayag. ²⁸ Pero kun wara sin makapahayag kinahanglan magpuyo siya sa pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan. Sa sadiri na lang niya mismo magsurmaton siya kag sa Dios.

²⁹ Pabay-i niyo na duha o tulo lang an magasurmaton san mensahe san Dios kag husgaran san mga iba an ginapahayag ninda. ³⁰ Kun maghatag an Dios sin mensahe sa iba na nakaingkod, magpuyo an una na nagasurmaton. ³¹ Kaya, kamo tanan pwede makasurmaton sin mensahe san Dios sin usad-usad agod makaaram an tanan kag pakusugon an mga buot. ³² An regalo san pagsurmaton san mensahe san Dios ada sa pagpugol san nagasurmaton sani. ³³ Nasabi ko ini kay dili kita ginapasamok san Dios kundi ginapalinaw an isip.

Niyan, pareho san tanan na pagtiripon san mga diosnon na tawo, ³⁴ dapat na magpuyo an kababayihan sa sulod san pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan. Dili sinda tugot na magsurmaton. Dapat magpasakop sinda susog sa tukdo san Banal Na Kasuratan. ³⁵ Kun may gusto sa inda maghunga, an inda asawa an hungaon ninda pag-abot sa balay kay dili tama sa mga babayi an magsurmaton sa pagtiriripon sa simbahan. ³⁶ Basi dili kamo natuod, pero sin-o man kamo? Nano, sa iyo nagtuna an surmaton san Dios, o inabutan lang kamo san iya surmaton?

³⁷ Kun may nagahuna sa iyo na propeta o may regalo hali sa Espirito Santo, dapat kilalahon niya na an ginasurat ko didi mga sugo san Ginoo. ³⁸ Kun

dili niya kilalahon ini, dili man niyo siya pagkilalahon.

³⁹ Kaya ngani, mga kamaranghod sa pagtuod, handumon niyo na makasurmaton san mga mensahe hali sa Dios. Dili niyo igbawal an pagasurmaton san iba na mga lenggwahi, ⁴⁰ kundi siguruhan lang niyo na an tanan na ginahimo sa iyo pagtiriripon ada sa maayo kag mahusay na paagi.

An Pagkabuhay Gihapon Ni Cristo

15 Mga kamaranghod sa pagtuod, gusto ko ipadumdom sa iyo an Maayo Na Barita na gintukdo ko sa iyo kag gin-ako naman niyo. Amo na ini an ginbasihan san iyo pagtuod. ² Nasalbar kamo sani na Maayo Na Barita kun masarig niyo na ginaataman an mga gintukdo ko sa iyo, pwera na lang kun dili matuod an iyo pagtuod sadto'n una.

³ An gintukdo ko sa iyo an pinakalabaw na katukduan na gintukdo sa akon na amo ini na si Cristo namatay dahilan san aton mga sala susog sa ginsurat sa Kasuratan. ⁴ Siya ginlubong, tapos ginbuhay gihapon sa ikatulo na adlaw susog man sa ginsurat sa Kasuratan. ⁵ Nakita siya ni Pedro kag pakatapos, san iba man sa mga dose niya na apostoles. ⁶ Tapos, sa usad na bes nakita siya san masobra 500 na kamaranghod sa pagtuod. An kadamuan sa inda buhay pa bisan ngani may pira na nagkamaratay na. ⁷ Pakatapos, nagpakita siya kan Santiago kag amo man sa tanan na mga apostoles.

⁸ Sa kauruurhii nagpakita man siya sa akon na бага ako'n bata na gin-anak na dili pa tama sa panahon, ⁹ kay ako an wara'n kamutangan sa tanan na apostol. Dili ngani ako angay na tawagon apostol kay ginparapasakitan ko an mga nagatuod sa Dios. ¹⁰ Tungod lang sa kaluoy san Dios kaya nagkairog ako sani. Dili naman nawar-an sin pulos ini na kaluoy niya sa akon kay nagpagal gayod ako sin

sobra sa tanan na apostol. Bisan ngani dili man gayod ako an naghimo sadto kundi paagi san pagbulig san Dios na adi sa akon. ¹¹ Pero dili importante kun ako o sinda an nagpagal. An importante nagtukdo kami kag nagtuod naman kamo.

¹² Niyan, kun ginatukdo namon na ginbuhay gihapon si Cristo hali sa mga patay, nano kay igwa sa iyo sin nagasabi na wara na sin pagkabuhay gihapon? ¹³ Nasabi ko ini kay kun matuod na wara'n pagkabuhay gihapon, dili man ginbuhay gihapon si Cristo. ¹⁴ Tapos, kun dili gihapon ginbuhay si Cristo, sayang lang an amon pagtukdo kag wara man sin pulos an iyo pagtuod. ¹⁵ Pwera pa, kun matuod man gayod na wara sin pagkabuhay gihapon, malabas na nagbuwa kami manungod sa Dios kay ginsabi namon na ginbuhay san Dios si Cristo na wara man gali kun wara gayod sin pagkabuhay gihapon. ¹⁶ Nasabi ko ini kay kun wara'n pagkabuhay gihapon, dili gihapon nabuhay si Cristo. ¹⁷ Sugad man kun dili gihapon ginbuhay si Cristo wara'n pulos an iyo pagtuod. Dili pa kamo nahali sa iyo mga sala. ¹⁸ Kun sugad nakondinar na gayod an mga nagatuod na nagkamaratay na. ¹⁹ Kaya, kun sani lang na buhay may paglaom kita kan Cristo, kita an pinakamakaluoy sa tanan na tawo.

²⁰ Pero an kamatuudan ginbuhay man gayod gihapon si Cristo hali sa mga patay! Siya an pagpamatuod na pagabuhayon gihapon an tanan na mga nasa rulubngan. ²¹ Dahilan na lalaki an nagdara san kamatayon, lalaki man an nagdara sa pagkabuhay gihapon. ²² Kun pan-o na an tanan namatay dahilan sa pakig-usad kan Adan, an tanan na nakiusad kan Cristo mabubuhay man. ²³ Usad-usad lang naman ugaling. Si Cristo anay, pakatapos an mga sa iya naman pagbalik niya. ²⁴ Tapos, maabot na an katapusan san kinab-an

kun maihatag na niya an kahadian sa iya Dios Ama pakaparaa ni Cristo san tanan na pagahadi, pagapamahala kag pamumuno, ²⁵kay magahadi siya hasta na ipasakop sa iya san Dios an tanan niya na mga kaaway. ²⁶Kamatayon an urhi na kaaway na iya dadaugon. ²⁷Nasurat ngani sa Kasuratan, “Ginpasakop sa iya san Dios an tanan.”** Pero sa pagasabi sana na “ginpasakop sa iya an tanan”, hayag gayod na dili kaupod dida an Dios an amo an nagbuot na sakupon niya an tanan. ²⁸Tapos, kun naipasakop na an tanan kan Cristo, magapasakop man siya na Anak sa naghatag sa iya sini na pagpamahala agod an Dios an magsakop san tanan-tanan na.

²⁹Niyan, kun wara’n pagkabuhay gihapon, nano an mahumanan san mga nagapabunyag para sa mga nagkamaratay na? Nano kay ginahimo pa ninda ini kun dili naman gali bubuhayon gihapon an mga patay? ³⁰Sugad man kami, nano kay pirme pa kami namumutang sa peligro? ³¹Halimbawa, uruadlaw baga’n pirme ako namamatay kag nasasabi ko ini sin pareho kasiguro na ginakahambog ko kamo sa pakig-usad naton kaupod san aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ³²Kun baga’n nakig-ato ako sa mga kumadlaganon na hayop didi sa Efeso alang-alang lang sa kagustuhan san tawo, nano an mapapakinabangan ko sadto? Kaya, kun wara man gayod sin pagkabuhay gihapon,

“Hamos kita magpakasadya na sa pagkaon kag pag-inom kay buwas mamamatay man lang kita,”†† susog sa sabi-sabi. ³³Dili kamo magpadaya, “An makiupod sa mga maraot natatapnan pagkamaraot,” sugad san sabi-sabi. ³⁴Magpakatanos kamo kag

udunga na niyo an paghimo sin maraot kay igwa sa iyo sin mga dili nakakilala sa Dios. Kaya ginasabi ko ini para maaluhan kamo.

An Magigin Lawas Naton

³⁵Basi may maghunga, “Pan-o gihapon bubuhayon an mga patay? Nano ada na klase’n lawas an magigin inda?” ³⁶Pulpol! Kun magtanom ka sin binhi kinahanglan mapatay anay ina antes mabuhay gihapon. ³⁷An ginatanom mo dili an dako na na puno sin tanom kundi binhi lang; basi ina sa trigo o nano man na binhi. ³⁸Ginahatagan ina san Dios sin puno kun nano an ginpili niya sa katuna-tunai. An kada binhi igwa sin sadiri na puno. ³⁹Sugad man sani an mga lawas naman, kay igwa sin iba-iba na klase. May sa tawo, may sa hayop, may sa sapat kag may sa isda. ⁴⁰May mga langitnon naman kag dutan-on man na lawas. An katahuman san mga langitnon na lawas iba sa katahuman san mga dutan-on na lawas. ⁴¹Iba an pawa san adlaw sa pawa san bulan kag iba man an pawa san mga bituon. Bisan an kada bituon iba an kapaw-an sa iba na mga bituon.

⁴²Amo man ina pagkabuhay gihapon san mga patay. An igalubong an lawas na may kamatayon pero pagkabuhay gihapon sana dili na gayod ina mamamatay gihapon. ⁴³Ginalubong an lawas na dili gloryoso pero bubuhayon gihapon ina na gloryoso. Paglubong sana maluya pero makusog kun babangunon. ⁴⁴Ginalubong ina na lawasnon pero kun babangunon iba kay an babangunon an bag-o’n lawas hali sa Espirito san Dios.

May lawasnon na pagkatawo kaya syimpre may lawas hali sa Espirito man gayod. ⁴⁵Nasurat ngani sa Kasuratan,

** 15:27 Kitaa sa Salmo 8:6.

†† 15:32 Kitaa sa Isaias 22:13.

“An una na tawo’n si Adan nagin buhay na may espiritu,”^{‡‡} pero an urhi na Adan na si Cristo nagin Espirito na nagahatag-buhay. ⁴⁶ Dili an lawas na hali sa Espirito san Dios an nauna kundi an lawasnon na pagkatawo, kag pakatapos sana an lawas hali sa Espirito naman. ⁴⁷ An una na Adan hali sa alpog san duta pero an urhi na Adan na si Cristo hali sa langit. ⁴⁸ An mga lawasnon irog sa tawo na himo sa duta. An mga langitnon irog man sadto’n tawo na tagalangit. ⁴⁹ Sugad man na igwa kita san hitsura san tawo na tagaduta, magakaigwa man kita san hitsura san Tawo na tagalangit. ⁵⁰ An gusto ko sabihon, mga kamaranghod ko sa pagtuod, na an lawasnon dili makabahin sa kahadian san langit. Dili man gayod pwede mabuhay hasta na lang an may kamatayon na lawas.

⁵¹ Mamati kamo, may isasabi ako sa iyo na sikreto na amo ini. Dili kita tanan mamatay pero tanan kita babaguhon. ⁵² Pagtunog san urhi na trumpita biglaan ina mangyayari baga’n sa usad na pagkipat san mata. Magatunog an trumpita, tapos mabubuhay gihapon an mga patay may lawas na dili na gayod mamamatay gihapon kag kita na mga buhay pa mabag-o man. ⁵³ Ginasabi ko ini kay an lawas naton na nadudunot kinahanglan sanglian san lawas na dili madudunot. An lawas naton na namamatay kinahanglan sanglian san lawas na dili mamamatay. ⁵⁴ Kaya, kun an aton lawas na nadudunot kag namamatay nasanglian na san lawas na dili madudunot kag dili mamamatay, tapos matutuman na an nasurat, “Nadaog na an kamatayon. Biyo na an kaganahan.”^{¶¶} ⁵⁵ Susog sa iba na nasurat,

“Kamatayon, hain na an imo kaganahan? Kamatayon, hain na yana an imo lara na nakapatay?”^{§§}

⁵⁶ An kasal-an amo an nagahatag san lara sa kamatayon kag an Kasuguan amo an nagahatag sin gahom sa kasal-an. ⁵⁷ Pero salamat sa Dios kay ginahatagan kita niya sin kaganahan paagi sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo.

⁵⁸ Kaya ngani, mga namumut-an ko na kamaranghod sa pagtuod, magin mabaskog, masarig kag pirme magpakahigos sa pagtrabaho para sa Ginoo kay aram niyo na dili nasasayang an iyo pagpagal para sa iya.

An Halad Para Sa Mga Kapareho Nagatuod

16 Manungod naman sa natitipon niyo na kwarta para sa pagbulig san mga kamaranghod sa pagtuod didto sa Judea, himua niyo an pareho san ginpahimo ko sa mga nagatuod sa Galacia sugad sani: ² kada Domingo maglain an kada usad sa iyo sin kantidad susog sa kadako san iyo pangita kag himuson ina agod pag-abot ko dida dili na niyo kinahanglan mangayo sin limos. ³ Tapos, pag-abot ko dida ipapadara ko sa mga pinili niyo na kalalakihan an iyo regalo na kwarta pakadto sa Jerusalem kaupod an akon surat na ipakilala sinda. ⁴ Kun kinahanglan man na magkadto ako maupod man gihapon sinda sa akon.

⁵ Mapakada ako paghali ko sa Macedonia kay ada ako maagi. ⁶ Basi magdugay ako dida sa iyo o basi dida ako magpalipas san tighagkutan. Pakatapos mabubuligan pa niyo ako pagpakadto sa iba pa na mga karadtuan ko. ⁷ Dili anay ako maagi dida sin padalian lang na pagkiritay kay pagpakada ko gusto ko na

^{‡‡}15:45 Kitaa sa Genesis 2:7.

^{¶¶}15:54 Kitaa sa Isaias 25:8.

^{§§}15:55 Kitaa sa Oseas 13:14.

magdugay-dugay man ako dida sa iyo, kun itutugot san Ginoo. ⁸ Pero maistar ako sa Efeso hasta sa pyista san Pentecostes, ⁹ kay igwa sin dako na oportunidad didi para sa maayu-ayo kag importante na trabaho para sa Ginoo, bisan ngani damo an nagakontra sa akon.

¹⁰ Pag-abot dida ni Timoteo, istimaron niyo siya sin maayo kay pareho ko nagasirbe man siya sa Ginoo. ¹¹ Dili niyo siya pagmatahon kundi buligi niyo siya na makapadayon san iya biyahe na may kalinaw san isip agod makabalik siya didi sa akon. Ginapahulat ko an pagpakadi niya na kaupod an iba na mga kamaranghod sa pagtuod.

¹² Manungod naman sa aton kamanghod na Apolos, ginkasurmaton ko siya'n maayo na magpakada sa iyo na kaupod an iba na mga kamaranghod sa pagtuod, kaya lang sa yana habo pa siya. Makada na lang daw ugaling siya kun malugaran.

Mga Pangumusta

¹³ Magin mahimat kag masarig kamo sa pagtuod. Magin pusuanon kamo kag makusog sa pagtuod. ¹⁴ Updan niyo sin pagkamuot an tanan niyo na ginahimo.

¹⁵ May ipapasintabi ako sa iyo, mga kamaranghod ko sa pagtuod. Aram niyo na si Estefanas kag san iya pamilya an mga una na nagatuod kan Cristo sa Grecia kag ginhalad ninda an inda sadiri sa

pagsirbe sa iba na mga kamaranghod sa pagtuod. ¹⁶ Magpasakop kamo sa inda kag sa tanan na kapareho ninda na nagasirbe sin maayo kag nakakabulig ninda sa trabaho. ¹⁷ Nalilipay ako na nakakadi sinda Estefanas, Fortunato kag Acaico. Ginpunuan ninda an bulig na dili niyo maihatag sa akon kay wara kamo didi. ¹⁸ Ginpalipay ninda ako pareho man san inda pagpalipay sa iyo. Dapat na kilalahon niyo an mga kalalakihan na pareho ninda.

¹⁹ Ginakumusta kamo san mga nagatuod didi sa probinsya san Asia. Bilang mga kapwa nagatuod, ginakumusta man kamo sin hugot sa buot ninda Aquila kag Priscila kaupod san mga nagaturuod na nagatiripon bilang simbahan sa inda balay. ²⁰ Ginakumusta pa gayod kamo san tanan na kamaranghod sa pagtuod didi. Magkinumustahan kamo sin hugot sa buot.

²¹ Sa sadiri ko na kamot, ako si Pablo an nagasurat sani na pangumusta ko sa iyo.

²² Sumpaon lugod an dili namumuot sa Ginoo. O Ginoo, tabi magpakadi ka man!

²³ Niyan, nagapangadyi ako na an Ginoo'n Jesus magaatanan sa iyo tanan.

²⁴ Sa urhi, mapasa iyo tanan dida an pagkamuot ko sa pakig-usad naton kan Cristo Jesus.

An Ikaduha Na Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-CORINTO

PAARAM

Ini an ikaduha na surat na ginpadara ni Apostol Pablo sa mga nagaturuod sa Corinto agod ipahayag sa inda an iya otoridad bilang Apostol kag suruguon san Dios. An mga parte sani na libro amo ini:

An pangungumusta ni Pablo sa inda 1:1-11

An trabaho ni Pablo 1:12 - 6:10

Mga tugon manungod sa pagkabuhay na Kristyano 6:11 - 7:16

An bulig para sa mga nagaturuod sa Jerusalem 8:1 - 9:15

An otoridad ni Pablo bilang apostol 10:1 - 13:10

An pangurhi na padaan 13:11-14

An Mga Pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod sa Dios dida sa Corinto kag mga ada sa entiro Grecia na mga tawo san Dios, ini na surat hali sa akon, si Pablo na nagin apostol ni Cristo Jesus sa pagbuot san Dios, kag hali man kan Timoteo na aton kamanghod sa pagtuod.

² Nagapangadyi kami na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

An Dios An Ginhalinan San Tanan Na Kaliawan

³ Umawon an Dios na Ama san aton Ginoo na si Jesu-Cristo. Ini na Dios an Ama na maluluy-on kag ginhalinan san tanan na kaliawan, ⁴ na nakaliaw sa amon sa tanan na mga kasamukan. Kaya, makaliaw man kami sadto'n may mga iba-iba na klase'n kasamukan paagi san kaliawan mismo na ginhatag sa amon

san Dios. ⁵ Matuod ini kay kun sing-ano kabugana an pakibahin namon sa mga pagtios ni Cristo, amo man an kabugana san pakibahin namon sa iya kalipayan. ⁶ Kun nagatios kami sa pagtukdo san Maayo Na Barita, ina agod maisalbar kamo kag mapalipay. Kun napapalipay kami san Dios sa pagtios, amo man ina an makapalipay sa iyo kag mapasarig agod matusan niyo na may pasensya an sugad na kasakitan na amon ginatios. ⁷ Masarig gayod an paglaom namon sa iyo kay maaram kami na kun sing-ano an pakibahin niyo sa amon mga pagtios amo man an pakibahin niyo sa amon kaliawan.

⁸ Mga kamaranghod sa pagtuod, gusto namon na maaraman niyo an kasamukan na ginaagihan namon didto sa probinsya san Asia kay grabe gayod idto na dili ikasabi kag dili makaya, mala ngani kay nawara na an amon paglaom na mabuhay pa. ⁹ Matuod man gayod kay nabatyagan namon na бага man lang kami'n ginkondinar sin kamatayon. Pero pagpadumdom lang ini na dili kami magsarig sa amon lang gayod kakayahan kundi sa Dios lang na nagabuhay san patay. ¹⁰ Mala ngani kay ginsalbar kami niya sa pinakapeligroso na kamatayon kag padayon na isasalbar niya. Nagalaom man kami sa iya na isasalbar gihapon kami. ¹¹ Sugad man dapat buligan niyo kami paagi sa iyo pagpangadyi agod alang-alang sa amon damo an magapasalamat sa bendisyon na ihahatag sa aton bilang sabat sa damo na mga pangadyi.

¹² Kay amo ini an ikakahambog namon na malinis kag matanos an amon pagkabuhay didi sa kinab-an kag lalo na gayod sa pakig-upod sa iyo kasadto. Banal kag malulot kami kasadto paagi sa pagbulig san Dios, dili paagi sa kadunungan san tawo. ¹³ Kaya ngani wara kami'n iba na ginsurat kundi an mababasa kag

masasabutan niyo. Ginalaom ko man na ¹⁴bisan dyutay na an iyo pagkasabot sa amon, masasabutan gayod niyo na ikakahambog niyo kami sugad man na ikakahambog namon kamo pag-abot san adlaw san pagpakilala sa Ginoo'n Jesus.

¹⁵Nagsiguro ako sani, kaya nag-isip ako pagbisita anay sa iyo ¹⁶kay an plano ko kuntani maghapit sa iyo pagpakadto kag pagpabalik ko hali sa Macedonia agod mapaboran kamo sin doble. Tapos, mabuligan niyo ako pagpakadto sa Judea.

An Pagbag-o San Plano Ni Pablo

¹⁷San ginplano ko ini, nano, nagpaburubag-o an akon isip kay kinahanglan ko magbag-o sani? Dili ako nagahimo sin mga plano sugad sa tawo na paburubag-o sin isip na dungan magsabat sin "Oo, Oo," kag "Dili, Dili." ¹⁸Sugad san pagkasiguro na matinumanon an Dios, an amon man surmaton sa iyo dili "Oo" kag "Dili". ¹⁹An katukduan namon ninda Silvano kag Timoteo sa iyo an manungod kan Jesu-Cristo na Anak san Dios. Dili siya nagpaburubag-o san isip kundi sa iya an sabat pirme "Oo". ²⁰An tanan na gintuga san Dios gintuman paagi kan Jesu-Cristo kay an pagsabat niya sa Dios pirme, "Oo." Kaya ngani dahilan kan Cristo makasabat kami sin "Amen" para sa pag-umaw sa Dios. ²¹Pero an Dios an nagpasarig sa aton sa pakig-usad kan Cristo kag an Dios man an nagtawag sa amon na magsirbe. ²²Gintandaan kita niya agod maaraman san tanan na kita para na sa iya. Kita man an ginhatagan niya san iya Espirito Santo bilang kasiguruhan na makabaton kita san tanan na gintuga niya sa aton.

²³Nagatawag ako sa Dios na magin testigo kontra sa akon kun nagabuwa ako na dili ako nagpakada sa iyo kay dili ko gusto na pamunduan kamo. ²⁴Dili

kay gusto namon magbuut-buot sa iyo pagtuod kay masarig na man kamo sa pagtuod. Mga katrabaho lang kami niyo alang-alang sa ikakalipay niyo.

2 Nakapag-isip-isip ako na dili na ako kuntani mapakada sa iyo kun masasakitan ko man lang an iyo kabubut-on. ²Kay kun papamunduan ko kamo, sin-o pa ada an makapalipay sa akon kundi kamo man lang gihapon na ginpamundo ko. ³Amo ina an dahilan kun nano kay ginsurat ko idto'n una kay habo ako magpakada kun papamunduan man lang ako san mga tawo na dapat kuntani magpalipay sa akon. Kaya niyan, nakasiguro ako na an akon kalipay magigin kalipay man niyo tanan. ⁴San magsurat ako sa iyo masakit an akon buot. Namumundo ako kag nagatangis. Dili ako nagsurat sana kay gusto ko kamo pamunduan kundi gusto ko ipaaram sa iyo kun sing-ano kadako an pagkamuot ko sa iyo.

Kapatawadan Para Sa Nagkasala

⁵Kun may nagpamundo, dili lang ako an ginpamundo niya kundi kamo o an nagkapira sa iyo. Dili ko gusto na magin grabe an akon pagsabi manungod sa iya. ⁶Tama na an kastigo na ginhatag sa iya san kadamuan. ⁷Niyan, dapat patawadon niyo siya kag lipayon basi ig-suko niya an iya pagtuod dahilan san namas na kamunduan. ⁸Kaya, nakimaluoy na ako sa iyo na pamatuudan an pagkamuot niyo sa iya. ⁹Amo man ini an dahilan san pagsurat ko na maporbaran kag maaraman ko kun matinumanon man gayod kamo san tanan na mga tugon ko. ¹⁰Kay an ginapatawad niyo ginapatawad ko man. Niyan, an ginpatawad ko, kun igwa man, ginpatawad ko idto sa atubangan ni Cristo alang-alang sa iyo, ¹¹para dili makabintaha si Satanas sa aton kay maaram kita san iya mga katuyuan.

An Kahandalan Ni Pablo Sa Troas

¹² Pag-abot ko sa Troas para magtukdo san Maayo Na Barita manungod kan Cristo, nakita ko na may ginhatag sa akon na oportunidad didto an Ginoo para sani, ¹³ pero dili nakaukoy an akon isip kay wara ko didto makita an akon kamanghod sa pagtuod na si Tito. Kaya, nagpaaram ako sa mga taga-Troas kag nagpadayon pa-Macedonia.

Panggana Paagi Kan Cristo

¹⁴ Kaya nagapasalamat ako sa Dios na sa pakig-usad kan Cristo amo pirme an nangunguna sa amon sa pagkagana kag paagi man sa amon ginapalukop bisan diin an kaaraman manungod kan Cristo baga'n pahumot. ¹⁵ Amo man baga'n mahumot na insenso kami na ginahadal ni Cristo sa Dios sa tunga sadto'n mga ginasalbar kag bisan sadto'n mga tawo na Impyerno an inda kadtuan. ¹⁶ Sa mga nagalakat sa Impyerno, kami baga'n maraot na baho na makapatay, pero para naman sa mga ginasalbar pareho kami sa mahumot na insenso na nagahatag sin buhay. Sin-o gayod an may kakayahan sa iya lang sadiri para sani na trabaho? ¹⁷ Pero makahimo kami kay ginsugo kami san Dios bilang mga suruguan ni Cristo. Dili kami pareho san kadamuan na ginanegosyo an surmaton san Dios, kundi nagatukdo kami sin hugot sa buot sa iya atubangan.

Mga Suruguan San Bag-o Na Sinumpaan

3 Nano, pag-alsa naman ini sin sadiri na bangko? Nano, kinahanglan pa namon, pareho sa iba, an mga surat na magapakilala kami sa iyo o hali sa iyo? ² Dili, kay sigurado na kami sa amon tagipusuon na kamo mismo an amon parapakilala para mabasa kag maaraman san tanan na katawuhan. ³ Niyan,

hayag na kamo naman baga'n surat ni Cristo na gindul-ong namon pero dili sinurat sa bato paagi sa tinta kundi sa tagipusuon san katawuhan paagi sa Espirito san buhay na Dios.

⁴ Ginasabi namon sugad sani kay may pagsarig kami sa Dios paagi kan Cristo. ⁵ Dili kay nagaangkon kami na may kaya kami mismo para sani na trabaho kundi an amon kakayahan hali sa Dios. ⁶ Siya an naghatag sa amon sana na kakayahan agod magin parapamahala sin bag-o na sinumpaan na dili paagi sa sinurat na Kasuguan kundi paagi sa Espirito. Kay an sinurat na Kasuguan nagapatay pero an Espirito nagabuhay.

⁷ Niyan, san ginhatag san Dios kan Moises idto'n gin-ukit sa bato na Kasuguan na an nahuhumanan kamatayon, nagapawa man an bayhon ni Moises tungod san grabe na kapawa san Dios. Pagbalik niya sa mga taga-Israel, dili sinda nakasud-ong sa iya bisan nagawara na an kapawa sani. ⁸ Pero mas lalo gayod na matahom an trabaho san Espirito Santo. ⁹ Kun grabe an kapawa sadto'n Kasuguan na nagadara sin kamatayon, di mas lalo na gayod na matahom an trabaho san Espirito Santo sa pagpatanos sa mga tawo. ¹⁰ Matuod man gayod na sani na kamutangan an dati na grabe na kapawan baga'n dili gayod gali mapawa sa may kapaw-an na nakalabaw sadto. ¹¹ Kaya ngani kun grabe an kapawa san dili didi hasta na lang, dapat na mas lalo na mapawa an adi didi hasta na lang.

¹² Kaya, kay may paglaom kami sani, makusog an amon buot. ¹³ Dili kami pareho kan Moises na nagtahob sin manto sa iya bayhon agod dili makakita an mga Israelita san kakahumanan san nagawara na na kapawa. ¹⁴ Kundi ginpapulpol man gayod an inda mga kaisipan, kaya hasta sani na adlaw pagbasa ninda san daan na sinumpaan, baga'n adto pa an dati na manto kay dili

nawawahi kay nahahali lang idto paagi kan Cristo. ¹⁵ Oo, hasta sani na adlaw, basta ginabasa an Kasuguan na ginhatag kan Moises may pareho san manto na nakatahob sa inda mga isip. ¹⁶ Pero kun may tawo na nagapasakop sa Ginoo, ina na manto mahahali. ¹⁷ An ginasabi didi na Ginoo wara'n iba kundi an Espirito Santo, kag kun hain ini na Espirito san Ginoo adto naman an pagkasalbar para sa mga katawuhan san Dios. ¹⁸ Niyan, kita tanan, na wara'n tahob an bayhon, nagapakita san kapawa san Ginoo baga'n sa ispiho. Paagi sani ginabag-o kita sa pareho niya na hitsura kag nagadagdag sa kapaw-an kay ini hali sa iya na amo an Espirito.

Diosnon Na Kayamanan Sa Mga Surudlan Na Himo Sa Lapok

4 Kaya ngani, kay ginkaluy-an kami san Dios sa pagbutang sa amon na magsirbe, dili kami nawawar-an sin kusog san buot, ² kundi paagi sa hayag na surmaton san kamatuudan ginapaatubang namon an amon sadiri sa pagkita san Dios kag san kada tawo. Habo kami mandaya ni manghimuwa san surmaton san Dios kundi ginsikway namon an tago kag makaaralo na mga gawi. ³ Kaya kun an Maayo Na Barita na ginatukdo namon baga'n nasasalipdan, nasasalipdan lang ina para sadto'n napapaimpyerno. ⁴ Matuod ini kay an inda mga kaisipan baga'n ginbuta ni Satanas na nagahadi sa kinab-an agod maulang sinda pagkasabot san kamatuudan san Maayo Na Barita manungod san pagkadios ni Cristo na amo an kapareho san Dios. ⁵ Si Jesu-Cristo ngani bilang Ginoo an ginatukdo namon, dili an amon sadiri kay kami naman suruguon lang niyo para kan Jesus. ⁶ An Dios na nagsabi,

“Magpahayag sin ilaw sa kadulman,”* amo man an nagpawa san iya ilaw sa amon mga isip agod ipasabot kami san pagkaaram san iya pagkadios na ginahayag sa bayhon ni Cristo.

⁷ Pero ginbutang ini na diosnon na kayamanan sa amon na pareho san mga surudlan na himo sa lapok agod ihayag na hali sa Dios ini na pinakalabaw na gahom kag dili hali sa amon. ⁸ Kun minsan nasa kaiwatan kami pero dili nadadaog, nagaduha-duha pero dili nawawar-an sin paglaom. ⁹ Damo'n nagpapasakit sa amon pero dili man ginapabay-an san Dios. Pinatumba na pero dili gayod napapara. ¹⁰ Baga'n pirme kami namatay pareho kan Jesus agod mahayag man paagi sa amon an buhay niya.

¹¹ Myintras man kami buhay, pirme nasa peligro san kamatayon alang-alang kan Jesus agod mahayag sa amon na may kamatayon na lawas an buhay niya. ¹² Kaya ngani, sa amon an nagatrabaho an kamatayon, pero sa iyo, an buhay.

¹³ Niyan, kay igwa kami'n pareho na pagtuod sugad san sa iya na nagsurat, “Ako nagtuod sa Dios kaya nagsurmaton ako,”† kami nagatuod man sa iya, kaya nagsurmaton man kami, ¹⁴ kay maaram kami na an Dios na nagbuhay gihapon sa Ginoo'n Jesus amo man an mabuhay gihapon sa aton sa pakiusad kan Jesus kag dadarhon kami na kaupod kamo sa atubangan san Dios.

¹⁵ Ini tanan alang-alang sa iyo agod myintras lalo na nagdadamo an nakakinabang san kaluoy san Dios lalo naman na magadamo an nagpapasalamat sa iya kag nagaumaw sa iya.

Pagkabuhay Paagi Sa Pagtuod

¹⁶ Kaya dahilan sani dili kami naluluyahan sin buot. Bisan ngani nag-

*4:6 Kitaa sa Genesis 1:3.

†4:13 Kitaa sa Salmo 116:10

dudunot sin hinay-hinay an amon lawas lalo naman lugod na nagbabag-o an amon kalag uruadlaw. ¹⁷Niyan, ini'n dyutay na kasakitan na ginatios namon sa halip-ot na panahon amo an naghandanda para sa amon sin hasta na lang na buhay sa kalangitan na dili malalabwan. ¹⁸Kaya dili kami nanginginano san mga nakikita na bagay kundi san mga dili nakikita, kay an mga bagay na nakikita nagaagi lang pero an mga dili nakikita wara'n katapusan.

5 An amon mga lawas amo an amon mga kinab-anon na istaran kag maaram kami na kun nasira na ini, magkakaigwa pa kami sin bag-o na lawas bilang istaran na hali sa Dios. Ini an istaran na adto na sa langit kag dili ini himo san tawo kundi san Dios kag magpipirme ini hasta na lang. ²Matuod man gayod na naganguyngoy kami kay naghandom na baga'n masul-utan san amon langitnon na istaran, ³agod pakasul-uti sana, dili na kami huba. ⁴Kay myintras adi pa kami sani na dutan-on na istaran, naganguyngoy kami na may kabug-atan an buot. Dili kay gusto namon hubaon ini kundi gusto namon isulot pa idto'n langitnon agod an aton namamatay na lawas mabalyuan sin lawas na may buhay hasta na lang. ⁵An Dios an naghandanda sa amon para sani na pagbag-o kag naghatag san iya Espirito bilang kasiguruhan sani.

⁶Kaya pirme makusog an amon buot. Maaram kami na myintras nakaistar kita sa dutan-on na lawas harayo kita sa istaran san Ginoo ⁷kay sa pagtuod kita nabubuhay kag dili sa pagsarig sa mga nakikita. ⁸Makusog an amon buot kag mas gusto pa namon na mapabulag na sani na lawas kag makaistar kaupod niya. ⁹Kaya, bisan adi kami sa duta o bulag na sani na lawas, amo ini an amon ginahandom: na mapalipay namon siya. ¹⁰Kay kita tanan maatubang kan Cristo

agod husgaran niya. Tapos an kada usad makabaton sin naaangay sa iya sa tanan na ginhimo niya didi sa duta bisan sa maayo o sa maraot.

Pakig-amigo Sa Dios Paagi Kan Cristo

¹¹Kaya ngani, tungod kay aram namon an kahadlok sa Ginoo, nagapirit kami'n mga tawo. Aram san Dios kun nano kami'n klase'n tawo kag nagalaom kami na aram man niyo ina. ¹²Dili man gihapon namon ginahambog an amon sadiri sa iyo kundi gusto lang namon na hatagan kamo sin ikakahambog manungod sa amon agod may ikasabat kamo sa mga tawo na nagaparahambog sa inda panlabas na hitsura kag dili sa sulod san tagipusuon. ¹³Kun baga'n nabubuang kami ina alang-alang sa Dios. Kun nasa tama an amon kaisipan ina alang-alang sa iyo ¹⁴kay an pagkamuot ni Cristo an nagadara sa amon kay nakasiguro na kami na may usad na nagpakamatay para sa tanan na katawuhan kaya sinda tanan makibahin sa iya pagkamatay. ¹⁵Niyan, namatay siya para sa inda tanan agod dili na magapadayon na mabuhay sa inda sadiri kundi para na lang gayod sa iya na namatay kag nabuhay gihapon alang-alang sa inda.

¹⁶Kaya tuna yana, wara na kami'n ginahusgaran bisan sin-o susog sa paghusgar san tawo. Bisan ngani kasadto sugad sana an pagkita namon kan Cristo, niyan dili na. ¹⁷Kun sugad, an ada sa pakigusad kan Cristo bag-o na na tawo. Naglipas na an dati, nag-abot na an bag-o. ¹⁸Ini tanan ginhimo na san Dios. San kaaway pa kita niya, ginpabalik niya kita sa iya sadiri paagi kan Cristo. Tungod sani ginpalabi kami agod makapagpasiro man san iba na mga tawo sa iya. ¹⁹An gusto sabihon sana an mga tagakinab-an ginapabalik san Dios sa iya sadiri paagi kan Cristo kag ginapatawad niya sinda sa inda mga kasal-an.

Niyan ginpaniwala naman sa amon an mensahe san pakigsiruan. ²⁰Kaya mga sugo kami ni Cristo kag baga'n nakikisurmaton an Dios paagi sa amon. Kaya nakimaluoy kami sa iyo alang-alang kan Cristo: makigsiro na kamo sa Dios. ²¹Si Cristo na wara'n kasal-an ginsugo san Dios sa kinab-an agod magin sakripisyo para sa aton kasal-an. Niyan, makabahin kita san katanusan san Dios sa pakigusad kan Cristo.

6 Niyan, bilang mga katrabaho san Dios nakimaluoy kami sa iyo na dili niyo pagsayangon an pagkaluoy san Dios sa iyo. ²Kay amo ini an sinabi niya: "Sa tama na panahon akon kamo ginpamatian, kag ginbuligan ko kamo sa adlaw san pagkasalbar."[‡]

Pamati kamo! Yana na an tama na panahon. Yana na an adlaw san pagkasalbar.

³Ginatalinguha namon na wara'n mapakasala bisan sin-o agod wara'n masasabi sa amon pagsisirbe sa Ginoo. ⁴Kundi sa tanan na paagi nagapakita kami na mga uripon kami san Dios. Halimbawa, paagi san dako na pagkamatinuson, sa kasakitan, kalisudan kag kalamidad. ⁵Ginparalo kami, ginpriso kag ginsaramok san mga katawuhan. Nagpagal kami, nagtios sin pagpuka kag gutom. ⁶Ginpamatuudan man namon na mga uripon kami san Dios paagi san amon pagkamalinison san isip, pagkaaram, pagkamapinasensyahan kag pagkamaluluy-on. Paagi naman sa paggiya san Espirito Santo, amo man san amon tunay na pagkamuot, ⁷matuod na panurmatunon kag sa gahom san Dios. Igwa kami sin katanusan bilang armas namon sa pagdayo'n away kag pagdependa. ⁸Ginahirimo namon ina bisan kami

ginagalangan o ginadaug-daog, bisan kami ginatuya-tuya o ginadayaw. Bisangani ginapasibanghudan kami'n mga manluluko, nagasurmaton gihapon kami san kamatuudan. ⁹Kilala kami san tanan pero baga'n wara'n nagakilala sa amon. Baga kami'n patay na pero kita niyo, padayon kami na nabubuhay. Ginakastigo kami pero dili ginapatay. ¹⁰Bisan mamunduo kami, pirme naman malipayon. Mga pobre kami pero damo an pinayaman namon. Mga wara-wara gayod kami pero tagsadiri kami san tanan.

Pagpadaan Kontra Sa Mga Panghidara San Mga Dili Nagatuod

¹¹Nagsurmaton kami sa iyo na mga taga-Corinto sin diretsuhan. Ginsumat namon sa iyo an sa sulod san amon tagipusuon. ¹²Dili kami kulang sin pagkamuot sa iyo kundi kamo an kulang sin pagkamuot sa amon. ¹³Kaya nakisurmaton ako sa iyo bilang mga sadiri ko na anak, ipakita man niyo an pareho na baratyagon na ginpakita namon sa iyo. Kamut-an man niyo kami.

¹⁴Dili kamo makiusad sa mga dili nagatuod. Kay pan-o makipadis an katanusan sa karautan? O pan-o makikibiyo an kapaw-an sa kadulman? ¹⁵Makauyon daw si Cristo sa Dyablo? Pan-o makikibiyo an mga katuruod sa mga dili katuruod? ¹⁶Nano, parareho an templo san Dios kag san templo san mga dios-diosan? Kita an templo san buhay na Dios susog san ginsabi ngani san Dios mismo,

"Maistar ako sa inda kag mamumuhay na kaupod ninda. Ako an magigin Dios ninda kag magigin katawuhan ko sinda."[¶]

¹⁷Kaya naman sinabi san Ginoo,

[‡]6:2 Kita sa Isaias 49:8.

[¶]6:16 Kita sa Levitico 26:12.

“Bayaan niyo sinda kag makibulag sa inda. Sa nano man na maati dili magdutdot kamo kay agod akuon ko kamo.”⁸

¹⁸“Magigin Ama ako niyo, kag kamo magigin mga anak ko, sabi san pinakamakagagahom na Ginoo.”**

7 Kaya ngani, mga namumut-an, kay adi sa aton ini na mga panuga, lin-ison ta an aton sadiri sa tanan na kaatian na sala san lawas kag espirito. Talinguhaon ta na magpakabanal sin biyo paagi sa pagapamuhay na may pagkahadlok kag paggalang sa Dios.

²Akua niyo kami kay wara man kami'n sala sa iyo. Wara man kami'n ginpakasala bisan sin-o sa iyo kag wara naman kami'n ginbintahaan sa iyo. ³Dili ko ini ginasabi agod kondinaron kamo kay sinabi ko na ngani sa iyo na kamo pirme adi sa tagipusuon namon kag handa kami mabuhay o mamatay na kaupod niyo. ⁴Dako an pagsarig ko sa iyo. Ikakahambog ko man gayod kamo kag ginpakusog niyo an akon tagipusuon. Nagasobra an akon kalipay apisar san tanan ko na kasakitan.

⁵Bisan ngani san nakaabot kami sa Macedonia, wara kami'n pahuway. Damo na samok an naatubang namon. May pagsuay sa iba nasa patalibod kag may kahadlok sa amon buot. ⁶Pero an Dios na nagaliaw sa mga namumundo ginliaw kami paagi sa pag-abot ni Tito. ⁷Dili lang an pag-abot niya kundi dahilan san kaayuhan niyo sa iya. Kay sinabi niya sa amon an paghandom niyo sa akon, na ginakamundo kuno niyo an nangyari kag ginaisip gayod niyo ako pirme. Kaya lalo gayod ako nalipay.

⁸Dili ako nagabasol na nakapamundo sa iyo an akon surat bisan ngani namundo ako san maaraman ko na nasak-

itan kamo sa akon mga sinabi. Pero kun sa bagay nadali man lang an iyo pagmundo. ⁹Niyan, dili na ako nalilipay kay nagkasarakitan kamo kundi kay ginbarasulan niyo an iyo sala na mga gawi. Ginakamundo niyo an kasal-an susog sa gusto san Dios, kaya dili naman kamo namon nasakitan. ¹⁰An ginpamunduan san Dios an nakapabasol sin matuod kag nahuhuman sa pagkasalbar kag wara'n kabasulan sana. Pero an kinab-anon na kamunduan nakapatay. ¹¹Niyan, kitaa an kaayuhan na ginhatag san kamunduan na hali sa Dios. Tungod sadto nagtalinguha kamo na mahali an mantas san iyo ngaran, naurit kamo sa kasal-an kag nahadlok kamo sa kahuhumanan sani. Kitaa man na grabe na an ungod na paghandom niyo san bulig ko kag pagmalasakit sa akon. Mala ngani handa kamo sa pagdisiplina sa nagahimo sin kasal-an. Ginpakita niyo'n hayag na wara kamo'n sala sadto na bagay. ¹²Kaya, bisan nagsurat ako sa iyo dili idto alang-alang sa nagkasala o sa nahimuan sin sala kundi agod sa atubangan san Dios mahayag sa iyo an iyo pagkamalulot sa amon. ¹³Kaya nalilipay kami.

Dili lang ina, kundi lalo kami na nalipay kay ginpalipay niyo si Tito sa ginhimo niyo na kaliawan sa iya. ¹⁴Ginhambog ko kamo sa iya kag dili naman niyo ako binuyo. Pareho na matuod an ginsabi namon sa iyo, sugad man matuod an ginahambog namon kan Tito manungod sa iyo. ¹⁵Mas lalo na namumuot siya sa iyo lalo na gayod kun nadudumduman niya an pagkamatinu-manon niyo kag an pag-istimar sa iya na may paggalang kag diosnon na pagkahadlok. ¹⁶Nalilipay man gayod ako kay biyo na an pagtiwala ko sa iyo.

⁸6:17 Kitaa sa Isaias 52:11.

**6:18 Kitaa sa 2 Samuel 7:14.

An Pagkamahinatagon San Mga Nagatuod Sa Macedonia

8 Mga kamaranghod, gusto namon ipaaram sa iyo an manungod sa maayo na gawi na nangyari sa Macedonia tungod sa kaluoy san Dios sa mga nagatuod didto. ² Bisan grabe an inda pagtios, an nagsurobra ninda na kalipay kag grabe na kapobrehan nahuman sa biyo na pagigin mahinatagon ninda. ³ Makapamatuod ako na naghatag sinda sa abot san makakaya ninda kag sobra pa sa makakaya. Tapos, sa sadiri na kabubut-on ⁴ nakisurmaton sin pirit na tugutan sinda makahatag man sin bulig sa mga kamaranghod sa pagtuod sa Jerusalem. ⁵ Sobra sa amon ginalauman an inda hinimo. An una ninda ginhimo sa pagbuot san Dios ginhalad ninda an inda sadiri sa Ginoo kag pagkatapos sa amon man. ⁶ Kaya ginhangyo namon kan Tito na, kay natunaan na, biyu-biyuon na lang niya ini na pagigin maluluyon niyo. ⁷ Mabugana kamo sa tanan na bagay. Halimbawa, sa pagtuod, sa panunurmaton, sa kadunungan, sa kahigusan pagbulig kag sa pagkamuot niyo sa amon. Kaya gusto man namon na magmabugana kamo sani na grasya san pagkamahinatagon.

⁸ Dili ko ginsabi ini bilang sugo kundi ginakita-kita ko lang kun matuod man gayod an iyo pagkamuot. Kaya nakakumparar ako sa pagkamatinu-manon san iba. ⁹ Maaram na kamo san dako na pagkamuot san aton Ginoo'n si Jesu-Cristo na bisan mayaman nagpakapobre alang-alang sa iyo agod paagi san iya pagkapobre mapayaman niya kamo.

¹⁰ Kaya sani na bagay ginahulitan ta kamo na mas maayo pa sa iyo yana na tapuson na niyo an iyo natunaan san

usad pa na tuig. Sadto dili lang kamo an nauna sa pagtipon sin limos kundi kamo man an nauna paghandom na maghimo sani. ¹¹ Niyan, tapuson niyo ini agod an iyo kalipay sa katapusan magigin pareho sa iyo kalipay san pagtuna paagi sa paghatag sa abot san makakaya. ¹² Kay kun gusto man gayod niyo maghatag, an ginahanap san Dios na maghatag kamo susog sa iyo kaya, dili sa kawarad-on niyo.

¹³ Pero dili namon gusto na palisudan kamo para lang magpabugana an iba, kundi an gusto namon parareho kamo may kakuntentuhan. ¹⁴ Kun sugad, an iyo sobra yana amo anay an makapuno san kakulangan ninda. Tapos sa iba na adlaw sinda naman an magahatag san inda sobra agod punuan an iyo pagkikinahanglan. Kaya sani na paagi parareho man kamo. ¹⁵ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

“Wara'n sobra sa nagtipon sin damo kag dili naman kinulang an nagtipon sin dyutay.”^{††}

¹⁶ Nagapasalamat ako sa Dios na ginpamalasakit niya si Tito sa iyo pareho man san adi sa akon. ¹⁷ Dili lang niya gin-ako an amon pakimaluoy kundi sa sadiri na kabubut-on nagapakada siya sa iyo kay surusobra an pagmalasakit niya sa iyo. ¹⁸ Pwera pa, ginapaupod namon sa iya an kamanghod na bantog sa tanan na mga nagatuod tungod san pagtukdo niya san Maayo Na Barita. ¹⁹ Dili lang ina kundi pinili siya san mga nagatuod agod makaupod siya sa amon sani na pagdara san iyo bulig na ginahimo namon para sa ikakadayaw san Ginoo kag agod pamatuudan an amon pagmalasakit sa mga kamaranghod.

²⁰ Naghihimat kami sin maayo agod dili matatsaran an pagkapot namon sani na dako na regalo. ²¹ Kay gusto namon

^{††}8:15 Kitaa sa Exodo 16:18.

himuon an naaangay, dili lang sa pagkita san Dios kundi sa atubangan man san mga tawo.

²² Usad pa, may ginapaupod pa kami na kamanghod na naporbaran na namon sin maayo kag napamatuudan an pagsirbe. Lalo siya niyan ungod kay dako an tiwala niya sa iyo. ²³ Manungod kan Tito, siya an akon kapadis kag katrabaho sa pagbulig sa iyo, kag manungod naman sa mga iba na kamaranghod, sinda mga sugo san mga nagatuod kag ginapagalangan ninda si Cristo. ²⁴ Kaya ipakita lugod niyo sa inda an iyo pagkamuot kag pamatuudi niyo an ginahambog namon manungod sa iyo agod maaraman san tanan na mga nagatuod.

Bulig Sa Mga Kamaranghod Sa Pagtuod

9 Dili ko na gayod kinahanglan mag-surat sa iyo manungod sa pagbulig sin kwarta sa mga kamaranghod sa pagtuod, ² kay aram ko na gurugusto gayod kamo maghimo sana. Amo ngani ina an ginahambog ko sa mga taga-Macedonia manungod sa iyo. Sinabi ko sa inda na an kamaranghod sa Grecia handa na magbulig tuna pa san usad na tuig, kaya dahilan ngani san kahigusan niyo sani damo sa inda an nahidara paghatag man. ³ Bisan ngani sugad, papakadaon ko man gihapon an mga kamaranghod agod an amon ginahambog manungod sa iyo sani na kamutangan dili magin mga buwa kundi pareho san ginsabi ko sa inda magin handa ngani kamo.

⁴ Nasabi ko ini kay basi kun may mag-upod sa akon pakada na mga taga-Macedonia kag abutan kamo na dili gali handa, mapaaluhan kami hasta kamo man tungod san sobra na pagtiwala sa iyo. ⁵ Kaya gin-isip ko na kinahanglan

paunahon ko ini na mga kamaranghod para mahanda niyo an iyo gintuga na regalo. Tapos makita na sa sadiri na kabubut-on ina na ginhatag kag dili sa piritan.

⁶ Tandai niyo ini na kasabihan: an nagahasok sin dyutay lang, dyutay man an aanihon, pero an nagahasok sin damo, damo man an aanihon. ⁷ Maghatag an kada usad susog sa gusto niya, dili sa karautan san kabubut-on o tungod na napipiritan lang. Matuod ini kay namumut-an san Dios an mga nagahatag sa malipayon na kabubut-on. ⁸ Tapos, kaya ibu-bo niya sin sobra an tanan na bendisyon agod pirme kamo magkaigwa sin tama-tama sa tanan na bagay kun diin magigin bugana kamo sa paghatag sa tanan na klase'n may maayo na katuyuan. ⁹ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

“Nagaparapanghatag siya sa mga kapobrehan. Hasta na lang an iya kaayuhan.”^{††}

¹⁰ An Dios na nagahatag sin binhi na itaranom kag san tinapay na karaunon amo man an nagahatag kag nagapadamo san iyo binhi agod lalo na magdamo an bunga san iyo kaayuhan. ¹¹ Papayamanon kamo sa tanan na bagay agod makapanghatag man kamo sin damo pirme. Kaya magapasalamat an kadamuan sa Dios sa iyo mga regalo na pagadarhon namon.

¹² Niyan, ini na iyo paghatag dili lang para sa mga kinahanglan san mga katawuhan san Dios kundi damo man na pasalamat an babatunon san Dios. ¹³ Tungod san pruwiba san paghimo niyo damo an magaumaw sa Dios dahilan san pagsakop niyo sa Maayo Na Barita manungod kan Cristo na iyo ginako kag dahilan san bugana niyo na regalo sa inda kag sa iba. ¹⁴ Kaya iga-

^{††}9:9 Kitaa sa Salmo 112:9.

pangadyi ninda kamo kag pagahandumon na makita tungod san dako niyo na pagkamaluluy-on sa inda na ginhatag sa iyo san Dios. ¹⁵ Pasalamatan ta an Dios tungod san iya grabe kag mahal na regalo.

Ginapamahala San Dios Si Pablo

10 Niyan, ako, si Pablo, nakimaluoy sa iyo na may pagpainubuson kag pagkamaluluy-on ni Cristo. Sabi san iba na mapainubuson lang ako kuno kun kaatubang niyo pero kun sa harayo maisog na. ² Nakimaluoy ako sa iyo na pag-abot ko dida, dili niyo ako pag-piriton na magin maisog kay kaya ko atubangon na may kusog sin buot ina na mga nagapasibanghod na may kinab-anon kuno kami na katuyuan sa amon pagtrabaho. ³ Matuod ngani nagaistar kami sa kinab-an pero dili kami naki-away sa kinab-anon na paagi, ⁴ kay an mga armas namon sa pakig-away dili kinab-anon kundi igwa sin diosnon na gahom para siraon an armado na lugar san kaaway. ⁵ Ginasira namon an mga pagsuay kag tanan na ginapanghambog kontra sa pagkakilala sa Dios. Tapos ginabihag namon an tanan na pag-iisip kag ginapasunod ini kan Cristo. ⁶ Tapos kun sigurado na kami na masinunudon na kamo kan Cristo, handa na man kami magkastigo sa tanan na pagsupak.

⁷ Niyan, an nakikita lang niyo an pan-labas na hitsura. Kun may nagahuna na siya para kan Cristo, ipadumdom man sa iya na kami man para kan Cristo. ⁸ Bisan ngani magsobra an akon paghambog na may otoridad ako pagpamahala sa iyo dili ako maaalo. Ginapamahala ako san Dios sa iyo agod pasarigon kag dili para siraon kamo. ⁹ Habo ako na pag-isipon niyo na ginaporbaran ko lang kamo paghadlok sa mga surat ko. ¹⁰ Basi may

nagasarabi, “Hadalom kag maisog ina kun magsurat, pero maluya naman kun kaatubang na namon kag dili mahusay magsurmaton.” ¹¹ Dapat maaraman sana na mga tawo na kun maisog kami sa pagsurat amo man gihapon kami kun kaatubang! ¹² Habo lang kami mag-irog sana na mga tawo na nagdudunung-dunungan sa inda sadiri, kay mga pulpol sinda kun nagapakaarayu-ayuhan kag nagapadurunung-dunungan sa usad kag usad.

¹³ Sa amon naman, habo kami maghambog sin sobra sa naaangay kundi susog lang sa mga tubtuban na hinatag sa amon san Dios pero hasta kamo kaintra. ¹⁴ Dili naman kami nagpasobra sa paghambog na amo man gayod kun dili namon kamo naabot, pero kami an nauna pagkada sa iyo sa katuna-tunai pa na dara an Maayo Na Barita manungod kan Cristo. ¹⁵ Dili man kami nagalampas sa mga tubtuban san amon nahimuan paagi san paghambog san mga hinimuan san iba, kundi an amon lang paglaom na padayon kamo na mag-uswag sa pagtuod agod lalo na maghiwas sin dako an amon trabaho sa iyo. ¹⁶ Kun sugad, makapangtukdo kami san Maayo Na Barita sa iba na lugar na mas harayo pa sa luyo san Corinto kay habo namon ighambog an nahimuan san iba sa iba na lugar. ¹⁷ Pero susog sa Kasuratan, “Kun may maghambog, an hinimuan san Ginoo an dapat ikahambog.”^{¶¶} ¹⁸ Dili mahalaga an nagdudunung-dunungan sa iya sadiri kundi an tawo na ginpahalagahan san Ginoo.

An Mga Nagasaragin-sagin Na Apostoles

11 Mapasensya man kuntani niyo ako kun baga’n buang ako kun

^{¶¶}10:17 Kitaa sa Jeremias 9:24.

minsan. Tabi man pasensyaha niyo ako!
²Nagabatyag ako sin diosnon na pagse-
 los sa iyo kay ginpanuga ko kamo kan
 Cristo. Baga kamo'n malinis na arasawa-
 hon na babayi na para sa iya lang.
³Pero nahadlok ako na basi ipaharayo
 an iyo pag-iisip hali sa hugot sa buot
 kag malinis gayod na pagkamuot kan
 Cristo pareho san pagkadaya kan Eba
 san sawa. ⁴Nasabi ko ini kay nagapa-
 mati dayon kamo sin maayo kun may na-
 gapangtukdo sin iba san tinukdo namon
 sa iyo manungod kan Jesus. Nagaako
 man kamo sin espiritu na iba sa Espir-
 ito Santo na gin-ako na niyo, kag sin
 maayo na barita na iba sa gin-ako naman
 niyo. ⁵Dili ako nagatuod na nakalabaw
 sa akon ina kuno na mga mahusay na na-
 gauruapostol. ⁶Bisan dili ako mahusay
 magsurmaton, aram ko naman an akon
 ginasabi. Ginpamatuudan namon ina sa
 iyo sa tanan na paagi.

⁷Nano, sala an hinimo ko na nagma-
 painubuson ako agod magin importante
 kamo kay tinukdo ko sa iyo an Maayo
 Na Barita na wara'n bayad? ⁸Baga man
 lang kinawatan ko an iba na mga na-
 gatuod tungod na nagbaton ako sin
 suhol hali sa inda agod masirbihan ko
 kamo. ⁹San kinulang ako sadto'n ada
 ako, dili ako nag-ayo sa iyo sin bisan
 nano kay an akon mga kinahanglan
 hatag san mga kamaranghod na nag-
 arabot hali sa Macedonia. Naglikay ako
 na makapabug-at sa iyo, kag amo ina an
 padayon ko na hihimuon. ¹⁰Nagasumpa
 ako sa kamatuudan hali kan Cristo na
 adi sa akon na dili masusublian san
 sin-o man ini na akon ginahambog sa
 bilog na Grecia! ¹¹Kay nano? Kay dili
 ko kamo namumut-an? Aram san Dios
 na namumut-an ko kamo.

¹²Niyan padayon ko na hihimuon
 ini na ginahimo ko agod dili maka-
 pangangkong ina na iba na mga tawo
 na ada dida na sinda pareho namon

kun magsirbe. ¹³Ina na mga tawo mga
 dili matuod na sugo san Dios. Mga
 manluluko ina na nagasaragin-sagin na
 mga apostol ni Cristo. ¹⁴Kun sa bagay,
 dili naman makangangalas kay bisan
 ngani si Satanas man nagasagin-sagin
 na anghel san Dios. ¹⁵Kaya dili makan-
 gangalas kun an iya mga sakop mismo
 magsagin-sagin naman na mga suruguon
 san Dios. Sa kauruurhii mababaton
 ninda an kastigo na angay sa inda tun-
 god san inda nagkahirimuan.

Mga Pagtios Ni Pablo Bilang Apostol

¹⁶Ootrohon ko gihapon, dili kamo
 mag-isip na buang ako. Pero kun gi-
 nahuna ngani niyo na buang ako,
 pabay-i niyo na maghambog pa ako
 na pareho sin buang. ¹⁷Kun sa bagay,
 sani na harambugan an akon ginasabi
 dili hali sa Ginoo kundi nagasurma-
 ton man gayod ako na baga'n buang.
¹⁸Kaya, kay may damo na mga naga-
 hambog san kinab-anon na mga bagay
 sugad man sana an hihimuon ko. ¹⁹Pal-
 ibhasa mga nagadunung-dunungan man
 kamo kaya malipay na napapasensya-
 han niyo an mga buang. ²⁰Napapasen-
 syahan ngani niyo na ginauripon kamo
 san sin-o man, ginaagaw an iyo mga
 sadiri, ginadaya, ginadaug-daog kag gi-
 nasampadong kamo. ²¹Makaaralo ngani
 pero aakuon ko na maluya an amon buot
 paghimo sana.

Mala ngani kun may ginahambog
 sinda, igwa man ako sin ikakaham-
 bog pero nagasurmaton naman ako
 na baga'n buang. ²²Mga Hebreo kuno
 sinda? Ako amo man! Mga taga-Israel
 kuno sinda? Ako amo man! Mga taga-
 Israel kuno sinda? Ako amo man! Kaupod
 kuno sinda san lahi ni Abraham? Bisan
 ako amo man! ²³Mga suruguon kuno
 sinda ni Cristo? Lalo na gayod ako, pero
 nabubuang na man gayod ada ako. Mas
 sobra an akon pagtrabaho kisa inda. Mas
 damo ako na beses napriso. Dili ko mabi-

lang kun pira na beses ako nabunal kag damo'n bes nameligro sa kamatayon. ²⁴Lima na na beses ako nakabaton sin 39 na hanot hali sa mga Judio. ²⁵Tulo na beses ako ginpalo san mga Romano, usad na bes binato. Tulo na na beses na an akon ginasakyan sa dagat nasira kag minsan naagahan ako kag nagagab-ihan na nagautaw-utaw sa dagat. ²⁶Damo na mga biyahe an naagihan ko. Nameligro an akon buhay sa mga suba, mga tulisan kag sa mga kahilungsod ko na Judio kag san mga dili-Judio. Nagkasarapay ko an peligro sa sulod san syudad, sa kakadlaganan, sa dagat kag sa kamot san mga dili matuod na kamaranghod kan Cristo. ²⁷Nagtrabaho ako, nagpagal kag nagpuka. Nagutom ako kag napaha. Damo na beses na wara ako'n pagkaon. Minsan ginatakigan ako tungod san kakulangan sin bado. ²⁸Pwera pa sana may mabug-at pa ako na obligasyon uruadlaw na amo an pag-ataman san kamutangan sa mga pagtiripon san mga nagatuod bilang mga simbahan. ²⁹Kun may nanluluya, nakidamay man ako sa iya. Kun may nahihidara pagkasala, nauurit man gayod ako sa naghidara.

³⁰Niyan, kun kinahanglan ko maghambog, an mga tanda san akon kaluyahan an akon ighambog. ³¹Matuod an ginasabi ko kag ini aram san Dios na angay san wara'n katapusan na pag-umaw na amo man an Ama san Ginoo'n Jesus. ³²Halimbawa, sa syudad san Damasco pinabantayan san gobernador na sakop san Hadi na si Aretas an tanan na luwasan sa syudad agod dakupon ako. ³³Ginpalusot ugaling sa buho sa pader na nakapalibot sa syudad kag gintunton na nakasulod sa bangkat, kaya nakadulag ako sa iya.

Mga Ginpakita Kag Ginsabi Kan Pablo

12 Wara'n pulos ini na paghambog kaya lang kinahanglan

himuon ko. Niyan, sasabihon ko sa iyo an manungod sa mga ginpakita kag ginsabi sa akon san Ginoo. ²Kasadto mga katorse na ka tuig an nakaligad may kilala ako'n tawo sa pakig-usad kan Cristo na gindara sa pinakahitaas san langit. Ambot kun nangyari ini sa iya lawas o sa iya lang pangitaon. An Dios lang an maaram. ³Aram ko gayod na ini na tawo gindara pakadto sa paraiso. Sa gihapon, ambot kun nangyari ini sa iya lawas o sa iya man lang gihapon pangitaon. An Dios lang an maaram. ⁴Didto nakabati siya sin mga makangangawa na bagay na dili ikatugot sa tawo na iistorya. ⁵May ikakahambog ako manungod sa may pareho na kamutangan sani na tawo pero kun manungod sa sadiri ko, an akon lang mga kaluyahan an ikakahambog ko. ⁶Niyan, bisan gusto ko man maghambog dili naman ako mabubuang kay matuod naman an akon sasabihon. Pero dili ko ina hihimuon agod wara'n maghuna na mas maayo ako ki san matuod na nakikita niya na ginahimo ko kag nababati niya na ginasabi ko.

⁷Kaya ngani, agod dili ako magin hambugon tungod san mga makangangawa na bagay na ginhayag sa akon san Dios, hinatagan ako sin kaluyahan baga'n tunok sa lawas na sugo ni Satanas na nagapasakit sa akon agod dili ako magin hambugon. ⁸Tulo na beses na ginpakimaluoy ko sa Ginoo na mahali ini, ⁹pero ini an sabi niya, "Tama na para sa imo an akon pagbulig, kay kun maluya ka, ina an panahon na pinakamakusog sa imo an akon gahom." Nano pa niyan, mas gusto ko pa na ihambog an akon kaluyahan agod magpirme sa akon an gahom ni Cristo. ¹⁰Kaya alang-alang kan Cristo, kontento ako na may kaluyahan, ginatuya-tuya san mga tawo, nagtitios, ginapasakitan kagmay mga kalisu-

dan, kay kun sano ako maluya amo an oras na makusog ako.

¹¹Niyan, napiritan lugod ako maghambog na baga'n buang tungod sa iyo. Kuntani kamo an dapat maghambog manungod sa akon kay bisan wara ako'n pulos dili ako nalabwan sana na mga maayo niyo na nagaaurapostol. ¹²An mga tanda na pruwiba na matuod ako na apostol ginhimo ko na may biyo na pagkamapinasensyahon sa atubangan niyo. Ini an mga tanda, mga makangangalas kag mga makagagahom na himo. ¹³Sa usad lang na bagay ako nagkulang sa iyo. Dili ako nakapabug-at sa iyo pareho san hinimo ko sa iba na mga pagtiripon san mga nagatuod bilang mga simbahan. Patawada ako niyo sana na kakulangan ko.

¹⁴Amo na ini an ikatulo na beses na handa ako magpakada sa iyo. Pero dili pa gihapon ako magaayo sa iyo sin bulig kay dili an iyo kwarta an kinahanglan ko kundi kamo. Kitaa, an giniklanan an dapat mag-aling sa inda mga anak kag dili an anak an dapat mag-aling sa giniklanan. ¹⁵Para sa akon, malipay naman ako paggasto dili lang san akon kwarta kundi hasta san sadiri ko na buhay alang-alang sa iyo. Kay lalo ko kamo mamut-an, nano, maibanan ada an iyo pagkamuot sa akon? ¹⁶Mauyon siguro kamo na dili ako nakapabug-at sa iyo. Pero may magasabi na listo ako kaya nadaya pa gihapon kamo sa iba na paagi. ¹⁷⁻¹⁸Pan-o ko kamo nadaya? Nano, ginbintahaan ta kamo paagi sadto'n ginpakada ko sa iyo na mga mensa-hero? San ginpabisita ko dida sa iyo si Tito kaupod na may kamanghod sa pagtuod, nano, nagdisbintaha sinda sa iyo? Dili ba pareho an ugali namon? Dili ba pareho an ginasunod namon na paagi?

¹⁹Basi nagaparahuna kamo na nagaparepensa lang kami sa atubangan niyo. Mga namumut-an, dili ina tama kay sa atubangan san Dios nagasurmaton kami sa pakig-usad kan Cristo agod pakusugon an iyo buot. ²⁰Ginsabi ko ini kay kahandal ko na pag-abot ko dida basi dili ko mailaan an makikita ko sa iyo kag dili man niyo mailaan an makikita niyo sa akon. Basi maabtan ko kamo na nag-araraway, nagpaarawa-awa, nagkakaaururan, nagpapairimutan, nagbuburulihadan, nagririlibakan, nagpapaharambugan kag nagsasaramok. ²¹Kahadlok ko na pag-abot ko naman dida pakaaluhan ako san Dios sa atubangan niyo. Basi magtangis ngani ako tungod sa mga dati na nagkarasala na dili pa nagbabarasol san nagkahirimuan ninda na kabastusan, karautan kag kalaw-ayan.

Mga Urhi Na Pagpaandam

13 Niyan, pag-abot ko amo an ikatulo ko na pagbisita sa iyo. Dumumon niyo an nasurat sa Banal Na Kasuratan, "An kada akusasyon kinahanglan mapamatuudan sin duha o tulo na testigo."^{§§} ²Ginpadaan ko na an mga nagkasala sadto'n urhi ko pagkada. Ginapadaan ko naman gihapon sinda niyan kag kamo man na tanan bisan harayo ako sa iyo na pag-abot ko dida wara ako sin kaluy-an sa mga may kasal-an. ³Magakaigwa kamo sin pagpamatuod na si Cristo man gayod an naga-surmaton paagi sa akon. Dili siya maluya pakigbagay sa iyo kundi makagagahom siya sa atubangan niyo. ⁴Maluya man gayod siya san ginpako siya sa krus pero nabubuhay siya yana sa gahom san Dios. Maluya man kami pareho

^{§§}13:1 Kitaa sa Deuteronomio 19:15.

niya sadto pero sa pakibagay namon sa iyo mabubuhay kami sa pakig-usad sa iya paagi san gahom san Dios para sa kaayuhan niyo.

⁵ Susiha niyo an iyo sadiri kun matuod man gayod na nagatuod kamo. Porbari niyo an iyo sadiri. Nano, dili niyo naaraman na ada sa lawas niyo si Jesu-Cristo? Pwera naman lang gayod kun dili kamo pumasar sa pagporbar sa iyo. ⁶ Niyan nagalaom ako na maaraman niyo na kami pasado na kag matuod man gayod na nasa Ginoo. ⁷ Pero ginapangadyi namon sa Dios na dili kamo magkasala. Dili agod makita san mga tawo na pasado kami kundi an gusto namon na maghimo kamo sin tama bisan baga'n dili kami makapasar. ⁸ Matuod ini kay dili natanon pwede suayon an kamatuudan kundi uyunan lang.

⁹ Malipay kami na kami maluya basta masarig kamo. An ginapangadyi namon na magadako kamo sa pagtuod kan Cristo. ¹⁰ Kaya ngani, an katuyuan ko sa

pagsurat sani myintras harayo ako sa iyo kay agod pag-abot ko dida dili ko kinahanglan na paggamiton an akon gahom na may pagkaisog. Aram niyo, an gahom na hinatag sa akon san Ginoo para sa ikakapasarig sa iyo kag dili para sa ikakasira niyo.

Mga Urhi Na Tugon

¹¹ Sa katapus-tapusi, paaram na sa iyo, mga kamaranghod sa pagtuod. Talinguhaa na magin masarig kamo sa pagtuod, sunda niyo an akon pakimaluoy, magkauruyon kamo sa usad kag usad, mabuhay kamo sa kalinawan kag an Dios na ginhalinan san pagkamuot kag kalinaw mapapasa iyo.

¹² Magkurumustahan kamo sin maayo. ¹³ Ginakumusta kamo didi san tanan na mga nagatuod sa Dios.

¹⁴ Mabatyagan lugod niyo tanan an pag-ataman san Ginoo'n Jesu-Cristo, an pagkamuot san Dios kag san pakikiupod san Espirito Santo.

An Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-GALACIA

PAARAM

Si Pablo an nagtindog san pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan didto sa Galacia. Paghali niya may mga nag-arabot didto na ginasabi na an tawo dili magigin Kristyano paagi lang sa pagtuod kundi kinahanglan man na mag-sunod sa Kasuguan ni Moises. Sani na surat ginapasabot niya sa mga nagaturuod na nagin Kristyano gayod sinda sa pagtuod lang kan Jesu-Cristo. An mga parte sani na surat amo ini:

Ginasabat ni Pablo an mga ginatatsar sa iya 1:1 - 2:21

An Maayo Na Barita san pagkamuot san Dios 3:1 - 4:31

An kalibrihan para sa mga Kristyano 5:1-33

An urhi na mga tugon 6:1-18

Mga Pangumusta

1¹⁻² Mga kamaranghod sa pagtuod, ini na surat an para sa iyo na mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan dida sa Galacia. Hali ini sa akon, si Pablo, kag hali man sa tanan naton didi na kamaranghod sa pagtuod.

Aram niyo, nagin apostol ako pero dili hali sa tawo o paagi san tawo kundi ginpili ako ni Jesu-Cristo kag san Dios Ama na nagbuhay gihapon kan Cristo hali sa kamatayon.

³ Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip. ⁴ Susog sa pagbuot san Dios na aton Ama, namatay siya tungod san aton mga sala agod isalbar kita sani na makasal-anon na kinab-an. ⁵ Umawon an Dios hasta na lang! Amen.

An Amo Lang Na Maayo Na Barita

⁶ Baga'n dili ako makatuod na kadali niyo magbaya sa Dios na nagtawag sa iyo tungod san iya pagkamuot na nahayag paagi kan Cristo, pakatapos may iba na maayo na barita na ginaako dayon niyo. ⁷ Ugaling, wara man gayod sin iba na maayo na barita kundi ginasabi ko ini kay igwa dida sin iba na mga nagaparasamok sa iyo kag nagatalinguha na balyuhan an Maayo Na Barita manungod kan Cristo. ⁸ Pero kun may magtukdo sa iyo sin maayo na barita na iba man san ginpahayag namon sa iyo, sumpaon lugod siya na mapaimpyerno bisan kami ini o may anghel pa na hali sa langit! ⁹ Ginsabi na namon ini kasadto pa kag niyan ginaotro ko gihapon na sumpaon lugod na mapaimpyerno an magtukdo sa iyo sin maayo na barita na iba man san gin-ako niyo!

¹⁰ Nano, nangangahulugan kaya ini na gusto ko na dayawon ako sin mga tawo? Dili! An gusto ko gayod na an Dios an magdayaw sa akon. Nasabi ko ini kay dili ako dapat magin suruguon ni Cristo kun nagahandom ako na dayawon lang san mga tawo.

Pan-o Nagin Apostol Si Pablo

¹¹ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, gusto ko maaraman niyo na dili hali sa tawo an Maayo Na Barita na ginpahayag ko. ¹² Matuod ini kay wara'n tawo na naghatag o nagtukdo sani sa akon kundi si Jesu-Cristo mismo an naghayag sani.

¹³ Maaram kamo san buhay ko sadto'n parasunod pa ako san pagsirbe namon na mga Judio sa Dios, kun sing-ano kasobra an pagparakastigo ko na wara'n luuy-luoy sa mga nagatuod kan Jesu-Cristo. Nagtalinguha gayod ako na sir-aon sinda. ¹⁴ Sa mga kaedad ko wara na sin mas maungod pa sa akon sa amon pagsirbe. Gintalinguha ko na sundon sin

biyo an tanan na dati na kaugalian kag surundon san akon mga kalulululuhan.

¹⁵ Pero antes pa gali ako gin-anak, pinili na ako san Dios, tapos tungod san iya kaluoy gintawag ako na magsirbe sa iya.

¹⁶ San maghayag siya sa akon na si Jesus an iya anak agod ipahayag ko sa mga dili-Judio an Maayo Na Barita manungod sa iya, wara ako makig-istorya bisan kanin-o. ¹⁷ Wara man ako magkadto sa Jerusalem agod makig-istorya manungod sani sa mga apostol na nauna sa akon sa pagtuod, kundi nagkadto ako sa disyerto san Arabia. Pakatapos, nagbalik ako sa syudad san Damasco.

¹⁸ Pakaligad san tulo ka tuig, amo pa lang ako nagpakadto sa Jerusalem agod magbisita kan Pedro kag kinse na adlaw lang ako didto kaupod niya. ¹⁹ Wara man ako'n nakita na iba na apostol didto pwera kan Santiago na kamanghod san Ginoo. ²⁰ Matuod gayod ini na ginasurat ko. Aram san Dios na dili ako nagabuwa! ²¹ Tapos, nagkadto naman ako sa mga lugar san Siria kag Cilicia. ²² Myintras sana na panahon, dili pa ngani ako nakikilala san mga nagatuod kan Cristo sa probinsya san Judea. ²³ Igwa lang sinda sin nagkabararitaan sugad sani, "An dati nagapangkastigo sa aton nagapangtukdo na yana san pagtuod kan Jesus na dati niya ginatalinguha na sir-aon." ²⁴ Kaya, gin-umaw ninda an Dios tungod san barita sa akon.

Gin-ako Si Pablo San Iba Na Mga Apostoles

2 Pakaligad naman sin katorse ka tuig, nagbalik kami ni Bernabe sa Jerusalem kag ginpaupod ko si Tito sa amon. ² Nagpakadto ako kay ginhayag sa akon san Dios na kinahanglan magkadto ako. Sa patago na pakig-istoryahan sa mga namumuno san mga nagatuod ginpahayag ko sa inda an Maayo Na Barita na ginatukdo ko sa

mga dili-Judio. Ginhimo ko ini kay gusto ko makasiguro na an akon pagtalin-guha kasadto kag yana dili masayang kundi mapaako sa inda. ³ Kaya ngani, kay naako ninda ini, wara gayod si Tito na kaupod ko bisan Griego mapirit na magpaturi, ⁴ bisan may kalalakihan na gusto man ngani siya turion. Nakaintra lang ini na mga tawo sa pagkunu-kuno lang na mga kamanghod sinda sa pagtuod. Nakaintra sinda agod mag-usyuso manungod sa pagkalibre na adi sa aton paagi sa pakig-usad naton kan Cristo, tapos gusto pa ninda na uripunon kita sa mga surundon san inda rilihiyon. ⁵ Pero wara gayod kami magpahunod sa inda bisan usad na minuto agod mabantayan gayod namon sa iyo an kamatuudan san Maayo Na Barita.

⁶ Kaya, wara naman sa akon sin gindugang na bag-o na katukduan an mga namumuno kuno san mga nagatuod. (Kun sa bagay, wara'n labot sa akon kun mga namumuno sinda kay paripareho naman tanan sa pagkita san Dios.) ⁷ Tapos, gin-ako na ninda na ginpaniwala sa akon san Dios an pagtukdo san Maayo Na Barita sa mga dili-Judio, pareho man ni Pedro na gintawag para magtukdo sa mga Judio. ⁸ Sugad man an gahom san Dios an nagahiwag kan Pedro bilang apostol sa mga Judio kag amo man an nagahiwag sa akon bilang apostol sa mga dili-Judio. ⁹ Niyan, sinda Santiago, Pedro kag Juan an mga namumuno kuno san mga nagatuod didto. Kaya, san maaraman ninda an pagkatawag sa akon san Dios para sani na trabaho, gin-ako ninda kami ni Bernabe bilang mga paratrabaho man. Nagkauruyunan namon na kami ni Bernabe magatukdo sa mga dili-Judio kag sinda naman sa mga Judio. ¹⁰ Usad lang na bagay an ginpakisurmaton ninda sa amon na dili malimot pagbulig sa mga

pobre, na amo man gayod an gusto ko himuon.

Ginsuay Ni Pablo Si Pedro Sa Antioquia

¹¹ Sa iba na adlaw sa Antioquia pag-abot ni Pedro, gin-atubang kag ginsuay ko siya kay sala an ginhimo niya. ¹² Nahimo ko ini kay dati, si Pedro sige an pakig-upod pagkaon sa mga kamaranghod sa pagtuod na dili-Judio. Tapos, pag-abot hali kan Santiago san nagkapira na mga Judio san pagkaturi na grupo, nagbaya si Pedro pakidungan sa pagkaon kaupod san mga dili-Judio. Wara man siya bisan nakiupod sani kay nahadlok siya na maakusar sadto'n mga tawo. ¹³ Kaya, nagin matalaw man pareho niya an iba na mga kamaranghod na Judio. Bisan ngani si Bernabe nadara man san inda pagkatalaw.

¹⁴ Niyan, pakakita ko na dili tama an inda ginahimo susog sa kamatuudan san Maayo Na Barita, ginsabihan ko si Pedro sa atubangan san tanan, "Judio ka pero dili ka naman nabubuhay na pareho san mga Judio, kundi pareho san mga dili-Judio. Kun sugad, pan-o mo kaya mapirit an mga dili-Judio na mamuhay pareho san mga Judio?"

An Pagigin Matanos Amo An Pagsarig Kan Cristo

¹⁵ "Matuod man gayod na dili kita gin-anak na ginatawag 'mga makasal-anon na mga dili-Judio,' kundi gin-anak kita na mga Judio. ¹⁶ Pero maaram na kita na an pagigin matanos sa pagkita san Dios dili gayod paagi sa pagtuman san ginakinahanglan san Kasuguan kundi paagi sa pagsarig kan Jesu-Cristo. Kita man ngani na mga Judio nagsarig kan Cristo Jesus agod magin matanos sa pagkita san Dios paagi sani, kag dili sa pagtuman san ginakinahanglan san Kasuguan. Aram naton na wara gayod sin tawo na magi-

gin matanos sa pagkita san Dios paagi sa pagtuman san ginakinahanglan san Kasuguan.

¹⁷ "Niyan, kun an nahumanan san aton pagtalinguha na magin matanos sa pagkita san Dios paagi sa pag-urusad kan Cristo na araman ta na makasal-anon man gali kita pareho san mga dili-Judio kay dili man kita nagasunod sa Kasuguan, nano, masasabi ta na si Cristo an dahilan kaya kita nagin makasal-anon? Pero buwa ina! ¹⁸ Ugaling, kun idto'n daan na Kasuguan na ginbayaan ko amo an papatindugon ko gihapon, pagpamatuod naman ina na makasal-anon gayod ako. ¹⁹ Pero, san maaraman ko na dili gayod ako magigin matanos paagi sa Kasuguan, ginpabayaan ko ini. Kaya baga'n namatay ako paagi sani agod magkaigwa'n buhay para sa Dios. ²⁰ Niyan, baga'n ginpako na ako sa krus na kaupod ni Cristo kag dili na ngani ako an nabubuhay niyan kundi si Cristo na an nabubuhay sa akon kay ini na buhay na adi niyan sa akon lawas bunga san pagsarig ko sa Anak san Dios. Siya an namuot sa akon kaya naghatag san iya mismo sadiri alang-alang sa akon. ²¹ Pero sa pagpaambot ko san Kasuguan dili ko ginabasang-basang an kaluoy san Dios, kay kun paagi sa Kasuguan nagin matanos an tawo sa pagkita san Dios, wara gayod sin pulos an pagkamatay ni Cristo."

Wara'n Pagkasalbar Paagi Sa Kasuguan

3 Kamo na mga pulpol na mga taga-Galacia! Sin-o an nakalumay sa iyo? Hayag na dida sa atubangan niyo na gintukdo ko sa iyo kun nano kay namatay sa krus si Jesu-Cristo. ² Huhungaon ta lang kamo sani: Nano an dahilan kay napasa iyo an Espirito Santo? Nano, dahilan na nagatuman kamo san Kasuguan? Dili! Kundi dahilan san pagbati kag pagtuod

sa Maayo Na Barita. ³ Nano, pulpol man gayod kamo? Nagtuna kamo sin bag-o na buhay paagi sa Espirito san Dios kag yana nabubuhay lang kamo paagi sa sadiri na gahom? ⁴ Damo na kamo sin gintios na kasakitan alang-alang sa Maayo Na Barita. Nano, sasayangon na lang niyo an tanan yana? ⁵ Usad pa na hunga: Tungod daw san pagtuman niyo sa Kasuguan kaya ginhatag sa iyo san Dios an Espirito Santo kag nagahimo sin mga milagro dida sa iyo? Dili, kundi kay gintuudan niyo an nabati na Maayo Na Barita.

⁶ Amo man ini an nangyari kan Abraham na ginsurat sa Banal Na Kasuratan, “Nagtuod siya san gintuga san Dios kag tungod sana nagin matanos siya sa pagkita san Dios.”* ⁷ Kaya aram naton na an mga nagatuod sa Dios amo an matuod na mga lahi ni Abraham. ⁸ Kasadto pa natuga na sa Banal Na Kasuratan na papatanuson san Dios sa iya pagkita an mga dili-Judio tungod san inda pagtuod sa iya. Kaya paagi man sa Banal Na Kasuratan, nahayag kan Abraham kasadto pa an Maayo Na Barita sugad sani: “Paagi sa imo, bibendisyonan san Dios an tanan na nasyon.”† ⁹ Kaya pareho ni Abraham na nagtuod sa Dios, ginabendisyonan san Dios an tanan na nagatuod sa iya sugad san pagbendisyon niya kan Abraham.

¹⁰ Pero ginakondinar naman san Dios an mga nagasarig sa pagtuman san Kasuguan kay nasurat na sa Banal Na Kasuratan: “Ginakondinar san Dios an dili pirme nagatuman san tanan na nasusurat sa libro san Kasuguan.”‡ ¹¹ Kun sugad, hayag na gayod na wara’n nag-

gin matanos sa pagkita san Dios paagi sa pagtuman san Kasuguan kay nasurat man sa Banal Na Kasuratan: “An mabubuhay amo an nagin matanos sa pagkita san Dios paagi sa pagsarig sa iya.”¶

¹² An Kasuguan naman dili ginbasi sa pagsarig sa Dios kundi pareho man san nasurat: “An nagasunod sa tanan na Kasuguan amo an mabubuhay paagi sani.”§ ¹³ Niyan, manungod sa kakondinaran san Kasuguan, ginlibre na kita ni Cristo hali sani kay siya an nakondinar san Dios imbes na kita susog san nasurat man sa Banal Na Kasuratan: “Ginkondinar san Dios an tanan na mapatay san mga tawo paagi sa pagbitay sa kahoy.”**

¹⁴ Ini an ginhimo ni Cristo agod paagi sani ikahatag naman sa mga dili-Judio an bendisyon na gintuga san Dios kan Abraham, agod paagi san pagsarig makabatton man kita tanan san Espirito na gintuga san Dios.

Nauna An Mga Gintuga San Dios

¹⁵ Mga kamaranghod sa pagtuod, may halimbawa ako sa panguruadlaw na pagkabuhay. Kun may kontrata na ginpirmahan san duha ka tawo, wara’n makapasipara o makadagdag sani.

¹⁶ Niyan, nagtuga an Dios kan Abraham kag sa lahi sani. Wara igsurat sa Banal Na Kasuratan, “Kag sa iya mga lahi” na an gusto sabihon para sa damo na tawo kundi nasurat, “Kag sa imo lahi,” na an gusto sabihon para lang sa usad na tawo na amo si Cristo. ¹⁷ An gusto ko sabihon na an Dios nakipagsumpa an kag nagtuga na tutumanon niya ina. An

*3:6 Kitaa sa Genesis 15:6.

†3:8 Kitaa sa Genesis 12:3; 18:18.

‡3:10 Kitaa sa Deuteronomio 27:26.

¶3:11 Kitaa sa Habacuc 2:4.

§3:12 Kitaa sa Levitico 18:5.

**3:13 Kitaa sa Deuteronomio 21:23.

Kasuguan naman na nag-abot pakaligad sin 430 anyos, dili pwede makapasipara sana na ginsumpa an kag panason an gintuga san Dios. ¹⁸ Nasabi ko ini kay kun an ginahatag san Dios nagasarig sa pagtuman san Kasuguan, dili na ina nagasarig sa iya gintuga. Ugaling, ginhatag san Dios an gintuga niya kan Abraham kay gintuga ngani niya ina sa iya.

¹⁹ Siguro, iniisip na niyo, “Nano man an katuyuan san Kasuguan?” Amo ini an sabat ko. Gindugang ina agod mahayag an damo na sala hasta lang na may mag-abot na lahi ni Abraham na amo an gintugaan. Ginhatag man san Diosan Kasuguan paagi naman sa mga anghel kaupod sin nagarepresentar san mga tawo. ²⁰ Pero an nagarepresentar dili naman kinahanglan kun igwa lang sin usad na tawo. Kaya, san magtuga an Dios, siya lang mismo naghimo, wara’n iba.

An Katuyuan San Kasuguan

²¹ Kaya, nano, dili magkauyon an Kasuguan kag san mga gintuga san Dios? Syimpre dili! Kay kun may ginhatag na sugo na makapatanos sa pagkita san Dios, nagin matanos na kita paagi sani. ²² Pero susog sa Banal Na Kasuratan, ginsakop san kasal-an an tanan na tawo agod an gintuga san Dios para sa mga may pagsarig kan Jesu-Cristo ikahatag lang sa inda na nagatuod sa iya.

²³ Niyan, antes kami nagtuod, ginsakop anay kami sa gahom san Kasuguan baga’n mga ginpriso hasta na nahayag an paagi san pagsarig kan Cristo. ²⁴ Kaya baga’n nagin paraataman namon an Kasuguan para iintriga kami kan Cristo agod magin matanos kami sa pagkita san Dios paagi sa pagsarig. ²⁵ Pero niyan na igwa na kami sin pagsarig, wara na kami sa pagsakop san paraataman.

²⁶ Kaya, kamo mga anak na san Dios tungod san iyo pag-sarig kan Cristo Jesus. ²⁷ Nabunyagan kamo sa pakig-usad kan Cristo kaya may pagaugali na kamo pareho san kan Cristo. ²⁸ Dili importante kun mga Judio kamo o dili-Judio, mga uripon o mga libre na tawo, mga lalaki o babayi kay parareho na lang kamo tanan sa pakig-usad kan Cristo Jesus. ²⁹ Tapos, kun kamo kan Cristo, mga lahi kamo ni Abraham. Iiredaron niyo an gintuga sa iya san Dios.

Dili Kamo Mga Uripon Kundi Mga Anak San Dios

4 An gusto ko sabihon, myintras bata pa an iredero, dyutay lang an pagkaiba niya sa uripon bisan ngani ini siya tag-iya san tanan. ² Sakop siya san mga paraataman kag mga ginpaniwalaan san iya kasadirihaan hasta na abuton niya an edad na gintigana san iya ama. ³ Amo man kami. San bata pa kami kinahanglan namon magsunod san mga panurundon manungod san kinab-anon na pagkabuhay. Pareho kami sa mga uripon.

Ginlibre Na Kita San Dios

⁴ Pero pag-abot san tama na panahon, ginpakadi san Dios an iya anak. Gin-anak siya san tawuhanon na iloy, tapos nabuhay na sakop san Kasuguan san mga Judio, ⁵ agod ilibre kami na mga nasasakupan sani na Kasuguan. Ginhimo man niya ini agod mabilang kami na mga anak san Dios.

⁶ Tapos, ginsugo naman niya sa mga tagipusuon naton an Espirito san iya Anak na amo an nakapasiyak sa aton sin “Tatay, akon Ama,” sa Dios. Ini nagapamatuod na mga anak kamo san Dios. ⁷ Kaya, kada usad sa iyo dili na uripon kundi anak san Dios kag bilang anak niya, makabahin ka san para sa iya mga anak.

⁸ Kasadto na dili pa niyo nakikilala an Dios, uripon kamo sin mga bagay na wara naman sin pagkadios. ⁹ Pero niyan na kilala na niyo an Dios, o kaya kamo kilala na san Dios, nano kay gusto pa gi-hapon niyo magbalik sadto'n maluya kag wara'n pulos na mga katukduan? Nano kay gusto pa gi-hapon niyo magpaauripon sani? ¹⁰ May mga ginapahalagahan pa gi-hapon kamo na mga adlaw, mga bulan, mga panahon kag mga tuig. ¹¹ Kahandal ko gayod na basi nasayang lang an pagpagal ko para sa iyo.

An Pagmalasakit Ni Pablo Sa Mga Taga-Galacia

¹² Mga kamaranghod ko sa pagtuod, nakimaluoy ako sa iyo na iruga niyo ako na libre sa Kasuguan, kay san ada pa ako kaupod niyo, nagin pareho man ako niyo. Wara kamo'n nahimo na maraot sa akon kasadto. ¹³ Siguro, madumduman niyo na sadto'n una tungod san akon pagkasakit nadugay ako sa iyo, kaya napahayagan ko kamo san Maayo Na Barita. ¹⁴ Pero bisan ngani an akon sakit nagin dako na ulang sa iyo, wara niyo ako pagkabadlii o pagtuyatuyaa, kundi ginpadayon pa lugod niyo ako na baga'n anghel ako san Dios o baga'n si Jesu-Cristo. ¹⁵ Masurusadya gayod kamo! Pero niyan, nano an nangyari? Ako mismo makatestigo na grabe gayod an pagkamuot niyo sa akon na, kun mahihimo pa lang, lukaton niyo an iyo mga mata agod ihatag sa akon. ¹⁶ Nano, nagin kaaway na niyo ako kay ginasabihan ko kamo san kamatuudan?

¹⁷ Idto'n iba na mga tawo na nagapahayag sin iba na maayo na barita nagapakita lang sin dako na pagmalasakit sa iyo pero dili maayo an inda katuyuan. Gusto lang ninda na siraon an matahom naton na pag-ururupod agod sinda naman an pagmalasakitan niyo. ¹⁸ Maayo gayod pirme an may nagamalasakit sa

iyo kun maayo an katuyuan kag dili lang kun ada ako sa iyo.

¹⁹ Mga pinalangga ko na anak sa pagtuod, nagasakit naman gi-hapon ako sa iyo pareho san iloy na tikaanakon. Naba-batyagan ko ini hasta na mabiyo an pakiusad niyo kan Cristo. ²⁰ Ginahandom ko na ada ako niyan kaupod niyo agod maaraman ko an mas maayo na sasabihon kay nahahandal gayod ako sa iyo.

An Mga Halimbawa Ni Agar Kag Ni Sara

²¹ Kamo na nagahandom na magpasakop sa Kasuguan, nano, dili niyo aram kun nano an nasurat sa Kasuguan? ²² Nasurat na igwa'n duha na anak na lalaki si Abraham. May sa uripon na babayi kag igwa man sa iya asawa na dili naman uripon. ²³ An anak niya sa uripon na babayi ginbudos sa kaila san tawo, pero an anak niya sa iya asawa na dili uripon amo ini an bilang katumanan san gintuga san Dios.

²⁴ Ini na nangyari usad na halimbawa. An duha na babayi parareho san duha na sinumpaan san Dios. Si Agar pareho san sinumpaan na ginhimo san Dios sa Bukid san Sinai. Mga uripon an mga anak sani. ²⁵ Si Agar amo an baga'n Bukid sa Sinai sa Arabia. An Jerusalem yana pareho man sa iya kay an syudad kag san katawuhan didi mga uripon san Kasuguan. ²⁶ Kaya lang, dili kita taga dida sa Jerusalem, kundi mga katawuhan kita san Jerusalem na nasa langit kun diin nagahadi an Dios. Libre ina na syudad sa Kasuguan san mga Judio, kag amo an baga'n aton iloy na pareho ni Sara an asawa ni Abraham. ²⁷ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

“O baog na babayi na dili nagkaanak, maglipay ka!

Magsiyak ka sa kalipay bisan wara ka pa nag-agi san kasakitan san pag-anak!

Mas damo an magigin anak san babayi na ginpabayaan ki sana na babayi na may asawa pa.”^{††}

²⁸ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, kita naman pareho ni Isaac mga anak san Dios paagi sa pagsarig sa gintuga niya. ²⁹ Niyan, kun pan-o sadto ginpasakitan san anak na nabuhay sa dati na paagi an anak na nabuhay paagi sa gahom san Espirito san Dios, amo man ina kita yana na ginapasakitan san mga nagpauripon sa Kasuguan. ³⁰ Pero nano an nasurat sa Banal Na Kasuratan?

“Palayasa an uripon na babayi kag san iya anak, kay dili pwede makabahin an anak san uripon sa iiredaron san anak san babayi na dili uripon.”^{‡‡}

³¹ Kaya, mga kamaranghod ko sa pagtuod, dili kita mga anak san uripon na babayi kundi sa babayi na dili uripon.

Ginlibre Na Kita Ni Cristo

5 Kun sugad, ginlibre na kita ni Cristo hali sa Kasuguan agod magin libre gayod kita. Kaya, ipadayon gayod niyo ini na pagkalibre kag ayaw pagtugot na may magpauripon gihapon sa iyo.

² Pamatii gayod ini: ako si Pablo kag ginasabi ko gayod an matuod sa iyo na kun magapaturi kamo, wara’n pulos sa iyo si Cristo. ³ Ginaotro ko gihapon ini na akon pagpadaan na ginakinahanglan na magtuman san bilog na Kasuguan an tawo na nagapaturi. ⁴ Kaya, kamo na mga nagatalinguha magin matanos sa pagkita san Dios paagi sa pagtuman san Kasuguan, ginpabulag an iyo sadiri kan Cristo. Ginbayaan na niyo an iya kaluoy. ⁵ Pero kami naman, sa pagsarig sa Dios kag sa bulig san Espirito Santo, nagahulat sin hugot sa buot na magin matanos kami sa pagkita san Dios. Amo ini an amon paglaom. ⁶ Nasabi ko ini kay kun

nakiusad kita kan Cristo, wara sin pulos kun turi o dili an tawo. An mahalaga amo an pagsarig na ginapahayag paagi sa pagkamuot.

⁷ Kasadto, maayo na gayod an iyo pagkabuhay para kan Cristo! Pero sin-o an nakahidara sa iyo yana kaya nagudong kamo pagsunod san kamatuudan?

⁸ Sigurado dili ina himo san Dios kay siya an nagatawag sa iyo sa pagsunod.

⁹ Basi nangyari sa iyo sugad sa kasabihan na “Nagaalsa an bilog na minasa tungod sa dyutay na pampaalsa na ginatawag lebadura.” ¹⁰ Pero tungod san pagsunod naton sa Ginoo nagasarig ako na mauyon kamo sa akon. Sugad pa man pagakastiguhon san Dios an bisan sin-o na nagasamok sa iyo!

¹¹ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, kun matuod man gayod na nagapahayag pa ako na kinahanglan magpaturi an mga lalaki pareho san ginapasibanghod ninda sa akon, nano kay ginapakaraot pa ninda ako? Kun sugad, an pahayag ko dili na mauurit an mga Judio bisan igpahayag ko an pagkamatay ni Cristo sa krus.

¹² Kisyera an sadiri na lang lugod mismo na lawas an kapunon ninda, ina na mga nagasamok sa iyo!

¹³ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, ginpalibre kamo pero ayaw niyo pagabusuha an pagamit sana na pagkalibre niyo sa paghimo sin karautan, kundi magkaminuruutan kamo kag magpasurusirbe sa kada usad.

¹⁴ Aram niyo na an bilog na Kasuguan nabibiyo lang sa usad na sugo, “Kamut-an mo an imo kapwa sugad san pagkamuot mo sa imo mismo.” ¹⁵ Pero kun baga’n mga hayop kamo na nagaararaway kag nagakara-gatan, maglikay basi masira sin biyo an pag-ururupod niyo.

^{††}4:27 Kitaa sa Isaias 54:1.

^{‡‡}4:30 Kitaa sa Genesis 21:10.

Sundon Niyo An Espirito Santo

¹⁶Niyan, amo ini an masasabi ko sa iyo: mamuhay kamo sa pag-antabay san Espirito Santo. Kun sugad, dili gayod kamo magasunod sa kaila san lawas. ¹⁷Matuod ini kay an mga lawasnon na kaila suay sa ginahandom san Espirito Santo. Pero an ginahandom naman san Espirito Santo kontra sa mga lawasnon na kaila. Magkakontra ini na duha agod dili niyo mahimo an gusto niyo himuon. ¹⁸Kaya, kun ginaantabayan kamo san Espirito Santo, dili na kamo sakop san Kasuguan san mga Judio.

¹⁹Niyan, hayag na an mga himo na hali sa mga lawasnon na mga kaila. Amo ini an mga himo: malaway na pamumuhay, kabastusan, sobra na pagpakaalo, ²⁰pagsamba sa mga diosdiosan, pagtuod sa kulam, siriraan sin buot, araraway, pagsiselos, ururitan, irimutan, pairiba-iba na kaisipan kag maraot na pagbararkada, ²¹arawaan, hurubugan, nagasadya sa maraot na kaila san lawas kag iba pa na mga karautan. Ginaotro ko gihapon an dati ko na pagpadaan sa iyo: dili makaupod sa pagahadi san Dios an mga nagahirimo sana.

²²Pero an bunga naman san Espirito Santo sa aton buhay amo an mga masunod: pagkamuot, kalipay, kalinaw san isip, pagpasensya, pagkamaluluyon, kaayuhan, pagkamatinumanon, ²³pagkamapainubuson kag pagdisiplina sa sadiri. Wara'n sugo na nagabawal paghimo san bisan hain sani. ²⁴Baga'n ginpako na sa krus san mga ada na kan Cristo an mga maraot na kaila kag mga handom san lawas.

²⁵Kun an Espirito Santo an ginhalian san aton buhay yana, magpasakop kita sa iya. ²⁶Tapos, halion ta ngani

an pagkamahambog, pagpaururitan kag pagkamaawaon sa kada usad.

Magbulig Sin Maayo Sa Tanan

6 Mga kamaranghod ko sa pagtuod, kun may madakop sa iyo sa pagkasala, kamo na mga diosnon dapat magkadto sa iya kag buligan man siya mag-udong sana na pagkasala. Pero himua niyo sa maayo na kabubut-on kag paglikay naman na basi matintaran man kamo. ²Magpabinurulig-buligan kamo kun may mga problema agod matuman niyo an sugo ni Cristo. ³Kun may nagahuna na nakalabaw siya sa iba pero sa matuod wara-wara man siya, ginadaya mismo niya an iya sadiri. ⁴Kaya an kada usad dapat usisahon anay an iya sadiri na mga gawi. Tapos, kun maayo ini, may ikakahambog sa iya mismo sadiri kag dili na nagakinahanglan na ikumparar pa sa iba. ⁵Kay an kada usad kinahanglan magsabat san iya sadiri na mga himo.

⁶An ginatukduan san Maayo Na Barita kinahanglan magbahin san iya mga maayo na bagay sa nagatukdo sa iya.

⁷Ayaw niyo pagdayaa an iyo sadiri kay dili niyo maluko an Dios. Kun nano an gintanom san tawo amo man an iya pagaanohon. ⁸An nagatanom para sa kaila san lawas magaani naman sin pagkadunot kag kamatayon. Pero an nagatanom para mapalipay an Espirito Santo magaani man sin buhay na wara'n katapusan hali sani na Espirito. ⁹Kun sugad, dili kita masuya pagbulig sin maayo kay kun dili kita panluyahan sin buot, sa tama na panahon makabaton kita sin balos. ¹⁰Kaya basta may lugar magbulig sin maayo sa tanan na tawo lalo na gayod sa mga kamaranghod naton sa pagtuod.

Ultimo Na Pagpadaan Kag Pangumusta

¹¹ Kitaa niyo kun sing-ano kadaragko an pagsurat ko na ako mismo an nagasurat!

¹² Tandai, an mga nagapadayaw kag hambugero na mga paratukdo an nagapirit sa iyo na magpaturi agod dili sinda pagpasakitan alang-alang sa krus ni Cristo. ¹³ Ugaling, bisan ngani sinda na mga turi dili man nagatuman san Kasuguan. Ginapirit lang ninda kamo agod may ikahambog sinda na mga parasunod na kamo ninda. ¹⁴ Para sa akon, an akon lang ikakahambog an krus san aton Ginoo na si Jesu-Cristo kag paagi sani, patay na an akon kaila sa maraot na mga ugali san kinab-an. Kaya wara na-

man ini'n pugol sa akon. ¹⁵ Pero sige pa an akon bag-o'n pagkabuhay kay dili na mahalaga sa Dios kun an tawo turi o dili. An mahalaga sa pagkita niya kun matuod na nagbag-o an pagkabuhay san tawo. ¹⁶ Niyan, pagkaluoy kag kalinaw san isip an mapakada lugod sa mga tawo na nabubuhay sugad sani, kag sa tanan na mga pinili na tawo san Dios.

¹⁷ Bilang pagtapos sani na surat masasabi ko na tuna yana dili na ako pagsamukon san bisan sin-o manungod sani na mga bagay kay adi sa akon lawas an mga pila na nagapakita na ako para kan Cristo.

¹⁸ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, nagapangadyi ako na an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo. Amen.

An Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-EFESO

PAARAM

Ini na libro ginsurat ni Apostol Pablo sa mga nagatuod didto sa syudad san Efeso sa sirangan san dagat Mediteranen. Ginsurat niya ini agod maaraman san mga Kristyano an tunay na pag-sunod sa mga katukduan ni Jesu-Cristo. An mga parte sani na surat amo ini:

An ginhimo san Dios para sa aton 1:1 - 2:22

An plano san Dios para sa mga dili-Judio 3:1-21

An pagkabuhay na Kristyano 4:1 - 6:20

An pangurhi na mga pangumusta 6:21-24

Mga Pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pablo na ginpili san Dios na magin apostol ni Cristo Jesus. Ginasuratan ko kamo na mga katawuhan san Dios kag matinu-manon man kan Cristo Jesus dida sa Efeso. ²Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag mag-apalinaw san iyo isip.

Mga Bendisyon Hali Sa Dios

³Umawon ta an Dios na Ama san aton Ginoo'n Jesu-Cristo na nagregalo sa aton san tanan na diosnon na pagpalabi hali sa kalangitan paagi kan Cristo.

⁴Kay, bisan antes pa ginlalang san Dios an kinab-an, ginpili na niya kita na makig-usad kan Cristo agod magin banal kag wara'n ikasabi manungod sa aton. ⁵Kaya, tungod san pagkamuot san Dios sa aton, ginplano man na magin mga anak kita niya paagi kan Jesu-Cristo susog sa katuyuan san iya mismo

kabubut-on. ⁶Ini ginhimo niya agod maumaw siya tungod san iya dako na pagkamaluluy-on na ginbendisyon niya sa aton paagi sa pinalangga niya na anak na si Jesus.

⁷Kaya, paagi san dugo ni Jesus nalibre na kita sa kastigo tungod san aton kasalan kay ginpatawad na kita san Dios sani. Labi-labi gayod an kabugana san kaluoy ⁸na ginbendisyon man niya sa aton! ⁹Niyan, ginhayag man gayod niya sa aton, sa bilog na kadunungan niya kag pagkasabot, an iya kasadto sikreto na plano na gintuyo niya paghimo paagi kan Cristo. ¹⁰Ini amo an pagpasakop san tanan na bagay sa langit kag sa duta kan Cristo mismo. Matutuman ini pag-abot san tama na panahon.

¹¹Kaya, ginpili kami san Dios na magin katawuhan niya sa pakig-usad man kan Cristo susog sa plano niya kay nagatuman siya san tanan susog sa katuyuan san iya kabubut-on. ¹²Kami na mga nauna pagsarig kan Cristo an ginpili san Dios na makapamuhay sin banal agod maumaw siya.

¹³Niyan, kamo amo man. San mabastian niyo an matuod na katukduan, na amo an maayo na barita manungod san iyo pagkasalbar sa kastigo na wara'n katapusan, nagtuod man kamo. Kaya ginurusad kamo san Dios kan Cristo. Tapos, gintandaan kamo san Dios paagi san paghatag sa iyo san gintuga na Espirito Santo, ¹⁴na amo an kasiguruhan san aton irensya hasta na masadiri ta ina. Umawon ta an aton matinumanon na Dios.

An Pangadyi Ni Pablo

¹⁵Dahilan sani, kag tungod man nabastian ko na maayo man an iyo pagtuod sa Ginoo'n Jesus kag san iyo pagkamuot sa tanan na mga katawuhan san Dios, ¹⁶wara'n udong an pagapasalamat ko sa Dios tungod sa iyo. Pirme gayod ako

nangadyi ¹⁷ na an Dios na gloryoso na Ama san aton Ginoo'n Jesu-Cristo magahatag lugod sa iyo san kadunungan kag pagpahayag paagi san iya Espirito agod makilala gayod niyo siya.

¹⁸ Nangadyi man ako na hayag an iyo pagkasabot agod maaraman niyo an manungod sa paglaom san buhay na ginagda sa iyo. Sugad man manungod sa mahalon gayod na irensya na gintuga san Dios para sa iya katawuhan, ¹⁹ kag an dili masukol na gahom na ginagamit niya para sa aton na mga nagatuod sa iya. Pareho ini san gahom na ginpakita niya ²⁰ san iya ginbuhay gihapon si Cristo kag tapos ginpaingkod sa tuo niya didto sa kalangitan agod paggalangan. ²¹ Didto nagahadi si Cristo labaw sa tanan na mga hadi, mga namumuno, mga nagapamahala kag sa mga iba na may gahom. An titulo niya mas labaw pa sa tanan na titulo na ginagamit sin bisan sin-o didi niyan sa kinab-an kag sa maabot pa.

²² Kaya, kan Cristo ginpasakop gayod san Dios an tanan kag ginhimo niya siya na pinakapuno san tanan para sa kaayuhan san mga nagaturuod na nagatiripon bilang simbahan niya. ²³ Si Cristo amo an ulo kag an mga nagatuod amo an ginatawag na lawas niya kag nagai-star gayod siya didi kag ada man siya sa tanan na lugar na ginlalang.

Pagkabuhay Gihapon Kaupod Ni Cristo

2 Kasadto patay kamo sa pagkita san Dios bisan buhay an iyo mga lawas tungod kay nagasupak kamo kag nagkakasala sa Dios. ² Sana na panahon ginsunod gayod niyo an maraot na ugali san mga katawuhan sa kinab-an. Nagpasakop kamo kan Satanas na an namumuno san mga may gahom sa panganuron. Siya man an nagapasunod lugod san mga nagasupak sa Dios. ³ Sugad

man, kita tanan kasadto nabuhay man na kapareho ninda. Nagpagusto kita sa mga kapritso ta kag gintuman man naton an mga kaila na ginahanap san aton lawas kag isip kay tuna pa san pakatawo ta parakasala na kita. Kaya, tungod sani, nauritan man kita san Dios pareho san iba na dili nagasunod sa iya.

⁴⁻⁵ Pero san patay pa an aton espiritu tungod san mga sala naton, an Dios na maluluy-on gayod ginbuhay kita sa espiritu paagi kan Cristo kay dako man an kamuot niya sa aton. Kaya nasalbar kamo tungod san iya pagkamaluluy-on na may pagkamuot. ⁶ San ginbuhay gihapon si Cristo kag ginpaingkod sa kalangitan, kita man ginbuhay gihapon kag ginpaingkod kaupod niya agod maghadi kaupod niya kay gin-urusa kita sa iya. ⁷ Ginhimo niya ini agod maihayag sa mga maabot na panahon an dili masukol na kabuganaan san iya pagkaluoy na ginpakita sa pagkamaluluy-on niya sa aton paagi kan Cristo Jesus. ⁸ Tungod sani na pagkaluoy san Dios, nasalbar kamo paagi sa pagsarig kan Cristo. Kaya regalo ini san Dios, dili hali sa iyo sadiri na mga himo. ⁹ Niyan, kay dili ini dahilan san mga maayo na hinimuan, wara'n makahambog bisan sin-o kundi ¹⁰ kay kita an ginhimo san Dios, ginlalang kita niya paagi sa pakig-usad ta kan Cristo Jesus agod maghimo sin mga maayo na himo kay kasadto pa man gayod ginplano na ini san Dios para himuon ta.

An Mga Ginpaurusad Ni Cristo

¹¹ Kaya ngani, dumduma niyo an iyo dati na kamutangan. Gin-anak kamo na mga dili-Judio kag an tawag sa iyo san mga Judio "dili turi". An mga Judio gintawag na mga "turi" kay ginahimo ninda ini sa inda lawas. ¹² Niyan, dumumon niyo na kasadto bulag pa kamo kan Cristo kag dili pa kamo kaupod sa

mga pinili san Dios kay mga dayuhan kamo. Dili pa man kamo kabahin san mga gintuga san Dios para sa mga pinili niya susog sa sinumpa'an. Nabubuhay kamo kasadto didi sa kinab-an na wara'n paglaom san pagkasalbar kag dili pa niyo kilala an tunay na Dios. ¹³ Pero niyan, kamo na mga dati harayo sa Dios ginpahalapit niya paagi sa pagkamatay ni Cristo kag gin-usad sa iya.

¹⁴ Kasadto baga'n may pader na nakaulang sa mga Judio kag mga dili-Judio. Magkaaway sinda. Pero si Cristo mismo an nagtumpag san pader. Kaya kalinawan an ginhatag niya sa aton kag ginpaurusad kita. ¹⁵ Ginhimo niya ini paagi san iya pagkamatay, kaya ginhalian man niya an mga layi kag panurundon na ginhatag dida sa Kasuguan san mga Judio. An mga Judio kag mga dili-Judio ginpaurusad niya sa iya mismo. Nagkaigwa na sin kalinaw. ¹⁶ Kaya, paagi san pagkamatay niya sa krus ginpasiro kita sa Dios. Niyan, dili na kita mag-ararawayan. ¹⁷ Kay, san magkadi si Jesus sa duta, nagtukdo siya sani na kalinaw sa iyo na mga dili-Judio na dati harayo sa Dios kag sa amon man na mga Judio na halapit sa iya. ¹⁸ Kaya, tungod kan Cristo nakahalapit na kita tanan sa Ama paagi sa usad na Espirito Santo.

¹⁹ Kaya ngani, dili na kamo baga'n mga dayuhan o mga tagaiba'n lugar, kundi mga kahilungsod na kamo san mga pinili san Dios kag mga myimbro san iya panimalay. ²⁰ Kamo man baga'n mga parte san balay na ginpatindog sa pundasyon na amo an mga apostoles kag mga propeta, na an primero kag pinakaimportante na bato amo si Jesu-Cristo. ²¹ Kaya ngani, sa pakig-usad sa iya an bilog na balay ginatindog kag ginapadako na magin banal na templo para sa Ginoo. ²² Tungod san iyo pakig-usad kan Cristo, nagin parte man kamo

sani na balay na ginaistaran san Dios paagi sa Espirito niya.

An Sikreto Na Plano San Dios

3 Tungod sani adi na ako na si Pablo sa prisuhan alang-alang kan Cristo Jesus kag tungod kay gintukduan ko kamo na mga dili-Judio manungod sa iya. ² Sigurado nabaritaan niyo na tungod san pagkamaluluy-on san Dios gintiwala niya sa akon ini na trabaho agod makapullos man kamo na mga dili-Judio. ³ Ina na sikreto na plano ginpaaram san Dios sa akon paagi sa paghayag na ginsambit ko sa iyo sin halip-ot lang sa ibabaw pa. ⁴ Niyan, pakabasa niyo sani, masabutan niyo an naaraman ko sana na misteryo manungod kan Cristo. ⁵ Wara ini ginpaaram sa mga katawuhan kasadto pero niyan ginhayag na ini na sikreto sa mga banal na apostoles kag mga propeta san Dios paagi sa Espirito Santo. ⁶ An misteryo amo ini: paagi sa Maayo Na Barita an mga dili-Judio kaupod sa mga Judio may kaparti man sa mga bendisyon hali sa Dios. Kaya, nagin myimbro sinda san usad na grupo kag nagin kabahin man san pagkasalbar na gintuga san Dios paagi kan Cristo Jesus.

⁷ Sa pagkamaluluy-on san Dios ginbutang niya ako bilang suruguon niya paagi san iya gahom para sa pagpalukop sani na Maayo Na Barita. ⁸ Bisan ako an pinakamenos sa iya mga insakupan, gingalangan niya ako na itukdo sa mga dili-Judio an Maayo Na Barita manungod sa mabugana na bendisyon ni Cristo. ⁹ Oo, ginpili ako na ipahayag sa tanan kun pan-o ginahimo an sikreto na plano san Dios na naglalang san tanan. Ginparatago anay niya ini kasadto pa, ¹⁰ agod an iya wara'n makapareho na kadunungan mahayag sa mga namumuno kag may gahom sa kalangitan niyan na panahon paagi sa iya mga katawuhan.

¹¹ Natuman naman ini na plano paagi kan Cristo Jesus na aton Ginoo susog san ginplano san Dios antes pa ginlalang niya an nano man na bagay. ¹² Kay paagi san pakig-usad ta kan Cristo kag sa pagtuod sa iya, igwa kita'n kaisog kag pagsarig na makahalapit sa Dios. ¹³ Kaya, nakimaluoy ako sa iyo na dili niyo pagapaluyahon an iyo buot bisan adi ako nagalisod para sa iyo kay ini para man sa iyo kaayuhan.

An Pangadyi Ni Pablo

¹⁴ Kun naiisip ko ina na plano, nagaluhod ako sa pagpangadyi sa Ama na ¹⁵ kun diin an tanan na pamilya sa langit kag sa duta napangaranan. ¹⁶ Ginaayo ko sa Dios na hali sa iya gloryoso na gahom hatagan kamo sin gahom paagi san iya Espirito na pakusugon an iyo mga tagipusuon sa pagtuod, ¹⁷ kag paagi sani si Cristo magaistar dida sa iyo mga tagipusuon. Nagapangadyi man ako na maggamot kamo kag magtibay sa kamuot san Dios. ¹⁸ Kay kun mangyari ini, kamo, kaupod san tanan na mga insakupan niya, magkakaigwa'n gahom na masabutan kun sing-ano an kahalaba, kahalapad, kahitaas kag kahidarom san kamuot ni Cristo. ¹⁹ Maaraman man lugod niyo ini na kamuot niya na maiwat matungkad sin isip o kadunungan agod mapuno kamo san iya pagka-Dios.

²⁰ Kaya ngani, galangon ta an Dios na nakahimo sin mga bagay na dili abot san aton dunong o mas pa sa aton ginaayo paagi san iya gahom na nagahiwag sa aton tagipusuon. ²¹ Umawon ta man an Dios sa pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan kag paagi kan Cristo Jesus sa tanan na panahon kag hasta na lang gayod. Amen.

An Pag-urusad Hali Sa Espirito Santo

4 Niyan, ako na priso alang-alang sa Ginoo, nakimaluoy ako gayod na mamuhay kamo na angay sa kagustuhan san Dios san ginpili niya kamo. ² Dapat man magin mapainubuson kamo, mapahinunudon kag mapinasensyahan sa iba na may pagkamuot. ³ Talinguhaon man niyo na magpadayon sa pag-urusad na ginahatag san Espirito Santo paagi san kalinaw na nagabiyo sa iyo, ⁴ kay mga partekamo san usad lang na lawas kag igwa na kamo san Espirito mismo. Pareho man na inagda kamo san Dios para sa paglaom mismo sin pagkasalbar. ⁵ Magkaigwa kita sin usad na Ginoo, si Jesu-Cristo. Usad man lang an pagsarig naton kag an pagbunyang naton usad man la ina. ⁶ Pareho man na usad an Dios na amo an tunay na ama naton tanan. Siya an nagahadi san tanan na nagatuod. Ada man siya nagaistar sa inda tanan kag nagatrabaho siya paagi man sa inda tanan.

⁷ Ginregaluhan ni Cristo an kada usad sa aton sin abilidad susog sa sukol na ginhatag niya. ⁸ Sugad san ginsurat sa Kasuratan na, "Nagdara siya sin mga bihag san magsakat siya sa langit kag nangregalo siya'n ispisyal na mga abilidad sa mga tawo."[¶]

⁹ Nano man an gusto sabihon san "nagsakat siya"? Dili ba an gusto sabihon sani na kasadto hali anay siya sa kaitaas-taasan, pagkatapos nagkadi siya sa idalom na parte san kinab-an? ¹⁰ Oo, siya na naglusad sa kaubus-ubusi amo man an nagsakat sa kaitaas-taasi pa sa luyo san kalangitan agod ada siya sa bilog na kinab-an. ¹¹ Niyan, an mga abilidad na ginregalo niya sa mga tawo amo ini: an iba ginhimo niya na magin mga apostoles, may mga propeta, igwa man sin mga magapalukop san Maayo Na

[¶]4:8 Kitaa sa Salmo 68:18.

Barita, mga pastor kag mga paratukdo. ¹² Ginhimo niya ini agod mapreparar an tanan na nagatuod sa pagsirbe sa iya kag mapakusog sinda na amo an lawas ni Cristo sa pagsunod sa iya. ¹³ Sani na paagi, kita'n tanan magaurusad sa pagsarig kag pag-aram san Anak san Dios hasta makusog na an pagsarig naton kag mapuno kita san pagka-Dios ni Cristo agod magdako kita sa pagtuod pareho sa iya.

¹⁴ Kaya ngani, pagdako naton sa pagtuod dili na kita pareho san mga bata na nadadara sin kada katukduan baga'n sarakyan sa dagat na ginapalid-palid san hangin kag balod, kag dili na kita maluluko sin mga tawo na may abilidad gayod sa pagbuwa kag nagapasunod man sa iba na panluluko. ¹⁵ Niyan, an matuod na katukduan an isumat ta na may kamuot agod magadako kita sa pagkadiosnon hasta mairrog ta na gayod si Cristo kay baga'n iya lawas an mga nagatuod kag siya an ulo. ¹⁶ Paagi sa iya pagdumara, an bilog na lawas nasugpon sin mahusay kag an kada parte nagabulig sa iba pa. Kun an kada parte maghiwag susog sa dapat himuon an bilog na lawas magakusog kag magadako paagi sa pagkamuot san usad kag usad.

Mga Tugon Para Sa Bag-o Na Pagkatawo

¹⁷ Kaya niyan, ayaw na gayod kamo pag-iirrog san buhay san mga dili nagaturuod kay wara'n pulos an inda mga kaisipan. Ginapirit ko ini sa iyo alang-alang sa Ginoo, ¹⁸ kay an mga dili nagaturuod wara sin buhay na ginahatag san Dios. Habo man sinda makaaram san kamatuudan kay matugas an inda mga ulo kag pirme madulom an inda kaisipan. ¹⁹ Nagpakawara'n alo sinda. Nagapagusto lugod sa maraot na kaila san inda mga lawas kag an mga ginahimo

ninda puro mga kabastusan na wara'n pagpugol.

²⁰ Dili ugaling ina an gintukdo sa iyo manungod kan Cristo. ²¹ Sigurado, nakabati kamo manungod sa iya kag gintukduan san kamatuudan na hali sa iya. ²² Kaya ngani, bayaan na niyo an mga maraot na gawi san nag-agi niyo na buhay kay dati an buhay niyo nasira san mga maati na kaila na nagaluko sa iyo. ²³ Niyan, kinahanglan na magbag-o na gayod an iyo mga tagipusuon kag kaisipan. ²⁴ Kinahanglan man na makita sa iyo an bag-o na pagkatawo na ginalalang kapareho san Dios. Sani na paagi maipakita niyo an tunay niya na pagkamatanos kag pagkabanal.

²⁵ Tungod sani dili na kita magbuwa. Kinahanglan na magsabi lang lugod san matuod an kada usad sa iya kapwa kay kita'n tanan mga myimbrow na san usad na lawas ni Cristo. ²⁶ Kun nauurit man kamo, ayaw niyo patuguti na ini makapahimo sin sala sa iyo. Halion tullos ini antes magtunod an adlaw agod, ²⁷ paagi sani, dili kamo maghatag sin lugar kan Satanas sa iyo buhay. ²⁸ Kun may mga makawat pa dida sa iyo, dapat na mag-udong na pangawat. Dapat lugod ninda gamiton an inda mga kamot sa pagtrabaho kag mangabuhay sin matadong agod makabulig man sa mga nagakinahanglan.

²⁹ Parte naman sa pagasurmaton, ayaw pagsabi sin mga maraot kundi an mga makabulig lang sa mga tawo susog sa inda kinahanglan agod magin bendisyon ini sa mga nakabati sani. ³⁰ Ayaw man pagpamundua an Espirito Santo san Dios kay siya an tanda san Dios sa iyo na kamo insakupan san Dios hasta maabot an adlaw san pagkasalbar. ³¹ Niyan, dili na kamo maghumot, dili magsamok kag magpakaraot sa tawo. Halion gayod an kapait sa tagipusuon, kaurit kag kabadli

na nababatyagan, ³²kundi makig-amigo lugod sa inda. Kaluuyan niyo sinda kag magpatawad-tawad kamo pareho san pagpatawad san Dios sa iyo paagi kan Cristo.

An Mabuhay Sa Kapaw-an

5 Mag-irog na gayod kamo sa Dios tungod kay kamo mga pinalangga niya na anak. ²Dapat na mabuhay kamo na may kamuot sa iyo kapwa pareho san pagkamuot sa aton ni Cristo. Kay ginhatag niya an iya buhay para sa aton bilang sakripisyo sa Dios kag mahumot na halad na nakapalipay man ngani sa Dios. ³Kaya, dapat gayod kamo maglikay san pagpanambay, kalaw-ayan o kapasluan kay dili ini angay sa mga katawuhan san Dios. ⁴Dili man kamo angay na magbinastos sa pagasurmaton o magparaistorya sin wara'n pulos kag maati na mga langas kundi nagapasalamat lugod kamo sa Dios tungod san iya mga bendisyon. ⁵Sigurado gayod na dili makabahin sa kahadian ni Cristo kag san Dios an mga parasambay, an mga bastos kag an mga hangol. (An mga hangol nagasamba na gayod sa mga diosdiosan kay mas ginakamut-an ninda an mga bagay kay sa Dios.)

⁶Ayaw gayod kamo pagpaluko sa iba na nagasurmaton na ini na mga bagay dili maraot. Sa mga sugad sani na himo an kaurit san Dios ginapabatyag niya sa mga sutil na dili sa iya nagasunod. ⁷Kaya, dili kamo makig-upod sani na mga tawo.

⁸Kasadto man anay ada kamo sa kadulman san mga kasal-an. Pero san magin sakop na kamo san Ginoo, nabalhin kamo sa kapawaan san pagkasalbar. Kaya ngani, dapat kamo magkinabuhay sa kapawaan kay amo an angay sa iyo. ⁹Sigurado, an bunga san pagkinabuhay sa kapawaan amo an kaayuhan, pagkamatanos kag kamatuu-

dan. ¹⁰Talinguhaon man niyo na maaraman an nakapalipay sa Ginoo. ¹¹Pero ayaw kamo pag-upod sa mga maraot na himo san mga ada sa kaduluman kay wara'n pulos ina kundi iyo lugod maipakita na maraot ina na mga himo. ¹²Kay makaaralo gayod an mga ginahimo ninda sa sikreto, bisan sa pagistoryahan, makaaralo man. ¹³Niyan, kun may ginhayag paagi san kapaw-an klarado ina kay an nagin klarado pagkitaon nagin kapaw-an man. ¹⁴Pareho бага san ginasabi,

“Magmata ka, ikaw na natuturog, hali sa kamatayon ikaw bumangon!
Tapos si Cristo pagapawaan ka.”

¹⁵Kaya ngani, maghimat kamo san iyo pagkinabuhay. Mamuhay kamo na pareho san mga madunong na tawo, dili pareho san mga wara'n naarman manungod sa Dios. ¹⁶Kinahanglan gamiton an oras sa maayo na paagi kay kadamuan san nangyayari yana sa kinab-an maraot. ¹⁷Dili man kamo magbinuang kundi sabuton kun nano gayod an kabubuton san Dios tungod san mga ginahimo niyo. ¹⁸Ayaw gayod kamo pagahubog kay makasira ina sa iyo. Paistara lugod sa iyo mga buot an Espirito Santo, ¹⁹kag mag-istoryahan man kamo manungod sa Ginoo. Kantahon niyo an mga himno, mga salmo, kag mga kanta sa pagsamba sa iya, kag ini tanan himuon gayod sin hugot sa buot. ²⁰Sa tanan man na nangyayari sa iyo, pirme magpasalamat sa Dios Ama paagi sa ngaran san aton Ginoo na si Jesu-Cristo.

Mga Tugon Para Sa Mga Mag-arasawa

²¹Kamo tanan maggalang kan Cristo paagi sa pagpasakop sa usad kag usad. ²²Kamo na mga babayi, magpasakop sa iyo asawa bilang pagsunod sa Ginoo, ²³kay lalaki an mayor sa mag-asawa pareho man na si Cristo an mayor san pagtiripon san mga nagaturuod bilang

simbahan. Sinda bilang iya lawas kag siya amo mismo an Parasalbar ninda. ²⁴Kaya ngani, kamo na mga babayi, pareho san pagpasakop san mga nagatuod kan Cristo, dapat magpasakop gayod kamo sin biyo sa iyo asawa.

²⁵Mga lalaki, kamut-an gayod niyo an iyo asawa pareho man san pagkamuot ni Cristo sa mga nagatuod san ginhatag niya an iya buhay para sani, ²⁶agod an mga nagatuod magin banal sa Dios kay ginlinisan sinda paagi sa tubig kaupod san surmaton niya. ²⁷Ginhimo man niya ini agod maiatubang sinda sa iya mismo sa katahuman pareho san nobya na wara'n dipikto bisan kuruyunot o nano man na iba pa na dipirensya. Ginlinisan na gayod niya sinda agod magin banal kag wara'n maitatsar. ²⁸Sugad man, dapat gayod na kamut-an san mga lalaki an inda mga asawa pareho san pag-ataman ninda sa inda mga sadiri na lawas. An lalaki na may kamuot sa iya asawa namumuot man sa iya sadiri. ²⁹Kaya ngani, ginaataman san tawo an iya lawas kag ginamahal kay wara'n tawo na nababadli sa iya sadiri na lawas. Pareho man ini san pag-ataman ni Cristo sa mga nagatuod, ³⁰kay parte kita san iya lawas. ³¹Ginsabi ko ini kay nasusurat sa Banal Na Kasuratan,

“Tungod sani, babayaan san lalaki an iya ama kag iloy para makibiyo sa iya asawa.

Sinda na duha magigin usad na lang.”^{§§}

³²Kun kaya, daku-dako gayod na misteryo ini pero susog san pagkasabot ko, manungod ini kan Cristo kag sa mga nagatuod sa iya. ³³Kaya ngani, kamo na mga lalaki, kinahanglan kamut-an niyo an iyo asawa pareho san iyo sadiri, kag kamo naman na mga babayi, kinahanglan galangan man sinda.

Mga Tugon Para Sa Mga Ginikanan Kag Sa Inda Kaanakan

6 Mga kaanakan, magin masinunudon kamo sa iyo mga ginikanan susog sa kagustuhan san Ginoo kay amo ini an tama. ²Sa Kasuguan an primero na sugo san Dios na may gintuga amo ini, “Galangan niyo an iyo ama kag iloy, ³kay mabubuhay kamo sin halawig didi sa duta kag magigin abunda an iyo kabuhayan.”*

⁴Mga ginikanan, ayaw pagpaurita an iyo mga anak kundi padakua sinda sa pagdisiplina kag sa katukduan san Ginoo.

Mga Tugon Sa Mga Uripon Kag Mga Amo

⁵Mga uripon, magin masinunudon kamo sadto'n dutan-on niyo na mga amo. Himuon ini na may paggalang, pagkahadlok kag hugot sa tagipusuon baga'n si Cristo man lang an iyo ginasirbihan. ⁶Kaya ngani, magtrabaho kamo dili lang sa mga oras na ada sinda nagemasid sa iyo, na mauyunan kamo ninda, kundi bilang mga suruguon ni Cristo, nagatuman na hugot sa tagipusuon san pagbuot san Dios. ⁷Sirbihan niyo sinda na malipay an mga puso na baga'n Ginoo an iyo ginasirbihan, dili tawo. ⁸Dumdu-mon niyo na ginabalusan san Ginoo an sin-o man, bisan uripon o dili man, para sa mga maayo niya na hinimuan.

⁹Kamo naman na mga amo, sugad man sana kinahanglan niyo magtratar san iyo mga uripon. Ayaw niyo sinda pagpahuga. Isipon man niyo na kamo kag an iyo mga uripon pareho na mga insakupan san usad lang na Dios na adto didto sa langit kag sa iya paghusgar wara siya'n pinalabi.

^{§§}5:31 Kitaa sa Genesis. 2:24.

*6:3 Kitaa sa Deuteronomio 5:16.

An Tanan Na Pansagang Na Hali Sa Dios

¹⁰ Sa katapusan, patibaya an iyo mga buot sa pakig-usad niyo sa Ginoo paagi sa pambihira niya na gahom. ¹¹ Isul-ot niyo an tanan na pansagang na hatag sa iyo san Dios agod masustininan niyo an panluluko san Dyablo. ¹² Kay an aton mga kontra dili mga tawo kundi mga nagapamuno sa mga demonyo, an mga may gahom na insakupan ni Satanas, an mga maraot na prinsipal san kaduluman na nagahadi sa entero mundo, kag an pagkadamu-damo na maraot na espirito sa kalangitan. ¹³ Kaya ngani, gamita an tanan na pansagang na hali sa Dios agod pag-abot san oras na pakig-away sa mga kontra niyo, makasustininir kamo kag pakatapos san iyo away, masarig pa gi-hapon kamo.

¹⁴ Kaya, dapat magin handa gayod kamo. Kinahanglan na sabihon kag isipon lang pirme an kamatuudan kay ini pareho san paha para sa iyo. Magkinabuhay sin matanos kay ini pareho san pansagang sa iyo dughan. ¹⁵ Magin handa man kamo sa pagsumat san Maayo Na Barita san kalinawan hali sa Dios kay ini pareho san sapatos para sa iyo tiil. ¹⁶ Sa tanan na oras pirme lang gayod niyo gamiton para sa pansagang an pagsarig sa Dios agod dili kamo dutlan san mga tintasyon na baga'n mga nagakalayo na pana na ginabuhian ni Satanas. ¹⁷ Ikalo niyo an pagkasalbar na pareho sa pansagang sa ulo. Gamita

man an surmaton san Dios bilang ispada na hali sa Espirito Santo. ¹⁸ Magpangadyi kamo pirme na hugot sa tagipusuon kag mangayo san iyo mga kinahanglan sa Dios paagi sa pagagiya san Espirito Santo. Kaya dahilan sani, magbantay pirme sa mga tintasyon kag magsige sa pagpangadyi para sa tanan na katawuhan san Dios.

¹⁹ Ipangadyi man niyo ako na makasurmaton na may kaisog sin buot sa pagtukdo san misteryo san Maayo Na Barita. ²⁰ Tungod sani nagin sinugo ako san Dios bisan adi ako yana sa prisuhan. Pero ipangadyi pa ako agod ikapahayag ko man ini na wara'n kahadlok sugad san dapat ko isurmaton.

Mga Urhi Na Pangumusta

²¹ Niyan, an magabarita sa iyo san tanan manungod sa kamutangan ko kag ginahimo, wara'n iba kundi si Tiquico na pinalangga na kamanghod kag matinu-manon na suruguon san Ginoo. ²² Ginsugo ko siya dida sa iyo para lang gayod sani na katuyuan agod maaraman niyo an amon kamutangan kag mapakusog man lugod an iyo mga tagipusuon.

²³ Mga kamaranghod sa pagtuod, nangadyi ako na an Dios Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magapalinaw san iyo isip, magapakusog sa iyo pagsarig sa inda kag magapakaminuruutan sa iyo. ²⁴ Amo man na pagaatamanon ninda sin maayo an tanan na namumuot sin wara'n katapusan sa aton Ginoo'n Jesu-Cristo.

An Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-FILIPOS

PAARAM

Ginsurat ini ni Apostol Pablo para sa mga nagaturuod sa syudad san Filipino sa Grecia para pasalamatan sinda sa bulig na ginpadara ninda sa iya. Ginsurat niya ini myintras ada siya sa prisuhan sa Roma. An mga parte san surat amo ini:

An kamutangan ni Pablo sa Roma 1:1-30

An pagpamainubuson ni Cristo 2:1-30

Padaan manungod sa buwa na katukduan 3:1-21

An kalipay kag kalinaw na ginahatag san Dios 4:1-23

Mga Pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pablo, kag hali man kan Timoteo na mga surugon ni Cristo Jesus.

Ginapadara namon ini sa iyo tanan na katawuhan san Dios na ginpaurusad kan Cristo Jesus dida sa Filipos kag para man sa mga namumuno kag parabulig san mga nagatuod dida.

²Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

An Pagpangadyi Ni Pablo

³Nagapasalamat ako sa Dios basta nadudumduman ko kamo, ⁴kag nalilipay gayod ako kada pagpangadyi ko para sa iyo na tanan, ⁵kay nagbulig kamo sa akon trabaho sa pagpalukop san Maayo Na Barita tuna pa san katunatunai na pag-ako niyo sani hasta yana. ⁶Kaya nakasiguro ako na an Dios na nagtuna sani nakaayuhan sa iyo ipapadayon

ini hasta matapos sa pag-abot san adlaw san pagbalik ni Jesu-Cristo.

⁷Angay lang na ini an kaisipan ko manungod sa iyo kay palangga ta kamo. Kamo tanan nakigbahin sa akon sani na pribilihiyo na magin surugon na ginahatag sa akon san Dios. Dili lang niyan na adi ako sa prisuhan nakigbahin kamo kundi bisan sa libre pa ako magpamatuod kag magpahayag san Maayo Na Barita. ⁸Maaram an Dios na an dako ko na kaila sa iyo tanan pareho man sa kaila ni Cristo Jesus sa iyo.

⁹Kaya, nagapangadyi ako na an iyo pagkamuot kan Cristo kag sa iyo mga kapwa lalo gayod magturubo kaupod an matuod na pagkaaram kag kadunungan, ¹⁰agod makapili kamo kun nano an pinakamaayo. Paagi sani, magigin malinis kamo kag wara'n ikasabi sa iyo sa adlaw san pagbalik ni Cristo. ¹¹Tapos, magakaigwa gayod an iyo buhay sin mga kaayuhan na ginahimo ni Jesu-Cristo sa iyo para maipagalang kag maipaumaw an Dios mismo.

An Pakapriso Ni Pablo Nakapalukop San Maayo Na Barita

¹²Mga kamaranghod ko sa pagtuod, gusto ko maaraman niyo na an nangyari sa akon nakabulig man gayod sa paglukop san Maayo Na Barita. ¹³Kaya nakaaram an tanan na bantay sa palasyo kag san tanan na adi na an pagkapriso ko alang-alang kan Cristo. ¹⁴Tapos ini na pagkapriso ko nakapakusog pa sa buot san kadamuan na akon mga kamaranghod sa pagtuod. Kaya sa tanan na oras nagapahayag lugod sinda san Maayo Na Barita san Dios manungod kan Jesu-Cristo na makusog an buot kag wara'n kahadlok.

¹⁵Ugaling may mga iba sa inda na nagapahayag manungod kan Cristo kay naawa lang o kaya gusto makigsuay sa akon, pero may iba na sa maayo

na kaburut-on ginapahayag man gayod si Cristo. ¹⁶Ginahimo ninda ini tungod sa pagkamuot sa akon, kay maaram sinda na ginhatagan ako san Dios sani na trabahuon na ipamatuod an Maayo Na Barita. ¹⁷Ugaling idto'n iba dili hugot sa buot na nagapahayag manungod kan Cristo kundi may kapasluan sinda na katuyuan. Ginaisip lang ninda na samukon ako myintras adi ako sa sulod san prisuhan.

¹⁸Pero wara ina sin labot sa akon! Kalipay ko pa ngani sana basta lang napapahayag an manungod kan Cristo sa nano man na paagi bisan hali sa sala o tama na katuyuan. Kun sugad padayon ako na malilipay, ¹⁹kay aram ko na malilibre ako tungod san iyo mga pangadyi kag san bulig ni Jesu-Cristo paagi sa iya Espirito Santo. ²⁰Niyan, an dako ko na paghandom kag paglaom an dili paghimo sin nano man na bagay na ikakaalo ko kundi pareho sa dati kag lalo na gayod niyan magkusog lugod an akon buot agod galangan si Cristo sa akon buhay bisan mabuhay man ako o mamatay.

²¹Kun manungod naman sa pagkabuhay, para sa akon, an katuyuan sani amo an paggalang kan Cristo pero kun mapatay ako may damo pa na pakinabang kay makig-usad ako sa iya. ²²Ugaling kun sa pagkabuhay pa may kapuslanan ako na mahimo kaya dili ako makasiguro kun hain an pipilion ko. ²³Nagaalangan ako kun hain sa duha an mas maayo. Gusto ko gayod na mamatay kag makiupod kan Cristo na amo an mas maayo sa akon, ²⁴pero mas pinakaimportante alang-alang sa kaayuhan niyo na padayon ako na mabuhay. ²⁵Tungod sana nakasiguro ako na magpadayon pa na mabuhay. Mabubuhay ako kaupod niyo agod makabulig sa iyo pag-uswag kag magin malipay kamo sa pagtuod. ²⁶Kaya paagi san akon pakig-upod gi-

hapon sa iyo mas dako an iyo kalipay sa pakig-upod kan Cristo Jesus dahilan sa akon.

²⁷Ugaling an pinakamahalaga na an iyo pagkabuhay magin susog sa ginapatuman dida sana na Maayo Na Barita ni Cristo. Tapos bisan makigkita ako sa iyo o mabaritaan ko lang, maaram ako na nag-urusad kamo sa masarig na katuyuan kag urupod man na nagatalinguha sa pagpamatuod san pagsarig san Maayo Na Barita, ²⁸kag wara'n kahadlok sa iyo mga kaaway. Ini magigin tanda sa inda na sinda mapapatay hasta na lang pero kamo masasalbar kag an Dios an may pagbuot. ²⁹Nasabi ko ini kay gin-galangan kamo na makasirbe kan Cristo dili lang san pagtuod niyo sa iya kundi paagi san pagtios niyo para sa iya. ³⁰An pagtios ngani niyo pareho man san sa akon. Sugad san nakit-an niyo na gintios ko kasadto kag nababatian niyo yana amo man gihapon ini an nangyayari sa akon.

Iruga Niyo An Pagkamapainubuson Ni Cristo

2 Niyan, kay ginapakusog kamo san pagkabuhay niyo kan Cristo kag nakapalipay man an iya pagkamuot, may pakig-usad kamo sa Espirito Santo kag nakabatyang kamo sin pagmalasakit kag pagkaluoy sa kada usad. ²Kaya ginahangyo ko sa iyo, palipaya niyo ako sin biyo paagi sa pagkaigwa sin pareho na kaisipan, sa pakigbahin sa pareho na pagkamuot kag pagkaurusad sa katuyuan kag sa isip. ³Ayaw kamo paghimo sin bisan nano tungod sa kapasluan lang na katuyuan o tungod sa paghambog kundi magmapainubuson kamo sa kada usad kag ipakita niyo na mas labaw an iyo kapwa ki sa iyo. ⁴Tapos magginalangan kamo sa kaayuhan san mga kapwa, dili lang an sa iyo sadiri.

⁵ Iruga niyo an pagkamapainubuson ni Cristo Jesus na ⁶ bisan may pagka-Dios siya, wara niya pagtalinguhaa na magpadayon na magin pareho man san Dios, ⁷ kundi sa sadiri niya na kabubuton ginbayaan niya ini tanan. Tapos ginako an pagkasurugon kag nakipareho sa mga tawo. ⁸ San nagpakatawo na siya nagmapainubuson gayod kag nagmasinunodon sa Dios hasta ngani sa kamatayon bisan ini an kamatayon sa krus. ⁹ Tungod sani ginpakalabaw siya san Dios kag ginngaranan sin labaw sa tanan na mga ngaran. ¹⁰ Kaya sa pagpasakop kan Jesus, tanan na ginlalang sa kalangitan, sa duta kag sa idalom sani magaluhod sa pagsamba sa iya, ¹¹ kag an tanan magapamatuod na si Jesu-Cristo amo an Ginoo. Paagi sani an Dios Ama pagaumawon.

Nagabanaag Baga'n Mga Bituon Sa Kinab-an

¹² Kaya, mga namumut-an ko na mga amigo, pareho san pirmo niyo ako ginusunod dili lang san kaupod pa ako niyo pero lalo pa gayod yana na wara ako dida, kinahanglan gayod niyo ipadayon an pagsabuhay san sadiri na pagkalibre na may kahadlok hasta tapos na, ¹³ kay an Dios pirmo nagahiwag sa iyo agod pagustuhon kamo kag patumanon san iya kagustuhan.

¹⁴ Himua niyo an tanan na wara'n reklamo kag pagsuay, ¹⁵ agod bilang mga perpekto na kabataansan Dios, kamo magin malinis kag wara'n ikasabi na maraot manungod sa iyo na nabubuhay sa kinaban san parasupak kag makasalanon na mga tawo. Dapat magbanaag kamo sa inda, pareho san mga bituon na nagabanaag sa kalangitan, ¹⁶ myintras na ginapahayag niyo sa inda an mensahe na nagahatag san buhay. Kun mahimo niyo ini, ikakalipay ko sa adlaw san pagpakilala

kan Cristo na an akon pagtalinguha kag pagtrabaho wara masayang.

¹⁷ Mala ngani kun an akon buhay magigin sakripisyo na idagdag sa sakripisyo kag pagsamba na ginahalad niyo sa Dios tungod san iyo pagtuod sa iya, malipay gihapon ako kag makikigbahin sa iyo san akon kalipay. ¹⁸ Sani man na dahilan, dapat man kamo malipay kag ipabahin man niyo sa akon an iyo kalipay.

Sinda Timoteo Kag Epafrodito

¹⁹ Kun itutugot san Ginoo, sa dili madugay papakadaon ko si Timoteo sa iyo agod pagbalik niya didi mapalipay ako san mga ibabarita niya manungod sa iyo. ²⁰ Wara ako didi'n iba na nagamalasakit gayod sa iyo na pareho ni Timoteo. ²¹ Sinda tanan an ginaataman lang an manungod san inda sadiri na mga katuyuan, dili an manungod sa katuyuan ni Jesu-Cristo. ²² Pero kamo mismo maaram kun sing-ano ginpamatuudan ni Timoteo na siya mati-walaan, kun pan-o siya kag ako pareho san tunay na mag-ama nag-upod pagtrabaho alang-alang sa Maayo Na Barita. ²³ Kaya, nagalaom ako na pakadaon siya sa iyo pakaarami ko san mangyayari sa akon didi. ²⁴ Ako naman nagalaom na sa dili madugay makapakada man mismo sa iyo kun itugot san Ginoo.

²⁵ Niyan, gin-isip ko man na ginakinahanglan na pakadaon ko sa iyo an akon kamanghod sa pagtuod na si Epafrodito. Siya an nagtrabaho kag nagpagal kaupod ko kag amo an iyo ginsugo bilang mensahero niyo sa pag-ataman sa akon. ²⁶ Kaila niya na makita kamo tanan kag nahandal gayod siya lalo na san nabaritaan kuno niyo na masakit siya. ²⁷ Matuod man gayod na nagkasakit siya kasadto kag dyutay na lang mamatay. Pero naluoy an Dios sa iya kag dili lang sa iya kundi sa akon man. Kaya, ginlibre

pa gayod ako san Dios sa nagadamo na kamunduan.

²⁸Nano pa, kaila ko gayod na pakadaon siya sa iyo agod malipay gihapon kamo kun makita niyo siya, tapos mapalipay naman ako sani kag mawawara an akon kamunduan manungod sa iyo. ²⁹Niyan, malipay na padayunon niyo siya bilang kamanghod sa Ginoo. Igalang niyo an mga tawo na pareho niya, ³⁰kay ginpapeligro niya an iya buhay kag dyutay na lang gayod mamatay sa pagpadayon san trabaho ni Cristo agod mapunuan niya an kakulangan niyo sin lugar na mabuligan ako.

An Tunay Na Katanusan

3 Sa pagtatapos ko sani na surat, mga kamaranghod ko, gusto ko na maglipay kamo sa pakig-usad niyo sa Ginoo. Wara sin maraot kun otrohon ko gihapon idto'n ginsurat ko na sa iyo sadto kay ini makapasarig pa lugod sa iyo pagtuod.

²Maghimat kamo sa mga baga'n mga ido na nagahimo sin karautan. Sinda man idto'n mga nagapangtigbas san lawas. ³Nasabi ko ini dahilan na kita, dili sinda, an tunay na may pagturi kay nagasaramba kita sa Dios paagi sa iya Espirito, tapos naglipay sa aton buhay kan Jesu-Cristo. Dili na kita nagasarig sa pagturi agod masalbar kita. ⁴Kun sa pagsarig sugad sana maayo gayod an kamutangan ko.

Kun may nagahuna na tawo na makasarig siya sa iya mismo sadiri, lalo pa gayod ako na makasarig sin sugad sa inda. ⁵Gin-anak ako na Israelita kag ginturi san usad pa lang ka semana an edad ko. Naghali ako sa lahi ni Benjamin kaya matuod gayod na Hebreo sa dugo. Kun an pagsururmatunan naman an manungod sa pagtuman sa Kasuguan san mga Judio na ada sa Kasuratan, myimbrow ako

san grupo san mga Pariseo na nagatuman gayod sa Kasuguan. ⁶Kun sa pagkamalulot sa pagsirbe san mga Judio sa Dios, dako an akon pakilabot kaya ginpasakitan ko an mga Judio na nagatuod kan Jesu-Cristo. Kun an pagsururmatunan man an manungod sa pagtuman san Kasuguan, wara'n masabi sa akon.

⁷Ugaling, ini na tanan na kasadto may pakinabang sa akon, yana nagin wara'n pulos sa pagkita ko alang-alang kan Cristo. ⁸Pwera pa sadto, sa pagkita ko wara'n pulos an tanan alang-alang sa mas dako na pakinabang na amo an pakiusad ko kan Cristo Jesus na akon Ginoo. Alang-alang sa iya ginbayaan ko an tanan kay gin-isip ko ini na baga'n basura lang agod magin sakop ako niya, ⁹kag makiusad sa iya sin biyo. Igwa na ako'n katanusan hali sa Dios paagi san pagsarig kan Cristo kag dili sadiri ko'n katanusan na hali sa pagtuman san Kasuguan ni Moises. ¹⁰Kaya, an gusto ko lang na magin usad kan Cristo kag batyagon an gahom san iya pagkabuhay gihapon. Tapos, makibahin sa iya mga pagtios kag makapareho sa iya sa pakig-usad sa pagkamatay niya, ¹¹kay nagalaom ako na kun baga man bubuhayon gihapon hali sa kamatayon.

An Pagtalinguha Na Maabot An Sa Unahan

¹²Dili ko gusto sabihon na nakuha ko na ini o nagin perpekto naman, kundi ginapadayon ko gihapon na mapasa akon an ginapatuman sa akon ni Jesu-Cristo san sadirihon niya ako. ¹³Kun sa bagay, mga kamaranghod, dili ko man gayod ginahuna na napasa akon na idto kundi an ginahimo ko, ginalimutan an nakaagi na kag ginatalinguha na maabutan an sa unahan. ¹⁴Niyan, baga'n nagadalagan ako sin tadong pakadto sa katapusan san pariha para makagana san premyo na amo an pagtawag sa aton san Dios paagi

kan Cristo Jesus pakadto sa buhay sa langit.

¹⁵ Kita tanan na mga masarig na an pagtuod kinahanglan magsunod sani na ginsabi na gawi. Kun ugaling igwa sa iyo sin may iba na gawi, pagapasabuton man lang ini sa iyo san Dios. ¹⁶ Kun бага man, magpadayon lang kita sa kamatu-udan na naaraman ta hasta yana.

¹⁷ Mga kamaranghod ko, magkau-ruyon kamo pagsunod san akon halimbawa. Naghatag kami sin matanos na halimbawa kaya tandai niyo idto'n nagsunod sani. ¹⁸ Nasabi ko ini kay kadamo sadto na an pagkabuhay kontra sa ginunungan san pagkamatay ni Cristo sa krus. Ginsabihan ko kamo sani kasadto sin damo na na beses kag niyan ginaotro ko gihapon na may pagtangis na gayod. ¹⁹ Sa impyerno an inda kakahamanan kay an inda ginadios an inda lawasnon na kaila. Ginakahambog an dapat ninda ikaalo kag ginaisip lang ninda an kinab-anon na mga bagay.

²⁰ Kita ugaling mga pumuluyosan langit kag hali sani malipay na ginahulat naton an pag-abot san Parasalbar na amo an aton Ginoo'n Jesu-Cristo. ²¹ Tapos, paagi sa paggamit sadto'n poder kun diin makapahimo an Dios na sakupon an tanan, pagabag-uhon man niya an aton lawas na may kamatayon kag pagahimuon na pareho san iya glo-ryoso na lawas.

Mga Tugon

4 Kaya, mga kamaranghod ko sa pagtuod na namumut-an ko kag namimingawan, ginakalipay kag ginakahambog, magpirme kamo na masarig sa pakig-usad sa Ginoo sana na paagi.

² Nakimaluoy ako sa iyo, Euodia kag Sintique, na magsiro kamo bilang magkamanghod sa pakig-usad sa Ginoo.

³ Ikaw naman na malulot ko na kaupud-upod, gusto ko na buligan mo ini na

mga babayi na magkauyon kay ginbuligan ninda ako sin ungod pagpahayag san Maayo Na Barita. Kaupod man si Clemente kag san tanan na pareho ko mga paratrabaho na an mga ngaran nakasurat sa libro na ginsuratan sadto'n ginhatagan buhay san Dios.

⁴ Magkalipay lugod kamo pirme sa pakig-usad sa Ginoo. Pagaotrohon ko gihapon ini, magkalipay kamo! ⁵ Ipakita niyo an iyo pagkamabuot sa tanan. Halapit na mag-abot an Ginoo. ⁶ Ayaw kamo kahandal sa nano pa man kundi magpangadyi manungod sa tanan. Kun may kinahanglan kamo, pirme mag-ayo sa Dios na may pagpasalamat. ⁷ Kun sugad, an hali sa Dios na kalinaw san isip na dili kaya tugkadon san kaisipan san tawo amo an magaataman san iyo tagipusuon kag pag-isip sa pakig-usad niyo kan Cristo Jesus.

⁸ Sa pagatapos ko sani na surat, mga kamaranghod, amo ini an akon tugon: ipirme an iyo kaisipan sa mga maayo gayod kag ikakadayaw, halimbawa, mga kamatuudan, ginagalang, matanos, malinis na kabubut-on, matahom kag mabuot. ⁹ Ipadayon niyo an pagtuman san tanan na naaraman niyo hali sa katukduan ko na nabatian kag nakita sa akon kay mapasa iyo an Dios na ginhalinan sa kalinaw san isip.

May Pagmalasakit Kamo Sa Akon

¹⁰ Sing-ano gayod an kalipay ko sa Ginoo kay pakatapos sin dugay na panahon nagkaigwa naman kamo sin lugar na maipakita an pagpalangga niyo sa akon. Aram ko na gusto gayod niyo pirme magmalasakit sa akon kaya lang wara kamo'n lugar. ¹¹ Dili ko ini ginasabi tungod na ginakulang ako kay anad na ako na makontento sa nano man na kamutangan ko. ¹² Naaraman ko an magin mabugana gayod kag kulang-kulang man na pagkabuhay. Naaraman

ko ini na sikreto, kaya bisan diin, bisan nano na oras kontento na ako, magbusog o gutom, magsa kabuganaan o katikapuhan. ¹³ Naaatubang ko an tanan na kamutangan tungod kan Cristo na nagapakusog sa akon.

¹⁴ Bisan pa ngani, maayo man gihapon an iyo ginhimo kay ginbuligan niyo ako sa akon mga kalisudan. ¹⁵ Kamo mismo na mga taga-Filipos maaram na paghali ko sa Macedonia san magtuna ako pagpahayag san Maayo Na Barita, kamo man lang na pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan dida an nagbulig sa akon. Wara'n iba'n pagtiripon na nagin kadamay ko sa akon mga panginahanglan. ¹⁶ Mala ngani san adto ako sa Tesalonica, makaduha na beses ginpadarhan niyo ako sin bulig para sa mga panginahanglan ko. ¹⁷ Dili kay gusto ko lang pirme pagregaluhan kundi gusto ko makita an balos na idudugang sa iyo.

¹⁸ Kaya ngani adi an bilang resibo san tanan na nabaton ko sa iyo. Surusobra

na gayod ini! Wara na ako'n kinahanglan na ayuon pa lalo na gayod yana na gin-dara ni Epafrodito an mga regalo niyo. Ini an mahumot na halad sa Dios kag sakripisyo na ginakalipay niya batunon. ¹⁹ An akon naman Dios amo an mapuno san tanan niyo na kinahanglan paagi san mabugana niya na kayamanan na ada kan Cristo Jesus. ²⁰ Umawon hasta na lang an aton Dios na aton man Ama. Amen.

Urhi Na Mga Pangumusta

²¹ Ginakumusta ko an tanan na katawuhan san Dios kag nagatuod kan Cristo Jesus. An mga kamaranghod na kaupod ko didi nagapangumusta man sa iyo. ²² An tanan didi na katawuhan san Dios lalo na gayod an mga nasa palasyo san Emperador nagapangumusta man sa iyo.

²³ Niyan, nagapangadyi ako na an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo tanan. Amen.

An Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-COLOSAS

PAARAM

Ginsurat man ini ni Apostol Pablo para sa mga nagaturuod sa Colosas na usad na syudad sa probinsya san Asia. Ginapadaan niya an mga nagaturuod na dili magpadaya sa mga buwa na katukduan. An mga parte sani na surat amo ini:

An pangadyi ni Pablo 1:1-14

An ginhimo ni Cristo para sa aton 1:15-23

An trabaho ni Pablo Para Sa Mga Nagatuod 1:24-2:5

An Pagkabuhay Sa Pakig-usad Kan Cristo 2:6-23

Mga tugon para sa pagkabuhay na Kristyano 3:1-4:6

Mga paghangyo kag pangumusta 4:7-18

Mga Pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pablo, kag hali man kan Timoteo na kamanghod sa pagtuod. Aram niyo, ginpili ako san Dios agod magin apostol ni Cristo Jesus. ² Ginaturat ko ini sa iyo na mga taga-Colosas na mga pinili man san Dios kag mga matinumanon na kamaranghod sa pagtuod kan Cristo.

Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

Pangadyi Sa Pagpasalamat

³ Basta ginapangadyi namon kamo, pirmo kami nagapasalamat sa Dios na Ama san aton Ginoo'n Jesu-Cristo, ⁴ kay nabaritaan namon an manungod sa iyo pagsarig kan Cristo Jesus kag sa dako niyo na pagkamuot sa mga katawuhan

san Dios. ⁵ Ini na pagsarig kag pagkamuot hali sa ginalauman niyo na nakatigana para sa iyo didto sa langit. Nabati niyo an manungod sa paglaom san pag-abot pa lang sa iyo san matuod na mensahe na amo an Maayo Na Barita. ⁶ Nakaabot man ini sa iba-iba na lugar san kinab-an kag nagabunga man pareho san nangyari sa iyo tuna san mabatian niyo ini, tapos nasabutan an kamatuudan san kaluoy san Dios. ⁷ An nagpaaram sani sa iyo amo si Epafra na namumutan namon na katrabaho. Siya an napakada sa iyo bilang sa lugar namon. Siya man an nagdara sa iyo san Maayo Na Barita bilang matinumanon na surugon ni Cristo. ⁸ Siya pa ngani an nagbarita sa amon manungod naman san pagkamuot na ada sa iyo yana hali sa Espirito Santo.

⁹ Kaya padayon na ginapangadyi namon kamo tuna san mabaritaan namon an manungod sa iyo. An pangadyi namon na lugod hatagan kamo san Dios sin pakaaram san iya pagbuot paagi sa kadunungan kag pakasabot na ginahatag san iya Espirito, ¹⁰ agod makapamuhay kamo na angay sa pagkita san Ginoo kag mapalipay man niyo siya sa tanan na paagi. Kun sugad, magin mabunga kamo sa tanan na mga maayo na gawi. Tapos, magdagdag lugod pirmo an iyo pagkaaram sa Dios.

¹¹ Ginapangadyi pa namon na pakusugon lugod niya kamo sa tanan na gahom paagi sa iya gloryoso na gahom agod bisan nano an mangyari malipay kamo makapadayon pagkamatinuson sa pakig-upod sa Ginoo. ¹² Pirmo lugod kamo magpasalamat sa Ama kay ginhimo kamo niya na angay makibahin sa iiredaron san mga pinili sa iya mapawa na kahadian. ¹³ Ginlibre kita niya hali sa gahom san madulom na kahadian ni Satanas kag ginbalhin kita sa kahadian san namumutan na

Anak san Dios. ¹⁴Kaya, paagi sa iya ginlibre na kita na an gusto sabihon, napatawad na san aton mga sala.

An Ginhimo Ni Cristo Para Sa Aton

¹⁵Si Cristo an matuod na kapareho san dili nakikita na Dios. Siya amo na antes ginlalang an bisan nano kag mas labaw siya sa tanan na mga ginlalang san Dios. ¹⁶Paagi sa iya ginlalang san Dios an tanan na adto sa langit kag adi sa duta. Dili lang an mga bagay na nakikita kundi an mga dili nakikita man na may gahom bisan anghel o demonyo, halimbawa, an mga nagapamahala, mga namumuno kag mga may otoridad. Paagi sa iya kag para sa iya, ginlalang man gayod an tanan. ¹⁷Dati na siya antes pa man ginlalang an nano man na bagay kag paagi san iya gahom nagapadayon an tanan sa bilog na kalibutan.

¹⁸Si Cristo nakapareho sa ulo san lawas kag ini na lawas wara'n iba kundi an mga nagatuod sa iya. Siya an ginhalinan san inda buhay. Siya man an pinakauna na Anak na ginbuhay gi-hapon hali sa mga namatay agod siya magin pinakalabaw sa tanan. ¹⁹Matuod ini kay ginbuot san Dios na magpirme sa iya Anak an bilog niya na pagka-Dios. ²⁰Tapos, paagi san iya Anak, ginpasiro niya sa iya sadiri an tanan na bagay na adto didto sa langit kag adi didi sa duta. Ginhimo niya ini paagi san dugo san iya Anak san mapatay siya didto sa krus.

²¹Dati kontra kamo sa Dios kag mga kaaway niya sadto kay mga maraot an iyo mga gawi kag pag-isip. ²²Pero napasiro na kamo yana sa Dios paagi san lawas ni Cristo na namatay agod kamo magin banal, malinis kag wara'n ikasabi sa atubangan san Dios. ²³Syimp-
pre dapat magpadayon kamo na masarig kag matagal sa pagsarig, tapos dili magaliwat-liwat sa paglaom sa Maayo Na Barita na nabati niyo. Ini ginapa-

hayag yana sa bilog na kinab-an kag ako, si Pablo, nagin suruguon ngani para sani.

An Trabaho Ni Pablo Para Sa Mga Nagatuod

²⁴Niyan, nalilipay ako na magtios alang-alang sa iyo kay paagi sani nagab-ulig ako pagtapos sa mga kulang pa san mga pagtios ni Cristo alang-alang sa iya lawas na wara'n iba kundi an mga nagatuod sa iya.

²⁵Ginbutang ako san Dios na magin trabahador alang-alang sa mga nagatuod agod mapahayag ko sa iyo sin biyo an mga surmaton san Dios, ²⁶na wara'n iba kundi an sikreto na natago san nakaligad na panahon, pero yana ginahayag na sa iya mga katawuhan. ²⁷Sa inda, ginbuot niya na ipaaram an iya labaw kag gloryoso na sikreto na nakatigana para sa tanan na wara'n iba kundi an pakig-usad sa iyo ni Cristo na amo an iyo paglaom na makabahin kamo san iya gloryoso na buhay.

²⁸Siya an amon ginapahayag sa tanan na tawo. Ginapadaan kag ginatukduan namon sinda san tanan na amon naaraman manungod sa iya agod magin perpekto sinda sa pakig-usad kan Cristo kun kanin-o iaatubang namon sinda. ²⁹Ini an dahilan kun nano kay nagapagal kag nagatalinguha ako paagi san grabe na kusog na ginahatag niya kag kun diin nagapahiwag gayod didi sa akon.

2 Nasabi ko ini kay gusto ko maaraman man gayod niyo na nagatalinguha ako sin maayo sa pagpangadyi para sa iyo, amo man sa mga taga-Laodicea kag para man sa tanan na wara pa makaatubang sa akon. ²Ginahimo ko ini agod magkaigwa sinda sin masarig na tagipusuon kag ginausad sa pagkamuot. Tapos agod makaigwa sinda sin biyo na kasiguruhan san tunay na pagkasabot kag paagi sani maaraman naman ninda

sin biyo an sikreto san Dios na wara'n iba kundi si Cristo. ³Siya naman an baga'n lyabi sa tanan na nakatago na kaya-manan san kadunungan kag kaaraman san Dios.

⁴Ginasabi ko ini agod dili kamo maluko sa mga baga'n mahusay na pag-suay san bisan sin-o. ⁵Bisan harayo ako sa iyo grabe gayod an pagmalasakit ko sa iyo. Kaya, nalilipay ako na maaraman na maayo an pag-urupod niyo kag kun singano katibay an iyo pagsarig kan Cristo.

An Pagkabuhay Sa Pakig-usad Kan Cristo

⁶Kaya ngani, kay gin-ako na niyo si Cristo Jesus bilang Ginoo, magpak-abuhay kamo sa pakig-usad sa iya. ⁷Pa-hadaluma man an baga'n paggagamot sa pakig-usad sa iya. Magpadayon man kamo pagturubo na makusog sa iyo pagsarig susog sa gintukdo sa iyo. Tapos, pirmo kamo magin mapinasalamaton.

⁸Dili kamo magpahidara sa mga nagadunung-dunungan kag grabe na pandaya san bisan sin-o na an ginabasihan an kaugalian san mga tawo kag san inda mga una na katukduan kag dili si Cristo. ⁹Ginasabi ko ini kay ada kan Cristo nakapirme an bilog na pagka-Dios san Dios Ama. ¹⁰Tapos, kamo ginpakaperpekto na sa pakig-usad kan Cristo, kay siya pinakalabaw sa tanan na mga espirito na nagapamahala kag may otoridad.

¹¹Sa pakig-usad kan Cristo baga'n ginturi kamo pero dili himo san tawo kundi ginhimo ini sa iyo ni Cristo. Ina amo an pagkalibre sa gahom san dati makasal-anon niyo na pagkatawo. ¹²Kay san ginbunyan kamo baga'n ginlubong kag ginbangon naman kamo kaupod niya, tungod san pagsarig niyo sa gahom san Dios na nagbuhay gihapon kan Cristo hali sa mga patay. ¹³Sadto naman baga'n patay pa kamo tungod na

nabubuhay sa sala kag dili-Judio pa kay dili niyo nasusunod an Kusugan ni Moises manungod sa pagturi.

Ugaling ginbuhay kamo san Dios kaupod ni Cristo kag ginpatawad an tanan naton na sala. ¹⁴Ginpawara niya an baga'n listahan san aton mga sala na nagapakondinar sa aton. Ini ginhali niya paagi san baga'n ginpako sa krus ni Cristo. ¹⁵Paagi pa sani, nagdaog siya san mga espirito na may gahom kag may otoridad. Tapos, ginparada niya sinda sa kadamuan na lantad sa kaaluhan bilang nadaog na mga bihag.

¹⁶Kaya dili kamo magpabaya na husgaran san bisan sin-o an manungod sa iyo mga pagkaon o inumon. Amo man kay dili kamo nagapyista san sa Judio, halimbawa an sa kapyistahan ninda manungod san tigduluman san bulan, o manungod sa Adlaw San Pagpahuway, ¹⁷kay mga anino lang ina san mga bagay na maabot kag paagi naman ni Cristo an mga katunayan sani. ¹⁸Dili man kamo magtugot na kondinaron san bisan sin-o na nagasabi-sabi na siya mas labaw kay nagkaigwa kuno sin pambihira na pangitaon. Nalilipay siya magpirit pagsamba sa mga anghel kag magasagin-sagin na mapainubuson. Ina na klase'n tawo bisan wara sin ikakahambog sobra sin pagpahalaga sa sadiri paagi sa iya paluko na isip. ¹⁹Ini siya dili nagapadayon pakig-usad kan Cristo na amo an ulo san lawas. Hali kan Cristo an tanan na kinahanglan sani na lawas na ginasururugpon san mga baga'n lutan kag mga ugat. Si Cristo man an nagapatubo sani na lawas susog sa pagbuot san Dios.

Mga Katukduan San Mga Tawo

²⁰Kun sugad, kay baga'n namatay na kamo sa pakig-usad kan Cristo, ginpalibre na hali sa pagtuman sa nauna na mga katukduan san mga tawo didi sa kinab-

an. Kaya, nano kay nabubuhay pa kamo na baga'n tagadidi kag nagapasakop sa katukduan sani, pareho san ²¹ "Dili ka maghawid sani! Dili ka magtilaw sana! Dili mo ina pagdutduton!"? ²² Ini an ginapamanungod lang sa mga bagay na nauubos myintras ginagamit? Mga tawo man lang an naghatag sana na mga kasuguan kag mga katukduan. ²³ Syimpre baga'n puno man sin kadunungan ini na mga katukduan na nagapasamba, nagamapainubuson san sadiri kag nagapasakit sa lawas. Pero wara'n pulos ini tanan sa pagpugol san mga lawasnon na kaila.

Kamut-an Niyo An Mga Manungod Sa Dios

3 Niyan, kay ginubhay naman gihapon kamo sa pakig-usad kan Cristo, kaya kamut-an niyo an mga manungod sa Dios sa langit kun diin adto ginagalang si Cristo sa pagkaingkod sa banda tuo san trono san Dios. ² Pirme kamo mag-isip manungod sa mga langitnon kag dili an manungod sa mga maraot na ginahimo didi sa kinab-an. ³ Kay baga'n namatay na kamo kag an iyo buhay nakatago didto sa Dios sa pakig-usad kan Cristo. ⁴ Kun ipakilala na si Cristo na amo an nagahatag-buhay sa aton, kamo man ipapakilala na kaupod niya kag magin gloryoso pareho sa iya.

⁵ Kaya, kinahanglan patayon na niyo an iyo mga kinab-anon na kaila sugad baga san kalaw-ayan, kabastusan, lawasnon na paghandom, mga maraot na tuyo kag kapasluan na amo an kapareho san pagsamba sa diosdiosan. ⁶ Tungod sani nagaabot an kastigo san Dios sa mga nagahimo sani. ⁷ Amo ina an mga dati niyo na gawi sadto'n nabubuhay pa kamo sana na mga karautan. ⁸ Pero kinahanglan isikway na niyo an mga sugad sani: an pagkamauriton, grabe na kau-rit, maraot na tuyo, pagpakaraot kag

pagmuda. ⁹ Dili na kamo magpaburuwa-buwa kay baga'n ginhuba na niyo an iyo dati na pagkatawo na kaila sa karautan. ¹⁰ Niyan, baga'n ginsul-ot na niyo an bag-o na pagkatawo na ginabag-o kag ginapareho sa Dios na naglalang sa iyo agod mabiyo an iyo kaaraman manungod sa iya. ¹¹ Sani na bag-o naton na kamutangan, wara na an tanan na pagpalabi, bisan may Griego o Judio, kun may pagturi an tawo o dili, dayo o kumadlaganon na tawo, uripon o libre, kundi si Cristo an adi nakiusad sa aton tanan na nagatuod kag siya an pinakalabaw sa tanan.

¹² Kaya ngani kay mga pinili kamo na tawo san Dios, na iya ginpabanal kag namumut-an, magin maluluy-on kamo kag maayo an kabubut-on, mapainubuson, mabuoat kag matiniuson. ¹³ Magpinasensyahan kamo kag magpinatawadan kun may nagkasala man sa iyo. Sugad na ginpatawad kamo san Ginoo, dapat man na magpatawad kamo. ¹⁴ Tapos, labaw sa tanan magkaminuruutan kamo kay an pagkamuutan naga-usad sa perpekto na pag-ururupod. ¹⁵ Dapat an kalinaw san isip hali kan Cristo an maghadi lugod sa iyo tagipusuon kay dahilan sani ginpili kamo bilang mga parte san usad-usadi na lawas ni Cristo kaya magin mapinasalamaton kamo pirme.

¹⁶ Tugutan niyo na magpirme sa iyo na mabugana an katukduan ni Cristo. Magpaturutukdo kamo kag magpadaan na may biyo na kadunungan kag magkanta sin mga salmo, mga himno kag mga diosnon na kanta. Kantahan niyo an Dios paagi sa mapinasalamaton na tagipusuon. ¹⁷ Himua niyo an tanan bisan sa surmaton o gawi bilang mga tawo na sakop sa aton Ginoo na si Jesus kag magpasalamat kamo sa Dios na aton Ama paagi sa iya.

An Manungod Sa Maayo Na Pag-ururupod

¹⁸ Mga asawa na babayi, magpasakop kamo sa iyo mga asawa pareho san naaangay sa pagkita san Ginoo.

¹⁹ Kamo naman na mga asawa na lalaki, kamut-an niyo an iyo mga asawa kag dili kamo magin maisog sa inda.

²⁰ Mga kaanakan, magpasakop kamo gayod pirmo sa iyo mga ginikanan sa tanan kay amo ina an ginakalipay san Dios.

²¹ Mga ginikanan, dili man kamo magpakanamas pagbuot sa iyo mga kaanakan agod dili sinda mawar-an sin kusog san buot.

²² Mga uripon, magin matinumanon sa iyo mga amo. Dili kamo magsirbe na pakita'n-tawo lang na an isip mapauyon lang sinda kundi magsirbe kamo sa bilog na kabubut-on dara san iyo paggalang sa Dios. ²³ Magtrabaho kamo sin ungod sa tanan niyo na hirimuon na бага man lang sa Ginoo kamo nagasirbe kag dili sa tawo. ²⁴ Aram niyo na an Ginoo an magahatag sa iyo san premyo na ipapairedar niya sa iyo kay si Cristo na Ginoo man lang gayod an iyo ginasirbihan. ²⁵ Niyan, an nagahimo sin maraot magabaton man san angay na kastigo hali sa Dios. Wara man didi sin usad na igapalabi.

4 Mga amo, magin mabuo kamo kag wara'n ginapalabi sa iyo mga uripon. Dumduma niyo na kamo man igwa sin Amo didto sa langit.

² Mag-ungod gayod kamo pagapan-gadyi na muklat an iyo isip kag nagapasalamat sa Ginoo. ³ Ipangadyi man niyo kami na lugod hatagan kami san Dios sin lugar agod makapangtukdo san sikreto manungod kan Cristo. An pagtukdo ko manungod sa iya an nakaunong san pagkapriso ko didi. ⁴ Ipangadyi pa niyo na makatukdo ako sin hayag kaayo pareho san dapat lang gayod.

⁵ Magin listo kamo sa pakig-upod sa mga dili nagatuod kag pulusan niyo an panahon kaupod ninda agod makapahayag sa inda manungod kan Cristo.

⁶ Himua niyo na may pagkamabuot kag paghimat an iyo panurmatunon agod masabat niyo sin angay an tanan na hunga.

Mga Urhi Na Pangumusta

⁷ Ibararita sa iyo san namumut-an naton na kamanghod sa pagtuod na si Tiquico an manungod san kamutangan ko didi. Mahigos siya na paratrabaho kag kabulig ko na nagasirbe sa Ginoo. ⁸ Kaya, amo ina an dahilan kun nano kay ginapakada ko siya para maaraman niyo an manungod san amon kamutangan kag pakusugon an iyo mga buot. ⁹ Kaupod niya si Onesimo na matinumanon kag namumut-an man na kamanghod sa pagsarig na tagadida sa iyo. Sinda an magabarita sa iyo manungod san amon kamutangan didi.

¹⁰ Ginakumusta naman kamo ni Aristarco na pareho ko priso na kaupod ko didi. Nagapangumusta man sa iyo si Marcos na primo ni Bernabe. (Pareho san gintugon ko na sa iyo, padayuna niyo siya sin hugot sa buot kun magakada siya.) ¹¹ Ginakumusta man kamo ni Jesus na ginatawag Justo. Ini lang na tulo an mga Judio san mga kaupod ko na nagasirbe para sa kahadian san Dios. Dako sinda na bulig sa akon.

¹² Nagapangumusta naman si Epafra na tagadida man sa iyo kag surugon man ni Cristo Jesus. Pirmo kamo niya ginapangadyi sin hugot sa buot agod magpirmo kamo na matinumanon, maku-sog sa pagsarig kag biyo na nahidara manungod sa pagbuot san Dios. ¹³ Makapamatuod ako na dako gayod an pagmalasakit niya sa iyo kag sa mga kamaranghod sa pagtuod na adto

sa Laodicea kag Hierapolis. ¹⁴ Ginaku-
musta man kamo san aton namumut-an
na duktor na si Lucas kag ni Dimas.

¹⁵ Niyan, ikumusta naman kami niyo
sa mga kamaranghod sa pagtuod sa
Laodicea kag amo man sa babayi na an
ngaran Nimfas kag sa mga nagaturuod
na nagatiripon bilang simbahan sa iya
balay.

¹⁶ Pakabasa niyo sani na surat, sig-
uruha niyo na maipabasa man ini sa
pagtiripon san mga nagatuod bilang sim-

bahan didto sa Laodicea. Tapos, basahon
man niyo an surat na ginpadara ko sa
inda.

¹⁷ Isabi niyo kan Arquipo na talin-
guhaon niya na matuman an iya trabaho
na nabaton sa Ginoo.

¹⁸ Ako, si Pablo, an nagasurat mismo
sani na urhi na pangumusta. Dumduma
niyo na adi ako sa prisuhan.

Niyan, nagapangadyi ako na an Dios
magaataman sa iyo tanan sin maayo.

An Una Na Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-TESALONICA

PAARAM

Ini na surat para sa mga nagatuod kan Jesu-Cristo sa Tesalonica na usad na syudad sa Grecia. An importante didi sani na surat amo an pagpahayag manungod sa pagbalik gihapon ni Jesu-Cristo sa kinab-an. An mga parte sani na surat amo ini:

Pag-umaw san pagtuod ninda 1:1-10

An katuyuan ni Pablo sa Tesalonica 2:1-16

An pagbisita ni Timoteo sa inda 2:17 - 3:13

Nagapakusog si Pablo san inda buot 4:1-12

Manungod sa pagbalik gihapon ni Jesu-Cristo 4:12 - 5:11

Mga tugon kag pangurhi na pangumusta 5:12-28

Mga pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod dida sa Tesalonica na nagatuod sa Dios Ama kag sa Ginoo'n Jesu-Cristo, kami ninda Pablo, Silvano kag Timoteo an nagasurat sani sa iyo. Nagapangadyi kami na an Dios magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

Nagin Halimbawa Sa Pagtuod An Mga Taga-Tesalonica

² Kamo gayod an ginasambit sa tanan namon na pagpangadyi kag pirme kami nagapasalamat sa Dios kay nagatuod kamo kan Jesu-Cristo. ³ Nagapapasalamat ngani kami sa Dios Ama san mga maayo na ginhimo niyo tungod san iyo pagtuod. Ginadumdom man namon kun sing-ano an iyo kapagalan tungod san iyo kamuot, kag kun sing-ano man kamo

katibay tungod san iyo paglaom na ma-balik an Ginoo'n Jesu-Cristo.

⁴ Mga kamaranghod sa pagtuod, syirto namon na kamo namumut-an san Dios kag kamo gayod mga pinili niya na salbaron. ⁵ Kay san ginpaaram namon sa iyo an Maayo Na Barita manungod kan Cristo dili lang an amon surmaton an nagpatuod sa iyo kundi an mga ginhimo man san gahom san Dios, kag an nagtanom sani sa iyo isip amo an gahom naman san Espirito Santo. Nakita man niyo na nakasiguro gayod kami na ini na mensahe matuod gayod.

San ada pa kami dida sa iyo namasdan niyo an amon pamuhay-buhay na nakabulig man ngani sa iyo na magtuod san amon mensahe. ⁶ Kaya gin-irog niyo kami kag an Ginoo. Bisan pa ngani nabatyagan niyo an grabe na pagtios pero gin-ako niyo an amon mensahe na may kalipay na ginhatag san Espirito Santo. ⁷ Kaya ngani nagin halimbawa man kamo sa tanan na mga nagatuod sa mga probinsya san Macedonia kag Acaya, ⁸ kay hali dida sa iyo naglukop an surmaton manungod sa Ginoo dili lang sa Macedonia kag Acaya kundi sa iba man na mga lugar nakaabot na an barita san iyo pagtuod, kaya dili na kinahanglan na magdagdag pa kami. ⁹ Sinda ngani tanan nagsabi sa amon kun pan-o kuno niyo kami gin-istimar. Ginpaaram man kami ninda na nag-udong kamo sa pagsamba sa mga diosdiosan para magsunod sa tunay kag buhay na Dios. ¹⁰ Sabi pa ninda na nagahulat kamo san pagbalik san Anak niya na si Jesus hali sa langit. Siya an ginbuhay gihapon san Dios hali sa kamatayon. Kaya si Jesus an magasalbar sa aton sa maabot na grabe na kauritan san Dios paghusgar niya.

An Katuyuan Ni Pablo Sa Tesalonica

2 Mga kamaranghod sa pagtuod, aram gayod niyo na igwa'n pulos an amon

pagduaw dida sa iyo. ²Naaraman pa niyo na ginpasakitan kami didto sa lungsod san Filipos kag gintuya-tuya. Pero bisan sugad sana an nangyari, nagpadayon gayod kami sa pagpahayag sa iyo san mensahe na hali sa Dios kay nagpaisog siya sa amon bisan damo'n kaulangan. ³Tama gayod an amon ginatukdo. Dili mga buwa ina kag an amon tuyo naman dili maraot. Dili man kami nagaluko sa iyo, ⁴kundi ginasabi namon bilang mga pinili san Dios na mensahero kag gintiwalaan san Maayo Na Barita. Dili kami nagatrabaho para dayawon san mga tawo kundi para mailaan san Dios an amon trabaho kay siya an nakaaram kun nano gayod an amon katuyuan.

⁵Aram baga niyo na kun nagatukdo kami dili kami nagapangasot. Dili man kami nagapanluko sa iyo paagi sa mga matahom na surmaton agod bayadan niyo kami. Testigo namon an Dios sani. ⁶Dili man namon tuyo na dayawon kami niyo o san iba man. ⁷Bilang mga apostoles na ginsugo ni Cristo, pwede kami maglaom sa iyo pero habo kami sana kundi gintratar lugod kamo namon sin maayo pareho san pag-ataman san iloy sa iya mga anak. ⁸Dahilan san daku-dako namon na kamuot sa iyo gusto gayod namon kasadto na matukduan kamo san Maayo Na Barita manungod kan Jesu-Cristo. Dili lang amo ini kundi kasadto ihahatag pa namon sa iyo an amon buhay kun kinahanglan kay palangga namon kamo. ⁹Mga kamaranghod, sigurado na iyo nadudumduman kun pan-o kami nagparapagal adlaw kag gab-i agod dili kamo magkagasto sa amon san magtukdo kami sa iyo san mensahe hali sa Dios.

¹⁰An amon pakig-upod sa iyo na nagatuod kan Cristo malinis sa isip, matanos, kag wara gayod kamo'n itatsar. Kamo mismo an amon mga tes-

tigo kag amo man an Dios. ¹¹Aram niyo gayod na gin-ataman namon kamo pareho san mapinalanggaon na ama sa iya pamilya. ¹²Ginpabaskog namon an iyo huna-huna kag ginliaw kamo. Naki-maluoy gayod kami na makapamuhay kamo sin matanos para mapamahal sa Dios na nag-agda sa iyo na makibahin sa katahuman san iya kahadian.

¹³Pirme man kami nagapasalamat sa Dios kay, san magtukdo kami sa iyo san iya mensahe, gintuudan niyo na ini hali sa Dios dili kay halin sa tawo. Amo man gayod an tama. Niyan, an mensahe san Dios amo an nagapabag-o san mga buhay niyo na nagatuod. ¹⁴Mga kamaranghod ko, pareho gayod kamo sa mga nagatuod sa Dios na mga insakupan ni Cristo Jesus sa Judea kay ginpasakitan kamo san iyo mga kahilungsod pareho man san pagpasakit sana san mga Judio. ¹⁵Sinda an nagpatay sa Ginoo'n Jesu-Cristo kag sa mga propeta. Sinda man an nagpaguwa sa amon sa inda lungsod. Kontra ngani ninda an Dios kag kaaway man ninda an tanan na tawo ¹⁶sa inda pagtalinguha na ulangon kami sa pagdara san Maayo Na Barita sa mga dili-Judio para sinda masalbar man. Kaya naggrabe na gayod an inda mga kasalan na ginaparahimo. Tungod sani an kastigo san Dios nag-abot na sa inda.

Gusto Gihapon Ni Pablo Magbisita Sa Inda

¹⁷Niyan, mga kamaranghod ko sa pagtuod, bisan pa ngani madali lang na panahon an aton pagburulag ada gayod pirme an amon isip sa iyo, kaya giningaw kami sin daku-dako kag gintalinguha gayod namon na magkiritang gihapon kita. ¹⁸Gusto namon magbalik dida sa iyo, lalo na gayod ako, si Pablo. Nagparaporbar kami na magbalik pero si Satanas nagaparaulang sa amon. ¹⁹Kamo gayod an amon ginalauman na

makikita sa atubangan san Ginoo'n Jesus sa iya pagbalik. Kamo man gayod an amon kalipay kag korona san amon trabaho na ipakita namon sa iya. ²⁰ Kamo ngani an nagapalipay sa amon kay tungod sa iyo pagagalangan kami san Dios.

3 Niyan, san dili na kami makaagwanta ginpakada namon sa iyo si Timoteo pero kami naman nag-isip na mas maayo na magpabilin kami didto sa Atenas. ² Si Timoteo an aton kamanghod kan Cristo kag kabulig san Dios sa pagpalukop san Maayo Na Barita, kaya ginpakada namon siya sa iyo para pabaskugon an iyo tagipusuon kag patibayon an iyo pagsarig sa Dios, ³ agod wara sin Kristyano na magbaya sa iya pagtuod dahilan san mga kalisod na nag-abot. Aram gayod niyo tanan na ini na mga kasakitan kabubut-on san Dios para sa aton. ⁴ San ada pa kami dida ginpaunahan ngani namon kamo na kita magakalisod kag amo man бага an nangyari gayod. ⁵ Kaya, ginpakada ko si Timoteo kay dili ko na matios an kahandal ko tungod sa iyo. Gusto ko maaraman sadto an kamutangan san iyo pagtuod sa Ginoo kay nahandal ako na nadaog na kamo san pagtintar ni Satanas. Kay kun mangyari ina wara'n kapuslanan an amon kapagalan dida.

An Pagsumat Ni Timoteo

⁶ Niyan, nagbalik na si Timoteo hali dida sa iyo. Dara niya an matahumtahom na barita manunungod san iyo pagtuod kag kamuot sa Dios. Sinabi pa niya na ada kami pirme sa iyo hunahuna. Amo man na gusto niyo makigkita sa amon pareho man san pagmaw-ot namon na makita kamo gihapon. ⁷ Mga kamaranghod ko, an iyo pagtuod kan Jesu-Cristo an nagpatibay san amon buot sa tunga san mga kasakit kag kasamok namon. Oo, an pagtuod niyo an nagpaliaw sa amon manungod sa iyo. ⁸ Kaya niyan

mabubuhay an amon dugo kay masarig gayod an pagtuod niyo sa Dios, ⁹ kag makapasalamat na kami sa Ginoo tungod sa iyo. Nagapasalamat gayod kami sa iya sa kalipay na kamo an dahilan. ¹⁰ Nagapangadyi gayod kami sa iya adlaw kag gab-i na magkiritita kita gihapon kay agod madagdagan namon an mga kakulangan sa iyo pagtuod.

¹¹ Ginalaom ko na an Dios Ama kag an Ginoo'n Jesus tagaan kami sin lugar na makakada. ¹² Amo man na dagdagan gayod san Ginoo an iyo pagkamuot sa usad kag usad sugad man sa tanan pareho san amon pagkamuot sa iyo. ¹³ Nagapangadyi man kami na makapasarig an Dios Ama san iyo mga tagipusuon agod banal na kamo kag wara'n tatsar sa atubangan niya sa pagbalik san aton Ginoo'n Jesus kaupod san iya tanan na mga banal na katawuhan.

An Pamuhay-buhay Na Naiilaan San Dios

4 Niyan, mga kamaranghod kan Cristo, naadalan niyo sa amon kun pan-o an pamuhay-buhay agod mapamahal kamo sa Dios. Sa bagay amo man gayod ini an iyo ginahimo. Pero sa gihapon bilang suruguon san Ginoo'n Jesus ginapakimaluoy namon kag ginasugo man ngani kamo na iyo pa gayod ayuhon an mas pa sani. ² Aram niyo бага na an mga katugunan namon sa iyo paagi sa poder na ginhatag sa amon san Ginoo'n Jesus.

³ An kabubut-on san Dios na iyo dapat sundon amo ini: gusto niya na magin banal kamo kag maglikay sa mga kalawayan. ⁴ Angay sa kada usad na maadalan kun pan-o magpugol sa mga kaila san iya lawas agod magin banal kag sinsiro an tuyo sa pagaasawa, ⁵ kag dili pareho san mga pagano na dili pa kilala an Dios kay sinda madali magsuko sa inda mga kaila san lawas. ⁶ Niyan, gusto man niya na

wara'n dapat magbintaha kag magkasala sa iya kapwa sana na bagay. Tungod sani ginpadaanan na namon kamo sadto pa gayod na Dios an mapadusa sa mga nagahimo sani na mga karautan. ⁷ Kita ginpili san Dios agod mabuhay na malinis dili na malaw-ay. ⁸ Kaya an sin-o man na magsalikway sani na katukduan dili nagasalikway sa tawo kundi sa Dios mismo na amo an naghatag sa iyo san Espirito Santo.

⁹ Gintukdo na sa iyo san Dios kun pan-o niyo kamut-an an iyo kapwa Kristyano, kaya dili na kinahanglan na isurat pa namon ini. ¹⁰ Amo man ngani ini an ginpakita niyo na kamuot sa tanan na kamaranghod ta sa Macedonia. Pero ginahangyo namon gihapon sa iyo na mas pa sani an iyo ipakita sa inda. ¹¹ Magtalinguha man kamo'n mamuhay na may kalinaw. Dili kamo magparal-abot sa iba kag dili maglaom sa iba pero mangabuhay sa sadiri na balhas pareho baga san gintukdo namon sa iyo kasadto. ¹² Sani na paagi an dili pa mga nagatuod pagagalangan kamo kag dili naman kamo magpaparalaom sa iba san iyo mga kinahanglan.

An Pagbalik San Ginoo

¹³ Mga kamaranghod ko sa pagtuod, gusto namon na maaraman niyo an kamatuudan manungod san mga namatay agod dili kamo mamundo pareho sadto'n wara'n paglaom san pagkabuhay gihapon. ¹⁴ Nagatuod kami na namatay si Jesus tapos nabanhaw siya kag ibabalik pa siya san Dios didi sa kinab-an. Nagatuod man kami na bubuhayon gihapon san Dios an mga nagkamaratay na may pagtuod kan Jesus. Sinda pa-paupudon pagbalik niya.

¹⁵ Amo ini an katukduan san Ginoo na amon sasabihon sa iyo: pagbalik niya dili kita mauuna na mga buhay pa sadto'n mga patay na sa pagsugat sa iya.

¹⁶ Magalusad an Ginoo mismo hali sa langit na magasugo sin makusog. Mabatian man an boses san namumuno san mga anghel kag tunog san trumpita san Dios. Sani na momento an mga namatay na may pagtuod kan Cristo mababanhaw. ¹⁷ Pakatapos, kita na mga buhay pa sana na panahon kag an mga ginbanhaw pagaurupudon paitaas sa mga dampog para sugaton an Ginoo sa panganuron. Tapos kaupod na kita niya hasta na lang. ¹⁸ Kaya magpariliaw-liaw kamo sani na mga sinabi namon sa iyo.

Maghanda Sa Pagbalik San Ginoo

5 Mga kamaranghod ko sa pagtuod, dili na kinahanglan na suratan kamo kun san-o mangyayari an pagbalik san Ginoo'n Jesus. ² Aram na baga niyo gayod na mangangarat an mga katawuhan sa pag-abot san Ginoo sana na adlaw pareho san inda pagkangarat sa pag-abot san makawat sa gab-i. ³ Magaabot ngani an adlaw kun magasabi an katawuhan na, "Maayo na gayod an pamuhay-buhay! Wara'n kasamukan!" Pero ada na lang tulos sa inda an grabe na rimalaso. Dili sinda makadulag kay maabot tulos ini pareho san sakit na maabot tulos sa budos na tikaanakon na gayod.

⁴ Pero, kamo na mga kamaranghod ko kan Cristo, wara na kamo sa kadulman kay maaram na kamo na mabalik siya. Kaya sa pag-abot sani na adlaw dili na kamo ngangaraton na pareho san kinawatan. ⁵ Tanan kamo pareho san mga tawo na ada sa kapawaan, ada na sa kaagahon, kay maaram kamo sani. Dili na kita sa kaduluman san kagab-ihon man manungod sani.

⁶ Kaya dili kita magparakaturog pareho san iba na dili nagahulat sa Ginoo kundi kinahanglan lugod pirme kita mata kag preparado an isip para sa iya pag-abot. ⁷ Gab-i an panahon san

pagturog san mga tawo kag amo man nagahurubog. ⁸Pero kay pareho kita san mga tawo na ada sa kapawaan kaya kinahanglan naton magin preparado an isip. Isul-ot ta an pagtuod kag san kamuot na pareho san pansagang sa dugan. An paglaom na masalbar kita pareho san pansagang sa ulo. ⁹Dili kita ginpili san Dios para magtios san iya kaurit, kundi magkaigwa sin pagkasalbar paagi sa pagtuod sa Ginoo'n Jesu-Cristo. ¹⁰Namatay siya para sa aton agod sa iya pagbalik hali sa langit mabuhay kita kaupod niya bisan buhay pa kita o patay na. ¹¹Dahilan sani liawon niyo kag pakusugon an buot san usad kag usad sa pagtuod pareho san ginahimo niyo niyan.

Mga Tugon Kag Pangumusta

¹²Mga kamaranghod sa pagtuod, nakimaluoy kami sa iyo na galangan niyo an mga nagapagal para sa iyo na idto baga na mga pinili san Ginoo na magtukdo kag maggiya sa iyo. ¹³Kamut-an kag galangan gayod niyo sinda tungod san inda mga kapagalan. Mabuhay kamo na wara'n kasamok sa iyo pag-ururupod.

¹⁴Niyan, nagahangyo kami sa iyo sani: sabihan niyo an mga tamadan na magtrabaho, pakusugon an buot san mga maaluhon, buligan an mga maluyahon sa pagtuod kag magin pasensyuso sa tanan. ¹⁵Siguruhon niyo gayod na dili kamo magbalos sin karautan, kundi talinguhaon gayod niyo na maghimo sin

maayo sa kada usad kag bisan sa tanan na mga tawo.

¹⁶⁻¹⁸Kinahanglan pirmo kamo malipayon, pirmo nagapangadyi kag nagapasalamat sa tanan na nangyayari sa iyo. Amo ini an gusto san Dios na himuon niyo kay sakop kamo ni Cristo Jesus.

¹⁹Ayaw gayod niyo pagpuguli an Espirito Santo kundi pamatii siya. ²⁰Ayaw man niyo pagtatatsari an mga mensahe na ginasabi hali sa iya ²¹kundi adalan niyo kun hali man gayod sa iya o dili. Kun sa iya, sundon lugod. ²²Maglikay kamo sa tanan na klase'n karautan.

²³Nagapangadyi ako sa Dios mismo na nagapalinaw san aton isip pabanalon kamo niya. Ginapangadyi ko pa man na bantayan man lugod san Dios an bilog niyo na pagkatawo: espirito, buot, kag kalawasan na magkusog sa pagtuod kag wara'n tatsar hasta sa pag-abot san Ginoo'n Jesu-Cristo. ²⁴An Dios na nagpili sa iyo hihimuon ini kay ginatuman gayod niya an iya ginasabi.

²⁵Mga kamaranghod, iyo man kami ipangadyi tabi.

²⁶An tanan ta na mga kamaranghod dida iyo man kumustahon kaupod san banal na harok.

²⁷Nakimaluoy ako sa iyo bilang surugon na san Ginoo, basahon tabi niyo ini na surat sa tanan na kamaranghod ta na nagatuod kan Cristo dida.

²⁸Niyan, nagapangadyi kami na an aton Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo tanan sin maayo.

An Ikaduha Na Surat Ni Pablo

SA MGA TAGA-TESALONICA

PAARAM

Didi sa ikaduha na surat ni Apostol Pablo sa mga taga-Tesalonica ginapadaan niya manungod san maabot na magapamuno na podiroso na magangkon na siya Dios. Mapakita siya sa mga urhi na adlaw sa kinab-an. An mga parte sani na surat amo ini:

An paghusgar pagbalik gihapon ni Cristo 1:1-12

An paghayag san Pinakasutil na Tawo 2:1-12

An mga paghangyo ni Pablo 2:13 - 3:15

An pangurhi na pangumusta 3:16-18

Mga Pangumusta

1 Mga kamaranghod sa pagtuod dida sa Tesalonica na nagatuod sa Dios na aton Ama kag sa Ginoo'n Jesu-Cristo, kami ninda Pablo, Silvano kag Timoteo an nagasurat gihapon sa iyo. ²Ginapan-gadyi namon na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

An Pagahusgar Pagbalik Ni Cristo

³Niyan, mga kamaranghod, kinahanglan namon magpasalamat pirmo sa Dios dahilan sa iyo. Ini an tama na himuon namon tungod kay nagatubo pa sin maayo an iyo pagtuod. An kada usad man sa iyo ginadagdagan an kamuot sa usad kag usad. ⁴Kaya ngani, ginadayaw namon sa mga nagatuod sa Dios an iyo pagkamatinuson kag matinumanon bisan ada kamo ginapasakitan kag ginapersigir san iba.

⁵Amo ini an pagpakita na tama gayod an pagahusgar san Dios, kay an mga kasakitan na iyo ginatios para sa kahadian san Dios na nagapakusog san iyo pagsarig agod angay kamo na magin mga sakop niya. ⁶Matanos an Dios kaya siya an magbalos sin mga pasakit sa mga nagapasakit sa iyo.

⁷Kamo na ginapatios yana pagapahuwayon niya hasta man kami. Mangyayari ini sa oras na umabot an Ginoo'n Jesu-Cristo hali sa langit na nasa tunga san nagalaad na kalayo kaupod an mga podiroso niya na mga anghel. ⁸Kakastiguhon niya idto'n habo magkilala sa Dios kag idto man na dili nagatuod san Maayo Na Barita manungod sa Ginoo'n Jesus. ⁹Pagapasakitan sinda sin wara'n katapusan sa impyerno. Ibubulag sinda sa atubangan san Ginoo kag sa iya pambihira na pwersa ¹⁰sa adlaw san iya pagbalik. Ini man an oras na pagaumawon siya san iya mga banal na katawuhan kag gagalangan san mga nagatuod sa iya. Kaupod man ngani kamo kay nagtuod gayod kamo san mensahe hali sa Dios na amon ginpamatuod sa iyo.

¹¹Tungod sani, nagapangadyi pirmo kami sa Dios na pakusugon an iyo kabubut-on agod magin angay kamo sa pagkapili niya sa iyo bilang mga anak niya. Paagi san iya gahom, matuman man lugod niya an iyo ila na magin maayo kamo, kag makompleto an mga trabaho na iyo ginahimo paagi san iyo pagtuod. ¹²Sani na paagi, pagaumawon an ngaran san Ginoo'n Jesus tungod san iyo ginpakita na pamuhay-buhay Kristyano. Amo man na kamo kaupod sa mga pagagalangan kay kamo mga ginsakupan niya. Mangyayari ini tungod san pagkamaluluy-on san Dios naton kag san Ginoo'n Jesu-Cristo.

An Paghayag San Pinakasutil Na Tawo

2 Niyan, mga kamaranghod, igwa kami'n gusto ipaintyindi sa iyo manungod sa pagbalik san Ginoo'n Jesu-Cristo kag sa pagtiriripon sa aton agod sugaton siya. ² Kun may mabati kamo na sabi-sabi na nag-agi na an adlaw san pagbalik san Ginoo, dili gayod kamo mahandal tulos o mangarat kaya. Ayaw kamo pagtuod bisan sabihon ninda na an Espirito Santo amo an nagpasumat sa inda. Amo man kun sabihon ninda na ini naarman ninda sa katukduan o ini kuno ginsurat namon sa inda. ³ Ayaw gayod kamo pagpaluko bisan kanay manungod sani na barita kay dili gayod maabot ina na adlaw hasta dili nangyayari an ultimo na pakig-away sa Dios. Sani na oras maluwas an pinakasutil na tawo na an tuyo magsira. Pagkatapos pagasiraon man siya sa impyerno. ⁴ Ini na pinakasutil kukontrahon gayod an tanan na diosnon kag nano man an gasamba san mga tawo. Papalabawon niya an iya sadiri sa tanan kag masulod sa templo san Dios. Magaingkod siya didto kag magasabi, "Ako an tunay na Dios."

⁵ Nadumduman ba niyo na ginsabi ko ini tanan san dida pa ako sa iyo?

⁶ Pero aram man ngani niyo kun nano an ginapugulan sani na pinakasutil na tawo agod sa iya tama na panahon siya magluwas. ⁷ Bisan niyan na wara pa siya, ginatunaan na an iya karautan na ginatago. An nagapugol sa iya mapadayon san iya trabaho hasta na halion siya.

⁸ Tapos kun wara na an nakapugol maluwas ini na pinakasutil na tawo. Pakatapos an poder sani mapapara san makasisilaw na kapawaan sa pag-abot san Ginoo'n Jesus kag siya pagapatyon ni Jesus paagi san hinangos sa iya ba-ba.

⁹ Magaabot an pinakasutil na may poder ni Satanas, kaya magapakita siya sin

pasadi-sadi na dili matuod na mga milagro, mga tanda kag mga makangangawa na mga himo. ¹⁰ Hihimuon man niya an tanan na klase'n karautan na lulukuhon an mga kukondinaron san Dios. Kukondinaron sinda kay habo sinda magsunod sa kamatuudan agod masalbar. ¹¹ Kaya tungod sani an Dios magatanom sa inda isip sin grabe na kalukuhan agod sinda mapatuod san buwa, ¹² kay agod pagakondinaron sinda na dili nagsunod sa kamatuudan kundi nawiwili sa mga kasal-an.

Pinili Kamo Para Masalbar

¹³ Mga kamaranghod na mga pinalangga san Ginoo, tama gayod na kinahanglan pirmo kami magpasalamat sa Dios dahilan sa iyo kay kamo ginpili niya san katuna-tunaan na masalbar paagi sa pagpabanal sa iyo san Espirito Santo kag sa iyo pagsarig sa matuod na katukduan. ¹⁴ Niyan, an Dios nag-agda sa iyo paagi san amon pagbarita sa iyo san iya mensahe. Gin-agda niya kamo para makabahin san gloria san Ginoo'n Jesu-Cristo. ¹⁵ Kaya ngani, mga kamaranghod, magpirmo gayod kamo sa pagsarig kag pagsunod sa kamatuudan na gintukdo namon sa iyo, magin sa surat man ini o surmaton kaya.

¹⁶ Niyan, kay ginakamut-an gayod kita san Dios na aton Ama kag san Ginoo'n Jesu-Cristo, kaya paagi san iya kaluoy sa aton, wara'n katapusan an iya pagpakusog sa aton mga buot. Ginpasarig man niya an aton paglaom sa iya ¹⁷ kaya, nagahangyo man kami sa Dios na pakusugon an iyo mga buot kag patibayon kamo sa iyo mga maayo na ginahimo kag ginasurmaton.

Mangadyi Kamo Sa Amon

3 Niyan, mga kamaranghod, ipangadyi man tabi kami agod kun mag-

surmaton kami san mensahe na hali sa Dios madali man ini maglukop kay agod an Dios maumaw, kag akuon san iba an barita pareho man baga niyo dida.

² Idagdag man sa iyo pagpangadyi tabi na ilikay kami sa mga maraot kag sutil na mga tawo kay dili an tanan may pagtuod sa Dios. ³ Pero an Dios matinu-manon sa pagbulig, kaya pakukusugon kamo niya sa pagsarig kag babantayan na dili madaog ni Satanas. ⁴ Nagatuod kami na kamo bubuligan san Ginoo, kaya sigurado kami na ginasunod niyo kag magapadayon kamo pagsunod san mga tinukdo namon sa iyo. ⁵ Kaya ngani ginapangadyi man namon na giyahan san Ginoo an iyo mga tagipusuon na maintyindihan gayod niyo an kamuot san Dios kag an pagkamatiniuson ni Cristo.

An Padaanan Sa Mga Tamadan

⁶ Mga kamaranghod, susog san poder na ginhatag sa amon san Ginoo'n Jesu-Cristo amo ini an sugo namon sa iyo: ayaw gayod kamo pagparapakiupod san kamaranghod ta na tamadan, lalo na gayod idto'n dili nangangabuhay sunod sa mga katukduan namon sa iyo. ⁷ Aram baga niyo na kami an iyo dapat irugon. Wara kami magtinamad-tamad san ada kami sa iyo, ⁸ kundi nagtrabaho kami sin husto adlaw kag gab-i agod dili kami magparalaom sa iba. Dili man kami nagkaon sa iyo mga balay kun wara'n bayad. ⁹ Ginhimo namon ini bisan igwa gayod kami'n rason na mag-ayo sa iyo kay mga apostoles kami. Pero wara kami maghimo sani agod mag-irog man kamo

sa amon. ¹⁰ Bisan ada pa kami kaupod niyo igwa kami'n ginpasunod: "Dili dapat pagpakaunon an habo magtrabaho."

¹¹ Kaya, ini ginsambit namon didi kay nabatian namon na may mga tamad dida sa iyo. Wara sinda'n ginahimo kundi maglabot san mga buhay san iba. ¹² Kaya bilang mga suruguon san Ginoo'n Jesu-Cristo na may poder hali sa iya amo ini an sugo kag padaanan namon sa mga irog sani'n klase na Kristyano: magpaturo kamo sin balhas, dili nagalaom sa iba, kag magin kontento sa iyo sadiri na pangabuhay.

¹³ Pero kamo naman, mga kamaranghod, ayaw gayod kamo pagsawa sa paghimo sin kaayuhan. ¹⁴ Kun igwa man dida sa iyo sin dili magsunod sani na mensahe na ginsurat namon, tandai lang siya, tapos dili kamo magparalabot sa iya agod maalo ina. ¹⁵ Pero dili man niyo siya pagtrataron na kaaway kundi padaanan siya bilang kamanghod na nagatuod kan Cristo.

An Pangurhi Na Pangumusta

¹⁶ Nagapangadyi gayod kami na an Ginoo mismo na an ginhalinan san kalinaw hatagan kamo sin kalinaw sa tanan na oras kag sa tanan na paagi, kag upudan lugod kamo niya tanan.

¹⁷ Niyan, amo ini an ginasurat ko paagi san akon sadiri na kamot: kumusta na lang sa iyo tanan hali sa akon na si Pablo. Amo gayod ini an akon pirma sa tanan ko na mga surat. Irog sani an pagasurat ko. ¹⁸ Nagapangadyi man kami na an aton Ginoo'n Jesu-Cristo magaata-man sa iyo tanan sin maayo.

An Una Na Surat Ni Pablo

KAN TIMOTEO

PAARAM

Ini na surat ginpadara ni Apostol Pablo kan Timoteo na ginbilin niya na mamuno sa pagtiripon san mga nagatu-ruod bilang simbahan sa Efeso. Ginatu-ron niya didi kun nano an pag-ugali san mga katawuhan na dapat mamuno. An mga parte sani na surat amo ini:

Padaan manungod sa buwa na katuk-duan 1:1-20

Mga tugon manungod sa pagpangadyi 2:1-15

Pagpili sin mga mamumuno san pagtiripon 3:1-16

Mga tugon kan Timoteo manungod sa iya trabaho 4:1 - 6:21

Mga Pangumusta

1 Timoteo, ini na surat hali sa akon, si Pablo, na nagin apostol ni Cristo Jesus paagi sa pagsugo san Dios na aton Parasalbar kag ni Cristo Jesus mismo na aton paglaom.

² Ginapadara ko ini sa imo, Timoteo, na tunay ko na anak sa pagtuod. Nagapangadyi man ako na an Dios na aton Ama kag an aton Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo, maluluoy sa iyo kag magapalinaw san iyo isip.

Mga Tugon Manungod San Buwa Na Katukduan

³ Niyan, gusto ko sabihon gihapon an gintugon ko sa imo kasadto san malarga ako pakadto sa Macedonia, na magpa-bilin ka didto sa Efeso agod suguon mo na mag-udong an mga nagatukdo sin mga buwa na katukduan. ⁴ Sabihi man sinda na pabayaan idto'n mga himu-himo na istorya kag halagba na lis-tahan san inda mga kalulululuhi kay

mahuhuman lang ini sa suruay. Dili ini nakatukdo sin diosnon na kaaraman na naaadalan paagi sa pagtuod. ⁵ Kaya gin-sugo ko ikaw agod mapukaw mo sa inda an pagkamuot na hali sa malinis na tagi-pusuon, malinis na kaisipan kag tunay na pagtuod. ⁶ May mga tawo na nag-baya sani na pagkamuot, kaya an naab-tan ninda pabaragsa na mga suruay. ⁷ Gusto ninda magin mga paratukdo san Kasuguan san Dios bisan dili ngani ninda nasasabutan an inda mismo mga gina-surmaton kag mga ginapamatuudan.

⁸ Aram naton na maayo an Kasuguan kun ginagamit sa tama na katuyuan. ⁹ Kaya dumdumon man na dili ini para sa mga matanos kundi para sa mga para-supakkag mga sutil, para sa mga wara'n Dios kag sa mga parakasala, para sa mga dili banal kag mga paratuya-tuya sa pag-tuod, para sa mga magpatay san inda giniklanan, para sa mga parapatay-tawo, ¹⁰ para sa mga malaw-ay an buhay, para sa mga nakiuruasawa sa kapareho lalaki o babayi sa kapareho babayi, sa mga parabihag sin tawo para ipalukat sa iba, para sa mga buwaon kag mga nagat-estigo sin buwa o nagahimo sin kontra sa tama na katukduan. ¹¹ Ina an katuk-duan na nagauyon sa maayo gayod na barita san banal na Dios na ginpaniwala sa akon para itukdo.

Pagpasalamat Tungod Sa Kaluoy San Dios

¹² Nagapasalamat ako kan Cristo Jesus na aton Ginoo kay ginhuna niya na an-gay ako sa iya trabaho kaya ginbutang niya ako dida kag ginpakusog para sana, ¹³ bisan ngani kasadto ginparapakaraot ko siya, ginparatuya-tuya kag ginpara-pasakitan an iya mga sumurunod. Pero an Dios naluoy sa akon kay dili pa man ako nagatuod kag dili ko aram na sala an akon ginahimo. ¹⁴ Pero apisar sana ginbu-bo san Ginoo sa akon an iya

nagasup-ay na kaluoy. Tungod sani nagatuod na ako kan Cristo Jesus kag namumuot man gayod sa iya.

¹⁵Amo ini an mga masasarigan na surmaton na dapat akuon: nagpakadi sa kinab-an si Cristo Jesus agod isalbar an mga parakasala. Ako an pinakamakasasala sa tanan, ¹⁶pero amo man ini an dahilan kun nano kay naluoy an Dios sa akon, agod ipabatyag ni Jesu-Cristo an iya pagkamapinasensyahon sa akon bisan ngani ako an pinakamakasasala. Ini nangyari bilang halimbawa sa mga magatuod man kan Jesu-Cristo agod magkaigwa'n wara'n katapusan na buhay. ¹⁷Galangan kag umawon hasta na lang an wara'n katapusan kag wara'n kamatayon na Hadi, an dili nakikita kag usad-usadi na Dios! Amen.

¹⁸Timoteo, an akon anak sa pagtuod, amo ini an pagsugo na ginapaniwala ko sa imo. Nagauyon ini sa mga ginsabi sadto san mga propeta manungod sa imo. Sa pagsunod mo sa mga ginsabi, magin armas mo lugod ini sa pakigatubang sa mga kaaway, ¹⁹kag pagataman san imo pagtuod kag malinis na pag-iisip. May pira ka mga tawo na dili nag-isip sin maayo kaya sinira mismo ninda an inda pagtuod. ²⁰Kaurupod sani amo sinda Himeneo kag Alejandro na ginpabayaan ko sa gahom ni Satanas agod maleksyon sinda na dili magpakaraot sa Dios.

Mga Tugon Manungod Sa Pagpangadyi

2 Una sa tanan, ginahangyo ko gayod na makimaluoy, mangadyi, mag-ayo'n bulig kag magpasalamat kita sa Dios para sa tanan na tawo, ²hasta man sa mga hadi kag iba pa na may otoridad agod magkaigwa kita sin malinawon kag wara'n samok na pagkabuhay sa kabanalan kag katanusan. ³Maayo ini kag ginakalipay san Dios na aton Parasalbar,

⁴na an ginahandom masalbar an tanan na mga tawo kag makaaram sinda sa kamatuudan, ⁵na usad-usadi lang an Dios kag usad-usadi lang an Parapasiro san Dios kag san tawo. Siya wara'n iba kundi an nagpakatawo na si Cristo Jesus ⁶na naghalad san iya mismo sadiri bilang pambayad san tanan na mga tawo. Amo ina an pagpamatuod san diosnon na katuyuan na ginhayag sa tama na panahon. ⁷Tungod sani na katuyuan ginsugo ako na magin apostol kag parapahayag sa mga dili-Judio agod itukdo an barita san pagtuod kag kamatuudan. Matuod gayod ini na ginasabi ko.

⁸Kaya sa tanan na lugar gusto ko na an mga kalalakihan magpangadyi sin hugot sa tagipusuon na nakatuon an mga kamot na wara'n kaurit o kasuay.

Mga Tugon Sa Kababayihan

⁹An mga kababayihan naman gusto ko na mga disinti, mahimat kag makakaangay na pagabado, dili magpasobra sa pagasulapad san buhok, pagasul-ot sin alahas na bulawan, perlas o mamahalon na bado, ¹⁰kundi magpakita sin maayo na gawi na angay sa mga babayi na nagasabi na nagatuod sinda sa Dios.

¹¹An kababayihan dapat makaaram lang na mapuyo na may pagkamapainubuson. ¹²Dili ko ginatugutan na pagatukduan opagapamunuan sin babayi an kalalakihan. Dapat magpuyo lang gayod siya, ¹³kay san paglalang san tawo si Adan anay an una ginlalang san Dios pakatapos si Eba naman. ¹⁴Dili man si Adan an nadaya san Demonyo kundi si Eba amo an nagkasala. ¹⁵Kaya tungod sani may kalisudan an mga kababayihan sa inda pag-aanak pero masasalbar sinda kun magpakabuhay na disinti sa pagtuod, pagkamuot kag pagkabanal.

Mga Namamahala Sa Pagtiripon San Mga Nagatuod Bilang Simbahan

3 Matuod ini na ginasabi: “An gusto mamahala sa pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan nagahandom sin halandon na trabaho.” ²Amo ini an mga kinahanglan sa lalaki na mag-apamahala sa pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan: wara’n masabi sa iya pagkatawo, dapat usad lang gayod an iya asawa, mahimat sa paghiwag-hiwag, may disiplin sa sadiri, matatap, ginagalangan, abyirto an balay sa mga tawo kag mahusay magtukdo. ³Dapat dili siya parahubog, dili maisog kundi mabuot, dili parapakig-away kag dili makikwarta. ⁴Dapat siya mahusay mag-pamahala sa iya pamilya kag nagapasunod sa iya mga anak na may paggalang, ⁵kay pan-o siya makapamahala sa mga katawuhan san Dios kun an sadiri niya na pamilya dili niya kaya pamunuan? ⁶Dapat dili siya bag-uhan sa pagtuod kay basi mag-isip siya na baga’n surusin-o kag makondinar lugod pareho san nangyari sa Dyablo. ⁷Dapat usad siya na tawo na ginagalang bisan san mga dili nagatuod o basi mamantsahan an iya pagkatawo kag madakop siya san Dyablo.

Mga Dyakuno Sa Pagtiripon San Mga Nagatuod Bilang Simbahan

⁸Amo naman ini an mga kinahanglan sa mga dyakuno: maayo’n ugali kag dili magdaya sa pagsurmaton, dili parahubog kag dili paslo sa kwarta. ⁹Dapat magtuod sinda sin hugot sa buot sa dili masukol na mga kamatuudan san pagtuod. ¹⁰Kinahanglan maporbaran anay an inda pagkatawo, pagkatapos ikakabutang lang sinda sana na trabaho kun napamatuudan na wara’n masasabi sa inda. ¹¹Sugad man an mga babayi naman dapat maayo an ugali, dili

paralibak, may disiplin sa sadiri kag mapaniwalaan sa tanan. ¹²An dyakuno pa gali dapat usad lang an asawa kag mahusay magpamahala san iya mga kabataan kag san bilog na panimalay. ¹³Kay an mga nakapagsirbe sin maayo bilang mga dyakuno igagalang gayod kag may isog san buot na makasurmaton manungod san pagtuod kan Cristo Jesus.

An Daku-dako Na Sikreto

¹⁴Nagalaom ako na makapakada dayon sa imo pero ginasurat ko man gihapon ini, ¹⁵agod kun madugay ako maaraman mo kun nano an dapat na mga hiwag san tawo sa panimalay san Dios na wara’n iba kundi an pakig-upod san mga katawuhan san buhay na Dios. Ada sa inda an kamatuudan san Dios kag sinda man an nagapadayon kag nagabantay sani. ¹⁶Matuod gayod na malisod sabuton an kamatuudan manungod kan Jesu-Cristo na ginasamba ta.

Nagpakadi siya bilang tawo, ginpamatu-udan na matanos san Espirito kag nakita san mga anghel.

Ginpahayag siya sa tanan na mga nasyon, gintuudan sa kinab-an kag gindara sa kalangitan.

Mga Katukduan Hali Sa Mga Demonyo

4 Niyen hayag na ginasabi san Espirito na sa mga urhi na panahon san kinab-an may mga tawo na mabaya sa inda pagtuod paagi sa pagsunod sa mga manluluko na espirito kag sa ginatukdo san mga demonyo. ²Ini na mga katukduan magahali sa panluluko san mga buwaon na tawo, mga tawo na baga’n ginsunog san nagabaga na bakal an inda pag-iisip. ³Ina na mga tawo nagabawal san pag-asawa kag san iba na mga klase’n pagkaon, bisan ngani ini

na mga pagkaon ginhimo san Dios agod kaunon na may pagpasalamat san mga nagatuod kag nakaaram san kamatuudan. ⁴Matuod ini kay maayo an tanan na ginlalang san Dios kag dili igbawal kun batunon na may pagpasalamat, ⁵kay an surmaton san Dios kag an pangadyi amo an nakapabanal sani.

An Maayo Na Parabulig Ni Cristo Jesus

⁶Maayo ka na parabulig ni Cristo Jesus kun amo ina an igtukdo mo sa mga kamaranghod. Magpakita ka man mismo na ginpadako paagi sa mga surmaton san pagtuod kag san matuod na katukduan na imo ginsunod. ⁷Pero maglikay ka sa dili diosnon kag mga wara'n pulos na uruistorya, kundi disiplinahon mo an imo sadiri sa pagkadiosnon. ⁸Kun may pulos an ehersisyo san lawas, mas lalo na gayod an sa pagkadiosnon kay ini may ginatuga na mapapakinabangan dili lang sa niyan na buhay kundi hasta man an sa maabot. ⁹Matuod gayod ini na akon ginsabi kag dapat gayod akuon san tanan. ¹⁰Kaya ngani amo ini an dahilan kun nano kay nagaungod kag nagatios kita pagtrabaho kay nasa Dios na buhay an aton paglaom. Siya an Parasalbar san tanan, lalo na gayod san mga nagatuod.

¹¹Igsugo kag igtukdo mo ini na mga tugon. ¹²Ayaw pagtugot na may magpakaraot sa imo kay bata ka pa kundi magin halimbawa ka sa mga nagatuod paagi san imo panurmatunon, mga gawi, pagkamuot, pagtuod kag malinis na pagkabuhay. ¹³Ipadayon mo an pagbasa san surmaton san Dios para sa kadamuan hasta na an pagpahayag kag pagtukdo sani hasta na mag-abot ako. ¹⁴Ayaw pagpabay-i an diosnon na regalo na ginhatag sa imo paagi sa mga surmaton san mga propeta pagdapat san mga namumuno san mga nagatuod san inda mga kamot sa imo.

¹⁵Himua ini na mga ginsabi ko kag isabuot mo agod makita san tanan an imo pag-asenso. ¹⁶Maghimat ka san imo sadiri kag san pagatukdo mo. Ipadayon ini kay tungod sani dili lang an imo sadiri an isasalbar mo kundi hasta an mga nagapamati sa imo.

Mga Kahulitan Sa Mga Nagaturuod

5 Ayaw pag-uriti an usad na gurang na lalaki kundi makisurmaton ka na pareho siya san ama mo, an mga kabataan na lalaki pareho san mga kamanghod mo, ²an mga gurang na babayi, pareho san imo iloy kag sa malinis na kaisipan an mga kabataan na babayi pareho san mga kamanghod mo man.

³Galangi an mga balo na babayi na balo man gayod. ⁴Pero kun an usad na balo may mga anak o apo kinahanglan ninda maaraman na an inda primero na diosnon na obligasyon amo an para sa inda sadiri na pamilya kag sani na paagi babalusan ninda an inda mga ginikanan kag mga kaluluhan. Amo ini an gawi na kinakaila san Dios. ⁵An matuod na balo amo idto'n babayi na nagasulo na lang sa buhay, sa Dios na lang nagalaom kag sige na lang niya an pangadyi kag pakimaluoy sa Dios adlaw gab-i. ⁶Pero an balo na nagapagusto san iya mga kaila patay na sa espirito bisan buhay pa siya. ⁷Kaya sugua sinda sani kay agod dili sinda pagpakarauton san iba. ⁸An tawo na habo mag-ataman sa iya mga kaigmanghudan, lalo na sa iya sadiri na pamilya, dili nagasunod sa pagtuod. Mas maraot pa siya sa dili nagatuod.

⁹An mga balo na pwede magpalista amo an dili magkulang sa 60 anyos an edad, usad lang an nagin asawa, ¹⁰kilala gayod sa paghimo sin kaayuhan, halimbawa, nagpadako sin maayo san iya mga anak, mapinadayunon sin mga dayo, nagsirbe sa mga kamaranghod sa pag-

tuod bisan sa paghugas san inda mga tiil, mabinuligon sa mga nagakinahanglan kag pirme handa sa pagbulig sa tanan na kaayuhan.

¹¹ Ayaw naman niyo iglista an mga bata pa na balo kay kun an pag-sunod ninda kan Cristo nadadaog san inda lawasnon na kaila, gusto gihapon ninda magpaasawa. ¹² Kaya ginapahus-garan ninda an inda sadiri kay dili ungod san inda una na panuga kan Cristo. ¹³ Usad pa, sa pagpambalay-balay sa mga katarakin nakaaram lang sinda pag-tamad kag an maraot pa, nakaaram sinda panglibak kag pakilabot sa buhay san iba na ginaistorya pa hasta idto'n dili na dapat. ¹⁴ Kaya para sa akon, mas maayo pa na an bata pa na balo mag-paasawa gihapon, magkaanak kag mag-ataman san inda sadiri na panimalay. Sa sugad sana, an aton mga kontra wara'n ikakapakaraot sa aton. ¹⁵ Ginsabi ko ini kay may mga balo na nagbaya kan Cristo sa pagsunod kan Satanas.

¹⁶ Kaya, kun may kaigmanghod na balo an usad na nagatuod na babayi, kinahanglan buligan niya ini para dili magastusan an mga nagatuod. Sani na paagi an mabuligan lang san mga nagatuod idto'n mga balo na matuod man gayod na wara sin iba na malalauman.

Pahalagahan Kag Igalang An Mga Namumuno San Mga Nagatuod

¹⁷ An mga namumuno san mga nagatuod na nagasirbe sin mahusay an-gay makabaton sin doble sa dapat ninda batunon na halaga, lalo na an mga mahi-gos magpahayag kag magtukdo. ¹⁸ Sabi ngani sa Banal Na Kasuratan, "Ayaw pagbusali an ba-ba san baka kun naga-giok."[†] Kag usad pa, "An nagatrabaho angay lang na magbaton sin suhol."[‡]

¹⁹ Ayaw pag-ako sin nano man na akusasyon kontra sa usad na namumuno san mga nagatuod pwera na lang kun may duha o tulo na testigos. ²⁰ Pero sawaya sa atubangan san pagtiripon bi-lang simbahan an mga nagapadayon paghimo sin sala agod mahadlok an mga iba.

²¹ Sa atubangan san Dios kag ni Cristo Jesus kag san banal na mga anghel, hugot sa tagipusuon na ginasugo ko sa imo na tumanon mo ini na mga tugon agod wara ka gayod sin pagaapinan kag wara'n palabi bisan kanin-o. ²² Dili ka mag-apura pagpili sin tawo na magsirbe para sa Ginoo. Dili ka makilabot sa mga sala san iba. Kinahanglan malinis ka pirme sa sala.

²³ Dili lang tubig an pagainumon mo kundi mag-inom ka man sin dyutay na bino para sa imo tiyan kay damo'n bes nagakasakit ka. ²⁴ May mga tawo na an mga sala hayag na kag nauuna sa inda pakadto sa husgaran. An iba naman, naaaraman lang gihapon an inda sala sa kadugayan. ²⁵ Sugad man sana an maayo na gawi, niyan pa lang may mga hayag na. Pero bisan an dili hayag dili gayod maitago hasta na lang.

Manungod Sa Pagatrabaho Kag Sa Kwarta

6 Ipaisip-isip sa mga uripon na an inda mga amo angay gayod galan-gan agod dili pagapakarauton an ngaran san Dios kag san aton ginatukdo. ² An mga uripon na nagasirbe sa mga amo na nagatuod sa Dios dili dapat nagatuya-tuya sa inda tungod lang kay kama-ranghod sinda kundi lalo lugod ninda pag-ayuhon an pagsirbe kay aram na an nakapakinabang san inda trabaho mga pinalangga kag mga nagatuod na kama-

[†]5:18 Kitaa sa Deuteronomio 25:4.

[‡]5:18 Kitaa sa Lucas 10:7.

ranghod. Amo ini an itukdo kag ipatuman mo.

³Niyan, kun may nagatukdo sin iba na katukduan kag habo mag-uyon sa matuod na katukduan san aton Ginoo na si Jesu-Cristo kag sa ginatukdo san pagkadiosnon, ⁴pulpol siya kag nagaisip na labaw siya sa mga iba. Mahilig siya sa pakigdibate kag pakigsuay na natatapos lang sa pagkaawa, araraway, pagmuda, maraot na mga kaisipan, ⁵kag wara'n pag-udong na pakig-uritan sa mga tawo na maraot an isip kag pulpol sa kamatu-udan. An paghuna ninda makapayaman an pagigin rilihiyoso.

⁶Matuod na igwa sin dako na kagana- han kun diosnon man gayod an tawo kag may kalinaw sa isip sa iya kamutan- gan. ⁷Kay wara kita'n gindara sa kinab- an, kag wara man kita'n makukuha paghali ta didi. ⁸Kaya kun igwa kita sin pagkaon kag bado tama na ini sa aton. ⁹Pero an mga nagahandom pagyaman madali masugtan, masilaod kag mahu- log sa damo na mga kalukuhan kag de- likado na paghandom na nakabutong sa mga tawo sa pagkapara kag pagkasira. ¹⁰An pagkamuot sa kwarta amo an gi- nahalanan san tanan na klase'n karautan. Kaya sa paghandom na magkaigwa sin kwarta, may mga tawo na nawara sa pagtuod, sobra pa an sakit san inda buot na may grabe na kamunduan.

Mga Sadiri Ko Na Tugon

¹¹Pero ikaw, tawo san Dios, bayai ini na mga bagay kag magpakamatanos ka, magpakabanal, magtuod, magpakamamumut-on, magpaka- matiniuson kag magpakamabuot. ¹²Talinguhaa gayod an mahusay na parariha san pagtuod, ganaha an wara'n katapusan na buhay kun diin dida ka tinawag san Dios san ginpamatuudan mo'n hayag an imo

pagtuod sa atubangan san damo na mga testigos. ¹³Niyan, sa atubangan san Dios na ginhalinan san tanan na buhay kag sa atubangan ni Cristo Jesus na nagpamatuod gayod sin maayo sa atubang ni Poncio Pilato, ginasugo ko ikaw: ¹⁴Tumanon mo an ginsugo sa imo sa bilog na kalinisan kag wara'n ikasabi sa imo hasta mag-abot an Ginoo na si Jesu-Cristo, ¹⁵kay sa tama na panahon ipapakilala siya sa aton san gloryoso na Dios na usad-usadi lang na namumuno, an Hadi na labaw sa tanan na mga hadi kag an Ginoo na labaw sa tanan na mga ginoo. ¹⁶Siya lang an wara'n kamatayon kag usad na nagaistar sa dili nahahalapitan na kapaw-an kag wara gayod siya nakita o kayaha pagkitaa san sin-o man. Mapasa iya lugod an paggalang kag wara'n katapusan na paghahadi! Amen.

¹⁷Tuguna an mga mayaman didi sa kinab-an na dili magdaug-daog sa iba kag dili magsarig sa wara'n kasigu- ruhan na kayamanan kundi sa Dios na hali sa iya kabuganaan nagahatag sa aton san tanan na kinahanglan agod ikalipay ta. ¹⁸Tuguna man sinda na maghimo sin maayo kag magpayaman sa maayo na gawi, pirmo mahinatagon kag abyirto man pirmo an palad sa pag- bulig. ¹⁹Sani na paagi makatipon sinda sin kayamanan sa mga paggagawi bilang masarig na pundasyon para sa maabot agod mapasa inda an buhay na tunay man gayod.

²⁰Timoteo, atamana sin maayo an tanan na ginpaniwala sa imo. Maglikay ka sa mga kinab-anon na iristoryahan kag sa mga kurontraan san ginatawag na sala san mga tawo, kadunungan. ²¹Kay tungod sani nagkataralang lugod sa pagtuod an iba sa inda.

Niyan, nagapangadyi ako na an Dios magaataman sa iyo tanan sin maayo.

An Ikaduha Na Surat Ni Pablo

KAN TIMOTEO

PAARAM

Sani na ikaduha na surat ni Apostol Pablo sa iya pinalangga na amigo na si Timoteo, ginapakusog niya an buot sani na magin matinumanon kan Jesu-Cristo sa iya pagtukdo kag pagpahayag bisan may kasakitan. An mga parte sani na surat amo ini:

Ginapasalamatan ni Pablo para kan Timoteo 1:1-18

Mga tugon para kan Timoteo 2:1-2:26

Padaan sa mga nagabaya sa Ginoo 3:1-4:5

An kamutangan mismo ni Pablo 4:6-18

Pangurhi na pangumusta 4:19-22

Mga Pangumusta

1 ¹⁻²Timoteo, na akon pinalangga na anak sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pablo, na nagin apostol ni Cristo Jesus sa pagbuot san Dios kag pinili na magpahayag san gintuga niya na buhay na ada sa pakig-usad kan Cristo Jesus. Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag si Jesu-Cristo na Ginoo naton magaataman sa iyo sin maayo, maluluoy sa iyo kag magapalinaw san iyo isip.

An Pagkamuot Ni Pablo Kan Timoteo

³San pagadumdom ko pirme sa imo sa akon mga pangadyi, nagapasalamat ako sa Dios na akon ginasirbihan na wara'n pagkasala, pareho san ginhimo man san akon mga kalulululuhan. ⁴My-intras nadudumduman ko an imo mga luha san pagbulag naton, ginahandom ko gayod na makita ko ikaw agod malipay gayod ako. ⁵Dili ko man nalilimutan an hugot mo sa tagipusuon na pagtuod, pagtuod na pareho san kan lola

mo, Loida, kag san sa iloy mo na si Eunice. Niyan, sigurado ako na ada man sa imo. ⁶Kaya tungod sani ginapadumdom ko sa imo na isabuhay mo an regalo na ginhatag sa imo san Dios san dapatan ko ikaw san akon mga kamot. ⁷Kay wara kita paghatagi san Dios sin espirito san pagkamatalaw kundi san iya Espirito na nagahatag sa aton san gahom, pagkamuot kag nagatukdo man sa aton san pagdisiplina sa sadiri.

⁸Kaya ngani ayaw pagpamatuod manungod sa aton Ginoo ni sa akon na adi sa prisuhan alang-alang sa iya, kundi makibahin ka sa kasakitan alang-alang sa Maayo Na Barita paagi san kusog na ginhatag sa imo san Dios para sani na katuyuan. ⁹Kay nagsalbar siya sa aton kag nagpili para magin banal an pagkabuhay, pero dili tungod san aton nagkahiriman kundi tungod san iya sadiri na katuyuan kag kaluoy. Gintuyo niya kasadto pa gayod na himuon ini paagi kan Cristo Jesus, ¹⁰pero niyan ginhayag na sa aton paagi sa pag-abot san aton Parasalbar na si Cristo Jesus mismo. Ginhali niya an gahom san kamatayon kag paagi sa Maayo Na Barita ginhayag niya an buhay na wara'n kamatayon.

¹¹Para sani na Maayo Na Barita, ginpili ako na parapahayag, apostol kag maestro, ¹²kaya tungod sani ginatiusan ko ini na pagkapriso. Pero dili ako naaalo kay maaram ako sa akon gin-sarigan kag nakasiguro ako na mababantayan niya idto'n ginpaniwala niya sa akon hasta pag-abot san adlaw san Paghukom. ¹³Paagi sa pagtuod kag pagkamuot na adi sa aton sa pakig-usad kan Cristo Jesus, sunuda an mga matuod na surmaton na gintukdo ko sa imo, bilang irugan mo. ¹⁴Sa gahom san Espirito Santo na nagaistar sa aton, atamana an maayo na bagay na ginpaniwala sa imo.

¹⁵Maaram ka na an kadamuan san taga-Asia kaupod na sinda Figelo kag Hermogenes nagbaya man sa akon. ¹⁶Sa iba naman na bahin kaluy-an lugod san Ginoo an pamilya ni Onesiforo kay kadamo na na beses na ginpalipay niya ako. Wara siya maalo na adi ako sa prisuhan, ¹⁷kundi pag-abot dayon niya sa Roma nagparahanap siya hasta na maagihan ako. ¹⁸Kaluy-an man lugod siya san Ginoo sa pag-abot san adlaw san Paghukom! Maaram ka kun sing-ano gayod ako niya ginbuligan sa Efeso.

Ipakada Sa Imo An Kusog Ni Cristo

2 Kaya ikaw, na akon anak sa pagtuod, tugutan mo na an Dios magpakusog sa imo paagi san gahom na adi sa aton sa pakig-usad kan Cristo Jesus. ²Akua an mga nabati mo sa akon na mga surmaton na ginpahayag ko sa atubangan san damo na mga testigos. Ipaniwala mo man sadto'n mga malulot na tawo na may kaya man pagtukdo sa iba.

³Magtios ka sin mga kalisudan bilang usad na malulot na suldados ni Cristo Jesus. ⁴An gusto san suldados na ada sa sirbisyo amo an pagpalipay san iya namumuno na opisyal, kaya dili siya nakilabot sa pangabuhay san mga negosyante. ⁵Sugad man an usad na parakanam dili makagana sin premyo kun dili siya magkanam susog sa mga reglaminto. ⁶An maungod naman sa magtrabaho na parauma, siya amo an dapat makauna sa bahin san mga ani. ⁷Isip-isipa ini na akon ginasabi kay an Ginoo papasabuton ka san tanan.

⁸Dumduma si Jesu-Cristo na nabuhay gihapon hali sa kamatayon. Hali man siya sa lahi ni David susog sa sinabi sa Maayo Na Barita na akon ginpahayag. ⁹Tungod san pagpahayag ko sani nagatios ako kag adi ginakadenahan ngani na pareho san kriminal. Pero an Maayo Na Barita san Dios dili ninda nakadenahan.

¹⁰Kaya, ginatios ko ini na tanan alang-alang sa mga pinili na tawo san Dios agod isalbar sinda ni Cristo Jesus kag makaupod sa iya sa gloryoso niya na lugar hasta na lang.

¹¹Tandai: matuod ini na masunod na ginsabi:

“Kun namatay kita kaupod ni Cristo, mabubuhay man kita kaupod niya.

¹²Kun magmatiniuson kita, magahadi man kita kaupod niya.

Kun pagapaambutan naton siya, pagapaambutan man kita niya.

¹³Bisan dili kita matinumanon sa iya surmaton, matinumanon gihapon siya kay amo man gayod ina siya.”

Likayi An Mga Wara'n Pulos Na Pakigsuay

¹⁴Ipadumdom mo sa mga nagatuod ini na mga kamatuudan kag hugot sa tagipusuon na padaanan mo sinda sa atubangan san Dios na likayan ninda an pakigsuay manungod sa manlain-lain na mga surmaton. Wara ina'n nahihimuan na maayo kundi nakapasira lang sa mga nagabarati. ¹⁵Talinguhaon mo na magin angay ka sa pagkita san Dios bilang usad na tawo na dili na kinahanglan maaalo san iya trabaho kundi nagatukdo sin tama san kamatuudan san katukduan san Dios.

¹⁶Paglikay sa mga dili diosnon na mga iristoryahan kay makahidara lang ina sa mga tawo sa dili pagkadiosnon, ¹⁷kag ina na ginatukdo magalukop na nagapangsira baga'n samad na may kangrina kun sa lawas san tawo. Duha sani na mga paratukdo amo sinda Himeneo kag Fileto. ¹⁸Sa inda pagtukdo na an aton pagkabuhay gihapon tapos na, nagbaya sinda sa dalan san kamatuudan. Kaya tungod sani, ginasamok ninda an pagtuod san iba. ¹⁹Pero an masarig na pundasyon na gintindog san Dios dili mauyog kag may nakasurat sani: “An Ginoo

maaram sadto'n mga tawo na para sa iya," kag usad pa, "An nagasabi na siya para sa Ginoo kinahanglan magbaya sa mga sala."

²⁰ Sa balay san mga mayaman may mga surudlan dili lang himo sa plata o sa oro, kundi may himo man sa kahoy o sa lapok. May mga ginagamit sa mga ispisyal na katuyuan. An iba pa gayod sa panordinaryo lang na gamit. ²¹ An nagalinis san iya sadiri sa mga karautan amo an pagagamiton sa mga ispisyal na katuyuan, kay makakaangay gayod siya para sa iya Amo kag handa sa nano man na ipahimo sa iya.

²² Kaya likayi an maraot na mga kaila san pagkabatan-on kag talinguhaa an pagkamatanos, pagtuod, pagkamuot kag kalinaw san isip, kaupod sadto'n may mga malinis na tagipusuon na nagatawag sa Ginoo agod buligan sinda. ²³ Maglikay ka sa mga binuang kag wara'n pulos na pakigsuay. Maaram ka na ini an ginatunaan san araway. ²⁴ Pero an suruguon san Dios dapat dili gayod parapakig-away kundi mabuot sa tanan, madunong na paratukdo, matiniuson, ²⁵ kag malinaygayon na may pagkamuot sa iya mga kasuay. Ini na mga parapakigsuay pwede man kuntani tugutan san Dios na makabaya sa pagsuay kag makaaram san kamatuudan. ²⁶ Kaya, makapag-isip-isip sinda kag makadulag sa panlit-ag san Dyablo na nagdakop kag nagpirit sa inda na magsunod san iya pagbuot.

Makaharadlok An Mga Urhi Na Adlaw San Kinab-an

3 Tandai ini! Makaharadlok an mga kamutangan sa mga urhi na adlaw san kinab-an. ² An mga tawo magigin makasadiri, mapaslo sa kwarta, mahambog kag magaisip na labaw sinda sa mga iba. Sinda magatuya-tuya, magasupak sa inda mga ginikanan, magi-

gin wara'n mga utang na buot kag dili mga diosnon. ³ Wara'n pagmakulog sa iba, dili maluluy-on, mga parapakaraot, mga wara'n disiplina sa sadiri kag mga maisog. Mababadli sinda sa mga maayo, ⁴ magigin mga traydor, mga tarantado kag sobra gayod an pagpadayaw. Papalabihon ninda an kasadyaan imbes na an Dios. ⁵ Maako sinda san panlabas na gawi san aton pagsamba pero igasikway ninda an tunay na gahom sani. Likayi ini na mga tawo!

⁶ An iba sa inda an nagapambalay-balay na baga'n maayo na mga tawo pero dili namamanguhan nagapanghi-dara san mga maluya na kababayi-han na nabubug-atan san inda mga sala kag nadadaog san tanan na mga klase'n kaila. ⁷ Ini na mga kababayi-han amo sinda an pirme nagatalinguha na makaaram pero dili gayod nakakilala san kamatuudan. ⁸ Ini man na mga tawo na nagapambalay-balay nagakontra sa kamatuudan pareho san pagkontra ninda Janes kag Jambres na nagkontra kan Moises. Mga tawo sinda na mga maraot an mga kaisipan kag dili tunay an pagtuod. ⁹ Pero dili sinda makapadayon sa inda karautan kay mahahayag sa tanan kun sing-ano an kalukuhan ninda pareho man san nangyari kanda Janes kag Jambres.

Mga Urhi Na Tugon

¹⁰ Pero ikaw maaram na gayod san akon katukduan, san akon pag-uugali kag katuyuan sa buhay. Aram mo man an akon pagtuod, an akon pagkamapinasensyahan, an akon pagkamuot, an akon pagkamatinuson, ¹¹ an akon mga kasakitan kag mga pagtios. Aram mo man an tanan na nangyari didto sa Antioquia, Iconio kag Listra, san nagtios ako sin grabe na mga kasakitan! Pero, an Ginoo ginsalbar ako sadto na tanan! ¹² Matuod man gayod na pagapasakitan

an tanan na tawo na gusto mabuhay sin diosnon na pagkabuhay sa pakig-upod kan Cristo Jesus.

¹³ An mga demonyohanon kag mga manluluko nagaraot kag magaraot pa gayod, sinda nagapanluko kag ginaluko man. ¹⁴ Pero ikaw magpadayon sa naaraman mo kag gintuudan gayod. Aram mo man kun sin-o an nagtukdo sa imo, ¹⁵ kag nadumduman mo man sa tuna pa san imo pagkabata aram mo na an Banal Na Kasuratan makatukdo sa imo sa pagkasalbar paagi sa pagtuod kan Cristo Jesus. ¹⁶ An tanan na nakasurat sa Banal Na Kasuratan gin-giyahan san Dios, kag mahalaga sa pagtukdo san kamatuudan, pagsaway sa dili mga tama, pagpatadong sa mga sala na gawi kag mahalaga na pagtugon sa matanos na pagkabuhay, ¹⁷ agod an nagasirbe sa Dios angay kag handa gayod maghimo sin nano man na maayo na trabaho.

Mahalaga Na Tugon

4 Sa atubangan san Dios kag ni Cristo Jesus na amo an magahusgar san tanan na mga buhay kag mga patay kag alang-alang sa iya pag-abot kag paghahadi, hugot sa tagipusuon na ginasugo ko ikaw ² na itukdo mo an mensahe san Dios. Pirme ka magin handa sa pagsabi sani bisan nano na oras, patuuda, sawaya kag pakimaluuyi an mga tawo. Pero itukdo na may pasensya gayod. ³ Maabot an panahon na an mga katawuhan dili magabati san matuod na katukduan kundi magasunod lugod san inda sadiri na kaila kag magatipon sa inda sadiri sin damu-damo na mga paratukdo na magapaburak-burak sin mga surmaton na amo lang an gusto ninda pamatian. ⁴ Kaya, isisikway ninda an kamatuudan kag ipapalabi an mga himu-himo na istorya. ⁵ Niyan, kinahanglan disiplinahon mo an imo sadiri sa tanan na oras, tiusa an kasakitan,

himua an trabaho san nagapahayag san Maayo Na Barita kag tumanon mo an tanan mo na obligasyon bilang suruguon san Dios.

An Kamutangan Ni Pablo

⁶ Sa akon man bahin, ginahalad na ako. Adi na an oras san akon pagtaliwan. ⁷ Nakig-ato gayod ako sin maayo, hinimo ko an tanan ko na makakaya, naataman ko'n maayo an pagtuod ko. ⁸ Kaya niyan nakatigana sa akon an premyo san panggana, na amo an korona san katanusan na sana na maabot na adlaw ihahatag sa akon san Ginoo, na amo an matanos na Parahusgar, kag dili lang sa akon kundi sa tanan man na nagahandom gayod san paghayag sa Ginoo.

⁹ Talinguhaa na makapakadi ka dayon sa akon, ¹⁰ kay si Dimas, sa pagkawili sani na buhay, binayaan ako kag nagkadto na sa Tesalonica. Si Cresente naman nagpakadto sa Galacia, kag si Tito, pakadto sa Dalmacia. ¹¹ Si Lucas lang an nabilin sa akon. Agihon mo si Marcos kag iupod mo kay makabulig siya sa akon sa trabaho. ¹² Ginsugo ko si Tiquico sa Efeso. ¹³ Pagpakadi mo, darha an pangsugon ko na bado na nabilin ko kan Carpo didto sa Troas. Darha man an mga libro lalo na gayod idto'n mga kasuratan sa anit.

¹⁴ Dako na patios an hinimo sa akon ni Alejandro na panday sa bakal. Babalusan siya san Ginoo sugad san ginhimo niya. ¹⁵ Maglikay ka mismo sa iya kay supak gayod siya sa amon mensahe.

¹⁶ San una na pagbista sa akon wara gayod ako sin kaapin. Ginbarayaan ako san tanan. Dili man lugod idto pagbilangon san Dios kontra sa inda! ¹⁷ Pero an Ginoo nagpabilin sa akon kag ginpakusog niya ako mala ngani kay nakapahayag ako san tanan na mensahe agod magkabaratian san mga dili-Judio. Kaya wara ako ikabahog sa leon. ¹⁸ Isasal-

bar pa ako san Ginoo sa tanan na kaurutan kag dadarhon niya na wara'n kaanuhan pakadto sa iya langitnon na kahadian. Umawon lugod siya hasta na lang. Amen.

Mga Urhi Na Pangumusta

¹⁹ Ginakumusta ko sinda Prisca kag Aquila kag san pamilya ni Onesiforo.

²⁰ Nagpabilin gali si Erasto sa Corinto

kag ginbilin ko si Trofimo sa Mileto kay masakit siya. ²¹ Kaya talinguhaa na makakadi ka antes san panahon san tighagkutan.

Ginakumusta ka ninda Eubulo, Pudente, Lino, Claudia kag san tanan didi na mga kamaranghod sa pagtuod.

²² Nagapangadyi ako na an Ginoo magaupod sa imo kag magaataman sa iyo tanan sin maayo.

An Surat Ni Pablo

KAN TITO

PAARAM

Ini si Tito usad na batan-on na ka-trabaho ni Pablo na nagtindog san pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan sa isla san Crete. Didi sani na surat ipapahayag ni Pablo an manungod sa maayo na pag-uugali na kinahanglan sa mamumuno sa pagtiripon didto. An mga parte sani na surat amo ini:

Pangumusta ni Pablo 1:1-4

An Trabaho Ni Tito Sa Isla San Creta 1:5-16

An Tama Na Katukduan 2:1-15

An Kristohanon Na Pag-uugali 3:1-11

Mga Urhi Na Tugon 3:12-15

Mga Pangumusta

1 Tito, ini na surat hali sa akon, si Pablo, usad na surugon san Dios kag apostol ni Jesu-Cristo. Pinili ako niya sa pagpauswag san pagtuod san mga pinili na katawuhan san Dios kag pagpauswag man san pagkaaram ninda san kamatuudan manungod sa pagka-diosnon, ²na an ginbasihan amo an paglaom sa wara'n katapusan na buhay. Ini an gintuga dugay na san Dios, na wara'n pagbuwa, ³kag sa tama na panahon ginhayag niya ini sa iya Maayo Na Barita paagi sa pagpahayag na ginpani-wala sa akon sa sugo san Dios na aton Parasalbar.

⁴Ipadara ko ini sa imo, Tito na tunay ko na anak sa pagtuod na pareho man naton ginaako.

Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag si Cristo Jesus na aton Parasalbar magaataman sa imo sin maayo kag magapalinaw san imo isip.

An Trabaho Ni Tito Sa Isla San Creta

⁵Ginbilin ko ikaw didto sa Creta agod ipahimutang mo an mga kinahanglan pa ayuhon kag sa kada lungsod magbutang ka sin mga namumuno sa pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan sugad san gintugon ko sa imo. ⁶An namumuno dapat wara'n masabi an iya pag-uugali, usad lang gayod an iya asawa kag an iya mga kabataan nagatuod sa Dios kag dili sinda sarawayon o matugas an ulo. ⁷Kay bilang usad na ginapaniwalaan san trabaho san Dios, an namumuno sa pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan dapat wara'n masabi sa iya pagkatawo. Dili siya mapandaug-daog o mauriton. Dili man siya parahubog, dili parapakig-away kag dili naman paslo sa kwarta kundi ⁸mapinadayunon sin mga bisita, maminut-on san kaayuhan, maayo an isip, matanos, banal kag may disiplinla na sadiri. ⁹Kinahanglan magin masarig gayod siya sa mapapaniwalaan na surmaton san matuod na gintukdo sa iya agod makatukdo man siya san matuod na katukduan kag ikapatanos an sala san mga nagakontra sana.

¹⁰Kay damo'n mga nagarebelde lalo na gayod an mga nagbaralhin hali sa Judaismo na nagasurmaton sin wara'n pulos kag mga nagapanluko san iba na tawo. ¹¹Kinahanglan na udungon an inda panurmatunon kay nakasamok sinda san bilog na mga pamilya paagi san pagtukdo sin mga dili dapat ninda itukdo agod magkakwarta lang sa daya na paagi. ¹²Usad mismo na taga-Creta, na sadiri ninda na propeta, an nagsabi, "An mga taga-Creta pirme nagabuwa, sa hayop an mga ugali kag mga tamad na makagod." ¹³Tama ini na pamatuod niya. Kaya tungod sani kinahanglan sawayon mo gayod sinda agod magkaigwa sinda sin masarig na pagtuod, ¹⁴kag dili na sinda mamati sa mga

uruistorya san mga Judio o sa mga kasuguan san mga tawo na dili nagasunod sa kamatuudan.

¹⁵ Sa mga malinis, tanan na bagay malinis man, pero para sa mga maati an isip kag dili nagtuod, wara sin malinis kay an sulod san inda mga isip kag tagipusuon karautan. ¹⁶ Nagaangkon sinda na kilala ninda an Dios, pero an inda mga gawi iba sa inda surmaton. Mga makabarakadli kag sutil sinda. Dili angay maghimo sin nano man na kaayuhan.

An Tama Na Katukduan

2 Pero ikaw naman, Timoteo, kinahanglan magtukdo ka san susog sa tama na katukduan. ² Tukdui an mga gurang na kalalakihan na dili magpasobra pag-inom sin alak, angay galangan kag may disiplinang sa sadiri. Magin masarig sinda sa inda pagtuod, pagkamuot kag pagkamatinuson.

³ Sugad man tukdui an mga gurang na kababayihan na magin banal kag diosnon sa pag-uugali, dili parapakaraot san iba o magpauripon sa alak, kundi dapat magtukdo sinda sin kaayuhan ⁴ agod makaaram an mga bata pa na kababayihan na mamuot sa inda mga asawa kag mga kabataan, ⁵ disiplinahan an inda sadiri, magin malinis kag banal na pagkababai, mahigos sa panimalay, mabuot kag mapasinakupon sa inda mga asawa agod wara sin makapakaraot san katukduan san Dios.

⁶ Sugad man magpakusog ka san buot san mga batan-on na kalalakihan na magkaigwa sinda sin disiplinang sa inda sadiri. ⁷ Sa tanan na mga bagay magin halimbawa ka san mga maayo na gawi kag magtukdo san Maayo Na Barita sin hugot sa buot na may malinis na katuyuan kag pagkahalandon. ⁸ Gamiton mo an makaiila na panurmaton na dili pwede matatsaran agod kun an imo mga kaaway magporbar magtuya-

tuya sa aton, maaluhan sinda tungod na wara'n ikakapakaraot kontra sa aton.

⁹ Tukdui man an mga uripon na magin masinunodon sa inda mga amo kag palipayon sinda sa tanan na mga bagay. Dapat dili sinda magsabat-sabat o mangawat sa inda amo, ¹⁰ kundi magin biyo kag matuod na matinumanon gayod sinda agod sa tanan na bagay ginapau-maw ninda an katukduan manungod sa Dios na aton Parasalbar.

¹¹ Niyan, ginhayag san Dios an iya pagkamaluluy-on na may pagkamuot para sa pagkasalbar san tanan na tawo.

¹² Ginatukduan man kita na magbaya sa dili diosnon na pagkabuhay kag kinabanon na mga kaila san lawas, tapos mabuhay na may disiplinang, matanos kag may diosnon na pagkabuhay didi sa kinab-an, ¹³ myintras na ginapahulatang naton an malipayon na paglaom na amo an paghayag san gloria san aton gamhanan na Dios kag Parasalbar na si Jesu-Cristo. ¹⁴ Ginhatag niya an iya sadiri para sa aton agod ilibre kita sa tanan na mga karautan kag linisan kita agod magin mga tawo na para lang gayod sa iya, kag magin mga tawo niya na naila maghimo sin kaayuhan.

¹⁵ Itukdo ini na mga bagay kag gamitan imo bilog na otoridad agod magsaway kag maghangyo ka sa nagabarati sa imo. Dili ka magpadaug-daog bisan kanin-o.

An Kristohanon Na Pag-uugali

3 Padumduma an mga nagaturuod na magin sakop san mga namumuno kag san mga may otoridad, magsunod sa inda, magin handa sa paghimo san tanan na kaayuhan, ² dili magpakaraot bisan kanin-o, magin malikayon sa pakig-away, magin mabuot kag magin mapainubuson gayod sa tanan na tawo.

³ Kasadto, kita mismo mga buang, sutil, nagkataralang, mga uripon san mga

manlain-lain na kalipayan kag kaila san lawas, nabubuhay na malisyuso kag may pagkaawa, nababadlian san mga tawo kag nagakabaradlian. ⁴Pero san mag-abot an panahon na an Dios na aton Parasalbar naghayag sa aton san iya kaayuhan kag pagkamaminuuton, ⁵ginsalbar kita niya. Ginhimo niya ini dili tungod san kaayuhan na ginhimo mismo naton sa katanusan kundi sa iya sadiri na kaluoy ginsalbar kita niya paagi sa paglinis san aton kasal-an. Paagi sani gin-anak kita otro san Espirito Santo kag ginhatagan san bag-o na buhay. ⁶Ini na Espirito amo an ginhatag niya sa aton sin biyo paagi ni Jesu-Cristo na aton Parasalbar, ⁷agod tungod san iya pagkamaluluy-on mapatanos kita sa pagkita san Dios para magin mga iredero na nagalaom sa buhay na wara'n katapusan. ⁸Masarig ini na ginsabi ko.

Kaya gusto ko na ipirit mo ini na mga ginsabi ko agod idto'n mga nagatuod sa Dios maghimat na isabuhay an sadiri ninda mismo sa kaayuhan. Maayo ini kag mapapakinabangan san mga tawo. ⁹Pero maglikay ka sa mga paluko na pakisuay, o mga suay manungod san atonmga lahi, sa mga pagkaburulag sin isip kag mga araway manungod sa Ka-

suguan san Dios, kay ini dili mapapakinabangan kag wara'n halaga.

¹⁰Sawaya sin makaduha an sin-o man na nakapaburulag, pakatapos, kun habo siya, dili ka na makilabot sa iya.

¹¹Tapos, makaaram ka na ina na tawo nagsikway sa diosnon na kamatuudan kag siya makasasala. Ginkondinar na niya mismo an iya sadiri.

Mga Urhi Na Tugon

¹²Pagsugo ko kan Artemas o kan Tiquico pakada sa imo, talinguhaa na makaapas ka sa akon sa Nicapolis, kay nakaisip na ako na adto mapalipas san tighagkutan. ¹³Himua an tanan mo na makakaya na mabuligan si Zenas na abogado kag si Apolos sa inda paglakat kag himua man na dili sinda magkulang sa inda kinahanglanon. ¹⁴Pasabuta an aton mga katawuhan na mangabuhay sa maayo na paagi agod makabulig sa mga nagakinahanglan dayon. Kun sugad, may pulos an inda pagkinabuhay.

¹⁵Ginakumusta ka san tanan na mga kaurupod ko didi. Ikumusta man kami sadto'n mga namuot sa pagtuod.

Niyan, nagapangadyi ako na an Dios magaataman sa iyo tanan sin maayo.

An Surat Ni Pablo

KAN FELIMON

PAARAM

Si Felimon usad na mayaman na Kristyano sa pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan sa Colosas na may usad na uripon na an ngaran Onesimo. Ini siya nagdulag pero nakasugat sani si Apostol Pablo sa Roma kag nahidara na magtuod kan Jesus. Kaya didi sani na surat, ginsabihan ni Pablo si Felimon na patawadon na si Onesimo na amo an nagadara san iya surat pakada sa iya.

Mga Pangumusta

1 Felimon, ini na surat hali sa akon, si Pablo na usad na priso kay nagtukdo ako manungod kan Cristo Jesus, kag hali man kan Timoteo na kaigmanghod naton sa pagtuod. Ginapadara namon ini pakada sa imo, Felimon, na amon pinalangga na katrabaho, ²kag sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang simbahan sa imo balay, hasta man sa aton igmanghod na babayi sa pagtuod na si Apia kag sa kan Arquipo na kaupod naton na suldados sa pagtuod.

³Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

⁴San nangadyi ako manungod sa imo, pirmo ako nagapasalamat sa Dios, ⁵kay nababatian ko an kamuot mo sa tanan na katawuhan san Dios kag pagtuod sa Ginoo'n Jesus. ⁶Kaya nangadyi ako na an pakibahin san imo mga maayo na gawi tungod san pagtuod mo magadara gayod sin kaaram san tanan na kaayuhan na adi sa aton pakig-upod kan Cristo. ⁷Igmanghod ko, napalipay ako kag naliaw san imo pagkamuot sa mga katawuhan san Dios kay ginpahuway mo sinda.

An Paghangyo Kan Onesimo

⁸Tungod sani, bisan ngani may gahom ako hali kan Cristo na mandahan ta ikaw kun nano an dapat na himuon, ⁹nakimaluoy lugod ako kay namumutan ta ikaw. Dahilan gurang na ako kag niyan man priso tungod sa pagsirbe kan Cristo, ¹⁰nakimaluoy ako sa imo para kan Onesimo na nagin baga'n anak ko kay nagtuod siya kan Cristo paagi san akon katukduan myintras didi ako sa prisuhan, kaya nagin ama niya ako sa pagtuod. ¹¹Sadto wara siya sin pulos sa imo, pero niyan may pulos na gayod siya sa aton na duha.

¹²Niyan ginapabalik ko siya sa imo na baga'n kaupod man an akon tagipusuon.

¹³Kay myintras adi pa ako sa prisuhan tungod sa Maayo Na Barita, gusto ko kuntani na adi lang siya sa akon agod makabulig na baga'n ikaw man lang.

¹⁴Pero kun dili mo maaraman, habo ako maghimo sin bisan nano agod an imo pagkamaayo dili kay napiritan ka lang kundi sa sadiri mo na kabubut-on.

¹⁵Basi nabulag anay sa imo si Onesimo sin dyutay na panahon agod pagbalik niya, ada na siya sa imo hasta na lang. ¹⁶Pero dili lang kay uripon, kundi mas maayo pa sa uripon kay siya pinalangga na kamanghod kan Cristo. Mahalaga siya sa akon pero mas mahalaga sa imo dili lang uripon kundi bilang kamanghod mo sa Ginoo.

¹⁷Kaya kun ginahuna mo na ako imo kalulot, padayuna siya sugad san pagpayon mo sa akon. ¹⁸Kun nakasala man siya sa imo o may utang, ikwenta mo na lang sa akon, ¹⁹kay ako na mismo an nagasurat sani. Kaya ako, si Pablo, an mabayad sa imo, pero dili ko na dapat ipadumdom sa imo na may utang ka na buot sa akon kay ginhayag ko sa imo an buhay na wara'n katapuson. ²⁰Kaya, kamanghod ko, pakihimo sani sa akon

tungod san aton pag-urusad sa Ginoo. Palipayon mo ako na kamanghod mo sa pakig-upod naton kan Cristo.

²¹Kaya ginasurat ko ini na may kompyansa sa pagkamahinunudon mo kay naaraman ko na hihimuon an mas sobra pa sa ginahangyo ko. ²²Usad pa, handaan mo man ako sin usad na kwarto kay nagalaom ako na an Dios pagasabaton an iyo mga pangadyi kag papabalikon niya ako sa iyo.

An Pinakaurhi Na Pangumusta

²³Ginapangumusta ka ni Epafras na kapareho ko priso tungod kan Cristo Jesus, ²⁴amo man an akon katrabaho na sinda Marcos, Aristarco, Demas kag Lucas.

²⁵Niyan, nagapangadyi man ako na an aton Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo tanan sin maayo.

AN SURAT SA MGA HEBREO

PAARAM

Dili ta aram kun sin-o an nagsurat sani na libro pero aram ta na ginsurat ini sa mga Judio na nagtuod kan Jesus. Ini na mga nagaturuod ginapasakitan tungod san inda pagtuod. Kaya an nagsurat sani na libro ginaporbar na pakusog an mga buot ninda na magpadayon sa pagtuod kan Jesus. An mga parte sani na libro amo ini:

An pagigin labaw ni Cristo sa tanan 1:1 - 3:19

An gintigana san Dios para sa mga nagatuod 4:1-16

Si Cristo an pinakalabaw na padi 5:1 - 8:13

An bag-o na sinumpa'an 9:1 - 10:39

An kasadto na mga matinumanon na nagatuod 11:1-40

Mga tugon para sa pagkabuhay na Kristiyano 12:1 - 13:25

Nagsurmaton An Dios Paagi Sa Iya Anak

1 Mga kaigmanghudan sa pagtuod, kasadto na panahon, damo na beses kag sa manlain-lain na paagi nagsurmaton an Dios sa aton mga kalulululuhi paagi sa mga propeta, ² pero yana nagsurmaton naman siya sa aton paagi sa iya Anak na ginpalalang niya san kalibutan kag ginpairedar san tanan.

An Anak San Dios Mas Labaw Sa Mga Anghel

³ Ini na Anak amo an kabanaagan san glorya san Dios kag pareho gayod san

iya pagka-Dios. Ini man na Anak an na-gaantabay kag nagasakop san bilog na kalibutan paagi san iya makagagahom na surmaton. Pakahimo niya sin paagi na malinisan an katawuhan san inda mga kasal-an, nag-ingkod siya sa langit sa tuo san Dios na pinakamakagagahom. ⁴ Kaya nagin mas labaw pa siya niyan sa mga anghel pareho na an titulo na ginhatag sa iya san Dios dati mas labaw man gayod ki sana na ginhatag sa inda.

⁵ Nasabi ko ini kay wara man sin anghel na ginsabihan san Dios na, "Ikaw an akon anak kag ako naman yana nagin ama mo,"[¶]

kag wara man gihapon sin anghel na ginpamanungudan niya sugad sini,

"Ako an magigin iya ama kag siya an magigin akon anak."[§]

⁶ Usad pa, amo ini an ginsabi san Dios san ipapadara na niya sa kinab-an ini na iya bugtong na Anak na,

"Kinahanglan sambahon siya san tanan na anghel san Dios."^{**}

⁷ Amo man ini an ginsabi san Dios manungod sa mga anghel,

"Ginahimo san Dios na baga'n mga hangin an iya mga anghel kag baga'n mga siga san kalayo an iya mga surugon."^{††}

⁸ Pero manungod sa anak, amo ini an nasurat sa Kasuratan,

"O Dios, an imo kahadian mapirme hasta na lang kag may katanusan an pagkahadi mo.

⁹ Katanusan an imo gusto kag an ginahabuan mo an karautan.

Kaya naman ginpalabi ka san imo Dios kag gin-galangan ka na may kalipay

[¶]1:5 Kitaa sa Salmo 2:7.

[§]1:5 Kitaa sa 2 Samuel 7:14.

^{**}1:6 Kitaa sa Deuteronomio 32:43; Salmo 97:7.

^{††}1:7 Kitaa sa Salmo 104:4.

na labaw sa ginhatag niya sa imo mga kaurupdanan.”^{‡‡}

¹⁰ Sabi pa san Dios na,

“Sa katuna-tunai, ikaw, O Ginoo, an naglalang san kinab-an kag an naghimo san kalangitan.

¹¹ Pareho ini mawawara pero ikaw ada lang pirme. Madudunot man ini na tanan pareho san mga bado.

¹² Titipigon mo na baga’n alikboy kag babalyuhan mo na baga’n liwanan na bado.

Pero ikaw dili magabag-o kag dili matatapos an imo kaedadon.”^{¶¶}

¹³ Wara gayod sin anghel na ginsabihan san Dios na,

“Mag-ingkod ka sa may tuo ko hasta na himuon ko na tungtungan san imo mga tiil an mga kaaway mo.”^{§§}

¹⁴ Niyan, kay labaw man gayod an anak sa mga anghel, nano man gali sinda? Sinda an mga espirito na suruguan san Dios kag ginasugo lang niya para magbulig sa mga tawo na amo an masasalbar.

An Mas Mahalaga Na Pagkasalbar

2 Kaya dapat gayod na isabuot naton an katukduan na nabati ta agod dili kita matalang sani. ² Kay nagkamatuod an tanan na ginpasabi sa mga anghel, an tanan na nagsupak sani ginkastigo susog sa angay sa inda. ³ Kaya ngani dili gayod kita naman makadulag sa kastigo san Dios kun dili naton pasiguruhon ini na mas mahalaga na pagkasalbar na ginsabi mismo san Ginoo, pakatapos ginpamatuodan sa aton san mga nakabati sa iya. ⁴ Pwera pa sani ginpamatuodan man san Dios na matuod ini paagi san mga tanda, makangangalas na mga pangyayari kag

manlain-lain na mga milagro. Naghatag pa siya susog sa iya mismo na pagbuot sin mga abilidad hali sa Espirito Santo.

An Paratuman San Pagkasalbar

⁵ Niyan, dili ginpaniwala san Dios sa mga anghel an pagpasakop san kinab-an na maabot na ginasabi namon.

⁶ Kundi amo ini an nasurat sa Banal Na Kasuratan,

“O Dios, nano man lang an katawuhon para pagpahalagahan mo? Nano man lang ini para pagmalasakitan mo?

⁷ Ginhimo mo ini na menos lang sa mga anghel kag ada na an kamutangan ninda sa halip-ot na panahon.

Ginpataas mo man sinda kag ginpagalangan.

⁸ Ginpasakop mo an tanan na ginlalang sa inda.”^{*}

San ginpasakop san Dios sa tawo an tanan, wara siya’n ginpaligadan bisan nano. Ugaling sa yana dili pa naton nakikita na nasasakop san tawo an tanan, ⁹ pero naaraman naton na si Jesus nagin menos lang sa mga anghel para sa halip-ot na panahon agod mamatay para sa tanan paagi sa pagbulig san Dios. Kaya, dahilan sani ginpataas siya kag ginpagalangan.

¹⁰ Kun sugad, angay lang na an Dios na naglalang kag nagaataman sa tanan, ginpaperpekto si Jesus paagi sa iya mga ginpasakit agod makabahin siya san iya gloryoso na buhay sa kalangitan sa damo na mga anak san Dios. Nangyari ini kay si Jesus an paratuman san inda pagkasalbar. ¹¹ Kaya, siya na nagalinis san kasalan kag sinda na mga nalinisan san kasalan igwa lang sin pareho na Ama, kaya

^{‡‡}1:9 Kitaa sa Salmo 45:6-7.

^{¶¶}1:12 Kitaa sa Salmo 102:25-27.

^{§§}1:13 Kitaa sa Salmo 110:1.

^{*}2:8 Kitaa sa Salmo 8:4-6.

dili niya kinakaalo na tawagon sinda'n mga kamaranghod.¹² Sabi niya,

"O Dios, itukdo ko sa akon mga kamaranghod an manungod sa imo.

Pagaumawon ko ikaw sa mga pagtiriripon."[†]

¹³ Ginsabi pa niya na,

"Magsasarig ako sa iya,"[‡]

kag usad pa na,

"Adi ako kaurupod an mga kaanakan na ginhatag sa akon san Dios."[¶]

¹⁴ Niyán, pareho sani na mga kaanakan na may lawas kag dugo, si Jesus nagin tawo man pareho ninda agod paagi san iya pagkamatay, daugon niya an Dyablo na may gahom sa kamatayon,¹⁵ kag sana na paagi malibre niya an mga tawo na sa bilog san inda pagkabuhay nagin biktima san pagkahadlok sa kamatayon.

¹⁶ Hayag gayod na dili an mga anghel an iya ginabuligan kundi an mga lahi ni Abraham.¹⁷ Dahilan sani kinahanglan na nagin pareho siya sa iya mga kapwa sa tanan na paagi agod siya an aton magin maluluy-on kag matinumanon na labaw sa tanan na padi sa atubangan san Dios para magpahali san mga kasal-an san mga tawo.¹⁸ Kaya ngani, tungod na nagtios siya san gintintaran, makabulig na siya sa mga ginatintaran.

Mas Labaw Si Jesus Kan Moises

3 Mga kamaranghod ko na Kristyano na gintawag man san Dios na magin iya mismo, dumduma niyo si Jesus na ginsugo san Dios na magin pinakanamumuno na padi sa pagtuod na ginasunod naton.² Matinumanon siya sa Dios na naghatag sa iya sana na trabaho pareho

ni Moises na nagin matinumanon sa iya trabaho sa panimalay san Dios.

³ Pero ngani si Jesus mas ginagalang ini labaw ki kan Moises pareho man na kun may parabalay, mas ginagalang siya sin labaw ki sa mismo na balay.

⁴ May naghimo san kada balay pero an Dios amo an naghimo san tanan.⁵ Nagin matinumanon si Moises sa bilog na panimalay san Dios bisan suruguon lang siya na tagapamatuod manungod sa iha-hayag san Dios sa maabot.⁶ Pero si Cristo naman nagin matinumanon bilang anak na lalaki na namumuno sa panimalay san Dios. Niyán, kita an iya panimalay kun ginaataman naton na makusog an aton pagsarig kag paglaom na ginapahalagahan gayod naton.

An Padaan Sa Pagkawara Sin Pagtuod

⁷ Kaya ngani, pareho san ginasabi san Espirito Santo na,

"Kun mabati niyo yana an ginasabi san Dios,

⁸ dili kamo magsutil pareho san ginhimo san iyo mga kalulululuhi sadto'n ginpaurit ninda ako sa panahon san pagporbar didto sa disyerto.

⁹ Sadto'n ginporbaran ako ninda.

Nakita man ninda an akon mga ginhimo sa sulod sin 40 ka tuig.

¹⁰ Kaya, naurit naman ako sa inda kag ginsabi ko na,

'Pirme harayo gayod sa akon an inda mga tagipusuon kag habo sinda mag-ako san akon mga paagi.'

¹¹ Kaya sa akon kauritan ginsumpa ko na dili gayod sinda tugutan makasulod sa lugar san pahuwayan na gintigana ko sa inda."[§]

[†]2:12 Kitaa sa Salmo 22:22.

[‡]2:13 Kitaa sa Isaias 8:7.

[¶]2:13 Kitaa sa Isaias 8:18.

[§]3:11 Kitaa sa Salmo 95:7-11.

¹² Paglikay kamo, mga kamaranghod ko sa pagtuod, basi igwa sa iyo sin may maraot kag dili nagatuod na tagipusuon na nagasubol sa iya pagbaya sa buhay na Dios. ¹³ Pero magpadurudumduman kamo uruadlaw sa kada usad myintras adi pa an ginatawag na Yana para wara sa iyo sin madaya san kasal-an kag mag-sutil lugod. ¹⁴ Nasabi ko ini kay mga kairedero kita ni Cristo kun pagaata-manon ta hasta na lang an pagsarig na ada sa aton sa katuna-tunai. ¹⁵ Nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan na,

“Kun mabati niyo yana an ginasabi san Dios, ayaw kamo pagsutil pareho san ginhimo san iyo mga kalululu-luhi.”**

¹⁶ Niyan, sirasin-o an nakabati sa iya pero pakatapos nagrebelde man gihapon? Idto gayod na mga gin-giyahan ni Moises paghali sa Ehipto.

¹⁷ Karakanin-o naurit an Dios sa sulod sa 40 ka tuig? Sadto mismo'n mga nagkasala na nagkaramatay sa disyerto.

¹⁸ San himuon san Dios an iya hugot sa tagipusuon na pagsumpa na dili sinda tugutan makasulod kag makapahuway na kaupod niya, kanin-o niya ini ginsurmaton? Nano, dili sadto man gihapon na nagrebelde? ¹⁹ Kun sugad, hayag gayod na kaya dili sinda nakasulod sa lugar na gintuga kay wara sinda magtuod.

May Bag-o Na Pagpahuway

4 Niyan, adi pa an tuga na makasulod an tanan kag makapahuway na kaupod an Dios. Pero kinahanglan ta maglikay agod wara sa iyo sin habo mag-sulod sani. ² Nasabi ko ini kay pareho ninda na gintugaan, nabaritaan ta man

ini na Maayo Na Barita, kaya lang wara'n pulos ini sa inda na mensahe kay nabati lang ninda pero wara naman sinda mag-tuod. ³ Kita naman na mga nagtuod an makasulod sa pahuwayan na ginsambit san Dios san magsurmaton siya na, “Dahilan san kaurit ko, ginasumpa ko na dili sinda tugutan makasulod sa akon pahuwayan.”††

Ginsurmaton niya ini bisan ngani handa na an iya pahuwayan kasadto pa san katuna-tunai pakalalang san kalibutan.

⁴ Nasabi ko ini kay amo an nasurat sa Banal Na Kasuratan manungod sa ikapito na adlaw na,

“Nagpahuway an Dios sa tanan niya na trabaho pag-ikapito ka adlaw.”‡‡

⁵ Usad pa na sambitan pa lang dida na, “Dili gayod sinda tugutan makasulod kag makapahuway kaupod ko.”¶¶

⁶ Niyan, kay dili tugutan makasulod kag makapahuway kaupod san Dios an nagkauruna pakabati san Maayo Na Barita dahilan san inda kasutilan, adi pa an gintuga na may mga makasulod sani na pahuwayan. ⁷ Kaya ngani, nagti-gana gihapon siya sin otro adlaw na gintawag na “Yana”. Manungod sani ginsambit niya ini pakalipas sin damo na mga tuig paagi san dati hadi na si David. Amo ini an dati na nasambitan na dida sa unahan,

“Kun mabati niyo yana an ginasabi san Dios, ayaw kamo pagsutil.”§§

⁸ Kaya kun gin-giyahan na sinda ni Josue pakadto sani na pahuwayan, wara na magsurmaton an Dios pakalipas sin damo na mga tuig manungod sin otro na adlaw. ⁹ Kaya, may nabibilin pa na pag-pahuway para sa katawuhan san Dios

**3:15 Kitaa sa Salmo 95:7-8.

††4:3 Kitaa sa Salmo 95:11.

‡‡4:4 Kitaa sa Genesis. 2:2.

¶¶4:5 Kitaa sa Salmo 95:11.

§§4:7 Kitaa sa Salmo 95:7-8.

sugad san pagpahuway niya sa ikapito na adlaw. ¹⁰Tapos, an magasulod kag magapahuway kaupod san Dios magapahuway man sa iya trabaho sugad san ginhimo san Dios. ¹¹Kaya magtalin-guha gayod kita na makasulod sana na pahuwayan san Dios agod wara sa aton sin magsupak kag habo magsulod pareho san ginhimo sadto'n mga nauna.

¹²May pagkabuhay kag pagkagamhanan an mensahe san Dios. Mas matarom pa ini sa ispada na paluyu-luyo an tarom. Baga'n natusok ini hasta sa ginabiyuan san kalag kag espirito kag nadulot sa kasulud-suludi san tul-ang. Kaya tungod sani husgaran kun maayo o maraot an mga kaisipan kag ginamaw-ot san tawo. ¹³Wara'n nano man na natatago sa pagkita san Dios kay an tanan huba kag hayag sa pagkita niya. Pwera pa sani, dapat manabat kita sa iya.

Si Jesus An Labaw Sa Tanan Na Mga Pinakanamumuno Na Padi

¹⁴Kaya ngani kay igwa kita sin pinakalabaw na padi na nagsulod sa kalangitan, na wara'n iba kundi si Jesus na anak san Dios, magpakatatap kita sa aton pagsarig na ginapamatuudan ta. ¹⁵Nasabi ko ini kay siya na aton pinakanamumuno na padi nakadamay sa aton kaluyahan kag, pareho sa aton, ginsugtan man sa tanan na paagi pero dili nagkasala. ¹⁶Kaya, magpakakusog kita'n buot pagtulos sa Dios paagi sa pagpangadyi kay siya an ginhalinan san kaluoy. Didto kakaluy-an kita kay mabuo an Dios kag mabubuligan niya kita sa oras na kinahanglan ta.

An Pagsirbe San Mga Pinakanamumuno Na Padi

5 An kada pinakanamumuno na padi ginapili hali sa mga kapwa niya. Ginabutang siya na magsirbe sa Dios alang-alang sa inda agod maghalad sa iya sin mga regalo kag mga sakripisyo man dahilan san inda mga sala. ²Pero, kay an pinakanamumuno na padi mismo nagakasala minsan, kaya nakapabuo siya sa mga nagakasala dahilan san dili ninda pagkaaram. ³Kun sugad, kinahanglan niya maghalad san mga sakripisyo para sa iya mismo sadiri na kasal-an pareho man sa mga kasal-an san katawuhan. ⁴Wara'n makapili sa iya mismo sadiri san paggalang na magin pinakanamumuno na padi kundi an Dios an nagapili sana sa iya pareho san ginpili niya si Aaron.

⁵Sugad man, si Cristo mismo dili nagpagalang sa iya sadiri na magin pinakanamumuno na padi kundi nagsabi an Dios sa iya na,

"Ikaw an akon Anak, kag ako naman yana nagin imo Ama."^{*}

⁶Tapos, sabi pa san Dios sa iba na parte san Banal Na Kasuratan,

"Padi ka hasta na lang pareho san pagkapadi kasadto ni Melquizedek."[†]

⁷Niyan, san adi pa si Jesus sa kinaban, nangangadyi siya kag nagahango na makusog an boses kag nagatangis sa Dios na amo an makasalbar sa iya sa kamatayon. Kaya, kay masinunodon na may pagkamapainubuson, ginbati siya san Dios. ⁸Ugaling, bisan ngani Anak siya san Dios, nakaaram siya magma-pasinunodon paagi san pagtios niya. ⁹Tapos, san ginpamatuod niya paagi sani na perpekto siya, siya an nagin dahilan san wara'n katapusan na pagkasal-

^{*}5:5 Kitaa sa Salmo 2:7.

[†]5:6 Kitaa sa Salmo 110:4.

bar sadto'n tanan na nagasunod sa iya
¹⁰kag an Dios an nagpili sa iya na magin
 pinakanamumuno na padi pareho san
 pagkapadi ni Melquizedek.

Kinahanglan An Pagtubo

¹¹Damo pa kami'n masasabi manun-
 god sani kaya lang malisod igpahayag
 kay nagin maluya kamo magsabot.
¹²Nasabi ko ini kay bisan ngani yana da-
 pat kuntani paratukdo na kamo, pero ki-
 nahanglan pa niyo an paratukdo agod
 mapahayagan gihapon san mga pang-
 tuna na katukduan san Dios. Kun бага
 sa dyutay pa na bata nagadudo pa kamo.
 Dili pa kamo nagakaon sin luto. ¹³Aram
 niyo, an nabubuhay na nagasarig lang sa
 gatas dyutay pa na bata kag dili pa siya
 maaram san maayo kag maraot. ¹⁴Sugad
 man, an nano man na pagkaon para sa
 mga daragko na na an mga kaisipan
 damo na sin gin-agihan. Anad na sinda
 sa pagkilala san pagkaiba san maayo kag
 maraot.

6 Kaya, dili kita magparapirme lang
 sa pangtuna na katukduan ni Cristo
 kundi magpadayon agod masabutan ta
 an iya hadarom na katukduan. Dili
 na naton igbutang otro an pundasyon
 san pagtuod sa Dios, sugad бага san
 pagsarig sa iya, pagbaya sa wara'n
 pulos na mga himo, ²mga katukd-
 uan manungod sa mga seremonyas san
 paglinis, pagadapat san mga kamot sa
 pagbendisyon, pagkabuhay gihapon sa
 mga patay sa maabot na panahon, kag
 paghusgar na may wara'n katapusan na
 kastigo. ³Kaya, kun ginatugot san Dios,
 magapadayon kita.

⁴Ginasabi ko ini kay dili gayod ma-
 papabasol gihapon an mga nagbaraya
 na sa pagsarig. Sinda an mga napasabot
 na, nakabahin na san regalo hali sa lan-

git kag nakig-usad na sa Espirito Santo.
⁵Nakaaram man sinda san kaayuhan san
 katukduan san Dios kag san gahom na
 ihahayag na sin biyo sa maabot na pana-
 hon. ⁶Tapos, kun magbaraya na, dili
 na gayod sinda mapapabalik gihapon
 kay бага'n ginapako na naman otro
 ninda sa krus an Anak san Dios kag
 ginapakaaluhan.

⁷Halimbawa, kun may duta na na-
 gasarumsom san damo'n uran kag na-
 gapabunga san mga tinanom na mapa-
 pakinabangan san mga parauma, gin-
 bendisyunan ina na duta san Dios. ⁸Pero
 kun tunok kag dawa lang an nagatubo
 sana, wara ina sin pakinabang kag
 delikado na magmaldisyon. Tapos, an
 mahumanan sana pagaugdawon.

⁹Kaya, mga pinalangga, bisan sugad
 sani an pagasurmoton namon, nakasig-
 uro kami na mas maayo an iyo kamu-
 tangan kag nagapamatuod ini na may
 pagkasalbar kamo. ¹⁰Nasabi ko ini kay
 an Dios matanos, kaya dili niya liligadan
 an iyo pagpagal kag pagmalasakit sa
 pagsirbe na nahimo na niyo kag padayon
 pa na ginahimo para sa mga katawuhan
 niya alang-alang sa iya. ¹¹Niyan, gusto
 namon na ipadayon niyo an pagpakita
 sana na iyo pagkamaungod hasta na
 lang agod matuman sin sigurado an iyo
 ginalauman. ¹²Habo na kami na mag-
 paratamad kamo kundi gusto namon na
 irugon niyo idto'n mapasa inda an mga
 gintuga san Dios tungod san inda pagi-
 gin maungod sa inda pagsarig.

An Halimbawa Ni Abraham

¹³San gintugaan si Abraham san Dios,
 nagsumpa siya sa iya mismo ngaran kay
 wara na sin mas labaw pa sa iya na
 pwede niya sumpa. ¹⁴Sugad sani an
 sabi san Dios,

“Nagasumpa ako na pagabendisyunan ko ikaw na magdamo gayod an imo lahi.”[‡]

¹⁵ Dahilan na matagal si Abraham sa paghulat, nabaton niya an gintuga san Dios. ¹⁶ Niyan, an tawo kun nagasumpa haros ginagamit an ngaran san nakal-abaw sa iya mismo. Tapos, sana na pag-sumpa sigurado na an katumanan kag ginaudong an pagsuay. ¹⁷ Amo man ini an ginhimo san Dios kay gusto niya siguruhon sa mga iredero san iya gintugaan na dili niya liliwatan an iya katuyuan. Kaya, nagsumpa man siya. ¹⁸ Niyan, igwa sani na duha na bagay na dili gayod maliliwat kag an Dios dili gayod makabuwa manungod sani. Kaya, kita na mga may pagkalibre na paagi sa iya, ginapakusog an buot na maglaom gayod sa tanan na gintuga niya sa aton. ¹⁹ Igwa kita sani na paglaom baga'n masarig na angkla san aton mga kalag na wara'n iba kundi si Cristo. Ini na paglaom sa iya nakaabot hasta sa luyo san kurtina san langitnon na templo hasta sa pinakabanal na parte na adto an Dios. ²⁰ Didto ngani alang-alang sa aton nag-una pagsulod si Jesus na nagin pinakanamumuno na padi hasta na lang pareho san pagkapadi ni Melquizedek.

An Bantog Na Padi Na Si Melquizedek

7 Kasadto san panahon ni Abraham si Melquizedek an hadi san lugar san Salem kag padi san pinakalabaw na Dios. San pauli na sinda Abraham pakatapos na nadaog ninda an mga hadi sa gyera, ginsugat kag ginbendisyunan siya ni Melquizedek. ² Hinatagan naman siya ni Abraham sin ikanapulo na bahin san tanan niya na natipon sa gyera. Niyan, an gusto sabihon san ngaran ni Melquizedek “Hadi san Katanusan” kag ginatawag naman siya “Hadi san

Salem.” An gusto sabihon san Salem kalinawan. ³ Wara maarami kun sin-o an iya giniklanan o ginhalinan na lahi. Dili man naaaraman an pagkapanganak kag pagkamatay niya. Sugad siya san Anak san Dios kay nagapirme siya na padi hasta na lang.

⁴ Niyan, kitaa kun sing-ano kabantog si Melquizedek! Mala ngani kay si Abraham mismo na amo an kalulululuhi man naton na mga Judio naghatag sa iya sin dyis porsyento san tanan na iya nakuha sa gyera. ⁵ Sugad man, may layi sa Kasuguan ni Moises para sa mga lahi ni Levi na mga padi man sa templo na mag-sukot sinda san dyis porsyento san kita san inda kapwa Judio bisan sinda hali man sa lahi ni Abraham. ⁶ Pero ini naman si Melquizedek na dili ninda kalahi, nakabaton sana na dyis porsyento hali kan Abraham kag ginbendisyunan pa niya ini na amo an ginhatagan san Dios san mga tuga. ⁷ Matuod na wara gayod sin duda na an nagabendisyon mas labaw ki sa ginabendisyunan.

⁸ Niyan, sa kamutangan ta, mga tawo na may kamatayon an mga nagabaton sin dyis porsyento, pero susog sa gin-pamatuod sa Kasuratan kasadto, siya na ginhatagan ni Abraham san dyis porsyento padayon na nabubuhay. ⁹ Didi man, san maghatag sana si Abraham, naghatag man paagi sa iya si Levi mismo na may mga lahi na yana amo na an nagabaton sani, ¹⁰ kay adto pa si Levi sadto sa lawas san iya kalululuhi na si Abraham san ginsugat siya ni Melquizedek.

Si Jesu-Cristo An Padi Pareho Kan Melquizedek

¹¹ Ini na pagkapadi ni Levi amo an nagapalakat san Kasuguan na ginhatag sa mga taga-Israel. Niyan, kun ginpausad

[‡]6:14 Kitaa sa Genesis. 22:17.

gayod kita sa Dios paagi san pagkapadi sani na lahi ni Aaron na amo an mga Levitico, dili ta na kinahanglan pa an iba na padi pareho ni Melquizedek. ¹² Kun sugad, kun ginbalyuhan an pagkapadi, an gusto sabihon sani na dapat balyuhan man an Kasuguan. ¹³ Niyan, an nasabi na Ginoo, na amo si Jesu-Cristo, hali sa iba na lahi kag wara gayod didi sani sin nagin padi sa templo. ¹⁴ Ugaling, matuod man gayod na hali siya sa lahi ni Juda pero wara'n ginsambit si Moises na may mga padi hali sani na lahi.

¹⁵ Lalo pa lugod nagigin hayag ina na pagbalyo manungod sa pagkapadi kun may magluwas na iba na padi na pareho ni Melquizedek, ¹⁶ kag nagin padi tungod san gahom san iya buhay na wara'n katapusan, dili susog sa ginabuot san Kasuguan na dapat may ginhalinan na lahi. ¹⁷ Kay nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

"Ikaw padi hasta na lang pareho san pagkapadi kasadto ni Melquizedek."^f

¹⁸ Niyan, ginhali na an dati surundon kay dili makapatanos san katawuhan kaya wara na ini sin pulos. ¹⁹ Matuod ini kay wara man gayod sin bisan sin-o na nagin matanos paagi sa Kasuguan. Niyan lugod gindarhan kita sin mas sigurado na paglaom kag dahilan sani, nakakahalapit kita sa Dios.

Nagin Padi Si Jesus Paagi San Sumpa

²⁰ Pakasabi san Dios sana na "Ikaw padi hasta na lang," nagsumpa man siya. Ugaling, wara'n sumpa san nagin padi an mga iba na nagkauruna. ²¹ Pero si Jesus naman nagin padi paagi sa sumpa susog sa nasurat sa Kasuratan,

"Nagsumpa an Ginoo 'Ikaw padi hasta na lang,' kag dili na mababag-o an iya isip."[§]

²² Dahilan sani mas maayo ini na sinumpaan ki sa dati kag si Jesus naman nagin kasiguruhan na matuman ini na sinumpaan.

²³ Pwera pa sani, damo an mga padi sadto kay namamatay sinda kaya dili nakapadayon san inda trabaho hasta na lang. ²⁴ Pero kay si Jesus nabubuhay sin wara'n katapusan, nagapadayon man siya bilang padi hasta na lang. ²⁵ Kun sugad, kaya gayod niya isalbar pirme an tanan na nagahalapit sa Dios paagi sa iya kay buhay siya hasta na lang agod maki-maluoy sa Dios para sa inda.

²⁶ Kitaa, kay ini si Jesus an pinakana-mumuno na padi na angay sa pagbulig sa aton. Banal siya. Wara siya'n sala o maisabi sa iya, kaya iba siya sa mga makasalanon kag ginagalangan gayod sa langit. ²⁷ Dili siya pareho sadto'n iba na mga padi na kinahanglan maghalad sin sakripisyo uruadlaw para sa inda mismo mga sala kag pakatapos para naman sa mga sala san katawuhan. Kundi ginhalad niya an iya sadiri bilang sakripisyo na dili kinahanglan pag-otrohon pa. ²⁸ Usad pa, an mga padi na ginabutang paagi san dati na Kasuguan mga tawo lang, pero yana an ginbutang san Dios paagi san sumpa amo an Anak niya na wara'n kasalasala hasta na lang.

An Halad Ni Cristo

8 Niyan, an gusto sabihon san ginasabi namon amo ini: igwa gayod kita sani na klase'n pinakanamumuno na padi. Amo ini si Jesu-Cristo na ginpaingkod sa tuo san trono san Dios na Hadi na ada sa langit. ² Nagasirbe siya bilang padi didto sa Pinakabanal na Lugar na an tunay na

^f7:17 Kitaa sa Salmo 110:4.

[§]7:21 Kitaa sa Salmo 110:4.

tulda na ginbutang san Ginoo dili san tawo.

³An kada pinakanamumuno na padi ginpili agod maghalad sin mga regalo kag magsakripisyo sin mga hayop sa Dios. Kaya, an aton naman pinakanamumuno na padi dapat igwa man sin iharalad. ⁴Niyan, kun adi siya sa kinab-an dili gayod siya padi kay may mga padi na didi na nagapanghalad susog sa Kasuguan san Judio. ⁵Nagasirbe sinda bilang padi sa pinakabanal na lugar na gin-irog lang an adto sa langit. Pareho man sa kan Moises sadto san tugunon siya san Dios manungod sa pagtindog san tulda na pagasambahan,

“Kinahanglan sundon mo an irugan na ginpakita ko sa imo didi sa bukid.”**

⁶Pero sugad san dati, si Jesus ginhatagan sin trabaho na pampadi na mas labaw san sa inda, sugad man na an sinumpaan na iya ginapamahala mas maayo kay ginbasi ina sa mas maayo na mga tuga.

⁷Nasabi ko ini kay kun wara'n kakulangan an dati na sinumpaan na amo an Kasuguan, dili na kinahanglan an ikaduha. ⁸Pero nagsabi an Dios na may kakulangan an iya mga katawuhan sa pagsunod sana, susog san nasurat sa Kasuratan,

“Sabi san Ginoo, maabot an adlaw na mahimo ako sin bag-o na sinumpaan sa mga taga-Israel kag mga taga-Juda.

⁹Dili pareho san dati na ginhimo ko para sa inda mga kalulululuhi sadto'n gin-giyahan ko sinda paluwas san lugar san Ehipto.

Kay dili sinda nagtuman sadto na sinumpaan, ginpabayaan ko sinda, sabi san Ginoo.

¹⁰Niyan, amo ini an sinumpaan na hi-himuon ko sa mga taga-Israel pag-abot sana na panahon, sabi san Ginoo.

Ipapaisip kag ipapasabuot ko sa inda an akon kasuguan.

Ako an magigin Dios ninda kag sinda naman an magigin katawuhan ko.

¹¹Dili na gayod ninda kinahanglan pa tukduan an inda mga kahilungsod o mga kamaranghod na kilalahon an Ginoo,

kay makikilala na ako san tanan tuna sa pinakamenos hasta sa pinakabantog.

¹²Matuod ini kag papatawadon ko sinda kag dili ko na gayod pagadumdomon an inda mga sala.”††

¹³San ginsambit san Dios an bag-o na sinumpaan, an gusto niya sabihon na an dati lipas na. Niyan, aram naton na an luma kag lipas na madali mawawara.

An Dati Na Sambahan San Mga Judio

9 Niyan, an dati na sinumpaan igwa sin mga surundon para sa pagsamba kag may katugunan manungod san sambahan na nahimo san tawo. ²Dako na tulda an sambahan na gintindog ninda. Ini may duha na parte. An usad sani ginatawag na Banal Na Lugar. Sa sulod sani nakabutang an tungtungan san ilawan, lamesa kag an tinapay na ginahalad sa Dios. ³Adto sa likod san madakmol na kurtina an ikaduha na parte na ginatawag na Pinakabanal Na Lugar. ⁴Sa luwas naman san pwertahan sani adto an oro na altar na ginatuban san pahumot na ginatawag na insenso kag an baga'n baol na napuputos sa oro na amo an ginatawag arka san sinumpaan kay adi sani an sinumpaan na ginhimo san Dios. An sulod naman

**8:5 Kitan sa Exodo 25:40.

††8:12 Kitaa sa Jeremias 31:31-34.

sani na arka an himo sa oro na baga'n kuron na may sulod man na pagkaon na ginatawag mana. Adto man an milagroso na tungkod kasadto ni Aaron na nanaringsing sin mga dahon kag an duha na pidaso san bato na nasusuratan san mga sugo san sinumpa'an. ⁵ Sa taklob san arka may nakaadurno na duha na dako na bagay na may pakpak. Kerubin an ginatawag sani na amo an baga'n mga parabantay san gloryoso na lugar didto para sa Dios. An nakabuklad ninda na mga pakpak nakalandong sa tunga san taklob na ginatawag lugar na ginapakitaaan san Dios san iya pagpatawad san kasal-an. Kaya lang wara kita sin panahon na ipahayag ini na tanan usad-usad.

⁶ Irog sana an pakapamutang san mga bagay-bagay. Niyan, uruadlaw nasulod kag nagasirbe an mga padi sa una na parte san tulda na ginasambahan. ⁷ Pero sa ikaduha na parte san tulda, an naka-sulod lang an pinakanamumuno na padi kag ginahimo lang ini usad na bes sa usad ka tuig. Kinahanglan magdara gayod siya sin dugo na igahalad sa Dios para sa iya mismo na mga sala kag sa kasal-an na nahimo san mga tawo na dili ninda aram na sala gali. ⁸ Kaya hayag na ginatukdo didi sa aton san Espirito Santo na wara'n ginatugutan magsulod sa Pinakabanal Na Lugar kun diin adto an Dios myintrás ada pa an una na parte san tulda. ⁹ Ini tanan usad na irugan na ginapamanungod sa yana na panahon. An gusto sabihon sani amo na an mga regalo kag mga sakripisyo na hayop na ginahalad sa Dios dili nakapalinis san tagipusuon san nagahalad sani sa iya. ¹⁰ Mga surundon lang ini manungod baga sa pagkaon, pag-inom kag mga seremonyas sa paglinis na may pulos lang hasta na balyuhan san Dios.

An Katuyuan San Dugo Ni Cristo

¹¹ Niyan, pag-abot na ni Cristo bilang pinakanamumuno na padi sa mga maayo na bagay na adi na, nagsulod siya sa mas maayo kag wara'n dipirensya na tulda na dili himo san tawo kag dili man parte san ginlalang na kinab-an. ¹² Usad lang na bes siya nagsulod didto sa Pinakabanal Na Lugar kag dili dugo san kanding o san tinday na baka an iya dara kundi an iya mismo dugo, kaya, dahilan sani, nagkaigwa kita san pagkasalbar hasta na lang.

¹³ An pagwisik san dugo san kanding o toro o san abo san gin-ugdaw na tinday na baka nakapalinis kasadto san mga ginatawag na maati susog sa Kasuguan agod magin angay sinda pagsamba gihapon. ¹⁴ Lalo na gayod nakapalinis an dugo ni Cristo na paagi sa Espirito Santo ginhalad niya an iya sadiri na wara'n dipirensya sa Dios. Malilinis sana an aton pag-iisip sa mga maraot na nahimo agod makapagsirbe kita sa buhay na Dios.

An Tagapamahala San Bag-o Na Sinumpa'an

¹⁵ Kun sugad, si Cristo an tagapamahala sin bag-o na sinumpa'an kay tungod san pagkamatay niya ginlibre niya an mga pinili sa kasal-an na ginhimo ninda san sakop pa sinda san una na sinumpa'an. Kaya, makairedar sinda hasta na lang san mga gintuga san Dios.

¹⁶ Niyan, halimbawa, kun may kasuratan manungod sa pagbarahin sin kasadirihan, kinahanglan pamatuudan na namatay na an naghimo sana antes na tumanon ina. ¹⁷ Matuod ini kay pagkamatay lang san tawo amo nagkakapulós an testaminto. Wara ina sin halaga myintrás buhay pa an naghimo. ¹⁸ Kaya, kinahanglan na hasta an una na sinumpa'an ginpapulusan paagi san dugo.

¹⁹ Pakapahayagi ni Moises kasadto sa mga tawo manungod san kada surundon san Kasuguan, nagkuha siya sin dugo san mga tinday na baka kag mga kanding, ginsakutan sin tubig kag ginwisikan niya an libro san Kasuguan, tapos an mga tawo naman. An gin-gamit niya na pang-wisik amo an sanga san kahoy na hisopo na hinigutan sa punta sin pula na tela na dilana. ²⁰ Sabay sani, nagsabi siya, “Ini na dugo amo an pagpamatuod san sinumpaanan na ginapatuman sa iyo san Dios.”^{††}

²¹ Sugad man ginwisikan ni Moises sin dugo an tulda kag tanan na mga garamiton na kinahanglan sa pagsamba. ²² Susog sa Kasuguan, haros tanan man gayod na mga bagay nalilinis paagi san pag-wisik san dugo kag papatawadon lang an kasal-an kun may paturuon na dugo.

Naghahali Sin Mga Sala An Sakripisyo Ni Cristo

²³ Ini na mga garamiton sa pagsamba gin-irog lang an adto sa langit. Niyan, nagakinahanglan ini na malinisan sin sugad sani na mga sakripisyo pero an mismo langitnon na mga bagay nagakinahanglan sin mas maayo na sakripisyo ki sani. ²⁴ Nasabi ko ini kay an ginsuludan ni Cristo dili an banal na lugar na himo san tawo na irugan lang san sa langit, kundi sa langit mismo siya nagsulod. Adto na siya sa atubangan san Dios para sa aton. ²⁵ Ugaling, dili na niya kinahanglan na isakripisyo uruotro an iya sadiri pareho san pinakanamumuno na padi na Judio na nagsulod sa Pinakabanal Na Lugar tuig-tuig na may dara na dugo sin hayop. ²⁶ Kay kun sugad sana, nagparahalad siya san iya sadiri tuna pa san ginlalang an kinaban. Kundi usadan lang siya nagin tawo sa katapusan san kasadto na panahon agod

paagi sa paghalad san iya mismo sadiri mapatawad an kasal-an san katawuhan. ²⁷ Sugad na ginbuot na an kada usad dapat mamatay, pakatapos huhusgaran na san Dios. ²⁸ Sugad man usad lang na bes ginhalad si Cristo agod halion an mga sala san kadamuan. Tapos, nagpalangit siya kag mabalik gihapon sa maabot na panahon, dili tungod sa sala san katawuhan kundi sa pagasalbar san mga nagapahulat gayod sa iya.

An Pagkaiba San Bag-o Sa Luma Na Sinumpaanan

10 An mga tawo na nagahalapit sa Dios dili gayod nalilininan sin biyo san Kasuguan paagi sa mga sakripisyo na pirme ninda ginahalad tuig-tuig. Nasabi ko ini kay adi sa Kasuguan an mga nakamayo lang san mga maayo na maabot kag dili gayod ini an mga tunay. ² Kun an mga tawo na nagasamba sa Dios matuod man gayod na nalinisan san inda mga sala paagi san nasabi na mga sakripisyo, dili na ninda nababatyagan an bugat san kasal-an, kag dili na kinahanglan maghalad pa sin sakripisyo. ³ An nangyari lugod, ina pa na mga sakripisyo an nakapadumdom tuig-tuig sa mga tawo san inda mga sala, ⁴ kay an dugo san mga toro kag mga kanding dili gayod makahali san sala.

⁵ Kaya, san mapakadi na gayod si Cristo sa kinab-an, nagsabi siya kasadto sa Dios,

“Dili ka man naiila sin mga sakripisyo kag mga halad, kundi ginhandaan mo ako sin lawas.

⁶ Dili ka man naiila san mga halad na ginapagdaw kag mga sakripisyo para makahali san mga sala.

⁷ Kaya sinabi ko, ‘O Dios, adi ako handa magtuman san imo pagbuot, susog

^{††}9:20 Kitaa sa Exodo 24:8.

sa nasusurat sa Kasuratan manun-
god sa akon.’”^{¶¶}

⁸Pakatapos niya magsabi sana na, “Dili ka naila san mga sakripisyo, mga halad, mga ginapaugdaw na mga halad kag mga sakripisyo para makahali san sala,” bisan an tanan na mga sakripisyo ginhalad susog sa Kasuguan, ⁹amo naman ini an gindagdag niya, “Adi ako agod tumanon an pagbuot mo.” Pakasabi niya sani ginpawar-an niya an dati na sinumpaan agod balyuhan sin bag-o. ¹⁰Kay gintuman niya ina na pagbuot san ighalad niya an iya mismo sadiri sin usad lang na bes hasta na lang, kaya nalinisan na kita sa aton kasal-an kag angay na sa atubangan san Dios.

¹¹Uruadlaw nagatindog kag nagasirbe sa templo an mga Judio na padi kag pauruotro na nagahalad sana kag ina man gihapon an inda sakripisyo na dili man makapahali sa mga sala. ¹²Pero para sa mga sala naghalad si Cristo sin usad-usadi lang na sakripisyo na dili na pagaotrohon pa. Pakatapos, nag-ingkod siya sa banda tuo san Dios. ¹³Didto ginahulat na lang ni Cristo hasta na magduruko sa iya an iya mga kaaway na pagadaugon gayod san Dios. ¹⁴Niyan, paagi lang san usad niya na halad ginpabanal gayod niya hasta na lang an tanan na an kasal-an nalinisan na. ¹⁵Nagpamatuod man sa aton an Espirito Santo manungod sani na nasurat sa Kasuratan sugad sani,

¹⁶“Nagsabi an Ginoo, ‘Amo an hihimuon ko na sinumpaan sa inda sa mga maabot na panahon.

Ipapasabuot kag ipapaisip sa inda an akon mga sugo.’”^{§§}

¹⁷Pakatapos, ginsabi pa niya,

“Dili ko na gayod pagadumdumon an inda mga sala kag mga maraot na gawi.”^{*}

¹⁸Kaya kun napatawad na ini dili na gayod kinahanglan maghalad pa manungod sa sala.

Magtulos Kita Sa Dios

¹⁹Kun sugad, mga kamaranghod ko sa pagtuod, ginpakusog na an aton buot na magsulod sa Pinakabanal Na Lugar kay ginpaturo ni Jesus an iya dugo alang-alang sa aton. ²⁰Gin-abrihan niya para sa aton an usad na bag-o kag buhay na agihan na naglapos sa kurtina na an gusto sabihon, paagi sa iya mismo lawas.

²¹Niyan, igwa na kita sin gamhanan na padi na nagapamahala san panimalay san Dios. ²²Kaya hugot sa tagipusuon kag may sigurado na pagsarig na magtulos kita sa Dios. Magtulos kita na may tagipusuon na nalinisan na sa maraot na paggawi paagi sa pagwisik san dugo ni Jesus kag an aton lawas man paagi sa malinis na tubig sa pagpabunyag. ²³Magpirme kita na masarig sa aton ginapamatuudan na paglaom kay matinumanon siya na nagtuga. ²⁴Talin-guhaon ta man na mapakusog an buot san kada usad na magkaminuruutan kag maghimo sin kaayuhan. ²⁵Dili naton pagpabaya an pagtiriripon san mga nagatuod pareho san ginahimo dida san iba na nagapabaya, kundi ipadayon ta na mapakusog an buot san kada usad lalo niyan na halapit na an adlaw san pagbaliik san Ginoo.

²⁶Nasabi ko ini kay kun tuyuon ta na magpadayon sa sala apisar na ginpaaram na sa aton an kamatuudan manungod sa pagsakripisyo ni Cristo, wara na sin halad na makapahali pa san

^{¶¶}10:7 Kitaa sa Salmo 40:6-8.

^{§§}10:16 Kitaa sa Jeremias 31:33.

^{*}10:17 Kitaa sa Jeremias 31:34.

kasal-an. ²⁷ Kundi an nabibilin na lang amo an makangurungirhat na maabot na paghusgar kag an madangga na kalayo na maugdaw sa mga nagakontra sa Dios. ²⁸ An nagasupak sa Kasuguan ni Moises wara'n kaluoy na igapapatay dahilan sa pagpamatuod san duha o tulo na mga testigos. ²⁹ Kun sugad, di lalo na makangurungirhat an kastigo na angay sa tawo na nagpakaraot san Anak san Dios, nagpawara man sin halaga sa dugo na ginapasunod sa sinumpa'an san Dios na amo an naglinis sa iya sa kasal-an kag nagbulihad naman san pagkamaluluy-on san Espirito Santo. ³⁰ Matuod ini kay kilala naton an Dios na nagsabi,

“Sa akon an pagbalos. Ako an magabalos.”[†]

Sabi pa niya,

“An Ginoo an magahusgar san mga tawo na sakop niya.”[‡]

³¹ Kamakangurungirhat gayod san makastigo san buhay na Dios na maaram san tanan kag sigurado na makastigo!

³² Niyan, dumduma niyo an nakaligad na panahon, sadto'n una niyo pakasabot san kamatuudan kan Cristo kun diin nakigdumog kamo sa damo na mga pagtios pero wara kamo nadaog. ³³ May mga panahon kasadto na sa atubangan san katawuhan ginatuya-tuya kag ginapasakitan kamo. Kun dili man, kadamay kamo sadto na ginapasakitan. ³⁴ Naki-damay kamo sa mga priso kag nalipay pa bisan nagtios kamo san gin-agaw an iyo kasadirihan kay aram niyo na igwa pa kamo sin mas maayo pa sana na magapirme hasta na lang. ³⁵ Kaya dili niyo pagwaraon an iyo pagkakusog san buot sa pagsarig kan Cristo kay may kau-pod ina na dako na premyo. ³⁶ Kina-

hanglan magin matiniuson kamo agod matuman niyo an pagbuot san Dios, tapos mapapasa iyo an iya ginatuga. ³⁷ Matuod ini, kay nasurat ngani sa Banal Na Kasuratan,

“Sa halip-ot na lang na panahon maabot na siya na gintuga san Dios na mag-aabot kag dili na siya madudugay.

³⁸ An akon ugaling mga matanos na katawuhan mabubuhay paagi sa pagsarig pero an magbaya sani dili ko ikakalipay.”[¶]

³⁹ Pero dili kita an mga klase'n tawo na nagabaya kag nawawara, kundi kita an mga nagasarig sa iya kag masasalbar.

An Pagsarig San Tawo

11 Niyan, an pagsarig amo an kasig-uruhan na mababaton ta an aton ginalauman kag pagsisiguro man na matuod an mga dili pa naton nakikita.

² Halimbawa бага, dahilan san pagsarig san mga tawo sadto'n panahon napalipay ninda an Dios.

³ Manungod naman sa aton pagsarig, nakasabot kita na an bilog na kalibutan ginlalang paagi sa gahom san surmaton san Dios, kaya an tanan na aton nakikita nahimo hali sa wara.

⁴ Manungod sa pagsarig ni Abel, dahilan sani nakahalad siya sin mas maayo na sakripisyo ki sa iya kamanghod na si Cain. Nagin pagpamatuod idto na si Abel matanos kay ginpalabi san Dios an iya halad. Tapos, bisan patay na siya pa-dayon pa gihapon na бага'n nagasurmaton paagi san ginpakita niya na pagsarig.

⁵ Kun manungod naman sa pagsarig ni Enok, gindara siya san Dios sa kalangitan na wara nag-agi sin kamatayon. Nawara lang siya kay ginbalhin san Dios hali sa kinab-an palangit. Nasurat ngani

[†]10:30 Kitaa sa Deuteronomio 32:35.

[‡]10:30 Kitaa sa Deuteronomio 32:36.

[¶]10:38 Kitaa sa Habacuc 2:3-4.

sa Banal Na Kasuratan na antes siya ginbalhin napalipay niya an Dios. ⁶Kaya ngani, dili gayod mapapalipay an Dios san bisan sin-o na wara'n pagsarig kay an gusto magtulos sa Dios kinahanglan magtuod na siya buhay kag magahatag san iya langitnon na balos sa mga naganahanap sa iya.

⁷Manungod naman sa pagsarig ni Noe san ginpadaan siya san Dios manungod san mga mangyayari, nagbati siya, tapos naghimo sin dako na barko na ginatawag arka para masalbar an iya pamilya. Kaya sani na paagi ginkondinar niya an mga tagakinab-an sa inda pagkawara'n pagsarig, tapos ginpatanos siya san Dios dahilan san iya man pagsarig.

⁸An manungod sa pagsarig man ni Abraham, nagsunod siya sa tawag san Dios na makadto sa lugar na sa maabot na panahon magigin irensya niya. Kaya, binayaan niya an iya dati na lugar kag kaupod an iya pamilya naglakaton na dili man lang aram an kakadtuan. ⁹Paagi sa pagsarig namuhay siya na dayo sadto na lugar kag sa mga tulda lang siya nagaistar kaupod man ninda Isaac kag Jacob na pareho niya nakairedar man san gintuga mismo san Dios. ¹⁰Nangyari ini kay nagalaom si Abraham na gigiyahan siya san Dios sa syudad na hinimo kag tinindog san Dios mismo. Masarig ina hasta na lang.

¹¹Manungod gihapon sa pagsarig ni Abraham, bisan baog an iya asawa na si Sara kag pareho sinda kurang na gintagaan sinda sin gahom na magkaanak kaya nagin ama siya. Kay pan-o? Kay nagsarig si Abraham san pagkamatinu-manon san Dios na nagtuga. ¹²Kaya ngani, bisan halapit na mamatay si Abraham, nagin ama pa kag kalulululuhi gihapon siya sin dako na nasyon na dili

mabilang an mga lahi pareho san mga bituon sa kalangitan kag san mga baybay sa dagat.

¹³Nagkamaratay sinda tanan na may pagsarig pa pero wara nabaton an gintuga sa inda. Kundi baga'n nalantawan ninda ina sa harayo kag ginkalipay ninda kay gin-ako sin hayag na mga dayo lang sinda na nakiistar didi sa duta.

¹⁴An mga nagsabi irog sani nagapakita na an ginahanap man gayod istaran na masasadiri ninda. ¹⁵Wara na ninda pagmangnuha an inda ginbayaan na lugar kay kun namumut-an ninda ini na ginhalinan, pwede naman sinda makabalik didto. ¹⁶Ugaling mas sobra pa sana an gusto ninda, na amo an usad na lugar sa langit. Kaya naman ginkalipay gayod san Dios na tawagon siya na inda Dios kay ginhandaan niya sinda sin syudad.

¹⁷⁻¹⁸San ginporbaran san Dios si Abraham, tungod gihapon san iya pagsarig, ginhalad ni Abraham an iya anak na si Isaac. Bisn aram ni Abraham na nagsabi an Dios, "Paagi kan Isaac magahali an imo mga lahi,"⁸ siya na gintugaan san Dios handa pa gihapon ihalad an iya pinalabi na anak. ¹⁹Pan-o, aram gayod niya na kaya san Dios magbuhay gihapon sin tawo, kag amo ngani an baga'n nangyari, baga'n hali sa kamatayon ginbalik gihapon sa iya si Isaac.

²⁰Manungod naman sa pagsarig ni Isaac kasadto, ginbendisyunan niya sinda Jacob kag Esau manungod san inda aabutan.

²¹San kurang na si Jacob kag halapit na mamatay, pagsarig man an dahilan kaya naghangyo siya sa Dios na bendisyunan an duha na apo kan Jose myintras nagasamba na nakatukod sa iya tungkod.

⁸11:17-18 Kitaa sa Genesis. 21:12.

²² Si Jose naman san halapit na matay, pagsarig man gihapon an dabilan kun nano kay ginsabi niya na gigiyahan san Dios paluwas an aton na mga kalulululuhi na mga taga-Israel hali sa Ehipto. Nagtugon man siya kun nano an hihimuon manungod san iya lawas.

²³ Tapos, san si Moises naman ginanak, pagsarig naman gihapon an ginpakita san iya ginikanan, kaya gintago siya sa sulod sin tulo ka bulan kay nakita na makaiila an inda anak. Dili sinda nahadlok na supakon an sugo san hadi.

²⁴ San dako na si Moises kasadto, tungod man gihapon sa pagsarig, kaya naghabo siya na tawagon pa na anak san anak na babayi san Paraon na hadi san Ehipto. ²⁵ Ginpalabi pa niya an makipagtios sa kasakitan san iya mga kalahi na amo an katawuhan na pinili san Dios ki sa mag-agi sin padalian na kalipay sa paghimo san kasal-an. ²⁶ Mas ginpahalagahan niya an magtios alang-alang sa Mesias na maabot ki sa magpabugana sin kayamanan sa Ehipto kay an tuyo niya an maabot na premyo hali sa Dios.

²⁷ Pagsarig pa an dahilan kun nano kay ginbayaan man ni Moises an lugar san Ehipto. Dili siya nahadlok sa kauritan san hadi. Nagpadayon lang gayod siya kay baga'n nakikita kag ginasunod niya an dili nakikita na Dios. ²⁸ Pagsarig man gihapon sa Dios an nagpabutang kan Moises sin kaugalian na magpawisik sin dugo sa magluyo na harigi san pwertahan san mga balay san mga taga-Israel agod masalbar sinda sa anghel na magapatay sa mga subang na anak san mga taga-Ehipto. Ini an ginatawag na paglihisan anghel o Paskwa san mga Judio.

²⁹ Paagi sa pagsarig gintabok san mga taga-Israel an Pula na Dagat na baga man lang nagalakat sinda sa mara na duta. Pero an mga taga-Ehipto nagkarulumos tanan didto san magporbar man sinda paggukod sa inda.

³⁰ Paagi man gihapon sa pagsarig san mga taga-Israel na parumpag man san Dios an mga pader san Jerico pakatapos na ginparalibot lang ninda ini usad na bes kada adlaw sa sulod sin pito ka adlaw sa pagtuman san sugo niya.

³¹ Sadto na panahon may malaw-ay na babayi didto sa Jerico na an ngaran amo si Rahab. Ginpadayon kag gintago niya an mga ispiya san Israel kasadto. Paagi sani ginpakita man niya an pagsarig sa Dios, kaya dili siya napatay bisan ini an nangyari sa mga kahilungsod niya na sutil.

An Mga Wara Na'n Makairog Na Matanos

³² Gusto ko kuntani sabihon pa pero makukulangan sin panahon kun usad-usadon ko pa an nagkahirimuan ninda Gideon, Barak, Samson, Jefte, David, Samuel kag san tanan na propeta.

³³ Tungod san inda pagsarig, may mga iba sa inda na nakapangdaog sin mga kahadian, may mga naghadi na may katanusan, para sa mga iba napasa inda an mga gintuga san Dios kag igwa pa sin mga nakapangpakipot san ba-ba san mga leon. ³⁴ Paagi man sa pagsarig may mga ginsalbar sa nagadaba-daba na kalayo kag sa kamatayon na dara san ispada, may mga nagin makusog bisan sinda maluya, may mga nagin maisog gayod sa gyera kag nakapampadulag sa mga suldados san inda mga kaaway. ³⁵ Paagi sa pagsarig may mga kababayihan na may mga ginbuhay gihapon na mga patay ninda.

May iba naman na nagtios san pagapasakit kay naghabo sinda pagbaya sa inda pagsarig agod makasalbar. Ginhabuan ninda ini na pagbaya agod mas maayo pa an inda kamutangan sa pagkabuhay gihapon. ³⁶ An iba naman gintuya-tuya kag ginlatigo kay nagasarig sinda sa Dios. Gintios ninda

an pagkakadena kag pagkapriso. ³⁷ May mga ginbato sa inda hasta na mamatay. May mga ginlagadi na natungà an inda lawas. May mga ginpatay sa inda sa ispada. May mga iba na kay habo sinda magbaya sa inda pagsarig nakuha sa inda an mga balay, kaya nagin pobre kag nagapalibut-libot sinda na nakabado lang sa anit san karnero o kanding. Mga pobre gayod sinda, ginapasakitan kag ginatumus-tumos. ³⁸ Kaya, palibut-libot lang sinda, nagaistar sa mga disyerto kag kabukidan, sa mga kweba kag mga luho sa duta. Mas maayo sinda ki sa mga tagakinab-an kaya dili angay sa inda an kinab-an.

³⁹ Ginkalipay sinda san Dios dahilan san inda pagsarig. Ugaling, dili ninda nakuha an gintuga niya. ⁴⁰ Matuod ini kay igwa siya sin mas maayo na katuyuan na ginapakalabot kita. Kaya gusto niya na dili sinda magkakaigwa san biyo na pagkasalbar hasta makig-usad sinda sa aton.

Napapalibutan Kita

12 Niyan, sa aton naman, kay napapalibutan kita sani na damo na mga nagpakita san inda pagsarig, halion ta kag ibilin an tanan na nakaulang sa aton lalo na an kasal-an na madali nakapadusmo sa aton. Tapos, magpadayon gayod kita na may pagkamatiniuson baga'n dalaganon an daralaganan san buhay na ginpadalagan sa aton. ² Kun sugad, pirme kita baga'n maglantaw kan Jesus na amo an nagpatuna san aton pagsarig, kaya siya man an mabiyo sani. Siya an nagtios sa krus kay aram niya na pakatapos may kalipay na mapapasa iya. Dili niya ginpanginano an kaaluhan sadto sa krus kag yana nagaingkod siya na ginagalangan didto sa tuo san trono san Dios.

³ Kaya, dumduma niyo kun sing-ano niya gintios an mga pagkontra sa iya san mga parakasala agod dili kamo manluya an buot kag magsuko. ⁴ Dili pa naman niyo naagihan an magpaturo sin dugo na mamatay dahilan san pakig-ato niyo sa kasal-an.

An Pagdisiplina San Dios Para Sa Aton Ikakaayo

⁵ Basi nalimutan na niyo an mensahe na nagapakusog san iyo kabubut-on na ginsabi sa iyo bilang mga anak san Dios na sugad sani,

“Anak ko, ayaw pagbasang-basanga an pagdisiplina sa imo san Ginoo.

Ayaw pagluyahi an imo buot kun ginaway ka niya.

⁶ Kay an tanan na namumut-an san Dios amo an mga ginadisiplina niya kag an tanan na ginakilala niya na kaanakan an ginakastigo niya.”**

⁷ Kaya, dapat akuon niyo an mga kalisudan bilang pagdisiplina san Dios baga'n hali man lang sa imo mismo ama kay pagpamatuod ina na ginakilala san Dios na kamo mga anak niya. Wara'n anak na dili ginadisiplina san ama. ⁸ Niyan, kay an tanan na ginakilala na anak ginadisiplina na an gusto sabihon kun dili kamo ginadisiplina san Dios dili kamo tunay na mga anak niya. ⁹ Ginagalangan man naton an aton mga ama didi sa kinab-an bisan nagakastigo sa aton. Kun sugad, mas lalo gayod na dapat magpasakop kita na malipay sa Ama na amo an nagadisiplina sa kalag san mga tawo, kay ini na disiplina an makapabuhay sa aton hasta na lang. ¹⁰ An aton mga kinab-anon na ama ginadisiplina kita san bata pa kita susog sa huna ninda na maayo. Pero an pagdisiplina san Dios pirme sa ikakayo ta agod magigin banal kita pareho sa iya. ¹¹ Dili mata-

** 12:6 Kitaa sa Mga Kasabihan 3:11-12.

hom an madisiplina kundi masakit gali sana na kaorason. Pero mga pira-pira an ginabunga naman sana kalinaw san isip kag katanusan para sa mga nag-ako sana na disiplina.

Mga Tugon Kag Pagpaandam

¹² Kaya pakusuga niyo an iyo pagsarig na baga'n ini man lang mga nagalay-lay na kamot kag nanluluya na tuhod. ¹³ Sugad man, tadunga niyo an iyo pagkabuhay na baga'n ginatadong niyo an iyo agihan paglakat agod pareho na kun may pilay ginatadong man agod dili magrabihan kundi mabulong lugod.

¹⁴ Talinguhaa na makipamuhay kamo na banal kag may kaayuhan sin buot sa tanan kay an dili banal dili makakausad sa Ginoo. ¹⁵ Atamana niyo an kada usad agod wara'n maghabo san pagka-muot san Dios. Maglikay kamo na wara sa iyo sin magin maraot baga'n mapait na tanom kay pagdako sani baga'n makahilo ini sa kadamuan. ¹⁶ Maglikay man kamo na wara'n namumuhay sa kalaw-ayan kag wara man sin namumuhay na dili diosnon na tawo pareho ni Esau na ginbaligya sin paningudtuhan an iya pagkasubang na anak. ¹⁷ Kay aram niyo na pakatapos, san gusto na niya angkunon an bendisyon hali sa Dios paagi sa iya ama para sa subang, ginsikway siya kay dili na niya nabag-o an pangyari bisan nakimaluoy siya na may pagtangis.

¹⁸ Niyan, an kamutangan niyo dili pareho san sa aton mga kalulululuhi na kasadto may bukid sinda na naabot na nahahapros kag may nagadaba-daba na kalayo, may kadulman, may dalumdom, may bagyo kag ¹⁹ kun diin may nababati na tunog san trumpita kag mga surmaton. Tapos, an mga nakabarati sadto

nakimaluoy na iudong na an pagasurmaton sa inda. ²⁰ Ginsabi ninda ini kay dili ninda kaya tiuson an ginasugo, "Wara gayod bisan hayop na kun magtungtong sa bukid dapat batuhon ina hasta na matatay."^{††} ²¹ Nakapakudog man gayod an nakita ninda, kaya nakasabi si Moises na "Nangungudog ako sa kahadlok."

An May Mga Pakilabot Kamo

²² Pero kamo naman, an naabot niyo an baga'n Bukid san Sion kag san lungsod san Dios na buhay na amo an Langitnon na Jerusalem kag san dili mabilang na mga anghel sa malipay na pagtiripon. ²³ An may pakilabot naman kamo amo an pagtiriripon san mga nagatuod na naging mga subang san Dios na an mga ngaran nakasurat sa listahan san langit. An may pakilabot man kamo amo an Dios na Parahusgar san tanan na tawo, kag san mga espirito san mga matanos na tawo sa langit na hinimo na perpekto san Dios. ²⁴ An may pakilabot pa gayod kamo amo si Jesus na Parapatuman san bag-o na sinumpa'an kag an dugo na ginwisik na may dara na mas maayo na barita ki san dugo ni Abel.

²⁵ Kun sugad, maghimat kamo na dili niyo paghabuan an pagbati sa Dios na nagabarita sa iyo. Nasabi ko ini kay kun dili ngani nasalbar an mga dili nagpamati sa iya na nagpaandam didi sa duta, mas lalo na dili kita masasalbar kun dili kita mamati sa nagapaandam sa aton hali sa langit. ²⁶ Sadto an iya boses nakayugyog san duta pero niyan amo naman ini an iya gintuga: "Usad pa lang na bes kag dili na pagaotrohon an pagyugyog ko dili lang san duta kundi hasta san kalangitan."^{‡‡} ²⁷ Sa pagsabi niya sana na "usad lang na bes kag dili na pagaotrohon," an gusto sabihon

^{††}12:20 Kitaa sa Exodo 19:12-13.

^{‡‡}12:26 Kitaa sa Hagai 2:6.

hahalion niya an mga nayuyugyog na bagay na amo an mga ginlalang agod magapirme an mga dili nayuyugyog.

²⁸Kun sugad, dahilan na dili gayod mayuyugyog an kahadian kun diin nasasakop kita san Dios, pasalamatan ta siya kag paagi sani magsamba sa iya agod mapalipay siya na may banal na pagkahadlok kag paggalang, ²⁹kay an aton Dios pareho san kalayo na paraugdaw.

Mga Tugon Kag Pangumusta

13 Padayon kamo na magkaminuru-utan na baga'n magmaranghod.

²Pirme kamo magpadayon sin mga dayo sa iyo panimalay, kay kasadto may mga tawo na wara sinda kamangno nagpadayon sin mga anghel. ³Magmalasakit kamo san mga adto sa prisuhan na baga man lang kamo priso man na kau-pod ninda. Makidamay kamo sa mga ginadaug-daog na baga man lang kamo kaparti ninda. ⁴Dapat igalang san tanan an kamutangan san pag-aasawa kag magin malulot an mag-asawa. Nasabi ko ini kay sigurado na kukondinaron san Dios an tanan na nagapanambay kag an naghimo sin kalaw-ayan.

⁵Dili kamo magpaslo sa kwarta kundi makontento na kamo sa iyo kamutangan kay nagtuga an Dios,

"Dili ko gayod kamo babayaan o papabay-an."^{¶¶}

⁶Kaya, magpakakusog kita'n buot pagsabi,

"An Ginoo an nagabulig sa akon kaya dili ako mahahadlok.

Wara'n mahihimo an tawo kontra sa akon."^{§§}

⁷Dumduma an mga namumuno kasadto na nagtukdo sa iyo san mga surmaton san Dios. Isip-isipa niyo kun

nano an nagin nahumanan san inda pagkabuhay, tapos iruga niyo an inda pagsarig na amo ini: ⁸si Jesu-Cristo pirme amo mismo kasadto, yana kag hasta na lang. ⁹Kaya ayaw kamo pagpahidara sa manlain-lain kag iba na mga katukduan. An magpakusog sa aton pagtuod amo an pagkaluoy san Dios, dili an mga panurundon san mga Judio manungod sa mga pagkaon na dili man napupulusan sadto'n mga matinumanon sani.

¹⁰Niyan, may altar kita kun diin wara'n poder didi mag-intra an mga padi na Judio na nagasamba pa sa tulda na ginanasambahan. ¹¹Nasabi ko ini kay susog sa kaugalian ninda an pinakanamumuno na padi san Judio nakilabot pa pagdara sin dugo san mga hayop pakadto sa sulod san Pinakabanal Na Lugar sa templo agod ihalad ini bilang sakripisyo para sa kasal-an, pero an mga lawas san mga hayop ginaugdaw sa luwas san syudad. ¹²Sugad man, napatay si Jesus sa luwas san syudad agod malinisan niya an mga tawo san inda kasal-an paagi san sadiri niya na dugo. ¹³Kaya, kadtuoan ta si Jesus na baga'n adto sa luwas san syudad kag makiusad kita sa kaaluhan niya.

¹⁴Wara kita sin permanente na syudad didi sa kinab-an pero an ginahanap naton an syudad na maabot. ¹⁵Kaya magparahalad pirme kita sin sakripisyo san pag-umaw sa Dios paagi ni Cristo. Ini na sakripisyo amo an aton pagpamatuod manungod sa Dios. ¹⁶Dili kamo malimot paghimo sin katanusan kag magin mahinatagon kay napapalipay an Dios sana na mga sakripisyo.

¹⁷Tumanon niyo an mga sugo san iyo mga namumuno, kag magpasakop sa inda dahilan na sinda an nagaataman sa iyo kay sinda an mananabat

^{¶¶}13:5 Kitaa sa Deuteronomio 31:6.

^{§§}13:6 Kitaa sa Salmo 118:6.

sana sa Dios. Kaya sunudon niyo sinda agod makapagsirbe sinda na may kalipay imbes na kamunduan kay, kun sugad, dili niyo ina ikakaayo.

¹⁸Ipangadyi niyo kami pirme kay nakasiguro kami na dili kami nagakasala kag gusto namon na magin matanos pirme an amon gawi. ¹⁹Nakimaluoy gayod ako sa iyo na ipangadyi niyo ako na makabalik dayon ako sa iyo.

An Pangadyi

²⁰Niyan, an Dios san kalinaw nagbuhay gihapon kan Jesus na aton Ginoo hali sa pagkamatay na magin an pinakalabaw na Pastor paagi san dugo na ginpapulusan an sinumpaanan na may poder hasta na lang. ²¹Ginapangamuyo ko sa Dios na maghatag lugod san tanan niyo na kinahanglan agod matuman niyo an iya pagbuot. Ginapangamuyo ko gihapon na himuon pa man niya an iyo

buhay na makapalipay sa iya pagkita paagi ni Jesu-Cristo sa iyo buhay. Kaya galangan ta lugod si Jesu-Cristo hasta na lang. Amen.

Mga Urhi Na Surmaton

²²Nakimaluoy man ako sa iyo, mga kamaranghod sa pagtuod, na pamatian niyo sin maayo an ginasabi ko kay halip-ot lang ini na surat ko. ²³Gusto ko maaraman niyo na nakaluwas na sa prisuhan an kamanghod namon na si Timoteo. Kun magpakadi siya dayon upod kami na mapakada sa iyo.

²⁴Ikumusta niyo kami sa tanan na namumuno sa iyo dida kag sa tanan na kamaranghod sa pagtuod. Nagapangumusta man sa iyo an mga kamaranghod naton sa pagtuod na mga taga-Italia.

²⁵Niyan, nagapangadyi ako na an Dios magaataman sa iyo tanan sin maayo. Amen.

AN SURAT NI SANTIAGO

PAARAM

Si Santiago na usad na disipulo ni Jesus an nagsurat sani na libro. Ginasabi niya didi na an mga nagatuod kinahanglan magpamatuod san inda pagtuod kan Jesus paagi sa inda mga ginahimo kag dili lang paagi san pagsabi na nagatuod sinda sa iya. An mga parte sani na surat amo ini:

An tunay na pagtuod 1:1-27

Padaan manungod sa pagpalabi sa mga tawo 2:1-13

An kaibahan san pagtuod kag paghimo 2:14-26

An manungod sa pagpugol san aton pagsurmaton 3:1-18

Ginasaway sinda ni Santiago 4:1 - 5:6
Manlain-lain na mga tugon 5:7-20

Pagtuod kag Kadunungan

1 Mga kaigmanghudan ko na Judio na nagatuod kan Jesu-Cristo, ginaku-musta ko kamo na nagburulag sa iba-iba na lugar san kinab-an. Ako si Santiago na uripon san Dios kan san Ginoo'n Jesu-Cristo.

²Mga kaigmanghudan ko, kun ginaabutan kamo sin manlain-lain na tintasyon angay kamo magkalipay, ³kay maaram gayod kamo na an pagporbar san iyo pagtuod an makapatibay sa iyo sa mga pagtios. ⁴Kaya magpadayon hasta magtibay sa pagkamatinuon agod madako kamo na wara'n kakulangan sa iyo pagka-Kristyano.

⁵Niyan, kun may kakulangan sa kadunungan, mag-ayò lang siya sani sa Dios na nagahatag sa tanan kay hahatagan siya. Sobra an Dios kun nagahatag sa nagaayò kag dili siya nauurit kun may nagaayò sa iya. ⁶Pero an nagapangayo kinahanglan magtuod

gayod na ihahatag sa iya ini, dili magduda. An magduda baga'n mahiwag na balod sa dagat na ginaanod kag ginapalid san hangin. ⁷Ini na klase'n tawo dili maghuna na mahahatagan siya san iya ginaayo sa Dios. ⁸Kay nano? Dahilan na pabag-u-bag-o an iya isip kag dili aram kun nano an iya hirimuon.

Kapobrehan kag Kayamanan

⁹Kaya ngani, dapat magin malipay an pobre na kapwa na Kristyano kay ginapataas siya na magin anak san Dios.

¹⁰Amo man an mayaman na kapwa Kristyano kun ginpamainubuson siya kay mamamatay siya pareho san burak sa kadinghutan. ¹¹An dinghot maluluyos sa grabe na init myintras nagapataas an adlaw, kaya natatakdag an mga burak sani kag nawawar-an sin katahom. Kapareho man ini san mayaman na mamamatay man lang myintras nagahigos sa pagpayaman.

Pagporbar kag Pagtintar

¹²Kaya ngani palabi idto'n matinu-manon sa Dios kun ginaporbaran siya, kay dahilan sani babatunon niya an buhay na wara'n katapusan bilang korona. Gintuga gayod ini san Dios sa inda na nagapalangga sa iya. ¹³Kun may tawo na ginatintaran, dapat dili siya magsabi na, "Ginatintaran ako san Dios." Matuod ini kay dili nagatintar an Dios kag dili man siya natitintaran na maghimo sin karautan. ¹⁴Natitintaran lang an tawo san iya sadiri na mga kaila, tapos nagapadara siya sa sadiri niya na kagustuhan na maghimo sin maraot. ¹⁵Kun an iya maraot na kaila magtubo kag mag-ugat, an katapusan sani amo an kasal-an. Niyan naman, an kasal-an kun magnamas sa tawo amo ini an makapatay sa iya.

¹⁶Kaya, namumut-an ko na kaigmanghudan, ayaw gayod kamo pag-

paluko. ¹⁷ Matuod gayod na perpekto kag maayo an tanan na halin sa langit kay ini hali sa Dios na naglalang san mga ilaw sa kalangitan. Ini na mga ilaw nagadulom kag nagabag-o pero an Dios dili gayod nagaliwat. ¹⁸ Sa iya pagbuot naging anak kita niya san nagtuod kita san kamatuudan san iya surmaton kay agod kita an magin ikauna sa tanan na mga ginalalang niya.

An Tunay Na Pagsamba Sa Dios

¹⁹ Mga namumut-an ko na kaigmanghudan, tandai niyo ini: mamati gayod sin maayo sa surmaton san Dios kag ayaw pagdali sin pagsumat sa iba. Isipon anay an sasabihon kag maghinay-hinay sa pag-urit sa kapwa. ²⁰ Kay an kaurit dili nakabulig sa katuyuan san Dios para sa tawo na magpakamatanos. ²¹ Kaya halion niyo an tanan na maati na kaisipan kag maraot na ugali. Magpasakop kamo na may pagkamainubuson sa katukduan na gintanom san Dios sa iyo mga isip. Amo lang ini an makasalbar sa iyo.

²² Dili kay puro lang kamo pamati san iya surmaton. Dapat na tumanon gayod niyo ina kay kun dili, ginaluko man lang niyo an iyo sadiri. ²³ Kun an tawo sige lang an pamati kag dili ginatuman ini, baga man lang siya an nagapangispiho. ²⁴ Pakapangispiho niya mahali na, kaya taud-taod limot na an hitsura na nakita pa lang. ²⁵ Kaya ngani, idto'n nagatuman san tunay na kasuguan na nakapalibre kag nagapadayon sa paghimo sani amo an bibendisyunan san Dios kay dili nalilimot san iya napamatian imbes ginatuman lugod ini.

²⁶ Niyan, an nagasabi na siya usad na nagasamba sa Dios pero dili maaram magpugol san iya dila, ginaluko man lang an iya sadiri. Wara'n pulos gayod an iya pagsamba, ²⁷ kay an ginakilala san aton Dios Ama na mga tunay kag mali-

nis na pagsamba sa iya amo an pagabulig sa mga balo kag mga ilo na nagakinahanglan, kag an usad pa, dili siya magpadara sa paghimo sin mga karautan sa kinab-an.

Manungod Sa Pagpalabi Sa Mga Tawo

2 Mga kaigmanghudan ko, kun nagatuod gayod kamo kan Jesu-Cristo na Ginoo na pinakalabaw sa tanan, dili kamo dapat magpalabi sin tawo sugog sa inda panlabas na hitsura. ² Halimbawa, baga sa iyo pagtiripon agod magsamba sa Dios may magbisita sa iyo na nakabisti sin matahom kag nakasinging sin oro, pakatapos igwa man sin pobre na magsulod paraksi pa ngani an yamit. ³ Niyan, kun istimaron niyo an nakabisti sin matahom kag sabihon, "Didi ka na po sa atubangan mag-ingkod," pero didto sa pobre iyo sabihan na, "Tumindog ka na lang dida," o kaya, "Didi sa salog ka na lang mag-ingkod," ⁴ dili ba nagapalabi kamo sin tawo? Kun amo ini mali an ginabasaran niyo sa pag-istimar sa kapwa.

⁵ Kaya ngani, mga palangga ko na kaigmanghudan, pamatii niyo ako! Dili ba pinalabi san Dios an mga pobre sa kinab-an agod an pagtuod sa iya an inda kayamanan? Dili ba pinili man sinda na magin kaupod san Dios sa iya pagahadi na gintuga sadto'n mga nagapalangga sa iya? Syimpre! ⁶ Pero kamo, ginapakamenos niyo an mga pobre. Dili ba an mga mayaman an nagadaug-daog sa iyo? Sinda pa baga an nagaakusar sa iyo sa husgado? ⁷ Sinda man an nagapakaraot san mahal na ngaran san Ginoo'n Jesu-Cristo na amo an ginhatag sa iyo bilang mga Kristyano.

⁸ Niyan, tama an iyo ginahimo kun kamo nagatuman san hadianon na Kasuguan na nakikita sa Banal Na Kasuratan sugad sani,

“Kamut-an mo an imo kapwa pareho san pagkamuot mo sa imo sadiri.”*

⁹ Pero kun dili pareho an pagtratar niyo sa iyo mga kapwa kay may pinalabi kamo, nagakasala kamo sa Kasuguan. Kaya parakasala kamo susog sa Kasuguan san Dios. ¹⁰ An sin-o man na makatuman san Kasuguan san Dios pwera pa sin maglapas san usad sani, kukondinaron mismo siya baga’n nagkasala siya sa tanan. ¹¹ Niyan, an Dios na nagsabi na, “Ayaw pagpanambay,”† amo man an nagsabi na, “Dili ka magpatay.”‡ Halimbawa, kun wara ka man magpanambay pero nagpatay ka’n tawo, naglapas ka na sana na Kasuguan. Kaya nagkasala ka man gihapon.

¹² Maghimat kamo sa iyo pagasurmaton kag mga hiwag kay pagahusgaran kamo san layi san Dios na makapalibre sa iyo san pagakasala. ¹³ Sa iya pagahusgar dili maluluoy an Dios sa inda na dili man maaram maluoy sa kapwa. Pero an tawo na maluluy-on dili angay mahadlok sa oras san paghusgar.

Pagtuod Kag Mga Hiwag

¹⁴ Niyan, mga kaigmanghudan ko, nano an pulos na magsabi sin “Nagatuod gayod ako,” kun dili man lang ini ginatuman san nagsabi sa hiwag? Nano, makasalbar ini na klase’n pagtuod? ¹⁵ Kun halimbawa baga an usad na nagatuod wara’n makaon kag wara’n yamit. ¹⁶ Pagkatapos may masabi sa iya, “Sige na, magliwan ka kag magkaon sin maayo.” Niyan, nano man sana an pulos kun dili man niya idto tinagaan san iya mga kinahanglan? ¹⁷ Pareho man ini san pagtuod. Kun pagtuod lang gayod kag

ini dili gin-upod sin mga maayo na hinimuan, dili ina tama na pagtuod.

¹⁸ Niyan kadaka igwa’n masabi sin “Dili parareho an kaisipan san mga tawo. May masabi sin ‘Igwa ako’n pagtuod,’ kag an usad, ‘Ako may nahimuan.’”

Pero masabat man ako, “Ipakita daw sa akon an imo pagtuod pero dili paagi sa nahimuan, kay ipapakita ko man sa imo an akon pagtuod paagi san mga nahimuan ko.” ¹⁹ Amo ngani, nagatuod ka na igwa’n usad lang na Dios? Maayo ina. Bisan an mga demonyo nagatuod man kag nangungudog sinda sa kahadlok.

²⁰ Ay, kaluko mo! Angay pa ba sa imo an pagpamatuod na wara’n pulos an pagtuod kun wara’n nahimuan na maayo?

²¹ Si Abraham na aton kalulululuhi, dili ba siya nagin matanos sa pagkita san Dios san ginhimo niya na paghalad sa Dios san iya anak na si Isaac? ²² Dida mo makikita na magkaupod an pagsarig kag mga trabaho ni Abraham. Ginpamatuod niya an pagsarig paagi san iya mga ginhimo. ²³ Amo ini an nagapamatuod san ada sa Kasuratan mababasa na,

“Nagtuod si Abraham sa Dios kaya siya ginpakamatanos sa pagkita niya.”¶

Tapos siya gintawag na amigo san Dios. ²⁴ Niyan, maaram kamo na magin matanos sa pagkita san Dios an usad na tawo paagi sa iya mga nahimuan, dili puro sa pagtuod lang.

²⁵ An usad pa na halimbawa: si Rahab na kasadto anay maati na babayi. Gintago niya an mga ispiya na taga-Israel kag gintukduan san iba na agihan agod makadulag sinda. Nagin matanos siya sa Dios sani na ginhimo niya. ²⁶ Kaya,

*2:8 Kitaa sa Levitico 19:18.

†2:11 Kitaa sa Exodo 20:14.

‡2:11 Kitan sa exodo 20:13.

¶2:23 Kitaa sa Genesis 15:6.

an pagsarig na wara'n nahimuan patay, pareho бага san lawas na kun bulag sa espirito, patay man.

Pagapugulon An Dila

3 Mga kaigmanghudan ko, dyutay lang sa iyo an dapat magin mga paratukdo. Maaram kamo na kami na mga paratukdo san mensahe san Dios pagahusgaran sin mas mabug-at ki sa iba kun dili kami magtuman sani na mensahe kay mas maaram kami san tama. ²Niyan, tawo lang kita na pirme gayod nasasala. Perpekto na an tawo kun dili nasasala sa iya pagasurmaton, kaya maaram na siya san pagpugol san iya bilog na lawas.

³Halimbawa, an kabayo ginbusalan sa ba-ba kag ginarindahan agod sumunod ini. Kaya ngani napapakadto ta an kabayo bisan diin ta gusto. ⁴Isipon ta man kun nano an nagapadalagan san barko. Bisang-sing-ano ini kadako kag ginapadpad san makusog na hangin, an kadyutay-dyutay na timon an nagagiya kun diin gusto darahon san timonil. ⁵An dila san tawo amo man. Pagkadyutay-dyutay na parte san lawas pero damudamo na kahambugan an natatabil.

Kadako na kadlagan an nasusunog san dyutay lang na kalayo! ⁶Sugad sani, an dila бага'n kalayo na nakasunog sa aton entiro buhay! Kamakasasala gayod sani kay usad ini na parte na ginatunaan san karautan na nakatapon sa entiro kalawasan. An kalayo niya nagahali sa impierno.

⁷Maayo pa ngani an iba pa na mga ginlalang san Dios kay mapapasunod kag napasunod na san tawo, pareho san mga hayop, san mga sapat, mga isda kag mga sawa. ⁸Pero wara pa gayod sin tawo na nakapugol san iya dila. Dili ini nakaudong pagtabil sin mga maraot kay бага'n puno sin makamatay na hilo.

⁹Ginagamit ta an dila sa mga pagpasalamat sa aton Ginoo kag Ama. Amo man ini an gamit ta sa pagmaldisyon sa aton kapwa na ginlalang irog sa hit-sura san Dios. ¹⁰Mga pagmuda kag pagpasalamat nagahali lang sa usad na ba-ba. Mga kaigmanghudan ko, dili ini dapat mangyari. ¹¹Nano, may burabod na nagailig sin sabay sin duha na klase'n tubig, maarat kag matabang?

¹²Mga kaigmanghudan ko, dili nagabunga an kahoy na higera sin mga olibo. An balagon na ubas dili nagabunga sin mga higera. Dili man makakuha sin matabang na tubig hali sa dagat.

An Kadunungan Hali Sa Dios

¹³Kaya ngani, kun igwa man lang dida sa iyo sin madunong kag nasabot, ipakita niya ini paagi sa iya maayo na buhay kag paagi sa paghimo sa iya mga gawi na may pagpamainubuson kag kadunong. Magapamatuod ini na tunay gayod an iya kadunungan. ¹⁴Pero ayaw kamo paghambog san iyo dunong kun grabe an iyo kaimon kag gusto niyo palabawon an iyo sadiri, kay kabuwaan na ina. ¹⁵Aram niyo, ina na kadunungan dili hali sa Dios sa kalangitan kundi kinab-anon na pagkabuhay бага ina. Dili Diosnon kundi kademonyohan. ¹⁶Kaya бага nangyayari an mga kasamok kag tanan na klase'n karautan kun hain igwa'n mga tawo na maimon kag gusto palabawon an sadiri.

¹⁷Pero an kadunungan hali sa Dios dili irog sana. Primero, malinis an isip san tawo na madunong. Tapos, mabuot siya kag maayo makipagkapwa kay dili parapakisuy. Maaram siya makigdamay sa kasakit san kapwa kaya maayo na mga hinimuan an bunga sani. Hugot an puso sa pagsunod sa Dios. Dili siya magpalabi sin tawo kag dili nagakunyari.

¹⁸Niyan, бага'n binhi san kalinaw an gi-

nahasok san mga tawo na nagapasiro sa mga nagaaraway. Nagabunga ina sin katanusan.

Pakig-amigo Sa Mga Bagay Sa Kalibutan

4 Niyan, nano daw an ginatunaan san iyo mga ururitan kag araraway? Dili ba ina hali man lang sa iyo mga kaila na nagasaramok dida sa iyo mga isip? ²Handa gayod kamo magpatay kay wara kamo san mga bagay na gusto niyo. Kaya kamo nauurit kag nakiaway kay may nailaan gayod kamo na mga bagay na dili man sa iyo, kag dili niyo makuha. Wara kamo san iyo gusto kay dili kamo nagaayò sana sa Dios. ³Kun nagapan-gadyi man kamo, para lang sa sadiri na kapritso. Kaya dili man kamo makabaton kay sala an iyo pangadyi.

⁴Ka mga traydor niyo! Dili ba niyo aram na kun mailaon kamo san mga bagay sa kinab-an kaaway na niyo an Dios? Kaya, ginakontra mo siya kun gusto mo na kaamigo an mga bagay sa kinab-an. ⁵Basi ginahuna niyo na wara'n pulos an sabi sa Kasuratan, "Maawaon gayod an espirito na ginlalang san Dios sa aton." ⁶Pero tungod sana mas pa an pagbulig san Dios sa aton agod makasunod kita sa iya. Sabi ngani sa Kasuratan,

"Kontra san Dios an mga nagaisip na sinda labaw sa mga iba pero ginabuligan niya an mga mapainubuson."[§]

⁷Kaya ngani magpasakop kamo sa Dios. Atuhan niyo si Satanas kay madulang ini sa iyo. ⁸Kun maghalapit kamo sa Dios mahalapit man siya sa iyo. Kamo na makasasala, magbaya kamo san iyo pagkasala. Kamo man na mga nagaduha-duha san isip, Dios lang an iyo sundon. ⁹Niyan, magmundo kamo,

mag-agrangay kag magtangis tungod san iyo mga kasal-an. Magmundo kamo imbes na magtawa, maalo sa iyo karautan imbes na magkalipay. ¹⁰Magpau-bos kamo sa atubang san Ginoo kay iya lugod kamo ipapaitaas.

Ayaw Paghusgar Sa Imo Kapwa

¹¹Mga kaigmanghudan, ayaw kamo sana na pagtatatsar. An nagapanatsar o nagahusgar sa iya kapwa na nagatuod nagatatsar kag nagahusgar san Kasuguan. Pero kun ginahusgaran niyo an Kasuguan san Dios, dili na kamo tagasunod san Kasuguan kundi mga huwes na kamo. ¹²Aram niyo, an Dios lang an naghatag san Kasuguan, kaya siya lang an dapat maghusgar. May poder siya magsalbar kag siya man an makatapok san tawo paimpyerno. Pero kamo, sin-o kamo na nagahusgar san iyo kapwa?

An Pagbuot San Ginoo

¹³Pamati anay ngani kamo na nagaisip sugad sani, "Makadto kami sa usad na lungsod niyan, o buwas kaya, kag magnegosyo. Maistar kami didto sin mga usad ka tuig hasta makaganan-sya sin damo." Ayaw anay, ¹⁴kay an mangyayari sa maabot na panahon dili gayod niyo aram. Pira man lang an buhay niyo? Pareho lang kamo san tunog sa kaagahon na kun makita mo man niyan taud-taod napapara na. ¹⁵Kaya an angay isipon lugod niyo amo ini, "Mabubuhay kami kag mahihimo namon ini o ina kun pagbuot san Ginoo." ¹⁶Pero kamo, ginahambog niyo бага sigurado na mangyari an iyo mga plano. Maraot ini na kahambugan. ¹⁷Kasal-an gayod sa Dios san sin-o man na aram kun nano an matanos pero dili man amo an ginasunod.

[§]4:6 Kitcm sa Mga Kasabihan 3:34.

Padaan Sa Mga Mayaman

5 Niyan, kamo na mga mayaman, tungod san maabot na mga kasakit sa iyo magtangis kamo kag mag-agrangay. ²Ginkutkot na an iyo mga yamit kag an iyo mga kayamanan nabulok na. ³An iyo mga oro kag plata kinalawang na. Ina mismo na kalawang an pagpamatuod san pagkamaimot niyo sa kapwa. Kaya, an kalawang baga'n kalayo na makastigo sa iyo. Amo ina an kayamanan na ginparatipon niyo para sa mga urhi na adlaw paghusgar san Dios.

⁴Pamatii an siriyak san mga trabahador na nag-arani sa iyo mga uma kay an inda mga sweldo dili niyo ginbayad. An inda pagtangis nakaabot sa podiroso na Dios sa langit. ⁵Nagparapanamit kamo didi sa kinab-an. An iyo mga tiyan ginparapataba niyo na baga'n mga baboy na wara'n isip na malilitson sinda. ⁶Idto'n mga ginhusgaran niyo kag pinapatay pa na mga matanos na tawo wara man lang sa iyo mag-ato.

Magpasensya Kag Magpangadyi

⁷Kaya ngani, mga kaigmanghudan, magpasensya kamo hasta sa pag-abot san Ginoo. Halimbawa, pareho sa mga parauma na nagapastidyo paghulat san uran para makatanom. Tapos, ginapastidyuhan man ninda paghulat an pamunga san inda mahal na mga tanom. ⁸Kamo man angay magpasensya. Pakusugon niyo an iyo mga buot kay halapit na an pag-abot san Ginoo. ⁹Niyan, mga kaigmanghudan, agod dili kamo silutan san Dios dili kamo magururitan. Kitaa niyo kay halapit na mag-abot an Huwes.

¹⁰Mga kaigmanghudan ko, an mga propeta na nagtios kay nagbarita san mensahe san Dios an iyo irugon sa pagkamatiniuson. ¹¹Aram niyo, ginasabi naton na mapalabi an mga

pasensyuso. Halimbawa, si Job nabati na niyo an grabe na pagtios kag an iya pagkapasensyuso. Nakita man niyo kun nano an katuyuan san Ginoo san urhi na. Nagdadamay gayod kag maluluy-on an Ginoo.

¹²Pero, mga kaigmanghudan, ayaw gayod kamo pagparatuga na may pasumpa-sumpa pa. Halimbawa ayaw kamo pagsabi, "Testigo ko an Dios sa langit na matuod ini," o kaya "Patyon man ako kun dili ini matuod," kag abir bisan nano pa. Tama na an "Oo" kun oo kag "Dili" kun dili, kay agod dili kamo husgaran san Dios.

An Pagpangadyi San Pagtuod

¹³Niyan, may nasasakitan ba sa iyo? Sabihon sa iya, "Magpangadyi ka." Igwa ba sin mga nalilipay? Kun igwa, magkanta man sinda sin pag-umaw sa Dios. ¹⁴Kun igwa man sin may sakit sa iyo, patawagon niya an mga namumuno san mga nagatuod. Sinda an magapangadyi sa Ginoo para sa iya kag magalahid sin lana sa may sakit kag ngaayò sin bulig sa Ginoo agod mag-ayo ini. ¹⁵An ginhalad na pagpangadyi kaupod an hugot na pagtuod an makapaayo sa may sakit kag an Ginoo magpaayo sa iya. Kun nagkasala man siya pagapatawadon siya san Dios. ¹⁶Kaya ngani, mag-ako kamo sa iyo kapwa Kristyano kun nagkasala kamo. Pagkatapos, pangadyian niyo an kada usad. Kaya mapapatawad kamo kag magaayo an sakit niyo. May poder gayod an pangayo san matanos na tawo sa pangadyi kay ginabati san Dios.

¹⁷Sugad man ngani kan Elias na pareho ta na tawo man lang. Nagpangadyi siya sin hugot na dili mag-uran kaya sa sulod sin tulo ka tuig kag unom ka bulan wara man gayod mag-uran sa duta. ¹⁸Pakatapos, nangadyi siya otro na mag-uran. Kaya nag-uran man sin tudo

kag nagtubo gihapon an mga tanom kag namunga ini.

¹⁹Mga kaigmanghudan, kun may nakabulag sa iyo sa kamatuudan tapos an iba sa iyo nakapabalik sa iya sa

pagtuod, ²⁰siya na makapabalik san nagkasala hali sa iya kamalian amo an makasalbar sana sa kamatayon sa pagahusgar kag damo na mga kasal-an an mapapatawad san Dios.

AN UNA NA SURAT NI PEDRO

PAARAM

Ini na surat hali kan Apostol Pedro para mapakusog an buot san mga nagaturuod na magpadayon na magin matinumanon sa Ginoo'n Jesus bisan ginapasakitan sinda. An mga parte sani na surat amo ini:

An pagkasalbar na ginhatag paagi kan Cristo 1:1-25

An pagkinabuhay na Diosnon 2:1-10

An pagtios san mga Kristyano kag ni Cristo 2:11 - 4:19

An paagi sa pagsirbe sa Dios 5:1-14

Mga Pangumusta

1 Mga kaigmanghudan sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pedro na apostol ni Jesu-Cristo. Para naman ini sa iyo na mga ginpili san Dios na nagkaburulag-bulag sa mga probinsya san Ponto, Galacia, Capadocia, Asia kag Bitinia. ² Ginpili kamo paagi sa katuyuan san Dios Ama kag ginhimo man na banal paagi sa iya Espirito para magsunod kan Jesu-Cristo. Paagi san iya dugo nalinisan na kamo sa iyo kasal-an.

Nagapangadyi ako na magmabugana kamo sa pagkamaluluy-on san Dios kag magapalinaw man siya sa iyo isip.

An Sigurado Na Paglaom

³ Magpasalamat kita sa Dios na Ama man san aton Ginoo na si Jesu-Cristo! Naluoy an Dios sa aton, kaya ginhataan kita niya sin bag-o na buhay paagi sa pagkabuhay gihapon ni Jesu-Cristo. Naghatag ini sa aton sin sigurado na paglaom, ⁴ na makabaton kita san gintuga san Dios na gintigana na niya didto sa langit. Dili ina masisira o mamamantsahan o magalubad. ⁵ Niyan, paagi sa pagtuod, ginabantayan naman kamo

san iya gahom hasta mabaton niyo an bilog na pagkasalbar na handa na ihayag sa katapusan san kinab-an.

⁶ Magmalipayon kamo manungod sani bisan kun sa kadali na panahon kinahanglan niyo magtios sin pasadi-sadi na mga kalisudan. ⁷ An katuyuan sani amo an pagporbar kun tunay an iyo pagtuod. Bisin na ngani an oro na masira ginaporbaran paagi sa kalayo. Sugad man an pagtuod niyo na mas mahalaga pa kisa oro dapat man gihapon porbaran para maaraman kun matagal. Kun sugad, dayawon kamo, ihahataas sa gloryoso na kamutangan kag igagalang sa adlaw san pagpakilala kan Jesu-Cristo. ⁸ Wara pa niyo siya makita pero namumut-an na. Abir dili pa niyo siya nakikita hasta niyan nagatuod na kamo sa iya, kaya so-bra an iyo kalipay na dili gayod masabi. ⁹ Nasabi ko ini kay niyan nababaton na niyo an pagkasalbar na amo an katuyuan san iyo pagtuod.

¹⁰ An mga propeta man na nagsurmaton manungod sani na kaluoy san Dios sa iyo, nag-usisa sin maayo kag nagpanghunga kun nano an gusto sabihon sani. ¹¹ Nagtalinguha pa sinda na maaraman kun san-o an panahon kag kun nano an kamutangan na ginasabi san Espirito ni Cristo na ada sa inda manungod san maabot na pagtios ni Cristo kag san iya gloria na masunod. ¹² Ginhayag san Dios sani na mga propeta na an inda pagsurmaton para sa iyo kaayuhan, dili para sa inda mismo. Ini na mga pagsurmaton amo an mga ginhayag na sa iyo san mga nagdara san Maayo Na Barita paagi sa gahom san Espirito Santo na ginsugo hali sa langit. Amo ini an mga ginahandom na masabutan gayod san mga anghel.

An Pag-agda Sa Pagkabuhay Na Banal

¹³ Kaya ihanda an mga isip niyo, magin listo kamo kag maglaom gayod

sa kaluoy san Dios para sa iyo kun ihayag na si Jesu-Cristo. ¹⁴Niyan, sugad na mga masunudon na anak san Dios, ayaw kamo pagtuman san dati na mga maraot na kaila pareho kasadto na dili pa kamo nakaaram san kamatuudan, ¹⁵kundi magpakabanal na kamo sa tanan niyo na ginahimo pareho san kabanalan san Dios na nag-agda sa iyo na magin mga katawuhan niya. ¹⁶Ina an ginpasurat san Dios sa Banal Na Kasuratan, “Magpakabanal kamo kay ako banal.”**

¹⁷San nagapangadyi kamo sa Dios, ginatawag niyo siya na Ama na nagahusgar na wara’n palabi kundi susog sa mga himo san kada usad. Kaya galangan siya sa bilog niyo na buhay didi sa kinab-an, ¹⁸kay naaraman na niyo kun nano an ginbayad para malibre kamo sa mga wara’n pulos na kaugalian na ginasonod niyo kasadto hali sa iyo mga kalulululuhan. Idto’n ginbayad dili masisira pareho san oro o plata, ¹⁹kundi ginlibre kamo paagi san mahal na dugo ni Cristo na ginhalad baga’n kordero na wara’n dipirensya o mantas. ²⁰San wara pa himua an kinab-an, siya an ginpili san Dios para sani na katuyuan kag ginhayag para sa iyo sani na nakaagi na panahon. ²¹Kaya, tungod sa iya, nagtuod kamo sa Dios na nagbuhay gihapon sa iya hali sa kamatayon kag nagpaingkod man sa iya sa langit. Ada na gayod sa Dios an iyo pagtuod kag paglaom.

²²Dahilan san pagsunod niyo sa kamatuudan ginpakamalinis na niyo an iyo sadiri kag nagkaigwa sin hugot na pagkamuot sa kapareho niyo na nagatuod. Kaya niyan, magkaminurutan kamo sa bilog niyo na tagipusuon. ²³Nabuhay kamo kasadto sa tawo na may kamatayon pero niyan nabuhay

kamo san wara’n kamatayon na Dios paagi sa iya surmaton na nabubuhay kag dili naliliwat hasta na lang. ²⁴Nasabi ko ini kay nasurat sa Banal Na Kasuratan, “Pareho san dinghot an tanan na tawo kag an gloria ninda pareho san burak.

An dinghot mauuga kag maluluyos an burak,

²⁵pero magapabilin hasta na lang an surmaton san Dios.”††

Ini an surmaton san Maayo Na Barita na gintukdo sa iyo.

An Buhay Na Bato Kag An Banal Na Nasyon

2 Kaya niyan, bayaan niyo an tanan na karautan, ayaw na pagpangluko, pagpakita’n-tawo, pagkaawa kag pagpakaraot. ²⁻³Kay matuod an nasurat sa Banal Na Kasuratan, “Nabatyagan na niyo an kabuot san Ginoo,” magin pareho kamo sadto’n mga dyutay na bata na pirmo napapaha sa gatas; kamo naman dapat napapaha sa Banal Na Kasuratan na baga’n gatas na wara’n halo kay paagi sani magadagdag an iyo pagtuod hasta mabiyo an iyo pagkasalbar.

⁴Maghalapit kamo sa Ginoo na si Jesus na ginatawag an bato na buhay. Ginhabuan siya san mga tawo, ugaling may halaga siya sa Dios kaya pinili niya siya. ⁵Tapos, kamo naman na baga’n mga bato na buhay tugutan an iyo sadiri na magin istaran san Espirito Santo agod magigin banal kamo na kapadian para maghatag sin banal na mga halad na babatunon san Dios dahilan kan Jesu-Cristo. ⁶Matuod na nasurat na sa Banal Na Kasuratan an manungod kan Cristo, sugad sani,

“Ginpili ko idto’n bato na may halaga na niyan ginabutang ko sa Sion

**1:16 Kitaa sa Levitico 19:2.

††1:25 Kitaa sa Isaias 40:6-8.

bilang pinakamahalaga na bato sa pundasyon.

An nagatuod sani na bato dili gayod mapapaaluhan.”^{‡‡}

⁷Kaya, sa iyo na nagatuod mahalaga ini na bato, pero sa dili nagatuod:

“An bato na ginhabuan san mga panday nahimo lugod na pinakamahalaga na bato sa pundasyon.”^{¶¶}

⁸Nasurat pa man,

“Amo ini an bato na pangkugan san mga tawo, an bato na ikakadusmo ninda.”^{§§}

Kay wara ninda pagtuuda an surmaton san Dios kaya napangkog sinda; amo ina an kaburut-on san Dios.

⁹Pero kamo naman mga pinili san Dios, bilang kapadian na nagasirbe sa iya na amo an aton Hadi. Banal kamo na nasyon kag an katawuhan san Dios na pinili agod magbarita san makangan-gawa na mga hinimuan niya kay siya an nagtawag sa iyo hali sa kaduluman pakadto sa iya pambihira na kapaw-an.

¹⁰Sadto dili pa kamo katawuhan san Dios, pero niyan sa iya na kamo. Sadto dili pa kamo maaram san kaluoy san Dios, pero niyan nababatyagan na niyo ini.

Mga Uripon San Dios

¹¹Kamo na mga amigo ko, kay bilang mga dayo sani na kinab-an, nakimaluoy ako na dili kamo magpadaog sa maraot na lawasnon niyo na kaila, na pirme nakig-ato sa sadiri. ¹²Kinahanglan maayo gayod an paggawi niyo sa mata san mga dili nagatuod kay kun pakarauton kamo, makikilala lugod ninda an maayo niyo na gawi, kaya pagaumawon ninda an Dios sa adlaw san pag-abot niya.

¹³Alang-alang sa Ginoo magpasakop kamo sa tanan na may otoridad didi sa kinab-an bisan sa emperador na amo an pinakalabaw sa tanan, ¹⁴kag sa mga gobernador na ginsugo niya agod kas-tiguhon an nagahimo sin karautan kag dayawon idto’n nagahimo sin kaayuhan. ¹⁵Amo man ini an kaburut-on san Dios na paagi sa paghimo sin maayo paudun-gon niyo an mga wara’n pulos na surmaton san mga pilosopo na tawo.

¹⁶Mamuhay kamo na libre sa Kasuguan ni Moises pero dili naman libre para matahuban an maraot kundi libre na mamuhay bilang uripon san Dios. ¹⁷Kun sugad, galangi an tanan na tawo, kamuti an kapareho na mga nagatuod, kahadluki na may paggalang an Dios kag galangi an emperador.

An Pag-irog San Pagtios Ni Cristo

¹⁸Kamo na mga suruguon, magpasakop sa iyo mga amo kag ipakita gayod an tunay na paggalang sa inda dili lang sadto’n mga maayo kag mabuot, kundi bisan sa mga maisog man. ¹⁹Kay kun matiusan an dili angay na kasakit tungod naaaraman niyo na ini an pagbuot san Dios, pagadayawon kamo niya. ²⁰Pero nano man an kaayuhan kun magtios kamo san mga pasakit na angay sa iyo tungod sa paghimo sin sala? Ugal-ing, kun matios niyo an pasakit bisan naghimo kamo sin maayo, ginapalipay niyo an Dios. ²¹Para sana ngani na katuyuan, kamo an ginpili niya na mag-sunod sa halimbawa ni Cristo na nagtios para sa iyo.

²²Manungod sani na halimbawa, may nasurat sa Banal Na Kasuratan manungod sani, “Wara siya magkasala. Wara

^{‡‡}2:6 Kitaa sa Isaias 28:16.

^{¶¶}2:7 Kitaa sa Salmo 118:22.

^{§§}2:8 Kitaa sa Isaias 8:14.

sin nabati na buwa sa iya.”* ²³ San gintuya-tuya siya, wara siya magbalos sin pareho na pagtuya-tuya. San ginpatios siya, wara maghulga kundi naglaom na lang sa Dios na amo an matanos na nagahusgar. ²⁴ Nagtios si Cristo sa krus kay ada na sa iya sadiri na lawas an kastigo san aton mga sala. Kaya, tungod sa iya mga samad nag-ayo kamo. Amo ini an ginhimo niya agod mamatay an aton kaila sa pagkasala kag mabuhay lugod kita sa katanusan.[†]

²⁵ Pareho kamo san mga karnero na natalang, pero niyan nagbalik para mag-sunod gihapon sa Paraataman kag Parabantay sa iyo.

Sa Mga Mag-arasawa

3 Kamo man na mga asawa na babayi magpasakop sa iyo mga asawa, kay kun an iba sa inda dili nagatuod sa surmaton san Dios, madara niyo sinda sa pagtuod paagi sa iyo pag-ugali. Dili na kinahanglan na magsurmaton pa kamo, ²kay makikita ninda kun sing-ano kalinis kag kadiosnon an ugali niyo. ³ An iyo katahuman naman dili dapat san sa pangluwas pareho san iyo pagsulapid san buhok o pagsul-ot sin mga alahas o mahalalon na bado, ⁴kundi an dili magalubad na katahuman amo an mabuo kag mapasensyahon na kabubut-on. Ini an pinakahalaga sa Dios. ⁵ Ini man an paagi san mga diosnon na babayi kasadto na nagasarig sa Dios. Ginapatahom ninda an sadiri paagi sa pagpasakop sa inda asawa. ⁶ Halimbawa naman sani si Sara na nagpasakop sa iya asawa na si Abraham kag gintawag niya’n “Amo”. Kamo

naman bilang mga anak na ni Sara kun matanos an iyo mga gawi kag dili na kamo mahadlok sa nano man na kahandalan.

⁷ Kamo naman na mga asawa na lalaki, intyindihon an iyo mga asawa. Galangan sinda bisan mas maluya sinda kisa iyo kay pareho mapapasa iyo an regalo na buhay na wara’n katapusan na ginhatag san Dios sa iyo. Himua niyo ini agod wara’n makaulang sa iyo mga pangadyi.

Magin Maayo Kamo Sa Kada Usad Kag Sa Tanan

⁸ Sa katapusan, kinahanglan magkausad kamo tanan sa kaisipan kag pagdamayan. Magkaminurut-anan kamo bilang magmaranghod kag magin maluluy-on naman kaupod san pagpainubuson. ⁹ Dili kamo magbalos sa nagpakaraot sa iyo o magmuda sa nagmuda sa iyo kundi mag-ayo sa Dios na magbendisyon sa inda. Nasabi ko ini kay gintawag kamo sani san Dios kay bendisyon an gintuga san Dios sa iyo.

¹⁰ Sugad sani an nasurat sa Banal Na Kasuratan,

“An gusto sin maayo kag malipayon na buhay, sa maraot na panurmaton kag pagbuwa dapat maglikay.

¹¹ Dapat man bayaan an karautan kag himuon gayod an kaayuhan.

Dapat magtalinguha san pakigsiruan kag ini gayod an ipadayon,

¹² kay an matanos ginabantayan san Dios kag ginapamatiyan gayod niya an inda mga pangadyi,

pero an mga nagahimo naman sin maraot ginakontra ngani niya.”*

*2:22 Kitaa sa Isaias 53:9.

†2:24 Sa Griego, “An aton mga sala gindara ni Cristo sa sadiri niya na lawas sa krus agod mamatay kita sa kasal-an kag mamuhay sa katanusan.”

‡3:12 Kitaa sa Salmo 34:12-16.

An Pagtios Tungod Sa Paghimo Sin Maayo

¹³ Sin-o an magpatios sa iyo kun ungud-ungod kamo paghimo'n maayo?

¹⁴ Pero bisan kun magatios kamo sa paghimo sin maayo, mapalad kamo! Ayaw kahadlok kag kahandal sa mga tawo, ¹⁵ kundi sa iyo tagipusuon sunuda si Cristo bilang Ginoo. Sa tanan na oras magin handa pagsabat sa magahunga kun nano kay nagalaom kamo sa mga tuga san Dios. ¹⁶ Pero magsabat paagi sa pagpainubuson kag paggalang. Dapat wara kamo'n sala agod kun pakarauton, maaaluhan an mga nagapakaraot sa iyo maayo na ugali bilang mga parasunod kan Cristo.

¹⁷ Kaya, kun an kaburut-on san Dios na magtios kamo sa paghimo sin katanusan, mas maayo pa ngani ina kisa maghimo sin karautan. ¹⁸ Dumduma an kamatayon ni Cristo na minsan lang gayod nangyari para sa mga kasalan. Siya an matanos na namatay para sa makasal-anon agod madara kita sa Dios. Ginpatay siya bilang tawo pero nagkabuhay gihapon bilang espirito. ¹⁹ Tapos, bilang espirito pa nagkadto siya pagpahayag san mga surmaton san Dios sa mga napriso na espirito san mga tawo kasadto. ²⁰ Ini an mga espirito sadto'n mga tawo na dili nagsunod sa Dios kasadto sa panahon ni Noe kun san-o nagparahulat an Dios sa inda pagsunod myintras ginahimo ni Noe an dako na sarkyan sa tubig na ginatawag arka. Dyutay lang an nakasulod: walo lang gayod sinda na nasalbar paagi sana na sarkyan. ²¹ Sugad man sani an bunyag na niyan nagasalbar sa iyo. Dili ini an paglinis san ati sa lawas, kundi an pakimaluoy niyo sa Dios na magkaigwa kamo sin malinis na pag-iisip. Ini an nagasalbar sa iyo paagi sa pagkabuhay gihapon ni Jesu-Cristo, ²² na nagpalan-

git na kag adto na siya sa pinakaimportante na pwesto sa may tuo san Dios, nagasakop sa mga anghel, sa langitnon na may otoridad kag sa mga gamhanan.

Mabuhay Kamo Susog Sa Kabubut-on San Dios

4 Kaya kinahanglan na handa man kamo san kaisipan na pareho kan Cristo na nag-agi sin lawasnon na pagtios sa krus, kay an may lawasnon na pagtios wara na magkasala, ² kundi mabuhay lugod tuna niyan didi sa kinaban susog sa pagbuot san Dios kag dili sa tawo lang na pagkaila. ³ Tama na an nakaagi na panahon san nabubuhay kamo pareho san mga dili nagatuod na sugad sa malaw-ay na pagkabuhay, lawasnon na kaila, paghurubugan, mga paaragahan na malaw-ay na sobra na kasadyaan, irinuman kag an bawal na pagsamba sa diosdiosan. ⁴ An mga dili nagatuod sa Dios nangangawa sa dili na niyo pag-upod sa inda masamok kag sobra na karaot na pagkabuhay, kaya pagatuyaon kamo ninda. ⁵ Pero sarabton ninda ina sa Dios na handa maghusgar san mga buhay kag mga patay. ⁶ Kaya ngani ini an dahilan kun nano kay ginpahayag an Maayo Na Barita bisan sa mga patay, na abir nahusgaran na sa inda lawasnon na pagkabuhay pareho san tanan na mga tawo, mabuhay lugod an inda espirito na sugad san sa Dios.

Gamiton An Mga Regalo San Dios Sa Kaayuhan San Mga Iba

⁷ An katapusan san tanan halapit na. Disiplinaha an iyo sadiri kag magin maikmat para makapangadyi kamo. ⁸ An pinakalabaw sa tanan, magkaminurut-anan kamo'n hugot sa buot kay an pagkamuot natatahuban an damo na mga kasalan. ⁹ Sa maayo na kabubut-on padagusa sa iyo balay an kapwa sa pagtuod. ¹⁰ An kada usad nakabaton sin

regalo na abilidad sa Dios. Kinahanglan gamiton niyo ina para sa kaayuhan san iba bilang maayo na mga ginpaniwalaan san manlain-lain na regalo san Dios.

¹¹ An may regalo na magpahayag, magpahayag naman an mga surmaton baga'n an Dios man lang an nagapahayag. An makabulig, dapat magbulig man paagi sa kusog na ginahatag sa iya san Dios agod umawon siya sa tanan na ginahimo paagi sa pagbulig ni Jesu-Cristo, kay an tanan na gloria kag gahom ada na sa Dios hasta na lang. Amen.

Kun Nakibahin Kamo Sa Pagtios Ni Cristo

¹² Mga pinalangga, ayaw kamo katin-gala sa masakit na patios na pagporbar sa iyo na baga'n igwa sin makangangalas na nangyayari sa iyo, ¹³ kundi magmalipay na nakibahin kamo sa pagtios ni Cristo kay agod malipay gayod kamo kun ihayag na siya sa iya gloria. ¹⁴ Malipay kamo kun ginpakaraot bilang mga parasunod ni Cristo, kay an gloryoso na Espirito san Dios ada sa iyo. ¹⁵ Kun magtios kamo, dili lugod kay kriminal kamo o makawat o parahimo sin maraot o lab-tanon sa iba. ¹⁶ Pero kun nagatios kay mga kristyano kamo, dili ikaalo kundi magpasalamat sa Dios tungod kay kamo nakikilala na para kan Cristo.

¹⁷ Nag-abot na an oras san paghusgar na magatuna sa katawuhan san Dios. Kun magtuna ini sa aton, nano kaya an mangyayari sa mga nagasupak sa Maayo Na Barita hali sa Dios? ¹⁸ Sugad sani an nasurat sa Banal Na Kasuratan, "Malisod ngani sa matanos an masalbar, kaya sing-ano pa kaya sa mga parakasala kag sa mga habo magsunod sa Dios?"^f

¹⁹ Kaya an mga nagatios susog sa pagbuot san Dios dapat magpakatanos kag ipaniwala an inda mga sadiri sa malulot na Dios na naglalang sa inda.

An Katawuhan San Dios

5 Bilang usad man na namumuno na gurang na sa pagtuod, testigo sa mga pagtios ni Cristo kag magigin kaintra sa gloria na igahayag, nakimaluoy ako sa iyo na mga namumuno san mga nagatuod: ² atamana an katawuhan san Dios na ginpaniwala sa iyo kag bantayan niyo ini na baga'n mga pastor, dili lang kay napiritan kamo kundi kay gusto man lang gayod niyo sugad san gusto san Dios na himuon niyo. Magtrabaho kamo dili kay kapasluan lang sa kwarta kundi sa iyo kaila na magbulig. ³ Dili niyo pagduminaron an mga ginpaataman sa iyo kundi magin mga irugan kamo ninda. ⁴ Tapos, kun mag-abot an pinakapastor mababaton niyo an gloryoso na korona na dili magalubad.

⁵ Kamo naman na mga batan-on na lalaki, magpasakop pirme sa mga gurang na sa iyo. Magpainubuson pa kamo tanan sa kada usad kay nasurat sa Kasuratan, "Kontra san Dios an mga nagaisip na labaw sinda sa mga iba pero an mga mapainubuson an mga ginabuligan niya."[§]

⁶ Kaya sa pagpainubuson magpasakop kamo sa gahom san Dios agod sa tama na panahon pagapalabawon kamo niya. ⁷ Ihatag sa iya an tanan na iyo kahan-dalan kay may pagmalasakit siya sa iyo.

⁸ Magin maikmat kag magbantay kay an Dyablo na iyo kaaway na baga'n nangangurob na leon, nagapanganap sin tutukubon. ⁹ Siya atuhan niyo na may masarig na pagtuod, kay maaram kamo

^f4:18 Kitaa sa Mga Kasabihan 11:31.

[§]5:5 Kitaa sa Mga Kasabihan 3:34.

na sa bilog na kinab-an an kapareho niyo na mga nagatuod nagatios man pareho sani na mga pagtios niyo. ¹⁰ Pagkatapos niyo magtios sin kadali na panahon, pagaayuhon, pagapasarigon kag pagapakusugon gihapon kamo san Dios mismo na nag-agda sa iyo na makibahin san iya gloryoso na buhay na wara'n katapusan kaupod ni Cristo. An Dios amo an ginhalinan san tanan na pagkaluoy. ¹¹ Siya lang an makagagahom na magahadi hasta na lang. Amen.

An Urhi Na Pangumusta

¹² Ginsurat ko ini'n halip-ot lang para sa iyo sa bulig ni Silas na akon malu-

lot na manghod sa pagtuod. Gusto ko pakusugon an iyo kabubut-on kag pamatuudan na an ginsurat ko pa lang amo an matuod na gusto sabihon san pagkaluoy san Dios. Kaya, magsarigayod kamo sani.

¹³ Nagapangumusta sa iyo an kapareho niyo na mga nagatuod sa Babilonia, na mga pinili man san Dios, amo man si Marcos na anak ko sa pagtuod.**

¹⁴ Magkinumustahan kamo sin hugot sa iyo tagipusuon na may pagkamuot bilang magmaranghod kan Cristo.

Niyan, nagahangyo ako sa Dios na magapalinaw siya sa isip niyo na ada kan Cristo.

** 5:13 Nasurat sa Griego, "Nagapangumusta sa iyo an babayi na sa Babilonia...." An mga paratukdo san Biblia nagasabi na an gusto sabihon sani amo an mga nagatuod, dili na usad na babayi.

AN IKADUHA NA SURAT NI PEDRO

PAARAM

Ini na ikaduha na surat ni Apostol Pedro ginpadara sa mga Kristyano agod pakusugon an inda buot na magdagdag sa kaaram san aton Ginoo kag Parasalbar na si Jesu-Cristo agod makairog sa iya. An mga parte sani na surat amo ini:

An pag-uugali sa pagkabuhay ni Kristyano 1:1-21

An pag-uugali san buwaon na paratukdo 2:1-22

An tuga manungod san pagbalik san Ginoo 3:1-18

Mga Pangumusta

1 Mga kaigmanghudan sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Simon Pedro na suruguon kag apostol ni Jesu-Cristo. Ginasurat ko sa iyo na mga nahatagan sin pagtuod na pareho kahalaga san sa amon paagi sa pagkamatanos ni Jesu-Cristo na aton Dios kag Parasalbar.

²Nagapangadyi ako na makabatyag kamo sin damo pa na pagkamuot san Dios kag kalinaw sa isip hali sa iya paagi san iyo pagkaaram sa Dios kag kan Jesus na aton Ginoo.

An Pagtawag Kag Pagpili San Dios

³An diosnon niya na gahom naghatag sa aton san tanan na kinahanglan agod mabuhay sa kabanalan paagi sa pagkaaram sa iya na nagtawag sa aton para makibahin san iya glorya kag pinakalabaw na kaayuhan. ⁴Paagi sani ginhatagan kita niya'n pinakadako kag pinakamahalaga na regalo na iya gintuga agod tungod sani makalikay kamo hali sa mga maraot na kaila kag makabahin san iya pagkadiosnon.

⁵Dahilan sani, talinguhaa niyo na masabayan sin kaayuhan an iyo pagtuod; kag sa iyo kaayuhan naman sabayan sin pagkaaram. ⁶Sa pagkaaram man sabayan niyo sin disiplina sa sadiri. Sa pagdisiplina sa sadiri masabayan gayod niyo sin pagigin matagalon. Tapos, sa pagigin matagalon sabayan sin pagkadiosnon pa. ⁷Niyan, sa pagkadiosnon naman, sabayan sin pagkamaluluyon kag san tunay na pagkamuot sa mga katawuhan. ⁸Amo ini an mga kinahanglan niyo kay kun bugana kamo sani, magigin mga tawo kamo na maabtik kag mahalaga sa Dios paagi san iyo pagkaaram sa aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ⁹Pero an wara sani matugas gayod an ulo, kag wara'n panginano na nalinisan na siya sa iya nakaagi na mga sala.

¹⁰Kaya, mga kaigmanghudan ko sa pagtuod, talinguhaa gayod niyo na mapamatuudan an pagtawag kag pagpili sa iyo san Dios kay kun himuon niyo ini dili kamo mawawara sa pagtuod. ¹¹Paagi sani hahatagan kamo sin pribilihiyo na magsulod sa wara'n katapusan na kahadian ni Jesu-Cristo na amo an aton Ginoo kag Parasalbar.

¹²Kaya ginapadumdom ko kamo pirme sani bisan aram na niyo, kag masarig na kamo sa kamatuudan na iyo naako. ¹³Myintras buhay pa ako, tama na gayod na padumdumon ko kamo sani na mga bagay, ¹⁴kay aram ko na dili madugay pagabayaan ko ini'n kinab-anon na pagkabuhay. Amo ini an ginsabi sa akon san aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ¹⁵Kaya talinguhaon ko gayod na bisan patay na ako, madudumduman gihapon niyo pirme ini.

An Pagbalik Gihapon Ni Jesu-Cristo

¹⁶Dili kami naggamit san mga himu-himo na istorya sa pagpaaram sa iyo san

gahom san aton Ginoo na si Jesu-Cristo kag san iya pagbalik gihapon, kundi nakasurmaton kami kun nano an nakita namon mismo san iya pagkahalandon.

¹⁷Nasabi ko ini kay adto kami san ginagalangan kag ginaumaw siya san Dios Ama kasadto kun san-o nagasabi ini manungod sa iya hali sa gloryoso na langit na: “Amo ini an pinalangga ko na anak na ginapalipay ako.”^{††} ¹⁸Nabati mismo namon ini na boses hali sa langit san adto kami kaupod niya sa taas san banal na bukid.

¹⁹Kaya mas sigurado na gayod kami sa mensahe na ginpahayag san mga propeta. Sa bahin niyo, kinahanglan niyo pamtian ini’n maayo kay pareho ini san ilaw na nagabanaag sa madulom hasta na magbitlak an adlaw san pag-abot san Ginoo kun san-o siya, pareho sa pagsirak san bituon sa kaagahon, magapasabot sa iyo mga kaisipan. ²⁰Tandai gayod ini: wara’n propeta na makapahayag sa sadiri niya na kadunungan san ginsabi san Dios sa Banal Na Kasuratan manungod sa mangyayari sa maabot na panahon. ²¹Dapat kamo magdumdom sani: wara sin surmaton san Dios na hali sa sadiri na kabubut-on san tawo, kundi sakop an mga tawo san gahom san Espirito Santo san ginsabi ninda an mensahe hali sa Dios.

Mga Buwaon Na Paratukdo

2 Sadto na panahon may nag-arabot na mga buwaon na propeta sa mga tawo, sugad man may maarabot na mga buwaon na paratukdo sa iyo. Patago na magatukdo naman sinda sin mga dili matuod na mga katukduan na makasira sa iyo pagtuod. Magabuwa man sinda manungod san Amo na Ginoo na nagtubos sa inda. Kaya sinda mismo an magapadali san pagkasira sa inda sadiri.

²Damo lang gihapon sin masunod san malaw-ay ninda na paagi. Kaya, tungod sani, pagapakarauton san mga tawo an tunay na kamatuudan manungod sa Dios. ³Sa pagmaw-ot ninda na masadiri an tanan, pagabintahaan kamo paagi san mga himu-himo na katukduan. Pero dugay na sinda ginhusgaran san Dios kag maabot ngani sa inda an pagsira.

⁴Wara ngani palampasa san Dios an mga anghel na nagkasala kundi tinapok sinda sa impierno kag napriso sa madulom na lugar hasta sa adlaw san iya paghusgar. ⁵Sugad man an kinaban kasadto dili man ginpalampas san Dios kundi pinabahaan niya ini kag san tanan na mga maraot na tawo, pero an nasalbar lang si Noe kag sin pito pa ka tawo. Si Noe naman an parapahayag san kamatuudan manungod san Dios.

⁶Ginkondinar pa san Dios an mga syudad san Sodom kag Gomorra kag napara ini paagi sa sunog kay agod magin padaan san mangyayari sa mga habo magtuod. ⁷Si Lot na hali didto ginsalbar man niya kay siya usad na matanos na tawo na nalilipungan san malaw-ay na gawi sana na mga maraot na tawo, ⁸kay ini na matanos uruadlaw nagasakit an tagipusuon tungod san mga nakikita kag nababatan na mga maraot na ginahimo san iya mga kahilungsod.

⁹Kaya an Ginoo maaram kun pan-o niya isasalbar sa pagtios an mga diosnon kag kun pan-o an mga maraot ginapabantayan hasta sa adlaw san paghukom agod kastiguhon, ¹⁰lalo na an mga nagasunod san makaririgma na lawasnon ninda na kaila kag pagpakaraot san Kasuguan san Dios.

Ini na mga buwaon na paratukdo mga hambugero, maisog an buot kag dili nagagalang sa mga langitnon kundi ginatuya-tuya pa ninda. ¹¹Bisan an mga

^{††}1:17 Kitaa sa Mateo 17:5.

anghel na mas makusog kag may gahom ki sani na mga buwaon na paratukdo, dili ngani sinda ginapakaraot sani sa atubangan san Ginoo. ¹²Pero ini na mga tawo nagapakaraot san mga dili ngani ninda nasabutan. Nagahiwag lang sinda pareho san mga kumadlaganon na hayop na wara'n kaisip-isip. Nabuhay ini para darakpon lang kag paratyon. Pareho lang san mga kumadlaganon na hayop pagapatyon naman sinda san Dios. ¹³Magabalos siya sa inda sin pagtios tungod san mga pagpatios na hinimo ninda. Ginakalipay pa gayod ninda an paghimo sin mga maraot na kaila san lawas bisan kun mapawa an adlaw. Mga makaaralo kag makabaradli sinda sa pakig-upod sa iyo sa ponsya myintrass sa oras mismo ginakalipay ninda an inda pandaya sa iyo. ¹⁴Wara na sinda'n ginaisip pirme kundi an manambay; an inda pagkabuhay nalugom na gayod sa kasal-an. Ginahidara pa ninda sa paghimo sin kasal-an an mga maluya. An inda mga tagipusuon ginaanad sa kapasluan. Ginmaldisyon na sinda san Dios! ¹⁵Sa pagsikway ninda sa tama na dalan natalang sinda. Ginsunod lugod ninda an ginhimo ni Balaam na anak ni Beor na naila sa kwarta na makabaton siya tungod sa paghimo sin maraot. ¹⁶Kaya gin-uritan siya sa iya sala. An dyutay niya na kabayo, na ginatawag asno, nagsurmaton na baga'n tawo kag ginpaudong sani an binuang na gawi sani na propeta.

¹⁷Ini na mga buwaon na propeta baga'n mga hubas na sapa o mga dampog na ginapalid lang san bagyo. Kaya gintigana na san Dios an pinakamadulom na lugar para sa inda. ¹⁸Paagi sa inda pagsurmaton sin mga hambog kag binuang na mga surmaton, ginahidara ninda idto'n bag-o pa lang na-

galikay sa pag-upod sa mga tawo na nabubuhay sa sala na magbalik sa inda dati na gawi. Ginhimo ninda ini paagi sa pagtintar sa inda paggamit san inda lawasnon na kaila sa kalaw-ayan. ¹⁹Ginatugaan ninda sinda na malilibre pero sinda mismo mga uripon san mga nakapakasala na ugali kay matuod na nakapauripon an tawo sa mga nakadaog sa iya. ²⁰Halimbawa, kun nakalibre an mga tawo sa mga maraot na ugali sani na kinab-an tungod san inda pagkaaram sa aton Ginoo na Parasalbar na si Jesu-Cristo, pero pakatapos, magpasakop gihapon sana na mga ugali, mas grabe gayod an inda kamutangan kisa kasadto. ²¹Mas maayo pa lugod kun wara ninda maarami an paagi san pagkamatanos kisa maaraman ninda ini pagkatapos mabaya man lang sa katukduan na ginhataag sa inda san Dios.

²²Kaya an pangyari sa inda nagapamatuod sa kasabihan na, "Ginadilap gihapon san ido an iya suka,"^{††} kag usad pa, "An nakarigo na na baboy nalab-og gihapon sa lapok."

An Tuga Manungod Sa Pagbalik San Ginoo

3 Mga pinalangga ko na kaigmanghudan, ikaduha na ini na surat ko sa iyo. Sani na duha na surat gintalinguha ko na mapukaw an malinis niyo na panghuna-huna paagi sa pagpadumdom sa iyo. ²Gusto ko na madumduman niyo an mga surmaton na dugay na ginpahayag san mga banal na propeta kag an kasuguan na ginhataag sa iyo san Ginoo kag Parasalbar paagi san mga apostoles na ginsugo niya sa iyo.

³Una sa tanan, dapat niyo masabutan na sa urhi na mga adlaw san kinab-an, may maarabot na mga paratuyatuya na magahiriwag susog sa inda

^{††}2:22 Kitaa sa Mga Kasabihan 26:11.

makalalaw-ay na kaila. ⁴Kaya magahunga sinda, “Dili ba nagtuga siya na mabalik? Hain man siya? An amon mga kalulululuhan nagkamaratay na, pero an tanan amo lang gihapon tuna pa san ginlalang an kinab-an!” ⁵Gintuyo sani na mga paratuya-tuya na dili kilalahon an kamatuudan na an langit ginlalang paagi sa surmaton lang san Dios kag an duta naman nagbutwa hali sa tubig kag ginhimo paagi mismo sa tubig na magin manlain-lain na mga hitsura. ⁶Paagi naman san baha napara an dati na kalibutan. ⁷Sa mismo surmaton san Dios, nakatigana na na sunugon an langit kag duta na adi niyan hasta sa adlaw na pagahusgaran kag pagakastiguhon an mga tawo na dili na matanos.

⁸Mga pinalangga ko, ayaw niyo kalimuti ini. Para sa Ginoo, wara'n kaibahan an usad na adlaw sa usad ka libo na tuig. Pareho ina na duha sa iya. ⁹Dili maluya mag-utob an Ginoo san iya pangako na pareho san paghuna san iba, kundi ginapasensyahan lang kamo kay habo niya na may makondinar. Gusto pa lugod niya an tanan magbasol kag magbaya sa inda pagkasala.

¹⁰Pero an adlaw san pag-abot san Ginoo pareho san sa makawat. Sana man na adlaw an langit mawawara na may makusog gayod na daguhob, kag an tanan na mga ada dida masusunog kag masisira. Sugad man mawawara an duta didi hasta tanan na ada sana.

¹¹Kaya ngani, kay sani na paagi matatapos an tanan, dapat mabuhay kamo na banal kag diosnon. ¹²Myintras nagapahulat kamo sa pag-abot san Dios,

talinguhaa na mag-abot dayon ina na adlaw. Sana mismo an langit masusunog kag mapapara, kag an tanan na ada dida matutunaw sa kalayo. ¹³Pero nagahulat kita san ginpangako san Dios na bag-o na langit kag duta kun diin magapadayon an katanusan.

¹⁴Kaya mga pinalangga ko, myintras nagahulat kamo sana na adlaw, talinguhaon gayod niyo na magin malinis kag wara'n sala sa atubangan san Dios kag makigsiro sa iya. ¹⁵Tandai niyo an pagkamapinasensyahan san aton Ginoo kay ginahatag na niya an panahon para masalbar an mga tawo sa inda kasal-an. Ini man an ginsurat sa iyo ni Pablo na pinalangga naton paagi san kadunungan na ginhatag sa iya san Dios. ¹⁶Pareho sani an iya ginasabi sa tanan niya na mga surat san makaistorya siya manungod sani. Matuod na igwa'n mga malisod sabuton sa iya mga surat na an mga dili nasabot kag mga nagaburubalyo'n isip na mga tawo ginaiba an gusto sabihon. Pareho ini san ginahimo ninda sa mga iba na parte san Banal Na Kasuratan. Kaya sinda mismo an magapasira san inda sadiri.

¹⁷Kaya, kamo na mga pinalangga ko, kay aram na niyo ini, magbantay kay agod dili madara sa mga sala san mga parasupak, kag dili man mawara an maayo niyo na kamutangan. ¹⁸Kundi dapat naman niyo padayunon pagdagdag sa iyo sadiri an pagkasabot san kaluoy kag pagkaaram manungod sa aton Ginoo kag Parasalbar na si Jesu-Cristo. Dapat galangon lugod siya niyan kag hasta na lang! Amen.

AN UNA NA SURAT NI JUAN

PAARAM

Ini an surat ni Apostol Juan para kontrahon an buwa na katukduan na si Jesu-Cristo dili matuod na tawo. Sabi niya didi na si Jesus matuod gayod na tawo na nakita, nakaputan kag nakasurmaton ni Juan. An mga parte sani na surat amo ini:

Pakig-upod sa Dios 1:1-10

An sugo san Dios na magkaminuruutan kamo 2:1-17

Mga padaan manungod sa Kaaway ni Cristo 2:18-29

An mga anak san Dios 3:1-24

Manungod san mga buwaon na paratukdo 4:1-6

An pagpamatuod na namumuot an Dios sa katawuhan 4:7-21

Kun pan-o madaog an pagtintar na magkasala 5:1-21

An Surmaton San Buhay

1 Mga kamaranghod sa pagtuod, nagasurat kami sa iyo manungod kan Jesu-Cristo na ginatawag na Surmaton na nagahatag-buhay. Ini siya dati na tuna pa san katuna-tunai. Nabatian namon siya, nakita man san amon sadiri na mata, namasdan kag nakaputan gayod. ²Kaya, nagapamatuod kami na ginhayag siya kag nakita namon. Nagabarita kami sa iyo manungod sani na may wara'n katapusan na buhay na kasadto pa kau-pod na san iya Ama na naghayag naman sani sa amon. ³Ginasumat man namon sa iyo an nakita kag nabatian namon agod makig-usad kamo sa amon sa pakig-upod sa Ama kag sa iya Anak na lalaki na si Jesu-Cristo. ⁴Kaya ginasurat namon ini agod mabiyo an aton kalipay.

Kapaw-an An Dios

⁵Niyan, amo ini an mensahe na nabatian namon hali sana na Anak kag ginabarita sa iyo na kapaw-an an Dios kag wara gayod sa iya sin kaduluman. ⁶Kaya kun nagaangkon kita na may pakig-upod sa iya myintras nabubuhay sa kaduluman san kasal-an, nagabuwa kita kag sala an aton mga surmaton kag mga gawi. ⁷Pero kun nabubuhay kita sa kapaw-an sugad man na siya ada sa kapaw-an, igwa kita sin pakig-upod sa kada usad, kag ginalinisan kita sa aton mga kasal-an san dugo ni Jesus na Anak niya. ⁸Niyan, kun nagasabi kita na wara kita'n sala, ginaluko ta lang an aton sadiri kag wara sa aton an kamatuudan. ⁹Pero kun mag-ako kita sa Dios san aton mga kasal-an, pagapatawadon niya kita kag pagalinisan kita san tanan na aton mga nahimo na dili matanos kay matanos an Dios kaya matinumanon siya sa iya mga tuga. ¹⁰Matuod man gayod na kun ginasabi naton na wara kita nagkasala, ginahimuwaan ta an Dios kag wara'n pulos sa aton an iya mensahe.

Si Cristo An Paagi Sa Pagpatawad San Kasal-an

2 Mga anak ko sa pagtuod, ginasurat ko ini sa iyo agod dili kamo magkasala. Pero kun may magkasala sa iyo, ada si Jesu-Cristo na amo an matanos na magahangyo sa iya Ama para sa aton. ²Ginasabi ko ini kay si Cristo mismo an paagi sa pagpatawad san mga kasal-an, dili lang an aton kundi an mga kasal-an man san tanan na tawo.

³Niyan, kun magsunod kita sa mga sugo san Dios, makasiguro kita na kilala ta siya. ⁴Pero buwaon naman an nagasabi na "Kilala ko an Dios," pero nagasupak san iya mga sugo. Wara ngani sa iya an kamatuudan. ⁵An nagatuman san mga sugo san Dios amo an may bilog

na pagkamuot sa iya. Amo ini an kasiguruhan na nabubuhay kita sa pakig-usad sa Dios na ⁶an nagasabi na nabubuhay siya sa pakig-usad sa Dios kinahanglan mabuhay sugad ni Jesu-Cristo.

An Bag-o Na Sugo

⁷Mga pinalangga ko, dili bag-o ini na ginasurat ko sa iyo na sugo kundi an daan na sugo na ada sa iyo sa katunatunai pa. Ina na sugo amo an mensahe na nabatian na niyo. ⁸Pero bag-o man an sugo na ginasurat ko sa iyo kag nakikita an kamatuudan sani sa iyo pagkabuhay sugad man san sa pagkabuhay ni Cristo, kay maagi lang an kaduluman kag nagasiga na an matuod na kapaw-an.

⁹Ada pa sa kaduluman an nagasabi na siya ada sa kapaw-an pero nababadli sa iya kapwa. ¹⁰Matuod man na an namumuot sa iya kapwa ada sa kapaw-an, kaya wara sa iya sin makakapasala pa. ¹¹Pero ada gayod sa kaduluman san kasal-an an nababadli sa iya kapwa. Baga'n siya nagalakat sa dulom kaya dili aram kun diin makadto kay ginbuta siya san kaduluman.

¹²Mga anak ko, nagasurat ako sa iyo kay ginpatawad na an iyo mga sala tungod san ginhimo ni Cristo. ¹³Sa iyo na mga ama nagasurat ako kay aram na niyo siya na dati na sa katuna-tunai pa. Nagasurat ako sa iyo na mga sultiro kay nadaog niyo an Dyablo.

Mga anak ko, nagasurat ako sa iyo kay aram niyo an Ama. ¹⁴Kamo man na mga ama, ginasuratan ko kay aram na niyo siya na dati na sa katuna-tunai pa. Sugad man nagasurat ako sa iyo, mga sultiro, kay mga makusog kamo kag ada sa iyo tagipusuon an surmaton san Dios kaya nadaog niyo an Dyablo.

¹⁵Kaya, ayaw kamo pagkamuot sa kinab-an kag nano man na ada dida. An namumuot sa kinab-an wara sin kamuot sa Ama sa iya tagipusuon. ¹⁶An

tanang na ada sa kinab-an amo an mga makasasala na kaila san lawas kag mata, amo man an mga ginahambog san mga katawuhan. Wara sani sin hali sa Ama kundi sa kinab-an mismo. ¹⁷An kinab-an kag san makasasala na kaila sani maagi lang pero an nagatuman san pagbuot san Dios padayon na mabubuhay hasta na lang.

An Kaaway Ni Cristo

¹⁸Mga anak ko sa pagtuod, halapit na an katapusan san kinab-an! Aram naton ini kay, sugad san nabatian niyo, magabot an kaaway ni Cristo. Niyan, damo na na kaaway ni Cristo an nag-abot na. Kaya nakasiguro na kita na apiki na an katapusan san kinab-an. ¹⁹Ini na mga tawo dili man gayod naton magin kagrupo kaya nagbulag sinda. Kay kun kagrupo naton sinda, nagpadayon sinda pakig-upod sa aton. Pero nagbulag sinda agod mahayag na wara gayod sa inda sin nagin kagrupo ta.

²⁰Niyan, kay nasudlan na kamo san Espirito Santo kaya aram niyo tanan an kamatuudan. ²¹Nagasurat ako sa iyo kay aram na niyo an kamatuudan, dili kay dili niyo aram. Aram man niyo na wara'n kamatuudan na hali sa kabuwaan.

²²Niyan, sin-o an nagabuwa? Siya amo an nagasabi na si Jesus dili an Cristo. Siya amo an kaaway ni Cristo. Dili siya nagatuod sa Ama kag sa Anak man. ²³An dili nagatuod sa Anak dili man nagatuod sa Ama. An nagatuod sa Anak nagatuod man sa Ama.

²⁴Ipadayon sa iyo tagipusuon an iyo nabatian na katukduan tuna sa katuna-tunai pa. Kay kun ini pagaatamanon niyo, pirme kamo mabubuhay na kausad san Anak kag san Ama. ²⁵Amo ini an wara'n katapusan na buhay na gintuga ni Cristo na ihahatag sa aton.

²⁶Ginasuratan ko kamo sani manungod sadto'n mga nagatalinguha pagluko

sa iyo. ²⁷ Pero nagapirme sa iyo an Espirito Santo na ginhatag sa iyo ni Cristo. Kaya, dili na kinahanglan na may magtukdo pa sa iyo kay siya naman an nagatukdo san tanan kag an ginatukdo niya matuod, dili buwa. Kaya, sugad san pagtukdo san Espirito Santo sa iyo, magpirme kamo kan Cristo.

²⁸ Amo man gayod, mga anak ko, magpirme sa iya agod magkaigwa sin pagsarig kun siya magpakilala kag dili na kinahanglan maalo sa iya pag-abot. ²⁹ Aram niyo na matanos si Cristo. Kaya makasiguro kamo na mga anak san Dios an tanan na nagahimo san katanusan.

An Mga Anak San Dios

3 Kitaa niyo kun sing-ano an kamuot san Ama sa aton! Kay dako gayod an iya pagkamuot sa aton, kaya gintawag kita mga anak san Dios kag matuod na amo man gayod kita ina. An dahilan kun nano kay dili kita kilala san mga tagakinab-an amo kay dili ninda nakikilala an Dios. ² Mga pinalangga ko, mga anak na yana kita san Dios kag bisan dili pa gayod naton nasasabutan kun magigin nano kita, aram naton na magigin kapareho kita ni Cristo sa pag-abot niya kay makikita naton an tunay niya na hitsura. ³ Kaya, tanan na igwa sani na paglaom kan Cristo ginapapugol an inda sadiri agod magin matanos pareho ni Cristo.

⁴ An tanan na nagakasala nagasupak san mga sugo san Dios kay an sala amo an pagsupak san iya mga sugo. ⁵ Niyan, aram niyo na si Cristo nagpakadi agod halion an mga kasal-an san katawuhan, kag wara gayod siya nagkasala. ⁶ Kaya an nabubuhay pakig-usad kan Cristo dili nagakasala, pero an nagakasala naman wara pa gayod siya makita kag makilala.

⁷ Mga anak ko sa pagtuod, an nagahimo lang sin katanusan amo an matanos, sugad man na si Cristo

matanos kaya ayaw kamo mismo pagtugot na maluko, ⁸ kay an nagakasala ada sa Dyablo, dahilan na sa katuna-tunai pa nagakasala na an Dyablo. Kaya, amo ini an dahilan kun nano kay ginhayag an Anak san Dios kay agod siraon an mga ginhimo san Dyablo.

⁹ Wara sin anak san Dios na nagapadayon pagkasala, kay ada sa iya an pagkadiosnon san Dios, kag dili siya pwede magakasala kay anak siya san Dios. ¹⁰ Kaya makikilala an mga kaanakan san Dios sa mga kaanakan san Dyablo sani na paagi: an dili nagahimo sin katanusan kag an dili namumuot sa iya igmanghod sa pagtuod dili mga anak san Dios.

Magkaminurut-anan Kita

¹¹ Bilang mga anak san Dios kinahanglan magkaminurut-anan kita kay amo ini an katukduan na nabatian niyo sa katuna-tunai pa. ¹² Dili kita dapat mag-irog kan Cain kay sakop siya san Dyablo kag nagpatay san iya kamanghod na si Abel. Nano kay ginpatay siya ni Cain? Kay an mga ginhimo ni Cain mismo sala pero an mga ginhimo san iya kamanghod matanos. ¹³ Kaya, mga kamaranghod ko, dili kamo magngalas kun mababadli sa iyo an mga katawuhan man sa kinab-an.

¹⁴ Sigurado naton na nakabalhin na kita sa pagkabuhay hali sa kamatayon kay namumuot kita sa aton kamaranghod sa pagtuod. An dili namumuot ada pa sa kamatayon. ¹⁵ Baga'n parapatay-tawo man lang an nababadli sa iya kapwa, kag aram niyo na an parapatay-tawo wara sa iya sin buhay na wara'n katapusan.

¹⁶ Ginhalad ni Cristo an iya buhay para sa aton, kag paagi sani naaraman naton kun nano an pagkamuot. Kaya, kinahanglan ihalad ta man an aton buhay

para sa mga kamaranghod sa pagtuod.
¹⁷Niyan, kun an dili ginakulang na tawo nakita an iya kapwa na nagakinahanglan pero wara siya maluoy, nano, ada sa iya an kamuot sa Dios? ¹⁸Mga anak ko! Dili gayod kita mamuot sa mga surmaton o pagsurmaton lang kundi mamuot sa gawi kag sa kamatuudan. ¹⁹Paagi naman sani maaaraman naton na ada kita sa kamatuudan. Paagi man sana magigin masarig sa atubangan san Dios an aton tagipusuon, ²⁰kun ginakondinar kita san aton tagipusuon kay naaraman naton na an Dios mas labaw pa sani kag aram niya an tanan.

Nano Kay Masarig Kita Sa Atubangan San Dios

²¹Kaya, mga pinalangga, kun dili nagakondinar sa aton an aton pag-iisip, may pagsarig kita sa atubangan san Dios, ²²kag nababaton naton hali sa iya an nano man na aayuon ta kay nagatuman kita san iya mga sugo, kag nagahimo san naiilaan niya. ²³Amo ini an sugo niya na dapat kita magtuod sa iya Anak na si Jesu-Cristo kag magkaminurut-anan sugad san ginsugo niya sa aton. ²⁴An tanan na nagatuman san mga sugo san Dios nabubuhay sa pakig-usad sa iya kag siya ada man sa inda. Naaaraman naton na matuod ini paagi san iya Espirito na ginhatag niya sa aton.

An Mga Matuod Kag Mga Buwaon Na Propeta

4 Mga pinalangga ko, ayaw kamo pagtuod sa tanan na propeta na na-gaangkon na napasa inda an Espirito Santo, kundi porbaran sinda kun hali man gayod sa Dios, kay damo na sin nagluwas na mga buwaon na propeta sa kinab-an. ²Amo ini an iyo pagkilala sa mga propeta na magasurmaton paagi san paggiya san Espirito Santo hali sa Dios: siya an nagaako na si Jesu-Cristo

nagin tawo. ³Pero an tanan na dili nagaako sani manungod kan Jesus dili hali sa Dios. Ina na tawo igwa'n espirito san kaaway ni Cristo na nabatian niyo na magaabot kag niyan adi na sa kinab-an.

⁴Mga anak ko, sadiri kamo san Dios kag nagdaog san mga buwaon na propeta kay an Espirito san Dios na ada sa iyo mas gamhanan ki sa espirito na adi sa kinab-an. ⁵Ini na mga buwaon na propeta kinab-anon kag kinab-anon man an ginasurmaton ninda kaya an mga tawo sa kinab-an nagapamati sa inda. ⁶Kita naman sadiri san Dios. An maaram sa Dios nagapamati sa aton. An dili naman sadiri san Dios dili nagapamati. Paagi sani maaaraman naton idto'n may espirito san kamatuudan kag sadto'n mga ginagiyahan san maraot na espirito.

An Dios An Ginhalinan San Pagkamuot

⁷Mga pinalangga ko, magkaminurut-anan kita kay an namumuot sa kapwa amo an anak san Dios. Pagpamatuod ina na maaram siya sa Dios kay an pagkamuot hali lang sa Dios. ⁸An dili namumuot naman dili maaram sa Dios, kay an Dios namumuot ngani sa mga tawo. ⁹Nagpakita an Dios na namumuot siya sa aton paagi san pagsugo niya sa kinab-an san iya bugtong na anak agod magkaigwa kita sin buhay paagi sa iya. ¹⁰Amo ina an ginasabi ko na pagkamuot. Dili an pagkamuot naton sa Dios kundi an pagkamuot san Dios sa aton na ginpakita niya san ginsugo an iya Anak para magin sakripisyo na nagapatawad san aton mga sala.

¹¹Mga pinalangga ko, kun amo ini an pagkamuot sa aton san Dios, dapat man kita magkaminurut-anan. ¹²Wara pa sin nakakita sa Dios, pero kun magkaminurut-anan kita ada an Dios sa

aton kag an iya pagkamuot nabibiyo sa aton.

¹³Amo ini an pakasiguro ta na kita ada sa Dios kag siya adi sa aton: kay ginhatagan na niya kita san iya sadiri na Espirito. ¹⁴Nakita namon kag nagates-tigo kami na ginsugo san Ama an iya anak agod magin Parasalbar san mga katawuhan. ¹⁵An nagaako na si Jesus Anak san Dios, an Dios nabubuhay sa iya kag siya ada sa Dios. ¹⁶Kaya, maaram kag nagatuod kita san pagkamuot san Dios sa aton.

Pagkamuot gayod an Dios kag an mga namumuot sa Dios kag sa inda mga kapwa amo an mga ada sa Dios kag an Dios ada sa inda. ¹⁷Niyan, an katuyuan san pagbiyo sa aton sa pagkamuot amo an pagpasarig sa aton pag-abot san adlaw san paghusgar kag magpapasarig kita sana na adlaw kay nagin pareho kita sa iya bisan adi pa kita sa kinaban. ¹⁸Wara'n pagkahadlok sa Dios an namumuot sa iya kay an kahadlok ginapahali pa ngani san matuod kag tunay na pagkamuot. May ginapahulat na kastigo an kahadlok kaya an nahahadlok kulang sin pagsarig sa pagkamuot san Dios.

¹⁹Namumuot kita sa Dios kay kasadto pa namumuot na siya sa aton. ²⁰Buwaon an nagasabi sin, "Namumuot ako sa Dios", pero nababadli sa iya kapwa, kay siya na dili namumuot sa kapwa na iya nakita dili man mamumuot sa Dios na wara pa niya makita. ²¹Amo ini ngani an sugo na ginhatag sa aton ni Cristo na an namumuot sa Dios kinahanglan mamuot man sa iya kapwa.

An Panggana Naton Kontra Sa Kinab-an

5 Mga anak san Dios an tanan na nagatuod na si Jesus an Mesias kag an namumuot sa Ama, namumuot man sa iya anak. ²Kaya, kun namumuot kita sa Dios kag ginatuman an iya mga sugo

nakaaram na namumuot man kita sa mga anak san Dios. ³Kay kun namumutan naton an Dios, magatuman man kita san iya mga sugo. Dili naman gayod mabug-at ini na mga sugo, ⁴kay an anak san Dios amo an nanggagana kontra sa kinab-anon na mga kaila kag an nakadaog sani amo an aton pagtuod. ⁵Niyan, sin-o an makadaog sa kinab-an? Siya na nagatuod lang na si Jesus an Anak san Dios.

An Nagpamatuod Manungod Kan Jesu-Cristo

⁶Si Jesu-Cristo nagpakadi sa kinaban, ginbunyagan paagi sa tubig kag nagpaturu sin dugo sa iya pagkamatay. Dili lang siya ginbunyagan kundi ginpaturu man niya an dugo sa iya pagkamatay. ⁷An Espirito mismo an nagapamatuod sani kag dili gayod makabuwa an Espirito Santo. ⁸Kaya, tulo an mga pagpamatuod kan Jesus: an Espirito, an tubig kag an dugo, kag nagkauruyon man ini na tulo. ⁹Niyan, nagaako kita san ginapamatuod san katawuhan pero mas labaw pa an ginpamatuod san Dios kag ini na tulo an pagpamatuod niya manungod sa iya Anak. ¹⁰An nagatuod sa Anak san Dios igwa sani na pagpamatuod sa iya tagipusuon, pero an dili naman nagatuod sa Dios ginabuwaan siya, kay habo magtuod san ginpamatuodan san Dios manungod sa iya Anak. ¹¹Niyan, amo ini an ginpamatuodan: ginhatagan kita san Dios sin buhay na wara'n katapusan kag an ginhalian sani na buhay amo an iya Anak. ¹²Kaya, an nagaako sa Anak san Dios igwa sani na buhay. An dili naman nagaako wara sani na buhay.

An Buhay Na Wara'n Katapusan

¹³Ginasurat ko ini sa iyo na mga nagatuod sa Anak san Dios agod maaraman niyo na igwa kamo sin buhay na wara'n katapusan. ¹⁴Niyan maato kita

paghalapit sa Dios sa pagpangadyi kay kun mag-ayo kita sa iya sin nano man susog sa iya kabubut-on nakasiguro kita na pagapamatian niya. ¹⁵ Kaya, kun aram naton na ginapamatian niya an tanan naton na ginaayo, aram man naton na ginahatag niya sa aton an mga gin-ayo sa iya.

¹⁶ Kun makita san sin-o man an iya ig-manghod sa pagtuod na nagakasala sin dili makapabulag sa iya sa Dios hasta na lang, dapat siya magpangadyi sa Dios para sa iya. Tapos, an Dios magahatag sa iya san buhay kun ina na pagkasala dili gayod makapabulag sa iya sa Dios hasta na lang. Igwa sani na klase'n sala kag dili ko ini ginasabi na may magpangadyi sana. ¹⁷ An tanan na mga maraot na himo sala, pero may mga sala na dili makapabulag sa Dios hasta na lang.

¹⁸ Aram ta na an mga anak san Dios dili nagapadayon magkasala kundi ginabantayan sinda san Anak san Dios kag an Dyablo dili magalabot sa inda.

¹⁹ Aram ta man na sadiri kita san Dios pero an bilog na kinab-an ada sa gahom san Dyablo.

²⁰ Aram man naton na nagpakadi an Anak san Dios kag ginpasabot kita agod makilala ta siya na amo an matuod na Dios. Ada ngani kita sa pakig-usad sa iya na amo an matuod na wara'n iba kundi sa iya Anak na si Jesu-Cristo. Amo ini siya an matuod na Dios kag san ginhalinan san buhay na wara'n katapusan. ²¹ Mga anak, maglikay sa mga diosdiosan.

AN IKADUHA NA SURAT NI JUAN

PAARAM

Ini na ikaduha na surat ni Apostol Juan para sa “pinalangga na babayi kag san iya mga anak.” An mga madunong na nagaadal sa Biblia nagaisip na an gusto gayod sabihon sani usad na pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan. Gintugon sinda ni Juan na magbantay kontra sa mga buwa na katukduan kag magpakabuhay susog sa pagkamuot na ginpakita sa inda san Dios.

Mga Pangumusta

1 Palangga na babayi na ginpili san Dios, ini na surat hali sa akon na ginatawag na Kamagurangan. Ginasurat ko ini para sa imo kag para man sa imo mga anak na namumut-an ko gayod. Dili lang ako an namumuot sa imo kundi an tanan na nakaaram san kamatuudan, ²kay adi na sa aton an kamatuudan kag mapapasa aton hasta na lang.

³An Dios na Ama kag si Jesu-Cristo na Anak niya mabuot sa aton kag maluluoy kaupod san pagapalinaw sa aton isip kay nagasunod kita na hugot sa buot san iya katukduan kag namumuot sa mga kapwa naton.

An Kamatuudan Kag Pagkamuot

⁴Nalipay gayod ako san makita na nagasunod sa kamatuudan an iba sa mga

anak mo sugad san ginsugo sa aton san Ama. ⁵Niyan, pinalangga na babayi, magkaminurut-anan kita na tanan. Dili ini bag-o na sugo na ginasurat ko sa imo. Ini an sugo na adi na sa aton sa katuna-tunai pa. ⁶An gusto sabihon san pagkamuot amo an pagsunod san mga sugo san Dios. Kaya, sugad san nabatian na niyo sa katuna-tunai pa, amo ini an sugo na magpakabuhay kamo sa pagkamuot.

⁷Damo'n man gihapon sin mga manluluko na nagpakita sa kinab-an. Mga tawo ini na dili nagaako na si Jesu-Cristo nagpakatawo. Ina na klase'n tawo manluluko kag kaaway ni Cristo. ⁸Kaya, magbantay gayod kamo mismo agod dili mawara an iyo ginpaglan kundi mabaton sin biyo an iyo premyo.

⁹Wara'n Dios an dili nagapirme sa katukduan ni Cristo kundi nagapasobra pa sani. An nagapadayon sa katukduan ada sa iya an Ama kag an Anak. ¹⁰Kun may magkada sa iyo kag dili nagatuod sani na katukduan, ayaw pagpadayuna sa iyo balay o bisan pagkumustahon. ¹¹Ginsabi ko ini kay an mangumusta sa iya nakiusad sa mga maraot na ginahimo sani.

Mga Urhi Na Surmaton

¹²Damo pa ako sin gusto isurat sa iyo pero habo ko ipaagi sa surat kundi nagalaom ako na makakada sa pakigkita kag pakigsurmaton sa iyo sin aratubangan agod mabiyo an aton kalipay.

¹³Ginapangumusta ka san mga anak san iyo kamanghod na babayi sa pagtuod na pinili san Dios.

AN IKATULO NA SURAT NI JUAN

PAARAM

Ini na ikatulo na surat ni Apostol Juan ginpadara sa namumuno san mga nagaturuod na an ngaran Gaius. Gindayaw niya si Gaius tungod sa pagbulig sani sa iba na mga Kristyano.

Mga Pangumusta

1 Gayo na kamanghod ko sa pagtuod, ini na surat hali sa akon na ginatawag na Kamagurangan.

² Pinalangga ko na amigo, ginapan-gadyi ko na mapaayo an kamutangan mo kag magkaigwa sin maayo na kalawasan sugad sa naaaraman ko na masarig man an imo tagipusuon. ³ Dakudako gayod an kalipay ko san mag-abot an pira na kamaranghod naton sa pagtuod kag nagsumat kun sing-ano an imo pagkamatinaumanon sa kamatuudan sugad na pirme ka nagakabuhay susog sani. ⁴ Wara na sin makapalipay pa sa akon kundi an mabati na nagasunod sa kamatuudan an akon mga anak.

Gindayaw Si Gayo

⁵ Pinalangga ko na amigo, nagin matinaumanon ka gayod sa mga ginahimo mo sa mga kamaranghod sa pagtuod, lalo na kun mga dayo sinda. ⁶ Ginsumat ninda sa mga nagatuod didi an imo kamuo. Niyan, pakibuligan mo na lang sinda na makapadayon sa inda paglakat sugad sa naaangay pagsirbe sa Dios. ⁷ Kay naglakat sinda para sa kan Cristo

kag wara magbaton sin bulig sa mga dili nagatuod. ⁸ Kaya, kinahanglan buligan naton ina na mga klase'n tawo agod magin katrabaho kita ninda sa pagsirbe sa kamatuudan.

Si Diotrefes Kag Si Demetrio

⁹ Nagsurat ako sa mga nagaturuod dida, pero si Diotrefes na gusto mamuno sa inda, dili nagakilala sa amon. ¹⁰ Kaya, kun mag-abot ako dida, aatubangon ko siya tungod sa pagpakaraot niya sa amon. Dili lang ina an iya ginahimo. Habo pa niya pagpadayunon an iba na mga kamaranghod sa pagtuod pag-abot ninda, kag idto'n gusto magpadayon sa inda ginasaway niya kag ginapalabas sa pagtiripon san mga nagaturuod.

¹¹ Pinalangga ko na amigo, ayaw pag-irog san maraot kundi iruga an maayo. An nagahimo sin maayo sadiri san Dios. An nagahimo sin maraot dili nagakilala sa Dios.

¹² Si Demetrio naman, nagasumat an tanan na maayo gayod an iya ugali. Bisan an kamatuudan nagauyon man sana. Maayo man an amon pagpamatuod manungod sa iya kag aram mo naman matuod an ginasabi namon.

Mga Urhi Na Pangumusta

¹³ Damo pa ako sin gusto isurat sa imo pero habo ko na ipaagi sa surat. ¹⁴⁻¹⁵ Ginalaom ko na makita ka dayon agod magkaistoryahan kita.

Nagahangyo ako sa Dios na magapalinaw siya sa isip niyo. Ginakumusta ka san mga amigo mo didi. Ipangumusta man ako sa kada usad naton na mga amigo dida.

AN SURAT NI JUDAS

PAARAM

Ini na halip-ot na surat ginpadara san usad na tawo na an ngaran Judas para padaan kontra sa mga buwaon na paratukdo na nagapanggap na usad man na nagatuod. Ginatugunan niya an mga nagaturuod na dili magsunod sa inda kundi magpadayon sa pagdagdag sa pagtuod kan Jesu-Cristo.

Mga Pangumusta

1 Mga pinili na namumut-an san Dios na Ama kag ginabantayan para kan Jesu-Cristo, ini na surat na hali sa akon, si Judas na suruguon ni Jesu-Cristo kag kamanghod ni Santiago.

² Nagapangadyi ako na an Dios mamumuot kag maluluoy sa iyo kag magapalinaw san iyo isip.

Mga Buwaon Na Paratukdo

³ Palangga ko na mga amigo, ginaplano ko gayod kasadto na isurat sa iyo an manungod sa aton pagkasalbar. Ugaling niyan nabatyagan ko na kinahanglan magsurat lugod sa iyo na ipakig-ato niyo an pagtuod na ginhatag san Dios hasta na lang sa iya mga katawuhan. ⁴ Ginasabi ko ini kay may mga dili diosnon na lalaki na nakaintra sa aton na wara mamangnuhi. Ginbalyuhan ninda an tunay na katukduan san Dios paagi sa pagtukdo na pwede na kita magpakalaw-ay. Pero buwa ina! Dili sinda nagasunod sa aton lang gayod Amo kag Ginoo na si Jesu-Cristo. Ini sinda an ginasabi sa Banaal Na Kasuratan na dugay na gintandaan na kondinaron.

⁵ Bisan ngani naaraman na niyo ini, gusto ko ipadumdom sa iyo na pakatapos ilibre san Ginoo an mga katawuhan

san Israel hali sa lugar san Ehipto. Ginpatay niya idto'n dili nagtuod sa iya.

⁶ Dumduma man an mga anghel na wara magpadayon sa ginhatag sa inda na otoridad kundi ginbayaan an inda sadiri na istaran. Kaya gin-gapos sinda san Dios paagi san kadena na dili gayod mabubugto kag ginpriso sa pinakahadulom na lugar hasta sana na adlaw na sinda pagahusgaran.

⁷ Sa amo man na paagi an mga katawuhan san Sodoma kag Gomorra hasta an ada sa mga nakapalibot na syudad sani, naghimo sin kalaw-ayan, kag nakiuruasawa sa kapareho lalaki o kapareho na babayi. Ini sinda ginkastigo na paagi san wara'n katapusan na kalayo kag ini nagin halimbawa sa tanan.

⁸ Sa pareho man na paagi, idto'n mga dili diosnon na tawo tungod san inda wara'n pulos na pangitaon nagkasala kontra sa inda sadiri na lawas. Ginasiikway ninda an gahom san Dios kag ginatuya-tuya an mga langitnon na ginalalang. ⁹ Bisan ngani an pinakapuno san mga anghel na si Miguel, sa iya pakigsuay sa Dyablo kun sin-o an makuha san patay na lawas ni Moises, wara ngani magpasipara paghusgar sin mga pakaraot na surmaton sa Dyablo kundi nagsabi, "Sawayon ka lugod san Ginoo." ¹⁰ Pero idto'n mga tawo nagapasipara san dili ninda nasasabutan. Idto'n naaaraman ninda sa sadiri na pagbatyag pareho san kumadlaganon na mga hayop, amo man ini an nakapakastigo sa inda hasta na lang.

¹¹ Kamakangingirhat man gayod san mangyayari sa inda kay ginasunod an maraot na ugali ni Cain. Nagpaniguro sinda paghimo sin sala sugad san sala ni Balaam agod magpayaman. Nagasupak sinda pareho ni Core kag sugad man sa iya pagakastiguhon sinda.

¹² Sa iyo mga pag-ururupod sa pagkaraon, mga dako sinda gayod

na kaaluhan. Sobra-sobra an inda pagkaon kag pag-inom. An inda lang sadiri an ginabusog. Sinda baga'n dampog na ginapalid san hangin na dili nakapauran. Pareho man sinda sa mga kahoy na dili nagapamunga bisan na tig-anihan. Baga'n puno san kahoy na gin-gabot hasta an mga gamot patay na gayod. ¹³Sinda baga'n daragko na balod sa dagat na nakikita an inda mga makaaralo na gawi pareho san bura sa dagat na ginapusak, kag pareho man sinda san talang na bituon na ginatiganahan san Dios sin pinakamadulom na lugar hasta na lang.

¹⁴Si Enok, an ikapito sa lahi ni Adan, dugay na nagtuga manungod sani na mga tawo na nagasabi, "Makadi an Ginoo kaupod an libo-libo na mga banal na anghel ¹⁵para maghusgar sa tanan kag magkondinar sa dili mga diosnon san inda mga maraot na gawi kag san grabe na mga surmaton sani na mga makasasala kontra sa Dios."

¹⁶Ini sinda mga nagareklamo, nagabasal sa iba, parasunod san mga maraot ninda na kaila, mga hambugero kag mga nagaasot agod makuha an gusto ninda.

Mga Padaan Kag Mga Tugon

¹⁷Palangga ko na mga amigo, dapat niyo tandaan an mga maabot na ginsabi kasadto san mga apostoles san aton Ginoo na si Jesu-Cristo. ¹⁸Nagsabi sinda sa iyo, "Sa urhi na mga adlaw san kinaban may maluwas na mga magatuya-tuya

sa iyo, nagasunod san sadiri ninda na maraot na mga kaila." ¹⁹Ini an nagapaburulag sa iyo. Ginagiyahan sinda san mga karautan sa kinab-an, kag wara sa inda an Espirito Santo.

²⁰Pero kamo na mga palangga, magpakurusug-kusugan sin buot sa pinakabanal na pagtuod. Magpangadyi sa gahom san Espirito Santo.

²¹Magpadayon sa pagkamuot san Dios myintras nagahulat sa aton Ginoo'n Jesu-Cristo na amo an magahatag sa iyo sin buhay na wara'n katapusan tungod san iya kaluoy sa iyo.

²²Patuudon an mga may duda, ²³pero may mga iba na isalbar niyo baga'n paagi sa pagkuha dayon sa inda sa kalayo. Kaluy-i man an mga iba pero maghimat na baga'n kabadlian bisan an inda mga sul-ot na namantsahan san mga malaw-ay na lawasnon ninda na kaila agod dili kamo madara man sa sala.

Pagpangadyi San Pag-umaw

²⁴⁻²⁵Sambahon ta an Dios na usad-usadi lang na Dios. Siya ngani an nagsalbar sa aton paagi kan Jesu-Cristo na aton Ginoo kag may gahom man siya pagbantay sa aton agod dili kita makasala. Tapos, sa maabot na adlaw, malipay siya na makapaatubang sa aton na wara'n mantsa sa iya sadiri mismo. Kaya, umawon ta an halandon na Dios na may gahom kag otoridad tuna pa kasadto, niyan kag hasta na lang! Amen.

AN GINHAYAG NI JUAN

PAARAM

Didi sani na libro an Apostol Juan nagasurat manungod san mga pangitaon na ginpakita sa iya ni Jesu-Cristo. An mga pangitaururon nagpakita san pangyayari na maaabot sa katapusan san kinab-an. An mga parte sani na libro amo ini:

An una na pangitaon 1:1-20

An mga surat sa mga pagtiripon san mga nagaturuod 2:1 - 3:22

An nakalukot na papel na may pito na selyos 4:1 - 8:5

An pito na trumpita 8:6 - 11:19

Manlain-lain na pangitaon san pagraraway 12:1 - 14:20

An pito na mangko san kastigo 15:1 - 16:21

An kilala na nagapabayad na babayi 17:1 - 19:4

An mga urhi na paghusgar 19:5 - 20:15

An bag-o na langit kag bag-o na duta 21:1 - 22:21

An Pagpamatuod Ni Juan

1 Amo ini an paghayag ni Jesu-Cristo na ginhatag sa iya san Dios para ipakita sa iya mga suruguon kun nano an mangyayari sa dili madugay. Si Cristo an naghayag sani sa akon na amo si Juan na iya suruguon. Tapos, ginpadara niya an iya anghel pakadto sa akon agod magpahayag san gusto sabihon sani. ²Nagapamatuod naman ako san tanan na akon nakita manungod sa mensahe hali sa Dios kag manungod man sa kamatuudan na ginhayag ni Jesu-Cristo. ³Palabi an nagabasa sa atubangan san katawuhan sani na libro san mga pangyayari na maabot, amo man an mga nagapamati kag nagasunod san nakasurat didi kay halapit na an oras san katumanan sani.

An Pito Na Mga Pagtiripon San Mga Nagatuod Bilang Mga Simbahan Sa Probinsya San Asia

⁴Amo ako si Juan na nagasurat sani sa iyo sa pito na mga simbahan sa probinsya san Asia.

Nagapangadyi ako sa Dios na amo an sa niyan, an san kasadto kag an sa maabot na magaataman siya sa iyo kag magapalinaw san iyo isip. Hali man ini sa pito na espirito na ada sa atubangan san iya trono, ⁵kag hali pa kan Jesu-Cristo an matinumanon na testigo. Siya an pinakalabaw sa tanan na anak na nabuhay gihapon hali sa mga patay kag amo man an namumuno sa mga hadi didi sa kinab-an.

Umawon siya na namumuot sa aton kay paagi sa iya kamatayon ginlibre kita sa aton mga kasal-an, ⁶kag gintiripon kita na magin kahadian san mga padi para magsirbe sa iya Dios na amo an Ama niya. Kaya sambahon ngani si Jesu-Cristo kag maghadi man lugod siya hasta na lang! Amen. ⁷Kitaa, magaabot siya kaupod san dampog! Makikita siya san tanan kaupod na an mga nagtusok sa iya, kag maganguyngoy sa kamundo kag kahadlok sa iya an katawuhan sa bilog na kinab-an. Matuod ini! Amen.

⁸Tapos an makagagahom na Ginoo'n Dios na amo an sa niyan, an san kasadto kag an maabot nagasabi, "Ako an ginatawag na Alpa kag an Omega."

An Pagpakita Ni Cristo Na Anak San Tawo

⁹Ako si Juan kag ako an kamanghod niyo sa pagtuod na sa pakiusad ta kan Jesus nakibahin sa iyo sa pagtios, sa iya kahadian kag sa iya pagkamapinasensyahan. Adto ako sa isla san Patmos kay gintukdo ko an surmaton san Dios kag kamatuudan na ginhayag ni Jesus. ¹⁰Adlaw sadto san Ginoo san nasa ga-

hom ako san Espirito Santo. Tapos, sa may likudan ko nakabati ako sin maku-sog na boses na pareho sa tunog san trumpita ¹¹ na nagasabi, “Isurat mo an imo nakikita kag ipadara ini sa pito na mga simbahan sa Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatura, Sardis, Filadelfia kag Laodicea.”

¹² Pakatapos naglingi ako agod kitaon kun sin-o an nagasurmaton sa akon. An nakita ko pito na tungtungan na himo sa oro para sa mga ilawan. ¹³ Sa tunga sani na mga tungtungan may nagatindog na pareho sa tawo. Nakasul-ot siya sin halaba na kapa hasta sa iya tiil, kag igwa sin oro na pareho sa halapad na paha sa may dughan. ¹⁴ An iya buhok sa ulo maputi-puti gayod, kag an iya mata nagasiga baga’n kalayo. ¹⁵ An iya tiil baga’n pinakintab na bronse na gintunaw sa kalayo kag an iya boses baga’n haganas san makusog na pagbulos san tubig. ¹⁶ Sa iya tuo na kamot pito na bituon an ginahuyutan niya. May usad na matarom na ispada na duha an tarom na nagaluwas sa iya ba-ba. An bayhon niya mapawa pareho sa adlaw kun udto.

¹⁷ San pakakita ko sa iya natumba ako baga’n patay sa iya may tiilan. Pero gin-dapat an tuo niya na kamot sa akon na nagasabi, “Dili ka mahadlok. Ako an pinakauna, an pinakaurhi ¹⁸ kag an buhay. Namatay ako pero kitaay kay buhay ako hasta na lang, kag sakop ko an kamatayon kag san Hades na amo an lugar san mga patay. ¹⁹ Niyan, isurat an imo nakita na amo an adi niyan kag an mangyayari sa maabot. ²⁰ An sikreto na kahulugan san pito na bituon na nakita mo na huyot ko sa tuo na kamot kag san pito man na oro na tungtungan san mga ilawan amo ini. An pito na bituon amo an mga anghel san pito na

pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan, kag an pito na mga tungtungan na oro san ilawan amo mismo an pito na pagtiripon.”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Efeso

2 “Isurat sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Efeso:

“Ini na mga masunod na mensahe hali sa nagahuyot sa iya tuo na kamot san pito na bituon kag nagalakat sa tunga san pito na tungtungan na oro san ilawan. ² Naaaraman ko an imo nahimuan, an imo sobra na kahigos kag an imo pagpasensya. Naaaraman ko man na habo ka sin mga maraot na tawo, kundi ginporbaran mo an mga nagasabi na sinda apostoles pero dili man, kag nakita na mga buwaon sinda. ³ Aram ko man na mapinasensyahon ka, nagakalisod dahilan sa akon pero dili ka ginakapuyan.

⁴ “Pero an dili ko nauyunan sa imo amo ini: ginpabayaan mo an pagkamuo na dati na ada sa imo. ⁵ Niyan, dumduma an imo ginpabayaan, magbasol ka kag mabuhay gihapon sugad san dili ka pa nagbaya sa pagkamuo sa akon. Kun dili ka magbaya sa sala, makada ako sa imo agod kuhaon an imo tungtungan na oro san ilawan sa butangan sani. ⁶ Pero an kaayuhan lang naman sa imo amo ini: nababadli ka sa mga himo san mga Nicolaita na nababadlian ko man.

⁷ “Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan: an mga makatagal sadto, hatagan ko sin gahom na magkaon san bunga san kahoy san nagahatag sin buhay na nasa Hardin san Dios.”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Esmirna

⁸“Amo naman ini an isurat mo sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Esmirna:

“Ini an mensahe hali sa akon na Pinakauna kag Pinakaurhi. Namatay ako pero nabuhay gihapon. ⁹Aram ko an imo mga kalisudan. Aram ko na ikaw pobre pero sa kamatuudan mayaman ka gayod! Aram ko man an mga pagpakaraot sa imo sadto’n nagaangkon na sinda mga Judio pero dili man ngani, kundi usad sinda san grupo na sakop ni Satanas! ¹⁰Kaya dili ka mahadlok sa pagatiuson mo. Matuod na ipapapriso san Dyablo an iba sa iyo agod porbaran kamo kag magatios sa sulod san napulo ka adlaw. Magpadayon pagsarig sa akon hasta sa kamatayon kay ihahatag ko sa imo an korona san buhay.”

¹¹“Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan: ‘An mga makatagal dili maagi sa ikaduha na kamatayon.’”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Pergamo

¹²“Amo naman ini an isurat mo sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Pergamo.

“Ini an ginapasabi san may matarom na ispada na may duha an tarom. ¹³Aram ko na ikaw nagaistar sa lugar na namumutangan san trono ni Satanas. Nagasarig ka sa akon kag wara ka magbaya sa imo pagtuod sa akon bisan na san panahon na ginpatay si Antipas na akon matinumanon na teshigo sa lugar na ginaistaran ni Satanas. ¹⁴Pero igwa ako sin mga pira na bagay kontra sa imo. May mga iba sa iyo na nagasunod sa katukduan ni Balaam na nagtukdo kan Balak na tintaran an mga

katawuhan san Israel agod magkaon sinda san mga pagkaon na ginhalad sa mga diosdiosan kag magpakalaw-ay. ¹⁵Igwa man gihapon dida sa imo sin mga nagasunod sa katukduan san mga Nicolaita. ¹⁶Kaya, magbasol kamo kag magbaya sa iyo pagkasala! Kun dili, mapakada ako dayon agod makig-away sana na mga tawo paagi sa ispada na nagaluwas sa akon ba-ba.”

¹⁷“Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan: ‘Idto’n mga makatagal an hahatagan ko hali sa langit sin iba na nakatago na pagkaon na ginatawag mana. Hahatagan ko man an kada usad sa inda sin puti na bato kun diin nakasurat an bag-o na ngaran na wara sin maaram kundi siya lang na magabaton sani.’”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Tiatira

¹⁸“Amo naman ini an isurat mo sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Tiatira.

“Ini an mga surmaton san Anak san Dios na may mga mata na baga’n nagalaad na kalayo. An mga tiil niya nagakintab pareho san pinakintab na bronse. ¹⁹Aram ko an mga ginahimo mo, an imo pagkamuot, pagkamatinumanon, pagsirbe, pagpasensya kag sobra pa an ginahimo mo niyan ki sadto. ²⁰Pero an masasabi ko kontra sa imo amo ini: ginatugutan mo si Jesebel, an babayi na nagaangkon na siya ginsugo san Dios, nagatukdo kag ginadaya an akon mga suruguon na maghimo sin kalaw-ayan kag magkaon sin mga pagkaon na ginhalad sa mga diosdiosan. ²¹Ginhatagan ko siya sin panahon na magbasol kag bayaan an malaw-ay na pagkabuhay, pero habo siya magbaya. ²²Kaya papahigdaon ko siya sa sakit kaupod san

mga magsambay sa iya. Magatios gayod sinda kun dili magbasol kag magbaya sa mga ginhimo ninda na karautan sugad san sa iya. ²³ Papatayon ko man an mga nagairog sa iya, kaya an tanan na nagatuod makaaram na ako an nakaaram san mga huna-huna kag tagipusuon, kay pan-o pagabalusan ko an kada usad sa iyo manungod sa iya mga nahimo.

²⁴ “Pero an iba pa na panurundon dili ko ipapatuman sa iba na taga-Tiatira na wara magsunod sani na maraot na katukduan kag dili pagkaaram san gintawag san iba na ‘mga hadalom na sikreto ni Satanas,’ ²⁵ kaya lang kinahanglan ipadayon niyo an ada na sa iyo na maayo na mga gawi hasta sa pag-abot ko. ²⁶ An mga makatagal kag makatuman san gusto ko hasta sa katapusan amo an mga hahatagan ko sin gahom na makasakop sa mga nasyon ²⁷ pareho man san nabaton ko na gahom hali sa Ama. Magahadi man sinda sa mga nasyon sa maisog na paagi, kag sisiraon ninda sinda na baga’n kuron kun nababasag. ²⁸ Ihahatag ko man sa inda an bituon san kaagahon.

²⁹ “Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan!”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Sardis

3 “Amo naman ini an isurat mo sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Sardis:

“Ini an ginapasabi niya na nagahuyot san pito na espirito san Dios kag san pito na mga bituon: aram ko an imo mga ginahimo. An pagkita sa imo baga’n buhay pero sa kamatuudan patay ka na sa espirito. ² Kaya, pagmangno, patibaya an ada pa sa imo na pagtuod kay tikawaraon na, kay aram ko pa man na an mga hinimo mo dili pa kompleto

sa pagkita san akon Dios. ³ Kaya dumuma an gintukdo sa imo kag gin-ako mo. Sunuda ini kag magbaya sa imo pagkasala. Kun dili ka magmangno, mapakada ako’n bigla pareho san makawat kag dili mo maaaraman kun nano na oras ako maabot.

⁴ “Pero may pira pa dida sa iyo sa Sardis na ginhimatan na malinis an inda mga yamit, kaya makakaupod ko sinda na nakasul-ot sin puti kay angay sinda sana. ⁵ An makatagal amo an susul-utan pareho sani sin puti kag dili ko papanasan an inda mga ngaran sa libro na ginsuratan san mga hahatagan sin buhay na wara’n katapusan. Sa atubangan san akon Ama kag san iya mga anghel isasabi ko’n hayag na sa akon sinda.

⁶ “Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan!”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Filadelfia

⁷ “Amo naman ini an isurat mo sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Filadelfia:

“Ini an ginapasabi san banal kag matuod na nagahuyot san lyabi ni David. An ginaabri niya wara’n makasira kag an ginasirahan niya wara’n makaabri.”

⁸ Sabi niya, “Aram ko an imo mga ginahimo. Adi may pwertahan na ginabrihan ko para sa imo. Wara sani sin makasira. Aram ko man na may dyutay ka lang na gahom, pero nagsunod ka sa akon mga katukduan kag wara magbaya sa akon. ⁹ Kaya, papakadaon ko an grupo ni Satanas na nagasabi na sinda Judio pero nagabuwa lang, kag papaluhudon sa imo mga tiilan. Maaaraman ninda na namumut-an ko ikaw. ¹⁰ Kay ginsunod mo an akon sugo na magmapinasensyahan ililikay ko man ikaw sa oras san kalisudan na magaabot

sa bilog na kinab-an agod porbaran an mga katawuhan.

¹¹ “Magaabot ako dayon. Kaya, ipadayon an pagsunod sa katukduan na ada sa imo agod wara sin makaagaw san imo korona san pagkagana. ¹² An mga makatagal amo an mga hihimuon ko na baga’n harigi sa templo san akon Dios. Dili na gayod sinda mabaya sani. Isusurat ko man dida sa inda an ngaran san akon Dios kag an ngaran san iya syudad na amo an bag-o na Jerusalem na magalusad hali sa akon Dios sa langit, kag isusurat ko pa sa iya an bag-o ko na ngaran.

¹³ “Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan!”

An Mensahe Sa Mga Nagatuod Na Taga-Laodicea

¹⁴ “Amo naman ini an isurat mo sa anghel san pagtiripon san mga nagatuod bilang simbahan sa Laodicea:

“Ini an ginapasabi hali sa ginatawag na Amen na amo an masasarigan kag matuod na testigo na paagi sa iya ginalang san Dios an tanan. ¹⁵ Aram ko an imo mga ginhimo. Manungod sa pagtuod dili ka man nagasupak o nagsunod. Ginahandom ko na ikaw nagasupak na lang gayod o nagsunod na lang. ¹⁶ Kaya, kay kontento ka na man lang, isisikway ko ikaw na baga’n iluluda ko ikaw hali sa akon ba-ba. ¹⁷ Kay pan-o nagasabi ka, ‘Mayaman ako kag maayo an kamutangan, kaya wara na ako sin kinahanglan pa.’ Pero dili mo aram na maraot kag makaluluoy ka gayod! Pobre ka pa, buta kag huba. ¹⁸ Kaya ngani ginahulitan ta ikaw na magbakal sa akon sin oro na ginapapuro sa kalayo agod magin mayaman ka. Magbakal ka man sin puti na bado para isul-ot mo, agod matahuban an makaaralo mo na

pagkahuba, kag sin bulong para ilahid mo sa mata agod makakita ka.

¹⁹ “Ginasaway kag ginadisiplina ko an akon mga namumut-an. Kaya, magin ungod ka kag magbasol tapos magbaya sa imo pagkasala. ²⁰ Kitaa, adi ako niyan nagatindog sa luwas san pwertahan kag nagapaabri. Kun may nagabati san akon boses kag ginaabrihan an pwertahan madayon ako sa iya balay kag makikaon kaupod niya kag siya kaupod ko. ²¹ An mga makatagal amo an mga tutugutan ko na makaingkod kaupod ko sa akon trono sugad man na nakatagal ako kag niyan nakaingkod ako kaupod san akon Ama sa iya trono.

²² “Kamo na makabati, magpamati sin maayo san ginasabi san Espirito sa mga nagaturuod na nagatiripon bilang mga simbahan!”

An Trono Sa Langit

4 Pakatapos sani nagsud-ong gihapon ako kag nakakita ako sin abyirto na pwertahan didto sa langit.

Tapos nabati ko naman idto’n nagasurmaton san una na baga’n sa trumpita. Nagsabi ini, “Magsaka ka didi kay ipapakita ko sa imo an dapat mangyayari pakatapos sani.” ² Sana mismo nasa gahom ako san Espirito san Dios kag may nakita ako dayon na trono sa langit na may nakaingkod. ³ An bayhon sani na nakaingkod nagakintab baga’n mahalón na bato na haspe kag kornalina kag sa patalibod san trono, may balan-gaw na kakolor san esmeralda. ⁴ Naka-palibot man sani na trono may 24 pa na mga trono na may nagaingkod na 24 na kagurangan na opisyal sa pagtuod. Nakabado sinda sin puti kag nakasulot sin korona na oro. ⁵ Hali pa gayod sani na trono may mga kilat, mga lipak kag mga dalugdog. May pito man na nagasiga na mga sulo na nagalaad sa atubangan sani. Ini an pito na espir-

ito san Dios. ⁶ Sa atubangan pa gihapon san trono may baga'n kristal na dagat, maturutin-aw gayod.

Sa kada usad naman san upat na higad patalibod san trono may buhay na ginlalang na an atubangan kag san likod sani lukop sin mata. ⁷ An primero sani baga'n leon, an ikaduha baga'n baka, an ikatulo may bayhon na baga'n sa tawo kag an ikaupat baga'n nagalupad na agila. ⁸ An kada usad sani na upat na buhay na ginlalang may unom na pakpak, sa patalibod sani lukop sin mata kag hasta sa lawas. Mag-adlaw man maggabi wara sinda'n udong pagkanta sin:

“Banal, Banal, Banal, an Ginoo na Dios na pinakamakagagahom.

Siya an Dios san kasadto, an sa niyan kag an maabot.”

⁹ Kun nagagalang, nagapasalamat kag nagaumaw an mga buhay na ginlalang sa nabubuhay hasta na lang na nakaingkod sa trono, ¹⁰ nagaharapa sa atubangan niya an 24 na mga kagurangan na opisyaes sa pagtuod kag nagasamba sa iya man gihapon na nabubuhay na wara'n katapusan. Ginbutang ninda an inda mga korona sa atubangan san trono na may ginakanta pa,

¹¹ “Amon Ginoo kag Dios, ikaw angay umawon, galangan kag magkaigwa sin gahom kay ikaw an naghimo san tanan.

Sa imo pagbuot ini sinda nalalang kag nagkaigwa sin buhay.”

An Nalulukot Na Kasuratan Kag An Kordero

5 Pakatapos, nakakita ako sin nalulukot na kasuratan na hawid-hawid sa tuo na kamot san nakaingkod sa trono. May surat an magluyo sani kag napipilitan sa pito na pagkalukot. ² Nakita ko man an usad na gamhanan na anghel nagasiyak, “Sin-o an angay

mag-abri san mga napilitan na nalulukot na kasuratan kag magbuklad sani?”

³ Pero wara sa langit, o sa duta, o sa idalom san duta na angay magbuklad san nalulukot na kasuratan o magkita san sulod sani. ⁴ Nagtangis gayod ako kay wara man sin naagihan na angay magbuklad san nalulukot na kasuratan o magkita san sulod sani. ⁵ Niyan, usad sa mga kagurangan na opisyaes sa pagtuod an nagsabi sa akon, “Dili ka magtangis kay nanggana an ginatawag Leon na hali sa lahi ni Juda. Siya amo man na ginatawag an Gamot ni David, kaya siya an makaabri san pito na napilitan sa pagkalukot kag makabuklad san kasuratan.”

⁶ Pakatapos, nakakita ako sin Kordero na nagatindog sa katung-anan san may trono, napapatalibudan san upat na buhay na ginlalang kag san mga kagurangan na opisyaes sa pagtuod. Baga'n ginpatay an hitsura san kordero na may pito na sungay kag pito man na mata na amo an pito na espirito san Dios na ginsugo sa bilog na kinab-an. ⁷ Nagtulos kag ginkuha san kordero an nalulukot na kasuratan sa tuo na kamot san nagaingkod sa trono. ⁸ San makuha na niya ini, nagharapa sa iya atubangan an upat na klase'n ginlalang kag san 24 na mga kagurangan na opisyaes sa pagtuod. An kada usad sa inda nagahawid sin dyutay na arpa kag mga mangko na oro puno sin insenso na amo an tanda san mga pangadyi san mga katawuhan san Dios. ⁹ Pakatapos nagkaranta sinda sani na bag-o na kanta,

“Angay ka na magkuha san nalulukot na kasuratan kag mag-abri san mga napilitan sa pagkalukot.

Kay ginpatay ka, nagbayad ka paagi sa imo dugo san mga katawuhan para sa Dios hali sa tanan na lahi, lenggwahi, rasa kag nasyon.

¹⁰ Ginhimo mo sinda na mga hadi kag mga padi agod magsirbe sa aton Dios, kag magahadi sinda sa kinab-an.”

¹¹ Pakatapos nagkita gihapon ako, kag nabati an mga boses san libo-libo kag milyon-milyon na mga anghel. Nag-patalibod sinda sa trono kag sa upat na buhay na ginlalang kag mga kaguran-gan na opisyaes sa pagtuod ¹²kag nagakaranta'n makusog sugad sani, “An ginpatay na Kordero angay na pag-alangan, ipahataas kag ipaumaw. Angay man siya na hatagan sin gahom, kayamanan, kadunungan kag kakusugan!”

¹³ Tapos, nabati ko man an tanan na ginlalang, an sa langit, an sa duta, an sa hidalom san duta kag an sa dagat. Nagakanta sinda tanan na nabubuhay didi sa kinab-an,

“Umawon siya na nagaingkod sa trono, amo man an kordero. Galangan kag mapataas man sinda hasta na lang kag hatagan sinda sin grabe na gahom!”

¹⁴ Nagsabat an upat na buhay na ginlalang, “Amen,” kag an mga kaguran-gan na opisyaes sa pagtuod nagharapa pagsamba sa inda.

An Mga Napilitan Sa Nalukot Na Kasuratan

6 Niyan, nakita ko na gin-abrihan san Kordero an usad sa pito na mga napilitan sa pagkalukot, kag didi nabatian ko an usad sa upat na buhay na ginlalang na an boses baga'n dalugdog nagtawag, “Kadi!” ² Naglantaw ako, kag nakakita ako sin puti na kabayo. An sakay sani may huyot na pana kag ginhatagan siya sin korona. Nagpadayon siya bilang usad na parasakop para makadaog sin kaaway.

³ Pakatapos gin-abrihan san Kordero an ikaduha na napilitan, kag nabatian

ko an tawag san ikaduha na buhay na ginlalang, “Kadi!” ⁴ Tapos, may pula na kabayo na an sakay gintugutan na paarawayon an mga tagakinab-an agod magparatyanan sinda. Ginhatagan siya sin dako na ispada.

⁵ Niyan gin-abrihan san Kordero an ikatulo na napilitan kag nabatian ko sa ikatulo na buhay na ginlalang an tawag, “Kadi!” Pakatapos nakakita ako sin itom na kabayo. An sakay may huyot na timbangan. ⁶ Tapos, nakabati man ako sin nagasurmaton na baga'n hali sa tunga san upat na buhay na ginlalang na nagasabi, “Usad ka adlaw na suhol an halaga san tulo ka utsabahan na trigo, o siyam ka utsabahan na sebada. Pero ayaw paglabti an lana na olibo kag an bino!”

⁷ Sugad man, gin-abrihan san Kordero an ikaupat na napilitan kag nabati ko an pag-agda san ikaupat na buhay na ginlalang, “Kadi!” ⁸ Pakatapos, nakakita ako sin kabayo na abo an kolor kag an sakay ginatawag Kamatayon. Nagsunod sa iya an ginatawag Hades. Ginhatagan sinda sin gahom pagpatay san usad sa upat na bahin san mga tawo sa kinab-an paagi sa gyera, sa tiggutuman, mga sakit kag paagi sa mga kadlaganon na hayop sa kinab-an.

⁹ Pakatapos san pag-abri san Kordero sa ikalima na napilitan, nakita ko sa sirong san altar an mga kalag sadto'n ginpatay tungod sa pagtukdo san surmaton san Dios kag nagin matinumanon sa inda pagtestigo. ¹⁰ Nagsiyak sinda'n makusog, “Gamhanan na Ginoo, banal kag matuod! San-o mo pa pagahusgaran an mga tawo sa kinab-an kag pagakastiguhon sinda tungod sa pagpatay sa amon?” ¹¹ Pakatapos, ginhatagan an kada usad sa inda sin puti na bado, kag ginsabihan sinda, “Magpahuway pa sin dyutay hasta na magkamaratay an iyo kapareho na suruguon kag kama-

ranghod sa pagtuod na papatayon man pareho niyo.”

¹² Nagmasid ako san gin-abrihan niya an ikaunom na napilitan. Igwa’n grabe na linog, nagdulom an adlaw pareho san maitom na tela kag an bulan nagin pula gayod pareho san dugo. ¹³ Nahulog sa duta an mga bituon sa kalangitan pareho san nagahurulog na mga alang-alang na bunga san kahoy na ginatawag higera tungod sa kusog san hangin. ¹⁴ An kalangitan naman nawara baga’n ginalukot na kasuratan kag nahali an tanan na mga kabukidan kag mga isla sa inda mga nabubutangan.

¹⁵ Kaya nagtarago didto sa mga kweba kag sa mga kabatuhan san kabukidan an mga hadi sa kinab-an. Amo man an mga bantog na tawo, namumuno san kasuldadosan, mga mayaman kag mga gamhanan, an tanan na katawuhan, uripon kag dili uripon. ¹⁶ Nagatawag sinda sa mga bukid kag sa mga bato na, “Tumpagi kag tahubi kami sa pagkita san nagaingkod sa trono kag sa grabe na kaurit san Kordero, ¹⁷ kay adi na an adlaw san grabe na kaurit sani na duha kag sin-o an makatagal sani?”

An 144,000 Na Mga Israelita

7 Pakatapos sani may nakita pa ako’n upat na anghel na nagatindog sa upat na kanto san duta, ginapugulan an upat na hangin sani agod dili ini makahuyop sa duta, sa dagat, o sa nano man na kahoy. ² May nakita pa ako’n usad pa na anghel na nagasaka hali sa ginasirakan san adlaw. Nagahuyot ini san pangtanda san buhay na Dios. Nagsiyak siya sa upat na anghel na ginhatagan sin gahom para magsira san duta kag dagat, ³ kag nagsabi, “Ayaw anay pagsiraa an duta, dagat o an mga kakahuyan hasta na mabutangan namon sin tanda an mga suruguon san Dios sa inda mga agtang.” ⁴ Nabatian ko kun pira idto’n mga ginbu-

tangan san tanda. 144,000 sinda tanan hali sa mga lahi san Israel.

⁵ Igwa sin 12,000 hali sa lahi ni Juda, 12,000 sa lahi ni Ruben, 12,000 sa lahi ni Gad.

⁶ Igwa man sin 12,000 sa lahi ni Asher, 12,000 sa lahi ni Naptali, 12,000 sa lahi ni Manasseh,

⁷ kag igwa man sin 12,000 sa lahi ni Simeon, 12,000 sa lahi ni Levi, 12,000 sa lahi ni Issacar.

⁸ Tapos, igwa sin 12,000 sa lahi ni Zebulun, 12,000 sa lahi ni Jose kag 12,000 sa lahi ni Benjamin.

An Damo Na Mga Katawuhan

⁹ Pakatapos sani, nagkita-kita naman ako. Didto damu-damo sin mga tawo na dili mabilang. Hali sinda sa kada usad na nasyon, lahi, rasa kag lenggwahi. Nakabisti sinda sin puti na halaba kag may huyot na mga dahon san palmera. Adto sinda nagatindog sa atubangan san trono kag san Kordero, ¹⁰ kag nagasiyak, “An Dios na nagaingkod sa trono kag san Kordero nakasalbar sa amon!” ¹¹ An tanan na mga anghel nagtirindog patalibod san trono kaupod an mga kagurangan na opisyaales sa pagtuod kag san upat na mga buhay na ginlalang. Nagharapa sinda sa atubangan san trono kag nagsamba sa Dios, ¹² nagsabi,

“Amen! Umawon an aton Dios. Sambahon siya, pasalamatan kag galangan kay ada sa iya

an tanan na kadunungan, kakusugan kag gahom hasta na lang. Amen!”

¹³ Pakatapos naghunga sa akon an usad sa mga kagurangan na opisyaales sa pagtuod, “Sin-o ini na mga tawo na nakabisti sin puti na halaba kag diin sinda hali?”

¹⁴ “Dili ko po aram,” an sabat ko. “Ikaw an nakaaram.”

Kaya ginsabi niya sa akon, “Ini an mga tawo na nakalibre hali sa dako

na pagpasakit. Ginhugasan ninda na ginapaputi sa dugo san Kordero an inda mga halaba na bisti. ¹⁵Kun sugad, nagatindog sinda sa atubangan san trono san Dios kag nagasirbe sa iya adlaw kag gab-i sa sulod san templo niya. An nagaingkod sa trono magigin kaupod bilang paraunapin ninda. ¹⁶Dili na sinda magugutom o mapapaha gihapon, o mabubulad sa adlaw o mapapaso sa grabe na init. ¹⁷Kay an Kordero na ada sa tunga san trono an magigin pastor ninda kag magagiya sa inda sa burabod san tubig na magahatag sin buhay kag papahidon san Dios an tanan na luha sa inda mga mata.”

An Ikapito Na Napilitan

8 San gin-abrihan san Kordero an ikapito na napilitan, nagkaigwa sin tunga ka oras na kapuyo sa langit. ²Pakatapos, nakita ko an pito na anghel na nagatindog sa atubangan san Dios kag sa kada usad sa inda trumpita an ginhatag.

³Usad naman na anghel na may oro na butangan san insenso an nagkadto kag nagtindog sa altar. Ginhatagan siya sin damo na insenso para isabay sa mga pangadyi san tanan na katawuhan san Dios. Ginhalad ini san anghel sa oro na altar na nakatindog sa atubangan san trono. ⁴Niyan hali sa kamot sani na anghel sa atubangan san Dios mismo nagpaibabaw an aso sani na ginasnunog kaupod san mga pangadyi san katawuhan san Dios. ⁵Pakatapos, gindara san anghel an butangan san insenso, ginpunuan sin kalayo hali sa altar kag ginpilak sa kinab-an. Nagkaigwa sin dalugdog, lipak, kilat kag linog.

An Mga Trumpita

⁶Tapos, an pito na anghel na may pito na trumpita naghanda na sa pagpatunog sani.

⁷Ginpatunog san primero na anghel an iya trumpita. Insigida nag-uran sa kinab-an sin yelo kag kalayo na may kasakot na dugo. Nasunog an un tirsyo na parte san kinab-an, un tirsyo na parte san mga kakahuyan kag san tanan na dinghot.

⁸An ikaduha na anghel nagpatunog man san iya trumpita. Pakatapos may ginpilak sa dagat na бага'n dako na bukid na nasusunog. An un tirsyo na parte san dagat nahimo na dugo. ⁹Nagkapatay an un tirsyo san mga buhay na ginlalang na adto kag nagkaruruba an un tirsyo na bilang san mga barko.

¹⁰Ginpatunog man san ikatulo na anghel an iya trumpita. Tapos may dako na gayod na bituon na nahulog hali sa langit, nagalaad pareho sa sulo. Tumama ini sa ikatulo na parte san mga suba kag san mga burabod san tubig. ¹¹An ngaran san bituon Apsinto na an gusto sabihon Kapait. Kaya an ikatulo na parte san tubig nagin mapait kag damo na tawo an nagkapatay pag-inom sani.

¹²Sugad man an ikaupat na anghel nagpatunog san iya trumpita. Natama an ikatulo na parte san adlaw, bulan, kag mga bituon. Nawara an ikatulo na parte san inda kapawa. Kaya, wara'n pawa sa ikatulo na parte san kaadlawon kag hasta man an ikatulo na parte san kagabihon.

¹³Pakatapos, may nakita ako'n agila na nagalupad sa panganuron, kag nabati ko na nagasiyak, “Kamakaluluoy gayod san tanan na ada sa kinab-an pagpatunog pa san tulo na mga anghel san inda mga trumpita!”

9 San ginpatunog san ikalima na anghel an iya trumpita, may nakita ako'n bituon na nahulog sa duta. Ginhatag sani an lyabi san wara'n katapusan na buho. ²Gin-abrihan san bituon an buho kag may nagluwas na aso na бага'n

hali sa dako na hurnuhan, kaya nagdulom an adlaw kag san panganuron kay nasalipdan. ³Hali sani na aso may nagluluwas man na mga duron na naghurugdon sa duta. Ini na mga duron ginpasugod pareho san mga uyang. ⁴Gintugon ini na dili paglabtan an kadinghutan o mga kakahuyan o manlain-lain na mga tanom kundi idto lang na mga tawo na wara'n tanda san Dios sa inda mga agtang. ⁵An mga duron wara man pagtuguti na patayon an mga tawo kundi pasakitan lang sa sulod san lima ka bulan na an sakit pareho kalara san sugod san uyang. ⁶Sana na mga panahon gusto na san mga tawo mapatay pero dili man sinda mapapatay. Magahandom sinda na mamatay pero mailah sa inda an kamatayon.

⁷An mga duron pareho san mga kabayo na an tayo handa na sa pakig-away. An mga ulo ninda baga'n may mga korona na oro kag an inda bayhon pareho sa tawo. ⁸An inda buhok pareho sa babayi, an ngipon pareho sa leon. ⁹Natahuban an inda dughan sin mga hingbis na baga'n bakal na pangsali-pod sa dughan kag an hinagunos san inda pakpak pareho karibok san damo na baga'n mga karita na ginaguyod san mga kabayo na nagadaralagan pakadto sa araraway. ¹⁰Igwa pa sinda sin ikog na may sugod pareho sa uyang. Ada sa inda mga ikog an pagpasakit sa mga katawuhan sa sulod san lima ka bulan. ¹¹An hadi ninda amo an anghel na bantay sa wara'n katapusan na buho. Abadon an iya ngaran sa surmaton na Hebreo. Sa Griego, Apolyon na an gusto sabihon Parasira.

¹²Natapos na an una na patios. May maabot pa na duha.

¹³Tapos, ginpatunog san ikaunom na anghel an iya trumpita. May nabati ako na nagasurmaton hali sa may upat na kanto san altar sa atubangan san

Dios. ¹⁴Ginsabihan sani an ikaunom na anghel na may trumpita, "Buhian mo an upat na anghel na nakagapos didto sa may dako na suba san Eufrates!" ¹⁵Kaya ginbuhian an upat na anghel agod patayon an un tirsyo na katawuhan. Ginpreparar gayod sinda para sani na kaorason san adlaw, bulan kag tuig san pagbuhì sa inda. ¹⁶Taudtaod nabati ko kun pira an mga suldados na nakakabayo, 200 milyones tanan.

¹⁷Sa akon pangitaon nakita ko an mga kabayo kag san mga sakay sani na may mga pangsagang na bakal sa dughan, an kolor mapula pareho sa kalayo, asul pareho sa sapiro kag dulaw pareho sa asupre. An mga ulo san mga kabayo pareho sa mga leon kag may kalayo, aso kag asupre na nagaluwas sa inda mga ba-ba. ¹⁸An un tirsyo san katawuhan ginpatay sani na tulo na pagpatios hali sa mga ba-ba san mga kabayo na amo an kalayo, aso kag asupre. ¹⁹May mapatay ini na mga kabayo paagi san mga ba-ba kag sa ikog. An mga ikog sani may mga ulo pareho man sa mga sawa kag paagi sani may mga ginasamadan na mga tawo.

²⁰Pero an wara mapatay na mga tawo sani na mga patios wara gihapon magbasol sa mga hinimo ninda. Wara sinda mag-udong pagsamba sa mga demonyo kag sa mga diosdiosan na oro, plata, bronse, bato kag kahoy na dili makakita, makabati o makalakat. ²¹Ini na mga tawo wara man magbaya sa inda mga pagpatay, pagbarang, malaw-ay na pagkabuhay o pagpangawat.

An Anghel Kag An Dyutay Na Nakalukot Na Kasuratan

10 Pakatapos sani, may nakita naman ako na usad pa na gamhanan na anghel nagalusad hali sa langit. Nakabado siya sin dampog kag may balangaw patalibod san ulo. An iya bay-

hon mapawa pareho sa adlaw kag an iya batiis baga'n mga harigi na kalayo. ²May huyot siya'n dyutay na nakabuklad na kasuratan. Nakatungtong an tuo niya na tiil sa dagat, an wala, sa duta, ³kag nagsiyak siya pareho sa ngurob san leon. San magtawag siya nagsabat na nagadaguhob an pito na dalugdog. ⁴Pagtunog sani na mga dalugdog, masurat na kuntani ako pero nakabati ako sin nagasurmaton hali sa langit, "Ayaw pagihayag an ginsabi san pito na dalugdog. Ayaw ini pag-isurat!"

⁵Tapos, an anghel na nakita ko na nagatungtong sa dagat kag sa duta, ginisa an iya tuo na kamot kag ⁶nagsumpa sa ngaran san Dios na nabubuhay hasta na lang, na naglalang san langit, san duta, san dagat kag san mga ada dida. An sumpa san anghel na, "Dapat dili na pagparadugayon, ⁷kundi pagpatunog san ikapito na anghel san iya trumpita, tumanon san Dios an iya sikreto na plano na ginsabi sa iya suruguon na mga propeta."

⁸Pakatapos nabatian ko gihapon idto'n boses na hali sa langit, "Kumadto ka kag kuhaa an nakabuklad na kasuratan na huyot san anghel na nagatungtong sa dagat kag sa duta."

⁹Kaya nagpakadto ako sa anghel kag gin-ayo sa iya an dyutay na nakalukot na kasuratan. Sabi niya sa akon, "Kuhaa ini kag kauna. Matam-is ini sa imo ba-ba pareho san dugos, pero makapalain ini sa imo tiyan." ¹⁰Niyan, ginkuha ko kag ginkaon an iya huyot na dyutay na nakalukot na kasuratan. Matam-is ini sa akon ba-ba pareho san dugos pero san makaon ko na, lumain an akon tiyan. ¹¹Pakatapos, ginsabihan niya ako, "Dapat magsurmaton ka gihapon san mensahe san Dios manungod sa damo na mga rasa, nasyon, lenggwahi kag mga hadi."

An Duha Na Testigos

11 Pakatapos, ginhatagan ako sin pansukol na kahoy pareho san tungkod kag ginsabihan, "Kadto kag sukula an templo san Dios, an altar didto kag bilangan mo man an mga nagasamba didto, ²pero ayaw pagsukula an natad san templo. Pabayai kay ginhatag na ina sa mga dili nagatuod na magabasang-basang sa banal na syudad sa sulod san 42 ka bulan. ³Susuguon ko an duha ko na testigos na magtukdo san mensahe san Dios sa sulod san 1,260 ka adlaw. Makasul-ot sinda sin bado na himo sa barahibo san mga kanding."

⁴Ini na duha na testigos an ginatawag na duha na kahoy san olibo kag duha na tungtungan san ilawan na adto sa atubangan san Ginoo san kalibutan. ⁵Kun may magporbar pagpasakit sa inda, may maluwas na kalayo sa inda ba-ba kag uugdawon an inda mga kaaway. Sani man na paagi pagapatayon an magporbar pagpasakit sa inda. ⁶May gahom sinda pagpugol san kalangitan agod dili mag-uran sa mga adlaw na sinda nagatukdo san mensahe san Dios. May gahom man sinda na himuon na dugo an mga tubig kag pabatyagon an mga tawo sa kinab-an san nano man na klase'n mga sakit bisan nano na adlaw na gusto ninda.

⁷Kun matapos na sinda pagtukdo san mensahe, an hayop na maluwas sa wara'n katapusan na buho makig-away sa inda. Madadaog sinda kag mapapatay sana na hayop, ⁸kag magaharayang an inda mga lawas sa kamino san dako na syudad kun diin ginpako sa krus an inda Ginoo. Amo ini an syudad na Jerusalem na ginatawag man kun minsan an Sodoma kag Ehipto. ⁹Sa sulod san tulo may tunga ka adlaw an inda mga lawas pagakitaon san mga tawo na may manlain-lain na mga rasa, mga lahi,

mga lenggwahi kag mga nasyon kag dili magatugot na ilubong sinda. ¹⁰Malilipay gayod an mga tagakinab-an tungod san pagkamatay sani na duha. Magakasadya sinda kag magapaharatag-hatag sin mga regalo sa kada usad kay idto'n duha na propeta nagpatios sa katawuhan sa kinab-an.

¹¹Pero pakatapos san tulo may tunga ka adlaw ginbuhay gihapon sinda san Dios paagi san iya nakabuhay na ginhawa, tapos nagtindog sinda kaya nagkaharadlok gayod an tanan na nakakita sa inda. ¹²Pakatapos, nakabati ini na duha na propeta sin nagsiyak sa inda hali sa langit, "Saka kamo didi!" Kaya myintras nagamasid an inda mga kaaway, nagpalangit sinda paagi sa dampog.

¹³Sana mismo may makusog na linog. Naruba an dyis porsyento na kadak-an san syudad kag pito ka libo na mga tawo an nagkapatay. Kaya, nagkaharadlok gayod an nabilin na mga tawo kag ginumaw an Dios sa langit. ¹⁴Niyan, tapos na an ikaduha na patios, pero an ikatulo maabot na.

An Ikapito Na Trumpita

¹⁵Pakatapos sani ginpatunog naman san ikapito na anghel an iya trumpita kag may mga nagsiriyak sin makusog sa langit,

"An kinab-an ginahadian na niyan san aton Ginoo kag san iya Mesias.

Magahadi siya hasta na langi!"

¹⁶Pakatapos an 24 na mga kagurangan na opisyaales sa pagtuod na nagaingkod sa inda mga trono sa atubangan san Dios nagharapa kag nagsamba sa Dios, ¹⁷Nagasabi sinda,

"Ginoo'n Dios na pinakamakagagahom, an sa niyan kag an san kasadto, nagapasalamat kami kay paagi san imo dako na gahom nagtuna ka na paghadi!

¹⁸Naurit gayod an mga nasyon, pero adi an oras na igahayag mo an imo grabe na kaurit hasta an pagahusgar san mga patay.

Sugad man, adi na an oras san pagbalos sa mga suruguon mo na mga propeta kag mga banal, sa mga katawuhan na nagasamba sa imo, kilala man o dili kilala.

Amo man san pagsira sadto'n nagasira san kinab-an."

¹⁹Pakatapos, naabrihan an templo san Dios sa langit kag nakita man didto an bagay na pareho sa baol na ginsudlan san sinumpaan niya. Tapos, nagkaigwa sin mga kilat, mga lipak, mga dalugdog, linog kag nagbagyo sin yelo.

An Babayi Kag San Hayop Na Dragon

12 Pakatapos, may nakita ako'n dako kag makangangawa na pangitaon sa kalangitan. May babayi na nababaduan san adlaw. Nakatungtong siya sa bulan kag an iya man ulo may korona na himo sa dose na bituon. ²Budos siya na tikaanakon na, kaya nagasiyak sa grabe na sakit kag pagtios sa pagaanak. ³Usad pa na makangangawa an nakita ko sa langit. Ini daku-dako gayod kag pula na sawa na ginatawag na dragon. May pito ini na ulo, napulo na sungay kag may korona sa kada ulo. ⁴Ginhaplit san ikog sani an un tirsyo san mga bituon sa langit pakadto sa duta. Nagtindog ini sa atubangan san tikaanakon na babayi agod kaunon an iya iaanak na bata. ⁵Niyan, nanganak an babayi sin bata na lalaki na magahadi sa tanan na nasyon sa maisog gayod na paagi pero ginkuha an bata kag gindara sa Dios kag sa iya trono. ⁶An babayi naman nagdulag pakadto sa disyerto na lugar na ginhanda san Dios para sa iya kun diin siya pagaatamanon sa sulod san 1,260 ka adlaw.

⁷Niyan may gyera na nagtuna sa langit. Gin-away ni Miguel kag san iya mga anghel an dragon na nag-ato kaupod san iya man mga anghel, ⁸pero nadaog sinda, kaya, dili na sinda gintugutan pag-istar sa langit, ⁹kundi ginpilak ini na dako na dragon, kaupod san iya mga anghel, pakadi sa duta. Siya an dati na sawa na ginngaranan Dyablo o Satanas na nagaluko sa tanan na katawuhan san kinab-an.

¹⁰Tapos, nakabati ako'n nagasiyak sa langit, "Adi na an oras na isasalbar san Dios an iya katawuhan! Ginhayag na gayod niya an iya gahom bilang hadi. Ginpakita san iya Mesias an iya otoridad, kaya nadaog an nagaakusar sa aton mga kamaranghod adlaw kag gabi sa atubangan san Dios. ¹¹Nadaog siya ninda paagi sa dugo san Kordero kag sa kamatuudan na gintukdo ninda, kay ginpalabi ninda an paghimo sani bisan ikamatay ninda. ¹²Magkaigwa lugod sin kalipay sa kalangitan. Magkalipay kamo tanan na nagaistar dida! Pero kamakalu-luoy gayod san adi sa duta kag dagat kay naglusad sa iyo an Dyablo na grabe an kaurit tungod san pagkaaram na dyutay na lang an nabibilin san iya panahon!"

¹³San makamangno an dragon na ginpilak siya pakadto sa kinab-an, ginguksan niya an babayi na nanganak san bata na lalaki. ¹⁴Pero ginhatagan an babayi sin duha na pakpak san dako na agila agod makalupad siya pakadto sa disyerto kun diin siya pagaatamanon sa sulod san tulo may tunga ka tuig agod masalbar sa sawa. ¹⁵Pakatapos nagbuga an sawa sin tubig na baga'n suba agod maanod an babayi. ¹⁶Pero nagbulig sa babayi an duta. Nag-abri ini kag ginpailig paidalom an tubig na naghali sa ba-ba san dragon. ¹⁷⁻¹⁸Tungod sani, naurit gayod an dragon sa babayi kaya nagkadto agod awayon an iba na mga kaanakan san babayi na amo an mga na-

gatuman san mga sugo san Dios kag nagatestigo kan Jesus.

13 Niyan, nagtindog an dragon sa baybayon sa higad san dagat.

An Duha Na Hayop

Pakatapos nakakita ako'n hayop na nagbutwa sa dagat na may pito na ulo kag napulo na sungay. An kada sungay may korona kag nasusurat dida sa mga ulo sana an nakatuya sa Dios na ngaran. ²An nakita ko na hayop baga'n leopardo. An tiil sani baga'n sa hayop na ginatawag oso kag an ba-ba baga'n sa leon. Ginhatag san dragon sani na hayop an iya gahom, trono kag dako na otoridad. ³An usad sani na ulo baga'n nasamadan gayod sin pamatay pero pila na ina na samad. An tanan na katawuhan san kinab-an nangarat kag nagsunod sani na hayop. ⁴Nagsamba man sinda sa dragon kay ginhatag niya an iya gahom sadto na hayop, kaya nagsamba pa sinda sani na an sabi, "Sin-o an kapareho kagamhanan sani na hayop? Sin-o man an makaato kontra sani?"

⁵Gintugutan man ini na hayop na maghambog kag nakatuya-tuya sa Dios kag maghadi sa sulod san 42 ka bulan. ⁶Gintuya sani an Dios, an iya ngaran, an lugar na ginaistaran niya kag an tanan na nagaistar sa langit. ⁷Gintugutan man ini na mag-ato kontra sa katawuhan san Dios kag daugon sinda. Ginhatagan pa ini sin otoridad sa kada lahi, rasa, lenggwahi kag nasyon. ⁸Magasamba sani an tanan na tawo na nagaistar sa kinab-an. Amo idto'n an mga ngaran wara igsurat sa libro kun diin nakasurat an mga hatagan sin buhay na wara'n katapusan san Kordero na ginpatay. Ini na pagsurat ginhimo antes ginlalang an kinab-an.

⁹Kamo na makabati, magpamati sin maayo!

¹⁰An mga katawuhan san Dios na mapipriso, mapipriso gayod. An

parasyon sa ispada mapapatay man paagi sani. Kaya, ginakinahanglan san mga katawuhan san Dios an pagkamatinuson kag pagtuod.

¹¹ Pakatapos nakakita naman ako sin iba na hayop na nagtungang hali sa duta. Igwa ini sin duha na sungay pareho sa kordero pero nagasurmaton pareho sa dragon. ¹² Nakagamit ini san tanan na tagakinab-an na magsamba sa una na hayop na an nakapatay na samad nagpila na. ¹³ An nasabi na iba na hayop nagahimo sin daragko na mga milagro, halimbawa, nakapahulog sin kalayo hali sa langit pakadi sa kinab-an sa atubangan san mga tawo. ¹⁴ Paagi sani na mga milagro na gintugot sa iya paghimo sa atubangan san primero na hayop, ginaluko an mga tawo sa kinab-an. Tapos, ginsugo sinda sani na ikaduha na hayop na maghimo sin diosdiosan sa paggalang san primero na hayop na ginsamadan san ispada pero nabuhay.

¹⁵ An ikaduha na hayop gintugutan man na hangusan sin buhay an imahin san primero na hayop agod magsurmaton ini kag ipapatay an dili magsamba sani. ¹⁶ Ini man na ikaduha na hayop ginpirit an tanan na tawo, kilala man o dili kilala, mayaman o pobre, uripon o dili uripon na magkaigwa sin tanda sa tuo na kamot o sa agtang. ¹⁷ Kaya wara sin makabakal o makabaligya kun wara siya sani na tanda na amo an ngaran san primero na hayop o an bilang na simbulo san ngaran sani.

¹⁸ Nagakinahanglan ini sin kadununangan. An madunong makaaram san gusto sabihon san bilang sani na hayop kay ini na bilang simbulo man san ngaran san usad na tawo. An numero sani 666.

An Kordero Kag San Mga Katawuhan Niya

14 Pakatapos naglantaw ako kag didto sa bukid san Sion nagatin-dog an Kordero na may kaupod na 144,000 na mga tawo na may nakasurat na ngaran niya kag san iya Ama sa inda mga agtang. ² Tapos, nakabati ako sin tunog hali sa langit. An kaku-sog baga'n hagnos san dako na busay kag san makusog na dalugdog, pero baga'n tugtog san mga paraarpa idto'n nabati ko. ³ Nagakanta sinda sin bag-o na kanta sa atubangan san trono kag san upat na buhay na ginlalang kag san mga kagurangan na opisyal sa pagtuod. Wara'n makaaram sana na kanta pwera lang sa 144,000 na gintubos hali sa kinab-an. ⁴ Ini sinda matanos gayod kay wara ni usad sa inda an nam-babayi. Inosente sinda sani na bagay. Kaya, nagasunod sinda sa Kordero bisan diin ini magkadto. Gintubos sinda hali sa iba na mga katawuhan bilang una na mga ginhalad sa Dios kag sa Kordero. ⁵ Wara gayod sinda magbuwa kaya wara'n masasabi sa inda.

An Tulo Na Anghel

⁶ Pakatapos, nakita ko an usad pa na anghel na nagalupad sa panganuron. Nagadara siya san wara'n pagliwat na Maayo Na Barita agod itukdo sa tanan na tagakinab-an, sa kada nasyon, lahi, lenggwahi kag rasa. ⁷ Nagsurmaton siya sin makusog, "Kahadluki an Dios kag umawon siya kay nag-abot na gayod an panahon san iya paghusgar. Sambahon siya na naglalang san langit, duta, dagat kag mga burabod!"

⁸ May ikaduha na anghel na nagsunod sa nauna kag nagasiyak, "Natumpag an gamhanon na Babilonia! Natumpag gayod ini kay nagpainom sa tanan na

nasyon sin bino san iya malaw-ay na mga kaila!”

⁹May ikatulo na anghel na nagsunod san duha kag nagasiyak, “An tanan na nagasamba sadto’n primero na hayop kag sa iya imahin kag nagaako san tanda sa inda agtang o kamot, ¹⁰pagapainumon man sinda san bino san grabe na kaurit san Dios na ginbu-bo na wara’n simbog sa tasa san iya kaurit! Pagapasakitan sinda paagi sa kalayo kag asupre sa atubangan san banal na mga anghel kag san Kordero. ¹¹Nagapahitaas hasta na lang an aso san kalayo na nagapasakit sa inda. Wara sin pahuway adlaw o gab-i an mga nagsamba sa hayop kag sa imahin sani kag amo man an mga nagbaton san tanda san ngaran sani.”

¹²Kaya, dapat magmatiniuson an katawuhan san Dios na nagasunod san iya mga sugo kag may pagsarig kan Jesus.

¹³Pakatapos, nakabati ako sin boses hali sa langit na nagasabi, “Isurat ini: ‘Tuna yana malipay an mga nagkamataratay sa pagsirbe sa Ginoo!’,”

An sabat man san Espirito Santo, “Malipay gayod kay tapos na an inda trabaho kag makapahuway sinda kay kau-pod ninda an bunga san inda pagsirbe.”

An Mga Aranihon Sa Kinab-an

¹⁴Pakatapos, naglantaw naman ako kag didto may nakita ako na usad na puti na dampog na may nakaingkod na an hitsura pareho sa tawo. Nagsul-ot siya sin korona na oro kag may huyot na matarom na garab. ¹⁵Tapos, may usad pa na anghel na nagluwas sa templo kag nagsiyak sa nakaingkod sa dampog, “Gamita an imo garab kag pag-ani kay tig-anihan na kag hinog na gayod an aranihon sa kinab-an.” ¹⁶Kaya, ginarab san nakaingkod sa dampog an mga aranihon kag naanihan an kinab-an.

¹⁷Pakatapos, usad naman na anghel an nagluwas sa templo sa langit. May dara man siya’n matarom na garab.

¹⁸Usad man gihapon na anghel an hali sa may altar. Amo siya an may gahom sa kalayo didto. Nagsiyak siya sa anghel na may matarom na garab, “Hinog na an mga ubas sa bilog na kinab-an, kaya garaba kag aniha na!” ¹⁹Kaya, ginarab san anghel an mga ubas sa kinab-an, tinipon an mga inani kag pinilak sa dako na pugaan san grabe na kaurit san Dios. ²⁰Didto sa luwas san lungsod ginpuga an mga ubas kag hali sani na dako na pugaan nagbaha sin dugo. Mga 300 kilometro an kahalaba kag maduha ka metro an kahadalom.

An Mga Anghel Na Nagdara San Pinakaurhi Na Mga Kasakitan

15 Niyan, may nakita ako’n usad pa na dako kag makangangawa na pangitaon sa langit. Ini an pito na anghel na may dara na pito na patios na amo an pinakaurhi kay didi matatapos an grabe na kaurit san Dios.

²May nakita ako na baga’n dagat na kristal na may kasakot na kalayo. Nakita ko man idto’n mga nakadaog sa hayop kay wara sinda nagsamba sa imahin sani o nag-ako san bilang na simbulo san ngaran sani. Nagatindog sinda sa higad san baga’n kristal na dagat kag nagahuyot sin mga arpa na ginhatag san Dios. ³Ginakanta ninda an kanta san Kordero kag an kanta ni Moises na kasadto suruguon san Dios, na amo ini,

“Makagagahom na Dios na Ginoo, pinakalabaw kag makangangalas an mga himo mo!

Sa tanan na nasyon ikaw an hadi. Matanos kag matuod gayod an imo mga paagi!

⁴Sin-o an dili mahadlok sa imo, Ginoo? Sin-o an mahabo pag-umaw san ngaran mo? Ikaw lang an banalon!

Mga katawuhan san tanan na nasyon magahalapit sa imo agod ikaw pagasambahon kay nakita san tanan an mga matanos mo na hinimuan.”

⁵ Pakatapos sani nalantawan ko na gin-abrihan didto sa langit an templo na may ginatawag na tulda na ginaitaran san Dios. ⁶ Hali sani na templo nagluwas an pito na anghel. May dara sinda’n pito na patios. Nakabisti man sinda sin masinggat na puti na bado kag an inda dughan may bigkis na oro.

⁷ Niyan, ginhatag sa inda san usad sa upat na buhay na ginlalangan pito na oro na mga mangko puno sin grabe na kaurit san Diosna nabubuhay hasta na lang.

⁸ Kaya, an templo napuno sin aso hali sa gloria kag gahom san Dios, kag wara’n makasulod sa templo hasta na dili matapos an pito na kasakitan na dara san pito na anghel.

An Mga Mangko San Grabe Na Kaurit San Dios

16 Tapos may nabati naman ako’n makusog na boses hali sa templo na nagsugo sa pito na anghel, “Kadto kamo kag ibu-bo sa kinab-an an grabe na kaurit san Dios na amo an sulod san pito na mangko!”

² Kaya, nagkadto kag ginbu-bo san una na anghel an sulod san iya mangko sa kinab-an. Grabe kag masakit na mga kamahong an nangharataw sa lawas san mga tawo na nagpatanda sadto’n hayop kag nagsamba san imahin sani.

³ Pakatapos ginbu-bo san ikaduha na anghel an sulod san iya mangko sa dagat. An tubig sani nahimo na pareho sa dugo sin patay na tawo kag nagkapatay an tanan na buhay na ada sa dagat.

⁴ Ginbu-bo naman san ikatulo na anghel an sulod san iya mangko sa mga suba kag mga burabod, tapos, nahimo ini na dugo. ⁵ Nabati ko an ginsabi san

anghel na parabantay san mga tubig, “O Banal, ikaw an nabubuhay niyan kag kasadto pa! Matanos ka sani na mga paghusgar mo, ⁶ kay ginpabuhos san mga tawo an dugo san katawuhan san Dios kag mga propeta, kaya ginhatagan mo sinda sin dugo agod inumon. Amo ina an angay sa inda!” ⁷ Nakabati man ako’n boses sa may altar na nagasabi, “Ginoo Dios na makagagahom sa tanan, matuod kag matanos gayod an mga paghusgar mo!”

⁸ Niyan, nagkadto na an ikaupat na anghel kag ginbu-bo an sulod san iya mangko sa adlaw. Ginhatagan ini sin gahom na pasuon san kalayo an mga tawo. ⁹ Nahil-os sinda san nagakalayo na kainit, pero ginmuda pa gayod ninda an Dios na may gahom pagpugol san mga patios, imbes na magbaya san inda mga kasal-an agod umawon siya.

¹⁰ Tapos, ginbu-bo san ikalima na anghel an sulod san iya mangko sa trono sadto’n hayop kag nagdulom an kahadian sani. Ginparakagat san mga tawo an inda mga dila sa grabe gayod na kasakit, ¹¹ pero ginmuda pa gayod an Dios tungod sa sakit kag mga kamahong. Pero wara gihapon sinda magbaya sa inda mga nahimuan.

¹² Sugad man ginbu-bo san ikaunom na anghel an sulod san iya mangko sa dako na suba san Eufates. Nahubsan ini agod ihanda sa aagihan san mga hadi hali sa sirangan. ¹³ Pakatapos may nakita ako’n tulo na mga maraot na espirito baga’n mga paka na lumuwas hali sa kada ba-ba san dragon, san primero na hayop kag sa buwaon na propeta. ¹⁴ Ini an mga espirito san mga demonyo na nagahimo sin milagro. Ginlibot ninda an mga hadi sa bilog na kinab-an agod tipunon sinda para sa dako na gyera kontra sa Dios sa pag-abot san dako na adlaw san paghusgar niya na pinakagamhanan!

¹⁵“Pamati kamo! Magaabot ako na wara’n paaram pareho san makawat,” sabi san Dios. “Malipay an pirme mata kag nakahanda san iya ibarado agod dili siya magalakat na huba kag dili maaluhan!”

¹⁶Pakatapos, gintiripon san mga espirito an mga hadi sa lugar na ginatawag Armagedon sa Hebreo.

¹⁷Ginbu-bo san ikapito na anghel an sulod san huyot niya na mangko sa kahanginan. Tapos, may nabatian ako na makusog na boses hali sa may trono sa templo, “Natapos na!” ¹⁸Tapos, nagparakilat, nagparalipak, nagparadalugdog kag naglinog gayod sin makusog. Wara pa sin pinakamakusog na linog na makapareho sani tuna pa san ginlalang an tawo. Ini an pinakagrabe sa tanan na linog! ¹⁹Nagkasirira an mga syudad san tanan na nasyon kag an bantog na syudad naggurutak sa tulo na parte. Nadumduman san Dios an bantog na syudad san Babilonia para ipaubos an sulod sa kupa na puno sin bino san iya grabe na kaurit. ²⁰Nagkawarara an tanan na mga isla kag an mga kabukidan patag na. ²¹Nag-uran sin daragko na baga’n bola na yelo na nagatimbang sin haros 50 kilos an kada usad kag tumama sa mga tawo. Kaya naman ginmuda ninda an Dios tungod sani kay makangingirhat gayod idto na pasakit.

An Babayi Na Nagahimo Sin Kalaw-ayan

17 Pakatapos, naghalapit sa akon an usad sa pito na anghel na may dara na pito na mangko kag nagsabi, “Kadi kay ipapakita ko sa imo kun pan-o pagakastiguhon an bantog na malaw-ay na nagapabayad na babayi na amo idto’n bantog na syudad na gintindog halapit sa mga kasubaan. ²Nakigsambay sani na babayi an mga hadi sa kinab-an. An tanan na tawo sa kinab-an nagkahu-

rubog san bino na amo an iya kalaw-ayan.”

³San nasa gahom ako san Espirito, gindara ako san anghel sa disyerto. Didto may nakita ako’n babayi na nakasakay sa pula na hayop na lukop sin mga ngaran na pakaraot sa Dios. Ini na hayop may pito na ulo kag napulo na sungay. ⁴Nakabisti naman an babayi sin kolor ubi kag subido na pula. Nakasulot siya sin oro, alahas kag perlas. Nagahuyot ini sin tasa na oro na puno sin kalaw-ayan kag mga maati na mga bagay na amo an bunga san iya mga pagapasambay. ⁵Sa iya agtang may nakasurat na ngaran na may sikreto na an gusto sabihon:

“BANTOG NA BABILONIA

AN ILOY SAN TANAN NA MGA
MALAW-AY NA BABAYI,

KAG SAN TANAN NA MGA KLASI’N KA-
RAUTAN SA KINAB-AN.”

⁶Nakita ko man na nahubog an babayi sa dugo san katawuhan san Dios kag sa dugo san mga ginpatay tungod kay nagpamatuod sinda kan Jesus.

San nakita ko siya nangarat gayod ako. ⁷Pero naghunga sa akon an anghel, “Nano kay nangarat ka? Sasabihon ko sa imo an sikreto na gusto sabihon san babayi kag san hayop na may pito na ulo kag napulo na sungay na nasasakyan niya. ⁸Buhay kasadto an nakita mo na hayop pero patay na niyan. Magasaka gihapon ini hali sa wara’n katapusan na buho kag pagasiraon siya. Mangangarat an mga tawo na nabubuhay sa kinab-an na wara ikasurat an mga ngaran sa libro san buhay san katuna-tunai pa san kinab-an kun makita ninda an hayop, kay ini buhay sadto, tapos, ginpatay na, pero mabalik gihapon.

⁹“Kinahanglan didi an isip na antigo. An pito na ulo sani na hayop amo an pito na bukid na ginaingkudan san babayi. Ini sinda pito man na hadi.

¹⁰Nagkawarara na an lima sa inda, nabibilin pa an usad kag an pinakaurhi wara pa maghadi. Pag-abot niya, dapat maghadi siya sin kadali lang. ¹¹An hayop na buhay kasadto pero wara na niyan, ikawalo na na magahadi pero usad siya sa dati na pito kag pagasiraon.

¹²“An napulo na sungay na nakita mo amo an napulo na hadi na wara pa maghadi, pero pagahatagan sin gahom bilang mga hadi sa sulod san usad ka oras kaupod sadto’n primero na hayop. ¹³Igwa sinda sin parareho na katuyuan kag pagahatagan ninda san inda gahom kag otoridad an hayop. ¹⁴Makig-away sinda sa Kordero pero dadaugon sinda sani kay siya an Ginoo na labaw sa tanan na mga ginoo kag Hadi labaw sa tanan na mga hadi. Makibahin sa iya pagkagana an mga pinalabi, mga pinili kag mga matinumanon na parasunod sa iya.”

¹⁵Ginsabi pa sa akon san anghel: “An nakita mo na mga tubig na ginaingkudan san malaw-ay na babayi amo an mga katawuhan san mga rasa, mga nasyon, mga lahi kag mga lenggwahi. ¹⁶Mababadlian ini na malaw-ay na babayi san nakita mo na hayop kag san napulo na mga sungay na amo an mga hadi. Kukuhaon ninda an tanan niya na mga sadiri kag babayaan na huba. Kakaunon ninda an iya unod kag susunugon an mga mabibilin. ¹⁷Mangyayari ini agod matuman an katuyuan san Dios. Kaya hasta na matuman an iya surmaton, ginpaisip niya sa inda na magkauruyon kag ihatag sa hayop an inda gahom bilang hadi. ¹⁸An babayi na nakita mo amo an bantog na syudad na nagasakop sa mga hadi san kinab-an.”

An Pagkasira San Babilonia

18 Pakatapos, may nakita naman ako’n iba na anghel na nagalusad hali sa langit na may grabe gayod

na otoridad. Nagpawa an bilog na duta tungod sa iya kasinggat. ²Nagsiyak siya sin kusog,

“Ruba na! Ruba na an bantog na Babilonia!

Nagin istaran na lang ini san mga dyablo, kag san mga maraot na espirito, kag hugdunan san mga maati kag makabaradli na mga sapat.

³Kay an tanan na nasyon nagkahurubog san bino san iya malaw-ay na kaila. Nakisambay sa iya an mga hadi san kinab-an kag nagyaraman an mga negosyante sa iya namas na kaila sa maluho na pagkabuhay.”

⁴Pakatapos, nabati ko hali sa langit an usad pa na boses na nagasabi,

“Mga katawuhan ko, magpaharayo kamo sa iya agod dili kamo makabahin san iya mga kasal-an kag madamay san kastigo sa iya!

⁵Hasta na sa langit an iya kasal-an kag nadumduman na san Dios an iya mga ginhimo na karautan.

⁶Himua sa iya an ginhimo niya sa iba, balusi siya sin doble pa san ginhimo niya.

Sakuti an tasa niya sin doble pa kaisog san irimnon na ginpainom niya.

⁷Pasakiti siya kag patiusa pareho sa sukol san kayamanan kag kabuganaan na ginpuslan na niya, kay ginasabi niya sa iya sadiri, ‘Adi reyna ako! Dili ako biyuda. Dili gayod ako mamumundo.’

⁸Tungod sani pagatiuson niya sa usad lang ka adlaw an mga patios sugad бага san kamatayon,

grabe na kamunduan, kagutom kag pagkaugdaw, kay gamhanan an Ginoo’n Dios na nagahusgar sa iya.”

⁹Kun makita san mga hadi sa kinaban an aso san pagkasunog sani, magatarangis kag magabarakho sinda na nakibahin san iya kalaw-ayan kag namas gayod na pagkaluho. ¹⁰Magapaka-

harayo sinda kay nahadlok sa ginatios niya kag magasabi, “Kamakaluluoy mo gayod, bantog kag gamhanan na syudad san Babilonia! Sa usad lang ka oras ginkastigo ka!”

¹¹ Maganguruyngoy kag magabarakho man sa iya an mga negosyante sa kinaban kay wara na sin nagabakal san inda mga baligya ¹² na oro, plata, alahas, kag perlas, lino, seda, kolor asul kag subido na pula na tela, tanan na klase san mahumot na kahoy, tanan na hinimo hali sa marfil, mga mahalon na kahoy, bronse, bakal kag marmol; ¹³ kanela, mga pangtimpla, insenso, pahumot na ginatawag mira, frankensen, bino, lana, pino na arina kag trigo, mga baka kag karnero, mga kabayo kag karuwahe, mga uripon bisan ngani an buhay mismo san mga tawo.

¹⁴ Sasabihon sa iya san mga negosyante: “Nagkaparara an tanan na mga maayo na bagay na ginamaw-ot mo masadiri kag an tanan mo na kayamanan kag katahuman nagkawarara man. Dili ka na gayod magkaigwa sani hasta na lang!” ¹⁵ An mga negosyante na nagyaraman tungod sa pagbaligya sa mga tawo sana na syudad, magapaharayo dahilan sa kahadlok ninda sa iya pagtios. Magatangis kag magabakho sinda, ¹⁶ kag magasabi, “Kamakaluluoy gayod san bantog na syudad san Babilonia! Dati nababaduan na sin lino na asul kag subido na pula, nasusul-utan sin mga oro, alahas kag mga perlas! ¹⁷ Pero, sa sulod san usad lang ka oras napara an kayamanan!”

Sugad man an tanan na mga kapitan, mga biyahero kag mga tripulante san sarakyan sa dagat kag an tanan na nangangabuhay sa dagat nagralantaw hali sa harayo, ¹⁸ kag nagsiriyak sinda myintrins ginamasdan ninda an aso san nasusunog na syudad, “Wara na sin maka-

pareho sani na dako na syudad!” ¹⁹ Ginsaburakan ninda sin alpog an inda mga ulo sa paglutoh myintrins nagatarangis kag nagabarakho na magasabi, “Kamakaluluoy gayod san dako na syudad! Paagi san iya kayamanan nagyaraman an tanan na may mga daragko na sarakyan sa dagat! Pero sa sulod san usad lang ka oras naruba ini.”

²⁰ Kamo sa kalangitan, maglipay tungod sa nangyari sa iya! Kamo na mga katawuhan san Dios, apostoles kag mga propeta, maglipay! Ginhusgaran na san Dios an Babilonia tungod sa ginhimo niya sa iyo!

²¹ Pakatapos sani may gamhanan na anghel na nagpurot sin usad na bato pareho sa dako na gilingan na bato kag ginpilak niya sa dagat kag nagsabi, “Pareho sani kagrabe na kusog an pagpilak sa bantog na syudad san Babilonia, kag dili na ini makikita pa!

²² Dili na mababati didi an mga tunog san mga paratugtug san arpa, plawta, trumpita kag mga parakanta! Wara na sin makikita pa didi na mga trabahador sin nano man na klase san trabaho. Dili na mababati pa an ribok san gilingan!

²³ Dili naman ini maillawan sin bisan usad na ilawan. Dili na mababati an malipayon na boses san mga ginakasal. Kay amo an mga negosyante sani an may pinakagahom sa bilog na kinaban pero paagi sa mga patiw didi, gindaya man an tanan na mga nasyon.

²⁴ “Nakita sa syudad an dugo san mga propeta kag mga katawuhan san Dios kag bisan san tanan na mga ginpatay sa kinaban. Kaya, ginkastigo an Babilonia.”

19 Pakatapos sani nabati ko an baga’n ginbiriyo na pagkanta san damu-damo na mga tawo sa langit, “Aleluya! Umawon an Dios! Paagi sa iya an aton pagkasalbar. Galangan siya

kay makagagahom gayod an Dios naton!

²Matuod kag matanos an iya mga paghukom! Ginhusgaran niya an gamhanan na malaw-ay na babayi na nagapakaraot san mga tagakinab-an tungod san iya pagapasambay.

Nagbalos sa iya an Dios para sa dugo san iya mga suruguon.”

³Nagsiriyak gihapon sinda, “Aleluya! Nagapahitaason hasta na lang an aso hali sa nasusunog na dako na syudad!” ⁴An 24 na mga kagurangan na opisyal sa pagtuod kag upat na buhay na ginlalang nagharapa kag nagsaramba sa Dios na nakaingkod sa trono kag nagsarabat, “Amen! Aleluya!”

An Ponsya San Kasal San Kordero

⁵Tapos, may boses hali sa trono na nagasabi,

“Kamo tanan na mga suruguon san Dios, kamo tanan na tawo kilala kag dili kilala,

kamo na may paggalang sa iya, umawa siya!”

⁶Pakatapos, may nabati ako’n tunog pareho sa boses san damo’n katawuhan na pareho san haganas san nagabuhos na tubig kag baga’n tunog san mga dalugdog na nagasiyak,

“Aleluya! Kay nagahadi na an Ginoo na aton makagagahom na Dios.

⁷Magkalipay kita, magsadya kag umawon ta siya! Kay ikakasal na an Kordero kag an iya arasawahon naghanda na sa iya sadiri para sani.

⁸Ginpasul-ot siya sin pinakamaayo, masinggat kag malinis na lino!”

(An gusto sabihon sani na lino amo an matanos na mga hinimuan san mga katawuhan san Dios.)

⁹Tapos, nagsabi sa akon an anghel, “Isurat mo ini: Ipalabi an gin-agda sa ponsya san kasal san Kordero.” Nagsabi

pa siya, “Amo ini an matuod na mga surmaton san Dios.”

¹⁰Pakatapos, naghapa ako sa tiilan niya agod magsamba sa iya pero sabi niya, “Dili mo dapat paghimuon ina! Pareho mo ako suruguon kag san imo mga igmanghod sa pagtuod na nagsunod sa kamatuudan san ginpahayag ni Jesus. An Dios an sambahon mo!” An pagpamatuod na ginhayag ni Jesus amo an naggiya sa mga propeta.

An Nakasakay Sa Puti Na Kabayo

¹¹Pakatapos sani, nakita ko na naabrian an langit kag igwa didto sin puti na kabayo. An nakasakay sani ginatawag na Matinumanon kag Matuod. Matanos man siya maghusgar kag makiggyera.

¹²Pareho sa mga laad san kalayo an iya mga mata kag damo an mga korona sa iya ulo. May nakasurat sa iya na ngaran pero wara sin nakaaram kundi siya lang. ¹³Nakabado siya’n halaba na gintuslob sa dugo. Ginangaran sa iya An Surmaton san Dios. ¹⁴Nagsunod sa iya an mga suldados san langit na nakabado sin pinakamaayo, malinis kag maputi na lino kag nakasakay sa mga puti man na mga kabayo. ¹⁵May matarom na ispada na nagaluwas sa iya ba-ba. Gagamiton niya ini sa pagkastigo san mga nasyon. Magahadi siya sa inda sa maisog gayod na paagi kag pagadunuton niya sinda pareho sa mga ubas sa pugaan san grabe na kaurit san Dios na makagagahom.

¹⁶Sa bisti niya na halaba kag sa iya batiis nakasurat an ngaran: “Hadi san labaw sa tanan na mga hadi, kag Ginoo san labaw sa tanan na mga ginoo.”

¹⁷Pakatapos nakakita ako sin anghel na nagatindog sa kapawaan san adlaw, kag nagsiyak gayod sa tanan na mga sapat na nagalupad sa panganuron, “Kadi kag magtiripon sa dako na ponsya san Dios! ¹⁸Kadi kag kauna an kada

mga unod san mga hadi, mga kapitan, mga maisog na suldados, mga kabayo kag mga nakasakay sani, san tanan na katawuhan, uripon kag dili uripon, kilala kag dili kilala!”

¹⁹ Pakatapos, nakita ko idto’n hayop kag san mga hadi san kinab-an kaupod an inda mga suldados na nagtiripon para makig-ato kontra sa nakakabayo na puti kag sa iya man mga suldados. ²⁰ Nadakop an hayop kaupod san parabuwa na propeta na sa atubangan sani na hayop ginpahimo’n mga milagro na nakaluko san mga may marka san hayop kag san mga nagsamba sa imahin sani. Idto’n duha gintapok na buhay pa sa dagat san kalayo na ginapailyabo san asupre. ²¹ An iba ginpatay paagi sa ispada na nagluwas sa ba-ba san nakasakay sa puti na kabayo. Kaya an tanan na mga sapat nagsawa sa kakakaon san inda mga unod.

An Usad Ka Libo Na Tuig

20 Pakatapos may nakita ako’n anghel na nagalusad hali sa langit na may huyot na dako na kadena kag an lyabi san wara’n katapusan na buho. ² Gindakop niya kag gin-gapos an dragon. Dili ini pagabuhian sa sulod sin usad ka libo na tuig. Ini amo idto’n dati na sawa na san una pa na panahon amo na an Dyablo o Satanas. ³ Ginpilak ini sa wara’n katapusan na buho, ginsirahan kag gintrangkahan agod dili na niya maluko an mga nasyon hasta na matapos an usad ka libo na tuig. Pakatapos sana, dapat buhian siya sin kadali na panahon.

⁴ Taud-taod, nakakita ako’n mga trono kag an mga nagaingkod sani idto’n mga ginhatagan sin gahom sa paghusgar. Nakita ko man an mga kalag sadto’n mga ginpugutan tungod sa inda pagpamatuod kan Jesus kag sa inda pagtukdo san surmaton san Dios. Wara sinda

magsamba sadto’n hayop o sa imahin sani kag wara magtugot magbutang san marka sani na hayop sa inda mga agtang o kamot. Nabuhay gihapon sinda kag naghadi kaupod ni Cristo sa sulod sin usad ka libo na tuig. ⁵ Ini an una na pagbuhay gihapon san mga patay pero an iba na mga patay wara pa anay pagbuhaya hasta na matapos an usad ka libo na tuig. ⁶ Palabi kag banal an makasabay sa una na pagbuhay gihapon san mga patay! Kaya, dili na sinda mamamatay otro pero magigin mga padi sinda san Dios kag ni Cristo, kag magahadi sinda kaupod niya sa sulod sin usad ka libo na tuig.

An Pagpyirdi Kan Satanas

⁷ Pakatapos san usad ka libo na tuig, pagapaluwason si Satanas sa ginprisuhan sa iya. ⁸ Magaluwas siya para lukuhon an mga nasyon sa bilog na kinab-an na amo an mga ginatawag na Gog kag Magog. Pagatipunon sinda ni Satanas para sa pakiggyera. An kadamo ninda pareho sa baybay san dagat. ⁹ Pagalukupon ninda an bilog na lugar kag pagapatalibudan an kampo san katawuhan san Dios kag san iya pinalangga na syudad. Pero may kalayo hali sa langit kag pagaugdawon sinda. ¹⁰ An Dyablo naman na nagluko sa inda ginpilak sa danaw san kalayo na may asupre sa ginpilakan na sadto’n hayop kag parabuwa na propeta. Didto pagapasakitan sinda adlaw gab-i kag hasta na lang.

An Katapusan Na Paghusgar

¹¹ Pakatapos, nakakita ako’n dako na puti na trono kag san nakaingkod sani. Napara an kinab-an kag langit sa iya atubangan kag wara na gayod ini makita. ¹² Nakita ko an mga patay, kilala kag dili kilala, nagatindog sa atubangan san trono kag may gin-abrihan

na mga libro. May usad pa na libro na gin-abrihan. Ini an libro na ginsuratan san mga ginhatagan san buhay na wara'n katapusan. An mga patay ginhusgaran tungod sa mga hinimuan ninda pareho san nakasurat sa mga libro. ¹³ Ginpahaw-as sa dagat an mga patay na ada sani. Ginpaluwas man hali sa Kamatayon kag sa Hades an mga patay na adi didi kag an tanan ginhusgaran susog sa inda mga nahimuan. ¹⁴ Tapos, an mga patay hali sa Kamatayon kag sa Hades ginpilak man sa danaw san kalayo. Amo ini an ikaduha na kamatayon. ¹⁵ Idto'n an mga ngaran wara sa libro na ginsuratan san mga hahatagan sin hasta na lang na buhay an ginpilak man sa danaw san kalayo.

An Bag-o na Langit kag Duta

21 Pakatapos nakakita ako'n bag-o na langit kag bag-o na duta. Wara na an dati na langit kag duta kag amo man an dagat. ² Tapos, nakita ko an banal na syudad na an bag-o na Jerusalem, nagalusad hali sa langit kag sa Dios. Nakapareho ina san babayi na nakapangkasal na bado, handa na sa pag-sugat sa magigin asawa niya. ³ Nabati ko naman an makusog na boses hali sa trono na nagsabi, "Kitaa, an istaran san Dios ada na sa mga tawo! Magaistar siya sa inda kag magigin katawuhan na sinda san Dios. Siya mismo makakaupod ninda kag magigin Dios siya ninda. ⁴ Pagapahidan niya an tanan na luha sa inda mga mata. Wara na sin mamamatay, mamumundo o magatangis o magabatyag sin sakit kay an mga kasadto nag-agi na."

⁵ Niyan, nagsabi an nagaingkod sa trono, "Kitaa, ginabag-o ko an tanan!" Nagsabi pa siya sa akon, "Isurat ini kay matuod ini na mga surmaton kag matitiwalaan."

⁶ Ginsabi pa niya sa akon, "Natapos na! Ako an Alpa kag Omega, an katuna-

tunai kag an katapus-tapusi. An mga napapaha hahatagan ko sin libre na tubig hali sa burabod na nagahatag sin buhay. ⁷ An makagana makabaton sani na irensyahon hali sa akon: magigin Dios ako niya kag magigin anak ko siya. ⁸ Pero ada sa dagat na nagakalayo kag may asupre an lugar san mga matalaw, mga wara'n pagtuod, mga maati, mga parapatay-tawo, mga nagahimo sin kalaw-ayan, mga parapatiaw, mga nagasamba sa diosdiosan kag an tanan na mga buwaon. Amo ini an ikaduha na kamatayon."

An Bag-o Na Jerusalem

⁹ Nagtulos kag nagsabi sa akon an usad sa pito na anghel na may pito na mangko puno san pito na pangurhi na pasakit, "Kadi kay ipapakita ko sa imo an papan-gasawahon san Kordero." ¹⁰ San nasa gahom ako san Espirito Santo, gindara ako san anghel sa dako na hataas na bukid. Ginpakita niya sa akon an Jerusalem. Amo ini an banal na syudad na nagalusad hali sa langit kag sa Dios. ¹¹ Nagapawa ini tungod sa kapawa san Dios sa sulod. An syudad nagasinggat pareho san mahalon na bato na haspe. Malinaw ini pareho san kristal. ¹² Igwa ini sin dako kag hataas na pader na may dose na pwertahan kag kada pwertahan may bantay na anghel. Sa mga pwertahan nakasurat an kada usad na ngaran san dose na lahi san katawuhan san Israel. ¹³ Tulo an pwertahan sa kada higad: tulo sa sirangan, tulo sa timugan, tulo sa kanaway kag tulo sa kalungdan. ¹⁴ An pader san syudad igwa'n dose na pundasyon na bato na ginsuratan san ngaran san dose na mga apostoles san Kordero.

¹⁵ An anghel na nagsurmaton sa akon may pansukol na oro para sukulon an syudad, an mga pwertahan kag mga pader sani. ¹⁶ Kwadrado an syudad,

pareho an kahalaba kag kahalapad. Gin-sukol niya an syudad san iya pansukol. An kahalaba sani na syudad 2,400 ka kilometro kag parareho an kahalaba sani, kahalapad kag kahataas. ¹⁷ Gin-sukol man niya an pader. 74 metro ina susog sa pansukol san tawo na amo an ginagamit san anghel. ¹⁸ Haspe an pader sani pero puro oro an syudad na matin-aw pareho san kristal. ¹⁹ Ginapatahom san tanan na klase'n mga mahalon na bato an pundasyon san pader. Haspe an una, sapiro an ikaduha, kalsedonia an ikatulo, esmeralda an ikaupat, ²⁰ onise an ikalima, kornalina an ikaunom, krisalito an ikapito, berilo an ikawalo, topasyo an ikasiyam, krisupraso an ikanapulo, hasinto an ikaonse kag amatista an ikadose. ²¹ Perlas an dose na pwertahan. An kada pwertahan ginhimo hali sa usad lang na perlas. An kamino san syudad puro oro, silag pareho san kristal.

²² Wara ako sin nakita na templo sa sulod san syudad kay an pinakatemple sani amo an Ginoo'n Dios na Makagagahom kag an Kordero na pagasambahan. ²³ Dili naman nagakinahanglan ini na syudad sin adlaw o bulan para magpapawa sani kay an kapawa san Dios amo an ilaw didto kag an Kordero amo an ilawan. ²⁴ Bisan an mga katawuhan sa bilog na kinab-an mapapawaan san ilaw sana na syudad, kag an mga hadi sa kinab-an magadara san inda mga kayamanan sa sulod sani. ²⁵ Dili man gayod sisirahan an pwertahan san syudad kay wara man sin gab-i, pirme adlaw didto. ²⁶ Isusulod didto sa syudad an kayamanan kag an nakapabantog san mga nasyon. ²⁷ Pero dili makasulod sa syudad an mga nagahimo sin kalaw-ayan, mga nagabuwa kag mga dili banal. An makasulod lang idto'n an mga ngaran nakasurat sa libro san mga ginhatagan sin buhay na wara'n katapusan. Ini an libro san Kordero.

An Suba Na An Tubig Nagahatag Sin Buhay

22 Pakatapos ginpakita sa akon san anghel an suba na an tubig nagahatag sin buhay. Ini na suba nagasidlak pareho sa kristal na nagailig hali sa trono san Dios kag san Kordero ² sa tunga san kamino san syudad. Sa magluyo san suba may puno san kahoy na nagahatag sin buhay. Nagapamunga ini na mga kahoy bulan-bulan kag an mga dahon sani na kahoy an nakabulong san katawuhan san mga nasyon. ³ Wara na gayod sadto na syudad sin pagmaldisyon san Dios kundi adto an iya trono kag san sa Kordero kag didto pagasambahan siya san iya mga suruguon. ⁴ Makikita ninda an iya bayhon kag an iya ngaran isusurat sa inda mga agtang. ⁵ Didto wara na sin gab-i kag dili na ninda kinahanglan an pawa sin ilawan o adlaw kay an Ginoo'n Dios an magigin ilaw ninda kag magahadi sinda hasta na lang.

An Pagbalik Ni Jesus Sa Kinab-an

⁶ Pakatapos sani, nagsabi sa akon an anghel, “Matuod kag masasarigan ini na mga surmaton. An Ginoo na Dios na nagahatag san iya espirito sa mga propeta, ginpadara an iya anghel para ipakita sa iya mga suruguon an mangyayari sa dili madugay.”

⁷ Nagsabi si Jesus, “Tandai! Maabot ako sa dili madugay. Palabi an nagsunod sa mga surmaton na nasurat didi sani na libro!”

⁸ Amo ako si Juan na nakabati kag nakakita sani tanan. Pakabati kag pakakita ko sani naghapa ako sa may tiilan san anghel na nagpakita sani sa akon para sambahon siya. ⁹ Pero sabi niya sa akon, “Dili mo ina dapat paghimuon! Suruguon lang ako san Dios pareho mo man kag san mga igmanghod mo sa pagtuod na mga

propeta kag sa mga nagasunod san mga surmaton sani na libro. An Dios an sambahon mo!”

¹⁰Niyan, ginsabihan niya ako “Ayaw pag-isikreto an mga surmaton na nasurat didi sani na libro kay an oras san pagkatuman sani halapit na. ¹¹Myintras, tuguti an maraot magpadayon pagkamaroot. An maati, sa inda pagkamaati, an matanos, magpakamatanos kag an banal, magpakabanal.”

¹²Sabi ni Jesus, “Tandai! Halapit na an akon pagbalik sa kinab-an! Babalusan ko na an kada usad susog sa iya ginhimo. ¹³Ako an Alpa kag an Omega, an kauna-unahi kag an kauruurhii, an katuna-tunai kag an katapus-tapusi.

¹⁴“Palabi idto’n mga maglaba san inda bisti agod tutugutan sinda na magsulod sa syudad kag magkaon san bunga hali sa kahoy na nagahatag-buhay. ¹⁵Pero mabibilin sa luwas san syudad an mga maraot na tawo baga’n mga ido sinda, an mga manluluko, an mga nagahimo sin kalaw-ayan, an mga parapatay-tawo, an mga nagasamba sa diosdiosan kag san tanan na mga buwaon sa mga surmaton kag sa mga himo.

¹⁶“Ako, si Jesus, nagsugo san akon anghel para ipahayag ini na mensahe sa iyo na mga nagaturuod na nagatiripon

bilang mga simbahan. Ako man an ginatawag na lahi kag kaapu-apuhan ni David, kag an mapawa man na bituon sa kaagahon.”

¹⁷Ginasabi man san Espirito kag san karaslon na babayi, “Kadi kamo!” An nakabati sani magsabi man, “Kadi kamo!” Kadi kamo, mga ginapaha. An sin-o man na gusto san tubig na nagahatag-buhay, pakadia man kag pakuhaa san tubig na wara’n bayad.

Pangurhi

¹⁸Ginapadaan ko an tanan na nakabati san mga surmaton na nasurat didi sani na libro. Kun may magdagdag sani, pagadagdagan man an kastigo sa iya san Dios san mga patios na nakasurat didi sani na libro. ¹⁹An mag-iban sin bisan nano na mga surmaton na nasurat didi sani na libro, kukuhaon san Dios an iya bahin sa bunga san kahoy na nagahatag-buhay kag sa banal na syudad na ginanasambit didi sani na libro.

²⁰Ginasabi san nagatestigo sani, “Sigurado na maabot ako dayon!”

Amen. Magkadi ka tabi, Ginoo’n Jesus!

²¹Niyan, nagapangadyi ako na an aton Ginoo’n Jesus magaataman sa iyo tanan sin maayo. Amen.